

מבחר עירונים

ויצא
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
05:58	05:36	05:19	04:06	ירושלים
05:55	05:33	05:21	04:20	בני ברק
05:55	05:33	05:19	04:10	חיפה
05:56	05:34	05:22	04:21	אשדוד
05:57	05:35	05:20	04:05	בית שמש
05:57	05:35	05:21	04:23	קרית גת
05:55	05:33	05:18	04:13	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MATOPOT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

שיעור מס' 67 | פר' ויצא תשפ"ב

"הזדמנות חד פעמית"

ת"ר הרב שלי הסכים למהלכם, ושלח לי מסר אישי כי עלי לשתף פעולה עם אחיי, וללכת מידיית לאבחון רציני ומקיף אצל הפסיכולוג המדופ-לם. הרגשתי מושפל בצורה שקשה לתאר, לא מספיק שאחיי ומשפחתי מפנים לי עורף, אלא גם הרב שלי, אשר שאלתיו על כל צעד ושעל, גם הוא משתף איתם פעולה?! אבל למרות הקושי העצום עשיתי כמצוות רבי. "סוף דבר - קיבלתי תעודת יושר. הפסיכולוג אישר כי צעדי מחושבים ויוצאים מתוך הבנת המצב לאשורו, כך שמעו יצא מתוק, אך למרות הבנתי כי אחיי התכוונו לטובתי נפערה תהום בינינו. לאחר כמה חודשים של נתק מוחלט נפגשנו לפגישת התפייסות בה סלחנו אחד לשני. עם זאת, למרות "תעודת היושר" שקיבלתי החלטתי כי איני מבקש יותר את עזרת המשפחה, אלא משליך יהבי על השם אוהבי.

באותו יום פנה אלי החברותא אתו אני לומד אחר הצהריים, החברותא ביקש לבדוק איתי אם יש אפשרות כי יעבוד מעט עבורי, כיון שהיה זקוק לתלוש משכורת על שמו לצורך קבלת משכנתא. הוא הוסיף כי בדק את תנאי המשכנתא והריביות וכו' כך שאם ייקח מהבנק סכום גדול של כשבע מאות אלף שקלים יקבל משכנתא בריבית יותר משתלמת ובתנאים יותר טובים, אך הוא זקוק רק לשלוש מאות אלף שקלים. הוא הוסיף לשאול אותי: "אולי אתה זקוק לארבע מאות אלף השקלים הנותרים? כך שנינו נרוויח!" ובכן, הקדוש ברוך הוא הראה לי באופן הכי ברור כי כשסומכים עליו הוא מצמיח ישועות ממקום לא צפוי כלל". עד כאן סיפורו של ר' ידידיה.

שוב מעשה באמו המבוגרת של רב נכבד שליט"א, מחשובי מרביצי התורה, האם התבגרה ובני משפחתה, בהתייעצות יחד אתה, הגיעו למסקנה כי זה הזמן להיכנס ל"בית אבות". אחרי בירורים הגיעו למסקנה כי בית אבות פלוני הוא המתאים ביותר עבורה. הם פנו להנהלת בית האבות אשר השיבה כי כרגע הם מלאים עד אפס מקום, אך כאשר מי מבאי הבית ילך לבית עולמו, ישמחו להעניק לה את המקום שיתפנה. האם המבוגרת, אישה חשובה ונכבדה כשלעצמה, טענה כי השם הביא אותה למצב מעניין, בו היא לא יכולה לבקש, להתפלל ולקוות אליו, כיון שחלילה אינה מעוניינת שמישהו יפטר מהעולם רק משום שהיא זקוקה למקום בבית האבות לרווחתה ולנוחיה תה. לעומתה טען בנה, כי איננו צריכים לחשב חשבונות של מקום, יש לבוא יתברך דרכים אשר אפילו לא נעלה על דעתנו. חובתנו לבטוח בו, להתפלל ולקוות אליו. האם השתכנעה ויחד עם בנה שמה מבטחה עליו יתברך. כך התפללו לפניו כי יעזרם בלא שמאן דהוא יינזק חלילה. וראו זה פלא: לאחר כמה ימים קיבלו טלפון מבית האבות כי התפנה חדר עבור האמא. לרגע נעתקה נשימתם מפייהם... 'את מי סילקנו מהעולם בתפילתנו?' הם חששו לשאול, אך לא. מתברר שבני משפחת אחת הנשים שהתגוררה בבית האבות חיפשו שידוך עבור אמם, ושמנו עיניהם על אחד מן הזקנים בקומת הגברים כמועמד מתאים עבורה, כפי שאמרו חז"ל: "טב למיתב תן דו" - עדיף תמיד לחיות כזוג. כך נתרצו להם שני הצדדים והחליטו להתחתן כדת משה וישראל. היא הכלה הטריה עברה לחדרו של בעלה החדש, כך שהתפנה חדר עבור האם המבוגרת.

הגזרות הכלכליות הן אמנם כלליות אך האתגר הוא פרטי ואישי לכל אחד. זו הזדמנות אישית, אולי חד פעמית, לכל יחיד להתחזק באמונה ובביטחון אשר בכוחם למשוך לתוך הצלחת האישית ברכת השם פרטית. "וברך את לחמך", "ממרחק תביא לחמה" וכדברי רבנו דלעיל. מבט נוסף על טובו של הבורא בהביאו קושי כלכלי על האדם ניתן לראות מדברי רבנו על הכתוב בפרשת השבוע: "את עניי ויגיע כפי ראה אלוקים" מביא רבנו את דברי הגמרא במסכת חולין: "אר"א מכאן לצדיקים שחביבים עליהם ממונם יותר מגופם" שואל רבנו: ניחא שהצדיקים חביבים עליהם ממונם, אבל יותר מגופם? מתרץ רבינו ע"פ דברי הגמרא בע"ז, הדורשת את הפסוק: "ואנכי אפדם והמה דיברו עלי... אני אמרתי אפדם בממונם - בעולם הזה". מוסיף רבנו: נמצא שהצדיקים, הקדוש ברוך הוא פודה אותם בממונם... ומידת הדין אינה יכולה ליגע בנפשות. כך מסביר רבנו מדוע חביב על הצדיקים ממונם יותר מגופם, כי לעיתים על ידי גזירות כלכליות נפדים וניצלים הנפשות...

רבנו ממשיך ואומר: "זה יותר טוב לצדיק כי יהיה שלם בגופו! שלם בממונו!" אמן והלוואי על כל בית ישראל.

קיימת תכנית ליווי אישית, יוקרתית וייחודית המיועדת רק לאלפיון העליון של יצורי תבל, רק למאמינים בני מאמינים, בני העם הנבחר. שם התוכנית הוא: "השגחה פרטית". תנאי ההצטרפות הם: הכרה ואמונה מוחלטת ואבסולוטית בליווי האישי של בורא עולם, המלווה ומתכנן כל רגע בחיי האדם המאמין. משתתפי התכנית זוכים להשגחה אישית ביותר, מתוכננת ומחושבת לפרטי פרטים, לטובתו האישית של כל אחד מהמשתתפים. וכבר הסביר רבי שמשון רפאל הירש זצ"ל אשר "השגחה פרטית" הינה סוג של השגחה, ליווי אישי, בה זוכה כל פרט כפי אמונתו וביטחונו. כלומר: יתכן שאירוע זהה ישפיע על שני פרטים, שני אנשים, בצורה שונה כי זה המאמין יותר ממשיך לעצמו על ידי אמונתו השגחה פרטית יותר.

אמר החכם: במה שונה הצלחת או הכוס החד פעמית מרעותה הרב פעמית? בעיקר בזה שהצלחת או הכוס הספציפית הזו, החד פעמית, נוצרה עבורי לשימושי האישי. אך ורק למטרת אכילתי בארוחה הזו, ומיד בסיומה היא צועדת נכבדות לפח האשפה. איש לא השתמש בה מעולם ואיש לא ישתמש בה לעולם. ובכן, הבורא יתברך החליט דווקא בדבר האישי כל כך להעביר מסר. לייקר את הצלחת, הכוס, הכפית והמזלג "שלי". מובן שזהו מסר אישי מהבורא עבורי. ומה רצה הבורא לומר לי לגבי הכלים שלי? הוא קורא לי אישית להגביר את האמונה והביטחון בו, לזכור שהמנה הזו, עם יוקר המחיה הטמון בה, היא לחלוטין ממנו, וכך אזכה בס"ד למנת יתר של שפע אלוקי. אמנם הבורא עטף את הגזירה במעטפת כללית, אך יחד עם זאת, היות שהגזירה היא על משהו כה אישי, שהרי רק אני היחיד מכל בני האנוש המשתמש בכוס הספציפית הזו, כדאי לשים לב למסר ולאתגר האישי הממתין בה.

רבנו ה"זרע שמשון" מבאר את ההדגש בפרק "אשת חיל" בפסוק המדבר על האשה שהברכה מצויה בביתו של אדם בזכותה: "ממרחק תביא לחמה" - מדוע משתמש הפסוק במילה: "לחמה", כלומר לחם אישי שלה, ולא אומר ממרחק תביא לחם? מסביר רבינו כי לחמה-הכוונה כדי צרכה. כלומר שתמשיך את השפע לו הם זקוקים כדי קיום ביתם מעולם העליון, אבל לא דרך נס ובשופי, אלא קרוב לדרך הטבע. על הדגש זה מצביע רבנו גם בפרשת משפטים על הפסוק: "וברך את לחמך ואת מימך" גם כאן, אומר רבנו, הדגש בפסוק הוא על הפן האישי: לחמך, מימך, כלומר: הלחם האישי שלך. מוסיף רבנו כי רואים מכאן שאותו הלחם שיהיה לך לפי מזלך אפילו מעט-יתברך, ויעשה כמו שעושה הרבה.

אולי זהו האתגר וזוהי ההזדמנות של תקופתנו וגזרותיה, כדי שנסמוך על הבורא יתברך ונאמין בו כי יספק לנו צרכינו האישיים במלואם. צרכיו האישיים של כל יחיד: לחמה, לחמך, מימך, כוסך, צלחתך וכו' וכו'. ההזדמנות החד פעמית הזו, תרתי משמע, היא הזדמנות של כל יחיד להתחזק באמונת אומן בבורא הטוב והמיטיב, ובכוחה של האמונה למשוך שפע ממרומים.

הסיפורים המהימנים דלהלן ממחישים את דברי רבנו: "שתמשיך את השפע מעולם העליון, קרוב אל הטבע".

ר' ידידיה, יהודי העמל לפרנסתו, פתח לפני שנים עסק בו הוא השקיע רבות. "על כל צעד ושעל משמעותי" משתף ר' ידידיה בסיפורו "התייעצתי עם רבי ועשיתי ככל אשר הורה לי. באותה תקופה היו לי קשיים רבים בעסקיי, וחשבתי להרים ידיים, אך הרב שלי הורה לי לא להתייאש למרות הקשיים. התייעצתי עם אנשי מקצוע שהציעו לי, כדי להימנע מפשיטת רגל, להשיג הלוואה של ארבע מאות אלף שקלים. הם צפו כי אוכל להשיב הלוואה זו על פי תכנית מסוימת, ולהבריא את עסקיי בע"ה. פניתי לאבי שהינו בעל אמצעים, שיתפתי אותו במצבי ובקשתי את הלוואה המדוברת. הצעתי לו כי אין לו צורך להביא מכספו אלא מהבנק שישמח להלוות תמורת שיעבוד אחד מנכסיו, ובמקביל אביא לו ערבויות מנגד. אבי רצה להתייעץ ולשמוע את דעת אחיי. הם, בשונה ממני, חשבו כי אני פזיז בהשקעתי. תיי. לאחר מכן התייעצו עם מומחה בתחום. הלה טען כי לאדם לא מחושב כמוני אסור להלוות, אלא להפק: מצווה לגרום לי לפשוט רגל! רק כך תהיה אפשרות לעזור לי לצאת מהדמיונות ולהתאושש מחלומותיי. הוא הציע להפנות אותי בדחיפות לבדיקת עומק אצל פסיכולוג. אחיי פנו לרב שלי, שיתפו אותם בכל הפרטים, ובטוב ליבם הוסיפו כי הם מסכימים לשלם לפסיכולוג את שכר טרחתו... לתדהמה-

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י)
 שנה אחת, בשבת קדש פרשת ויצא, לא אמר רבי מרדכי מלקויטש דברי תורה בשלחנו. המהו הקסידים על-כף, שהרי בכל שבת היה כמעין המתנבא, ותלמידו רבי שלום מויליקה שאלו על-כף. "פרשה זו אינה צריכה להדרש", השיבו הרבי, "שהרי די לנו להביט בה וללמוד כיצד צדיק הולך ובא, אוכל ושונה, בונה בית ומעמיד תולדות, רועה צאנו ועוסק במלאכתו, והכל עושה לשם שמים. וממנו נעשתה תורה שלמה ללמדנו".

רבי יצחק הלוי הורביץ מהמבורג, שהו ברבנות כמה קהלות בישראל, והנהיג את נשיאותו ברמה. באחת הערים סבל מבני הקהלה שירדו לחייו ומרדו את-ימיו, עד שקשל פח הסבל והוא החליט להתפטר ממשרתו ולעבר לעיר אחרת. עם יציאתו, באו בני הקהלה להפריד ממנו, והפעם נהגו בו כבוד גדול ונפרדו ממנו בצער רב. פנה אליהם רבי יצחק בנימת תוכחה: "עכשו הבנתי אל-נכון את דברי רש"י על-הפסוק ויצא יעקב מבאר שבע - שיציאת צדיק עושה רשם". כי בשעה שהוא יושב בעיר, אין איש שם אל-לב ואין אדם פונה אליו, אלא אף מצערים אותו ומקריים את-חייו. ומתי נזקרים הם לכבוד? בשעה שהוא יוצא מהעיר, ויציאתו עושה רשם. וכך היה גם אצל מנוח אבי שמשון, שנאמר בו וְלֹא־יָסֵף עוֹד מִלֵּאֲהָ ה' לְהִדְרֹאָה וְגו' אִזּוּ יַדַּע מְנוּחַ בִּירֵמְלֵאָה ה' הוּא, רק באשר המלאך לא שב אליו הבין שהיה צריך לכבודו כמלאך ה'. אולם בשעה שהוא שרוי במחצתם, לא מעלים על דעתם לכבודו כי מלאך ה' צבקות הוא, ותורה ובקשו מפיהו..."

ועיני לאה רבות (כט, יז) - רבות עם ד' האותיות בגימטריה טרוטוט, וכן מפרש רש"י בנדריים עינים טרוטוט הן רבות, ועיני לאה בגימטריה יעקב שעתידה להנשא לו. (אותיות ומופתים)

ויהי בבקר והנה היא לאה (כט, כח) - מפרש רש"י, אכל בלילה לא היתה לאה, לפי שמסר יעקב סמינים לרחל וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה, אמרה עכשו תכלם אחותי, עמדה ומסרה לה אותן סמינים. ומה היו הסמינים? כתבו בעלי-התוספות בשם הגמרא בפרק יש נוהלין (אף בגמרא שלנו לא מופיע הדבר). פי היה שלשת דיני האשה, נדה, חלה והדלקת הנר. ורמז לדבר בתבת והנה היא לאה, שהיא נוטריקון הדלקת הנר, נדה, וחלה. (מגדנות)

ותלד בו וגו' ותקרא שמו שמעון (כט, לג) - במדרש תדשא מובא שמעון נולד בכ"א בטבת, ובילקוט שמעוני מובא שנוול בכ"ה בטבת. ושתי הדעות רמוזות בתבות ותלד בו, שהן בגימטריה ביום כ"א בטבת, וכן יום כ"ה טבת עם חשוב התבות. וכן מובא שם על יהודה שנוול ב"טו בסיון, והדבר מרמז בדברי לאה הפעם אודה את-הנני, שהן בגימטריה הוא יהודה שנוול ביום כ"ה בסיון, וכן התבות אודה ה' הן בגימטריה הוא יהודה. אשר נולד בכ' בטבת, והדבר מרמז בשמו אשר שהוא בגימטריה הוא יום כ' בטבת. על יששכר מובא שנוול בעשרה באב, ואחרים כתבו שעבורו היה בליל חג השבעות. ורמז לזה בתבות ותקרא שמו יששכר, שהן בגימטריה עבורו בליל חג השבעות ונולד ביום עשרה באב. (שם)

ספורים בפרשה

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י)

רבי שמואל מוורקי היה מתלמידי המגיד מקוניניץ, ורבו שהעריכו מאד, בקש ממנו, פשהתפנו לבקר בלבדיו, להכנס אל 'החווזה' ולהתברך מפיו. עם הפנסו, כפדו 'החווזה' לשבת מפני כבודו, אולם רבי שמואל נותר לעמד כחסיד נאמן. נשא אליו 'החווזה' את-עיניו, ואמר: "והרי פסוק מפרש הוא בפרשת ויצא 'שב'ה עמדי' - שב"ה נוטריקון שמואל בן-יהונדא בשמוך..."

שבה עמדי (כט, יט)

רבי מאיר שפירא מלבלין נפגש פעם עם רבי גרציון הלברשטם הי"ד מבובוב, בעת שהותם להברכה במרחצאות קרניץ. היה זה בפרשת ויצא, ורבי מאיר הזכיר את דברי רש"י על דברי יעקב אבינו 'הבה את-אשתי': "והלא קל שבקלים אינו אומר כן", ותמה: "לפלא בעיני מדוע נקט רש"י דוקא בלשון 'קל שבקלים' ולא 'פחות שבפחותים' כפי השגור". ובן-שיחו, האדמו"ר מבובוב, השיב לו על-אתר תשובה נפלאה על-המיתתו: "לא לחנם הזכיר רש"י הקדוש לשון זו, שהרי במסכת בבא בתרא מזכרים דברי הספר 'בן-סירא', שבו נאמר 'הכל שקלתי בכף-מאזנים, ולא מצאתי קל מסבין, וקל מסבין חתן הדר בבית-חמיו'. והרי יעקב אבינו היה חתן בבית חמיו לכן הארמי, ואם-כן הריהו בבחינת 'קל שבקלים'..." לשמע התשובה הקולעת, נענה רבי מאיר שפירא ואמר בהתפעלות: "הרבי מבובוב, לא הותרתם בי כל-נשמה, ואם פה גדולה חכמתכם בנוסף להנהגתכם והרפצת התורה שלכם, עם היותכם פה המפיק מרגליות, אם-כן למה זה אנכי...?"

ויאמר יעקב אל-לבן הבה את-אשתי (כט, כא)

זכות החתן חיים שלמה בן חיה הנלה הי"ד והכלה חיה גולדא בת חוה גינדל ת"י לונג נישואיהם בשעט"מ ובמזל"טוב

היה היה

והחלה אתי משברתי

המעשה שלפנינו ארע בשלהי האלף הרביעי, בדור שלאחר ימי הרמב"ם. באותם ימים התגורר בארם-צובא, יהודי נקבד בשם רבי שמואל בר-נסים שקולי הפהן, שהיה מרביץ תורה ועשיר מפלג, וזכה לשני שלחנות, תורה וגדלה במקום אחד. אישיותו היתה פה נערצת, עד שהמשורר הנודע רבי יהודה אלחריזי חבר לכבודו בשעת בקורו בביתו, את מחברתו 'אגרת לשון הזהב', והוא מתארו שם ב"עמוד הימני, ישב בשבת התקמני, עדינו העצני, הוא תור התורה ומאור המנורה, ים הנורה ופאר קהלת צובא, בן רבנו נסים ראש הישיבה יזכר לטובה". מוצאו היה מארץ ספרד, בה נולד בעיר טולדו, ושם היה מקרב למלכות ושמש פיועצו הראשי של המלך אלפונסו הזקן, אשר העריצו מאד בזכות חכמתו ופקחותו היתרה. והנה ארע מארע מענין, פאשר אל המלך הובא סכסוך ממוני סבוה, והוא נלחא למצא את-פתרונה. באין מוצא העביר את-הענין ליועצו היהודי, והלה פתר את הסבך באפר פלאי ומחכם, וקרנו עלתה שבעה מונים בעיני המלך ושיריו. ומעשה שהיה, כך היה.

בממלכתו של המלך היה סוחר יהודי, שבמשך שנים עסק בחריצות ועשה חיל במסחרו, עד שבמשך השנים אגר אוצר של-ממש. עברו ימים ונפשו נקעה במסחר המתיש שגזל את מנוחת נפשו, ובקש להחליף את מקום מגוריו ולעבר למדינה אחרת תחת גפנו ותאנתו, בלי דאגה של פרנסה. אמר האיש ועשה, ובמשך חדשים ארבים מחר את כל רכושו ומטלטליו, והמיר את כלם בכסף מזמן. את הסכום העצום צרר באמתחתו, ויצא רכוב על-גפיו סוס אביר בדרפו אל מחוז לעיר במטרה למצא מנוח לכדי-גלו במדינה אחרת. באותם ימים רחוקים שרצו גנפיות שודדים על אם הדרך, ולא פלא אפוא, כי הסוחר היהודי נפל לידיהם של הליקטים פפרי בשל. אָמנם הוא השפיל לשוות לעצמו מראש של הלך נודד ולא של סוחר עשיר, כדי להעלים מעיניהם את האוצר הגדול שעמו, אולם הלכו היו מנסים דים כדי להבין פי דג שמן נפל בחפתם. הם לא נזקקו לחפושים ממשכים כדי למצא את האוצר העצום שבאמתחתו, והסתלקו משם בצהלות שמחה, פשהם מותרים אותו ועזבו לנפשו, ועולמו הרב עליו בבת-אחת. עומד הסוחר היהודי ורואה בעינים כלות ביצד השודדים מתרחקים מהמקום ובידיהם האוצר הגדול, והוא פוכר את ידיו בצער מבלי יכלת לעשות מאומה. והנה לפתע הוא שומע שקשוק פרסות סוסים מאחוריו. הוא מהר להביט לאחוריו, וגלה גברתן מגדל הרוכב על-גפיו סוס אימתני, פשהוא מציד בכלי-נשק וחרבו שלופה בידו. "מה ארע לך?" שאל הלה, והסוחר ספר לו במהירות על השד שהיה עתה ארע. "פמה תתן לי מאוצרך הגזול, אלו יעלה בידך להשיבו אליך?" שאל הלה ספק בצחוק ספק ברצינות, והסוחר היהודי מהר להאחז בו פטובע הנאחז בקש. "אתן לך עשירות מהסכום פלו, ודע לך פי מדבר בסכום נקבד מאד", אולם הלה ענה את-פניו בשלילה. "אתן לך שני חלקים מהרכושי", נסה הסוחר להציע, אולם הפרש נותר עומד. "נתחלק שנה בשנה באוצר", אמר הסוחר, והחמך לא נעתר גם להצעה קוסמת זו. "ודע אתה מה?" פנה אליו הסוחר, שלמרות קצר השעה לא אבד את-עשתונתו ורוחו לא נפלה בקרבו, "לך ותציל את המטמון הגזול, ולאחר מכן תתן לי ממנו פמה שתצדך". חשב הסוחר כי הלה יעוט על-המצאיאה, אולם הפרש היה עקשן כפרד. "הבה ונערך הסכם חתום בינינו על-כך, ואז אצא לדרך". ברהה אחרת לא היתה לו, והסוחר היהודי נאלץ לחתם על הסכם פתום, כי הפרש יעניק לו "פמה שהוא רוצה" מתוך רכושו הגזול. במהירות תחב הפרש את כתב-ההסכם לכיסו, והוא דרן את-סוסו ופתח בשעטה אדירה אל השודדים שעדין עמדו בקרבת-מקום. התברר, כי הפרש היה איש מלחמה חסון פאלונים, ועד מהרה הצליח להביס את חבורת השודדים ולהכניעם ארצה. בתרועות שמחה שב אל הסוחר היהודי שעמד והמתין בצפייה דרוכה לשובו, ובחיוך נבזי השליך לעברו דינר זהב אחד, אותו שלה המאוצר התפנית, ומהר להסתלק מן-המקום. לרגע נותר הסוחר היהודי המום, ובמשנהו מהר לתדחיר את-סוסו ונדלק אחר הפרש. הלה כלל לא נבהל לראותו דולק אחריו, וכאשר הסוחר החל להוכיח אותו על גבוותו וחסר הגינותו, הציע הלה 'פרב אדיבות': "הבה ונפנה אל-המלך, והוא יפסק בינינו עם מי משנינו הצדק".

עמדו שני הצדדים בפני המלך אלפונסו, והציגו את טענותיהם. ראשון דבר היהודי, שספר בכאב על השד הנתעב של רכושו, ועל הפרש שהצליח להשיב את-הגזלה, אולם נטלה פלה לעצמו למעט זהוב אחד. "ומה בפיד?" שאל המלך את הפרש שעמד בגאון וחיוך פרוש על-פניו, והלה השיב ביהירות: "איני ודע מה רצונו שלי-זה, והלא הסכם חתום יש בינינו", ובדברו הציג את פסת הניר ששררטה במהירות, והמלך משך בכתפיו בחסר-אונים. "הוא הרי צודק", אמר אל הסוחר היהודי, "הרי הסכמתך בפרוש כי הפרש יתן לך פמה שירצה, והנה הוא רוצה לתת לך רק זהוב אחד, וכיצד אפוא אוכל לעזר לך?" אולם גם המלך חש פי עוות הדין יש פאן, אלא שידייו היו כבולות בגלל ההסכם החתום. "נפנה אל היועץ היהודי" אמר, "ואולי הוא ימצא פתרון גאון". ואָמנם, מיד אחר עיון קצר של רבי שמואל בכתב-ההסכם, פנה אל הפרש והורה: "עליך להעניק ליהודי את כל האוצר, למעט הזהוב הבודד שנתת לו. שכן ההסכם היה כי אתה תעניק לו 'פמה שאתה רוצה', ומכיון שאתה רוצה את האוצר פלו, הרי שאותו עליך להעניק לו"... הנוכחים כלם פרוצו בצחוק משעשע למשמע תגליתו המחכמת של היועץ, והפרש שבקש לתפס מרבה, יצא בידיים ריקות...

מאורות

וב אהרו הלוי עפשטין מקרא י"ל ליום ההולולא ז' בכסלו תרמ"ב

מצדיקי דורו, ומכנה בשם ר' ארון. בנו של רבי קלונימוס קלמן בעל 'מאור ושמש', וחתן רבי ישראל הלוי הורביץ בן 'החזון' למבלין. בענותנותו לא רצה להנהיג עדה ביישראל, ויסד בית-מדוש בקרקא שעמד על-תלו עד השואה. היה בחיר תלמידי ה'תפארת שלמה' מרדוקסק והוא העריכו מאד. פעם נשא רבו דגרי-תורה, וכלם נדחקו לעברו כדי לשמש את-דבריו, חוץ מרבי אהרן שעמד בנרתיים. לאחר שפסם, אמר ה'תפארת שלמה': "חז"ל אמרו, שמקום ארון אינו מר-המדה, והנה דוקא בו היו לוחות הברית. וכמו כן ר' ארון שלנו, שעל-אף שהוא יודע את התורה, אין הוא דוחק עצמו ואינו מר-המדה..." הפלג בשנים עד שכנהו עוד בחייו 'סכא קדישא', ונפטר בלי גנים. בשנת פתי"ר היה החותם הראשון על כתב ההכתרה של רבי שמעון סופר בן ה"תת"ס סופר, לרבה הראשי של קרקא. מצבתו שרדה עד היום בקרקא, בסמוך לאביו ורבי שלמה זלמן מוילפולי. בשהותו עם בצני ספר, כי אביו המאור ושמש היה נוהג לומר בדבר-תורה בין מאכל למאכל, והיו המאכלים מצטננים בינתיים, וגלו לו מר-השמים כי מקפידים עליו על שהוא מניח להצטנן מאכלי שבת-קדש, ומאז חדל מכה. עמד שם רבי שלמה מסנקטש, ואף הוא החל לנהוג כן. ובשם ה'דברי חיים' מצני אמר, פי דוד המלך כתב בעברנו את ספר התהלים, ואת כל הישועות שיצטרכו בני ישראל בכלל ובפרט, ברוחניות ובגשמיות, ומצאו באמירת מזמורי התהלים.

יוסיף דעת

סיפר רבי שלמה זלמן אויערבאך, כי בבית-הכנסת שבחברת ריה"ח שבירושלים העתיקה, ישב ממחיד אחד במשך שנים ארוכות, ולמד בגפו בלי חבר עמו, ואת חידושי שכתב בקביעות היה משמר אצלו בארנו. הלה נמטר לפתע בלי גואל, ובחופש אצלו נמצאה צואתו, בה ביקש להיטמן יחד עם ארנו כתביו. הצערו הקבירים שפא הם מקברים חידושים נפלאים, ובאו לשאל בעצת מהר"ל דיסקין, והוא ביקש להביא לפניו מעט מתכניו כדי שיוכל לעמוד על טיבם. משכן הללו ניליון אחד, ויצא להם דף מחידושי על פרשת ויצא. עיין מהר"ל בגיליון וראה בו חידוש שכח המנוח: "מפני מה היו המלאכים בתלום יעקב, עולים וורדים בסולם? והרי כנפיים יש להם למלאכים, כמו שנאמר 'שש קנפים יש בקנפים לאחז וכו' ובשמים יעופו?' אלא על-כרחך אתה אומר, שאותם מלאכים היו מלאכים קטנים שלא התגשלו ל'צורם', ועדיין לא זכו לכנפיים, ולכן היו מדרים ועולים בסולם..." חיוך מהר"ל לשמע 'החידוש' הגדול, ואמר למתברר כי מן הראוי לקיים דברי המת והבטי כן מוטב שחידושי ייעלמו מן-העולם. ולמד רבי שלמה זלמן מכאן מוסר השכל כמה צריך האדם להיות רבוק ברבותו ובחבריו, שאם לא-כן הוא הולך חשכים ואין גוה לו, וכן אמרו חז"ל שהעוטס בתורה בדיבד הוא מטוש. אך מספרים, כי כאשר נכנס רבי גרשון העניך ליינער מראדזין אל רבי יוסף שאול נתנון מקראקא כדי לבקש ממנו הסכמה לספרו על התורה, עיין הלה בספרו ותמה על פירושו ול על מלאכי עקב שהיו קטנים עדיין ולא היו להם כנפיים, והמחבר נע לו ש'כן נתנו בספר הקנה, המיוחס לרבי חנוניה בן-הקנה, ושאלו אי ש לו ספר הקנה, והראה לו למעלה בארנו הספרים מונח ספר הקנה, ואמר אני זקן וצריך לסולם לעלות אבל אתה צעיר ותוכל לקפוץ, וקפץ והראה לו שכתוב שם". אך הסיפור מעורר תמיהה, שכן אין זכר לרבי בספרי בעל התכלת, ויותר מכן, אין זכר לחידושו זה בספר הקנה. אולם מציאה נפלאה נמצאה בפירוש המיוחס ה'ראש לתורה בשם המדרש, שבאשר ידור המלאכים בני האלוקים לפני המבול, ביקש להניש לנערה דתקה והיא דרשה מהם את כנפיהם, ומיד פרחו לשמים ונמלטו מן המבירה, והקבה קבעה במזלות והיא עז בתולה, ומלאכים נשארו בארץ ולא יכלו לחזור השמימה עד שבצאו סולם שיעקב אבינו חלם ועלו בו, ולכן נאמר והנה 'מלאכי אלקים עלים ויורדים בו', תחילה עולים, והם המלאכים שהיו בארץ ולא היה ביכולתם לעוף בהיעדר כנפיים. והדברים נפלאים ועמוקים.

ותגנב את־לִבִּי

במשך מאות שנים היו יהודי רוסיה הגדולה תחת שלטון השושלת הצארית, והיא נמשכה בצורות שונות עד המהפכה שפרצה ברוסיה בשלהי מלחמת העולם הראשונה. במשך השנים התחלפו ברוסיה שליטים שונים, שחלקם הקלו את עלם מעל יהודי הממלכה, אך רבם היו שונאי ישראל מבהקים ומררו את־חיייהם בכל צעד ושעל. אחד הצוררים הנודעים שבהם, היה הצאר אלכסנדר השלישי, שבנה אמנם 'עושה השלום' בגלל פעולות השלום שנקט עם מדינות החוץ, אולם כלפי היהודים הפנה שנאה עמוקה וגזר עליהם גזרות קשות ואכזריות, ביניהן גזרת הגירוש מהכפרים והמושבים שברוסיה, צמצום המסחר של הסוחרים היהודיים בימי ראשון והאסור לעסק בחקלאות בכל המדינה. מספרים, כי פעם הפיצו שונאי ישראל שמועה, כי הברון דוד גינצבורג מתכנן לערוך מגבית כדי לשחד את הקיסר ושריו, על־מנת שיקלו את ידם הקשה מיהודי רוסיה. והנה פגש אחד מחשובי השרים של הצאר, שהתפלל בשנאת ישראל, את הברון, ואמר לו: "שמעתי שברצונך לאסוף כסף כדי לשלם לי, ובכן איזה סכום בדעתך להעניק לי בתמורה ליהודי רוסיה?" חנף הברון ואמר: "אם תדרש סכום כסף כפי שונים של היהודים בעיני, אז סכום כזה אינו בנמצא בעולם כלו. אולם את הסכום כפי שני היהודים בעיניך, לזה אני מוכן ומזמן בכל־שעה..."

שלטונו של אלכסנדר השלישי נמשך פשלש עשרה שנה, והן נדמו ליהודי רוסיה כנצח. בסתר לבם יחלו למותו, אולם לבא לפומה לא גליא, שכן די היה במי שרק יגלה רמז על רצונו במות המלך, ואחת דתו להמית. בתחלתה של שנת תרמ"ט, נסע הצאר עם בני משפחתו ברפכת הקיסרית, ולפתע במהלך הנסיעה, סטתה הרפכת מהמסלה בסמוך לתרקוב שבאוקראינה. שבועה קרונית התהפכו ורבים ממשרתי הצאר נפצעו, אך הקרון של הצאר ומשפחתו נותר על־עמדו למעט הגג שנתלש. הצאר נעמד במהירות, ותמוך בגג המפרק כדי לאפשר לכל היושבים להמלט החוצה, ופעלה זו החלישה את־גופו והוא נפל למשכב. השמועות על מחלתו הקשה של הרוזן האצור, הפיחו תקנה בלב יהודי רוסיה כי סופו קרב, אולם למעשה הדבר נמשך עוד מספר שנים עד שהתפגז וירד שאולה. בימיו האחרונים, פאשר מחלתו הלכה וגברה, הגיע צו מלכותי אל כל הקהלות היהודיות ברוסיה, כי עליהם להתפגס בבתי־הכנסת ולהתפלל לשלום הצאר. מוכן מאליו כי היהודים לא ששו להתפלל על שנואי־נפשם העריץ, אולם הבררה לא נותרה בידם, שכן השלטונות הרוסיים ידעו זאת, ושלחו פקידים ממשלתיים רמז־רג אל בתי־הכנסת המרוכזים ברוסיה, כדי לבדוק האם אמנם היהודים מתפללים לשלום הצאר. אולם בדרגם, מצאו היהודים מוצא מן־הספק, והצליחו להערים על המבקרים ולהוליך אותם שולל בצורה משעשעת ומבדחת.

המארע הראשון ארע בישיבת וולוז'ין. שם עקבו אחר הידיעות התכופות על מצבו של הקיסר שהולך ורע וקצו קרב, וכיון שהוא שכב על ערש־דויו פארמונו 'ליבאדיה' אשר בקרים, היו יהודי ליטא אומרים במליצה: "לעשה נפלאות גדולות לבדיה" על משקל הנאמר 'לבדו', שלפי המבטא הליטאי הוגים חולם כציר... ליד עמוד התפלה עמד החזן וקרא מזמורי תהלים 'לרפואת' הצאר, פאשר פקיד הממשלה עומד בצד ובולש האם כלם משתפים פעלה ומתפללים לרפואתו. אך זה האחרון לא ידע, כי החזן בחר בקפידה את מזמורי התהלים כפי הראוי לאותו רשע. וכך נשמעה התחנה, פאשר הקהל כלו זועק מתוך נהמת־לב וברגש רב את הפסוק בתהלים "דבר־בליעל יצוק בו זאשר שכב לא־יוסיף לקום", והאורח הטפש לא ידע את־נפשו לשמע זעקתם הפנה של המתפללים היהודים. ולא לתנם סים החזן את מזמורי התהלים בפרק ג"ה, פשהו קורא בקול וברגש: "ואתה אלקים תורדם לכאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא־יחצו ימיהם ואני אבטח־בך..."

ומארע דומה לכך ארע בבית־הכנסת הגדול שבפיר מוסקבה, תחת הנהגתו של רבי יעקב מזא"ה, שמוניו הפר גם בידי הממשלה הרוסית. וכך הוא מספר בזכרונותיו: פאשר חלה אלכסנדר השלישי את־חליו אשר מת בו, פאה הפקדה להתפלל לשלמו. פמוכן נשלח 'הפריסטוב' - המפקח אל בית־המדרש המרוז, כדי לבדק את סדר התפלה לשלום המלך. בקשתי מהחזן של הימים הנוראים, יהודי זקן מפלג בשם רבי יהושע אוקו, שהיה למדן ובעל־מדות נאצלות, לירד לפני התבה, והוא בקש ממני לבחר את המזמור אותו אמר לשלום הקיסר. הצעתי לו לפתח את התהלים, ומה שיעלה בדינו נקרא. והנה עלה בדינו מן־השמים מזמור ק"ט, והלה החל לומר ברגש, וכאשר הגיע אל־הפסוקים 'יהי־ימיו מעשים פקדתו יקח אחר, יהי־בניו יתומים ואשתו אלמנה, ונע ונעו בניו ושאלו ודרשו מחרותיהם, אלי־יהי־לו משה חסד ואלי־יהי חונן ליתומיו, יהי־אחריתו להקרית דודר אחר ימח שמם', החל להתלהב בתפלה היוצאת מן־הלב. וכך המשיך וקרא מתוך בכי את־הפסוק: "זכר עון אבתיו אליה' וחסאת אמו אל־המח, יהי נגד־ה' תמיד ויכרת מארץ זכרם. ולפתע פתאום פרצו בלם, ואני בתוכם, בבכי סוער, ואף הנשים מעזרת־הנשים ענו אחריו בבכי הבוקע מן־הלב, עד שגם המפקח הרוסי שעמד על־הבימה בכה אתנו יחד... והנה בסיום התפלה נגש אלי האיש ואמר לי 'הייתי בכמה בתי תפלה נוצריים, אבל תפלה כזו ובכיה מעמק הלב כפי שראיתי אצלכם, לא ראיתי מעולם...' ולא ידע סכל זה, כי בתפלותיהם פעלו היהודים לקרב את קצו של הצאר הנבל, שהתפגז לאחר פמה ימים ויהודי רוסיה נשמו לרוח־חד...

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

והנה ה' נצב עליו (כח, יג) - ירמו גם על יעקב, על־דרך אומנם ו'ל האבות הם מקיפה לשכינה, ולהיות שהוא רגל רביעי יאמר בדיוק נצב עליו יותר מעל אברהם ויעקב, כי הוא עקר העמדת הכפא:

ונברכו בה פלי־משפחת וגו' (כח, יד) - שכן מצונו פארים שנתברכו בו, פאומנם ו'ל שם זה לשונם, שפקדם פא יעקב היו מדיקים למים וכיון שבא נתברכו במים, וכן גם־כן במצרים מעת שירד נתבטלה גזרת הרעב, ונתברכו לרגלו. ואומרו וברעוהו, שכל־זמן שהיה בית־המקדש כיה היה ברפת שבעים אמות וקיומם באמצעות ישראל שהיו מקריבו שבעים פרים בנה, ובגלות גס־כן קיום האמות וסמיכתם היא ישראל, דכתיב שמיני נטרה את־הכפרים וגו':

ויפגעו־בו מלאכי וגו' (כב, א) - צירה לדעת פונת אומרו ויפגעו־בו, גם אומרו ויאמר יעקב וגו', מה חדש מודיע הקרוב שאמר יעקב כן? גם יעקב מה חדש בדרבני? גם אין ידוע פונת אומרו מהניס. וד"ל דרשו יען שם דבריהם שהוא דרש. ופשת הכתוב הוא, להיות כי שלח ה' מלאכים בדמות אנשים להדמות לפני עשו פאשר הוכיח סוף המעשה, לזה הקדים להודיע המעשה שממנו הרגיש יעקב היותם מלאכים, ואמר שולא פא המתנה בדרך האנשים שפקדם יהיו נראים הלוך וקרב עד שיגיעו אצל הנאים אצלו, אלא תכף וימד צמחו לפניו, והוא אומרו ויפגעו־בו, פרוש ראה ראשונה היתה הפגיעה בו אצלו, ואמר יעקב פאשר ראם בדרך, זה מוחה אלקים, אין אלה אנשים אלא מלאכים, ויקרא שם־המקום מתנים, פרוש שני מתנות, אחי של אנשו שהיו עמו לערוך מלחמה, והשני של מלאכים בדמות אנשים כי פאו לעזרת ה' לידידו יעקב בחיר ה':

דברי הימים

"ויקרא את־שם־המקום החוא בית־אל, ואולם לזו שם־העיר לראשנה". העיר לזו מזכרת גם בספר שופטים, כאשר בית יוסף צרו עליה והחריבוה, ואחד מבני העיר הלך לארץ חמים ובנה עיר חדשה בשם לזו. חז"ל אמרו, שבלזו צובנים את התכלת, ואין מי שיוכל לשלוט עליה, ואפילו סנחריב לא הצליח לבלבלה ונבוכדנאצר לא הצליח להחריבה. ואף מלאך המוות אין לו רשות לעבור בה ותושביה חיים לעולם, וזקנים שבה בזמן שדעתם קצה עליהם יוצאים חוץ לחומה והם מתים, וכן מספרים חז"ל. כי שלמה המלך ראה את מלאך המוות שבא ליטול את נשמת משרתיו אליהרץ ואחיה בני שישא הספרים, ושלחם באמצעות השדים אל העיר לזו, אך בהגיעם סמוך לשער העיר מתו. למחרת ראה שלמה את מלאך המוות שמה, ולשאלתו סיפר לו, כי השניים היו צריכים למות ליד השער, וכיוון ששלחם לשם עלה בידו להמיתם, השם 'לזו' משמש אפוא לדבר נצחי, וגם גוף האדם שכלה בקבר עתיד להיבנות בתחית המתים מלזו של שדרה, כפי שאמרו חז"ל כי רבי יהושע בן־חנינא סיפר כך לאדריאנוס, והוא נתנו במים ולא נמחה, באור ולא נשרף, ברחים ולא נטחו, נתנו על הסדן והכה עליו בפטיש ונבקע הפטיש ולא הועיל כלום, העצם המשתמרת בגוף נקראת גם נסכוי, ובוזרה נקראת 'בתואל רמאה', יש אומרים שהיא מופיעה בצוואר בראש עמוד השדרה, או שהוא עצם הזנב הדומה לשקד, ולפי המקובלים הוא במקום קשר של תפילין. משמעות שלישית יש ללזו בעולם הצומח ואף הוא מסמל התחדשות, ולכן היה נטוע בפתח העיר לזו, ואותו נטל יעקב והעמידו לפני הצאן. לדעת אבן־עזרא הלזו הוא מוקל שקדים, כפי התרגום על יוצץ ציץ ויגמול שקדים' - 'עובד לזו', והוא הראשון הפורח ומתחדש לאחר החורף.

מטעים

יסף ה' לי בן אחר (ל כו)

שבחו של יוסף הצדיק הוא, שתמיד היה שם שמים שגור עליהם והקב"ה אתו, שנאמר ויהי ה' את יוסף, והדבר קרמו כבר בשעת נתינת שמו, כפי שנאמר כאן יסף ה' לי והתבות מקברות בדרגת תביר המהברות, לרמוז כי ה' עמו. (מחנה דן)

תנה את ינשי ואת ילדי (ל כז)

תבת תנה מטעמת בטעם גרשים, כי יעקב רמז לחותנו לבן הארמי שהוא רוצה להיות מוגרש ממנו והקשר ביניהם יפסק, כדי שלא יוכל להשפיע על צאצאיו, והתבות את ינשי ואת ילדי מטעמות בטעם מנה רביעי, שרמז לו כי הוא מבקש ממנו להניח לו את ארבע נשותיו ואת ילדיהן ויתן לו מנוחה שיוכל לשוב לארץ אבותיו. (עלפי דברי חז"ל)

אשר תבאן הצאן לשתות (ל לח)

רש"י מפרש כי תבת אשר מהברת אל התבות שלמעה, ובאור התוב הוא, ברהטים אשר תבאנה הצאן לשתות, שם הציג את המקלות לכבד הצאן. אולם טעמי המקרא אינם כן, כי התבות בשקטות המים מטעמות במנה אתנהתא, ואלו תבת אשר מטעמת בתלשא ומחברת אל התבות שלאחר מכן, ומשמעותה במקום פאשר, ובאור התוב הוא, פאשר תבאן הצאן לשתות, אז יחמנה בראיתו את המקלות שהעמידי ברהטים. (אור חוש)

מדגש

בבטוי 'לאל די' משתמשים במשמעות של יבלת, ומקורו מדברי לבן ליעקב וישיאל די לעשות עמכם רע, וכן משל 'בהיות לאל ידך לעשות, אפשר לומר לאל פאל"ף ואין צורך לומר בקו"ף לקל, כי אין זה שם השם אלא מאור כה, כמו 'אילי מואב, ואמנם גם תאר האלקות משמעו משרש זה ביסוד כח והתנהגות, משרש זה נוצרה גם המלה אילות במשמעות כח, כמו שנאמר בתהלים 'היית כנבר איראיל', וכן שם 'אילותי לעזרתי חושב, וכן אדם חזק כמו 'אילי הארץ' במקלים, או 'אילי הוף' בלשוננו. יתכן שאף האילן נוצר משרש זה, לסמון כח העץ החסון, וכן האלון והאלה האיתנים, ואף האיל הוא הכבש החזק הצועד בראש. בלשון חז"ל נוצר הבטוי 'מאילו' דהינו מכה עצמו, כמו במקראות שהקנה יוד מאילו, וברבים 'מאליהם', ולא 'מאליהם' שהוא רבוי 'אל'.

ממלה

"חמש צעקות צועק המלמד", אמרו בעבר בהלצה על מלמדי תינוקות, "ובלן צעקות שנקתבו במקרא עם אנכי". בתחלת הזמן צועקת אליו אשתו 'הבהילי בני, ואסיאן מתה אנכי'... ובאשר באים ההורים בטרוניה שבניהם אינם יודעים את למודם, טוען המלמד 'התחת אלקים אנכי?! ואם אחד מהם טוען שהוא עושה מלאכתו רמיה, הוא קורא אליו 'אנכי?! עשו כבוד! ובאשר מקפחים ההורים את שוקריה, הוא זועק המס: 'אסיבן, למה זה אנכי?! והנה מתחילה שנה חדשה ובשאיין תלמידים באים אליו, הוא מנחם את אשתו: 'הלא אנכי טוב לך מעשרה בני'..."

את כח הותרנות קבלנו מרחל אמנו, אשר ותרה על אשר תייה להנשא ליעקב בחיר האבות, ונלקחה לאחותה לאה את הספנים שמסר לה יעקב, כדי שלא תכלם ותתפיש. וגדולה מזו מצינו לאחר מכן, בשעה שבקשה את הדודאים מלאה, והיא אמרה לה 'המעט קחתך את-איש', לא הזכירה לה רחל כי רק היא הייתה מיעדת ליעקב, ונלקחה בכך כי נתנה לה את הספנים בלב שלם.

תכונת הותור היתה מטבעת ומשרשת גרבי יוסף חיים זונגפלד, רבה של ירושלים, ומדה זו השלימה את קומתו האצילה והמיוחדת. ותרו נפלא היה על-נוחיותו ועל-צרכיו האישיים, ולא פעם ותר גם על מנהג ותיק שהחזיק בו, כדי שלא להתבלט או שלא לבוא על חשבון אחרים. דגמה לכך ארע ב'מסע הרבנים' אל המושבות בטרם פרץ מלחמת העולם הראשונה, אשר בראשו עמד, ובאחד מימי הנסיעה חל יום פטירת אמו. כלי-מיוו נהג להתענות בימי פטירת הזריו, אולם פאשר באחד המושבים בכדו את כל המשתתפים בכוס חמין, לא נמנע אף הוא ושתה מעט מהבוס. בנו רבי מרדכי שהתלהו אליו בכל המסע הארך, חש בכך והעיר לו על הדבר, אולם רבי חיים השיב לו מיד: 'האם אנכי אתבלט במנהגי? הם מלהזכיר דברים אלו'...

בשנת תר"מ, לאחר פטירתו של 'הראשון לציון' רבי אברהם אשכנזי, נתנו בני העדה הספרדית בירושלים את-יעיניהם גרבי יעקב שאול אלישר, המכנה הי"ש"א ברבד, שהיה הרוח החיה בין רבני העדה, כמלאי-מקום מתאים הראוי לשאת את התאר 'ראשון לציון', אולם הוא ותר על המשרה מפני כבוד חברו רבי רפאל מאיר פניצל המכנה ה'מרפ"א'. הלה היה זקן הרבנים בירושלים, וכאשר שבו מלוחותיו של 'הראשון לציון' המנוח רבי אברהם אשכנזי, לחש רבי רפאל מאיר באזנו של רבי יעקב שאול: 'אמנם אני זקן ממה, אולם מותר אני על-מקומי לכבודך, כשם שותרתי בשהכתירו את המנוח בשעתו'. סרב רבי יעקב שאול ואמר: 'לא אקח תפקיד זה במקומך, ומוטב שאמתין לשעת-הבשר'. חזקה עליו החלטתו של רבי יעקב שאול, והרב פניצל התמנה ל'ראשון לציון', כשהוא זוכה להאריך ימים ושנים, וישב על כסאו כשכש עשרה שנה.

רבי אריה לוי היה סמל ודגמה של ותרו וסבלו. רבים היו באים אליו כדי ללמד פרק במדת הותרנות, ובזכותו השתפרו חיייהם לאירעו והפכו להיות אנשים סבלניים ובעלי מדות מתקנות, ובתים רבים נצלו מחרבן והתפוררות בזכותו. פעם בא אליו זוג צעיר שחיייהם המשתפים עלו על-שרטון, והוא ישב עמם שלש שעות במטרה להשפין ביניהם שלום. לאחר שיצאו מביתו, נכנס אליו נכדו, ומצאו יושב שקוע בהרהורים ושותק. בראות רבי אריה את-הנכד, נענה והחל לספר בגלוי-לבו: 'כאשר הגעתי לארץ-ישראל, הייתי בודד ונלמוד, ולא היה לי פאן לא קרוב ולא גואל. לאחר תקופה הכירו בי אנשי ירושלים, וביניהם התודעתי אל רבי צבי פסח פרנק, והוא שדך לי את אחות אשתו אשר עלתה אף היא ארצה בגפה. קרובי משפחה לא היו לנו, והחפה נערכה בנוכחות קהל מעט בחצר ביתו של רבי צבי פסח בירושלים העתיקה. הצאפים ידעו כי אנשים בודדים אנו, ומתוך חרדה לעתידנו שיעלה יפה, ברכו אותנו שנוצה להעמיד בית נאמן בישראל בדרך התורה והיראה, שהרי מי יודע מה יעלה בגורלם של העולים החדשים אשר לא מבני ירושלים המה... זכינו ברוח השם והברכה התקיימה במלואה, אולם כדי שהברכה תוכל לחלו, עשיתי גם מעשה בפעל. לאחר נשואי בקשתי מרעיתי, שכל-חינו נסתפק במה שיש לנו, ולא נצטער על שום נזק פספי או צער פלשהו שיארע לנו בכל ימי חיינו, וביתנו ישתת על אדני הותור. ואמנם מדת הותור היתה נר לדגלנו כלי-המים, ובזכות זאת שררו השלום והשלחה בביתנו ללא מצה ומריבה. זה עתה יצאו שנים מביתי, ולמענם הקדשתי שלש שעות של שיקה נרגשת מקרב לבי. אך יודע אתה מה חסר להם? מעט ותור, זה הכל. אם היו מותרים זה לזו וזו לזה, היה האשר מנת-חלקם. והרי כך למדונו חז"ל 'לעולם יהיה אדם רך פקנה ולא יהיה קשה פאר', כי היודע לותר יצליח לעמד נגד סערות החיים, אולם מי שהוא עקשן בדעתו, הריהו דומה לעץ הארז הקשה אשר סכנת שבירתו מרבה וברוח סערה לא יעמד'.

במשך שנים ארכות עמד רבי משה לונדינסקי בראשות ושיבת רדיו, תחת נשיאות 'החפץ חיים'. תלמידים רבים נהרו אל-השיבה, וספסליה התרבו מדי שנה. דרך למודו היה פנהוג בשיבת וולוז'ין, לעבר עלי-הש"ס בסדרו בהתמדה ומתוך הבנה עמוקה, אך באותן שנים החלה שיטת הלמוד של רבי חיים מבריסק, בעיון ובעמקות. לכבש את עולם הישיבות. ראה 'החפץ חיים' את צורך השעה להעמיד ראש ושיבה נוסף בירדן, לצד רבי משה התיק, שילמד בשיטה זו, והוא בחר בגרבי נפתלי טרופ. טרם הוציא לפעל את-החלטתו, ישב 'החפץ חיים' עם רבי משה, והפציר בו להסכים לכך, כשהוא מבטיח לו כי בזכות כח הותור שלו יאריך ימים יותר ממנו ואף יותר מרבי נפתלי. הדבר היה לפלא, שכן רבי נפתלי טרופ היה צעיר מרבי משה בעשר שנים, אולם הברכה התקיימה ורבי משה האריך ימים יותר משניהם. הוא נזקק לתעצומות נפש כדי להשלים עם הותור על משרתו הרמה, ולמקדכו ספר, כי בשנדרש לכך דמיון לעצמו פאלו הזמן לשיבה עם של-מעלה, ושם שאלוהו 'ר' משה, מה אתה מעדיף, להמשיך להיות ראש ושיבה ואז תפטר מן-העולם, או לותר ולהמשיך להיות? וכמוכן שהוא בחר בחיים מתוך ותרנות על-משרתו...

הורה 'החזקה' מלבלין לזרות, כי פאשר האדם מודה לקב"ה על-הסדיו ונותן שבח והודיה על-העבר, עליו להוסיף מיד ולבקש גם על העתיד, שלא תפסק הברכה. ולכן עמדה לאה מלדת, מפני שאמרה 'הפעם אודה אתה', ולא בקשה על-העתיד. והמבקש על-כך ממשיך עליו מעיני הישועה.

גליון 495
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

שלח לחמך על פני המים

בר קפרא היה חופר על שפת ימה של קיסרי, וראה ספינה שטבעה בים הגדול ונציב העיר עולה מתוכה ערום. כשראהו בר קפרא, בא אצלו ושאל בשלומו, ונתן לו שני סלעים, והכניסו לביתו, הלבישוהו, האכילוהו והשקהו, ונתן לו עוד שלושה סלעים אחרים. אמר לו בר קפרא, אדם גדול שכמותך, ראוי שיהיו עוד מעות בידך להוצאות אחרות. לאחר ימים נשבו יהודים באותה עיר, אמרו מי ילך ויפייס עלינו? אמרו זה לזה ילך בר קפרא שהוא חשוב אצל המלכות. אמר להם בר קפרא: חושבים אתם שמלכות זו עושה משהו בחינם? אמרו לו, יש כאן חמש מאות דינר, טול אותם ולך ופייס אותם. נטל בר קפרא חמש מאות דינר ועלה למלכות. כשראה אותו נציב העיר, עמד על רגליו ושאל בשלומו, ואמר לו למה טרח ובא רבי לכאן? אמר לו בר קפרא בבקשה ממך שתרחם על אותם היהודים, אמר לו נציב העיר כלום יידע אתה שמלכות זו עושה דבר בחנם? אמר לו בר קפרא יש עמי חמש מאות דינר, טול אותם ופייס עלינו. אמר לו שר העיר, אותם הדינרים יהיו נתונים לך תחת מאכל ומשתה שהאכלתני והשקיתני בביתך, ואתה לך לשלום ובכבוד גדול. קראו עליו על בר קפרא מקרא זה, "שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו".

(לפי קהלת רבה י"א)

פרשת השבוע

ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש
(כ"ח - כ')

הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א היה עני מרוד. מסופר: פעם היה חייב למשכן את מעילו כדי להביא טרף לביתו, אמר הצדיק: עכשיו אני מבין יותר טוב את מה שאמר יעקב אבינו ע"ה "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש". וכי אין אנו יודעים שלחם הוא בשביל לאכול ובגד הוא בשביל ללבוש? אלא אנו מבקשים שהבגד יהיה בשביל ללבוש, ולא בגד בשביל לאכול, שלא יצטרך למשכן את בגדו בשביל אוכל.

ויאסף לבן את כל אנשי המקום
ויעש משתה (כ"ט כ"ב)

יהודי תלמיד חכם אחד, שהיתה שעתו דחוקה לו, והתכוון לחתונת בתו, בא אצל הרה"ק רבי זלמלה מוואלוזין זיע"א, והשיח לפניו דאגתו בקשר להוצאות החתונה. אמר לו הגאון: פעמיים במקרא מצינו תיאור של חתונות, פעם אצל לבן ופעם אצל בועז. לבן,

שכספו לא בא לו ביושר, הזמין את כל אנשי המקום ויעש משתה. ואילו בועז שצדיק היה, ויקח עשרה אנשים מזקני העיר, לקיים שבע ברכות.

התחת אלקים אנכי (ל' - ב')

מסופר: זוג כפריים חשוכי בנים באו אל ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א לבקש ישועה, דרש מהם ה"חווה" פדיון נפש גבוה בסך שלושים זהובים. החל הכפרי לעמוד על המקח: רבי עשרה זהובים אולי אוכל להשיג, אולם שלושים זהובים? אין כל סיכוי. אך הרבי בשלו, שלושים זהובים ולא פחות. אמרה האשה לבעלה, בוא ונלך, הקדוש ברוך הוא יושע אותנו. נפלטה אנחת רווחה מפיו של ה"חווה" הקדוש. אה, סוף סוף יהודים יודעים שלא רק הרבי יכול לעזור, הריבוננו של עולם בעצמו יכול לעזור ולהושיע, ואכן, בפקודת השנה התבשרו בני הזוג בבשורה טובה ומשמחת, והתפקדו בדבר ישועה ורחמים ובורע של קיימא.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:19 ת"א: 5:21 ר"ת: 5:55

פרשת ויצא

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:06 ת"א: 4:20

התחלתי לומר מאמרי הזוהר ופרקי-התהלים ומאמרים מ"מעבר יבוק" [ספר תפלות] המסדרים שם על הלוח שעל הקיר, ובשעת אמירתם בכיתי בכי רב מקירות לבי, כמוהו לא בכיתי מעודי, וזלגו עיני בלי הרף נהרות של דמעות. אחרי-כן הנחתי שני 'פדיונות' על הקבר, אחד עבורי ועבור כל בני-ביתי בכלל, והשני עבור אשתי בפרט, כי לבי אמר לי שהיא חולה מאוד. בו ברגע שהנחתי את הפדיונות נתמלאה נפשי שמחה ועונג, שמעודי ועד היום הזה לא הרגשתי כמוהם, ולא רציתי בשום אופן לעזוב את האהל הקדוש, כי הרגשתי שם טעם גן-עדן ממש. וכך הייתי שם בשמחה ובהתרגשות במשך שתיים, כי קשה היה לי מאוד להיפרד מעונג גדול זה. אחרי כן יצאתי משם לשלום, והייתי שמח כל הדרך חזרה לביתי.

כשחזרתי בשלום לביתי, שאלתי תיכף לשלומה של אשתי, והיא סיפרה כל הקורות אותה, שהתעלפה משך לילה שלם והרופאים לא נתנו לה סיכוי והתייאשו ממצבה, ולמחרת בשעה עשר בבקר החלה בעצמה לשוב לאט לאט לבריאותה בלי תרופות, ותוך חדש ימים חזרה לאיתנה. שאלתי את בני ביתי, אם זוכרים הם באיזה יום החלה לשוב לאיתנה, כשאמרו לי את היום, נזכרתי שהוא בדיוק אותו היום שהייתי באוהל קדשו של הצדיק, וממש באותה השעה, עשר בבקר, הנחתי את הפדיונות במקום מנוחת קדשו. כששמעתי כל זאת, לא פשטתי את בגדי, ורצתי במהירות לידידי לספר לו מפעלות אלקים. כשסיים הסוחר את סיפורו, הוסיף: "אם הצדיקים הקדושים אחרי הסתלקותם חיים וקיימים ומוזהרים ככוכבי השמים, כל שכן שקדושתם נעלה מאד בחייהם". השיב לו רבי יעקב: "אדרבה, חז"ל אמרו: 'גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם'.

תיקון על "הרגשת היש שלו"

אברך אחד מחסידי הרה"ק הרבי האמצעי מליובאוויטש זיע"א, בא אל רבו לבקש תיקון על "הרגשת היש שלו". וישאלהו רבנו האם אתה יודע מהי הרגשת היש? ולא ענה כי חפץ היה לשמוע מה שיאמר רבו. ויאמר לו רבנו, הרי אתה מבקש תיקון על כך, וצריך אתה לדעת מהו הרגשת היש ומהו החטא שבזה.

אך האברך לא העיז פניו לענות, עד שאמר לו רבנו, הלא ידעת כי זה לעומת זה עשה האלקים, כמו בסטרא דקדושה יש מדריגות דקדושה לאין סוף ולאין קץ, כך בסטרא דלעומת זה יש מדריגות הטומאה לאין סוף ולאין קץ, והיו שני הכוחות עומדים לפני יוצרם, וכל אחד שואל מה תהיה עבודתו בעולם?

ותשובת הבורא היתה לסטרא דקדושה, שעבודתה תהיה לגלות לעולם את האמת, שיש אלקים יוצר ובורא הכל, וכל נברא ונוצר עליו לעשות רצון בוראו ויוצרו. והסטרא אחרא גם היא קבלה צו מבוראה, לגלות לעולם את ההיפך ממש, שאין אלקים בארץ, ושיש רשות לכל אחד לעשות כרצונו ח"ו. ותאמר הסטרא אחרא איך אפשר לבוא בדברי שקר כאלו אל יושבי תבל? האם ישמעו לדברי?

גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם

מסופר על יהודי מהעיר ווילקומיר, שלפרנסתו עסק במסחר טבק. שנסע פעם לאזור העיר נייז'ין שברוסיה הלבנה, לקנות שם טבק למסחרו. הוא לא השתייך לעדת החסידים, אך היה ידידו הנאמן של הרה"ח ר' יעקב קווידינר זצ"ל (מחבר הספר 'מצרף העודה'). גם הוא תושב ווילקומיר. לפני נסיעתו נכנס להיפרד בברכה מרבי יעקב, כנהוג בין ידידים ואוהבים. אמר לו רבי יעקב: "ידידי! אף על פי שאינך נמנה על עדת החסידים, בכל זאת, מבקש אני ממך שכאשר תהיה בנייז'ין, תלך להשתטח על קברו של אותו צדיק הגנוז שם, הוא הרה"ק אדמו"ר האמצעי מליובאוויטש. (יומא דהילולא שבת קודש ט' כסלו). הבטיח הסוחר הידיד שיעשה כן.

הסוחר נסע לדרכו, והתעכב בדרך יותר מחצי שנה, כי הרכבת עדיין לא היתה בארץ, והדרך מווילקומיר שבליטא לנייז'ין שברוסיה הקטנה היתה ארוכה וקשה. עסקיו בדרך לא צלחו. באותו זמן חלתה אשתו במחלה קשה, והרופאים אמרו נואש לחייה. יום אחד היא התעלפה ושלושה רופאים מומחים ישבו לידה כל הלילה, אך לא יכלו לעוררה. הם התייאשו ועזבו את הבית. מצב זה נמשך עד שעה עשר בבוקר. אחר כך התעוררה פתאום ואט אט חזרה לאיתנה. במשך חדש ימים הבריאה לגמרי בלי רופאים או תרופות. הדבר היה לפלא בעיני כל רואיה, והרופאים התפלאו עוד יותר.

אחרי כמה חדשים חזר הסוחר, ומיד כשנכנס לביתו. לפני שפשט את מעילו והחליף את בגדי הדרך, רץ במהירות לידידו רבי יעקב. נתן לו רבי יעקב 'שלום עליכם' ושאלו: "האם זו דרך-ארץ, אחרי שלא היית בביתך יותר מחצי שנה, לא התעכבת בביתך שעה קלה לשמח את אשתך ובני ביתך, ורצת תכף להקביל את פניו?" השיב לו הסוחר: "סיבה מיוחדת לדבר הפלא ופלא", וכך סיפר: "מסיבות שונות עסקי בניסיעתי זו לא הצליחו. הפסדתי את כל מה שהיה לי, ונוספו לי עוד חובות. בנוסף לזה כל משך הנסיעה דאגתי מאד, נדמה היה לי במחשבתי, שאני רואה את אשתי והיא חולה במצב קשה.

כשהגעתי לנייז'ין, נזכרתי בהבטחתי לכבודו ללכת להשתטח על קבר הצדיק, וכן עשיתי. הלכתי לטבול במקוה, ואחרי זה נכנסתי לאהל הצדיק. כשנכנסתי למחיצת קדשו של הצדיק נפל עלי פחד נורא, עד שסמרו שערות ראשי. מיום עמדי על דעתי לא הרגשתי פחד כזה. היה קר מאד ולמרות שלבוש הייתי בבגדים חמים וכל הדרך לא הרגשתי את הקור, עתה, מרוב הפחד התקרר גופי מראשי ועד רגלי, ולא יכולתי לסבול את הקור. או עלה בדעתי לנוס מפני הפחד והקור, אך נמלכתי בדעתי ואמרתי לנפשי: מהצדיק בודאי לא תבוא לי רעה, ולמה לי לנוס מכאן?

משל ונמשל

ענין הנגינה וכוחה

פעם שאל אחד את הרה"ק רבי ישראל בעל ה"דברי ישראל" ממודויץ זיע"א (יומא דהילולא י"ג כסלו) על ענין הנגינה וכוחה. והשיב הרבי שהיא מעוררת לתשובה, ומעלה את נשמתו של אדם, ומקרבת לבם של ישראל לאביהם שבשמים. ותמה השואל: היתכן, מה שלא משיגים על ידי ספרי מוסר וספרי יראים, תעשה ותפעל הנגינה? ענהו הרה"ק ממודויץ:

משל למה הדבר דומה, לבן כפר בעל רחיים שבא לכרך, וראה בחלון חנותו של שען בין שאר השעונים השונים, שעון מקיץ המנגן בנעימה ומעורר את האדם משנתו. נכנס אל החנות על מנת לקנות שעון מעורר זה. שאל אותו השען, מאיזה מקום הוא? והשיב: בן כפר פלוני ובעל רחיים אנכי. אמר לו השען: לשם מה לך שעון שיעורר אותך משנתך? והרי כמה גלגלים ואופנים מרעישים בבית הרחיים שלך, ומשמיעים קול רעש גדול. ואם הם אינם מקיצים ומעוררים אותך, מה יועיל לך שעון קטן זה בנעימה הדקה והעדינה? השיב לו בן הכפר: וודאי אינך מבין בטבעי האדם, כי ידוע שדבר שאדם רגיל בו ומצוי אצלו אין הוא מרגיש את מציאותו. אף אני כן שמרוב הרגל רעש הגלגלים וקולם החזק, אינני מרגיש בהם כלל, ואין בכוחם להקיצני משנתי, אבל דווקא הנעימה הדקה של שעון קטן זה, יקיצני משנתי.

הנמשל הוא: זהו ענין כח הנגינה, דספרי מוסר וספרי יראים, היות ובני האדם מצויים אצלם ורגילים בהם, לפעמים אינם עושים רושם על האדם. אולם הנגינה חידוש יש בה, ובכוחה לעשות רושם חזק ולעורר בבני אדם הרהורי תשובה להחזירם למוטב.

ויאמר לה ריבון העולמים, אני מבטיח לך שישמעו לדבריך, כמו ששומעין לסטרא דקדושה. ומה יהיה שמי? שאלה הסטרא אחרא. 'נחש הקדמוני' ענה לה ריבון העולמים. ותאמר הסטרא אחרא, הרי משמי בלבד יפול פחד בכל מי שאקרב אליו לפתותו. אל תיראי מכך, אמר לה ריבון העולמים הרי הבטחתי לך שתעשי חיל.

ויבוא הנחש הקדמוני אל האדם ולא אבה לשמוע לו, וילך אל חוה והיא שמעה בקולו, ותפתה גם את אדם בעלה לעשות כפי עצת הנחש הקדמוני אך אחרי שאדם וחוה התחרטו, והוא צם עד שהושחרו שיניו מרוב הצומות, באה שוב הסטרא אחרא ותאמר לריבון העולמים, אנא קח את נפשי, כי מעתה לא ישמע לי האדם עוד ולמה זה אלך אליו בחינם? ויאמר לה הבורא, אל תיראי ואל תחתי, אני אחליף את שמך, ומעתה יקראו לך מלאך המות, ובשם זה תצליחי. וכה עשתה הסטרא אחרא, עד שבא אברהם אבינו ע"ה ופרסם אלקות בעולם. באה שוב הסטרא אחרא לפני הקב"ה בטענה, שמעתה אין לה כל תקוה להצליח, כי אברהם ואשתו שרה אורו חיל נגדה ולא תוכל לעשות נגדם מאומה.

אחליף שוב את שמך, אמר לה הבורא, ואז תוכלי לעבוד כמקודם, ומעתה תקראי בשם שטן ולא יבינו כלל מה זה שטן, אם הוא דבר המזיק או דבר טוב, ותלכי בשם זה ותצליחי. עד שבא משה רבנו והביא תורה מלמעלה, והראה לכל באי עולם שהו' הוא האלקים ואין שום כוח אחר בעולם, אין שטן ואין פגע רע כלל. באה שוב הסטרא אחרא לפני ריבון העולמים ואמרה, מרא דעלמא, מעתה אבד אבדתי, עתה אין לי עוד כל תקוה.

ויאמר לה ריבון העולמים, אחליף שוב את שמך, ומעתה יהיה שמך 'יש', ושם זה ימצא חן בכל בתי המדרש והישיבות, בין כל הלומדים והגאונים. ובשם זה פרשה הסטרא אחרא כנפיה על כל בני התורה והצליחה מאד. עד שבא מורנו הבעל שם טוב הקדוש זיע"א ותלמידיו הקדושים זיע"א, ותלמידיו תלמידיו זיע"א בספרי החסידות שלהם, וגילו לעין כל ששם זה יש הוא שקר מוחלט, כי הו' ברוך הוא הוא היש' האמיתי, וכולא קמי' כלא חשיב ממש.

באה שוב הסטרא אחרא לפני ה' ותחנן בדמעות שלישי, קחני נא מן העולם, כי מעתה אין עוד עבודה בשבילי בעולם. ויאמר לה ריבון העולמים אל תיראי, אני קורא אותך בשם חדש והוא 'הרגשת היש', ומשם זה גם החסידים לא ידעו ולא יבינו, אך לאמיתו של דבר הכל אחד הוא, הרגשת היש הוא היש, הוא השטן, הוא היצר הרע, הוא המלאך המות, והוא הנחש הקדמוני. וסיים רבנו ואמר: עתה ידעת מה זה הרגשת היש, ועתה ידעת ממי יש להיזהר, גרש את המנוול מבייתך כי בנפשך הדבר.

צ'ין אדם לחברו

להשתדל לעשות טובה לזולת
פעם ביקר האדמו"ר האמצעי, הרה"ק רבי דובער מליובאוויטש, (יומא דהילולא ט' כסלו) אצל רבי יצחק אייזיק מהומיל שהיה אחד מגדולי החסידים. אברכי העיר התלוננו לפניו שרבי אייזיק לא מקרב אותם ותמיד עסוק עם עצמו. "רבי אייזיק, מדוע אינך מקרב את האברכים ולומד עמם חסידות?" שאל הרבי. "בקושי יש לי זמן לעסוק בעבודת השם האישית שלי, איך אוכל להתעסק עם אחרים?" השיב בשאלה. "אייזיל, אייזיל", אמר לו הרבי, "למד ממני. כשאני רואה שעם עצמי אינני מסוגל לעשות מאום, אשתדל לפחות לעשות טובה לזולת."

אהבת ישראל

נוהג היה הרה"ק ה"אהבת ישראל" מוויזניץ זיע"א להשתדל עבור יהודים המטים ליפול ולהקימם על רגליהם. סיפר יהודי לא דתי לשעבר, שלא הכיר את הרבי כלל, כל שנה הייתי נוסע לשם ריפוי לעיר המרפא קרלסבד בה שהה גם הרבי מוויזניץ, אך אף פעם לא נכנסתי אליו. באחד הימים קיבלתי מביתי מברק המבשר לי, כי נפתח נגדי משפט חמור, ואני צפוי למאסר למשך שנים רבות, כדי לקדם את פני הרעה, צריכים לשכור עורכי דין טובים הדורשים סכום עצום, אותו יש להמציא להם תוך שבועיים. הסתובבתי אובד עצות וחשבתי שהגיע הקץ לחיי. חברי יעץ לי להיכנס לרבי, סירבתי, ולבסוף בליט ברירה נכנסתי אל הרבי.

מתוך מרירותי פרצתי בבכי וסיפרתי לו מצרתי. נתן לי הרבי את הסכום בהלוואה, על אף שלא הכירני מעולם. בירך אותי שאזכה במשפט וכך היה. עברו מספר חודשים חזרתי ופרעתי כל חובי, רציתי להודות לרבי אולם הוא דחני ואמר, הרי ה' יתברך עזרני ונתן לי ממון כדי לעזור ליהודים. מרוב התפעלות מטהרה מידותיו של הרבי, שניתי אורח חיי, והתחלתי לשמור שבת ולקיים מצוות כמו שהתנהג סבי, על אף שאבי כבר לא הלך בדרך זו.

מחלוקת לשם שמים

מסופר על הגה"ק רבי שלמה זלמן אויערבך זיע"א, שפעם אחת יצא נגד מוסד מסויים שהעמידו לראשם מנהל שלדעתו לא היה לטובת הדת של אותו מוסד. הוא לא היסס לצאת בפרהסיא לגלות דעתו דעת תורה כנגד המוסד והעומד בראשו. ערב אחד עלה אותו מנהל אל ביתו של הג"ר שלמה זלמן כשלבו פועם בחזקה, חושש היה שמה יגרשוהו בבושת פנים ובחרי אף. אך הגאון קבלו בסבר פנים יפות, וכבדו שלא כערכו, וכשיצא ליווה אותו עד סוף חצירו, כשהוא מסביר לו שאינו מנהל מערכה אישית נגדו, אלא טובת המוסד לנגד עיניו, בסוברו שאין הוא האיש המתאים לנהלו. משעלה הרב אל ביתו, קרא לבני הבית ואמר להם, חפץ אני להראות אתכם וללמדכם לקח, איך מנהלים מחלוקת לשם שמים ללא פניות.

הילולא דצדיקא

שבת קודש ט' כסלו
הרה"ק רבי דובער ב"ר שניאור זלמן (האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש - תקפ"ח)
הרה"ק רבי משה מסלויטא ב"ר פינחס מקאריץ (תקצ"ח)
יום ראשון י"ג כסלו
הרה"ק רבי פינחס מנחם אלעזר מפילץ (שפתי צדיק) ב"ר בנימין אליעזר (תרפ"א)
הגה"צ רבי איסר זלמן מלצר ב"ר ברוך פרץ (תשי"ד)
יום שלישי י"ב כסלו
רבי שלמה ב"ר יחיאל (המהרש"ל - של"ד)
הרה"ק רבי אברהם דוב מאבריטש ב"ר דוד (בת עין - תר"א)
יום רביעי י"ג כסלו
האמורא רבינא בן רב הונא (ד"א רל"ו)
הרה"ק רבי שלמה זלמן (יוסף) מוילעפאלי ב"ר אברהם (אליהו) (תר"ח)
הרה"ק רבי דב בער מליעווא ב"ר ישראל מרוזין (תרל"ו)
הרה"ק רבי ישראל ממודיץ ב"ר שמואל אליהו (תרפ"א)
הרה"ק רבי ישראל מטשארטקוב ב"ר דוד משה (תרצ"ד)
יום חמישי י"ד כסלו
ראובן בן יעקב משבטי קה (ב"א - שי"ח)
הרה"ק רבי מנחם נחום משטיפיגעשט ב"ר ישראל מרוזין (תרכ"ט)
יום שישי ט"ז כסלו
רבינו הקדוש רבי יהודה בן רבן שמעון (ג"א תתקנ"ג)
(הרה"ק רבי דוד ב"ר יצחק מסקווירא (תר"פ)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נחמיה הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "ב"א אור"י" פרקים י"א-י"ב תרס"ג על המצוות.

המפסיק ממשנתו (ז')

א) האיסור של "מפסיק ממשנתו" הוא אפילו אם מפסיק בדרך עראי. (עיין תוס' יו"ט על מסכת אבות, פ"ג, מ"ו, בד"ה מעלה)
ב) אפילו מילה אחת אין להפסיק באמצע הלימוד. (כבוד התורה, עמוד ל"ו, סעיף ט"ו, עפ"י שו"ע הרב הלכות תלמוד תורה, פרק ד', סעיף י"א)
ג) אם הוא צמא, מותר לו להפסיק מלימודו בשביל לשתות. (שו"ת לב חיים, ח"ג, סימן כ"ג)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויצא

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חונה" (כח, י)

שנה אחת, בשבת קדש פרשת ויצא, לא אמר רבי מרדכי מלכוויטש דברי תורה בשולחנו. תממו החסידים על כך, שהרי בכל שבת היה כמעין המתגבר, ותלמידו רבי שלום מויליקה שאלו על כך. "פרשה זו אינה צריכה להדרש", השיבו הרבי, שהרי די לנו להביט בה וללמוד כיצד צדיק הולך ובא, אוכל ושותה, בונה בית ומעמיד תולדות, רועה צאנו ועוסק במלאכתו, והכל עושה לשם שמים. וממנו נעשתה תורה שלמה ללמדנו".

"ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו" (כח, יא)

"וישם מראשותיו - עשן כמין מרזב סביב לראשו, שירא מפני חיות רעות" (רש"י). רבות עמדו המפרשים על ההבנה בדברי חז"ל אלו: מדוע הניח יעקב אבנים רק סביב ראשו, הרי אם ירא הוא מחיות רעות עליו למצוא מקום מסתור לכל גופו. הגיעה העת שעליה הוסכם בעת שנסגר השידוך, חותנו של משולם האבן בישר לו שתמה התקופה שבה הוא סמוך על שולחנו יחד עם בני ביתו, מעתה עליו להיות לאיש ולדאוג לפרנסת ביתו בכוחות עצמו.

משולם שחסיד היה, לא רצה לעשות מאומה על דעת עצמו, לכן ניגש אל הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר וביקש את עצתו: במה לעסוק ובאיזה אופן לעסוק. כמו כן ציפה

שהרבי יברכו בהצלחה בכל מעשי ידיו.

"האם ראתה פעם ציפור ביער?" הפתיע אותו הרבי בשאלה שלא ממין העניין.

משולם הנהן בראשו. כילד ראה פעמים רבות ציפורים בטבע והתבונן במעשיהן.

"מה קורה כאשר הציפור נקלעת בטעות לתוך ביצה טובענית, היאך היא מנסה להיחלץ ממנה?" שאל הרבי.

משולם הסביר לרבו שהציפור משקשת בכנפיה בעוז ובכוח, על ידי כוח הכנפיים היא מצליחה לנתק את רגליה הדקות מן הבוצ ולנסוק שוב אל על.

"ואם בעת הנפילה", המשיך הרבי להתעניין, "כנפיה מתלככות אף הן בטיט ובבוץ והן כבדות מן הטיט עד שאין הציפור יכולה לחבוט בהן, מה מעשיה אז?"

"הציפור מניעה את גופה אנה ואנה בכוח", הסביר משולם, "מנסה לזחול על גחונה ומסתייעת בתנועות הגוף כולו כדי להיחלץ מן הטיט".

דעת הרבי עדיין לא נחה: "האם קורה מצב שכל גופה של הציפור נתון ברפש והיא לא יכולה אפילו לזחול?"

משולם הנהן לאישור. גם כזאת כבר ראה. הוא לא חיכה שהרבי ישאל שוב וענה מיד: "היא מרימה את ראשה אל על, מותירה את ראשה ופיה מחוץ לרפש".

הרה"ק מקאזמיר תהה ושאל את משולם האם הוא יכול לשער מדוע נוהגת כן הציפור.

"היא קוראת בפיה לבעלי כנף אחרים, שיבואו לסייע לה להיחלץ ממצוקתה".

נטל הקאזמיר את ידו של משולם בידו והמתיק באוזניו סוד: "החיים מחוץ לבית המדרש מכילים ביצות טובעניות ורפש. הרבה רפש. הטוב ביותר הוא לא להתקרב לרפש, כמובן. אולם אם יהודי התלכלך בטעות, עליו לנסות להיחלץ מיד. וגם כאשר הגוף מלוכלך כולו - חשוב לשמור מכל משמר שהראש יישאר בחוץ. שהפה יוכל לצעוק..."

נינו של הרה"ק מקאזמיר, בעל ה'ישא ברכה' ממודז'ין, מבאר לפי מעשה זה שאירע עם זקנו, את מעשיו של יעקב אבינו כלקח עבור צאצאיו לכל הדורות: יעקב הולך לישון לראשונה לאחר שיצא

מבית המדרש. הוא ירא מ'חיות רעות' רוחניות, לכן הוא עושה פעולה שתשמור את ראשו.

אם הראש יהיה בסדר - לגוף כולו יש תקווה. אם חלילה הראש ייפגע רוחנית - מצבו של הגוף כבר לא משנה.

התורה והתפילה של יהודי, לצד טהרת מחשבותיו והגיונו, הם ערובת ההצלחה שלו בכל מצב ובכל אופן, גם כאשר ה'גוף' נמצא לעיתים במצב לא טוב מבחינה רוחנית, יש לעשות מאמצים

עילאיים שה'ראש' יישאר בחוץ, לצעוק לעזרה באמצעות לימוד תורה ותפילה ולזכות לסייעתא דשמיא.

(במחשבה תחילה)

אתה מנהל שיחת טלפון חשובה, חשובה מאוד, ולפתע - השיחה משתבשת, במקום לשמוע את הדובר מהצד השני, אתה שומע קולות משונים, קטעי מילים ושברי משפטים.

זה מלחיץ אותך... רק אתה יודע כמה זמן המתנת לשיחת הטלפון הקריטית הזו, וכמה הוץ תלוי בה... מה עושים?

שתי אפשרויות: הראשונה היא, להתעצבן על הדובר מהעבר השני, לזעום על המילים המשובשות, על חוסר הקליטה מצידו, לדרוש בחוסר סבלנות שישפר את הקליטה, ושהגיע הזמן כבר לזרוק את מכשיר החוגה הישן ולהתקדם לאלחוטי מהדור החדש.

אבל... ישנה אפשרות נוספת, אפשר גם לזרוק מבט חטוף אל המסך, לראות את רמת הקליטה הנמוכה ולחפש אזור עם קליטה סולארית איכותית יותר.

לזכות ולהצלחת

החתן **מרדכי** נ"ו עב"ג הכלה **חיה פריידא** תחי' לרגל נישואיהם בשעתו"מ **בורא עולם בקנין השלם זה הבנין**

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויצא

שקפלה הקב"ה לכל ארץ ישראל והניחה תחת יעקב אבינו". נמצא שכעת היה יעקב בסוף גבול ארץ ישראל, ומן המקום שהוא כעת משם ואילך הוא חוץ לארץ, ממילא הוצרכו מלאכי ארץ ישראל להתחלף עם מלאכי חוץ לארץ, מלאכי ארץ ישראל עלו לרקיע, ומלאכי חוץ לארץ ירדו ללוותו לחוץ לארץ. (יחי ראובן)

"והיה זרעו כעפר הארץ" (כח, יד)

כתב בספר עיטורי תורה, בני ישראל משולים לעפר הארץ. מן הארץ מפיקים הכול, ואף-על-פי-כן דורכים עליה. ובספר צרור המור כתב, הכול דורכים על הארץ, אבל בסופו של דבר היא מכסה ודורכת על הכול.

"כי לא אעזבן עד אשר אם עשיתי את אשר דיברתי לך" (כח, טו)

שד"ר מעיר הקודש צפת הגיע אל ה'חתם סופר' וביקש את המלצתו לערוך מגבית בקהילת פרשבורג. ה'חתם סופר' שמע מפי השד"ר תיאורים איומים על המצוקה השוררת בצפת - ילדים רעבים ללחם, מים נמכרים במשורה, מחלות שונות משתוללות בעיר ואין מי שחולם על כסף לתרופות. חוץ מכל זה, מציקים להם בני ישמעאל בכל הזדמנות.

סיים השד"ר לשטוח את סאת תלאות יהודי ארץ

הקודש ונאנח מרות. נענה ה'חתם סופר': "ר' יהודי, איפה הביטחון בה' שהכל יסתדר? קווה אל ה' חזק ויאמץ לבך. בעזרת הבורא יתברך עוד יהיה טוב".

"אכן רבנו", השיב השד"ר, "מאמינים אנו בני מאמינים, בוטחים בה' ומצפים לישועה ולביאת משיח צדקנו במהרה, אולם עד שיבוא הגואל - כמעט לא נותרה בנו נשמה..."

"על כך כבר אמר הנביא 'בטחו בה' עדי עד'", ביאר ה'חתם סופר', "מהו 'עדי עד'? שגם עד ה'עד' צריכים להתאזר בביטחון בישועת ה', כי ישועתו יכולה להגיע כהרף עין. ואיננו ראשונים שעומדים בניסיון זה", המתיק ה'חתם סופר',

"שכבר רמז דבר זה הקב"ה ליעקב אבינו - 'כי לא אעזבן עד אשר אם עשיתי את אשר דיברתי לך' - גם עד שיעזרו ה' אינו עוזב אותנו..." (במחשבה תחילה)

"סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (כח, יב)

'סולם' - בגימטריא ממון, 'מוצב ארצה' - הוא דבר ארצי, אבל 'ראשו מגיע השמימה', ומאד יש ליזהר בזה כי 'מלאכי אלוקים עולים' עם זה לשמים אבל ח"ו גם 'יורדים' לשאול תחתית. (מגלה עמוקות)

"מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" (כח, יב)

יהודי שהסתגר שנים רבות בחדרו ומילא אלפי גיליונות בחידושי תורה, נפטר והותיר צוואה שיקברו עמו את כל חידושי, יען אין רצונו להתהדר בהם.

אחד מבני הנפטר הלך לרב לפני הקבורה לשאול האם מותר לעבור על הצוואה ולהדפיס את הכתבים שיהנו מהם הלומדים.

"תביא גיליון או שניים לדוגמה ונראה במה מדובר", השיב הרב.

כאשר הגיע ארגז הכתבים נטל הרב דף אחד וראה בו שאלה מעניינת: "והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו", מדוע צריכים המלאכים לטפס בסולם בשעה שיש להם כנפיים לפרוח בהן?

ותירץ הכותב: "ויש לומר שמדובר במלאכים צעירים שטרם צמחו כנפיהם..."

ויצא הפסק: מצווה לקיים דברי המת. (חשבה לטובה)

אמנם הרא"ש כתב בפרשת בראשית זהה לשונו: "וכשירדו בני

האלוקים... והמלאכים נשארו בארץ ולא יכלו לעלות עד שמצאו סולם שיעקב אבינו חלם ועלו, הדא הוא דכתיב 'והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו' ע"כ לשונו.

"מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" (כח, יב)

פרש רש"י ז"ל "עולים ויורדים - עולים תחילה ואחר כך יורדים, מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ ועלו לרקיע, וירדו מלאכי חוץ לארץ ללוותו".

לכאורה יוקשה, הלא מעשה זה, שחלם את החלום על המלאכים העולים ויורדים, התרחש בעת שהיה בהר המוריה, שאינו גבול ארץ ישראל ומדוע התחלפו שם המלאכים?

כך הקשה ה'באר יוסף', ואמר על כך 'חאפ' נפלא, מתיקות התורה: על הפסוק: "הארץ אשר אתה שוכב עליה", דרשו חז"ל "מלמד

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויצא

ברוך בער את הקושיה שטרדה תלמידים נוספים: "מדוע עומד כבוד הרב על רגליו כל זמן שהרכבת נוסעת דרך בריסק?"
ענה ר' ברוך בער, ולמד את תלמידיו מהו כבוד שרוחש תלמיד לרבו: "כאשר עוברת הרכבת דרך בריסק, עירו של רבי ומורי רבי חיים סלוביצ'יק, עומד אני על רגלי לכבודו של רבי. גם אם נמצא הוא במרחק רב, השפעתו וקדושתו הן בכל העיר כלה".
(סיפורי צדיקים)

"וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" (כח, כב)

מה ש'עשר אעשרנו' ואתן לצדקה זה הוא 'אשר תתן לי', כי רק זה ישאר להיות שלי לנצח, מה שאין כן הקנינים הגשמיים, שאין להם קיום.
(קומץ המנחה)

"והשיבו את האבן על פי הבאר למקומה" (כט, ג)

"והנה באר בשדה - זה בית הכנסת, והנה שם שלושה עדרי צאן - אלו שלושה קרואים, כי מן הבאר וגו' - שמשם היו שומעים את התורה, והאבן גדולה - זה יצר הרע, ונאספו שמה כל העדרים - זה הציבור, וגללו את האבן - שמשם היו שומעים את התורה, והשיבו את האבן וגו' - שכיון שהם יוצאים להם יצר הרע חוזר למקומו" (בראשית רב ע, ח).

ודברי המדרש טעונים ביאור: אם לאחר שיוצאים מקריאת התורה חוזר יצר הרע למקומו,

לכאורה מה הועילו חכמים בתקנתם. "תוכל בבקשה להזדרז?" מבקש האורח מהטבח באכסניה. "אני ממחר לדרכי ואשמח אם האוכל יוגש תוך מספר דקות".
אורח שמשלם, כמוהו כבעל הבית. תוך רגעים ספורים הונחה על השולחן צלחת מהבילה.

כאשר החל האורח לטעום מן התבשיל, העווה את פניו בחוסר שביעות רצון. הירקות לא היו רכים דיים, הבשר היה נא בחלקו והקטניות היו נוקשות.

לאחר מספר חודשים הגיע שוב האורח לאכסניה הזו וציפה לתבשיל מהביל. בעת שישב וחיכה שמע את הטבח מחלק הוראות לעובדי המטבח שיזדרזו, שכן ברצונו לצאת בעוד כמה דקות והכל חייב

"יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" (כח, טז)

יש להבין מה היתה כוונת יעקב אבינו באמרו "ואנכי לא ידעתי".
בגמרא (ברכות נה ע"ב) מובא כי האדם חולם בלילה, על מה שהרהר בלבו ביום.

משהקיץ יעקב אבינו משנתו, הבין כי המקום הזה בו ישן, הוא מקום קדוש, אך חשב אולי המראה האלקי שראה, אינו מראה נבואי אלא רק חלום, שכידוע, אדם חולם בלילה על דברים שהרהר בהם ביום. לכן אמר יעקב "ואנכי לא ידעתי", לפני ששכבתי לישון במקום זה לא ידעתי שזהו מקום קדוש, ולכן לא הרהרתי על כך ביום, וזו ראייה שהמראה שראיתי אינו חלום אלא מראה נבואי.

(חנוכת התורה)

"אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי... אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים" (כח, טז-יז)

כאשר ראה יעקב את כל המראות הנפלאות והגילוי הנורא לה זכה בחלומו, אמר "אכן יש ה' במקום הזה" בעת השינה אפשר להגיע לכזה גלוי אלקי, והצטער ואמר "ואנכי לא ידעתי" שאילו הייתי יודע הייתי שוכב גם באותם י"ד שנה שמשמתי בבית עבר.

אך מיד נתעורר ואמר "אין זה" מחשבה נכונה, כי העולם הזה עקרו ללמד תורה ולקיים המצוות - "כי אם בית אלקים" לעבדו ולקיים מצותיו, ולא להתענג משכר המצוות שהוא ההשגה,

"וזה" ההשגה והתענוג מגילוי ה', מקומו ב"שער השמים" - בעולם הבא.
(מהר"י רבי יהושע מבעלזא)

"ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה" (כח, יז)

הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ', היה תלמידו של הגאון רבי חיים סלוביצ'יק - הרב מבריסק. תלמידיו של ר' ברוך בער שמו לב לתופעה שחזרה על עצמה. כאשר היה ר' ברוך בער נוסע ברכבת שעברה דרך בריסק, היה ר' ברוך בער נעמד על רגליו עד שיצאה הרכבת מן העיר. פעם אחת העז אחד התלמידים לשאול את ה'

לעי"נ האשה החשובה מרת

מרים יונכבד ב"ר צבי

ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

לעי"נ האשה החשובה מרת

צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר

שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויצא

"וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה" (כט, לא)

במדרש תנחומא: "ראה כי שנואין מעשי עשיו בפניה". יש להבין מדוע דוקא בזכות הזאת זכתה להיפקד?
ביאר בספה"ק קדושת לוי, שהגמ' אומרת שלכן היו אמותינו עקרות, כיון שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים. והנה כאן מצאנו שהיו עיני לאה רכות וברש"י שבכתה הרבה מחמת שחששה שתנשא לעשיו, וזה מה שכתב המדרש, שהקב"ה ראה שלאה כבר בין כה וכה התפללה הרבה מחמת ששנואין מעשי עשיו בעיניה, לכן נפקדה מיד.

(קדושת לוי)

"עם אשר תמצא את אלוהיך לא יחיה" (לא, לב)

בדרך רמז הביאו ביאור בשמו של הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין את דברי יעקב ללבן: אתה לבן, מאמין בתרפים עשויים עץ ואבן שאין בהם שום תועלת וכוח. ונניח "אשר תמצא את אלוהיך" אצל אחד מאנשיי - מה תעשה בו? הרי "לא יחיה" - האליל. חתיכת דומם שאין בה שום יכולת להושיע.

אולם "הכר לך מה עמדי", בוא וראה את האלוקים שאני עובד אותך, אותו אלוקים שהגיע אתמול בלילה להזהיר אותך שלא תעשה לי שום רע. אלוקים כזה שהוא כל יכול ושליט בארץ ובשמים, אותו ראוי ואותו נאה לעבוד.

"וקח לך" - תאמץ עבורך את האמונה בבורא כל עולמים.

(במחשבה תחילה)

"מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי" (לא, לו)

מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי. אם לבן דולק אחרי ורוצה בקרבתו, סימן שיש בי פגם, לכן אני שואל מה פשעי ומה חטאתי. (בעל שם טוב)

"ויחר ליעקב וירב בלבן" (לא, לו)

לכאורה, הנהגתו של יעקב אבינו תמוהה: עשרים שנה היה בבית לבן שרימהו על כל צעד ושעל, החל מכך שחיתן אותו עם לאה במקום עם רחל והחליף את משכורתו עשרת מונים. במשך כל הזמן הזה לא טרח יעקב להשיב חורפו דבר, אחז בפלך השתיקה והעביר על מידותיו. דווקא כעת, כאשר יעקב נפרד מלבן וכנראה לא יפגוש בו יותר, הוא מתחיל לריב איתו!?

מבאר בספר 'בן אברהם' שזהו מוסר לכל יהודי כיצד עליו להתנהג: כאשר לבן רימה את יעקב והונה אותו בדברים אישיים, אפילו כאשר היה מדובר בכך שניסה להחליף את זיווגו, וכל שכן כאשר הציק לו רק בענייני ממון - הבלוי יעקב ולא ענה מאומה.

אולם כאשר מגיע לבן ומתחיל לחטט בכליו של יעקב, בתואנה שיעקב גנב את אלוהיו, ולמרות החיטוט הארוך לבן לא מוצא את התרפים - חושש יעקב מחילול השם. שלא יהיה מי שיאמר שיעקב לקח חלילה את התרפים לצורך עבודה זרה.

בשעה כזו אסור לשתוק, לכן יעקב פורט לעין כל את שקריו ורמאותו של לבן ומבהיר שרק בעלילה בא עליו.

(במחשבה תחילה)

להיות מוכן עד שהוא יוצא.

האורח הבין שגם הפעם כנראה לא יערב התבשיל לחיכו.

אולם בעת שהוגשה המנה לשולחן, גילה שחששותיו התבדו.

האוכל היה עשוי בדיוק במידה וטעים להפליא.

האורח הסקרן ביקש לפגוש את הטבח: "אמור לי, מה ההבדל בין הפעם הקודמת שביקשתי ממך להזדרז והאוכל לא התבשל כל צורכו, לבין הפעם הזו - שגם בה מיהרת - ובכל זאת האוכל יצא במיטבו?"

הטבח קרץ בחיוך שוב והפטיר: "סודות מקצוע! גם כשאני ממחר - זה לא על חשבון האוכל..."

משל נפלא זה של המגיד מדובנא, שהנמשל שלו מוביל לנושא אחר שאין כאן המקום להאריך, הושאל על ידינו להמחשת

הרעיון: כאשר אדם שומע מחברו רעיון כלשהו, לרוב הוא נוטה לבטל אותו. קודם כל הוא ימתח עליו ביקורת ותמיד הרעיון יהיה

'לא בשל כל צורכו'. אולם בעת שהאדם עצמו הוגה ברעיון כלשהו, באורח פלא - תמיד הרעיון יהיה מצוין ונפלא. זה רעיון שלו!

ונראה לבאר בדברי המדרש מהי התועלת מכך שיצר הרע מסתלק לזמן מה. בפשוטם של דברים, רמז נרמז לאיש ישראל: אף על פי שלאחר שעסקת בתורה ובתפילה אתה מגלה ששוב היצר נמצא איתך, אין מה להתיירא מכך. זוהי דרכו של עולם - "יצר הרע חוזר למקומו".

אולם בעומק יש לבאר כוונת המדרש, על פי מה שלמדנו מדברי חז"ל בחטא אדם הראשון: "לא ניתן בו יצר הרע עד אוכלו מן העץ ונכנס בו יצר הרע" (רש"י בראשית ב, כה).

דהיינו, שקודם החטא היה יצר הרע מחוץ לגופו של האדם, ואילו לאחר החטא נכנס היצר בתוכו.

כאשר מפציעה עצה במוחו של האדם, טועה הוא לחשוב שזוהי מחשבה אישית שלו, לכן הוא נוטה לקיים אותה. אולם בקריאת התורה מגלה כל יהודי שיצר הרע אינו חלק ממנו, כי אם פולש זר בלתי קרוא. כזה שניתן להוציא כשעוסקים בתורה. משכך, יש לפקפק בדבריו ולקבלם בספקנות תוך נטייה לביטול.

כדברי חז"ל: התורה מגינה בין בזמן שעוסקים בה ובין בזמן שלא עוסקים בה. גם כאשר יהודי מסיים את 'קריאת התורה' ויצר הרע חוזר למקומו, כוחו להשפיע על איש ישראל נחלש הרבה יותר, שכן מי הוא זה שאוהב לשמוע בקול אחרים...

(במחשבה תחילה)

"ויאמר לו לבן אן עצמי ובשרי אתה" (כט, יד)

יש להבין כפילות הלשון 'עצמי ובשרי'.

ויש לומר כי יעקב היה קרוב ללבן גם מצד יצחק אביו, כי בתואל אבי לבן היה בן נחור אחי אברהם, וגם מצד אמו רבקה שהיתה אחות לבן.

והנה אמרו חז"ל כי עצמותיו של אדם באים מכח אביו, ובשרו מכח אמו.

זה שאמר לבן ליעקב "עצמי", קרוב אתה לי מצד אבך, "ובשרי" קרוב מצד אמן.

(קול אליהו - הגאון מוילנא)

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת וַיֵּצֵא - לְשִׁתְּךָ בְּעֶצֶב וּבְכָאֵב

"אֶעֱבְדְךָ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּרַחֲלֵךְ הַקְּטָנָה" (בראשית כט, יח)

התמונה כולה. היא היתה יכולה לקרוע את אריג הרמאות שטווה אביה במילה אחת, אבל היא שתקה. היא שתקה במשך כל שנות ה'אירוסין'. שתקה מתוך ידיעה ברורה שהיא מזיקה לעצמה.

תיקה על פני שבע שנים ארוכות מלוות בהרבה כאב ועצב. שתיקה המלמדת על גבורת נפש, שאין לשער את עומקה.

שתיקה זו במשך שנות הצפייה היתה כאין וכאפס לעומת השתיקה הגדולה ביום הנישואין והמרמה. חז"ל מספרים שבכל זאת בסתר ליבו יעקב חשש מלבן. לכן יעקב מסר סימנים לרחל.

רחל כשראתה שמכניסים לו את לאה, אמרה: **עכשיו תכלם אחותי.** עמדה ומסרה לה אותן סימנים. יום ההכרעה הגורלי לכל שאיפותיה מתקרבו. הגורל מונח על כף המאזניים. רחל שמה מחסום לפיה והגישה את האושר ללאה אחותה!

זאת היתה רחל אימנו. רחל היא תמונה חיה, איך אדם קרוץ מחומר עכור מסוגל ביודעין להישרף חי עבור ערך מוסרי.

גדול הוא המראה. ברגע הקשה ביותר בחייה, רחל הקריבה את האושר שלה וכל עתידה, כדי שאחותה לא תתבייש!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ש"ק	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תם
17:52	17:18	16:07	י"ג
17:47	17:15	16:23	ת"א
17:47	17:15	16:23	מ"ב
17:51	17:18	16:26	כ"ג

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה איילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נטנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלולט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

רחל צופה בעצב במתרחש- ושותקת. בעיניים כלות. היא רואה בעיניים כלות, כיצד לאט-לאט נגוז חלום חייה ואינה אומרת דבר.

מאותו היום שבו פגשה את יעקב הבורח מארץ כנען, בשדה- השתנו חייה ומימד חדש נוסף להם. הם ייעדו את עצמם זה לזו. כה גדולה הייתה שאיפה זו, עד כי יעקב היה מוכן להקריב רבות ובלבד שיזכה לשאת אותה לאישה.

לבן, אבי רחל, כשפנה אליו ושאל מה המשכורת תמורת העבודה שיעבוד בביתו, יעקב השיב ללא היסוס: **"אֶעֱבְדְךָ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּרַחֲלֵךְ הַקְּטָנָה"** (בראשית כ"ט, י"ח).

המחיר היה שבע שנים, הזוג היה מוכן להקריב שבע שנים מחייו, כדי לזכות להקים יחד בית משותף.

היו אלה שבע שנות צפייה דרוכה לרחל ושבע שנות עבודה מפרכת ליעקב. רחל חשה בתעלולי עורמתו של אביה.

המדרש מספר: "ראתה סבלונותיה ביד אחותה- ושתקה". ככל חתן הגון, גם יעקב נהג לשלוח למיועדת להיות אשתו מתנות. כמנהג אותם ימים, לא העניק אותם ישירות, אלא שגָּרַם על ידי אביה.

אולם, אב נוכל זה, שכבר חשב על תוכנית החלפת הנשים בתום שבע השנים, העניק את כל המתנות של יעקב ללאה.

עיני רחל רואות וכלות וליבה מבין חרד ובוכה. ובכל זאת- שותקת. לו היתה מגלה סוד זה ליעקב, לו הייתה רומזת לו באחת מפגישותיהם שמתנותיו לא מגיעות לידיה- היתה משנה את

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה - חנכה - חלק א'

מה העניין בהדלקת נרות חנוכה? האם אישה יכולה להדליק את הנרות במקום בעלה?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה:

בתקופת בית המקדש השני גזרו מלכי יוון גזירות על ישראל. הם עמדו עליהם להשכיחם מצוות התורה, ולבטל אותם מדתם. לא הניחו להם לעסוק בתורה ובמצוות. היוונים נכנסו להיכל בבית המקדש ופרצו בו פרצות. היה צר מאוד לישראל מפניהם, עד שה' ריחם עליהם והציל אותם מידם. בני החשמונאים הכהנים הגדולים גברו עליהם והושיעו את ישראל מידם.

כאשר החשמונאים נכנסו להיכל במקדש ורצו להדליק את המנורה הטהורה, לא מצאו אלא פך אחד של שמן טהור. היה בו כדי להדליק את המנורה יום אחד בלבד. נעשה נס והדליקו ממנו שמונה ימים. אותו יום, שבו פך השמן נמצא, היה כ"ה בחודש כסליו. לכן תיקנו חכמים, שהיו באותו דור, לעשות שמונה ימים אלו ימי משתה ושמחה. מדליקים בהם נרות כדי לפרסם את הנס.

נשים חייבות בהדלקת נרות חנוכה. למרות שבדרך כלל נשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמא- הן חייבות בנרות חנוכה, מכיוון שהן היו באותו הנס. (רמז לדבר "וְאִמְרָהּ הָאִשָּׁה אָמֵן" (במדבר ה, כב)- א-ארבע כוסות בפסח, מ-מקרא מגילה בפורים ב-נרות חנוכה, שנשים חייבות במצוות אלו, אע"פ שהן מצוות שהזמן גרמא).

לכן, אם לא יכול להדליק את הנרות בביתו, כגון שצריך לנסוע למקום רחוק, ראוי ונכון שימנה את אשתו, שתהיה שליחה שלו להדליק את הנרות במקומו. כך הוא יוצא ידי חובה, אפילו אם לא נמצא בשעת ההדלקה.

מחשבה יוצרת מציאות

להלן סיפור מופלא מפי בעל המעשה. יש בו כדי ללמדנו עד כמה עצום כוח המחשבה. למעשה המחשבה היא יוצרת מציאות. להלן סיפור המעשה: בשנת ה'תשס"ז (2007) עבדתי בחברת ל.ס. חברת שיווק באור יהודה עם חבר בשם שימי. הוא סיפר לי שהוא חושש. הוא ממתין במשך זמן רב לקבל תשובה גורלית ממנכ"ל החברה, האם הוא יקבל קידום בעבודה. תשובה חיובית תזכה אותו בהטבה רצינית בפרנסה. אולם תשובה שלילית תפגע בקידומו בחברה. ההחלטה נמצאת אצל המנכ"ל.

הוא סיפר, שהמנכ"ל 'סוחב' אותו כבר זמן רב. הוא מרגיש שהמנכ"ל לא רוצה בקידומו. אמרתי לחברי: "אתה רוצה עצה? אז דע לך כל עוד שתחשוב עליו מחשבות שליליות שכאלו, תיזהר שלא להיתקל בו, כי בוודאי התשובה תהיה שלילית". שימי שאל אותי: "מניין לך זאת?". אני השבתי: "שלמה המלך, החכם מכל אדם, כתב: 'כַּפְּיִים הַפְּנִיִם לְפָנָיִם, כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם' (משלי כז, יט). הגאון מוויילנא פירש פסוק זה: 'כמו שהמים מראים את פני האדם כפי שמראהו לְמִים: אם יעקם פניו גם המים יראו כן, כן לב האדם לאדם: אם ליבו טוב לאותו אדם, הוא במקביל טוב עימו, אף שאינו ידוע ליבו של אדם'.

"כשאתה חושב על חברך מחשבה טובה, באותו רגע ממש, גם ליבו של חברך מתחיל לחשוב עליך דברים טובים ומתחיל לאהוב אותך ממש. הגאון גם כותב: 'ולהיפך, מי שחושב מחשבות רעות בליבו, אף שלא יגלה מחשבות ליבו, ואף שאין יודע אדם מה שבלבו, ישנאו אותו!'. זה רמוז בפסוק: 'וְאִישׁ מְזַמְזֵם יִשְׂנֵא' (משלי יד, יז).

אמרתי לחברי: "אם אתה חושב בלב על המנכ"ל שאתה לא אוהב אותו, והוא רק מנסה להכשיל אותך ולעצור את קידומך אתה משפיע על ליבו לרעה כנגדך! אם תשמע לי, עליך לעשות תרגיל עוצמתי קצר: קח דף ותרשום עליו את כל הדברים הטובים, שאתה יודע על המנכ"ל: את כל החסדים והטובות, שקיבלת ממנו אי פעם... רשום דברים טובים על המידות שלו, על הדברים הטובים שבאופי שלו ומעלותיו הרוחניות... מלא את ליבך במחשבות טובות עליו! כשתסיים לכתוב את כל הרשימה, קח את הדף ותתבונן בו לכמה דקות. תחשוב כמה הוא אדם טוב ומיוחד".

"דע לך שהדבר ישפיע מיד על ליבו של המנכ"ל, ויגרום לקרבה ואהבה אליך". חברי שימי הלך הביתה, לקח דף ועט וכתב עליו את כל הדברים הטובים של המנכ"ל והתחיל לחשוב מחשבות טובות כאמור. לאחר מספר ימים שימי היה במטבח של החברה, והנה לפתע מנכ"ל החברה קרא לו בחום: "מה שלומך שימי? הרבה זמן לא ראיתי אותך...". 'הייתי בהלם', אומר שימי, 'הרגשתי בחום ואהבה נדירים מהמנכ"ל!'. הוא אמר לי: "היכנס לחדר שלי".

לאחר שנכנסתי, הוא אמר לי: "אתה יכול להיכנס למשרד שלי מתי שתרצה. אתה לא צריך את האישור של המזכירה". הוא הושיב אותי לידו, הכין לי כוס קפה ונתן לי תשובה חיובית על קידום! הייתי המום לחלוטין, וכל זאת לאחר שלפני כן הקשר שלנו לא היה כך כלל! "כי כפי אשר יכין האדם את ליבו לאהוב את חברו, כמו כן יתבונן לב חברו לאהוב אותו". כשאתה חושב בליבך מחשבות על חברך, באותם רגעים מצטיירות מחשבות זהות גם כן בליבו של אותו אדם עליך.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב שלמה זלמן יוסף פרנקל זצ"ל

האדמו"ר הרב שלמה זלמן יוסף פרנקל זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"ד (1803) בעיר פאטשינוב. בצעירותו למד אצל אביו. כשגדל למד אצל צדיקי הדור, ביניהם: ר' מאיר הלוי רוטנברג מאפטא, ר' נפתלי צבי הורביץ מרופשיץ, ר' צבי הירש הכהן מרימינוב ור' אשר ישעיה רובין מרופשיץ. היה בסיגופים ותעניות רוב ימיו.

בעונותיו הסתיר את ידיעותיו. התגלותו היתה על ידי הרה"ק ר' מאיר לייפר מפרמישלאן שהודיע את טבעו בעולם, למרות שלא ראה אותו מימיו. לאחר מכן רבינו עבר לוויילפאלי. אנשים רבים הגיעו אל רבינו והגישו לפניו פתקאות. הצדיק אמר להם דברים מפורשים מכל ענייניהם ומעשיהם בסתר ובגלוי. הם אמרו כי רוח-הקודש שורה על רבינו.

גילוי מעשיהם של אנשים גרם לחלק מצדיקי הדור לומר כי אסור לרבינו גלות סודות לעיני כל הקהל וגם בגלל העובדה שהוא משמש ברבנות בעיר הסמוכה לרבו הרה"ק ר' אשר ישעיה רובין מרופשיץ. האדמו"ר ר' מאיר לייפר מפרמישלאן חיזק את רבינו להמשיך בדרכו.

הוא שלח לו מכתב וביקש שימשיך לפרסם הלאה מה שהוא רואה ויודע. אם צדיקי הדור היו רואים ויודעים מה שהוא מקבל, גם הם היו מפרסמים וכן בגלל העובדה שלרבינו היו מתנגדים. נפטר ב-י"ג בכסליו ה'תרי"ח (1857) בקראקוב. חי כ-54 שנים. בנו רבי אברהם וחתנו ר' נטע ליפשיץ מילאו את מקומו.

אביו: האדמו"ר ר' אברהם. **בנו:** האדמו"ר ר' אברהם מוויילפאלי (התפרסם כעושה מופתים. רבים פנו אליו ונושעו). **חתניו:** הגאונים הרה"ק ר' יצחק צבי הירש מוויילפאלי, האדמו"ר ר' נטע ליפשיץ, הרה"ק ר' משה טרום. **מרבותיו:** הגאונים אביו, הרה"ק אברהם, האדמו"ר ר' מאיר הלוי רוטנברג מאפטא (מח"ס 'אור לשמיים'), האדמו"ר ר' נפתלי צבי הורביץ מרופשיץ (מח"ס 'זרע קודש'), האדמו"ר ר' צבי הירש הכהן מרימינוב, האדמו"ר ר' אשר ישעיה רובין מרופשיץ.

התגלותו של רבינו היתה על ידי ר' מאיר לייפר מפרמישלאן שהודיע את טבעו בעולם, למרות שלא ראה אותו מימיו. פעם אחת שלושה אנשים מארץ האגר באו לפני האדמו"ר ר' מאיר לייפר מפרמישלאן עם בקשה לישועה גדולה. הם ביקשו מהצדיק שיושיע אותם.

ר' מאיר שלח אותם לרבינו. הוא אמר להם כי רבינו יכול להושיע אותם. הוא נמצא כעת ברופשיץ והוא אחד מתלמידיו של האדמו"ר הרה"ק ר' אשר ישעיה רובין מרופשיץ. כאשר הם שאלו את רבינו איך הם יוכלו לזהות אותו בתוך כל תלמידיו של האדמו"ר ר' אשר ישעיה רובין, ר' מאיר תיאר להם את צורתו. האנשים פנו מיד לרופשיץ. לאחר כמה שעות הגיעו לשם לפנות לילה. לפי התיאור של האדמו"ר ר' מאיר, הם הגיעו לאכסניה בה רבינו התגורר.

הם זיהו אותו בוודאות ופנו אליו. הם ביקשו ממנו שיושיע אותם, מכיוון שהם נמצאים בצרה גדולה. כאשר רבינו שמע אותם, הוא ברח מהאכסניה ישר לשדה סמוך. רבינו לא רצה לשמוע מה בפייהם מכיוון שהוא נמצא במקום בו מתגורר רבו, האדמו"ר ר' אשר ישעיה רובין מרופשיץ.

אותם אנשים רדפו אחרי רבינו ולא הניחו לו. כשהגיעו אליו, סיפרו לו שהם באו אליו בהוראת האדמו"ר ר' מאיר לייפר מפרמישלאן. הם אף סיפרו כל מה שאירע עימם. לבסוף לאחר מסע שכנועים רבינו הסכים. **הוא לקח את הפתקא בפעם הראשונה וקרא מה כתוב בה לאור הלבנה.** הוא בירך את האנשים ואכן הם נושעו בדרך פלא. מאותו מקרה התפרסם שמו של רבינו לצדיק בעל רוח-הקודש, מלומד בניסים ועושה נפלאות.

ר' ברוך קאנר סיפר, ששמע מהחסיד ר' שאול שטרן כי רבינו אמר לפני שהתבקש לבית עולמו, כי בקשתו לא חזרה מעולם ולכל היותר התעכבה ג' ימים מעת לעת (שיח זקנים)

בכל שנות פעולותיו מאז שהתפרסם, לא היה יום שלא הראה בו נפלאות גדולות. ביחוד עשה רושם עצום הסיפור, שהתחיל לפני פטירתו והסתיים לאחר פטירתו. בימי נעוריו של הרב ר' יוסף בעריש ליפשיץ היתה לו חנות לטבק בקראקא. בנו, בן ארבע שנים, השתתק לפתע והתחרש. הם פנו לרופאים מומחים, אבל הם לא הצליחו לרפא אותו.

בצר להם פנו לרופאים גדולים יותר, אך גם רופאים אלו לא הצליחו לסייע בעדם. עם הזמן ההורים קיבלו את רוע הגזירה והשלימו עם המצב של הבן. כשהיה כבן אחת-עשרה, אימו החליטה כי טוב שילמד בעיר וויען בבית-ספר לחרשים ואילמים והם יקדמו אותו. כשהיתה בדרך חזרה, התחרטה ואמרה כי עדיף שישאר חירש כל ימיו בביתו, ממה שיגדל בעיר וויען ויהיה חלילה רפורמי.

היא חזרה והוציאה את בנה ונסעה משם לרבינו. היא שהתה שם במשך שלושה חודשים וסירבה לעזוב את המקום עד שרבינו יושיע אותה. רבינו קרא לה לפני ראש-השנה ה'תרי"ח ואמר לה לנסוע לביתה. הוא ביקש ממנה לחזור לשבת חנוכה בשנת ה'תרי"ח. הרב עוד הוסיף ואמר כי אם לא יהיה אז בין החיים, היא תעלה על ציונו ותבקש.

כידוע רבינו נפטר ב-י"ג כסליו ה'תרי"ח. האישה הגיעה לשבת חנוכה ושמעה כי רבינו נפטר ימים ספורים לפני כן. היא נאלצה לעלות לקברו ובכתה שם במשך כמה שעות. היא ביקשה מהצדיק שיפנה לבורא עולם שיושיע אותה וירפא את בנה מחרשותו.

לאחר מכן חזרה אל חנותה. שם מצאה את בנה ממתין לה. מיד כשראה את אימו, אמר בקול: "אמא, היכן היית? בזמן שלא היית כאן, היו הרבה קונים!". האם כמעט התעלפה כששמעה את בנה מדבר אליה. מאותו היום הבן חזר לדבר ולשמוע. עובדה זו הפליאה את כל אנשי העיר קראקא. כששמעו זאת שונאו ומתנגדו של רבינו, לא יכלו לדבר עוד כנגדו. (מעובד מספר החסידות)

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "ויצא"

"אין זה כי אם בית אלקים" [כת, יז].

על המלים 'בית אלקים' כותב בספר 'הכתב והקבלה': 'ר"ל המקום הזה יש בו קדושה, שמצדו יוכן האדם לקבל בדעתו ענינים אלקיים, דעת האדם מתקדשת בו להיות פנויה למעלה ולהסתכל בחכמתו של הקב"ה ולדעת גדלו ותפארתו. ויש לדעת שהמונח 'בית אלקים' יכול להתפרש גם על ביתו של אדם, אם בעל-הבית נוהג בו כבבית מקדש, מכבד את אשתו כראוי, ואינו פוגע בה, ומשכין את השלום והשלווה בבית, עד שכל הנכנס בשעריו מרגיש מיד בשכינה השורה בו, בית זה – 'בית אלקים' הוא, ובין כתליו 'דעת האדם מתקדשת בו, וכנ"ל.

מה הוא התנאי העיקרי להשראת השכינה בבית היהודי? – הוויתור. בעל ואשה המוותרים זה לזו, מביאים בכך את השכינה לביתם, ומקדשים את מבואיו ומוצאיו של הבית, ולא עוד אלא שכל הברכות מזומנות לו, לאותו בית, והוויתור ההדדי משפיע על כל השוהים בו שפע רב עד בלי די.

אם רצינו לשמוע כיצד זכה רבי אריה לוי'ן זצ"ל לחתנים גדולי תורה מפורסמים, כדוגמת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, שכל העולם כולו מייחל למוצא פיו, בואו ונשמע סיפור ממו"ח מרן הגר"ש אלישיב.

ר' אריה היה עני מרוד, ולמרות זאת בחרה בו אשתו, הגם שהיתה יכולה לקבל – מצד יחוסה ומשפחתה החשובה – חתן שתורה וגדולה יהיו בו במקום אחד.

בזמנו של ר' אריה היה מקובל שכאשר חתן נכנס אחרי החופה לחדר הייחוד, הוא מביא עימו מתנה. החתן, שלא היו בידו אמצעים כספיים, בא לחדר הייחוד ופנה אל כלתו ואמר: 'אמנם באתי בידיים ריקות, אבל למרות הכל ברצוני להביא לך מתנה. את יודעת איזו?!, וכאן פרס ר' אריה משנת-חייו, שיושמה על ידו לכל אורך שנות חייו בצורה המופלאה ביותר. 'במקום מתנה, אני רוצה להבטיח לך שבכל וויכוח שיתעורר בינינו במהלך החיים, אני אצדיק את דעתך'---

בכך עוד לא תם הסיפור. הכלה שמעה את הדברים, ואמרה לחתנה: 'גם אני רוצה להבטיח לך משהו; שבכל וויכוח שיתעורר בינינו, אני אצדיק את דעתך'---

מי שחושב שהחתנים ענקי התורה שנכנסו לביתם של ר' אריה ואשתו, באו לשם רק בגלל הבנות המצויינות והמחונכות, טועה; מצויינותו של הבית הזה החלה לא בחינוך שניתן לילדים, אלא כבר בחדר הייחוד.

צריך להוסיף ולומר, שגם אם אין אנחנו עומדים בדרגתם זו של ר' אריה ואשתו, ואין באפשרותנו, לעמוד בהבטחות כאלו, אבל גם פטור בלא-כלום, אי אפשר. צריך לאמץ את הגישה הזו, לפחות בוויכוחים מסוג כזה שבאמת אין לנו כל עניין לנצח בהם... לפעמים הבעל בא מהכולל או מהעבודה, ואשתו מספרת לו סיפורים על דא ועל הא, והוא – כמי שהורגל לראות את חיפוש-האמת של האמוראים בגמרא, כאשר כל מאן-דאמר חותר אל מידת האמת בכל כוחו ויכולתו – סבור שגם בשיחותיו עם אשתו יש לנקוט בדרך דומה, וצריך להגיב על כל מילה שהיא מוציאה מפיה, ואם יש בה משהו שאינו מן האמת, אסור לו להחריש... גם אם היא מספרת לו, למשל, על בגד שקנתה בחנות פלונית, ונוקבת בכתובתה של החנות, והוא זוכר שהחנות ממוקמת לא ממש שם, אלא כמה בתים אחר כך, הוא מוכרח לתקן לה את הטעות, ולהעמידה על האמת... ואולי אף יזעיק את פניו לשמע האמירה הלא-אמיתית... ושוכח שהוא אינו נמצא עכשיו ליד החברותא, אלא ליד אשתו, והתיקונים הללו הם מיותרים לגמרי. ה'תיקון' היחיד שצריך לעשות עתה הוא להקשיב לדבריה של רעייתו במנוחה ובשלווה, ולא להעיר לה על כל דבר, ובוודאי שלא להתווכח על דברים שבאמת לא צריך להתווכח עליהם.

כשהבעל חוזר לביתו, רצונה של אשתו הוא לספר לו על דברים והתרחשויות שאירעו לה. וכל שהבעל צריך לעשות הוא להקשיב! לא יותר מזה! מי שחושב שעכשיו הוא הזמן לוויכוח, ימצא את עצמו בסופו של דבר במצב גרוע מאוד, ושלום הבית שלו לא יושג לעולם.

כי מטבעם של וויכוחים שהם יוצרים מתחים, עצבנות ורוגז, ולכן הם גם גולשים למחוזות שאף אחד אינו רוצה בהם. כדאי גם כדאי שהבעל ישמע בסבלנות ובנינוחות את דברי רעייתו, ולא יתווכח על כל דבר שהיא אומרת.

אם ר' אריה לוי'ן הבטיח לכלתו שבכל וויכוח שיתעורר ביניהם היא תהיה צודקת, אנחנו יכולים לקבל על עצמנו, לפחות, שלא להתווכח על כל שטות, ולא להגיב על כל מחשבת-סרק שעולה בראשו של אחד מבני הזוג. את רוב-רובם של הוויכוחים אפשר היה להוריד מעל סדר היום בצורה מוחלטת (ברכי נפשי).

"ויאסוף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה" [כט, כב].

להודיע כי מנהג נהוג היה מעולם, והוא עדיין, לעשות משתה ושמחה לנישואין, יעשה החתן או אבי החתן או הכלה, וכן סמכו חכמים סעודת נישואין ושבעת ימי שמחה, שהרי אמר מלא שבוע זאת (רד"ק).

מעשה שהיה בחתן וכלה שערכו עבורם סעודת שבת מפוארת בשבת-חתן שלהם, ובאמירת 'שבע ברכות' כובד חזן ירא שמים, שהוזמן לשמח את המסובים בשירה ובזמרה.

העירו לחזן, שכל המסובים בשמחה כבר השתתפו בשמחת הנישואין, כך שאין כאן 'פנים חדשות', אך הלה הסביר להם, שבסעודת שבת, בה יש ריבוי בסעודה ותוספת שמחה, אין צריך אנשים שהם פנים חדשות, אלא השבת עצמה נחשבת ל'פנים חדשות', כמבואר במדרש: 'מזמור שיר ליום השבת - אמר הקב"ה פנים חדשות באו, לכך נאמר שירה'. והנה, כמה רגעים לפני שעמד החזן ליטול את כוס הברכה ולברך, נודע לו, כי רוב ככל משתתפי הסעודה, הגיעו לשמחה על ידי נסיעה ברכב, רח"ל. (יצויין, שמדובר באנשים שנחשבים מן הסתם ל'תינוקות שנישבו', ואינם יודעים כמעט מאומה אודות דיני התורה, ולפי המושגים שלהם, יהדות היא אכילת תפוח בדבש ורימונים בראש השנה, מצה ברייט בפסח, סופגניות ולביבות בחנוכה, ובשבועות - בלינצ'עס...).

והועלתה השאלה - האם ניתן לברך שבע ברכות בשמחה הזו?
השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א:

אמר רבינו הישפת אמת, שהביאור בזה שהשבת נקראת 'פנים חדשות', הוא על פי דברי חז"ל במדרש (בראשית רבה י"א-ב'): 'לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבוע, כמו שהוא דומה בשבת'. והיינו, שלכל אדם מישראל, יש בשבת קודש 'פנים חדשות', וזיו פנים זה מגיע על ידי אור קדושת השבת.

ומעניין לציין למסופר ב'לב אליהו' (ח"א חכמה ומוסר דף נ'): 'גם אנו ראינו אדם שבכל ימות השבוע לא ראו בו טיפת דם, פניו היו חיוורים כמת כל ימות החול, אבל כיון שהגיעה השבת, נעשו פניו אדומים מדם... וראינו זה בעינינו כל שבת!' ומעירים שם בהערה, שאדם זה היה הגאון רבי שמחה זיסל זיו, ה'סבא מקלס' זצ"ל, וכן מסופר עליו בספר זיכרון 'בית קלס': 'בסוף ימיו סבל מאנמיה, והיה תמיד חיוור. אבל משעת כניסת השבת עד צאתה, היו פניו להבה, כאדם בריא וחזק. כל זה ראינו כולנו, כל מי שלמד בקלס, בכל שבת ושבת'. ועל רבינו החתם סופר זצ"ל העידו, שבשבת קודש היה יותר גבוה. וכן מסופר על בעל 'סידורו של שבת' זצ"ל.

הרי לנו, שיפנים חדשות' הם זיו פנים ואור מיוחד שנסוך רק על פני מי ששומר את השבת, וממילא נלמד, שאחד שמחלל את השבת הקדושה, גם אם הוא 'תינוק שנשבה', אינו זוכה ל'פנים חדשות' אלו. ולפיכך, יש להורות שלא ניתן לברך בסעודת השבת שבשאלתנו את השבע ברכות! (ופריו מתוק).

"זה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועזיך לא שכלו..." [לא, לח].

יהודי הגיע אל מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, ובפיו סיפור כואב:

הנה במשך שנים אני עוסק במלאכת בעל הבית שלי בנאמנות ובמסירות רבה, ומשתדל שלא לאבד רגע אחד מעבודתי. לאחרונה, בעל הבית החל לפטר פועלים יהודים, ותחתם הביא פועלים זרים. בתחילה החליט להמשיך להעסיק אותי, ככל הנראה משום שאני עובד באופן נאות, אך כשראה שיותר משתלם להביא ערבי תחתי, הודיע לי שנאלץ לפטר אותי. התחננתי אליו שישאיר אותי לעבוד, כי יהיה לי קשה למצוא מקום עבודה אחר, ומצבי הכלכלי בכי רע. הוא הסכים, אך רק בתנאי שמעתה שכרי יהיה כשכר פועל ערבי... בליט ברירה הסכמתי.

לאחר זמן, בא והודיע שכעת מצא פועל סודני... התחננתי שוב, והוא חזר והתנה - 'תוכל להשאר רק עם משכורת של סודני'. ושוב נאלצתי להסכים, מחשש שאגיע חלילה לחרפת רעב. אך לא זו בלבד שהאיש משנה את גובה המשכורת שוב ושוב, אלא שפעמים גם את מה שמבטיח אינו מקיים ומפחית מדמי משכורת.

וכאן השואל, שהינו בן-תורה, ביקש לציין בפנינו את המעשה הידוע המובא במסכת תענית (כ"ג). אודות 'אבא חלקיה', שכאשר הגיעו אליו שליחים מגדולי ישראל באמצע עבודתו, והפצירו בו שיבקש גשמים עבור עם ישראל, סירב אפילו לענות להם 'שלום', מפני שהיה שכיר-יום, ואינו יכול להתבטל ממלאכתו ולקפח את המעביד שלו אפילו לשנייה אחת, לצורך אמירת שלום! ועליו דרשו (במסכת מכות כ"ד). 'ופועל צדק' - כגון אבא חלקיה. וכן ציין לדברי הרמב"ם (הל' שכירות י"ג, ז'), שיחייב הפועל לדקדק על עצמו בזמן ולעבוד בכל כוחו.

ושואל האיש: לאור המצב, שאני מקבל כמחצית השכר המגיע לי (לפי מדד השכר בשוק), והמעסיק משקר ומהתל בי פעם אחר פעם - האם גם לגבי אמורה ההלכה של 'בכל כוחו', ואני חייב לדקדק על כל רגע כ'אבא חלקיה', או שמא מותר לי להתרשל מעט במלאכתי...?

השיב מו"ר שליט"א: יעקב אבינו אומר לנשיו בפרשת ויצא (בראשית ל"א ז'-ח'): 'בכל כוחי עבדתי את אביכן, ואביכן התל בי והחליף את משכורתי עשרת מונים', (למדנו שהחליף לבן תנאו מאה פעמים, רש"י). וכן אומר יעקב ללבן בהמשך הפסוקים (ל"ח-מ'): 'זה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועזיך לא שכלו... טרפה לא הבאתי אליך, אנכי אחטנה מידי תבקשנה... הייתי ביום אכלני חורב, וקרח בלילה, ותדד שנת מעיני. הרי לנו, שאף על פי שלבן הרשע היתל ביעקב אבינו ורימהו מאה פעמים, בכל זאת יעקב עבד עבורו במסירות ובנאמנות, ולא הורה שום היתר לעצמו להתרשל ולו במעט בעבודתו.

והנהגתו של יעקב אבינו אינה חסידות מופלגת, אלא ממנה אנו למדים הלכה למעשה בנוגע לכל פועל, כמבואר ברמב"ם (שם): "כדרך שמוזהר בעל הבית (המעסיק) שלא יגזול שכר עני (הפועל) ולא יעכבנו, כך העני (הפועל) מוזהר שלא יגזול מלאכת בעל הבית ויבטל מעט בכאן ומעט בכאן, ומוציא כל היום במרמה, אלא חייב לדקדק על עצמו בזמן, שהרי הקפידו על ברכה רביעית של ברכת המזון שלא יברך אותה (הפועל), וכן חייב לעבוד בכל כוחו, שהרי יעקב הצדיק אמר כי בכל כוחי עבדתי את אביכן, לפיכך נטל שכר זאת אף בעולם הזה, שנאמר ויפרוץ האיש מאוד מאוד".

ובנוגע למה שבעל הבית גנב ממשכורתו של הפועל, צריך הפועל לפנות אל בית הדין ולתבוע אותו, ואין לו לעשות דין לעצמו, כמסופר במסכת ברכות (ה'), על רב הונא שהחמיצו לו 400 חביות של יין, ובאו חכמים להוכיחו על שאינו נותן לפועל שלו את החלק המגיע לו בשכרו בזמורות הגפן. אמר להם, הרי הוא גונב ממני הרבה יותר, והשיבו לו 'הגונב מן הגנב אף הוא טועם טעם גניבה'.

וגם במקרה דנן, אם אכן המעסיק עושק את הפועל, יפנה הפועל לבית הדין ויתבענו, אך לא ימעט כלל במלאכתו (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן אמרי ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בן כשוור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ בראל בן ניצה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

אי ש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ט כסלו תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 4:06 תל-אביב: 4:20 חיפה: 4:10 מוצאי שבת: ירושלים: 5:19 תל-אביב: 5:21 חיפה: 5:19 ר"ת: 5:58

פרשת ויצא

הסתפקות ושמה בחלקו

להסתפק במה שחננו השי"ת ולשמוח בחלקו!

נלמד מהפסוק: "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבוש" (פרק כח-כ)

וכתב ללמוד מכאן החובת הלבבות (שער הבחינה פ"ה) כי "זאת שאלת הצדיקים מאת ה'. לא ישאלו המותרות, רק הדבר ההכרחי בלבד, שאי אפשר לו לאדם שיחיה בלעדיו. ובידוע כי נטיית האדם אחר בקשת המותרות, הוא גורם לו מהומוות רבות, ועל כן כל איש ירא את ה', ראוי לו שיהיה שמה בחלקו ושיסתפק במועט, ושלא יתאוה המותרות, ויטיב לבו ביראת ה'"

הגה"צ רבי ירוחם לייבוניץ זצ"ל הביא (בספרו דעת תורה - בהעלותך) מעשה בפילוסוף מחכמי אומות העולם שהיה עני מדולדל. פעם נתן לו המלך כסף וזהב הרבה כדי להצילו ממצוקות העוני.

השכים העני בבוקר ויקח בידו את כל הכסף שקיבל ויבוא לפני המלך ויאמר לו: "הנה כספך אשר נתת לי, קח לך כי איני חפץ בו". תמה המלך ושאל: "מה זאת עשית לי, מדוע בעטת במנחתי אשר נתתי לך?"

השיב הפילוסוף: "אדוני המלך, מיום היותי על האדמה עד היום הזה ישבתי במנוחה שאננה ובמשכנות מבטחים, כי מעולם לא הייתי להוט אחר הממון, ומעולם נסתפקתי בהכרחי, והיה די לי והותר מה שהיה לי, וכל חכמתי היתה לדרוש ולחקור חכמת הבריאה כי רבו מעשי ה', ואולם אתמול אחרי שלקחתי את הכסף, התעצבתי והוטרדתי לחשוב מה אעשה בכסף, האם אקנה בו סחורה או להפקידו ביד אדם נאמן, או אקנה קרקע, ותיירד שנתי מעיני, ולבבי כים נרגש. כי סבבוני גלי מחשבות והמון טירדות, לכן לא אוכל ללכת באלה. ועל כן הכסף נתון לך". והמשיך אותו פילוסוף עני להחזיק בעוניו.

כאשר הרגישו חכמי אומות העולם תענוגי חכמה - אומר רבי ירוחם - אזי הפקירו והפרישו עצמם מכל עניני העולם הזה, באשר המה הפריעו להם מחיי החכמה. ואולם לא כן היא דעת תורתנו הקדושה. התורה לא דורשת מהאדם פרישות בתכלית. שכן חז"ל אומרים (קידושין ל:): "בזמן שהרטיה - זו התורה הקדושה - על מכתך, אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואי אתה מתיירא.

וכפי שהובא באורחות צדיקים: התאוה היא המדה הרעה שבכל המדות, כי מתאוה מחמת גאוותו ללבוש בגדים יקרים ולבנות פלטרין גדולים ולאכול מאכלים טובים... שמא יאמר אדם: הואיל והתאוה היא מדה רעה כל כך, אפרוש ממנה ביותר עד שלא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ישא אשה ולא ישב בדירה נאה ולא ילבש מלבוש נאה, אלא את השק והצמר הקשה ובגדים קרועים ומלוכלכים וישתמש בכלים מאוסים וכו'. המהלך בדרך זו נקרא חוטא שהרי הוא אומר "וכיפר עליו מאשר חטא על הנפש" (במדבר ו-יא) אמרו חז"ל (תענית יא:). "אם נזיר, שלא פרש אלא מן היין נקרא "חוטא", המונע עצמו מכל דבר, על אחת כמה וכמה:

סגולה לפרנסה...

מעשה בחסיד שנכנס פעם אל רבו כ"ק האדמו"ר מגור בעל ה'אמרי אמת' ותינה בפניו את חסרוני פרנסתו, את דחקו הרב וסבלו הגדול מדקדוקי עניות שנכפו עליו.

נענה הרבי ויעץ לו: "תהיה בשמחה וזה יועיל לך לפרנסה טובה!" הוסיף החסיד לתנות במר נפשו: "וכיצד זה אוכל להיות בשמחה בשעה שאין בביתי לחם לאכול?"

הפטיר הרבי לעומתו בחיוד: "נו, מה לא עושים בשביל פרנסה..."

הלמות עמלים - ח"ב

"אני מעדיף את הכסא שלי..."

תלמידי הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל ביקשו ממנו פעם להחליף את הכסא הפשוט, עליו ישב שנים רבות, לכסא נוח יותר, ואולם רבי מיכל יהודה סירב בתוקף, הוא נימק את סיבת סירובו המוחלט עפ"י מעשה שהיה וכך סיפר:

"אחד מגדולי התורה היה אדם עשיר. את עיסוקו בתורה ואת החידושים שנתחדשו לו כתב מתוך עושר והרחבה. יום אחד נפגש עם ידידו, גם הוא אחד מגדולי התורה, והציע בפניו שאלה בסוגיה עמוקה שנתקשה בה. כבר ימים מתעמק הוא בנושא למצוא תשובה לשאלתו ואינו מצליח. כששמע ידידו את השאלה השיב לו על-אתר תשובה נפלאה ביותר.

חלשה דעתו של השואל ואמר: "אני מתקשה בשאלה זו כבר כמה ימים ולא הצלחתי למצוא תרוץ ואיך זה שאתה ענית מיד!?"

השיב לו אותו תלמיד חכם: אין כל פלא בכך. הן אני לומד תורה כשאני יושב על כסא שעומד להשבר ולהתפרק בכל רגע, ואילו אתה יושב ולומד מתוך רחבות ונוחות מירבית. דע לך שעל ידי לימוד תורה מתוך הדחק אפשר להגיע לדרגה גבוהה יותר בהבנת התורה.

הפטיר רבי מיכל יהודה לתלמידיו: "אם מתוך הדחק מגיעים לדרגה גבוהה יותר, מעדיף אני להשאיר את הכסא הזה. הכסא הזה הוא מצויין בשבילי".

מאורם של ישראל

מצוה להפריש מעשר או חומש מרכושו לצרכי צדקה והחזקת תורה!

נלמד מהפסוק: "וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך" (פרק כח-כב)

והוא בדעת זקנים (מהמדרש) "יעקב תיקן לתת מעשר מן הממון". ובגמרא למדו חז"ל מכפל הלשון "עשר תעשרנו" על מעשר כפול, היינו חומש. שכן אמרו: באושה התקינו, המבזבז אל יבזבז יותר מחומש (כתובות נ).

יש להבין: מדוע דוקא באושה התקינו שלא יבזבז יותר מחומש? ביאר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל (בספרו יערות דבש ח"ב דרוש יד) כי במקום זה התגוררו מיד אחר חורבן הבית כמבואר בגמרא (ראש השנה לא), וכל עוד היה בית המקדש על תילו, היה הקב"ה קוצב מזונות יום ביומו, ולא היה צורך לדאוג למזונות המחר, וממילא היה רשות לבזבז כמה שירצה, ואולם אחר החורבן שחדלו מזונות ישירות מה' וניזונים ע"י מזל, צריך אדם לדאוג למזונותיו, ולכן תיקנו שלא יבזבז יותר מחומש שלא יצטרך לבריות.

והיה אומר הרב מפוניבז' - הגרי"ש כהנמן זצ"ל, כי מתקנה זו שהתקינו באושה, לומדים אנו עד כמה רוח הנדיבות וההשתוקקות לפזר צדקה היתה נחלת העם כולו, עד שלא היה מנוס מלתקן תקנה שלא יבזבז מנכסיהם לצדקה יותר מדי, ושהמברה לתת, גם הוא לא יתן יותר מחומש.

הראב"ד ביאר מדוע אין לבזבז למצוה עוברת יותר מחומש, כדי שלא יבוא לידי עוני ויפיל עצמו על הציבור, וכדברי חז"ל: "עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות", והעוני חשוב כמיתה.

והפתחי תשובה (ו"ד סימן קנז סק"ד) ביאר הטעם מדוע אין לבזבז למצות עשה יותר מחומש מנכסיו, משום שאם יוצרך לבזבז כל ממונו כדי לקיים המצוה, הרי שוב לא ישאר בידו ממון ולא יוכל לקיים עוד מצוות, ולכן עדיף לבטל מצוה אחת כדי שיוכל לקיים מצוות הרבה. וכ"ז שייך במצוות עשה, משא"כ מצוות לא תעשה.

בספר "הפלאה" דן בשאלה, כשאדם הלוח מעות והלווה לא החזיר הלוואתו ונתייאש המלוה מהחוב, ולאחר מכן החזיר לו הלווה את ההלוואה, האם יצטרך המלוה לחזור ולהפריש מעשר כספים?

וכתב ההפלאה, דכיון שנתייאש המלוה מהחוב, נחשבת החזרת ההלוואה כקרן וצריך לעשר. והוא כמעשר דגן שמפריש מכל מה שיוצא מהשדה.

לפי"ז מבאר ההפלאה את הפסוק הנאמר על אברהם "ויתן לו מעשר מכל". מה פשר הדגשת הכתוב "מכל"? ומבאר ההפלאה שאברהם אבינו חזר ונתן שוב מעשר מכל הרכוש שהיה שייך לו, שהרי יצא למלחמה נגד המלכים, ועפ"י דרך הטבע, כל רכושו היה אבוד, אלא שהקב"ה עשה לו נס והצילו, נמצא שזכה ברכושו מחדש, ועל כן עישר שוב מכל רכושו, הוא שאמר הכתוב "ויתן לו מעשר מכל", היינו מכל הרכוש שכבר היה לו זה מכבר.

על הברכה שישנה לאדם מנתינת המעשר במיוחד בעת מצוקה, כותב החפץ חיים (בספרו נפוצות ישראל) את הדברים הבאים: ומה מאוד ראוי ונכון בימינו שמצוקות הזמן מתרבות שנתנהגו כמו יעקב אבינו בעת צר לו שהבטיח שיתן מעשר מכל אשר השי"ת יזמין לו, ככתוב "וכל אשר תתן לי אשר אעשרנו לך".

נתינת המעשר - כותב הח"ח - מביאה ברכה לתוך ביתו של אדם כמו שכתוב: "הביאו את כל המעשר... ובחנוני נא בזאת אמר ה' אם לא אפתח לכם את ארובות השמים והריקותי לכם ברכה עד בלי די". נמצא שע"י ג' דברים באה ברכה לתוך ביתו של אדם:

א) ע"י קיום התורה. כדכתיב "את הברכה אשר תשמעו אל מצוותי". ב) ע"י מדת הבטחון. ג) ע"י נתינת מעשר. ומי שמתחזק בשלושתם, בוודאי אשריו בעולם הזה וטוב לו בעולם הבא.

הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א נשאל: יהודים באמריקה הפרישו ממון רב לצדקה והפסידו באותה השנה הרבה כסף, הייתכן? הרי בצדקה כתוב "עשר בשביל שתתעשר". ו"בחנוני נא בזאת"!

והשיב רבי חיים: מי שהגיע לו עשירות (בגלל שעישר לצדקה) ובכ"ז הפסיד מכסף, מגרעים לו מחובותיו (שיש לו כלפי שמיא) משל למה הדבר דומה, למלך שחילק מתנות למקורביו ביום שעלה לגדולה, והיה אחד מהם שחב למלך חוב גדול, ואמר לו המלך כי המתנה שמקבל ממנו הוא המחילה על החוב. וכי אין זו מתנה, אף שבפועל לא קיבל מתנה חדשה?

דרכו של החיד"א במעשר כספים

דרכו של החיד"א זצ"ל היתה להפריש מעשר מכל הכנסה שהייתה לו. הוא החזיק ברשותו ארנק מיוחד ורשם עליו "מעשר", ומיד כשהיה נכנס לו סכום כסף, נתן המעשר בארנק המעשר ואח"כ נתן השאר בארנק אחר.

החיד"א היה מחלק מכספי המעשר לעניים פעמיים בשנה, בערב פסח ובערב סוכות. וכך נמצא רשום בפניקסו: "אני מוכר איזה ספר ואני חושש על דמי מעשר, ואני כותבם כדי להפריש אח"כ בלי נדר תמורתם מהספרים שיש לי שיהיו דמי מעשר בלי נדר".

החיד"א

למי לתת, מתי, וכמה...

מעשה באברך מחסידי הצדיק רבי בונים מפשיסחא זצ"ל שגילה מדה יתירה של נדבנות ופיזור ממון לנצרכים. מכיון שאותו אברך היה מטופל באישה ובנים, התרעמו עליו שהם סובלים ממש מחרפת רעב ואין להם מושיע.

הגיעה תלונתם לאוזני רבי בונים, ומיד צוה לזמן אליו את האברך וכה אמר לו:

החזרה מלובלין אמר על הפסוק "ויעקב איש תם" שיעקב אבינו היה "איש" וגם "תם". מצד אחד ידע מתי לנהוג בתמימות להיות "תם"... אך מצד שני ידע גם מתי צריכים להיות "איש". ובשעת הצורך השכיל לעמוד על שלו במאבקו עם עשיו ולבן...

והוא הדין בכל מדות הטובות שאנו מצווין לדבוק בהן, וודאי שמתן צדקה לנצרכים הוא מעשה טוב, אבל צריכים לדעת למי לתת, מתי לתת וכמה לתת.

וכבר הורו לנו חז"ל הלכה פסוקה בענין זה: "המבזבז [ממונו לצדקה], אל יבזבז יותר מחומש" (כתובות סז). ומה עוד כאשר עניי ביתך קודמים. ופסוק מפורש הוא "ומבשרך לא תתעלם".

שיתן כפי יכולתו...

יהודי עשיר היה מתייעץ תמיד עם החזון איש בעניני מסחרו והיה מוסר לו צדקה ממעשרותיו עבור מוסדות התורה.

מדי פעם היה שואל את החזו"א: "אולי צריך אני לתת יותר ואינני יוצא ידי חובה. כמה עלי לתת?" ואולם החזו"א לא הסכים לנקוב לו סכום כמה עליו לתת.

פעם הגיע בנו של העשיר אל החזו"א ושאל: "ילמדנו רבינו, אבי מבקש שהרב יגיד לו כמה עלי לתת ואז יהיה רגוע... תמיד מודאג הוא שמא אינו יוצא יד"ח"..."

גם הפעם לא רצה החזו"א לנקוב בסכום ונימוקו עמו: "אם איני אומר לו, אזי כמה שיתן, יחשוב אולי צריך לתת יותר... אבל אם אנקוב לו את הסכום במדוייק כמה עליו לתת, אז כבר יודע הוא שיותר מסכום זה בוודאי לא צריך לתת, כי הרי יש לו פסק מהחזו"א, ואז יתחיל לחשוב אולי לתת פחות... לכן מעדיף אני שלא לנקוב לו את הסכום, שיתן כפי יכולתו".

מעשה איש

להוכיח הזולת בדרכי נועם ומתוך אהבה ורעות!

נלמד מהפסוק: "ויאמר להם יעקב אחי... ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה... ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל העדרים" (כט-ד,ח)

ופירש רש"י: לפי שראה אותם רובצים, כסבור שרוצים לאסוף המקנה הביתה ולא ירעו עוד. אמר להם, הן עוד היום גדול, כלומר: אם שכירי יום אתם לא שלמתם פעולת היום... עכ"ל. והובא במדרש לקח טוב: מכאן לאדם חשוב שהולך למקום אחד ורואה דבר שלא כהוגן שצריך למונעו ואל יאמר שלום עלי נפשי.

בגמרא (ב"ב ס:) אומרים חז"ל שעדיף לא להוכיח אנשים על שעוברים איסור, שכן אם יוכיחם ולא ישמעו ויעברו על האיסור יהפכו להיות כעוברים במזיד ומוטב יהיו שוגגים ואל יהיו מזידיים.

והקשו התוספות (ע"ז ד.) שהרי מבואר בכמה מקומות שצדיקים נענשו על כך שלא הוכיחו ומיחו ביד עוברי עבירה. וכן צדקה (סנהדרין קג.), [וכמו אבנר שלא מיחה בשאול (סנהדרין כ.) ועוד כיו"ב]. ואם לפי מה שאמרו חז"ל דעדיף לא להוכיח דמוטב יהיו שוגגין, א"כ מה טענה ותביעה היתה כלפי הצדיקים שלא הוכיחו?

ותירצו התוספות, שכלל זה שמוטב לא להוכיח כדי שישארו שוגגים, זה נאמר רק באופן שידוע וברור לנו שלא ישמעו התוכחה אבל באופן שספק הוא לנו אם ישמעו או לא, בזה וודאי יש חיוב להוכיח [ואולם בשו"ת הראב"ן (סימן כה) מובא שגם ספק אם יקבלו או לא, אומרים מוטב יהיו שוגגין וכו'] ולכן נענשו הצדיקים שלא הוכיחו.

וראיה לכך, ממה שאמרו חז"ל בגמרא (שבת נה.) שמדת הדין קיטרגה לפני הקב"ה על הצדיקים שהיה בידם למחות ולא מיחו. אמר לה: גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא יקבלו מהם. אמרה מדת הדין לפניו: אם לפניך גלוי, להם מי גלוי?

עוד תירצו האחרונים, עפ"י מש"כ הרא"ש (ביצה פ"ד סי' ב) שכלל זה שעדיף לא להוכיח שמוטב יהיו שוגגין נאמר דוקא על דברים שלא מפורשים בתורה ונלמדים מדרשות המקרא, שאז יכולים אנו לקבוע שבני אדם שוגגין וטועים ולא ישמעו לתוכחה כי השתרשו בטעותם. ואולם בדברים המפורשים בתורה לא שייך בזה לומר מוטב יהיו שוגגים, וחייבים להוכיחם. לפי"ז מובן מדוע נענשו הצדיקים שלא מיחו, שכן מדובר על דברים המפורשים בתורה.

להוכיח בניחותא...

מרגלא בפומיה של כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל: החכם מכל אדם מונה מעלות התורה: "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ט-ז), כלומר: לא רק התורה עצמה כל כולה מתיקת ונועם, אלא גם האמצעים והדרכים המוליכים אליה צריך שיהיו "דרכי נועם".

וכדוגמא לכך סיפר האדמו"ר את המעשה הבא: בימיו של כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל, פנה אליו אחד ממזהירי שבת בעיר לבוב שיבוא לעזרתו, באשר נמצאים שם רוכלים יהודים המזלזלים בשמירת השבת וממשיכים למכור בשוק אחרי כניסת השבת, רח"ל. עסקן זה נהג לצאת ולגעור בהם ולהפריע להם ממעשיהם בכח ובחוזק יד...

אמר לו רבי מאיר: עכשיו שהסט"א מתגבר והולך, אין להתגרות בהם במלחמה גלויה ובחוזק יד, כי עוד עלול מעשה שטן להצליח, ויצמח מזה חילול ה' ח"ו. אלא כשתצא להציל מן החטא, תוכיחם בניחותא, ותדבר אליהם טובות, וקודם לכך תתפלל לרבונו של עולם ותאמר: "הריני הולך לעשות פעולה לכבודך ית"ש, אנא הצליחי שאעשה דבר המועיל ומתקיים..."

לפיך האש

ודי לחכימא...

כשהוצרך הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל להוכיח מאן דהו, עשה זאת בעדינות, בנעימות וברגישות. באחד הלילות הרעישו בחורים מתחת לדירת מגוריו, והפריעו למנוחת בני המשפחה. רבי נתן צבי התלבט, מצד אחד רצה להעיר להם, מאידך חשש שמא יצטערו על שהפריעוהו...

מה עשה? הוא ביקש שיכינו צלחת עם עוגות. הוא ירד לחדרם עם העוגות ומסרם להם באומרו: "שכנים צריכים להתנהג יפה אחד עם השני. הנה לכם מתנה קטנה..." כולם הבינו היטב את כוונתו ואת אצילות מדותיו.

בכל נפשך

הכרת הטוב והודיה

להכיר בטובה שמקבל ממיטיבו ולהודות לו על כך!
נלמד מהפסוק: "ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה שמו יהודה" (פרק כט-לה)

ואמרו חז"ל (ברכות ז:): מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שהודה להקב"ה עד שבאה לאה והודתו, שנאמר הפעם אודה את ה'. **וכתב רש"י:** "לפי שראתה ברוח הקודש שיעקב מעמיד שנים עשר שבטים ולו ארבע נשים, כיון שילדה בן רביעי הודתה על חלקה שעלה לה יותר מן החשבון המגיע לה."

הגרי"י קנייבסקי - הסטייפלער זצ"ל מוכיח מהגמרא (יומא סט:) שנוסח התפלה שתיקנו, בה אנו מודים להקב"ה על כל ניסיו ונפלאותיו שבכל יום עמנו, לא די שאנו מאמינים שזו האמת, אלא עלינו להכיר - אף במיעוט שכלנו - שזו האמת, ואף שהרבה ניסים הן נסתרים מאיתנו, אך מכל מקום יש הרבה ניסים ונפלאות שאנו מכירים ורואים במציאות.

ומבאר הסטייפלער (בספרו **ברכת פרץ** - עקב) כי מה שאנו קוראים "נס" (היינו שחרג מדרך הטבע) כל אדם מכיר בזה את יד ה', אבל מה שהורגלנו בזה שנקרא בפנינו "דרך הטבע", יש לזכור שהכל מתנהל בהשגחה פרטית, כאמרת חז"ל, הכל בידי שמים וכו' (ברכות לג), "וכל מזונותינו של אדם קצובין לו מר"ה וכו' (ביצה טז). ועוד כיו"ב. נמצא שבאמת כל מהלך הטבע הם ניסים אלא שהם נסתרים וזהו עוד נס שהשגחה העליונה מסדרת והוא נס בתוך נס.

אך נוסף לניסים הרגילים - כותב הסטייפלער - יראה המתבונן כמה ניסים ממש בלתי צפויים, שאנשים הרחוקים מאמונה שלימה קורין לזה "מזל", אך באמת הכל ניסים בהשגחה פרטית, וכיוונו זאת משמים שיבוא הדבר מסיבה בלתי צפויה להוכיח כי לא האדם מתכנן ומסדר את עניניו אלא מן השמים ירחמו עליו. חובה על האדם להודות על הכל.

להכיר טובה על כל דבר...

הגאון רבי זוב בעריש ווייזנפלד - הרב מטשעבין זצ"ל היה מכיר טובה למטיביו באופן מופלא. פעם נכנס הגר"י גלינסקי זצ"ל למעונו, קיבלו הרב מטשעבין בחביבות גדולה ובמאור פנים והציע מיד שיכין עבורו כוס תה. הוא ניגש למטבח להכין בעצמו כוס תה לאורחו ולא הועילו כל נסיונותיו ותחנוניו של רבי יעקב להניאו מלטרוח לכבודו. נימק הרב מטשעבין שעושה כל זאת כהכרת הטוב על שהיה לו חלק מסויים ביציאתו מבוכרה לאיראן.

פעם בחן הרב מטשעבין את אחד מילדי 'שערי חסד'. כשסיים לבוחנו ליווהו עד לפתח הבית. כששב למקומו שאלו חתנו לפשר העובדה שליוה את הילד.

אמר לו הרב מטשעבין: הילד ביקש ממני ללמוד איתו עמוד גמרא בפרק "אלו מציאות". מה אומר לכם, פרק אלו מציאות למדתי בחיי פעמים רבות מאד, ובכ"ז כשלמדתי עם הילד, הוא הפתיע אותי בשאלות שמעולם לא עלו בדעתי, שלא אכיר לו טובה על כך?!

שר התורה

זמי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

קוראים נכבדים !

בעקבות הפרסום בעלון בפרשת חיי-שרה, על הצורך הנחוץ לשנות את דפוסי החשיבה ביחס לבין אדם לחבירו, מתארגנים בס"ד לקמפיין פרסום ארצי שכולל הדבקות מדבקות וזרזות מרהיבי-עין בנושאים אלו. אנו מודים לכל אלו שכבר הצטרפו ליזמה המבורכת, וקוראים מכאן לכל מי שרוצה לזפות בזכות גדולה – להתנדב למיזם החשוב! התקשרו למשרדי המכון, באין מענה נא להשאיר הודעה. אשרי חלקו של כל מי שידבנו לבו בפעילות המבורכת. כולנו זוכרים ממה נחרב בית המקדש, ממילא כולנו גם מבינים במה חובה להשקיע על מנת שכבר ניגאל מכל הצרות. התנדבו למיזם שידאג להזכיר לכל יהודי, בכל מקום שהוא, לקרב את הגאולה בעת הזו!

תוותר – לעצמך!

חור שהכניס את היד? הרי אם היד יכלה להיכנס על כרחך שתוכל גם לצאת ["כבולעו כך פולטו!"]
אה, הסוד הוא שהקוף אוחז במנת אורז ומאגף סביבה את אצבעותיו.
כעת הוא כבר לא מסוגל לצאת, הקוטר של החור מתאים רק ליד בלי אורז.
נו, אז מה הבעיה? שיעזוב את האורז!
הוא לא מסוגל לוותר. נקודה.
האוצר היקר בידו... ריחו שובה לב... עוד מעט יגיע לפיו...
אתה משתגע לראות את זה: תוותר ויתור קטן שיציל את נפשך. תוותר על האורז תרוויח את החיים. לא שווה?
לא. הוא לא מסוגל לוותר...
* * *
אבל הוא לא המציא את השיטה. הוא למד את זה ממישהו...
רגע; מי אמר שקוף הבבון אלוף בחיקוי בני אדם?
ששש... שבני-האדם לא ישמעו...

לפני 48 שנה התפרסם צילום תיעודי של חיי הטבע במדבר נמיביה - מדינה בדרום מערב אפריקה. אי שם ליד אנגולה וזמביה...
בין השאר תואר שם כיצד לוכדים הילידים קוף בבון:
קודחים חור דמוי אגס - שפתחו צר ותוכו רחב יותר - בגזע עץ.
בפתחו של החור - שנקדח בגובה כתפיו של הבבון - יכול הקוף בקושי להכניס את אצבעותיו.
מבשלים אורז חם ומכניסים לתוך חלל הנקב. פיתיון כזה שהבבון אינו יכול לעמוד בפני ריחו.
ומחכים. ממתנים בסבלנות.
בבון מגיע. מריח. מוקסם מהריח ודוחף את אצבעותיו לעומק החור, לאחוז בפיתיון. זוהי המלכודת שלו...
עכשיו מגיעים עם רשת או שק ולוכדים אותו. הוא נאבק ומקפץ ברגליו, אבל לא מסוגל להוציא את היד מהחור דמוי האגס.
אתה יכול לבוא גם כעבור כמה שעות. הוא יישאר שם.
* * *
אבל למה?! מדוע הקוף לא מצליח להוציא את היד דרך אותו

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

אודות התה המיוחד

ישנה אפשרות להזמין את התה המיוחד אודותיו כתבנו בעבר.

התה מבריא את הגוף; מחזק את המערכת החיסונית; טוב ללב, ובעל מעלות נוספות רבות! כפי שכבר ציינו בעבר, אין קשר בין עלון-הבריאות שלנו לבין המוצר - מלבד העובדה שבעקבות ניסיון אישי גילינו מוצר מצוין שיכול להועיל לרבים וחבל שלא ידעו עליו. ואכן מאז הפרסום הגיעו אלינו עוד הרבה תגובות חיוביות ממשתמשים. (אין המכון נוטל אחריות על המוצר אלא הוא באחריות המוכר והמשתמש) ניתן להזמין במספרי הטלפון הבאים, האספקה באמצעות הדואר: 0545252463 / 02-6480277

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת ויצא"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

ויפגע במקום וילך שם וכו' (כה, יא)

מסביר רש"י: ורבותינו פירשו, "ויפגע" לשון תפילה, שיעקב תיקן שם תפילת ערבית, ואמנם שינה הכתוב ולא כתוב "ויתפלל" במקום, אלא "ויפגע" במקום, ללמדך דבר נוסף, שקפצה לו הארץ.

אמר הכותב: השבתי עוד להסביר, מדוע כתבה התורה על תפילתו של יעקב: "ויפגע במקום" ולא "ויתפלל יעקב". וזאת על פי היסוד הנפלא בתפילה שלימדנו הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע, שכתב, דהנה הרבה פעמים אדם מתפלל, על דבר מסוים, מחכה ומצפה לישועה, כממוץ, או בכל דבר שהוא, אך הישועה מתבוששת מלבוא, ואף אם לבסוף מגיעה הישועה, היא מגיעה שלא בזמנה, וכלשונו: לאחר שנה שנתיים או שלוש...

מה יעשה האדם בכדי שישועתו תגיע משמים בזמנה, שהשפע ירד עליו משמים בדיוק בזמן שהוא נצרך לכך?

הסביר הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע שהפתרון לכך, הוא תפילה וביטחון בצורת "ההסתכלות".

לדוגמא, כשאדם מסתכל מרחוק על שלט, והוא רוצה לקרוא מה כתוב על השלט, הוא צריך לצמצם את ראייתו אך ורק לכיוון השלט, בכדי שעיניו יוכלו לשדר את המילים שכתובות שם למוחו, ואז הוא מצליח לקרוא את המילים כסדרן. אך אם האדם לא יהיה ממוקד לכיוון אותו שלט, ובעת שירצה לקרוא את הדברים, עיניו ישוטטו לכל הצדדים, אז כמובן הוא לא יוכל להבין את מה שכתוב שם.

כך צריכה להיות "התפילה והבטחון" של יהודי בעת שנוקב לישועה מאת ה'. לקחת את כל מהשבותי והרגשותי למקום אחד – אל מלך מלכי המלכים, המשגיח על כל העולם ועל כל הבריה בכל רגע, להתפלל ולבטוח בו בצורה ממוקדת מבלי לפזול לצדדים, כלומר, שבעת שמתפלל, שלא יהיו מחשבות אחרות איך להשיג את הישועה, אלא יתפלל מעומק ליבו בדביקות עצומה ואיתנה, ויבטח בה' בצורה הזקה, ובהבנה, שהישועה שהוא צריך, יכולה לבוא ממקום אחד – ממלך מלכי המלכים שהעושר והכבוד שלו והוא מושל בכל ובידו לגדל ולהזקק לכל!

ואז – כותב הרה"ק מברסלב זי"ע – הוא מצליח להוריד את השפע מלמעלה בזמנה!

ועל פי זה הוא הסביר את דברי קדשו של נעים זמירות ישראל משיח ה' אדונינו דוד המלך ע"ה (תהילים קמה, טו): "עיני כל אליך ישברון ואתה נותן להם את אכלם בעיתו". כלומר, כשהאדם בוטח ומתפלל אל ה' בצורת ההסתכלות בעיניים, "עיני כל אליך ישברון", בצורה ממוקדת ובהבנה שהישועה יכולה לבוא אך ורק ממקום אחד מבלי לפזול לצדדים, אז מובטח לאדם "אתה נותן להם את אכלם בעיתו" – שהקב"ה יביא לך את הישועה בעיתו בזמן שאתה נצרך לכך.

זהו יסוד גדול בתפילה, שצריכים לשנן ולעשותו שוב ושוב, ובדאי יוכל כל אדם לראות בעזרתו יתברך פלאות ונשגבות.

ולפי זה השבתי להסביר, דהתורה רצתה לרמוזנו כאן, איך ובאיזו צורה, צריך יהודי להתפלל אל ה', בכדי לראות את הישועה בזמנה. לכן נכתב על תפילת יעקב "ויפגע במקום", ולא "ויתפלל במקום", כי יעקב אבינו כשהתפלל, הוא התפלל בצורה ממוקדת, ובהבנה שיש מקום אחד שאליה העיניים נשואות, אל אבינו שבשמים! כמו בול פגיעה – "ויפגע במקום!" ולכך זכה שמיד קפצה לו הארץ...

ויחלום והנה פולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בה, והנה ה' נצב עליו ויאמר וכו'

רבינו "ה"אור החיים" הק' זי"ע דייק מהכתוב ג' פעמים "והנה", שאין זה היה

תגלית: היכן נמצאת כיום האבן שיעקב אבינו ישן עליה?

בפרשתנו: "וישכם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשתיו וישם אתה מצבה ויצק שמן על ראשה וכו' ויודר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך וכו' והאבן הזאת אשר שמתני מצבה יהיה בית אלהים".

בספר "איצר פלאות התורה" מובא דבר פלא שכתוב ב"תוספות השלם" (דף קכד אות ה), וזה לשונו שם:

"והאבן הזאת – אמרו על אותה אבן, כשהיו מעלין אותה בדימום היתה מפלת עצומה, לפי שעתיד בית המקדש להיחרב, ועל כן מאסו אותה הבונים, עד שבא שלמה המלך בהכמתו ונשבע לה שאפילו יחרבה הכל, היא לא תחרב ולא תזוז ממקומה, וקבעה בכותל המערבי".

כלומר, מכיון שיעקב הבטיח ש"האבן הזאת", שנתקבצה לאבן אחת גדולה, וזאת לאחר שכל האבנים רבו על מי יניח צדיק ראשו, שהיא "תהיה בית אלוקים", על כן, כשבנו את בית המקדש, רצו להשימה באחד הכתלים של בית המקדש, אך היא הפילה את עצמה, ביודעה שבית המקדש יחרב והיא תחרב עמו. והיא לא רצתה להיות נחרבת, היות ויעקב הבטיח לה שהיא תהיה לבית אלוקים לעולם. ובא שלמה המלך בהכמתו הגדולה, שידע את כל השפות של כל הנבראים, ונשבע לה, להשימה בכותל המערבי, שכמובא בחז"ל (שיר השירים רבה ב, ט): "דומה דודי לצבי או לעפר האילים הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן ההלנות מציץ מן החרכים" – אחר כותל המערבי של בית המקדש, שנשבע לו הקב"ה שאינו חרב לעולם. ולמה, ששכינה במערב.

אמר הכותב: כשראיתי את דברי התוס' השלם הנ"ל על מקומה של האבן של יעקב, שהיא בכותל המערבי. אמרתי אחכמה ונחפשה, אולי נמצאנה?

ומדי דברי בו, מיד הבזיק במוחי מחשבה: "אולי זאת האבן הגדולה ביותר שנמצאה בכותל המערבי שנהפשה בחפירות של מנהרות הכותל?"

כידוע לפני שנים ספורות, נחשף חלק גדול מהכותל המערבי שלא היה גלוי, ומצאו שם אבן גדולה: מדובר באבן הבנייה הגדולה בעולם. היא שוקלת מעל 570 טון, אורכה: 13.6 מטרים, רוחבה: 4.6 מטר וגובהה: 3.3 מטר. נפחה של אבן זו, הינו 206.448 מ"ק.

עד היום מנסים החוקרים להבין איך הרימו את האבן הגדולה הזאת אל מקומה. ישנם כל מיני השערות שונות ומשונות.

אולי בעת לפי דברי התוס' השלם נבין זאת? אולי היא האבן של יעקב אבינו, שישן עליה, והיתה מלכתחילה 12 אבנים עד שנתחברו לאבן אחת גדולה ואותה עשה יעקב מצבה. והבטיח לה יעקב שתהיה בבית אלוקים, ולא רצתה להיות בנויה עד שהבטיח לה שלמה המלך שהיא תהיה בכותל המערבי?

ואולי גם אז נבין איך הרימו את האבן הזאת. כי אם אכן שלמה המלך נשבע לה, אז הרי שלמה המלך השתמש בשמות הק' וידע לומר לה להניח את עצמה במקום זה?...

כמובן שזה בנדר "אולי", ואין אנו יודעים האם הדברים נכונים. על כל פנים, האבן של יעקב אבינו נמצאת בכותל המערבי ומעניין מאד איזה אבן היא והיכן היא נמצאת...

הלום בעלמא שיש בו לפעמים דמיונות, אלא ממש מראה נבואה אמיתית שנראית לעין בבחינת "והנה היא לפנינו", וזה לשונו הק':
"ויחלוף והנה וגו'. מעם אומרו **והנה**. להיות שאין החלום מוחלט בבחינת הצדק כי הלומות שוא הם, גם שעל כל פנים יהיה בהם תבן כי הם כמראה השעמום, לזה אמר והנה פ' כי הדברים בלא שעמום ודמיונות אלא כל דבר נגלה אצלו ומבואר כיום יאיר, ואין זה דומה לשאר החלומות שרואה דבר ואינו מחליט בראייתו מה שהוא רואה, ולזה תמצא שדקדק לומר בכל פרט ופרט מהנגלה אליו בחלום והנה, גבי ראית הסולם אמר **והנה סולם**, גבי ראית המלאכים אמר **והנה מלאכי וגו'**, גבי גילוי שכינה אמר **והנה ה'**, הכוונה בזה כי היתה נבואה ממש".

אמר הכותב: היוצא לנו מדברי ה"אור החיים" הק' הנ"ל, שהמילה "והנה" מראה לנו שהדברים נראים ממש במציאות לעין. השבתי א"כ לדייק, בפסוק שאומר לנו **אדונינו דוד מלך ישראל** (תהלים לג, יח) **"הנה עין ה' אל יראוי למהילים לחסדו"**, דגם שם מתכוין דוד המלך להודיענו, עד כמה הדברים ממש נראים לעין ואמיתיים ללא שום ספק, שהקב"ה משגיח על יראוי על אלו שמצפים ובטוחים אך ורק לחסדו, בכדי להצילם ממות ולחיותם ברעב ולהביא להם את כל מחסורם, וזה דבר מוחשי ואמיתי בבחינת **"הנה עין ה' אל יראוי"**.

וכך גם **הנביא האחרון מלאכי** בחתימת הנבואה לדור האחרון: **"הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם וכו'".** דגם שם הנביא מנבא לנו בנבואה אלוקית, שלא נתייאש מעול הגלות שכל כך הרבה שנים עברו ועדיין לא נושענו, אלא נדע שיבוא יום ונראה זאת במציאות ובמוחש בבחינת **"הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא"**. זה עומד להגיע ולהפיע במוחש ובמציאות, הכוונה לכך! הכשירו את הלבבות! הכינו את עצמכם לביאת אליה הנביא מבשר הגאולה שישב את לבבינו אל אבינו שבשמים!...

יציא יעקב מבאר שבע וילך הרנה (כה, י)

הקשה רש"י: למה הזכיר יציאתו והרי היה מספיק אילו היה הפסוק אומר לך **"וילך יעקב הרנה"**? ותירץ: מגיד שיעצת צדיק מן המקום עושה רושם. בזמן שהצדיק בעיר, הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה. יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה.

בספר "לקח טוב" מובא רמז נפלא שדברי רש"י רמוזים ע"פ גימטריא בעצם הפסוק באופן זה: **"יציא יעקב מבאר שבע"**, כלומר, כאשר מוציאים את "יעקב" (182) מ"באר שבע" (575), תהיה התוצאה: 393. שזוהו הגימטריא של "פנה זיוה הודה והדרה" (393). ליכא מידי דלא רמזא באורייתא!...

ידייק יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי (כה, טז)

על הפסוק: **"וישכב במקום ההוא"** (כה, יא) אומר רש"י לשון מיעוט, באותו מקום שכב, אבל י"ד שנים ששימש בבית עבר לא שכב בליה שהיה עוסק בתורה. וכשיעקב ראה במקום הזה בשנתו והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים, אמר: **"אכן יש ה' במקום הזה"**, היינו: שגם בשינה אפשר להיות קשור להשם ולעבוד את הבורא – **"ואנכי לא ידעתי"**, על דרך עבודה כזאת לא ידעתי כל י"ד השנים ששימשתי בבית עבר...

וזהו **"בכל דרכי דעהו"** – יכול אדם לישון שינה עמוקה וטובה ולאכול מעדני מלכים ולקבל על כך שכר. כי אם לפני שינתו מכיין כי הוא הולך לישון כדי כשיקום יוכל לעבוד את בוראו, או לפני שהולך לאכול מכיין בעצמו כי הוא אוכל עכשיו כדי שאחר כך יהיה לו את הכוח ללמוד וללמד, זה נקרא עבודת השם, ועל זה אמר יעקב **"ואנכי לא ידעתי"**...

הרה"ק רבי יצחק מזורקי זי"ע היה אומר: כשאומרים: **"החייט או הסנדלר ישן"** אין זה נכון, כי אדם בעת שישן אינו עוסק במלאכתו, ואינו אז לא חייט ולא סנדלר, אבל כשאומרים **"הרב או הצדיק ישן"** אמת הוא, כי הרב או הצדיק אף בשעת שינה, רב או צדיק הוא...

בעין זה כתב הט"ז (אבן העזר סימן כ"ה סק"א): על מה שכתב **הרמב"ם** על הפסוק (משלי ג, ז) **"בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך"** – מי שאוכל ושותה ומעדן נפשו, כדי שיהיה בריא וחזק לעבודת השי"ת, יש לו שכר כמו שמתענה.

וכתב הט"ז: **"לדברים אלו יש אסמכתא בכתוב (תהילים קכז, ב) "שוא לכם משכימי קום מאחרי שבת אוכלי להם העצבים כן יתן לידידו שינה"** – יש תלמידי חכמים המנדדים שינה מעיניהם, ועוסקים בתורה הרבה. ויש תלמידי חכמים שישנים הרבה, כדי שיהיה להם כח וזריזות לב לעסוק בתורה, ויוכלו ללמוד בשעה אחת, מה שזה מצטער ועוסק בשתי

שעות. ובודאי שניהם יש להם שכר בשווה. על כן אמר: **"שוא לכם"** – בחינם לכם שאתם מצטערים. **"משכימי קום"** – ומשכימים בבוקר. **"מאחרי שבת"** – בליה, וממעטים שנתכם, זה בחינם. והמעם כי **"כן יתן לידידו שינה"** – דהיינו מי שישן הרבה, כדי שיהוק מוחו בתורה, נותן לו הקב"ה חלקו בתורה כמו מי שממעט בשינה ומצטער עצמו, כי הכל הולך אחר המחשבה...

ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו. ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור וכו' ויאמר להם השלום לו וכו' ויאמר הן עוד היום גדול (כט, ד-ז)

אמר הכותב: ידוע הוא הכלל **"דליכא מידי דלא רמזא באורייתא"**. על כן נביא בפניכם רמז נחמד ששלח לנו אחד מן הת"ח **שבעיר "קרית ספר"** הרב א. שלאם שליט"א, על הפסוק הנ"ל, שבו מרומז דברי המשנה הידועים (אבות ג, א), **"עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עבירה: דע מאין באת, מטפה סרוחה, ולאן אתה הולך, למקום עפר רמה ותולעה, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלכי המלכים הקב"ה"**.

"ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם" – יש לומר שרמז להם שאלת עקביא בן מהללאל **"מאין באת?"**

ויאמרו **"מחרן אנחנו"** – בגימטריא **"מטפה סרוחה"**. ויאמר להם **"הידעתם את לבן בן נחור"** בגימטריא ולאן אתה הולך **"למקום עפר רמה ותולעה"**.

ויאמר להם **"השלום לו ויאמרו שלום, והנה רחל בתו באה עם הצאן"** בגימטריא **"ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון"**.

ויאמר **"הן עוד היום גדול"** מרמז על יום הגדול והנורא!...

ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו (כט, ז)

במדרש (שה"ר מו, ז) מובא: כל האותיות מתחברים האחד עם השני הוין מה"א ונוין שמתחברים רק עם עצמם, כיצד, א-ט הרי עשרה ב-ה גם כן עשרה, וכן י-צ הרי מאה וכן כ-פ הרי מאה וכן הלאה, הוין מה"א ונוין שאינם יכולים להתחבר לאות אחרת רק עם עצמם כגון ה-ה הרי עשר, נ-נ הרי מאה.

אמר על כך **הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"ע** שזה הפירוש: **"הן עוד היום גדול, כל זמן שהפירוד בכל תקפו כאותם אותיות ה-ן שאינם רוצים להתחבר אל אף אחד, אז ה"ו "לא עת האסף המקנה" – לקיבוץ גלויות, ותמשך הגלות...**

הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו (כט, ז) מסופר, שבימי האחרונים של **הגה"ק הרב מבריסק זי"ע**, כאשר שכב על ערש דווי ביסורים נוראים, ביקש אחד ממקורביו להעלות חיוך על פניו בציטוט אמרה נאה, ואמר ששמע חסידים המפרשים את הכתוב: **"הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו"**, שכך אמר יעקב אבינו: **רבש"ע! גם אם לא הגיע עדיין העת שתאסוף את צאן מרעייתך ותגאלם – לפחות תשקה ותרעה אותם כמרעה טוב ודשן, כפרנסה בהרחבה!...**

ננער הרב מנמנומו בתוקף מכאוביו, ואמר: **"לא, אין זו סתם אמרה, בודאי אדם גדול אמרה..."**

בסעודה שלישית חזר הרב על האמרה, ואמר שיש לה מקור בזהר הקדוש, שדרשו את יציאת יעקב מארץ ישראל לגלות עם ישראל מארצו. והבאר רומזת למקור השפע, והעדרים למלאכים הממונים על השפע.

מיד הלכו והתעניינו והתברר שאמרה זו מקורה אכן באדם גדול ה"ה **הרבי הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע** שהיה דרכו בכך להמליץ טוב ולבקש על עם ישראל. ואחרי כבוד המזון אף הוסיף הבריסקער רב לתרץ עם פשט זה שאלה ידועה: דאנו אומרים **"רחם נא ה' אלוקינו וכו' ועל הבית הגדול והקדוש וכו' רענו וזוננו, פרנסנו"**, ולכאורה כיצד לאחר שמבקשים דברים כה רמים ונשגבים כבנין ירושלים, בית המקדש ומלכות בית דוד, פונים אנו תוך כדי דיבור לבקשת מזונות והרווחה, ופרנסה בכבוד? אלא לפי האמרה הנ"ל יובן, דאנו מתפללים להקב"ה: **רחם נא ה' וכו' על ישראל עמך ועל ציון משכן כבודך**, אך אם הקב"ה עדיין עוד לא הגיע הזמן לגאלנו, אז לכל הפחות מבקשים אנו **"רענו וזוננו פרנסנו"**!...

ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה וכו'. מסופר על הרה"ק בעל ה"פני מנחם" מגור זי"ע שקרא פעם לאיזה "עסקן" ובקש ממנו לעזור למאן דהו, ואותו עסקן לא ענה תשובה ישירה, אלא הנהן בראשו איזה תשובה מתחמקת...

אמר לו הרבי בפיקחותו: **"על תענה לי תשובות כמו פוליטיקאי..."** והסביר את עצמו ואמר: גם כאן יעקב שואל את לבן: **"למה רמיתני?"** ומה עונה לו לבן על כך: **"לא יעשה כן במקומנו לתת הצעירה לפני הבכירה"**. ונשאלת השאלה: איך יכול היה לבן להיות כל כך גם רוח ולומר ליעקב כזאת תשובה, איפה הוא היה עד עכשיו עם המענה הזאת? אלא זה היה כונתו של לבן, **"לא יעשה כן במקומנו"** – אצלנו לא נוהגים לומר **"כן"**, רק עונים בדרך עוקפת!...

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת הערוך במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתגנה"

המגיד מקוֹזְנִץ פירש: "הארץ אשר אתה שוכב עליה" - ארץ אשר "נשכבת לאורך ולרוחב" כדי לקבלה - "לך אתגנה" כיוון שכל כך משתוקק אתה לקבלה - קבל תקבל אותה... (מחשבה לטובה)

"ידידו בעיניו כימים אהדים באהבתו אותה"

בעצם הלא צריך להיות ההיפך שכל יום יהיה בעיניו כשנה מחמת האהבה? ברם רק באהבה שאדם מתכוון בה לעצמו לשם הנאה חומרית משתוקק הוא שהזמן יחלוף מהר וכל יום כשנה בעיניו אבל כאן האהבה רוחנית ללא כל פניה עצמית ולגבי אהבה כזאת אין מקום למוקדם או למאוחר ושבע שנים הן כימים אחדים... (הרה"ק מאפטא ז"ל)

"הפעם אודה את ד'.. והעמדה מולדת"

אמרו חכמנו: "נותן הודאה על שעבר וצועק על העתיד" (ברכות נ"ד) לפיכך כאשר רק הודתה לאה על העבר ולא ביקשה בו בזמן על העתיד עמדה באמת מילדת... (בשם הרבי מלובלין ז"ל)

"כי לא אוכל לקום מפניך כי דרך נשים לי"

רחל לא שקרה חלילה שכן נאמר במשנה: "עבודה זרה מטמאה כנדה" (שבת פ"ב) - ואם כן כאשר ישבה על התרפים הייתה נתונה במצב של "דרך נשים לי" - של טומאת נדה... (הגר"א מוילנא ז"ל)

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזוכים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). נברכת 'גדיל תורה ויאיר'.
אור התורה
 לע"נ בנימין בן רד"ל
 פקס: 08-9941870
 או למייל: 7665190@gmail.com

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזוכים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). נברכת 'גדיל תורה ויאיר'.

חידה של שבוע שעבר: מי ירש את בגדי החמודות של עשיו?

ניתן להשיב גם השבוע על חידה זו.

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
 החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר ברשת 'פרסטור' | נגן יוקרתי | אוזניות משחק ח. תרי"ג | כשר MP3 | בלוטוס מתקדמות | בחסת 'הופמן'

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלוחה 5

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר מיום לעשות קידוש על כוס חד פעמי

במה ששאל (הגר"ג רבינוביץ) האם עתה שהחד פעמי התייקר, האם יהיה אפשר לכל'ע לעשות קידוש על כוס חד פעמי, הנה בהאי סברא שבשבע שבועות חשבתו שלפ"ז אם החד פעמי התייקר יהיה ניתן לשבור כוס פלסטיק שעשויה כעין זכוכית, כיון שהיא יקרה, והראיה דחשיבא כוס מדין קידוש, אבל אמנם זה לאו לכל'ע, וגם לגבי שבירת הכוס ס"ס בעינין כוס זכוכית, ולא פלוג רבנן, וגם בכוס פלסטיק לא שייך לכ"כ שבירה, כמו כוס זכוכית, ולא משנים מהנהוג. והארכתי בזה עוד בכתיבי.

ובעיקר הדין אם אפשר לעשות קידוש על כוס חד פעמית, הנה בשו"ת אגרות משה או"ח חלק ג' סימן לא כתב לדינא שלכוס חד פעמית אין חשיבות כלי ואין לקדש בה, וכן כתב בשו"ת מנחת יצחק ח"י סימן כג, אבל בשמירת שבת כהלכתה פרק מז סעיף יא כתב בשם מרן הגרשו"א שלכתחילה לא יקדש בכוס חד פעמית אבל אם אין לו כוס אחרת יכול להשתמש בה, ואולם כתבו בפוסקים, וכן הביאו בשם שר התורה הגאון רבי אשר וייס שליט"א שכל דברי האג"מ בכוסות חד פעמי של פעם, אבל בכוסות חד פעמי של היום שעשויות מפלסטיק ולא מנייר, חשיבי כלי, וכן הביאו עדות על הגר"מ פינשטיין בקובץ אליבא דהלכתא שעשה קידוש על כוס חד פעמית, וששאלו אותו איך עושה כן לא כמו שכתב באגרות משה, השיב לו הגר"מ פינשטיין, עיין באג"מ ותראה ששם כתבתי על כוס נייר, אבל כוס פלסטיק נחשבת כלי ואפשר לקדש בה, וע"ע בספר מאור השבת במש"כ בזה, ואמנם אכתי נראה דגם לדברי האג"מ יש מקום להחמיר, כי ס"ס אין לה חשיבות כי משתמשים בה הרבה, משא"כ עתה בומוניו שאנשים משתמשים בכוס חד פעמית יותר שימושים, נראה שיש מקום לומר דשפיר דמי דחשיב כוס, ויל"ע עוד.

ולפ"ז לכאורה נראה שכיון שכוס חד פעמיים חשיבא, יהיה אפשר לעשות נטילת ידים גם עם כוס חד פעמית, לכר"ע, ואמנם יש לדון עתה לגבי טבילת כליים אם חשיב רב שימושי ממילא חשיב כלי לגבי טומאה וטהרה ממילא ה"ה כוס חד פעמיים תתצטרך טבילה, אבל ס"ס תלוי בשימוש, ועיקר השימוש הוא לחד פעמי, ולכן נראה שלא יצטרך טבילה.

(הר"ר יוסף אביטבול)

אמכרה

סיפור לשבת

לאור השבת

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה
• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה

התרופה לקנאה

בשבוע שעבר הבאנו את הבעיה המולידה את המשברים בחיי בן הישיבה והיא: הקנאה. | קבלו את התרופה לאותה מחלה, שיהווה כחיסון לצמציות

במאמר הקודם הבאנו ציור חי כיצד הקנאה גורמת למשברים בלב הנערים מן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל היה אומר בכאב: 'החלק הכי גדול שמפריע לבחור להתעלות, ושע"ז גורם לו חיללה לפרוש, הוא הקנאה. כי כשיש בשיעור כמה קבוצות של בחורים, מהם תופסים מהר ומתעוררים בשיעור ומהם פחות, ואלו שאינם תופסים מהר מרגישים עצמם חלשים, הר"ז שובר אותם. ואפילו יגידו לבחור כמה וכמה פעמים 'אתה טוב, אתה לומד טוב' - זה לא יועיל, שהרי הוא יודע בעצמו שאין זה כך, והרי הוא נשבר מרוב הקנאה שאוכלת אותו. וכשבחור נשבר, יכול לבא לידי תוצאות גרועות ביותר, עד כדי כך שח"ו יכול לעזוב לגמרי את הלימוד, כי ע"י שנשבר מאבד את החשק ללמוד, וע"י נגרד עוד ועוד, עד שחלילה חס עזוב את הלימוד.

ואכן מסופר כי ארנון 'בינת הלב' המספק יעוץ פסיכולוגי לבעיות נפשיות, ערך בביתו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל אסיפת יסוד. במהלך הפגישה פנה מרן אל הפסיכולוג המלווה את הארנון, ואמר לו: '95% מבעיית הנפש הם בעיות של "מידות", ובין אלו אחוז ניכר נובע מ"קנאה". אדם מקנא בבלוג, מקנא באלמוני, ולאט לאט הוא נשבר... הפסיכולוג התקשה לקבל את הדברים, והתוכח: "למדתי פסיכולוגיה במשך שנים, והקביעה הזו אינה מתאימה עם התאוריה שלימדו אותי".

כעבור כמה ימים, התקשר הפסיכולוג לבית מרן וביקש: 'תמסרו לראש ישיבה שהוא צודק במאה אחוז! חזרתי הביתה ובדקתי תיק אחרי תיק, וגיליתי שתמיד התחילה הבעיה מקנאה פשוטה, בזה שראה שחבירו מצליח יותר... כמובן אחרי שזה מחסיר, הם צריכים טיפול, אך אילו היו מגיעים בתחילה למשגיח או לבעל מוסר והיו שומעים מהם: תתגברו - גם אם השני הצליח יותר זה לא גורא... הם היו מצליחים להירגע ולהתמודד עם זה, ולא היו נבהלים מהתופעה של אדם מצליח יותר...'. (מתוך האור פניני הגרא"ל עמ' רעו)

מה הפתרון לזה?? כמעט ואין עצה לזה, כי קנאה זה דבר שקשה מאוד ללחוץ נגדו. אך קצת עצה יש, לומר לבחור שלא יסתכל על החבר, אלא על עצמו, וכמו שלא יוכל להתלונן למה הוא לא כמו הגר"א או הגר"ח, כי כל אחד נולד כפי רצון ההשגחה העליונה עליו. וכ"א מקבל סייעתא דשמיא במה ששייך לו למדרגתו, והעיקר שהוא עמל ומשתדל לדעת ולהבין, דבזה מתקיים תכליתו, ובמשך הזמן יזכה לעוד ועוד סייעתא דשמיא. (בנתיבות הרלכה, והגית, חלק טט עמ' 88)

וכך היה אומר הגר"צ שאול זצ"ל שיעיקר העבודה היא הידיעה כי כל אדם יש לו תפקיד להשלים דבר שחסר בעולם. ולכן אף אם רואה שחבירו השיג דבר שהוא לא השיג לא יקנא בו, היות ויש צורך שלחבירו יהיה דבר זה כדי שישלים את תפקידו שניתן לו בעולם לפי עומק חכמת הבורא יתברך [אור לציון מוסר עמ' קס"ה].

כמו שמסופר על רבי שמואל סלטנ זצוק"ל. שכאשר הגיע לירושלים וראה את רבי יהושע לייב המהר"ל דיסקין זצ"ל שהיה משכמו ומעלה גבוה מכל הגאונים שבדורו ובדורות הקודמים לו, ולגמרי לא היה קל לחיות בצילו היה אומר: "מהר"ל דיסקין הוא עובד את ה' עם הראש שלו" והמתבונן יראה כמה חכמה יש בזה, כמה עמקות, כמה רוגע יש בזה. באופן נוסף היה רגיל הגה"צ ר' נתן ווכטפויגל זצ"ל להביא את דברי האורחות חיים להרא"ש: "הקנאה היא מחלה רעה שאין לה רפואה". והיינו שעל כל המידות ניתן לעבוד, אך הקנאה זה רעל, ורעל אין לו רפואה אלא רק ע"י שלא חושבים ע"ז כלל ומסתייגים הדעת מזה לגמרי, וכך היא תיעקק ותיעלם. (לקט רשימות אלול יב)

באסור!!!

הרב חיים זאיד בסיפור חדש ומרטימי!

מענק של ויתור

שללא ספק פגע בי בעומק נשמת. "ואם תשאל מה אני קבלתי מהירושה? אז קבלתי חלקה של אדמה קטנה בעמק יזרעאל. מקום מוזנח באזור צפון הארץ שאין מה לעשות עם אותו השטח. בקיצור קבלתי 'עצמות' מכל הירושה האדירה שהסתכמה בוילה בעיר חולון בשווי מיליון וחצי שקל.

"עליתי לביתו של מרן הגר"ש וואזנר זצ"ל והנחתי בפניו את סיפורי המצער. הרב וואזנר השתתף בצערי והוסיף לומר לי: אל תירא ואל תחת, זה ניסיון משמיים ואתה חייב לצלוח את זה אל תגיעו לידי מריבה ולידי מחלקות בתוך המשפחה, פשוט תותר. "תשמע הרב זאיד", הוא אומר לי, "לא רק ששמעתי לגדול הדור ועשיתי את מבוקשו לוותר לאחותי, גם לחתונה של הבת שלי הזמנתי אותה עם כל המשפחה שלה וכמובן הם הגיעו ונתתי להם את הסבר פנים הכי יפה שיש עם חיבוקים ונשיקות כאילו לא אירע דבר. "תקשיב טוב מה אני מספר לך איזה מהפך אדיר אירע בכל העסק הזה. באחד הימים נבנה מרכז חנויות גדול בעמק יזרעאל צמוד מאוד לשטח שלי והקבלן המבצע ראה פשוט שהשטח לא מסתדר לו והוא חייב את השטח שלי גם לכן הוא התקשר אליי וביקש ממני אם אני יוכל לתת לו את השטח בעבור שיתן לי בתמורה שטח במירון שהוא כבר לא משתמש בו, אני כיוון שלא היה אכפת לי היכן השטח המוזנח נמצא אז בקשתי.

"היום השטח בחולון שווה קרוב לשניים וחצי מיליון. והשטח שלי אתה יודע כמה הוא שווה? הוא עשרה מיליון שקל".

"שתבין" הוא מספר לי, "אני מדבר על לפני שלושים - ארבעים שנה שהר מירון פחות או יותר לא היה 'מוקד עליה' מבוקש כמו היום, ואכן לקחתי את אותו השטח הכשרתי אותו לבניה ובניתי עליו כמה יחידות נופש ועוד בית מרכזי גדול, וחכתי ליום שיבוא ואתחיל לראות מהמקום הזה הכנסות נקיות לבית בכדי לפרנס את ילדיי.

"לא תאמין הרב זאיד", "היום השטח בחולון שווה קרוב לשניים וחצי מיליון. והשטח שלי אתה יודע כמה הוא שווה? הוא שווה חמש עשרה מיליון שקל".

קוראים יקרים! אני הייתי שם ראיתי את כל המעשה הזה עין בעין, הוא קבל חלקה יפה וטובה יחסית בלב מירון, והוא נחשב היום כבית נופש המרכזי ביותר בהר מירון שאלפים משחרים לביתו מידי שנה בשנה ומבקשים ממנו לשכור את המקום לימים ארוכים. כן, וגם אני בסוף הגעתי לשם עם אותה קבוצה של בנות מהסמינר והשכרנו אותו, לא לריק! כדי להגיע לשם ולראות את השגחת הבורא בעולמו עד כמה שהוא מבטח לבניו, תוותרו! תקבלו! ולא סתם תקבלו - כפל כפליים!! המתנה של הוותרן, זה המענק 'זויתור' של בורא עולם.

אנו נמצאים בימים קשים לעם ישראל, גזירות המסכונות נגד שומרי התורה והמצוות אם בעקיפין ואם בישיר אינם נותנים מנוח לנפשנו, וכמו שכל גדולי ישראל התבטאו פה אחד! על כלונס להתאחד ולהיות עם אחד כאיש אחד בלב אחד, להתפלל ולזעוק לבורא עולם שיריד עלינו ישועות משמיים ויראה לנו ניסים בנקל.

וללא ספק חלק בלתי נפרד מהאחדות של עם ישראל זה מתנת ה' ה'זויתור' פשוט לוותר אחד לשני זה מה שיבליט את הבן אדם לחבירו ואת אהבה והאחוזה ששורה בין בניו של הבורא יתברך שמו.

ומכאן כהרגלנו נפנה לסיפור מיוחד במינו על מעלת הויתור כמה שהתוצאות שלה גדולות ונצורות גם בעולם הזה וגם בעולם הבא!

כחלק מחיי השיחות והדרשות שאני נוהג להעביר בן קהילות ישראל, מזמינים אותי לשבתות בכדי לחזק את עם ישראל אשר בשדות. באחת מן השבתות שהתקיימה בשלהי השנה שעברה הוזמנתי לסמינר בעיר מירון, שם מסרתי דרשות והרצאות במהלך השבת, וכמובן טיילתי בין לבין באוויר הצח במרומי הר מירון בסמוך לציונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

ובאחד מן המקומות בהם בקרתי היה אחוזה גדולה ומפוארת המסתעפת על כמה בתים ששם בעצם התארחו הבנות באותה השבת, ישבתי ושוחחתי עם בעל המקום שקם ואמר לי: "הרב זאיד אתה אוהב סיפורים? בבקשה קבל סיפור מדהים במיוחד, אתה חייב לשמוע עד כמה יד ה' מסתובבת בכל מקום ואין מי שיעצור אותה וכל אדם יקבל בדיקו מה שמגיע לו לא פחות ולא יותר!".

"אמי ז"ל", הוא מספר לי, "בשנותיה האחרונות הייתה סיעודית ולא יכלה להסתדר לבד בלי העזרה שלנו - הילדים. ולכן תמיד נהגתי לבקר אותה בביתה, שם הייתה מתגוררת בשנותיה האחרונות, יום יום שעה שעה הייתי יושב איתה מספר לה את מה שעבר בענינא דיומא ומדברים על דא ועל הא והיא הייתה אוהבת את זה במיוחד.

"לאחר תקופה מסוימת שהחלה החמרה מסוימת במצבה של אמי ז"ל ונאלצה להתפנות לבית החולים שם מצבה הדרדר ונפטרה לבית עולמה לאחר כמה ימים. "לאחר כמה ימים לאחר הלוויה כשפתחו את הצוואה שאימי כתבה הושררו עיניי. בצוואה היה כתוב שאמי ז"ל מורשה את כל נכסיה לאחותי, שעד כמה שאני פעלתי היא לא פעלה מחצית מהדברים שאני עשיתי ויזמתי. ומיד גם הבנתי שאחותי נצלה את אימי ובאחד הימים פשוט החתימה אותה על כל נכסיה שהם עוברים אליה ישירות בלי שום עוררין ובלו שאין אדם שיעצור אותה, והיא עשתה מעשה

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תמלול?
אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק
שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 3314 בני ברק ולצ"ן עבור 'אור השבת' או במקט: 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

אור השבת

10

אמרי קודש בדאי הפרשה

מוכר ואמר קודש מופתית ליה ליה

דיבורים אאוט!

פגיעה ששווה מיליונים

אנשים שאינם זהירים בכבוד חבריהם ולא עושים מחסומים לפיהם להם מיועד הסיפור המדהים הבא.

הסיפור פורסם בימים האחרונים בקו 'השגחה פרטית'. ויש בו כדי לחזק את הציבור ביותר על מעלת שמירת הכבוד בין אדם לחבירו. וכך אירע המעשה לפרטי פרטים.

אני גר באשדוד. יש לי רכב, ומפעם לפעם

הנערה.

בדרך חזור, האברך שלצדי מקבל טלפון מ'מעייני הישועה', וזאת אחרי תקופה קשה שלא ראו שום התקדמות. "הבחור שלך יכול להשתחרר", הם אומרים לו. "ערכנו עכשיו בדיקות, והמצב שלו תקין. אנחנו ממליצים לו על תרופה מסוימת בעוצמה פחותה, למשך תקופה, ויש סיכוי גדול שאחרי ביקורת חוזרת יוכלו להוריד גם את התרופה הזאת."

אני רק הנהג, וזה הסיפור שהייתי עד לו. את המסקנות תסיקו בעצמכם.

עד עתה נגענו בנקודה של הזהירות מהפגיעה, אך יש גם את הצד השני של המטבע והוא המעלה הגדולה של אלה שפגעו בהם, אך אינם משיבים דבר ועד כמה המעלה של השותקים כמה הם מרוויחים מתנות מה' יתברך בנקל ובעולם הזה.

לרבים מבין תושבי העיר לונדון, הייתה דוגמה חיה בשבת שעברה, פרשת וירא, שהמחשה יותר מכל את הזכויות הרבות הנזקפות למי שבולם פיו ושומע חרפתו ואינו משיב.

בדרך חזור, האברך שלצדי מקבל טלפון מ'מעייני הישועה', וזאת אחרי תקופה קשה שלא ראו שום התקדמות. "הבחור שלך יכול להשתחרר", הם אומרים לו.

אני מסיע אנשים בתשלום. אברך אחד הזמין אצלי נסיעה להר המנוחות יחד עם אשתו. הנסיעה החלה באווירה כבדה משהו, ובהמשך הנסיעה שפך האברך את לבו:

"הבן שלי מאושפז ב'מעייני הישועה' במצב נפשי חמור. זה דבר שאיני מאחל לאיש. היסורים שלו, היסורים שלנו. עינינו רואות וכלות, ואין בידינו להועיל מאומה. בתוך הניסיון המר והנמסה הזה, עשינו חשבון נפש. אשתי אמרה שאולי עלינו לבקש ממישהו מחילה, ואכן נזכרנו. לפני כמה שנים יצאנו מהבית, ואת הילדים הקטנים השארנו עם נערה צעירה ששימשה כבייביסיטר. כשחזרנו, גילינו שנעלם

לנו כסף בסכום גדול מאד. חיפשנו בכל הבית ולא מצאנו, והחשד נפל על הבייביסיטר. אשתי שאלה את הנערה על כך, וזו הכחישה את העניין מכל וכל.

המשכנו לחפש, וכיוון שלא מצאנו, חזרנו אל המשפחה של הנערה, ודרשנו את הכסף. האם כעסה: 'מה אתם רוצים ממנה? הבת שלנו יראת שמים והיא לא תיגע במה שאינו שייך לה', אבל אנחנו טענו שההורים מחפים עליה במקום לחנך אותה, ועוד כמה חילופי דברים בסגנון.

אשתי אמרה, שעלינו לבקש מחילה מהנערה שפגענו בה. איתרנו את הנערה שגרה היום בחו"ל, ואשתי שוחחה עמה בטלפון. הנערה לשעבר אמרה, שאכן היא לא לקחה כלום, אך אין לה בעיה למחול.

'אני מבינה שהייתם לחוצים מאד, ולכן פעלתם כך. אני מוחלת בלב שלם, אבל תדעו שכבר אז לקחתי את העניין יותר בקלילות. מי שנפגעה באמת זאת אמי עליה השלום. היא לא יכלה לשאת את זה שחושדים בבת שלה, וממנה אתם צריכים לבקש מחילה'. אשתי ביררה אצלה על מקום מנוחתה של האם, ואנחנו בדרך לשם."

אני כהן, ולכן לא נכנסתי למתחם. הנוסע שלי עלה להר, מצא את החלקה בהר תמיר, ובמרחק כמה קברים מצא תשעה יהודים בדיוק, ואלו הסכימו להצטרף למניין. הנוסע ואשתו חלצו נעליים, ובלב נשבר ביקשו מחילה מאמה של

וכך הוא המאורע שהסעיר בשבועיים האחרונים את לונדון החרדית:

לפני קצת יותר מתשעה חודשים נכנס לבית המדרש של חסידי ויז'ניץ בלונדון אברך, שהתפרץ בצעקות לעבר ראש ישיבת ויז'ניץ בלונדון הגר"פ שנייבלג שליט"א, לאחר שהלה סירב לקבל את בנו לישיבה.

ראש הישיבה שמע את הצעקות. מרוב הלם ותדהמה, לא גונן אף אחד מהנוכחים על ראש הישיבה. הבושה הנוראה מההתפרצות כיסתה את פניו והוא קם ועזב את בית המדרש ללא אומר.

כל הלילה לא יכול היה ראש הישיבה הרב שנייבלג לעצום עיניו מחמת הבושה שספג לעיני כל בהתפרצות חסרת כל נימוס. אולם לאחר שעות ארוכות בהם לא יכול היה לעצום עיניו, הבזיק בו רעיון...

הוא נזכר שישנו אברך בקהילת ויז'ניץ בלונדון אשר ממתין להיוושע בזש"ק זה קרוב לשבע שנים. הרב שנייבלג הרים טלפון לאברך, בן למשפחת גפנר הידועה, ואמר לו כי הוא מעביר לו את זכויותיו בשל העלבונות אותם ספג בלילה, ובירכו שיהי רצון שזכויות אלו יעמדו לזכותו על מנת שיוושע בפרי בטן.

תשעה חודשים עברו מאז, ובשבת פרשת וירא ערך האברך הלונדוני קידוש לבתו הראשונה...

"ויקרא שם המקום ההוא בית אל" וואלם לוז שם העיר לראשונה" (בראשית כה, יט)

באמת הוא מלאך

האדם בן התמותה שאף מעולם להנציח את עצמו להיות בן אל-מות. וכאשר רוצה האדם להשאיר את שמו לזכרון עולם מעמיד מצבה, כמו שנאמר באבשלום (ש"ב יח, יח) "ואבשלום לקח ויצב לו בחייו את מצבת אשר בעמק המלך... בעבור הזכיר שמי", זה בנה עיר זה חקק את שמו למזכרת- על שיש וכו'...

והתורה מספרת על יעקב אבינו ע"ה, "ויקרא את שם המקום ההוא 'בית אל' וואלם 'לוז' שם עיר לראשונה". ועל לוז אומרים חז"ל (סוטה מו ע"ב) שהמלאך המוות לא הורשה להכנס לתוכה ולא מת שם אדם.

בימי יעקב אבינו ע"ה, הייתה שאיפה לכל העולם איך משתגעים בעיר המאושרת "לוז", ולפי זה הייתה צריכה לפרוח ולהתגדל ולהתקיים לעולמי עד, אם הייתה עיר כזאת ששם אין שליטה למלאך המוות, האפשר לתאר מה האושר הצפון בעיר הזאת, הרי מכל ארבע פינות העולם היו צריכים לנסוע אליה, ולשלם בעד כל ד' אמות אלף אלפים ויותר... להיות משוחרר ממלאך המוות!... ולבסוף אין זכר ללוז! איפה היא? עברה ובטלה.

בא יעקב אבינו ע"ה, והכריז: "ויקרא את שם המקום ההוא" - אשר ינציח את שמו, שכל אלה הרגעים אשר הוא מקריבם לתורה- הם נשארים חיים וקיימים לעולם- "שם המקום ההוא בית אל"- הם ה' אמות של הלכה.

בא יעקב אבינו ע"ה והכריז, כי טעות טעו העולם ש"לוז" הוא המקום הנצחי. כל "לוז"- שהו טעות ושקר אין מפלט ממלאך המוות, אם מלאך המוות עצמו לא יכול להכנס אל תוך לוז, באים האנשים אצלו- "רגליהן דבר נש אינון ערבין לו" (סוכה דף נג ע"א, עיי"ש).

אין דבר בעולם שינציח את האדם, המקום הנצחי היחידי הוא "בית אל"- זהו הבית יעקב. לקשור קשרים עם תורת ה', אשר רק עליה הובטחה "חרות על הלוחות- חירות ממלאך המוות" (שמ"ד לב, א).

רק ע"י זה אפשר לקוות לזכות לחיי הנצח- וזהו הבית אשר בנה לו יעקב, וזהו בית שכל אחד יכול וצריך לבנות לעצמו "בית אל" [ספר דברי אגדה ממרן הגר"ש אלישיב צוק"ל].

שאלות חידושים וצימוקים

נפלאות מתורתך

הרב צבי וינברג

10

חידושי

סיפורים אחזקים

אור השבת

הנחת אבן תחת מראשותיו בישן ביום תשעה באב (כח"א) ויפגע במקום וילך שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא.

הכלי יקר מביא מהילקוט, ששקעה השמש ליעקב שתי שעות קודם זמנה, ולמה דווקא שתי שעות, שרמזו כאן על העתיד שככה תשקע שמשן של ישראל שתי שנים קודם זמנו כמו שפירש"י (דברים ד, כה) שמיהר ה' את הגלות שתי שנים קודם הזמן, וזה סימן מסוד בידו שלעתיד יחרב המקדש ב' שנים קודם הזמן, ע"כ ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו, ואמרו במדרש מביאו הרמ"א (או"ח תקנה, ב) שחסידיים ואנשי מעשה נוהגים בליל ט' באב לשום אבן תחת הראש ואמרו שיש להם סמך מן פסוק זה ויקח מאבני המקום כו' כי יעקב ראה החורבן, ומי הגיד לבעל מדרש זה שראה יעקב החורבן אלא ודאי שלמד זה מן שקיעת השמש שתי שעות קודם כאמור.

ובשורת שבט הקהתי (ח"ב סי' קצ"א סעי' ג) מביא מנהג זה שמופיע ברמ"א, וכותב: נראה דזה רק בליל תשעה באב, דהא הטעם הוא זכר לויקה מאבני המקום שכתוב ביעקב, ושם היה זה בלילה, ועל ג"כ בב"י (סו"ס תקנ"ד) שהביא מהגהת המרדכי דבליל ת"ב נוהגין להשים אבן.

שם השם חקוק במבנה ההרים בין ירושלים לבית א-ל, וכיצד הגיבו כשראו זאת מרנן הגר"ש אלישיב זצ"ל ויבדלחט"א מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א וכ"ק האדמו"ר מקרלין שליט"א.

(כח, יב) ויחלם והנה שלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים יורדים בו.

הרמב"ם במורה נבוכים (ח"ב פרק י) מביא ממדרש תנחומא (לפנינו לא נמצא) שבסולם שראה יעקב בחלומו היו ארבעה שליבות.

והנה ידוע ומפורסם בזוה"ק ובכתבי רבנו האריז"ל שארבעה חלקי התפלה של שחרית שהם קרבנות וזמירות יוצר ועמידה הם כנגד ארבעה עולמות אבי"ע וכנגד ד' אותיות שם השם ב"ה וכן הוא בכל סידורי הכוונות.

והאריכו רבותינו ז"ל בענין סדר התפילה, שעולים מעולם לעולם בבחינת סולם מוצב ארצה שהוא עולם העשי הנקרא ארץ ומלאכי אלקים עולים בו, עד ראשו מגיע השמימה הוא עולם האצילות, ולאחמ"כ מורידים השפע עד לעולם העשיה חזרה, בבחינת יורדים בו. [וראה בפנפ החיים שער ב' פרק י"ד בהג"ה]

וכתב החיד"א (עבודת הקודש מורה באצבע אות צב) יגמור תפלתו כהוגן כי כל סדר התפלה "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", והכל לצורך גדול עצום ורב ורם, ומלאכי אלקים עולים ויורדים בו, עכ"ל

ולפי האמור לעיל, נראה שיעקב אבינו ע"ה ראה בחלומו סולם בן ד' שליבות, שהם ארבעת שלבי התפילה, של העליה מעולם העשיה עד עולם האצילות, והורדת השפע לעולם העשיה חזרה, וזה כנגד שם השם ברוך הוא של ד' אותיות.

מעשה ברבי אביגדור הלברשטאם, שהזדמן פעם לעיירה אחת והתארח בשבת בבית אחד מנכבדי העירה. ונהגו בו מנהג אדמורי"ם והגישו לו כל קדרת החמין, למען יטעם ממנה ויחלק שירים לכל המסבים. משאכל את כל הנתון בקערה, שאל אם נשאר במטבח שירים מהחמין, ומשנענה בחיוב, דרש בתוקף להביא את כל הנתון, ואכלו עד תם. תמיהו הכל על התנהגותו ולא הבינו פשר הדבר, כי מטבעו היה ממעט באכילה. משנשאל על ידי מקרביו למעשהו, השיב להם לאחר שעזב את העיירה, כי בחמין היה טעם של נפט, העוזרת טענתו ובמקום להטיל בו שמן או נוזל אחר, יצקה נפט לתוך החמין, הוא ידע, לכשיתגלה הדבר לבעל הבית שטרם רבות לכבוד אורחו החשוב, עלול הדבר לפגוע בעוזרת שהיא יתומה עניה. כדי למנוע זאת, שם עצמו ללעג - אכל מאכל אשר לא יאכל, והלעיט עצמו בכמות מזון עצומה, שהיא כשלעצמה עלולה היתה להזיקו. כל זה למען מנוע אי נעימות מבת ישראל שלא הכירה כלל.

הרב מטשעבין זצוק"ל נהג לבחון בשבת ילדים על מה שלמדו במשך השבוע. באחת השבתות התדפק אחד הילדים על דלתו של הרב. מאחר והדלת לא נפתחה הקיש על הדלת עוד כמה פעמים עד שהאדמו"ר זצוק"ל פתח לו. כאשר שאל את הילד לרצונו ענה הילד שהוא מבקש שהרב יבחן אותו במסכת בבא מציעא, העיר לו הרב בנחת: בני, אם מקישים בדלת פעם ופעמיים ולא פותחים - צריך לחשוב שאולי שכב בעל הבית לנוח. הקשה הילד בתמימות הרב ישן בשבת?? אמר הרב זצוק"ל שמא לא ישן עוד בימי השבת!!!

סיפר הגאון רבי יעקב מוצפי זצ"ל בבגדאד היו שני חברים טובים, שעזרו זה לזה בכל הזדמנות. פעם אחד מהם קנה דירה, ונזקק להלוואה בסכום גדול, בצר לו סיפר לחברו על כך, וחברו הלווה לו את מלא הסכום, מרצונו הטוב, כעבור זמן מה, כשהגיע זמן עליית יהודי בגדאד לא"י, החרימה ממשלת בגדאד את הדירה, שני החברים עלו לארץ וכעבור שנתיים נפטר הלווה. לאחר כמה חודשים הופיע הלה בחלום אצל ר' יעקב מוצפי, וסיפר לו על דבר ההלוואה אשר לווה מחברו, ואמר שהיות שלא פרע את חובו, אין לו מנוחה בעולם האמת, ולכן התחנן לפני הרב שיזמין את המלווה, ויסביר לו שלא היתה לו אפשרות לפרוע את חובו, ויבקש ממנו למחול מחילה גמורה. למחרת היום, הזמין ר' יעקב את המלווה, שאל אותו: "האם היה לך חבר בשם פלוני" השיב: "כן, זכרונו לברכה". שאל הרב: "האם הלווית לו סכום כך וכך לדירה שקנה בבגדאד", "נכון" השיב המלווה. אמר לו הרב: "בין כה וכה חוב אבוד הוא, מאחר שהלווה נפטר, בבקשה ממך אמור אחרי בפה מלא: הריני מוחל במחילה גמורה את החוב שהוא חייב לי, ולא יענש ביסיתי". המלווה אמר אחריו כדברים האלה, והלך לדרכו לשלום. בלילה הופיע הנפטר שוב בחלום, ואמר לרב בשמחה: "תנוח דעתך שהנחת את דעתי". (ע"פ ענף עץ אבות למרן הגר"ע זצוק"ל)

מרן רבינו הסטייפלר זצוק"ל אמר פעם לכן תורה תדע לך שמה שאנו לומדים תורה רק בשביל דבר אחד בלבד: שאחרי 120 שנה באים לעולם האמת, עולם הנצח, ושם אין חשיבות ואין שום עניין שבעולם, לא רכוש ולא נכסים, ולא שום דבר, רק דבר אחד ויחיד תורה, ושם כל המשא ומתן רק בתורה, ושם יבחנו כל אחד על ידיעותיו בתורה, ויאמרו לו עמוד וערוך מקרא שקרית ומשנה ששנית וכל התורה שאדם לומד כל ימי חייו צריך להיות רק לתכלית זו: שלא יבוש ולא יכלם לעולם ועד בעולם הנצח.

סיפר הגאון רבי שלמה זלמן אוירבאך זצוק"ל, שפעם ביום ראשון בבוקר נכנס אל הגאון הגאב"ד מטשעבין זצוק"ל, ומצאו יושב בחדרו עטור בבגדי שבת, ותרסיס חלונות החדר מוגפים, ואור העלקטרי דולק ומאיר בחדר, ועל השולחן ערימת ספרים פתוחים, ולקח קצת זמן עד שהבחין בו הגאב"ד מטשעבין, וכשראהו נשתומם הטשעבין רב, ושאלו לרבי שלמה זלמן: האם יש לכם ענין כל כך דחוף שלכך באתם אלי באישון לילה ולא יכלתם לחכות עד אור בוקר?

ההגרלה הגדולה

לקראת יום היארצייט לרה"צ רבי משה אלפסי זצ"ל הנכם מוזמנים ליטול סדר לימוד מיוחד

במשנה למלכות השמינית בין המשתתפים יוגרל!

<p>זוכים נוספים: אוזניות בלוטוס 21 זיגים 21 זיגים עט יוקרתי 21 זיגים כרטיסי ספר (2 זוכים)</p>	<p>כובע יוקרתי, איכותי ומודי</p>
--	---

ניתן להרשם דרך האפשרויות המפורסמות במדור 'אור התורה'

כל הפרטים בקו אור התורה
077-410-3900
שלוחה 5

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

589

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו 1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ו או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

סיפור לשבת קודש

חוד בשתי מהדורות

כשנה לאחר נישואי החליטו הורי ש'זהו זה: הגיע הזמן לרכוש לנו דירה. אני בת רביעית מתוך עשרה ילדים - בלעה"ה. בעוד אחי ואחיותי הגדולים ממני נכנסו לדירה שנרכשה בעבורם מיד לאחר חתונתם, אנחנו, בשל התלבטויות שונות שהיו לנו סביב המקום שבו אנו מעוניינים לקבוע את משכננו - התעכבו. את תחילת דרכנו עשינו בדירת שכירות חביבה, בתקווה שתוך שנה נעזב אותה לטובת דירה משלנו. בשנה זו נולד בנו הבכור, האח הקטן ממני בשנה התארוס, והוריי שהיו בשלב בירור בעניין דירה בעבור, חשבו שזה הזמן לדאוג לקורת גג גם בעבורנו.

כעת הציפיות שלנו כבר היו ברורות ומגובשות. העדפנו לוותר על מיקום מרכזי תמורת חדר נוסף, קומה נמוכה עדיפה על בניין חדש, וכמה נקודות נוספות, שלפני שנה, כשנישאנו, עדיין לא חשבנו עליהן.

יצאנו עם הוריי למסע בדיקות ובירורים, כשהורי בעלי המתגוררים בעיר רחוקה נותנים את ברכתם.

דירה לא קונים בחנות וגם לא בפזיזות. היה עלינו לפנות מספר ערבים, לראות דירות, לשמוע מבעלי הדירה וגם משכנים על מעלות הדירה, ולנסות לאתר את חסרונותיה. אנחנו התמקדנו בצד הזה של הדירה, בעוד הורינו משוחחים עם בעלי הדירה על הנושא הכספי. אמנם לא היינו שותפים פעילים בשיחה, אך כמובן שמענו את מחירי הדירות.

באחד הערבים, כשחזרנו מסבב נוסף כזה, הבחנתי כי בעלי מהורהר מתמיד:

"זה לא הגיוני", הוא אמר לי.

"מה לא הגיוני?" חתכתי את רצועות הפלפל לדקות יותר מסדרת אותן על הצלחת.

"תחשבי עלינו", הוא ביקש, "בקושי מסיימים את החודש, כל פלפל נקנה בחישוב, איך נקנה ליוסי דירה בעוד עשרים שנה?"
 "נו, איך?" שאלתי, מוסיפה גם טבעות מלפפון שנקנה במיטב כספנו, לצלחת.

"זה מה שאמרתי, זה לא הגיוני".

"ואולי בעוד עשרים וחמש שנה כבר נצטרך לקנות שלוש דירות", הגדלתי את התמיהה.

אחר כך המשכנו לדון על הדירות שראינו, על כיווני האוויר, על גודל החדרים, כשאני שוכחת לגמרי את מה ששמעתי עד

כה. מוזר? נו, אז מה. ככה דרך העולם. הילדים בעזרת ה' גדלים ונישאים, וקונים להם דירות. איך נקנה? כמו כולם!

כיום המודעות למצוקה הכלכלית גדלה. שומעים על זוגות רבים שקונים בעצמם את הדירה, או לכל הפחות לוקחים על עצמם את המשכנתא, אבל בשנים ההן (לפני קרוב לעשרים שנה) היה ברור (בקהילה שממנה הגעתי לפחות) שמי שנישא - מקבל דירה, בדיוק כפי שהוא מתחנך באולם לצליליה של תזמורת (אולי גם זה לא מובן מאליו, מה דעתכם?). לא שמענו על אפשרות אחרת, אבל בעלי, כאמור, הוטרד מהעניין, ועל אף שאני המשכתי בעיסוקיי, הוא נכנס ובדק את העניין ביסודיות.

כעבור יומיים, כשהציעו לנו הוריי לבוא לראות דירה נוספת, ביקש בעלי לדחות את העניין, ואני עדיין לא קישרתי בין הדברים. בערב הוא שטח לפני את הרעיון המוזר ביותר שיכולתי להעלות בדעתי:

"אולי נקנה בעצמנו דירה, בלי להיעזר בהורים?" הוא שאל. "נקנה? דירה?? זה היה נשמע מופרך לגמרי. איך? נותר על הלחם והטיטולים? על חשבון החשמל? וגם אם נותר, הרי מדובר בסכום אסטרונומי".

"אני עדיין לא יודע איך", הסכים בעלי, "אולי לעת עתה נמשיך להתגורר בשכירות, עד אשר יתאפשר לנו לרכוש בעצמנו דירה. זה נשמע לי הגיוני יותר מאשר שהורינו יקנו בעבורנו דירה".

"הדירה שלנו לא תציל את הוריי, אם הם מתכננים לקנות עשר דירות, לכל אחד מילדיהם, מה תועיל להם דירה אחת שאוותר עליה? ובכלל, כל האחים והאחיות שלנו מקבלים".

"אני לא יודע איך ההורים קונים דירות רבות כל כך, אני באופן אישי מעדיף להתפלל ולבטוח בה' שידאג לנו בדרך שונה".

כאמור, היו אלו שנים שבהן רעיונות מסוג זה היו נדירים. לא הכרתי בסביבתי אף זוג שהתחנך ונשאר לגור בשכירות, זה היה נשמע לי מופרך לגמרי. אבל בימים שחלפו, הפכתי את הרעיון במוחי, והחלטתי שעל אף שלא קיבלתי תשובות מעשיות מבעלי, איך נתמודד ללא דירה, עליי לבטוח ולהיות רגועה שהחלטה שמקבלים מתוך רצון לכבד את ההורים בוודאי רצויה ומקובלת לפני ה', והוא יהיה בעזרנו.

"אולי נסכם עם ההורים שרק לעת עתה אנחנו מוותרים על קניית הדירה, ובהמשך אם לא נסתדר, הם יעזרו לנו", ניסיתי בניסיון אחרון לרכך את ההחלטה, אבל בעלי התנגד.

"לא נשאר לעצמנו פתחון להתחרט, נסמוך על הקדוש ברוך הוא".

אשה כשרה עושה רצון בעלה, ומתחזקת באמונה בריבון העולמים הזן מקרני ראמים עד ביצי כינים, ואני השתדלתי להיות

ימים שלמים!"

"תגיד לו שהוא מוזמן אלינו בכל שבת לסעודות", הודעתי חגיגות. וזו היתה ההתחלה לקשרי שכנות הדוקים. השכן הגיע לסעודות.

בהתחלה בהיסוס, אבל במהירות רבה הפשיר הקרח. הילדים התחבבו עליו, הם נכנסו אליו לפעמים באמצע השבוע ובידיהם צלחת של מרק חם שכעת סיימתי לבשל או פרוסות עוגה, לפעמים הוא למד עם הילדים, הם אימצו אותו כסבא של המשפחה. באחד הערבים, כשנכנס בעלי לבקר את השכן, פרץ השכן בבכי ואמר לו: "מעולם לא היו לי שנים טובות כמו אלו, אני מרגיש שכעת יש לי משפחה. ה' דאג לי דווקא בתקופה הקשה הזו שאני עובר". ואז גילה את אוזנו של בעלי כי בחודשים האחרונים הוא חלה במחלה קשה. "זו הסיבה שעברתי לגור כאן, כדי להיות קרוב יותר לבית החולים ולגור בקומה נמוכה. לא עלה בדעתי איזו הפתעה מחכה לי, שכנים נהדרים כאלו". בעלי הצטער מאוד לשמוע על מחלתו, ומאותו יום התפללנו לרפואתו והשתדלנו להקל עליו במידת האפשר.

החודשים חלפו, ומצבו של השכן הורע. הוא אושפז בבית החולים, ואנחנו ארגנו תורנויות של ביקור חולים בין אנשי השכונה. ביררנו אצל עסקנים על חופאים טובים, עשינו ככל אשר ביכולתנו לעזור לו, אבל זה היה מעט כל כך, לא היתה לנו אפשרות להחזיר לו את בריאותו.

שנתיים סבל היהודי היקר הזה, עד שהחזיר את נשמתו לבוראה. הכאב היה גדול, הרגשנו שאיבדנו סבא קרוב. כמובן, ארגנו לו לוויה מכובדת, ויהודים יקרים שיתפללו לעליו נשמתו. לאחר השבעה, שאף אחד לא ישב אותה בפועל, קיבלנו מכתב מעורך דין, ובו הודעה כי הדירה הסמוכה נמסרה לנו בירושה. היינו בהלם מוחלט.

אני יודעת שככה מספרים בסיפורים, על אנשים שסייעו לקשיש ולבסוף זכו בדירתו, אבל מעולם לא שמעתי על סיפור כזה במציאות. הרגשנו אי נעימות גדולה, מתנה ענקית כזו של דירה היתה מעל ומעבר לכל פרופורציה מול העזרה והתמיכה שהגשנו לו, על אף שאכן השתדלנו לעשות ככל שביכולתנו. לעומת זאת, סביר להניח שאילו היה הקשיש מפרסם את העובדה שהוא מחפש אנשים שיעזרו לו תמורת הדירה, הוא היה משיג רבים וטובים מאיתנו, אבל לא היתה זו קרבת אמת אלא ביזנס בלבד.

לאחר מספר חודשים שברנו את הקיר המפריד בין הדירות, שטח הדירה הכפיל את עצמו. כיום יש לנו דירה גדולה מאוד שמתאימה לכל צרכנו, וידיעה ברורה שיש מי שדואג לכל צרכינו ברחבות. ופעם בשנה, ביום היארצייט, בעלי מארגן מניין של יהודים לעלות אל קברו של השכן שהיה שליח טוב משמים.

(מרוה לצמא)
בך בטחנו

כזו. ההורים הופתעו, התנגדו קצת, ולבסוף הודו בשמחה שזו עזרה עצומה. הם בירכו אותנו שנזכה בקרוב להגיע לדירה משל עצמנו, ואנחנו עינינו אמן ברוב כוונה.

השנתיים הבאות לא היו קלות, ניסיונות רבים היו מנת חלקנו. אחיי הצעירים ממני נכנסו לדירות משלהם, ורק אנחנו הוזלנו מכיסנו בכל חודש סכום לשכירות, סכום משמעותי שצמצם את אפשרויות המחיייה שהיו בכל מקרה מצומצמות, אבל בעלי שמח בקושי שנטלנו על כתפיו, והשתדלתי לדבוק בשמחתו.

חלפו שנתיים, וזכינו בדירה משלנו. זה היה מוזר כל כך, אבל באותה תקופה בדיוק יצא פרויקט ממשלתי של סיוע לחסרי דיווה. נרשמנו, וקיבלנו דירת שכירות תמורת תשלום נמוך, ובהמשך רכשנו אותה במחיר סמלי! זה היה פרויקט שאני באופן אישי לא שמעתי כמוהו קודם לכן, הרגשתי כאילו הוא 'נתפר' בעבורנו במיוחד. זו היתה דירה קטנה אבל חמודה. ההורים וכל המשפחה, השתתפו בשמחתנו על שזכינו בדירת קבע בבניין צעיר וחביב.

השנים חלפו, המשפחה גדלה ברוך ה', והדירה החלה להיות קטנה וצפופה.

"תוך שנה שנתיים נהיה חייבים לעבור לדירה גדולה יותר", שחתי לבעלי באחד הערבים, "איך נוכל לעמוד בכך?"
"אל תדאגי, מי שדאג לנו עד כה, ידאג לנו הלאה". ענה בעלי שנשאר רגוע לחלוטין.
"אבל איך?" שאלתי.
"לא יודע".

גם לחלק מן השכנים החלה הדירה להיות צפופה. השכנים בדירה הסמוכה, מכרו את דירתם ועברו לדירת ארבעה חדרים באזור מרוחק. הפרידה היתה קשה, היינו שכנים קרובים, אבל שמחתי בשבילם, קשה לחיות בתנאי צפיפות. כששמעתי שלדירתם מגיע יהודי מבוגר, הצטערתי. אם עד עתה היתה לי תקווה שיהיה לי תחליף לקשרי השכנות הקרובים, התבדיתי.

למרות זאת, כשהגיע השכן החדש, לא היססתי, הכנתי ארוחת ערב מושקעת, ובעלי נכנס אל השכן כדי להחליף עימו מספר מילים. הוא חזר לאחר כשעה מזועזע:
"לא ייאמן", הוא אמר, "הודי גלמוד".
"מה זאת אומרת?" התעניינתי.

"אין לו אף אחד בעולם! לא אשה, לא ילדים, אחים, חברים - כלום. הוא פשוט בודד בעולמו של הקדוש ברוך הוא. הוא יושב עם עצמו במשך שנים, בקיץ ובחורף, שבתות וימים טובים. חוץ מכמה מתפללים שהוא מכיר מבית הכנסת - הוא לא מחליף מילה במשך

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולחיה
לעילוי נשמת:
מרדכי בן רבקה, ר' מרדכי בן מסעודה, נתנאל לוי בן מרים, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד זרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיטִי בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נבקש להמשיך להתפלל לרפואת אימנו: שרה בת כוכבה המכונה ככב
נא להתפלל לזוגת הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית, מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, נועה בת רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225 20:00
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il
מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

ת.ד. 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת ויצא תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 407

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שעדים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

בתפלה – הזמן הוא לפני הזמן

ישנם אנשים המשתבחים בהגענתם לתפלה 'בזמן'. הם מגיעים לבית הכנסת מתנשמים ומתנשפים בסמוך לתחלת התפלה ובטוחים שאין זריזים מהם. אלא שהם שוכחים כי חכמים הדגישו ואמרו (פסחים ד א): "זריזין מקדימין למצוות" - 'זריז' הוא מי שמקדים, ולא מי שמוגיע בזמן.

הקדמה לתפלה היא כפשוטה - להתיצב בבית הכנסת כמה דקות לפני תחלת התפלה. כמה דקות במשגים של תפלה. הן זמן עצום שקובע את איכות התפלה, וממילא גם משפיע על אופן קבלתה.

ואכן, כל מי שזכה להרגיל את עצמו להגיע לבית הכנסת כעשר דקות לפני תחלת התפלה, ימצא עצמו מתבונן בפליאה ובהשתוממות על אלו המגיעים בדיוק 'בזמן'. אפשר להמליץ על כך את ברפת: "להבחין בין יום ובין לילה" - ההבדל בין תפלתו של מי שהקדים לבוא לפני תחלת התפלה לבין תפלתו של מי שהגיע 'בזמן' הוא הבדל של 'יום ולילה'.

כל אדם, שנוקבעת לו פגישה עם אדם חשוב, לא יגיע בדיוק בזמן אלא יקדים להגיע אליה. ואם בפגישה עם בשר ודם כך, על אחת כמה וכמה בפגישה עם מלך המלכים... ההקדמה לתפלה היא חובה למי שמאמין שהוא עומד לדבר בשעת התפלה עם מלך המלכים, הקדוש ברוך הוא.

עלינו להבין ולהפנים כי למעשה תחלת התפלה היא לכל הפחות עשר דקות לפני הזמן שנוקבע בבית הכנסת לתחלת התפלה. כאשר האדם מגיע בזמן שנוקבע לתפלה, הרי שהוא אחר לתפלה.

שבת שלום ומבורך,

298 213 ממואל"ן

כי אם בית אלקים וזה שער השמים" (כח ז)

דרש רבי בנימין המגיד מואלאזיץ:

יש האומרים בכניסתם לבית הכנסת את הפסוק: "מה נורא המקום הזה..." אולם שלא כמו יעקב אבינו שעליו נאמר: "וירא ויאמר מה נורא המקום הזה", הם אינם חשים יראה מפני קדשת בית הכנסת לפני שמוציאים פסוק זה מפיהם ואף לא לאחר אמירתו. מפני שהם אינם חושבים כלל על משמעות הפסוק שהוציאו מפיהם (תורי זקב).

תפלת ערבית מישלימה למאה ברכות

"ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש" (כח א)

(א)

"ויפגע... ורבתינו (ברכות כו ב) פרשו לשון תפלה... למדנו שתקן תפלת ערבית" (רש"י).

נחלקו חכמים (ברכות כו ב) בענין תפלת ערבית - האם היא נתקנה כחובה פיתר התפלות או שמלכתחלה נתקנה כתפלת רשות. הרמב"ם (תפלה א ו ט ט) פסק כדעת הסובר שתפלת ערבית רשות וכתב כי לפיכך אין שליח הצבור חוזר עליה בקול רם. אולם הוסיף שאף על פי שמעקר הדין 'תפלת ערבית רשות', הרי כבר קבלו כל ישראל אותה עליהם כחובה גמורה.

תמה ה'כלבו' (סי' ח): אף אם תפלת ערבית רשות, כיון שבברכות תפלת ערבית הן חלק ממאה ברכות שחייב אדם לברך מדי יום (ראה רמב"ם שם ז יז), אם כן חובה היא להתפלל ערבית מדין 'מאה ברכות'?

מבאר רבי יוסף ענגיל: את מכסת מאה הברכות יכול אדם להשלים בברכות אחרות, דגמת ברכות הנהנין. ולכן אין תפלת ערבית חובה אף מדין מאה ברכות. אכן מי שלא ישלים את מכסת מאה הברכות ללא תפלת ערבית, חייב להתפלל ערבית כדי להשלימו. אך במקרה זה חובתו נובעת מצד הלכות ברכות ולא מצד הלכות תפלה (גליוני הש"ס ברכות כו ב).

תפלת ערבית מחזקת כ'משפוח'

"ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש" (כח א) באחד משעוריו הקבועים בחמש רש"י, אמר הרבי בעל ה'שפע חיים' מצאנו-קלוזנבורג:

בשם ה'בעל שם טוב' הובא, כי אדם הנוסע ממקום למקום לא יתפלל בדרך אלא ימתין מלהתפלל עד שיגיע למקום שבו הוא מתעתד ללון. הנהגה זו היא סגולה ושמירה בעבורו שיגיע למחוז הפצו לשלום. נתן להביא סמך להנהגה זו מהפסוק שלפנינו: "ויפגע במקום" - יעקב התפלל תפלת ערבית (ברכות כו ב), "וילן שם" - במקום שבו הוא לן (הליכות חיים סדר היום עמ' רצד)

השראת השכינה תלויה ב'אנכי'

"וייקן יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" (כח טו)

דרש רבי בנימין ליון תלמיד הנצי"ב ואב"ד ויזמה שברוסיה:

בהיותו בהר המוריה - מקום תפלת אבותיו, התגלה ליעקב אבינו שבדומה לבית המקדש כך גם במקדש מעט - השראת השכינה תלויה בהתנהגות האדם בבית ה'. לפיכך על אף טבעו של האדם להיות שקוע בגשמיות בבחינת 'סלם מצב ארצה', בהיותו בבית הכנסת עליו להתנתק מעניני הגשמיות ולהתפלל בטהרת הלב בבחינת: "וראשו מגיע השמימה", ועל ידי כך תשרה השכינה בבית הכנסת.

לפיכך בעת שהקיץ יעקב משנתו קרא ואמר: אמנם ידעתי ש"יש ה' במקום הזה" - מצד קדשת המקום, ואולם: "ואנכי" - את העבדה שהשראת השכינה תלויה אף באופן תפלתו של האדם עצמו, זאת "לא ידעתי" (חמש דות).

להקדים 'יראה' ל'מורא'

"וירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה

חמישה יהודים ש'נחתו' משמים

מהספור הנפלא שלפנינו נתן ללמד על ההשגחה הפרטית המפלאה שזוכים לה אלו המוסרים נפשם לקיום מצוה בכל מחיר. ספור זה שלח אלינו בעל המעשה, אַחַד המיחד מותיקי 'בני אמונים' בארץ ובעולם. הרי מכתבו לפניכם:

"אבי עליו השלום נפטר לפני למעלה משנה. כּבו נאמן לאביו שבשמים וכּבו מכבד לאב שזה עתה עלה למרום אל אביו שבשמים, במשך אחד עשר החדשים שלאחר פטירתו הקפדתי בכל מאודי שלא

אלא שאתרע מזלי, ובאחד הימים, לאחר שיצאתי ברכבי השכור לאגם באזור, טעיתי בדרכי ונכנסתי למנהרה ארוכה - כעשרים קילומטר אורכה - שאין בה אפשרות חזור.

אגם לונרִי- אוסטריה

להחמיץ ולו תפלה אחת לפני העמוד. ואף בימי חג ומועד שבהם נהגו שאין האבל מתפלל לפני העמוד, הקפדתי להתפלל כל תפלה בצבור, מתחלטה ועד סופה, כדי לומר קדיש יתום כהלכה. ואל יהי הדבר קל בעיניכם, שהרי היה זה בתקופת 'קורונה' שבה השתבשו כל סדרי בתי הכנסת. אולם בחסד השם עלי, בסיום אחד עשר החדשים יכלתי לסכם בספוק כי זכיתי שלא להחסיר ולו תפלה אחת במנון לעלוי נשמת אבי זצ"ל.

הנהגה זו עלתה לי לעתים במאמץ רב. במהלך השנה מצאתי עצמי לא פעם ולא פעמים מכתת רגלי מבית כנסת לבית כנסת

ומחר אחר מנון לתפלה. לעתים היה זה אף בשעות הקטנות של הלילה. וכאן אני רואה לעצמי חובה לציין בהתפעמות כי אגב שוטטותי בין בתי הכנסת בשעות לא שעות, זכיתי לראות יהודים רבים שמראם החיצוני משידר רחוק מתורה ומצוות, אף פנימיותם בוערת באהבת הבורא יתברך. וכך, גם בסיום יום עבודה מפרך, הם מכתתים רגליהם כדי להתפלל ערבית במנון.

עם סיום אחד עשר החדשים בקשתי שלא לרדת מהדרגה הרוחנית שזכיתי לה. לשם כך קבלתי על עצמי מכאן ואילך לעשות כל מאמץ להמשיך ולהתפלל כל תפלה, בכל זמן ובכל מצב, במנון. חשבתי שאצליח לקום את הקבלה בלא קושי מיחד. שהרי מדי בקר אני משכים קום לתפלת שחרית במנון קבוע הנפתח באמירת ברכות השחר בכתובות, ואף את תפלות מנחה וערבית אני מתפלל בבית כנסת קבוע. וגם במקרים שאני נאלץ לשנות את סדרי יומי, ובפרט בימים שבהם אני צריך לצאת מהעיר, אוכל לדאוג שתפלותי תתקיימה במנון באחד מאלפי בתי הכנסת המתנוססים לתפארה בארץ הקודש.

האתגר הראשון שעמד בפני היה כאשר בימי בין הזמנים, הצרכתי מטעמי בריאות לנסע לחפשה באוסטריה; מלבד שהקפדתי, כמוכּו, להזמין את החפשה בבית מלון יהודי כשר למהדרין שמתקיימים בו מניני תפלות כסדרם, אף בקשתי מסוכן הנסיעות שיתאים לי את הטיסה לזמן שיאפשר לי להתפלל שחרית במנון לפני ההמראה, ומנחה במנון לאחר הנחיתה, וכך גם את הטיסה חזר. אף במהלך ימי המנוחה הקפדתי לשוב מדי יום למלון לכל הפחות חצי שעה לפני השעה שבע וחצי בערב - שעת תפלת מנחה בבית הכנסת של המלון - כדי שחלילה לא אחמיץ תפלה במנון.

אלא שאתרע מזלי, ובאחד הימים, לאחר שיצאתי ברכבי השכור לאגם באזור, טעיתי בדרכי ונכנסתי למנהרה ארוכה - כעשרים קילומטר ארוכה - שאין בה אפשרות חזר. כאשר סוף סוף יצאתי ממנה, מצאתי עצמי באזור מרחק לחלוטין מאזור בית המלון.

תקון הטעות עלה לי בסיבוב ארוך ומגע שנאלצתי לבצע בין הכבישים המתפתלים

בטירול האוסטרי. כאשר סוף סוף הגעתי לבית המלון, אחזו כבר באמצע תפלת מנחה.

המחשבה כי עלי לקבל את הדין ובלית ברירה להתפלל שלא במנון גרמה לי צער גדול. הרהרתי לעצמי על כך שבאזור ההוא השקיעה מאחרת ונותרה עוד כשעה עד השקיעה, ולכן כדאי שאמתין עוד קמעא. ומי יודע, אולי לבסוף יתאסף מנון במלון.

נעמדתי בפתח בית המלון ושאלתי כל יהודי שנקרה בדרכי האם התפלל מנחה. מרבית באי המקום השיבו שכבר התפללו, אולם אט אט, לאחר כשלושת רבעי שעה, הצלחתי לקבץ מבין העוברים והשבים ארבעה יהודים שעדיין לא התפללו.

הבטתי בשעוני. נותרו כעשרים דקות בלבד עד השקיעה, ואנו מנינו רק מחצית מנון. יתר אורחי המלון סעדו את לבם בארוחת הערב שהגשה באותה השעה. בדרך הטבע לא אמורים היו להגיע למקום יהודים נוספים, אולם סרבתי להתיאש. האמנתי בכל לבי במאמר הקדוש ברוך הוא: 'פתחו לי פתח כחדו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם'. המשכתי להמתין כשבילי תפלה לה' שיצליח דרכי וימלא את משאלת לבי ורצוני.

ואז, כמו משום מקום, הופיע מעקול הכביש שנדר קטן ועצר בחריקת בלמים בפתח המלון. הסנדר היה נהוג בידי אחד מעובדי המטבח היהודיים.

'האם התפללתם מנחה?' שאלתי, 'לא!' היתה התשובה.

'וכמה אתם?' הוספתי לשאל בנשימה עצורה, 'חמשה', השיב האיש, וכלנו פוצנו בקריאות שמחה. ולא בכדי, הן ראינו בחוש הארת פנים שמיימית.

חמשת היהודים שהופיעו כמו משמים השלימו לנו מנון, ואני זכיתי שלא לעבר על קבלתי להקפיד על תפלה במנון.

רגשה אותי במיחד בקשתו של אחד היהודים שהמתין אתי. לפני התחלת התפלה הוא פנה אל הנוכחים ואמר: 'אמנם יתכן שאנו מאחרים לארוחת הערב, אבל אנא, בל יגרם לנו הדבר למהר בתפלה. הבה נתפלל מלה במלה פראוי'. ואני בלבי חשבתי: תפלה שחפינו לה כמעט שעה מתוך אמונה - כיצד שיד למהר בה?"

בְּרַפְת 'וְשִׁתַּבַּח'

מִבְּנֵה הַבְּרָכָה

הַתּוֹסְפוֹת (בְּרָכוֹת מו א ד"ה כָּל הַבְּרָכוֹת) כְּתוּבוֹ שֶׁבְּרָכָה זוֹ אֵינָה פּוֹתַחַת בְּבְרוּךְ כְּכֹל הַבְּרָכוֹת הָאֲרוֹכוֹת, לְפִי שֶׁהִיא נִחְשָׁבֶת כְּבְּרָכָה הַסְמוּכָה לַחֲבֵרְתָּהּ, הֵלֵא הִיא בְּרַפְת 'בְּרוּךְ שְׁאָמַר הַנְּאֻמָּת לְפָנַי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה. פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שְׁבָאֲמָצַע אֵינָם נִחְשָׁבִים הַפֶּסֶק לְעִנְיָן זֶה.

אוּלָם רַבֵּי אֶשֶׁר מְלוּנִיל סוֹבֵר שֶׁאֵף בְּרָכָה זוֹ פּוֹתַחַת בְּבְרוּךְ, שְׁכֵן חֲלָקָה הָרְאשׁוֹן, מ'וְשִׁתַּבַּח' וְעַד 'בְּרוּךְ', אֵינּוּ אֵלֵא הַקְּדָמָה לַבְּרָכָה וְאֵלוֹ הַבְּרָכָה עֲצָמָה מִתְחִילָה בְּחֲלָקָה הַשְּׁנִי בְּמֵלִים: "בְּרוּךְ אַתָּה ה'" (סֵפֶר הַמִּנְהַגוֹת דָּף ד א).

מִקּוֹד הַבְּרָכָה

אֵף כִּי בְּרַפְת 'וְשִׁתַּבַּח' הַחוֹתֶמֶת אֶת 'פְּסוּקֵי דְזִמְרָה' אֵינָה מְזַכֶּרֶת בְּתַלְמוּדִים שְׁלִפְנֵינוּ, ב'סְדוֹר חֲסִידֵי אֶשְׁכְּנִז' (עַמ' עה) מוּבָא שְׁרַבְנָן סוֹבְרָאֵי תַקְנֵנוּ לְאוּמְרָה מְדֵי יוֹם. וּבְטוֹר (או"ח ס"ג נ"א) הֵבִיא שְׁכָבֵר הַזְכָּרָה בְּרָכָה זוֹ בִּירוּשְׁלַמִי [אָף בְּגֵרֶסֶת הִירוּשְׁלַמִי שְׁלִפְנֵינוּ אֵינָה, רְאֵה הַג' מְהַר"ץ חַיִּית מְגַלָּה יב ב]. אֵף הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קִלְב א) מְזַכֵּר בְּרָכָה זוֹ, דִּן בְּתַכְנֵה וּמְסַבֵּיר אֶת מְשִׁמְעוּתָהּ הָעֲמֻקָּה עַל פִּי תוֹרַת הַנְּסֻתָר.

מִי חֵבֵר בְּרָכָה זוֹ?

בַּיּוֹם שֶׁעֵלָה שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ לְשִׁבְת עַל הַכֶּסֶף הַמְּפָאָר אֶשֶׁר "לֹא נִעְשֶׂה כֵּן לְכָל מַמְלָכוֹת" (מְלָכִים א' י כ), בָּאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרֵאוֹת זֹאת. כְּשָׂאוּ יִשְׂרָאֵל אֶת רַב פָּאָרוּ וְשִׁכְלוּוֹ שֶׁל הַכֶּסֶף הַחֲלוּ לְפָאָר וּלְשִׁבַח אֶת חֲכַמַת הַמְּלֶךְ. שָׁמַע זֹאת שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ וְשָׂאֵל אוֹתָם, הֲאֵם עוֹלָה עַל דְּעַתְם שֶׁיֵּשׁ לְהֵלֵל אוֹתוֹ עַל מְלָאכַת הַכֶּסֶף, הֵלֵא הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ הוּא הַנּוֹתֵן לְאָדָם דְּעַת וְרַק אוֹתוֹ יֵשׁ לְשִׁבַח וּלְהֵלֵל. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה עֲמַד שְׁלֵמָה וְחֵבֵר אֶת בְּרַפְת 'וְשִׁתַּבַּח' וְאֵף רְמַז אֶת שְׁמוֹ בְּתַחֲלַת הַבְּרָכָה, שְׁכֵן רֵאשִׁי הַתְּבוֹת: "שְׁמֹךְ לְעַד מְלַכְנּוּ הָאֵלֵל" הֵם 'שְׁלֵמָה'. (פְּרוּשׁ סְדוֹר הַתְּפִלָּה לְרוֹקַח' שָׁם).

דְּעָה נוֹסֶפֶת בְּעִנְיָן הַבִּיא רַבֵּי יִחְיָא צְלַאח מְחַכְמֵי תִימָן, שְׁמַעְשָׂה רַבְנֵנוּ חֵבֵר בְּרָכָה זוֹ. בְּעַת שְׁבָזָה פְּרַעֲהָ כְּבוֹד שְׁמִים בְּאוּמְרוֹ (שְׁמוֹת ה' ב): "מִי ה' אֶשֶׁר אֲשִׁמַּע בְּקוֹלוֹ", מִיֵּד עֲמַד מוֹשֶׁה וְאָמַר "וְשִׁתַּבַּח שְׁמֹךְ לְעַד..." וּלְפִי שֶׁבְּרָכָה זוֹ נִתְקַנָּה כְּנֶגֶד דְּבָרֵי הַגְּדוּף שֶׁל פְּרַעֲהָ שֶׁנִּפְתָּחוּ בְּמַלְאָה "מִי", רְמַז זֹאת מוֹשֶׁה בְּנִסְחַ הַבְּרָכָה. שְׁכֵן אֵם נִצְרַף יַחַד אֶת אוֹתֵיּוֹת הַפְּתִיחָה ['וְשִׁתַּבַּח'] וְהַסִּיּוֹם ['עוֹלָמִים'], נִקְבַּל אֶת הַמְּלָה "מִי" ('עַץ חַיִּים' בְּרַפְת 'וְשִׁתַּבַּח').

מַהוּת הַבְּרָכָה

בְּרָכָה זוֹ נִתְקַנָּה כְּבְּרָכָה הַחוֹתֶמֶת אֶת שְׁבַחֵי 'פְּסוּקֵי דְזִמְרָה', כְּעֵין הַבְּרָכָה הַחוֹתֶמֶת אֶת סֵדֶר הַהֵלֵל (אֲרוּחוֹת חַיִּים' שָׁם כ"א). הַמְּלִים "וְשִׁתַּבַּח שְׁמֹךְ" הַפּוֹתַחוֹת בְּרָכָה זוֹ, מְתַיַּחֲסוֹת לְפְסוּקֵי הַמְּסִים אֶת 'פְּסוּקֵי דְזִמְרָה' (זְכָרְיָה יד ט) - "בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד".

בְּחֲלָקָה הָרְאשׁוֹן שֶׁל הַבְּרָכָה מְזַכְרִים חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁל שְׁבַח - מ"שִׁיר וְשִׁבְחָה" וְעַד "בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת", כְּנֶגֶד חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה תְּבוֹת שֶׁבְּבְרַכַת כְּהֲנִים וְכְנֶגֶד חֲמֵשׁ עֲשָׂר מְזַמְרֵי 'שִׁיר הַמַּעֲלוֹת' (פְּרוּשׁ סְדוֹר הַתְּפִלָּה לְרוֹקַח' ח"א ע"מ ר"ג). אוּלָם בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קִלְב א) מוּבָא שֶׁיֵּשׁ בְּחֲלֶק זֶה שְׁלוֹשָׁה עֲשָׂר שְׁבַחִים בְּלִבְד כְּנֶגֶד י"ג מִדּוֹת הַרְחֻמִּים, לְפִי שֶׁהַמְּלִים "בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת" שְׂיָכוֹת לְהַמְשִׁיךְ הַבְּרָכָה, וְאֵינָן כְּלוּלוֹת בְּכֻלֵּל הַשְּׁבַחֹת.

עוֹד כְּתַב הַרוֹקַח (שָׁם) שֶׁיֵּשׁ בְּבְרָכָה זוֹ נ"ג תְּבוֹת כְּנֶגֶד נ"ג פְּרָשִׁיּוֹת הַתּוֹרָה, וְעַל כֵּן הָאוּמַר אוֹתָהּ בְּכוּנָה - "כְּאֵלוֹ קִיָּם חֲמֵשׁ חֲמִשִּׁי תוֹרָה".

בּוֹנֵת אֲמוֹן

'אֲמוֹן' - אֶמֶת שְׂרַק אֶת ה' לְבַדּוֹ יֵשׁ לְשִׁבַח וּלְהֵלֵל, וְאֲנִי מְאֲמִין בְּכֹךְ.

אַחַת שְׂאֵלָתִי

שְׂאֵלָה בְּהִלְכוֹת בְּרָכוֹת וְאֲמוֹן

בֵּין הַפּוֹתְרִים יִגְרַל ש"ס
עַז וְהִדָּר מִתְמִידִים.
הַהִגְרָלָה תִּתְקַים מְדֵי
שְׁבוּעַת בַּיּוֹם חֲמִשִּׁי
שְׁלֹאחַר הוֹפְעַת הָעֵלוֹן.
הַתְּשׁוּבָה וְשֵׁם הַזְּכָה
פְּרָסְמוֹ אִי"ה בְּעֵלוֹן
פְּרִשְׁת וַיִּשָּׁב.

הַמְּתַפְּלֵל בְּצַבּוֹר וּמְסִים
'וְשִׁתַּבַּח' או 'בְּרוּךְ שְׁאָמַר' בְּיַחַד
עִם הַחֲזָן, הֲאֵם יַעֲנֶה אֲמוֹן אַחַר
בְּרַפְת הַחֲזָן? מַדּוּעַ?

תְּשׁוּבוֹת נִתְּנוּ לְשִׁלַּח לְפָקֶס
שְׁמִסְפָּרוֹ 08-9746102
או לְכַתְּבַת הַמַּיִל: 9139191@gmail.com

וְכַאֲשֶׁר תִּקּוּם מִן הַסֵּפֶר, תִּחַפְּשׂ בְּאֶשֶׁר לְמַדְתָּ אִם יֵשׁ בּוֹ דְּבָר אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְמוֹ

שחר אבקשר

פנינים על מעלת השפמת הבקר

כל תפלה – פגישה עם המלך

רבי שלמה זלמן אויערבאך היה אומר שעל האדם להקדים לבוא לבית הכנסת עשר דקות לפני התפלה, וכך היה מטעים: הן אף אדם לא יהיו לבוא ברגע האחרון לפגישה שנוקבעת לו עם המלך ובדאי שלא יעז לאחור אליה, קל וחומר לפגישה עם מלך מלכי המלכים. ואכן, אדם המקדים לבוא לתפלה מחדיר בלבו את ההרגשה שכל תפלה שהוא מתפלל היא ממש כפגישה עם מלך מלכי המלכים ('שלמי שמחה' ח"א עמ' רכא).

המקדימים לתפלה – קרובים יותר

דבר ידוע הוא כי ההשתתפות בשמחת הזולת תלויה בדרגת קרבתו של המשתתף לבעל השמחה. בני המשפחה הקרובים ביותר מקדימים לבוא ומאחרים לצאת, ואלו הרחוקים יותר מאחרים לבוא וממהרים לצאת. אף קרבתו של האדם לבוראו נמדדת באמצעות יחסו לזמן התפלה; ככל שאדם מקדים לבוא לבית הכנסת ומאחר לצאת ממנו, מראה הוא עד כמה קרוב וקשור הוא לבוראו ('תגבר כאר' פרק ט אות ה).

ההקדמה לתפלה מקרבת לתפלה

רבי בנימין רבינוביץ מדיני ירושלים היה רגיל לומר:

כאשר מגיעים לתפלה 'בדיק בזמן', בלתי אפשרי לכוון בה פראוי. רק מי שמגיע כמה דקות לפני תחלת התפלה, ובכך מכין את עצמו לקראתה פראוי, יחוש קשר ושכיחות אליה. מתוך כך יוכל לאומרה בכונה פנדרש (טיב התורה' קדושים).

חמש דקות המחווללות פלאים

מעשה בקבוצת אברכים בני עליה שהתכנסו ודנו ביניהם במה פדאי להם להתחזק בענין התפלה. כיון שכל אחד מהם הציע רעיון שונה שיסייע להם להתפלל טוב יותר, החליטו להועץ במשגיח הגודע רבי שלמה וולבה. המשגיח סכם את דיונם על אתר ואמר: "העצה הטובה ביותר למי שרוצה להתפלל פראוי היא שחמש דקות לפני תחלת התפלה כבר יהיה מוכן ומזמן לתפלה. אמנם מדבר רק בחמש דקות, אולם הן אלו שתגדמנה לך שהתפלה תראה אחרת לחלוטין" (קבץ 'מי ירפא לך' עמ' קב).

אגרת אמונים

מכתב מקורא נאמן

למערכת 'וכל מאמינים' שלום וברכה,

אני תושב אחת הערים, שלצפרי, העלון הנפלא שלכם עדן לא מחלק בה. אולם לפני כמה שנים זכיתי לקורא לראשונה, ומאז אני עושה כל מאמץ להשיג ולקרא אותו בכל שבוע. אני שומר בביתי את כל העלונים שהוצאתם בשנים האחרונות, ומפעם לפעם אני מעין בהם. גם אחד משכני, מחנך משכמו ומעלה, לעתים מבקש ממני לעין בעלונים שברשותי כדי לדלות מהם חמרים מרתקים לתלמידיו.

אני מתפעל במיוחד מההתחדשות הנפלאה שלכם; מדהים לראות איך כל המדורים מתמלאים בכל שבוע מחדש בחמר עשיר מרתק. כמעין אמונה ההולך ומתגבר ומשקה את הקוראים הצמאים במימיו המתקים.

אצו לשבח מיחד את המדור הנפלא 'תענה אמונים' שאני מקפיד ללמד ולחזר על תכנו שוב ושוב. בזכותכם אני זוכה לומר את ברכות השחר עם 'בני אמונים' - בחברותא, ולהתפלל עם 'תענה אמונים' - בכונה נכונה, ואני בטוח שכל מי שיקפיד ללמד מדור זה, יתקיים בו 'תענה אמונים' - תפלותיו תתקיימה.

כיון שבזכותכם התחלתי להתחבר יותר למלות התפלה, ראיתי לכוון לשתף אתכם ברעיון שעלה בדעתי בעת שאמרתי את תפלת 'יהי רצון' שלאחר ברכות השחר:

אנו מבקשים: "ותתננו לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו"; מהו הענין המיוחד להתפלל שנמצא חן בעיני רואינו?

בדרך מליצה חשבתי לבאר זאת על פי מה שקראתי בעבר בעלונכם, שראשי התבות של הפסוק (בראשית יח ג): "אם נא מצאתי חן בעיניך" הם 'אמן'. על כן אנו מבקשים בברכות השחר שכל מקום שבו נתפלל נמצא חן בעיני כל רואינו, והם ישתתפו אתנו באמירת הברכות - הם יענו אמן אחר ברכותינו, ואנו נענה אמן אחר ברכותיהם.

בכבוד רב,

י.ב.

אפקים.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמספרו 08-9746102 או לכתבת המייל: gmail.com@9139191

צדיק באמונתו

מעלת עניית אמן במשנת בעל ההלולא

ה'שפתי צדיק' י בכסלו תרפ"א

האדמו"ר רבי פינחס מנחם אלעזר ב"ר בנימין אליעזר יוסטמן, היה נכדו של ה'חדושי הרי"מ', וממנו קבל את רב תורתו. לאחר פטירת ה'שפת אמת' הקים את חצרו בעירה הפולנית פילץ. לאחר מלחמת העולם הראשונה עבר לצ'נסטחוב, ושם מונחתו כבוד. נודע בספרו 'שפתי צדיק' על התורה. חבור גדול נוסף שכתב על הש"ס אבד בשואה.

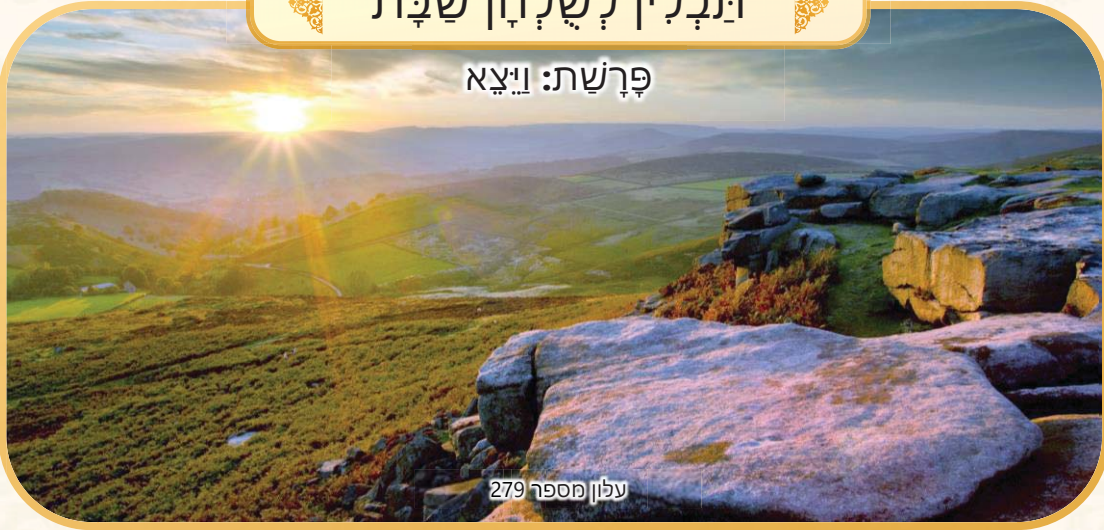

"ובשפתי צדיקים תתברך"

"את ברכות השחר הקפיד רבנו בעל ה'שפתי צדיק' לומר בקול כשהוא עומד על רגליו, באזני אדם שיקשיב ויענה אמן על כל ברכה. לאחר מכן כל מתפללי מגינו היו צריכים לעמד לפניו ולברך בקול, ורבנו עונה אחריהם 'אמן' בדחילו ורחימו" (מתוך ספר תולדותיו העומד לצאת לאור).

תכלין לשלחן שבת

פְּרָשָׁת: וַיֵּצֵא

עלון מספר 279

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - כגב העלון

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, תמרה בת יעקב - תנצב"ה. **ולחבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת:** בת שבע בת ליאורה, משה בן מנדל, נפתלי בן דבורה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, **בתוך שאר חולי עמי ישראל**

נקודה בפְּרָשָׁה:

לכסות את הבאר

קְרַעְסְטִירֵר זָצ"ל, תלמיד הגאון הקדוש בעל ה"אף פרי תבואה" מליסקא זצ"ל. ספר שְׁבַפְסַח בְּשֵׁלַח אִמּוֹ עֲבוּר קְנָשִׁים אִישׁ שְׁהִי סְמוּכִים לְשִׁלְחָנוּ שֶׁל הַרְבֵּי כָּל יְמֵי הַפְּסַח. אָמַר לָהּ הַרְבֵּי: "וּמֵתִי תִבְשְׁלִי עֲבוּר מִשְׁפַּחְתְּךָ? תֹּאכְלוּ אִף אִתָּם אֲצִלִּי..."

וְנִסְפָּר עַל אֶחָד מֵאוֹרְחֵי הַפְּסַח (בְּמֵי אֲבוֹת קַמַּח):

בְּסִבֻּבוֹת הָעִיר מוֹנְקֵאטֶשׁ הַתְּגוּרָר אֶחָד מִחֲסִידֵי הַרְבֵּי מִקְרַעְסְטִיר. בְּתַחֲלַת חֲדָשׁ נִיסַן קָבַל מִקְתָּב מֵהַרְבֵּי, אֲבָל הַמִּקְתָּב לֹא נֹעַד עֲבוּרוֹ. שָׁמָּה וּכְתַבְתּוֹ הָיוּ רְשׁוּמִים עַל הַפְּעֻטָּה, וְכָךְ הִגִּיעָה לְיָדָיו, אֲבָל בְּשׁוּלְיָהּ נִכְתַּב לְמִסְרָה לְפִלְוִנִי, שֶׁיָּבֹא לְקַחְתָּהּ. כְּעֶבֶר זְמַן קִצְרֵי הַגִּיעַ אָדָם, מִדִּיף סְבִיבוֹ אֲדִי יֵין שָׂרָף וְאִינוֹ פּוֹסֵק

לְלֶגֶם מִהַבְּקֻבּוֹק שֶׁבִּידוֹ. "הַרְבֵּי הִשְׁאִיר לִי פֶה מִקְתָּב?" שָׁאַל.

"מִי אֲתָה?" שָׁאַל הַחֲסִיד. אָמַר אֵת שְׁמוֹ הַרְשׁוּם עַל הַפְּעֻטָּה וְקִבְּלָהּ לְיָדָיו. פִּתְחָה וְקָרָא אֵת הָאֲגָרָת וְגִמְרָה גַּחְוִי גְלוּפִין: "חֵי חֵי, יַדְעֵתִי שְׁלֹא יִשְׁכַּחְנִי! חֵי חֵי, יֵשׁ לִי כָּכָר הֵיכָן לְהִיּוֹת בְּפְסַח!"

וְבָרַח בְּיַד מִסַּר אֵת הָאֲגָרָת לְחֲסִיד, שֶׁיִּקְרָאָהּ. קָרָא, וְהִשְׁתַּאֲפָה. הַרְבֵּי כּוֹתֵב לוֹ בְּכֹז חֲבָה כְּמִכָּר וְתִיק, וּמִפְצִיר בּוֹ, מִמַּשׁ מִתְחַנֵּן בְּפָנָיו, שֶׁיֵּאָדָּר לְהִיּוֹת אוֹרְחוֹ לְסִדֵּר וְלִכְּלֵי יְמֵי הַחֵג. וּמוֹסִיף שְׁאִין לוֹ לְחַשֵּׁשׁ, הֵכִין עֲבוּרוֹ שְׁתֵּיהֶם חֲרִיפָה מִשׁוּפָּרָא דְשׁוּפָּרָא בְּרַחֵב יָד, כְּבָשִׁימִים עֲבָרוּ.

"אִיךָ יָדַע הַרְבֵּי לְשַׁלַּח אֵלַי מִקְתָּב עֲבוּרְךָ?" שָׁאַל הַחֲסִיד.

"אָה, זֶה! הֵייתִי אֲצִלּוֹ בְּחָרֶף, וְשָׁאַל אוֹתִי הֵיכָן אֶפְשָׁר לְשַׁלַּח עֲבוּרִי מִקְתָּב. וְסִפְּנִי שֶׁיִּשְׁלַח לְכַתְּבָתְךָ, כִּי אֲנִי מִתְגוּרָר בְּכָפֶר סְמוּךְ". לָגַם מִבְּקֻבּוֹקוֹ וְהִלֵּךְ.

הִשְׁתַּאֲפָה הַחֲסִיד. אָדָם זֶה נִרְאָה שְׁכּוֹר הַלַּיִם יֵין שָׂרָף, מִצְמַרֵּר לְחַשֵּׁב עָלָיו בְּשִׁלְחֵן הַסֵּדֵר, עוֹדֵד בְּכָל יְמֵי הַפְּסַח. וּמֵאֵד שְׁנֵי, הַרְבֵּי כּוֹתֵב לוֹ בְּכֹז חֲבָה, וּמִזְמִינוֹ בְּתַחֲנוּגִים מִמַּשׁ. אִין זֹאת אֲלֵא שְׁאֵחַד הַצְּדִיקִים הַנִּסְתָּרִים הוּא, חָבַל שְׁלֵא בְּקַשׁ מִמֶּנּוּ בְּרַכָּה.

כְּעֶבֶר זְמַן הִגִּיעַ אוֹתוֹ חֲסִיד לְקְרַעְסְטִיר וְסִפֵּר שֶׁקָּבַל אֵת

"וְגִלְלוּ אֵת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר" (כט, ב). כָּל מַעֲשֵׂי הָאֲבוֹת, סִימָן הֵם לְבָנִים. וְכָל פְּרָשָׁה בְּתוֹרָה, צְפוּנָה בָּהּ הַדְּרָכָה וְהוֹרָאָה, הַכּוֹנֵה וְלִמּוּד. גַּם בְּפִגְיֶשְׁתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוֹ עִם רוּעֵי הַצֹּאן לִיד הַבָּאָר יֵשׁ רָמָז וְסִמְלִיּוֹת, כְּתֵב הַרְמָב"ן בְּשֵׁם הַמְדַרְשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ע, ח). הַבָּאָר רוֹקֵזת לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְשִׁלְשֵׁת עֲדָרֵי הַצֹּאן - לְשִׁלְשֵׁת הַרְגָּלִים. "וְנִאֲסָפוּ אֵלֶיהָ כָּל הַעֲדָרִים", אֵלֶּי הֵם עוֹלֵי הַרְגָּלִים הָעוֹלִים לְהַרְוֹת אֵת צִמְאֹנָם בְּמַיִם הַזְּכִים, מִי טָהֲרָה וְקִדְּשָׁה, מִפְּעוּנֵי הַיְשׁוּעָה. אִין מַיִם אֲלֵא תוֹרָה. "וְגִלְלוּ אֵת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר", וְשֵׁתוֹ לְרַוְיָה מַיִם חַיִּים כְּטַל שֶׁל תְּחִיָּה, "וְהִשִּׁיבוּ אֵת הָאֶבֶן" - סִנַּח לְרַגְלֵי הַבָּאָר, מַסִּים הַמְדַרְשׁ.

וְנִשְׁאַלְתָּ הַשְּׁאֵלָה: מִדּוּעַ הִשִּׁיבוּ אֵת הָאֶבֶן, לָמָּה לֹא הִשְׁאִירוּ אֵת הַבָּאָר פְּתוּחָה לְכָל, מְשִׁיבַת רָפֶשׁ? הַתְּשׁוּבָה הִיא: קְדֵי שֶׁהַמַּיִם יִשְׁאַרוּ זָכִים וְצִלּוּלִים, שְׁלֵא יִפֹּל לְתוֹכָם אֶבֶק וְלֹא יִשְׁתּוּ מִהֶם נְחָשִׁים. שְׁלֵא יָבֹאוּ חִיּוֹת מְדַבְּרֵי וְשֵׁתוֹ, וְכִשְׁהַעֲדָרִים יָבֹאוּ יִחְסְרוּ הַמַּיִם.

וּמַהוּ הַלְקַח לְגַבִּינוֹ, עֲבוּרוֹנוֹ? יֵשׁ לָנוּ מוֹעֲדִים וְזְמַנִּים, בְּהֵם אֲנוּ שׁוֹתִים לְרַוְיָה מַיִם זָכִים, "מִמְלָאִים אֵת הַפְּעֻבָּרִים הַרוֹחֲנִיִּים". כְּאֵלֶּי הֵם הַיְמִים הַנּוֹרְאִים, רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכַּפּוּרִים. כְּאֵלֶּי הֵם הַחַגִּים, וְהַשְּׁבֻתוֹת. וְכָכָּל יוֹם שֶׁלֵּשׁ הַתְּפִלוֹת. מִלְּחָם, כּוֹתֵב רַבֵּנוּ הַרְמָח"ל, אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים אֵת הַיּוֹם בְּקִדְּשָׁה.

יֵשׁ לְהַשְׁגִּיחַ, שֶׁהַבָּאָר תִּשְׁאָר בְּטָהֳרָתָהּ. שְׁלֵא יִפֹּל לְתוֹכָהּ אֶבֶק, שְׁלֵא יִטִּילוּ בָּהּ נְחָשִׁים אֵת אֲרָסָם. שֶׁהַשְּׁבֻתָּה תִּהְיֶה יוֹם אוֹרָה וְשִׁמְחָה, וְעֵתוֹנוֹת פְּסוּלָה לֹא תִזְהֶם אוֹתָהּ. שֶׁהַתְּפִלָּה תִּהְיֶה זָכָה וְבָרָה, וּמְחֻשְׁבוֹת עֶסֶק לֹא יַעֲכִירוּהָ. שְׁאִוִּירַת בֵּית הַכְּנֶסֶת תִּהְיֶה מְרוֹמָמֶת וְקִדּוּשָׁה, וְשִׁיחַת חֲלוּין לֹא תִפְגֵּם בָּהּ. נִשְׁגִּיחַ עַל הַבָּאָר הַטְּהוּרָה וְהַזְּכָה. נְגוּנָן עָלֶיהָ, וְנִשְׁמְרָה בְּטָהֳרָתָה!

זְכִינוּ וְהַכְרֵנוּ אֵת רַבֵּי הַלַּל רוֹטְשְׁטֵיין מְבָאָר שְׁבַע. אִמּוֹ הֵייתָ הַמְבַשְּׁלֵת בְּבֵית עֲמוּד הַחֶסֶד, הַצְּדִיק רַבִּי יִשְׁעִי'לָה

"אמר לך", ענה הרבי. "ודאי שמת לב שנהייה אוהב לשמות"
 - אי אפשר היה שלא לשים לב לכך.
 "מתגורר הוא בכפר בין גוים. המשקה שם חמץ גמור, וכלי
 משקה אינו יכול. וכשהוא מבשם עלול הוא לבקש אכל מכל הבא
 ליד. געולי נכרים, נבלות וטרפות. וּבְפֶסַח. חמץ גמור רחמנא
 לצלן. לכן אני מפציר בו בכל שנה שיבוא ויהיה אורחי. אני מכין
 לו י"ש קשר לפסח, והוא אוכל מאכלים קשרים לקהדרין - אמר
 מעתה, האין זו עסקה קדאית לשני הצדדים?!... (מקורו לתורה)

המכתב ומסרו. הנממן ודאי היה אצל הרבי בפסח - "אכן כן",
 אשר הרבי. "היה, ושהה כאן כל החג".
 "אני מבין שהוא אחד מל"ו צדיקים נסתרים", שער החסיד.
 "אינו נסתר, ואף אינו צדיק", ח"ך הרבי, "חויץ מ'ועמך כלם
 צדיקים' (ישעיהו ס, כא)..."
 "חבר של הרבי!" נסה.
 "בגדר 'כל ישראל חברים' (שופטים כ, יא)", השיב הרבי.
 "אז מה הענין, מה פשר ההזמנה הלכבית והמפצירה?"

ספור לשבת:

מויתור לא מפסידים

בינתיים. מה יהיה? איך נסתדר? מה לעשות, לבנות או לא
 לבנות?... האשה לוחצת ורוצה שכבר יתחיל את תהליך הבניה.
 "אנחנו צודקים במיליון אחוז, אבל אולי נלך לפנים משורת
 הדין?". ואשתו עונה לעומתו: "אל תהיה צדיק הרבה! אל תשח
 שאתה צדיק על חשבוני ועל חשבון הילדים, צריך ללמד את
 השכן הזה לקח פעם אחת ולתמיד. ואזרבה - כבר דוד המלך
 ע"ה אמר: 'עם נבר תתברר ועם עקש תתפתלל!' לבסוף שכנע
 אותה להמתין עוד זמן מה, עד שיראו מה ילד יום.

חצי שנה חלפה והאברך המשיך ללמוד כרגיל בכלל. יום
 אחד הגיע יהודי מבוגר וביקש ללמוד תורה. הוא קבע חברותא
 עם האברך.

לאחר מספר ימים, כאשר הרגישו עצמם כידידים, שאל
 החברותא את האברך: "כמה ילדים יש לך?" - "שישה ילדים, בלי
 עין הרע".

"וכמה חדרים יש לכם?" שאל היהודי. "-שניים וחצי".
 "איך אתם מסתדרים עם שישה ילדים בשני חדרים וחצי?"
 שאל האיש.

"באמת קשה לנו. קניתי את הדירה במטרה להרחיב אותה
 ולבנות עוד חדרים, ויש לנו את כל האישורים, אבל השכן מהבניין
 ממול מתנגד".

"מה זה מפריע לך?" התפלא, "-הוא פתח חלונות מול הדירה
 שלי, וטוען שהבניה תחסום לו את האור ותפגע בפרטיות שלו".
 האיש חשב מספר רגעים, ולאחר מכן אמר: "אתה רואה שאני
 אדם מבוגר. את שנותי העברתי במסחר, והשנים שלי מעכשיו הן
 קודש לתורה ומצוות. הייתי סוחר, הרווחתי הרבה כסף, ואת
 הכסף שלי אני לא אקח לקבר, נכון?!"

האברך מביט בו בשתיקה ולא מבין את פשר ההשתפכות
 הפתאומית. הלה מבחין בתמיהה שלו ומחייך: "אני מבקש ממך,
 שתלך ותקנה עכשיו דירה חדשה בת חמישה חדרים, יפה
 ומסודרת. תמכור את הדירה שלך ואת הפער בין שתי הדירות
 אני משלים".

"מה פתאום? מדובר בסכום ענק!" אמר האברך.

סיפר לי אברך בעל המעשה, שהתגורר בדירה בת חדר וחצי.
 המשפחה גדלה, ולכן היה צריך לרכוש דירה גדולה יותר.
 לבסוף, בשל התקציב, שעמד לרשותו, התפשר על דירה בת שני
 חדרים וחצי שיש בה אופציה להרחבה, וכל הרישיונות
 והאישורים היו כבר מוכנים.
 כמובן, מחיר הדירה היה יקר יותר בגלל האישורים להרחבה.
 אבל היה שווה לשלם יותר, כדי שיוכל לבנות כשיתאפשר לו
 בעתיד.

בינתיים, השכן מהבניין ממול בנה, ופתח חלונות מול המקום
 שהאברך היה אמור לבנות בו. חלף זמן מה עד שהאברך השיג
 את הכספים לבניה. הוא בירר על קבלן טוב ואמין, הוכנה תוכנית,
 והעבודה עמדה להתחיל בשעה טובה. והנה נקישות על דלתו.
 בפתח עמד השכן וטען כלפיו: "אם אתה תבנה, אתה תהרוס
 לי את הבית!", הוא טען בלהט. "אתה תאפיל לי את הבית,
 ובנוסף תוכל להסתכל לי בתוך הבית. בקיצור, אני לא מוכן
 שתבנה!".

אומר לו האברך: "יש לי רישיונות מהעירייה והיתר בניה
 להרחיב את הדירה. למעשה, קניתי את הדירה רק בגלל
 האפשרות להרחיב, אתה הוא זה שלא היית בסדר ופתחת
 חלונות שלא כדין". "אני מודיע לך דבר אחד: אם אתה תבנה, אני
 אעמוד מול הטרקטור ואשכב מתחת הגלגלים ולא אתן לך
 לבנות. אתה פה לא תבנה!!!" - אומר השכן ויוצא מבית האברך.
 האברך היה נסער מאוד וסיפר לאשתו את מה שאירע. "קח
 אותו לדין תורה", מיעצת האשה. אולם הוא עונה לה: "אני לא
 מחפש לריב".

"מי מדבר על לריב? דיברתי על דין תורה, שם יפסקו עם מי
 הצדק"

"ראיתי עם מי יש לנו עסק, גם כשנלך לדין תורה, יהיו מריבות
 גדולות. אני לא רוצה לריב", הוא מסביר.

"אני לא מבינה אותך. צפוף וקשה לנו עכשיו, עברנו לדירה
 הזאת כדי להרחיב, ומה יהיה? הכול יישאר תקוע?"
 האברך החל מתלבט: יש רישיונות מוכנים, המשפחה גדלה

אין ספק, שהניסיון היה קשה ביותר. הוא ראה כיצד השכן מנצל את ליבו הטוב, ושתק. כיצד השכן הרשה לעצמו לעשות דין לעצמו ולכנות על חשבון - ולמרות זאת לא רב אתו. כאשר יש שנאת חינם - יש חורבן, צער וסבל. כאשר חיים באמונה עם הקב"ה ומוותרים - זוכים להצלחה. (פניני עין חמד)

"שמעת מה שאמרתי לך? עבדתי כל החיים שלי, ואני צריך להגיע עם משהו לעולם הבא. כל רגע שאתם תגורו בדירה החדשה, יהיה מצווה שלי... השיב האיש. בסופו של דבר, האברך שמע לעצתו. קנה דירה גדולה, מרווחת ויפה באזור מצוין, והכל בא על מקומו בשלום.

שונה הלכות:

הלכות שמיטה

מתוך החוברת
"מצוות הארץ בהלכה ובאגדה"
לרב דוד שלום נקי שליט"א

השקיה

אסרו חכמים להשקות בשביעית, בין שמשקה בידי או שמשקה על ידי ממטרות וכיוצא בזה. אולם, שדה שאין מספיקים לה מי הגשמים וזקוקה ללהשקיה תמידית בימות הקיץ, מותר להשקותה, אך לא בעונת הגשמים שאז כבר יורדים גשמים עליה. (שלח, שמב)

הצלה מהפסד

כל שדה שיש חשש שאם לא ישקו אותה, יגרם נזק או הפסד אפילו מועט לפירות או לצמחים, וכגון שאין יורדים גשמים כדי הצורך, מותר להשקות. וכן מותר להשקות דשא, כל שההשקיה באה למנוע התייבשות. (שלח, שמא)

כמות המים

כאשר הותר להשקות את השדה, רשאי להשקותה כדרכו ללא הגבלה מסוימת בכמות ההשקיה. (אור לציון. שלח)

מי כיור \ מזגן

כיור שהמים הנשפכים לתוכו מתנקזים דרך צינור ומגיעים לקרקע שיש בה צמחיה, מותר ליטול בו ידים או להדיח בו כלים. וכמו כן, כששוטף את רצפת הבית, מותר לגרוף את המים לניקוז עם צינור שיורד לגינה, גם אם אין חומרי ניקוי במים והם מועילים לצמחים. וכן מותר להפעיל מזגן כשהמים שבצינור יורדים לגינה, וכל כיוצא בזה. והיתר זה הוא אפילו לגינה שאין היתר להשקותה. (שמב, שמה, שמו, רלא)
והרי זה "פסיק רישיה דלא ניחא ליה בדרכנן", שבארנו לעיל שמותר. ובלאו הכי יש אומרים שאין זה נחשב כפסיק רישיה, אלא "גרמא", וגרמא באיסור דרבנן של השקיה, מותר.

העברת אילנות

אם הוצרך בשנת השמיטה להעביר אילן ממקומו לאדמה אחרת, אם מעבירו עם גוש העפר שמסביב לשורשים, באופן שיכול לחיות עם העפר לפחות 14 יום, מותר להעבירו, כיון שאין זה אלא כהמשך גידולו מהאדמה הקודמת, אבל להעבירו עם שורשים ללא עפר, אסור, שהרי זו נטיעה חדשה. (רה)

והוא הדין בעציץ נקוב שנשבר, והאדמה מחוברת עדיין לשורשים, מותר להעבירו לאדמה שבעציץ אחר. (רי)

הוצרך למקום האילן

אם הוצרך לקצוץ את האילן מחמת שצריך למקומו כדי להרחיב את דירתו וכיוצא בזה [באופן שמותר לקצוץ את האילן, כמבואר בספר הליכות עולם (חלק 2 עמוד קצט) בתנאים מסוימים], מותר לקצוץ, אבל אסור לנוטעו מחדש באדמה אלא אם כן היא נמצאת תחת מקום מקורה, שאז אין בו איסור זריעה בשביעית (רע"ח).

על כן, רשאי למתוח סדין או יריעות על גבי עמודים, קודם שנוטע את האילן מחדש, ונמצא שנוטע תחת מקום מקורה. וכבר הבאנו לעיל מה שכתב הגאון רבי צבי פסח פראנק, שאנו למדים מהפסוק: "שדך לא תזרע", שדוקא ב"שדה" שהיא גלויה אסור לזרוע, אבל אם יהיה אהל עראי לפי שעה מתוח על פני השדה, מותר לזרוע תחתיו, כי בטל שם "שדה" ממנה, שהרי היא מקורה ואינה גלויה. ע"כ.

כיסוי השורשים

שורשים של עץ שהתגלו, לא יכסם בעפר, אלא אם יש חשש שיגרם נזק לעץ. (קצד)

חידות:

חידת מחשבה:

בבית משפחת לוי ארון ספרים בעל שלוש מדפים. במדף העליון נמצאים 40% מכלל הספרים, ובמדף התחתון חצי מכמות הספרים שבמדף האמצעי. כמה אחוזים מהספרים נמצאים במדף האמצעי? בחרו באחת מהתשובות:

- 1: 30%
- 2: 40%
- 3: 48%

חידת חשבון:

הוסיפו קו אחד לתרגיל כדי שהתוצאה תהיה נכונה!
 $5^+5^+5 = 550$

חידת "מי אני":

אני איש קר. אם יחממו אותי - אמות. מי אני?

פתרונות לחידות מהעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

אין סיכוי שאדם לא יקבל את מכתבו האישי כאשר רק מכתב אחד לא הוכנס למקום הנכון, משום שמכתב שהוכנס למעטפה לא מתאימה - מחייב שהמכתב המתאים לאותה מעטפה הוכנס אף הוא למעטפה אחרת, לא מתאימה.

פתרון לחידת חשבון:

$$5^{2+3^4} - 1 = 25$$

פתרון לחידת "מי אני":

סוס

בדיחות:

קונה: "כמה עולה העיתון?"
מוכר: "10 ₪".

קונה: "אבל כתוב בפירוש שהוא עולה 7 ₪!"
מוכר: "אתה עוד מאמין למה שכתוב בעיתון?"...

מה ההבדל בין גנב לזקן?
זקן בא בימים, וגנב בא בלילות...

איך קוראים לעכבר בלי עין?
"כבר"...

מי מתכוון ברצינות כשהוא אומר: "דקה אני אצלך?"
המחוג של השניות למחוג של הדקות.

איש אחד נכנס למשרדו החדש של עורך דין צעיר. עורך הדין רצה להראות ללקוח הראשון שהגיע בנתיים שהוא אדם חשוב ועסוק, ועשה את עצמו מדבר בטלפון. לאחר כרבע שעה כשסיים לדבר, אמר לו האישי: "שלום, אני מבזק, באתי להתקין לך את הקו"...

המורה תפס את למידו משקר, וכעס עליו מאוד. "בגילך", אמר המורה, "לא שיקרתי בכלל!"
"באמת?" שאל התלמיד, "ומתי התחלת?"...

איש אחד הלך להתראיין על מנת להתקבל למשרת שומר לילה.

המראיין: "למה אתה חושב שאתה מתאים להיות שומר בלילה?"
האיש: "כי אני מתעורר מכל רעש"...

"שמעת על התאונה אתמול? רכב של חברה קדישא נכנס לתוך עץ, ושני הרוגים נפצעו קשה!"...

טוב לדעת:

פתגם:

יציאה:	כניסה:	י-ם:	זמני השבת:
17:19	16:06	ת-א:	
17:21	16:20	ב-ש:	
17:22	16:24	חיפה:	
17:19	16:10		

לתגובות, להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

פרשת ויצא

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיְלַךְ חֲרָנָה" (כח, י).

בזוהר הקדוש (ויצא קמז). דרשו: "ויצא יעקב מבאר שבע - דא שמיטה זו השמיטה". וצריך ביאור רב.

ביאר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל: דהנה רש"י על הפסוק "ויקח מאבני המקום" פירש שיעקב עשה לו גדר אבנים משום שהיה מתיירא מחיות רעות. וצריך להבין מדוע דוקא בבית אל חשש מחיות רעות?

ואולם בחשבון קצר נמצא שאותה שנה היתה שנת שמיטה: ברש"י במסכת ע"ז ט. מובא שיעקב נולד בשנת 2108 שנים לבריאת העולם, ובמסכת מגילה (דף יז.) מובא שכשיעקב הגיע אל לבן היה בן 77 שנים, 2108 ועוד 77 - הרי 2185 שנים, וידוע שספירת שנת היובל מתחילה מבריאת העולם, וא"כ היובל שהיה בזמן יעקב היה בשנת 2150 [ב' ק"נ] לבריאת העולם, ונמצא ששנת 2185 - שזו השנה שהיה יעקב בבית אל - היתה שנת השמיטה, שהרי היא ל"ה שנים לאחר היובל (כלומר - השמיטה החמישית מהיובל).

וכשביקר יצחק את יעקב [בסמוך ליציאת יעקב לבית אל] היה זה פסח, כדפירש רש"י (כז, ט) שיעקב לקח לו שני גדיי עזים - אחד לקרבן פסח ואחד לקרבן חגיגה.

ומבואר בתוספתא (שביעית ז, י) שבכל המקומות שבארץ ישראל - פירות האילן מתכלים בתחילת שנת השמיטה, אך בבית אל היו פירות השביעית קיימים באילנות עד חג הפסח של שנת השמיטה. וא"כ כל חיות הסביבה היו מגיעות לבית אל לאכול מהפירות, שהרי בכל מקום אחר היו הפירות מתכלים כבר, ובכל שנה אחרת - גם בבית אל לא היו פירות, כיון שהאנשים היו אוספים אותם לבתיהם, משא"כ בשנת השמיטה.

נמצא שע"פ דברי הזוה"ק מובנים כמין חומר דברי רש"י: שהרי זו התקופה וזה המקום בדיוק שבהם הפירות היו קיימים בשדה, ולכן דוקא בבית אל ודוקא באותו זמן [פסח של שמיטה] היה חשש מחיות רעות. משום כך יעקב עשה גדר אבנים, משום שהיה בבית אל בשנת השמיטה - כדברי הזוה"ק.

"וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמְּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֻאֲשׁוֹתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמְּקוֹם הַהוּא" (כח, יא).

ביאר רש"י ש"התחילו [האבנים] מריבות זו את זו, זאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו, וזאת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקב"ה אבן אחת, וזהו שנאמר ויקח את האבן אשר שם מראשותיו". ומקורו מהגמ' (חולין צא:).

וצריך להבין מדוע חכמינו הוציאו את המקרא מידי פשוטו, הלא היה אפשר לפרש שהיתה רק אבן אחת במקום ויעקב לקח אבן מאבני המקום, וכפי ששמעו לקמן (פס' יח) "ויקח את האבן אשר שם מראשותיו".

כדי ליישב זאת עלינו לפתור קושיא נוספת: חז"ל אמרו (ע"ז מה.) "כל מקום שאתה מוצא הר גבוה וגבעה נישאה ועץ רענן - דע שיש שם עבודת כוכבים", ומכיון שיעקב היה בהר המוריה, כיצד השתמש באבני המקום, הלא ודאי שעממי הארץ עבדו בהם ע"ז?

והנה ידועה קושיית **מרון הבית יוסף** (או"ח ריש סימן עת"ד) - מדוע אנו מדליקין בחנוכה שמונה ימים, הלא ביום הראשון לא היה נס, שכן היה שמן מספיק ליום אחד? ותיירץ הגאון רבי יוסף שאול נתנזון זצ"ל בעל ה'שואל ומשיב': מכיון שראינו שהשמן הספיק לשמונה ימים ונעשה בו נס, הרי זו ראייה שהפך לא נטמא בטומאת היסט, שכן מקובלנו שאין נס נעשה בדבר טמא, ומכיון שהפך לא נטמא - על כך אנו מדליקים אף כנגד היום הראשון.

ועל פי דבריו הנפלאים יש לומר שיעקב המתין לראות האם ייעשה נס באבנים, ומשראה שהן התקבצו לאבן אחת הבין שלא נטמאו ולא נעבדו לע"ז, ולכן התיר לעצמו לישן עליהן. נמצא שמהיתרו של יעקב לישן על האבנים מוכח שנעשה בהן ומתחילה היו אבנים רבות! (תכלת מרדכי)

"וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶגֶד לְאֹמֶר אִם יִהְיֶה אֶל-לְקַיִם עֲמִדִי וַיִּשְׁמְרֵנִי... וַנִּתֵּן לִי לָחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ... וְהָיָה ה' לִי-לֵא-לְהִימ" (כח, כ-א).

מה הקשר והשייכות שבין בקשת "לחם לאכול ובגד ללבוש" לבין בקשת "ושמרני בדרך הזה"?

ועוד צריך להבין את סיוע בקשתו "והיה ה' לי לאלוקים" וכי חלילה תלוי הדבר בשמירה ולחם?

מפרש בעל ה"פנים מאירות" בספרו "כתנות אור":

רבותינו (ע"ז מ.) אומרים: "הכל בידי שמים חוץ מצינים ופחים", ופירש שם רש"י: "חולי הבא לאדם על ידי צינה וחום", ומקשים שם התוספות (ד"ה שומר), הרי בגמרא במסכת ב"מ (קז:) דרשו מהפסוק "והסיר ה' ממך כל חולי" - זו הצינה, הרי שגם צינה היא בידי שמים? ופירשו התוספות שכוונת חז"ל שהש"ת יתן לאדם מלבושים שבאמצעותם יוכל להינצל מן הצינה. עוד אמרו שם בגמרא, ש"ג דברים נאמרו ב'פת שחרית' והאחד מהם שהיא מצילה מן הצינה והחום.

בזאת אפשר להבין את תפילת יעקב: "ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך" אך כל תאמר שתפילה זו מועילה לגבי שאר דברים, ואילו לענין 'צינים ופחים' אין זה בידי שמים, לכך הוסיף להתפלל: "ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש", ובכך יוכל להינצל אף מ'צינים ופחים' הרי שבקשתו ללחם ובגד היא המשך ישיר לבקשתו על שמירה בדרך.

לאחר מכן סיים את דבריו באומרו: "והיה ה' לי לאלקים", וכוונתו תתבאר על פי דברי חז"ל (עירובין מא:): 'ג' דברים מעבירין את האדם על דעתו ועל דעת קונו, ואחד מהם הוא "דקדוק עניות", ושאלו שם: למאי נפקא מינא? ותירצו - לבקש על כך רחמים. לכך התכוון יעקב בבקשתו שיהיה לו לחם לאכול ובגד ללבוש, ובכך ינצל מדקדוק עניות ומהסכנה פן הדבר יעבירו על דעת קונו, אלא - "והיה ה' לי לאלקים".

"וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבָן הֲבֵה אֶת אֲשֵׁתִי בִי מִלְּאוֹ יָמַי וְאֲבֹנָה אֶלְיָה" (כט, כא).

זוה לשון רש"י: "והלא קל שבקלים אינו אומר כן? - אלא להוליד תולדות אמר כן".

כאשר נסע הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל לעיירת הנופש קרעניץ פגש שם את הרה"ק בעל ה'קדושת ציון' מנאבוב זיע"א וכדרכם של גדולי ישראל נדברו השניים בדברי תורה. תוך כדי הדברים שאל רבה של לובלין את האדמו"ר מנאבוב על לשון רש"י "והלא קל שבקלים אינו אומר כן", מדוע רש"י תפס דוקא לשון זו ולא 'פחות שבפחותים' וכד'?

ללא שהות הפליא לבאר זאת הרבי מנאבוב: נראה שרש"י כיון בדבריו לדברי הגמ' (ב"ב צה:) "דלא דרכא דחנתא למידר בי חמוה [=אין דרך חתן לדור בבית חמיון], כדכתיב בספר בן סירא: 'הכל שקלתי בכף מאזנים ולא מצאתי קל מסובין [דבר ששוקל פחות מסובין], וקל מסובין - חתן הדר בבית חמיו', ומכיון שיעקב כעת ביקש לישא את בת לבן ולהישאר לדור בבית אביה, היינו להיות חתן הדר בבית חמיו, משום כך נקט רש"י לשון "קל שבקלים" - יותר קל מהדבר הקל ביותר, שהוא סובין.

"וַיַּחַר לַיעֲקֹב וַיִּרֶב בְּלָבָן" (לא, לו).

פירש הגאון רבי קאפל רייך זצ"ל (הובא בספר 'ארץ בנימין'), שעצם הדבר שיעקב היה צריך לריב עם לבן - זה עצמו חרה לו.

וזה מה שאמר הכתוב: "וַיַּחַר לַיעֲקֹב", ולמה? מפני ש"וַיִּרֶב בְּלָבָן", שהיה צריך לריב עם לבן...

"זֶה לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ... וַתַּחַלֵּף אֶת מִשְׁפַּרְתִּי עֲשָׂרַת מָנִים" (לא, מא).

צריך להבין מדוע התעורר יעקב דוקא עכשיו להוכיח את לבן על כל רמאויותיו במהלך השנים שבהן היה יעקב בביתו?

מבאר הנצי"ב מוולאז'ין זצ"ל בספרו 'העמק דבר': אומרים חז"ל (קידושין ע.) 'כל הפוסל במומו פוסל', היינו טבעו של אדם שדוקא בדבר שהוא עצמו פגום בו, הרי הוא נוהג תמיד לחשוך בזולתו שאף הוא פגום בכך, כי הוא שופט אותו על פי הבנתו והרגשתו, כיצד הוא עצמו היה נוהג. כך גם להיפך, אדם הנקי באיזו מדה ונזהר באיזה פרט, מאמין לחברו בענין זה ואינו חושד בו. לכן אמרו חז"ל (ויקרא רבה כ, א) כי שמשון האמין לאחריים בשבועה כיון שחשד הוא עצמו היה זהיר בשבועה.

זהו שטען יעקב ללבן: הסיבה שמיששת את כל כליי זהיר בשבועה לגבי היא מכיון שאתה עצמך רמאי וגנב, שהרי "ותחלף את משכורתי עשרת מונים" ולכן נדמים לך כולם כגנבים.

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

בבית העלמין בצפת, נמצא קברו של רבי לייב בעל הייסורים זיע"א שנפטר לפני כ-170 שנה, ונקרא כך על שם הייסורים הרבים שעבר במשך חייו. בספר 'אור הגליל' כתב עליו: "איש גדול בתורה וירא אלוקים מרבים, שבסוף ימיו נסע לעיר הקודש צפת ת"ו ונפטר שם זקן ושבע מימיו. הוא ציוה לפני מותו שכל מי שיהיה לו עת צרה ר"ל, ישתטח על קברו באמירת כל ספר התהילים [ובעיקר ביום שישי] ויעזרהו, וכן עושים עד היום". ואכן, גם בזמננו עולים עשרות אנשים לקברו לומר את ספר התהילים. לפנינו מעשה מדהים ומיוחד על כך שאירע לפני כעשור:

כל מי שהכיר את רבן של ישראל - מרן הרב שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, ידע עד כמה התנהג הרב בענוה והיה דבוק בתורה ובמצוותיה. בני ביתו התרחקו מסיפור מופתים על הרב, מפני שהוא לא חיפש זאת, אלא שלאחרונה התפרסם מעשה מיוחד ומופלא המובא בספר הנקרא 'ולא שבט הלוי', אשר אישרו אותו מקרובי הרב.

בביתו של אברך אחד, מתמיד וירא שמים מהעיר בני ברק, שררה עננה של עצבות וצער. כל בניו ובנותיו זכו להינשא בזה אחר זה, חוץ מאחת. בת אחת כלילת המעלות הלכה והתבגרה מיום ליום, ולא מצאה את זיווגה. בצר לו, החליט האברך לדפוק על שערי רחמים, ונסע במיוחד אל קברו של רבי לייב בעל הייסורים על מנת לומר שם את כל ספר התהילים, ולעורר את זכות הצדיק שיפעל ישועה לביתו היקרה. הוא יצא עם אשתו באוטובוס, אלא שלפתע החל לרדת שלג. היה זה באחת מתקופות החורף המבורכות שהיתה בארץ לפני כמה שנים. רעייתו שראתה כי מזג האוויר נעשה מושלג וכבד, החליטה לחזור חזרה לביתה בבני ברק. אולם, בעלה הצדיק לא ויתר: "ככל דבר שבקדושה יש מניעות. אתאמץ גם במזג אויר זה להתפלל על בתי".

הוא עטף את כל גופו וניסה להילחם ברוחות ובשלג העז. הוא נכנס אל בית העלמין, אך התקשה במציאת ציונו של רבי לייב בעל הייסורים. הוא הסתובב לבדו מיואש ורבי ידע מה לעשות. לפתע, הוא מבחין

מרחוק ביהודי העומד ליד ציון ואומר תהילים מעומק הלב. הוא ניגש אל אותו יהודי, והבחין כי אכן מדובר בציון ר' לייב בעל הייסורים, והחל לומר עם אותו יהודי תהילים מעומק הלב. לאחר כשעתיים וחצי, סיים האברך את אמירת ספר התהילים, ומה שמח לראות שגם היהודי העומד לידו במשך כל אותו הזמן, סיים אף הוא את אמירת התהילים.

"האם הינך יודע כיצד מגיעים אל תחנת האוטובוס חזרה לאזור בני ברק והמרקז?" שאל האברך את היהודי העלום, "הכל מוכסה בשלג ואיני יודע היכן הדרך חזרה".

"בשמחה, בוא אחרי ואראה לך את הדרך", אמר היהודי בשמחה, והשניים החלו ללכת בשלג הכבד אל התחנה. והנה, מספר האברך, כאשר הגענו סמוך לתחנת האוטובוס, היהודי פשוט נעלם. הבטתי לצדדים כדי להודות לו על העזרה, אך לתדהמתי הוא נעלם כלא היה.

מה קורה פה? הלא הרגע הלכנו יחדיו, ולהיכן הוא נעלם פתאום, תמהתי והמתנתי לאוטובוס.

כשהגעתי לביתי סיפרתי לאשתי את המקרה המוזר, כיצד נעלם האיש שהיה היחיד איתי בבית העלמין במזג אוויר כזה, אשר בזכותו גיליתי היכן ציונו של רבי לייב בעל הייסורים. אשתי צחקה ואמרה:

"אולי זה אליהו הנביא...", אך אני הייתי רציני ולא יכולתי לשכוח מהמאורע.

"תפסיק לדמיין, מזג האוויר והשעה המאוחרת כנראה השפיעו עליך, ולא הבחנת כיצד הוא עזב אותך", אשתי ביטלה במחי יד את כל התלהבות. לא קיבלתי את דבריה, ובאותו שבוע החלטתי לגשת אל מרן הרב וואזנר. סיפרתי לרב את כל המאורע, והבעתי בפניו את סקרנותי האם היה זה גילוי של מלאך משמים שנעלם. הרב וואזנר מעולם לא התרגש ולא התייחס ברצינות לסיפורים שכאלו, ואמר לי: "אלו רק דמיונות, כנראה שהאיש הזה נעלם בזריזות, ולכן לא הבחנת בו". כששמעתי את פסיקתו של מרן פוסק הדור, החלטתי לשכוח מהמקרה ולהבין שאכן מדובר באדם שנעלם בזריזות. אלא, שהמעשה לא נגמר כאן ככל... למחרת בבוקר אני שומע דפיקות על

דלת ביתי. בפתח ביתי נעמד יהודי ירא שמים, האומר לי: "מרן הרב וואזנר שלח אותי לקרוא לך בדחיפות". מה? לא האמנתי למשמע אוזני, מרן פוסק הדור קורא לי? מי אני בכלל שהרב וואזנר צריך אותי? הזדרזתי אל ביתו של הרב. נכנסתי ברעדה אל הרב וואזנר שפנה אלי בבהלה ואמר לי:

"אני מתנצל על כך שאמרתי לך אמש כי אלו רק דמיונות, ואותו אדם פשוט נעלם בזריזות, זו לא האמת".

"אז מי זה היה?" שאלתי בתדהמה. ואז פנה אלי הרב וואזנר ואמר לי בצורה מרעישה:

"היה זה רבי לייב בעל הייסורים בכבודו ובעצמו".

כמעט שנפלתי מהרגליים למשמע הבשורה, ובפרט שהיא יוצאת מפי רבן של ישראל לעיני כל בני ביתו. ואז המשיך מרן הרב וואזנר ואמר לי: 'קראתי לך מהר על הבוקר, מפני שהלילה נגלה אלי בחלום רבי לייב בעל הייסורים בעצמו, ואמר לי בזה הלשון: אני רבי לייב בעל הייסורים, ודע לך כי נתנו לי רשות מהשמיים להתגלות לאותו אברך אחר שראו את מסירות נפשו בלילה מושלג לבוא ולהתפלל בקברי, ועל כן עמדתי לידו ואמרתי עמו את כל התהילים על מנת שלא יישאר לבד בבית העלמין, ואף הורשתי ללוותו עד התחנה. וכעת אני מבקש ממך לומר לאותו אברך כי תפילתו התקבלה בשמים, וב"ה בחודש הקרוב בתו המבורגת תתארוס'.

צמרמורת ובהלה אחזו אותי מדברי הרב וואזנר, שכן מעולם לא שמעתי את הרב וואזנר עוסק בגילויי נשמות, אך כאן כיוון שרבי לייב התגלה אל הרב בחלום, היה זה מאורע נדיר. התרגשתי מהדברים ושמחתי עד למאוד לדעת שרבי לייב הוא זה שליווה אותי.

בצורה פלאית ולא מובנת, אחר שנים של עיכובים, נפגשה בתי המבורגת עם בחור וכבר באותו חודש, תוך פגישות בודדות, התארסה ביתנו בשעה טובה ומוצלחת".

(מהספר החדש 'כך בטחנו - נישואין ושידוכין', מאת ר' צבי נקר)

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

תרח - צדיק נסתר!?

מעשה בגאון רבי מרדכי בנט זצ"ל, רבה הנודע של ניקלשבורג לפני יותר ממאתיים שנה, שהלך פעם לאסוף צדקה עבור משפחה חשובה שהתרוששה והגיעה עד פת לחם. הכל כיבדו את הרב הנערץ והרימו לו תרומות נכבדות. אולם משהגיע אצל אחד העשירים, שהיה מוחזק כקמפן מופלג וכבעל עבירה, ניסה הלה להתחמק באמתלאות שונות. בין הדברים נענה העשיר הקמפן ואמר: זה מאז דוגל אני בהצנע לכת, ולכן גם צדקה מבקש אני לתת באופן של מתן בסתר, לבל יידע איש בעולם מן נתן ומי קיבל, כי אין לך יפה מן הצניעות, וקל וחומר שכן היא המידה בצדקה מובחרת.

השיב לו רבי מרדכי בנט לאותו קמפן במתק לשון וכמשתומם מאוד: הפלא ופלא, הנה כל אותם העבירות שאתה עושה בסתרי סתרים ונחבא בחדרי חדרים, סופם שהם נודעים ומתגלים לכל בני העיר, ולמרות כל הזהירות שמשתדל אתה לעשותם בהחבא לבל יידעו מהם, סופם שהם מפורסמים בשער בת רבים. ואילו כל אותם צדקות שאתה מפזר בסתר, ומן הסתם לא אכפת לך כל כך שיוודע עליהם, אין איש יודע עליהם כלום ומעולם לא שמענו אפילו שמץ מכל אלו. אכן, זהו דבר חידוש של ממש.

אם נשתמש בסיפור זה כמשל נוכל לתרץ בזה קושיה נפלאה שנתחבט בה בן דורו המבורג ממנו, הגאון בעל ההפלאה, רבה של פרנקפורט, על דברי הפסוקים בפרשת השבוע (בראשית לא נא-ג): "וַיֹּאמֶר לְבִן לְעֵקֶב... אֶ-לֵהִי אֲבְרָהָם וְאֵלֵהִי נְחֹר וַיִּשְׁפֹּט בְּיַעֲנֵי אֵלֵהִי אֲבִיהֶם וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב פְּתָח אֲבִיו יִצְחָק".

ורש"י הביא את מה ששנינו במסכת סופרים (פ"ד ה"ז): "א-להי אברהם - קודש. ואלהי נחור - חול. אלהי אביהם - חול". והיינו, שיש משמעות הלכתית בפירוש המילולי כאן, שבעוד שא-להי אברהם זה שם קודש ואסור למחוק, הרי שאליהי נחור, שהיה עובד עבודה זרה, וכן 'אלהי אביהם', היינו תרח שהוא אבי אברהם ונחור (יבינו בחיי). הוא כינוי שם של חול ומותר למחוק.

והקשה ההפלאה בספרו 'פנים יפות': הרי תרח כבר מת, וחז"ל מגלים לנו שבסוף ימיו חזר תרח בתשובה, וכמו שדרשו על הפסוק (בראשית טו טו): "וְאֵתָהּ תָּבֹא אֵל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם וְיִקָּבֵר בְּיַעֲבֹד טוֹבָה", ופירש רש"י: "אל אבותיך - אביו עובד עבודה זרה והוא מבשרו שיקבא אליו; אלא למדך שעשה תרח תשובה, ואם כן אף 'אלהי [תרח] אביהם',

מאצרותיו של הרב ישראל דנדרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערך

בוודאי הוא הקב"ה, והיה ראוי שיהיה שם של קודש. ומכוח קושיה זו מחדש ההפלאה, שלאמיתו של דבר לא עשה תרח תשובה שלימה אלא שהיה עובד בשיתוף, כי אין בן נח מזהר על השיתוף, ובשל כך שהוא משותף אי אפשר לומר ש'אלהי [תרח] אביהם' הוא שם של קודש. וכן כתב זאת בספרו 'המקנה' (קידושין לא): "ואף דפירש רש"י ז"ל, שתרח עשה תשובה, מכל מקום היה עובד בשיתוף, וזה מיקרי תשובה, דבן נח אינו מצווה על השיתוף, כדמשמע מדכתיב גבי לבן ז'ל-להי אברהם אלוקי נחור ואלהי אביהם' גו'. ופירש רש"י ז"ל 'א-להי אברהם קודש ואלהי אביהם חול', והיינו שהיו עובדים בשיתוף".

אלא שהנחת היסוד של ההפלאה שבני נח אינם מצווים על השיתוף שנויה במחלוקת, ודעת רוב רבותינו האחרונים שבדאי בני נח מצווים על השיתוף. והנה לך דברי הנודע ביהודה (מהדו"ת י"ד ס" קמח): "פסק הרמ"א (באור ח"י קנו, בהגה"ה), ויש מקילין בשותפות עם נכרים משום שאין הנכרים נשבעין בעבודה זרה כן אלא משתפים שם שמים ודבר אחר, דהרי אינם מזהרין על השיתוף, עכ"ל. ולשון זה הטעה לכמה חכמים וסברו דכוונת הרמ"א הוא שאין בן נח מצווה לעבוד ע"ז בשיתוף, אבל באמת לא כן הוא וכוונת רמ"א הוא דמה שמשותף שם שמים ודבר אחר בשבועה אין זה עובד ע"ז ממש, רק שמשותף שם שמים ודבר אחר ואינו קורא בשם אלהים ואינו אומר אלי אתה רק שמזכירו בשבועתו עם שם שמים בדרך כבוד, בזה מצונו איסור לישראל, והנכרי אינו מזהרין על זה השיתוף. אבל בעבוד ע"ז שיתוף אינו חילוק בין ישראל לנכרי. אחרי זה ראיתי בספר מעיל צדקה (ס"י כב) שגם כן כתב כן, עיין שם דבריו בשלמות.

ואם אכן בני נח מצווים על השיתוף אי אפשר לומר כתירוץ הפנים יפות על קושייתו, שתרח חזר בתשובה ועם זאת עבד בשיתוף, שכן זה אסור לבני נח.

בהשראת אמירתו המחוכמת של רבי מרדכי בנט יש לתרץ את קושיית הפנים יפות באופן חדש ולומר, שאם כי אכן תרח חזר בתשובה שלמה בסוף ימיו, ואף לא עבד בשיתוף כלל, אלא שבעוד שחטאו ועוונותיו של תרח היו ידועים ומפורסמים, והכל ידעו שהוא עובד אלילים וכופר בעיקר, הרי שאת חזרתו בתשובה בסוף ימיו לא ידעו ולא שמעו כלל, ויתכן מאוד שגויי הארצות אף העדיפו שלא להאמין לזה גם אם אכן נודע להן מכך. כך שאת העבירות של תרח ידעו כולם, ואילו המצוות לא נודעו לאיש. ומהיות ולבן הוא זה שנשבע בתרח אלהי אביהם, הרי שעל כוונתו ואז דנים, וזהו זה שהתכוון לכינוי של חול.

לעיילי נשמת
דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנוור זצוק"ל, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רובינ, פרבין נמכי בת עוסניאן, שולמית חוה בת הר"ר רפאל ז"ל, שושנה רוזט בת שלום.

זיווג הגון
שרה בת אליה, רבקה בת דבורה

לרפואת איתמר שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, בתושח"י

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אליה, רחמים בן מונירה, עידן וליך בני מרים, משה מנצור וכל התורמים והמסייעים בהפצתו. אליהו בן אליה

הוראתם של מרן הרב עובדיה, מרן הרב אלישיב והנתיבות שלום ז"ע

ואנוכי לא ידעתי" וכי יעלה על הדעת שיעקב לרגע חושב שיש מקום שח"ו אין ה', מה הכוונה?!
אלא יש יעקב בבית שם ועבר, יעקב מופרש מכל ענייני עולם הזה איש תם יושב אוהלים,

ויש יעקב בבית לבן שצריך להקים משפחה, לכלכל ולדאוג לכל צרכיה, ולנהל ויכוח קשה עם לבן "ותחלף את משכורתי עשרת מונים". וזה הלימוד הגדול בפרשתנו

אומנם צריך ממית עצמו 14 שנה בישיבת שם ועבר, לאגור מזון ומחיה רוחני להתמודדות עם ניסיונות החיים, אבל הקב"ה מיידע את יעקב "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" אין ארצה בנפרד ושמים בנפרד, צריך לעלות את הארץ לשמים ולהוריד את השמים לארץ, "והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" התכלית לקדש את החומר ובתוך החומר.

יעקב מפחד לצאת להבלי העולם, והקב"ה מבטיחו "והנה אנוכי עמך גם שם" בבית לבן בהתעסקות עם הצאן, "ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש השם במקום הזה ואנוכי לא ידעתי" לא ידעתי שגם בארציות מושכים את השם יתברך, וממשיך ואומר על זה הדרך "אם יהיה אלוקים עמדי" בלחם לאכול ובבגד ללבוש "ושבתי בשלום (מן החטא בהתעסקות שלי בענייני העולם הזה) אל בית אבי {שבשמים} והיה ה' לי לאלוקים" בהתעסקותי בענייני החומר אגביה וארומם לעבודת השם, וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, יעקב מבטיח מעשרות רוחניות בשילוב ההתעסקות בעולם החומר.

מרן הרב עובדיה זצ"ל אמר לי, בוודאי ובוודאי ישארו לגור בטבריה בעלי התשובה, ועל ידי כך יהיו עוד בעלי תשובה כל משפחתם עד שכולם יחזרו בתשובה.

מרן הרב אלישיב זצ"ל אמר לי, אדרבה שיפתחו במקום מוסדות תורה כדי שיהיה מענה למשפחות שב"ה חוזרות בתשובה, ואף עודד לפתוח מספר תלמודי תורה כדי שיהיה תחרות ביניהם וקנאת סופרים תרבה חכמה.

המשך בעמוד הבא

במוצ"ש פרשת תולדות תשע"ט הוזמנתי למסור הרצאה בטבריה. אני והעיר טבריה מחוברים, ועם כל הקושי לצאת מביתי בבני ברק במוצ"ש לכיון טבריה אני לא מסרב, בגלל הזכות שהקב"ה נתן לי לפני שלושים שנה לגור בטבריה במשך 5 שנים. שימשתי חצי יום מחנך בת"ת 'תפארת טבריה', ובשעות אחה"צ והערב מרצה ומוסר שיעורים לציבור מתחזק ובעלי תשובה, ובזכותו של איש חי רב פעלים ידידי היקר הרב דוד דרלי הי"ו שהקים את המוסדות המפוארים 'תפארת טבריה'. משפחות רבות זכו בשנים ההם לחזור לכור מחצבתם לאבינו שבשמים בזכות הפעילות הברוכה שנעשתה בכל שכונות העיר, בדרכי נועם קירוב לב אחים לאבינו שבשמים.

נשאלתי רבות אז ממשפחות שזכו לחזור בתשובה שלימה האם כדאי לעזוב את העיר ולעבור לגור בבני ברק או ירושלים מקום של ריכוז גדול יותר של ציבור חרדי ומוסדות חרדיים ואווירה טהורה ושמורה יותר. (יש לציין שטבריה של אז זה לא טבריה של היום שב"ה אלפי משפחות שומרי תורה ומצוות מתגוררים בה ויש מוסדות לרוב, והכל היום שונה לחלוטין ממה שהיה).

העברתי את השאלה למרנן ורבנן מרן הרב אלישיב זצ"ל, מרן הרב עובדיה זצ"ל, ומו"ר הרה"ק הנתיבות שלום ז"ע. ושלושתם כיוונו לאותה תשובה וכל אחד ענה בסגנונו הוא.

בפרה"ש "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה"

הרבה תמיהות: (1) רבקה שולחת אותו להינשא עם רחל, מדוע מתעכב י"ד שנים בישיבת שם ועבר.

(2) מה הענין של חלום "סולם יעקב" ומה פשר בפתרון החלום.

(3) הקב"ה מבטיחו בחלום "אנוכי עמך, ושמרתיך בכל אשר תלך" אז מה הענין שאח"כ יעקב נודר נדר "אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה"

והרי יש הבטחה מפורשת בענין. מה שייך "אם" לאחר ההבטחה "אנוכי עמך ושמרני בדרך הזה"

(4) "ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה"

אפייון וקורות חיים בשמות השבטים

מתוך הרצאותיו של הרב מנחם וייס שליט"א

המשק מלמד קצת

מו"ר הרה"ק הנתיבות שלום זי"ע אמר לי, זה למדנו מיעקב בפרשת ויצא "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", תכלית עבודת השם שאדם יקדש בתוך החומר ויעלה את זה להקב"ה, יש את יעקב שיושב סגור באוהלה של תורה 14 שנה בנייתוק מוחלט מהעולם החומרי, ויש את הדרגה הגבוהה יותר של יעקב שהוא מעורב בעולם החומרי ושם מקדש את שמו יתברך. בוודאי, פסק הנתיבות שלום, יישארו בטבריה ושם במקום החטא יהיה התשובה ויהיה זה לנחת רוח להקב"ה. הוא רק סייג את דבריו בתנאי שיהיו מוסדות ראויים ומתאימים לילדים של הבעלי תשובה, וכמו"כ להורים עצמם יהיה מסגרת לימודים קבועה ומתאימה שיוכלו לעלות ולהתקדם,

מוצ"ש פרשת תולדות תשע"ט אני יוצא משיעור במלון ציפורי בכנרת, ובחוץ ממתנה לי משפחה שב"ה זכו לפני 30 שנה בזמן שהתגוררתי בטבריה לחזור בתשובה ולהינשא בתשובה, ועכשיו הם מציגים לי את משפחתם, ב"ה 5 ילדים נשואים לאברכים בני תורה וכולם מתגוררים בטבריה, ועוד 2 ילדים בבית שמתחנכים ברוח מהורה בעיר הקודש טבריה. עיני העדה מרנן הצדיקים הרב עובדיה זי"ע, הרב אלישיב זי"ע, מו"ר הנתיבות שלום זי"ע ראו ברוח הקודש את הדרך אשר ילכו בה.

כיום טבריה משכנת בתוכה מאות רבות של משפחות חרדיות בני תורה, נשים צדיקות וצנועות, הצאצאים של אותם בעלי תשובה מלפני 30 שנה שאכן

נשארו בטבריה וקידשו את החומר שם, וזכו להגיע לדרגות גבוהות של אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך.

אפייון שמות השבטים מפרשתינו:

בזוהר הק' אנו מוצאים מספר התיחסויות בזיהוי במהות השם.

על נח שאכן הוא נחמה, בהיפוך האותיות חן "ונח מצא חן בעיני ה'" על ער בכור יהודה מביא הזוהר הק' שבהיפוך אותיות זה רע, ואכן כתוב ו"יהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'".

על אלעזר הוא מביא, בודאי שה' יהא בעזרו ויסיע בידו, קל-עזר

על בצלאל שנבחר לעבודת המשכן מובא, בוודאי שמא גרים ליה בצל קל היית, ועל זה נאמר בתורה "ראה קראתי בשם"

בספר מגיד מישרים למרן הבית יוסף, דברים שלמד עם המגיד-מלאך מביא, דמאן דקרי ליה-אברהם נוטה למידת החסד. ומאן דקרי יוסף הוא גיבור בעריות וזן ומפרנס,

בפרשתינו השבוע "ויצא" יש את שמות השבטים-" ותקרא את שמו ראובן"

(לאה בחרה את השם). ראה ה' בעניי.

ראה ה' בעניי נתן לי בן, ראו-בן, ומעניין שראובן בתכונותיו ראה בעניי בצער תמיד, אצל יוסף כתוב- ויאמר אליהם ראובן "אל תשפכו דם, למען הציל אותו מידם" ראה בצער יוסף יותר משאר אחיו,

בפרשתינו: "וילך ראובן בימי קציר

חיטים, וימצא דודאים ויבא אותם אל לאה ראה בצער אמו לאה "אז חיללת יצועי עלה"

שמעון- "ותאמר כי שמע ה' כי שנואה אנוכי",

מעשה שכם וחמור שנקרא בלשון חז"ל, אלוקיהם של אלו שונא זימה, ששמעון שומע על דברים שנואים ומשוקצים הוא נחלץ להלחם יחד עם לוי שמלווה אותו.

יהודה-" הפעם אודה את ה' ", יהודה הוא סמל של להודות, "יהודה אתה יודך אחיך" במעשה תמר, דוד המלך הנכד שמודה לה' בשירות ותשבחות במאה חמישים מזמורי תהילים

יששכר-לומדי התורה שמסמלים את שבט יששכר, יש-שכר, מזבולון שמפרנס את יששכר, לאה אמרה "הפעם יזבלני אישי"- יגור אצלי, יששכר גרים ומתפרנסים מזבולון,

יוסף "ותאמר אסף אלוקים את חרפתי"

רחל התכוונה לעצמה, שאסף ה' את הבושה שלה, בנבואה זה נמשך ליוסף עצמו שבחיינו סובל חרפה, ולבסוף אסף אלוקים את חרפתו.

"ותקרא את שמו יוסף יוסף ה' לי בן אחר"

היא התכוונה לבנימין, ובאמת יוסף עצמו הביא שני שבטים- מנשה ואפרים כראובן ושמעון יהיו לי.

לסיכום: אכן רואים שבשמות בני האדם שניתנו בלידתם מכל סיבה, בנבואה הקב"ה מזמן שבקורות חיהם יש את מהות ומשמעות השם שלהם. לכאורה גם ללא שום קשר לסיבה שבגינה ההורים נתנו את השם, שם זה נבואה.

פנינת בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

כוחן של דמעות

בתשובה שלמה לפניך, התחיל להרהר בליבו, איך יכול להיות שהוא מוסר יהודים למושל, ומנגד מבקש מהקב"ה שיחזיר אותו בתשובה. בהמשך התפילה הגיע 'למינים ולמלשינים אל תהי תקווה, ומיד חשב לעצמו, 'הרי אני מוסר ומלשין, וחז"ל אומר שמי שמלשין אין לו תקווה'. לפתע הרגיש נשבר מבפנים והתחילו לרדת לו דמעות, וכך בכה ובכה במשך חצי שעה, עד שבסוף התפילה קיבל על עצמו, בזכות אותם דמעות שעלו עד כסא הכבוד, שהוא לא מלשין יותר ויהי מה.

כשחזר לעגלון וביקש לשוב לביתו, אמר לו העגלון שהם ראו שהוא בכה, והבינו שכנראה התחיל לשנות דרך, ולכן עתה יקחו אותו בעל כורחו למושל. בלית ברירה ומפחד מהשומר החמוש הגיע היהודי למושל. אמר העגלון למושל

'ראה, עד היום היה זה נאמן לפניך, ועתה תראה שהוא לא ירצה להלשין כלל', ואכן כששאל המושל למה הגיע התחמק היהודי וענה, 'באמת אין לי מה לומר, איני מכיר ולא שמעתי...'. כעס המושל על שבגד בו, וציווה למשרתיו שיתנו לו מאה מלקות, במהלכם חשב היהודי לעצמו 'ברוך ה' שבאו המלקות לכפר על חטאיי, והלוואי שיכפרו על כל מה שמסרתי יהודים'. בסיום המלקות תפס אותו המושל וזרק אותו על השלג בחוץ, מוכה וחבול ושותת דם, וכך בקושי רב הגיע לעגלה ונסע משם לבדו. בדרך שמע קול בוכים, התבונן וראה אשה מסכנה בחוץ בקור העז, עם בגדים בלויים וללא אוכל, עומדת בפני שערי מוות ומתחננת לעזרה. מיד הכניס אותה לעגלה, נתן לה בגדים חמים ודבר מה לאכול ולקח אותה לביתה, ומשם המשיך לביתו. בביתו המשיך בהרהורי תשובה אמיתיים, וכל הלילה בכה ואמר לקב"ה, "ריבונו של עולם, יודע אני שחטאתי לפניך, והדמעות שבכיתי הם שהובילו אותי להתעורר, רוצה אני שמיתתי תהיה כפרתי, לא אוכל להמשיך הלאה בחיי כשאני יודע כמה עוול גרמתי ליהודים מסכנים", והקב"ה שעה לתפילותיו, ועוד באותו לילה נפטר היהודי הזה ועלה בסערה לשמיים.

אנשי החברה קדישא ידעו שהוא מוסר, וקברו אותו בבזיון בפנית בית הקברות. כמה שבועות לאחר מכן בא היהודי בחלום לרב העיר, שעד כה חשב שהוא רשע מרושע, והנה הוא רואה אותו בחלומו נראה כצדיק, לבן זווהר ובעל זקן. בחלום סיפר היהודי לרב את כל הסיפור, והרב הבין שהקב"ה גלגל לידו מצווה חשובה לפדותו, "כל המציל נפש אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא". אמר היהודי לרב "הקב"ה שמע את תחינותיי בזכות הדמעות, ופתח לי שערי תשובה. הפכתי להיות בעל תשובה ונכנסתי לגן עדן". מיד למחרת ביקש הרב מהחברה קדישא שיעשו לו מצבה וקבר ראוי, ויבקשו ממנו כולם מחילה.

מכאן למדים עד כמה הדמעות הן הכח החזק ביותר שיש ליהודי, כאשר בוכים ומתחננים התשובה עולה עד כסא הכבוד, וגם אם ירשיע היהודי, אם יתחרט באמת ויוריד דמעות יפתח לו הקב"ה שערי תשובה. אם לאה בכתה וכך זכתה ליפול בחלקו של יעקב, ודאי שאם נוריד דמעות בתפילותינו, יפתח לנו הקב"ה את כל השערים.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

ב פרשת השבוע מסופר שיעקב אבינו עובד שבע שנים בעבור רחל, ואומר ללבן במפורש שהוא עובד אצלו "בְּרַחֵל בְּתָךְ הַקְּטָנָה" (בראשית כט, יח). והנה בעת החתונה, לבן מרמה אותו ומכניס את לאה לחופה במקום רחל. שואל האלשיך הקדוש, הרי ידע יעקב אבינו שלבן וכל אנשי עירו רמאים, ומסתמא יתכננו רמאות כדי שלא יקח את רחל, למה לא עשה יעקב השתדלות כדי שלא ירמו אותו? היה מספיק להרים את ההינומה של שמלת הכלה, וגם אם נאמר שהיה חושך מפני שהחשיכו את מקום החופה כדי שלא יבחין בלאה, מסתמא בביתו לא היה חושך ועלטה, למה לא הסתכל בפניה בביתו לראות שהיא אכן רחל?

אומר הרב תירוץ מבהיל. רש"י אומר (בראשית כט, טז) 'היו הכל אומרים, שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן, ידעה לאה שהיא עתידה להיות עם עשו הגדול וביררה אודותיו, ואמרו לה שהוא רשע ומלסטם את הבריות, ומרגע ששמעה כך בכתה ובכתה ימים ולילות שלא ליפול בחלקו של עשו הרשע, ולכן כתוב "וְעֵינֵי יָאֵהָ רְכוּת".'

ראו מה עשו בכיותיה, ועד כמה שערי דמעה מסוגלים לגרום למהפך בעולם. שלוש פעמים כתוב "עֵינֵי". אצל לאה "וְעֵינֵי יָאֵהָ רְכוּת", וכן כתוב "וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוּ מִזְקָן" (בראשית מח, י), ועוד כתוב "וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה" (איוב יא, כ), לומר לנו שבזכות דמעותיה, למרות שידע עשו שלאה אמורה להיות כלתו, הלך ולקח כל מיני נשים ופילגשים ממקומות אחרים, ועל זה נאמר "וְעֵינֵי רְשָׁעִים תִּכְלֶינָה", שהקב"ה סימה את עיניו ולקושיה על יעקב אבינו שלא הסתכל בפניה, עליו נכתב "וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוּ מִזְקָן", הקב"ה סגר את עיניו של ישראל - דהיינו יעקב אבינו, שלא יבחין שזו לאה, וכל זאת עשה הקב"ה כדי לקבל את דמעותיה של לאה, שהתפללה שלא תיפול בחלקו של עשו, וגם שתזכה ביעקב אבינו. רואים מפה מה כוחה של דמעה, מי שבוכה - הקב"ה עתיד לעשות עבורו תהפוכות בעולם שבביל לקבל את תפילותו.

הרב עובדיה יוסף זצ"ל סיפר, על יהודי שהיה מקפיד אמנם על מצוות שבין אדם למקום ובפרט על התפילות, אבל אליה וקוץ בה, היה מוסר ומלשין למושל על יהודים שהיו מבריחים מהמכס. כשראה המושל את הרווח מאותו יהודי, הוא העמיד לרשותו עגלון ובנוסף שומר חמוש, שיוכל לבוא למושל מבלי שיוכלו לעכב אותו.

יום אחד קרא היהודי לעגלון, וביקש לנסוע דחוף למושל. מיד רתמו את העגלה, לקחו את השומר ונסעו. אותו היום היה יום מושלג וקשה מאוד לנסיעה. העגלה כמעט נתקעה והעגלון ניסה לשכנע את היהודי לדחות את הנסיעה ביום או יומיים. אמר לו היהודי, 'יש לי דבר מאוד חשוב ואני חייב לדבר עם המושל בדחיפות'. הם המשיכו בנסיעה בעצלתיים, ובניתיים רואה היהודי שבעוד רבע שעה שקיעה והוא טרם התפלל מנחה, ומכיוון שהקפיד להתפלל את כל התפילות הוא ביקש לעצור, וירד והתפלל בסמוך לעגלה.

בתפילותיו, כשהגיע להשיבו אבינו לתורתך, והחזירנו

ע"פ לוח נ"פ החיים לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
	17:52	17:17	16:07			

שעוריה במאפיה

ברזיה לא ניזוקה, חזרה לשגשג ולהרויח כראוי לבית עסק בו הבעלים מתנהג במידות אצילות כאלו.

סיפור זה המופיע בספר קורותיו 'ר' זלמן', ממחיש עד היכן גדלות הנפש של ויתור יכולה להגיע. לפעמים זה מאוד קשה, לפעמים מדובר בפגיעה בפרנסה, או בשם הטוב, אך בכל זאת - עדיף לוותר. היתור הוא לא חולשה, היתור הוא עוצמה, וכמה שהיתור קשה יותר ודורש יותר נשיכת שפתיים והקרבה עצמית - כך כוחו גדול יותר ועוצמתו מתחזק שבעתיים! הבה נחפש את ההזדמנויות לוותר מכל הלב. נכון, זה קשה ודורש הרבה מאמץ. אבל זה חכם, זה הדבר הנכון, וזה מה שיביא את הגאולה לכל אדם בפרט ולעם ישראל בכלל, וזה מה שפותח שערי שמים!

עד כמה צריך האדם לוותר נלמד מדברי קודשו של רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, שיום אחד על מפתח ביתו עמד אורח מכובד, ובפיו שאלה לא שגרתית. היה זה הגאון

עת שחר מוקדמת של יום שישי, בשכונת 'בית ישראל' בירושלים. זהו היום המרכזי בו פועלת מאפיית 'בריזל' שבשכונה במלוא הקיטור - תרתי משמע, כדי לספק את דרישת לקוחותיה מכל רחבי העיר. ביום שישי נשלחת תוצרתה לחנויות וסוחרים בכל רחבי ירושלים, ארגזים מלאי חלות בוקות וטעימות, מאפים ריחניים, רוגאלאך מלאי קקאו ובורקסים עטורי שומשום. זהו יום העבודה המרכזי של המאפיה ששמה הטוב יצא למרחוק, כמו הניחוחות שעלו ממנה...

ובדיק ביום הזה התרחש העוול הנורא. אחד מעובדי המאפיה בגד במאפיה שהעניקה לו את מלוא הידע והנסיון המקצועי, וללא כל בושה הלך אותו עובד ובעזרת סודות המקצוע שרכש במאפיית 'בריזל' והנסיון העשיר שצבר בשירותה, פתח מאפיה קטנה וחשאית, בה אפה חלות ומאפים כמיטב האומנות אותה למד במאפיית 'בריזל' המקורית, על מנת להתחרות במאפיה שסיפקה לו פרנסה ולימדה אותו את רזי הקונדיטוריה. אם לא די בכך, אותו עובד גם גנב את רשימת הלקוחות הקבועים של 'בריזל', וסיפק את הסחורה מהמאפיה שלו - במקום הסחורה של 'בריזל' המקורית. הוא השתמש גם בידע שצבר, גם בלקוחות שהכירו את 'בריזל' וגם בקשרים שיצר עם לקוחותיה הוותיקים של המאפיה - כדי להתחרות בה, ללא כל התראה ובלי כל הודעה מוקדמת.

באותו יום ששי, נותרה הסחורה במאפיית 'בריזל' עלובה ומיוממת. בני משפחת בריזל באו עם שחר למאפיה ועיניהם חשכו: עגלות עגלות של חלות ומאפים עמדו והתייבשו, בעוד חנויות ירושלים מלאות בכל טוב המאפים שסיפק להם העובד הבוגד. לא פחות ולא יותר! הפגיעה היתה בלתי נסלחת. הנוק הכספי עצום. באותו יום, לקראת כניסת השבת, הושלכו או חולקו קילוגרמים רבים של מאפים וחלות, שנותרו ככלי אין בו חפץ. אותו עובד מילא את כיסיו במזומנים מרשרשים מידי החנויות להן ספק את סחורתו, והותיר את משפחת בריזל תחת נזק כספי עצום ופגיעה חמורה בשם הטוב.

באותו יום, שהה בחו"ל בעל המאפיה ואבי המשפחה - הגה"צ רבי זלמן בריזל זצ"ל, ולמרות שחמת בני המשפחה בערה בהם, והם ביקשו לנקוט בהליכים כמו דין תורה או פרסום השערוריה או אפילו צעדים חמורים מאלו - המתינו לתגובתו של רבי זלמן ולא עשו דבר. כשהצליחו ליידעו על הנעשה, נאנח רבי זלמן וכאב, הן רק הוא יודע כמה הון ויגיעה השקיע במאפיה המשפחתית, שפרנסתו ופרנסת בני משפחתו תלויה בה... והנה,

עד שבסייעתא דשמיא קנתה לה המאפיה שם טוב וחוג לקוחות רחב, ועד שלאחר שנים של עמל והשקעה הוא רואה ברכה בעמלו, כל מאמציו יורדים לטמיון בעטיו של עובד אחד שבגד בו, ופתח עסק מתחרה עם כל הסודות המקצועיים, רשימת הלקוחות, יחסים עם הסוחרים, ואף הפחתת מחיר...

למרות כל זאת, שלח מסר חריף וברור לבני משפחתו: 'אל תרעו לו ואל תזיקו לו, אל תדברו בגנותו ואל תפעלו כנגדו. הכל מידי של בורא עולם, הוא הזן והמפרנס לכל!' בני המשפחה ביקשו לנסות ולשכנע, להסביר ולדבר על לבו כי יש לפעול בנחרצות נגד העובד הבוגד, אך רבי זלמן התעקש: 'אנחנו לא עושים דבר וחצי דבר. אני מוותר לו בכל לבי, פרנסה רק משמים!'

כשחזר רבי זלמן ארצה, הבחין כי אותו עובד לשעבר נמנע מלפגוש בו, מתחמק משיחה עמו. ניגש אליו רבי זלמן, טפח על שכמו בידדות ואמר לו: 'הלא ידידים טובים היינו מאז ומעולם, חיינו בידדות מופלגת. מה לך נמנע מלשוחח עמי? תרגיש בנוח ליצדי, אשמח להמשיך את ידידותנו כמקדם, ואדרבה - אם תצטרך עזרה מקצועית או תגלה שחסר לך קמח או כל מרכיב אחר - תפנה אליי ואעזור לך בשמחה!' הלה עמד נדהם, כמאובן ממש, ופניו הסמיקו מבושה. באותם רגעים ביקש כי האדמה תבלע אותו, עת הוא נוכח כי למרות הבגידה הגדולה במעסיקו לשעבר ולמרות שפגע בו באופן כה קיצוני, הוא לא נוטר לו טינה ומוותר לו מעומק לבו. הוא נפעם מפן נוסף באישיותו הקורנת של רבי זלמן, וגילה עד כמה יהודי יכול לוותר ולוותר, ללא סרך של טענה או שמץ של אי פרגון...

לימים, אסון קשה פקד את ביתו של האיש, מאפייתו נסגרה והוא נותר עני וחסר כל. מי שהצר על כך יותר מכל אחד אחר - היה רבי זלמן בעצמו, שעמד לימינו בעצה טובה ובעידוד, ואף סייע לו בסיוע של ממש. רבי זלמן הוא שעמד לצידו בגידול ילדיו וחניוכם למצוות, ואף גייס כספים לצורך חתונות הילדים, אותם ילדים של העובד שבגד בו! ממש משיב טובה תחת רעה במלוא ההדר, וכמובן שעקב כך מאפית

מוטב שבית המקדש לא ייבנה אם יש חשש כי אדם ייפגע, ייעלב או יתבייש כתוצאה מזה. מטרה עילאית ככל שתהיה לא מקדשת את האמצעים

רבי שלום שבדרון זצ"ל שהגיע וסיפר, כי הוצע לו למלא את מקומו של מגיד שיעור ומרביץ תורה נודע, אשר ייעדר לתקופת מה. אלא שהוא חושש ששומעי שיעוריו של אותו מרביץ תורה ייהנו יותר משיעוריו שלו, ושוב לא ירצו שרובם הקבוע ישוב למשרתו... רבי יחזקאל שמע את השאלה, והבחין בתעצומות הנפש של השואל. מחד גיסא - מה יכול להיות יותר טוב מלמלא מקום בהרבצת תורה, ואולי יותר מכך - יתכן שהדבר יהפוך למשרה קבועה! מאידך גיסא - מה יהא על מעמדו של הרב הקבוע? ובכן, האם ניתן לדרוש מרבי שלום לוותר על מילוי המקום עקב החשש למשרתו של הרב הקבוע?

ואז השיבו רבי יחזקאל דברים נוקבים, שכדאי שיעמדו לנגד עינינו כל הימים: 'מקובלני איש מפי איש עד אליהו הנביא זכור לטוב', אמר רבי יחזקאל במילים חדות וברורות, 'שמוטב שבית המקדש לא ייבנה אם יש חשש כי אדם ייפגע, ייעלב או יתבייש כתוצאה מזה. מטרה עילאית ככל שתהיה לא מקדשת את האמצעים, אם הם כרוכים בחשש פגיעה או עלבון ביהודי אחר!'. רבי שלום שמע את הדברים הברורים, והודיע כי הוא נמנע מלקבל את המשרה. וסיפור זה, המופיע בספר 'אדרבה', מעלה מסר בוהק וברור: גם כשעוסקים במטרה רוחנית, גם שפועלים למען משימה חיובית, יש לבדוק היטב אם איש לא נפגע, יש לוודא שלא יוצאת תקלה פוגעת מתחת ידינו!

כך היה עם רחל אמנו, שאף על פי שידעה שהיא זאת שאמורה להתחתן עם יעקב, וממנה עתידים לצאת כל 12 השבטים, ויתרה רחל על כל חלקה בהשתייכות לעם ישראל, שהרי בעת היותו לא ידעה רחל שיעקב ינשא גם אליה לאחר מכן, ועשתה הכל העיקר שלא תתבייש אחותה בריבים, ואף על פי שאם היתה לאה מתביישת בחופה האשמה לא היתה על רחל, בכל זאת ויתרה רחל, וכמו שאומרים העם, בדרך למעלה - החכמה היא לא לדרוך על אחרים!

(הרב אשר קובלסקי)

לבריאותו השלמה של מימון מרציאנו בן מזל הי"ו

לע"נ אברהם אבהרון בן ג'יניה ז"ל

לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל

לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל

לע"נ אסתר בת חנה ז"ל

הנה ה' ניצב עליו

מסופר על עשיר אחד שהחליט לבנות לעצמו וילה מיוחדת. הוא פנה לקבלן וסיכם איתו במדויק את כל הפרטים, מהמסד ועד הטפחות: שטח, גובה, מספר קומות, מספר חדרים בכל קומה, גודלם וצורתם. לאחר מכן עברו לסיכומים אודות המפרט הטכני של הדירה: צינורות אינסטלציה, נקודות חשמל, שיש ואלומיניום, ריצוף וקרמיקה וכו', והכל סוכם בחוזה מסודר. העשיר נתן דמי קדימה, והקבלן התחייב לסיים את המלאכה עד תאריך מסוים בעוד כמה חודשים, ועם סיום העבודה התחייב העשיר לשלם את יתרת הסכום שקבעו.

כעבור שבועיים בלבד מגיע הקבלן לבעל הבית, "ותכל כל העבודה", אמר בשמחה. "מה ותכל?" התפלא העשיר, "באת לעשות ממני צחוק?", שאל את הקבלן. "אדרבה! אתה מוזמן לראות", השיב הקבלן. "לא אכלה את זמני לריק", אמר העשיר, "הרי רק מלאך ה' יכול לבנות במהירות וילה שכזו...". אך הקבלן בשלו, "מדוע להכביר במילים? בוא ותראה! עליך לשלם לי את יתרת התשלום..."

בלית ברירה הצטרף העשיר לקבלן והם יצאו לשטח. על הקרקע היו מונחות בערימות מסודרות, ערימות של בלוקים, ערימות של ריצוף וקרמיקה, דלתות, חלונות... הקבלן הוציא מכיסו את המפרט הטכני, ואמר לעשיר: "הבה נעבור על המפרט אחד לאחד ונראה שלא חסר דבר"... אמר וחיכה ליתרת התשלום בכליון עיניים. "אדוני הקבלן! זעק העשיר, "כלום יצאת מדעתך? מה אעשה עם ערימות של בלוקים וצינורות? אני זקוק לבית לגור בו, ואותו אפילו לא התחלת לבנות..."

על פי משל זה ניתן להבין את חלומו של יעקב אבינו, בו נאמר "וַהֲנֵה סֶלֶם מַצֵּב אֶרְצָה וְרָאִשׁוֹ מְגִיעַ הַשָּׁמַיְמָה... וַהֲנֵה ה' יִצְבֹּעַ עָלָיו" (בראשית כח, יב-ג), הרי מדרגתו של יעקב אבינו היתה עצומה, ואם ראה בחלום שהסולם מגיע השמימה, למה לא ראה עצמו בחלום מטפס עד השמים? אלא למרות שהוא בארץ, ראה יעקב אבינו את ה' ניצב עליו, וזה כאומר לכל אדם, דווקא כשאתה בארץ יש בך כח להובילך למצב שה' יהיה ניצב עליך היכן שאתה, אך הכל תלוי לעשות רצון הבורא בכוונת הלב, להבדיל מהקבלן שרק קנה את החומרים, אבל לא השכיל לבנות את וילה כפי שנוצטווה, ואם היה עושה כן היה בא על שכרו, כן הוא היהודי, אם יקיים את מצוות ה' כמו שה' רוצה, בכוונה לעשות רצון בוראו, יבוא על שכרו מושלם.

כתינוק שנוול

"וַיִּתֵּן לוֹ אֶת רַחֵל בְּתוּ לוֹ לְאִשָּׁה" (בראשית כט, כח) - ישנה תמיהה מפורסמת, כיצד נשא יעקב אבינו את רחל ולאה שהיו אחיות. כתב החזקוני: ואם תאמר כיצד נשא יעקב שתי אחיות בחייהן, והרי הוא קיים את כל התורה כולה? אלא אמרו רבותינו שגר שנתגייר כקטן שנוול דמי. וכיוון שרחל ולאה נתגיירו, הרי שאין להן שום דין של אחווה, ואינן נחשבות אחיות לעניין זה.

שאלה: מעשה בגוי שחשקה נפשו להתגייר, לעזוב את עמו ולהסתפח לעם ישראל הקדושים. הוא עבר תהליך גיור כדת וכהלכה. והנה ביום הטבילה, לאחר טבילת הגיור שלו והפיכתו לגר צדק, הגיש לו הרב שגייר אותו מתנה מיוחדת - ליקר חלבי מיוחד במינו וגם פרי חדש, כדי שהגר יוכל לברך עליו "שהחיינו", ולפטור בברכה גם את גיורו, שישנם פוסקים שאומרים שאין ברכה שהחיינו על טבילה לגרות, ולכן הביא הרב פרי חדש.

הגר בירך בהתרגשות שהחיינו על הפרי וטעם ממנו, ולאחר מכן נטל את כוסית הליקר, ועמד לברך עליה "שהכל", ולפתע נזעק ואמר: "אוי הרי אני בשרי!..." ועצר מלברך. "בשרי?! - תמה הרב מתי בדיוק אכלת בשר?", השיב הגר "לפני שעתיים אכלתי סעודה בשרית, והרי למדנו שיש להמתין שש שעות שלמות לפני שאוכל חלב". תהה הרב, "אולי בכל זאת מותר לך לשתות חלב, שכן כשאכלת היית גוי, וכעת נולדת מחדש והפכת ליהודי".

מכאן התעוררה השאלה, האם אכן צריך הגר להמתין שש שעות עד לאכילת חלב, או שמא מותר לו לשתות את המשקה החלבי, היות ואת הבשר אכל כשהיה גוי, ומאז נעשה "בריה חדשה"?

תשובה: בהלכה ישנם שני טעמים להמתנת שש שעות בין אכילת בשר לחלב (ככתוב בטור יו"ד פט): א) לשיטת רש"י הטעם הוא שהבשר מושך טעם זמן רב, ולוקח לבשר שש שעות להתעכל לגמרי במעי. ב) לשיטת הרמב"ם, הטעם הוא משום חשש שמא נשאר בשר בין שיניו, ולאחר שש שעות נחשב הבשר כמעוקל וכבשר שסרח.

לאור זאת, אמר רבי חיים קנייבסקי שליט"א, שגם בשאלתינו יצטרך הגוי להמתין שש שעות, הבשר שאכל עדיין לא נתעכל ועדיין מושך טעם, וגם ייתכן שיש בשר בין שיניו, ולכן עליו להמתין שש שעות שלמות עד לאכילת מאכלי חלב.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

רוצים שה' יזכור אתכם לטובה!?

האם יש מישהו מאיתנו שלא רוצה שבשעת צרה וצוקה יזכרהו ה' לטובה ויושיע אותו? כל אחד מאיתנו צריך ללמוד מרחל אימנו, שזכתה לוותר לאחותה לאה, ויתרה מכן מסרה לה את הסימנים כדי שלא תתבייש בשעת החתונה עם יעקב אבינו, ועקב כך זכתה רחל לישועה. ננסה להעמיק בכך ולקחת מוסר לחיי היום יום.

לאחר שלאה אימנו נפקדה בבנים, וכך גם בלהה שפחת רחל וזלפה שפחת לאה, אך רחל אימנו היתה עדיין עקרה ללא בנים, עד שאומרת התורה "וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֲלֶיהָ" (בראשית ל', כ"ב), ומפרש רש"י: זכר לה שמסרה הסימנים לאחותה. ומוסיף על כך המהר"ל - שזו מידה כנגד מידה, היא עשתה שלא תצא אחותה בחרפה מבעלה, לכן אין ראויה שלא תלד ותצא בחרפה מבעלה. כלומר שבזכות שויתרה ללאה כדי שלא תתבייש, כך ויתר לה הקב"ה, וזכתה להביא את יוסף ובנימין לעולם אף על פי שעקרה היתה.

לכאורה יש כאן דבר פלא, אם העובדה שויתרה ללאה היא הסיבה שבזכותה נפקדה, למה לא זכתה לבנים זמן

מידת הותרנות בבית צריכה רבה, והיא גזירת יהלום לענין השלום... ולפעמים מידת הותרנות תחיה בעליה ותצילהו מצרה וצוקה, מה טוב חלקה

רב קודם לכן, שהרי על הסימנים ויתרה עוד קודם נישואיה, אבל בעצם נפקדה שנים רבות לאחר מכן, רק לאחר המעשה של הדודאים, כשביקשה את הדודאים של לאה, שהם צמח המסוגל להריון. למה המתין לה הקב"ה עד אז ולא זיכה אותה בבנים לפני כן?

מתרץ ה'שפת אמת' תירוץ נפלא, משום שכאן במעשה הדודאים נודע הדבר שרחל מוותרת ללאה בכל ליבה. כאשר לאה אומרת לרחל "הַמַּעַט קָחָתְךָ אֶת אִשְׁי וְלָקַחְתְּ גַם אֶת דֹּדָאֵי בְנֵי" (בראשית ל', טו), יכלה רחל לענות ללאה, 'הרי את היא זאת שלקחת את יעקב ממני ונישאת אליו במרמה', אך רחל לא עונה כלום, ובשתיקה זו הגיעה רחל לקיום הויתור בפסגת השלמות, ודווקא ע"י כך זכתה להיפקד בזרע של קיימא.

נוראות אומר ה"פלא יועץ" (ערך ותרגום): "מידת הותרנות בבית צריכה רבה, והיא גזירת יהלום לענין השלום... ומברייח קטטה ואיבה... ולא תאונה אליו רעה ונגע לא יקרב באהלו. ולפעמים שמידת הותרנות תחיה בעליה ותצילהו מצרה וצוקה, מה טוב חלקה, לא ידע אנוש ערכה", ניקח את הדברים הנפלאים הללו לביתנו, וככל שנשכיל לנהוג במידת הותרנות, נזכה שירבה השלום, וגם נתברך במידה כנגד מידה, שהקב"ה ברוב רחמיו ירחם עלינו ויושיענו.

אופטימי זה בריא

במשך לדברינו בגליון הקודם על לחץ וחרדה והשפעתם על גוף האדם, ננסה לברר כיצד חשיבה חיובית ותקווה - ובמילים אחרות חשיבה אופטימית, מועילים לבריאות האדם: חוקרים שבדקו אלפי אנשים מצאו כי אלה שהיו אופטימיים יותר, היו גם בעלי מדדים תקינים יותר של הלב וכלי הדם.

מחקר שנערך באוניברסיטת אילינוי שבארצות הברית מגלה כי אצל אנשים אופטימיים מדדי תפקוד הלב וכלי הדם טובים יותר. המחקר כלל 5,100 מבוגרים שעברו מדידות לחץ דם, משקל, גובה, רמות סוכר בדם וערכי כולסטרול. במקביל נשאלו הנבדקים באשר לתזונתם, הפעילות הגופנית והעישון. כל נבדק דורג בסולם 0 עד 14, כאשר 0 פירושו נתונים בריאותיים גרועים, וציון 14 ניתן למצב בריאותי טוב. בתוך כך התבקשו הנשאלים למלא שאלונים בנוגע לבריאותם הנפשית ומידת האופטימיות שלהם בחיים. החוקרים מצאו כי אלה שהיו אופטימיים יותר, היו בעלי סיכוי גבוה ב-76% להיות בעלי

מדדי בריאות גבוהים מאוד. מניתוח הממצאים עלה כי לאופטימיים היו רמות סוכר וכולסטרול תקינות יותר. הם גם נטו להיות פעילים יותר גופנית, ובסיכון נמוך יותר לעשן. עדות נוספת לקשר בין הלב למערכת הנפשית ניתן לראות בתסמונת הלב השבור, או בשפה הרפואית: "סינדרום אקו-טסובו". מדובר בתסמונת השכיחה בעיקר אצל נשים, ומתאפיינת בכאב בבית החזה וקוצר נשימה הדומים להתקף לב, בעקבות אבל פרידה או אירוע טראומטי. תסמונת זו תוארה לראשונה ביפן בשנת 1990. בשל צורת הלב - שנראית אצל החולים כמו כד עם צוואר בקבוק צר - קיבלה התסמונת את שמה, שמקורה בכד דייג מסורתי ששימש את הדייגים היפנים כדי לצוד תמנונים. בשנת 2006 סווגה התסמונת כמחלת לב על ידי ארגון הלב האמריקני. על פי ההשערה המקובלת, רמות מוגברות של חומרים הקרויים קטכולאמינים, הגורמים לעיבוי המחיצה בין חדרי הלב, וכתוצאה מכך, נוצרת חסימה משמעותית באספקת הדם לשריר הלב. למרבה המזל, התסמונת הזו, אף שהיא בעלת מאפיינים הדומים להתקף לב, חולפת ולרוב אינה כרוכה במחלות בעתיד.

חז"ל הקדושים הביאו דברים מעין זה בגמרא (כתובות סב). אמר רב: אנהו שוברת חצי גופו של אדם, שנאמר: "ואתה בן אדם האנח בשברון מתנים ובמרירות תאנח" (יחזקאל כא, יא), ור' יוחנן אמר: אף כל גופו של אדם, שנאמר: "והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח, ואמרת אל שמועה כי באה, ונמס כל לב, ורפו כל ידים, וכהתה כל רוח, וכל ברכים תלכנה מים" (יחזקאל כא, יב), וכך לימדונו רבותינו הקדושים על חשיבות הגישה חיובית לבריאות הגוף.

רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל

ביום ראשון י' בכסלו יחול יום הפטירה של רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, שנתבקש לבית עולמו לפני 68 שנה. כבר מצעירותו בישיבת וולוז'ין התבלט בחריפות בלימוד. לאחר נישואיו כבר בגיל 24 נתמנה לראש ישיבת סלבודקה, ולימים רבה של סלוצק, ולאחר רדיפות רבות ומאסרים ע"י המשטר הסובייטי נמלט לקלוצק, ומשם זכה להגשים את חלומו ולעלות לארץ ישראל. בחייו היה הרב חריף וענק בתורה, ובעל מוסר גדול שאותו ינק מתנועת המוסר של רבי ישראל סלנטר.

שומר רגלי חסידי!

"החלב גלש...!", צעקה אשת הרב בשעה שלמד עם תלמידיו. רבי איסר זלמן פסק מיד מלימודו, שוחח כמה מילים עם הרבנית ויצא במהירות מהבית. המאורע הפליא מאוד את התלמידים, שמעולם לא ראו את רבם מפסיק מלימודו, ועוד בעבור מעט חלב שגלש? כאשר שב הרב לביתו הסביר לתלמידיו: "אם החלב גולש, אין זה מקרה, זו גזרה משמים, ועלינו לפשפש ולבדוק את סיבת הגזרה... ואכן התברר שהיום הרבנית לא שילמה לחלבן את כל הכסף המגיע לו עבור החלב, על כן הלכתי לשלם לו את החוב, הלא נצטוונו 'ביומו תתן שכרו'...".

"ואם תתפלאו כיצד ידעת כל זאת" - המשיך רבי איסר זלמן ואמר לתלמידיו - "אספר לכם מעשה מרבי חיים מוולאז'ין זי"ע: פעם סיפרו לו שדלי המים טבע בבאר, וכשהביאו גרזן להעלותו משם, נפל אף הגרזן. מיד תלה רבי חיים הדבר בספק כסף מעשר שהקהל לא הפרישו. וכשמע דבר טביעת הדלי קם והפריש סכום זה למעשר, ומיד באו להודיעו שהדלי והגרזן עלו מן הבאר...".

כיצד נפרד הרב מנכדו? ולמה?

היה זה בעת שהרב איסר זלמן מלצר זצ"ל ליווה את חתנו רבי אהרן קוטלר זצ"ל, ונכדו רבי שניאור זצ"ל, עם שובם לאמריקה. הבן ר' שניאור, היה אז בתקופת אירוסיו, והחתונה היתה אמורה להיערך מיד עם שובו לאמריקה. התרגשות רבה ניכרה בר' איסר זלמן בעת הפרידה מנכדו, כאשר ירדו בגרם המדרגות בדרכם לרכב שהמתין לקחתם לשדה התעופה.

והנה, הבחינו תלמידיו שר' איסר זלמן לא ירד עד לרחוב ממש, אלא ליווה את ר' שניאור ואביו רק עד אמצע המדרגות וניפרד מהם. לשאלת התלמידים למה לא המשיך ללוותם, השיב הרב זצ"ל תשובה מרטיטת לב: "הרי לא כל חבריו של נכדי שניאור זכו להגיע למצב שבו הוא נמצא עתה. רובם נהרגו על קידוש ה' ולא זכו כלל להגיע לחופתם, ואם כן כיצד יש באפשרותי לירד עד לרחוב, ולנשקו לעיני כולם, ולצער בכך משפחות רבות שלא הגיעו לרגע הזה?".

קהילת "בית לוי" ומתפללי בית הכנסת

מקדמים בברכה ובחזווחא דליבא את פני מורנו ורבינו

האי גברא רבה מעוז ומגדול

הראשון לציון והרב ראשי לישראל

הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א

אשר ישבות כאן בשכונתנו בית וגן בשבת פרשת "ישלח"

ואי"ה ימסור את השיעור המרכזי בהלכה ובאגדה בביה"כ "בית לוי",

בשבת קודש בשעה 15:00

ולאחריו תפילת מנחה של שבת ברוב עם הדרת מלך

הציבור הקדוש מחזמן, בברכת החורה ולומדיה,

מוסדות "בית לוי"

לתגובות הערות: שליח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:22

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:20

ר"ת: 17:54

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 526 12.11.2021 - ח' כמליו תשפ"ב

וְהוּא הַשֵּׁנִי לַחֵם
וְהוּא הַשֵּׁנִי לַחֵם

פְּרִשְׁת - וְיֵצֵא

וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכַל (כח,כ)

לפני 450 שנים, חיו בצפת ענקי עולם בפרשת 'ויצא' האלשיך נתן דרשה בבית הכנסת, ופירט את מאה הרמאויות שרימה לבן הארמי את יעקב אבינו. האריז"ל ישב בבית הכנסת והקשיב לדרשה, אבל הוא כל הזמן הסתובב והסתכל דרך החלון... ולפתע החל לחייך. בסוף השיעור ניגש האריז"ל לאלשיך ואמר לו: דע לך, לבן הארמי ירד מעולם האמת, עמד בחלון והקשיב... ועל כל רמאות שאמרת שהוא רימה, הוא הנהן בראשו ואמר 'אמת! כשהגעת לרמאות המאה, לבן הגיב בכעס... "לא חשבתי על זה!", ומיד פלט ואמר: "חבל שלא חשבתי על זה!". חבל על עוד כמה שקלים שהוא היה יכול להוציא מיעקב אבינו.

המשיך האריז"ל ואמר: "הרהרתי לעצמי, לבן הרשע, לא עזר לך כלום מכל השקרים האלה, אתה כבר 3500 שנה בעולם האמת, וכל מה שיש לך בראש זה איך היה אפשר לרמות יותר"... בל נשכח שהבוק הזה לא היה צעיר. ר' חיים קנייבסקי עושה חשבון שהוא היה בן 97! ואיזו תאוה יש לו לממון... ואצל יעקב אבינו ובניו - בדיוק ההפך! נקי כפיים ובר לבב!

במושב החרדי קוממיות, פעלה מאפייה שסיפקה לחם לכל הסביבה, תחת ההשגחה של הגר"ב מנדלסון. המאפיה יצרה לחם לכ-5000 משפחות מדי יום, ומחזור הכספים הלך וגדל, ואיתם גם הגרעונות הכספיים.. בעלי המאפייה פנו לרב לורנץ שיסייע להם להשיג הלוואות כספים מגמ"חים שונים, ואכן הוא הצליח להשיג להם כספים רבים. אך דא עקא שכאשר הגיע זמן הפרעונות של ההלוואות, המאפייה לא יכלה לעמוד בזה, ולכן הרב לורנץ היה לווה מגמ"חים אחרים ומגלגל עבורם את ההלוואות מגמ"ח לגמ"ח.

באיזשהו שלב, כשהבין הרב לורנץ שהמאפייה לא תוכל יותר לעמוד בהתחייבויות הכספיות, הוא החליט לעצור את השתדלותו, ולא סייע למאפייה לגלגל את החובות. הרב מנדלסון פנה אליו וביקש ממנו לחזור בו, הרי זו המאפייה היחידה בכל האזור שמספקת לחם כשר, ללא חשש טבל, ללא חשש תולעים... צריך לחשוב גם בהיבט הרוחני שאם היא תיסגר, התוצאה תהא חמורה ביותר...

הרב לורנץ חשש, והציע שיפנו למרן הגרי"ז מבריסק שיכריע בשאלה. נכנסו השניים קמי גדול הדור, הרב מנדלסון הסביר באריכות ובהתלהבות את הנחיצות של המאפייה, ואת הצורך לספק לחם כשר לאלפי משפחות גם במחיר של הפסד כלכלי... ואילו הרב לורנץ הציג את עמדתו בקצרה. אמר להם מרן הגרי"ז: "לחם כשר הוא באמת דבר חשוב עד מאוד, אבל רק בתנאי שהוא כשר מכל הבחינות... אם הלחם מיוצר מכסף 'טרף', מהלוואות שאין כל סיכוי להחזירם, אזי הלחם 'טרף' אף הוא". (אפריון שלמה גיליון 316)

אָכַן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאֵנְכִי לֹא יִדְעֵתִי (כח,טז)

אומר המדרש: "כל מה שישראל אוכלין בעולם הזה, אינו אלא בזכות האמונה". כל הפרנסה של עם ישראל, זה רק מחמת האמונה? למה?! אומר הירושלמי בר"ה: הקב"ה מקיים את כל התורה כולה. כמו שעם ישראל מקיימים את התורה ועושים מצוות, כך גם בורא העולם מקיים את כל התורה כולה! עשה, ולא תעשה.

אומרת הגמרא בעירובין: "אשר אנכי מצוך היום לעשותם", היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם. שכר מצוות בהאי עלמא ליכא! בעולם הזה לא מקבלים שכר על מצוות, אלא משלמים לנו בצ'ק שוטף פלוס 120 שנה... רק בעולם הבא! אז אם הקב"ה מקיים את כל התורה כולה, למה הוא לא מקיים את מצוות "ביומו תתן שכרו?!". למה הוא לא משלם לנו מזומן בעולם הזה?!

התשובה פשוטה, בשו"ע נפסק שאדם ששוכר פועל על ידי שליח, לא עובר על 'בל תלין', הוא לא חייב לשלם לו באותו היום'... ביומו תתן שכרו' זה רק אם בעל הבית בעצמו שכר את הפועל... אנחנו שכירי יום של הקב"ה, כל יום והעבודה שלו. אבל איך הקב"ה שכר אותנו...? על ידי שליח – משה רבנו! אם כך יוצא שנשכרנו לעשות תרי"א מצוות, וזה היה ע"י שליח. לכן אין על המצוות הללו שכר בעולם הזה...

אבל שתי מצוות שמענו מפי הגבורה – 'אֵנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם', וְלֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי. לכן על מצוות האמונה דווקא כן מגיע לנו שכר בעולם הזה, משום שלא נשכרנו על ידי שליח, אלא על ידי הקב"ה בעצמו!

לכן אומר המדרש שכל מה שישראל אוכלין בעולם הזה, זה רק בגלל מצוות האמונה, אנחנו מתפרנסים מלהאמין בחי העולמים! ולמה באמת הקב"ה נתן את שתי המצוות הללו בעצמו ולא על ידי שליח?

אומר ה'בנין דוד': משום שהקב"ה יודע שבשביל לקיים את המצוות, בשביל להתפלל וללמוד תורה, צריכים הרחבת הדעת, דירה נאה וכלים נאים מרחיבים דעתו של אדם... צריכים עולם הזה. כשאינן כסף זה קשה... לכן הקב"ה השמיע לנו את המצוה היסודית ביותר – האמונה, דווקא מפי הגבורה. כדי שנזכה לשכר בעולם הזה, ונקיים מצוות.

אומר יעקב אבינו: "אָכַן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה", אני רואה שהעולם הזה מסייע ל-"יש ה'..." לקיים מצוות. וְאֵנְכִי לֹא – יִדְעֵתִי, עכשיו "ידעתי" והבנתי למה מצוות "אֵנְכִי" ו"לֹא", נאמרו בפי הגבורה. לכן אומר שלמה המלך (קהלת ד,ט): "טוֹבִים הַשְּׂנִים מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעֵמְלָם". 'טוֹבִים הַשְּׂנִים' (שתי מצוות 'אֵנְכִי' ו'לֹא יִהְיֶה לְךָ'), 'מִן הָאֶחָד' (ששמענו אותן מפי ה-אחד), משום שעל ידי זה 'יש להם שְׂכָר טוֹב בְּעֵמְלָם' הם מקבלים שכר בעולם הזה לעבודת ה'! (עלון 'אפריון שלמה' גיליון 233)

ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אוֹדָה אֶת ה' (כט, לה)
הרב יצחק הלוי זיע"א (חתנו של המהר"ל מפראג) בספרו 'פענח רזא' מבאר מדוע לאה לא היתה מוכנה להודות לה' על ראובן, שמעון ולוי, ורק שנולד יהודה, הודתה לקב"ה:

לאה שהיתה אחת האמהות של כל עם ישראל, היתה בעלת רוח הקודש ברורה וראתה כל מה שיקרה במהלך הדורות.

וכשנולד ראובן, ראתה שיוצאים ממנו דתן ואבירים שיחלקו על משה רבינו.

כשנולד שמעון ראתה שיוצא ממנו זמרי שיחלוק על משה רבינו.

כשנולד לוי ראתה שיוצא ממנו קורח שיחלוק על משה רבינו.

לאה אימנו שבהנהגתה הנדירה הנחילה לכל הדורות – על ילדים שחולקים על צדיקים אסור להודות! אבל כשילדה את יהודה, ראתה שממנו לא יצאו ילדים שיחלקו על משה רבינו, ועוד שיודה על מעשה תמור, אמרה: הפעם אוֹדָה אֶת ה'. (לוקט מהעלון 'מסילות אל הנפש')

תוריד את הראש (מתוך טוב לחסות בה')

יעקב אבינו עובר סבל רב עם חמיו, לבן – הוא עובד עליו ומרמה אותו פעם אחר פעם: מחליף את אשתו, לא משלם לו משכורת, לא עונה לו לטלפונים, מנצל אותו ומתעלל בו ללא סוף. כל אדם רגיל היה עורך מאומה ומשפיל את חמיו בחזרה, אך יעקב אבינו לא פותח את הפה ולא משיב מלחמה, הוא פשוט מוריד את הראש וממשיך הלאה, מפני שכך היא הדרך לצלוח בחיים את כל הקשיים.

מסופר על האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל כי פעם אחת הוצרך הוא לנסוע לברית מילה. הרב המתין בביתו לנהג, עד שהודיעו לרב כי המכונת מחכה למטה. הרב ירד באיטיות אל כניסת הבית, שם חיכתה לו מכונת קטנה המכונה: "פולקסוואגן – חיפושית". האדמו"ר שמעולם לא נתקל ברכב קטן מימדים שכזה, שאל את הנהג: "כיצד נכנסים למכונת קטנה שכזו?". השיבו הנהג: "צריך קצת להתכופף, כבוד הרב". האדמו"ר אכן התכופף, הזדחל פנימה, והמכונת החלה לנסוע... לאחר אותה נסיעה, אמר האדמו"ר לתלמידיו: "למדתי מכאן מוסר השכל גדול מאד, והוא כי אם אתה רוצה להתקדם בחיים – אתה צריך להתכופף...". גם כשעוברים עליך דברים שמנסים להוציא אותך משלוותך, הורד את הראש והמשך הלאה.

הגמרא (בב"ק צב) אומרת כלל גדול לחיים: "חברך קריך חמורא, אוכפא לגביך מוש". מסביר רש"י: "אם חברך קרא לך 'חמור', טול את האוכף של החמור ושים אותו על גבך", כלומר, הודה לדבריו ואל תענהו, אלא תוריד את הראש ותמשיך הלאה. רבותי! האם שמענו טוב?... חז"ל אומרים לנו שאם חברך קורא לך "חמור", אל תשיב לו ותכנה אותו בכינויים, אלא שים אוכף על גבך, כלומר, תאמר לו: "אתה צודק, אני חמור". איפה נשמע היום כדבר הזה? הלא אם מישהו יקרא לי "חמור", מיד הוא יקבל ברכות עם כל גן החיות. כי ברחוב קוראים לאדם ששותק בשם 'פראייר', אך חכמינו מלמדים אותנו כי אין לנו להתרגש מכל אחד שמנסה לערער את שלוותנו, אלא עלינו להצדיק אותו, להוריד את הראש, ובלבד שנוכל להמשיך הלאה בחיינו בשמחה. אם נשיב לו מלחמה – הדבר עלול להרוס את נשמתנו ואת חיינו.

"נסעתי פעם באוטובוס – קו 93 בשכונת בית וגן בירושלים", מספר הרה"ג מאיר צימרוט שליט"א, "והנה לפתע ברחוב החיד"א יצאה מכונת פרטית במהירות, וכמעט התנגשה באוטובוס. דלת המכונת נפתחה וממנה

יצא אדם מנוער מתורה ומצוות שהחל לצעוק לעבר נהג האוטובוס: "איי חמור שכמותך". נהג האוטובוס חייך אליו ואמר לו: "אתה אח שלי". "אל תעצבן אותי כלב שכמותך", המשיך הנהג לדבר בעצבים. אך נהג האוטובוס מחייך לו ומשיב: "אתה אח שלי". "סוס שכמוך תיזהר ממני", המשיך נהג הרכב, ונהג האוטובוס ממשיך בחיכוך ואומר: "אין כמוך אח שלי". כך עבר בעצבים בעל הרכב על כל החיות, ונהג האוטובוס ממשיך בשלו לחייך ולומר לו כי הוא אחיו.

עד שלנהג כבר נמאס ואינו מבין מדוע נהג האוטובוס לא נפגע מדבריו ולא מתרגש מהם ושאלו: "מדוע על כל דבר שאני מכנה אותך בכינוי גנאי, אתה מחייך ומברך אותי שאני אחיך?!" נהג האוטובוס שמע את דבריו והשיב: "תראה, מצד אחד אינני מסוגל לקלל יהודי אחר, הגם שהוא מקלל אותי, אך מצד שני קשה לי לשתוק ולא להגיב, על כן לפחות אני אומר כי אתה אחי, וממילא אם אתה קורא לי חמור, אז אתה אח שלי וגם אתה חמור, רק שאני רומז זאת בעדינות".

שמע זאת נהג הרכב, נרגע מכעסו וחזר לרכבו. ראיתי ממש את דברי שלמה המלך (משלי כה, טו): "לשון רכה- תשב רגם", כלומר, במקום להשיב אש וליצור מלחמה, החכמה הגדולה היא להוריד את הראש ולהמשיך הלאה. כמה פעמים בחיים אם רק נדע שלא להתרגש ולא להשיב מלחמה בבית ובעבודה, אלא להוריד את הראש ולהמשיך הלאה, נחסוך מעצמנו הרבה דברים שלילים, ונזכה לחיים יפים ומאושרים. (דרשו')

וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב הֲכִי אָחִי אַתָּה וְעַבְדְּתָנִי חָנָם הַגִּידָה לִּי מַה מְשַׁכְּרֶתְךָ (כט, טו)
הקשה מרן עובדיה יוסף זיע"א: איך יתכן שלבן שהיה רמאי אומר ליעקב וכי עבדתני חנם? הגידה לי מה משכורתך והרי לבן חיפש בכל דרך לגזול ולרמות את יעקב.

ותירץ: הרי שראה יעקב את רחל לראשונה אמר לה: כי אחי אביה הוא, ופירש רש"י, שיעקב נתכוין לאמר לה שגם הוא יכול להיות אחיו של לבן בעניני רמאות, וכשנודע הדבר ללבן התחיל לחשוש מיעקב שמא ירמה אותו, ולכן פנה ליעקב ואמר לו: **הֲכִי אָחִי אַתָּה** – הרי אתה אחי בעניני רמאות, **וְעַבְדְּתָנִי חָנָם?** כלומר אם גם אתה רמאי בודאי לא תעבוד בחינם, ולכן **הַגִּידָה לִּי מַה מְשַׁכְּרֶתְךָ** – תאמר לי מראש כמה אתה מבקש ותעזוב אותי.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רות.
לפרנסה טובה: שגיאל בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה,
שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי ז"ל, רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

עבודת ה' בעניני הגוף

ויפגע במקום וילן שם וגו'. וייקץ יעקב משנתו ויאמר איך יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי. (כח, יא-טו) ביאר הרה"ק מאפסא ז"ל דע דיש לומר כי אותן י"ד שנים שהיה נטמן בבית המדרש של ועבר אל שכם יעקב רק היה לומד (ג"ר ב"ר סה, א), ועבד את השי"ת בלמודו, בלבונו, בלא בשינה לא היה יודע שאפשר לעבוד את השי"ת, וכאשר בא אל המקום ההוא, ואשר ויחלום' וגו', אז ראה יעקב באיניו ע"ה' יושב בשינה גם כן יכולים לעבוד את השי"ת. והוה: 'ויקץ יעקב משנתו ויאמר איך יש ה' במקום הזה', פירושו, וראה יעקב היום שיש ה' גם כן בשינה, ויכולים לעבוד את השי"ת הקודש בשינה, 'ואנכי לא ידעתי' פירושו, מזה לא ידעתי עד הנה. (אבות ישראל)

דיקונו של יעקב בכסא הכבוד

והנה מלאים אלקים עולים ויורדים בו. והנה ה' ניצב עליו (כח, יב-ג). ידועה קושיית רש"י, שהמלאים יושבים בשמים והיה צריך לומר יורדים ועולים בו, אלא שהכתוב בצמנו מתוך את הקושיא, בהתחילו את הפסוק 'והנה ה' ניצב עליו', הדיינו עליו משם - שוכה יעקב להיות כולו קודש, מרכבה לכשינה ודיקונו של יעקב חקקה למעלה בכסא הכבוד (הח"ן כח, ג) וכאשר נצטוו המלאכים, לירד לשמור על יעקב וללוותו, הם לא ידעו על מי עליהם לשמור ועל כן העלה אותם הקב"ה מעולם המלאכים לגעולם הסא, כדי שיתכלו המלאכים בצורתו חקקה בכסא הכבוד ורק לאחר מכן הם ירדו ללוות את יעקב ולשמרו. ועל כן, 'מלאים אלקים עולים ויורדים בו'. (תה"ק רבי מרדכי בריהו מהוסיא"ן)

התפארת של יעקב שראו אדני יכולים לעבוד את ה'

והנה ה' ניצב עליו וכו' וייקץ יעקב משנתו (כח, טו). ביאר הרה"ק רבי ישראל ממוז'ז' כי לכאורה צריך להבין, אשר בכל ההבטחות עד כי לא אעזוב, לא הקיץ משנתו עד ההבטחה לא לא אעזוב מיד וייקץ יעקב משנתו שבודאי לא היה זאת במקרה כמובן, אלא 'ל ידועו אמרים ז"ל כי לא אעזוב' הוא הבטחת הפרנסה ע"ש, ידוע דמעשה אבות סימן לבנים במעשהו אז שלא הקיץ משנתו עד הבטחת הפרנסה רמז עורה ולחקיק את ישראל מן השינה ותברדימת עוה"ז כמו הפרנסה, כשישישראל גינה הפרנסה מיד וייקץ משנתו לעבודת הבורא.

(דברי ישראל - ר"י ג' כסלו תר"א)

עד ה' הקיץ משנתו וי"ח צריך גם כוסית וי"ש

כי לא אעזוב עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך (כח, טו) היה מעשה אצל הרה"ק רבינו ז"ל, שהדני אליו יהודי בעל יסורים, ובנו הילד רבי דוד משה - מי שהיה לימים הרבי שטרנסקוב - נישג ושח עם היהודי לפני כניסתו אל הרה"ק מרוז'ן, וביקש הימנו: שאחרי יציאתו מהיכלו של אביו, שיאמר לו מה שאביו ענה לו, ואכן בצאת היהודי מחדר קדשו של הרה"ק מרוז'ן, שאלו הילדו - נה מאמר לך אבך, דעתי אותו יהודי כי אביו הריני ינער תק אמר לו 'דער אייבערשטער וועט העלפען' - שהשי"ת יעזור, שאלו הילד אמר מה יהיה עד שיעזור לך האב הדין, ולא היה לאותו יהודי מה לענות

בדבר שהוא העדר? לכן אמר ר' יוחנן שלא נובל לקרוא "משנתו", בו הקנין, אלא אם כן נפרש זאת באופן של "ממשנתו", כלומר: שהשינה אצל יעקב נחשבה כמי ששונה או משנתו ותלמודו, כי רק זאת היתה מטרתו - לעבוד את הבורא בכל פעולותיו, וכל הפעולות נקראות על שם התכלית, ולכן גם השינה שלו אינה העדר, אלא קנין.

ביציאה לחו"ל צריכים שדרת יתירה ברוחנית

יודר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך (כח, ט) פירושו, כי ביציאתו מארץ ישראל חלף נתיבא שגמא חלילה לפגום במדותיו, כי בחינתו בארץ ישראל היה איש תם במדותיו, כי ארץ ישראל קדוש הוא, והמקום מסייעו לעבודת הבורא, אבשל חו"ל שהוא האגון הגדול של התקלמות אינו כל כך בנקל לעבודת הבורא ב"ה, ועל כן נתיבא יעקב ביציאתו לחו"ל שלא לפגום ח"ו במדותיו של הקדושים. על זה: 'יודר יעקב נדר', ועשה לעצמו סיגים ונדרים וקדש עצמו במותר לו, וה' היה בעזרו ותקן את מדותיו.

(בת עין - יודר יעקב בסלו תר"א)

כל אשר לאיש יתן בעד נפשו

וכל אשר נתנו לי עשר אשרשנו לך (כח, טב) הנמאר במסכת כתובות (ג) לומדת הפסוק זה מקור לתקנה שהתקינו באושה: "המבזבז אל יבזבז יותר ממומשו". הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב מביא בספרו "אגרת דפסקא" הידוע שד"ר שמואל בנאי חספליא על פי פסוק זה, בשמו של הגה"ק הרב בעל התניח' והוא: שמה שאמרו אל "המבזבז אל יבזבז יותר מחומשו" הוא דוקא במי שלא חטא ונתון צדקה כדי לקיים מצוות צדקה, אזי יש לכל מצוה בעצמו, אבל במי שחטא ונתון צדקה להמשיך על עצמו אור הנתן וכו' אין לדבר שיעור וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו, שהרי אינה גרועה רפואת הנפש מרפואת הגוף, וברפואת הגוף בודאי אין אומרים "המבזבז אל יבזבז יותר מחומשו".

כוחו של הצדיק

ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר (טו, טז) ורש"י מנאר "להודיעך שכוונת גדול". ידוע ומפורסם על כוחו האדיר של מון רבינו רבי שלום ויסף "הבור" עד שהניד עליו הרה"ק רבי משה מקאברין ז"ל (בספרו ב' עבודות מכותו הגדול. א) היה בכוח דיני לחלק לשתים] מטבע 'זנקסער' [= מטבע של שש פרוטות] ב' כוחות. ב) פעם נסע רבי שלום ויסף לטייל עם אביו רבינו מרדכי ז"ל. בעת הטיל שוחח רבינו [מרדכי ז"ל] עם מהידוע מספרים הקדושים על גודל הענין של השגחה פרטית. עד כך ששכמשתו אבן על הארץ, האבן הוציאה משינתו בהשגחה עלינה ועל הגנה היה מחויב להיות מונח כאן, ומעתה הוסיף לטולק למקום אחר. ובשעת שיחך קדש עברו במקום את שהיה מונח על האבן כבידה של ריחיים, וכשפגה את מבטו של האבן אמר בלשונו קדשו: 'דוכט זיך מיר, איך דער שטיין דארף ליגען דארט' [= נדמה לי] שהאבן הוה מקומה שם, ורבינו הראה באצבעו אל מקום מסוים, איפה שהאבן צריכה להיות מונחת עתה לפי דעתו. מיד ירד בנו רבי שלום ויסף מן המרכבה ולקח לבד את האבן הגדולה והכבידה, והניחה באותו מקום שעליו הראה אביו ז"ל באצבעו.

(רשפי קודש - ה'ז"ז)

ואמר לו שאינו יודע, אמר לו הילד, אם כן הכנס נא שוב אל אבי הק', ושאל אותו, מה יהיה עד שהשי"ת יעזור, ואכן עשה היהודי כן, וכנס ושאל את השאלה, ונעה הרה"ק מרוז'ן ואמר, כי דער אייבערשטער וועט דיר העלפען וועט דער אייבערשטער אויך העלפען - שגם עד שהשי"ת יעזור לך, הרי הוא יעזור לך - ואמר על פי זה שכן הוא אכן ביאורו של הפסוק (בראשית כח, טו) כי לא אעזוב עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך, שהקב"ה לא יעזוב אותו גם עד שיעזור לו.

השינה של הצדיקים גמנה עבודת ה'

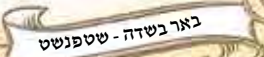
יודר יעקב משנתו (כח, טו) ביאר במדרש (בראשית רבה פרשה טו, ז) "אמר רבי יוחנן ממשנתו" לכאורה צריך להבין, שהרי לפי הדרש סתרה האות 'ל' תריץ האגון הגדול של התקלמות ראשית אב"ד שטרענובויץ כי על פי הכלל, שבכל מקום שבו נאמר "אל תיקרי", היתה לחו"ל איזו הוכחה שלא תוכל לפרש שם שכתוב, אלא באופן שפירשו. אף כאן, למרות שלא נאמרה לשון

באר בשדה

וירא והנה באר בשדה (טו, ג) כתב הרה"ק רבינו ה'נעם אלימלך" מלוי'נסק דהנה הכתוב הורה לנו את הדרך אשר יבא בו הדקיד אל המדרגה הנ"ל [דהיינו תקון והעלאת כל הניצוצות] הוא ע"י שהצדיק רואה תמיד על הפנימיות התורה הקדושה, דהתורה נקראת באר, "באר סחורה שרים" ומפנימיות נקרא 'שדה' שהוא 'חלק תפוחים', והוה 'יורא והנה באר בשדה', ר"ל שיעקר התורה היא בשביל השדה, שהוא הפנימיות הנקרא שדה-חלק תפוחים כ"ל, והסיבה אשר על ידו ישיג פנימיות התורה הוא, ג' בחינות שנתן השי"ת באדם הנפש רוח, ונשמה, והיינו אחר שישבר האדם הנפש בהכמות יוכה לנפש השכלית, ואח"כ יוכה לרוח, ואחר שאר חיוקי במעונו עבודת הבורא באמת, יוכה לנשמה, וע"י ג' בחינות אלו יוכה ליהודי פנימיות התורה הקדושה, והוה רמז שלשה עדידי צאן רובעיה עליה וכו' רמז לו בחינות הללו אשר על ידיהם יוכה לפנימיות התורה ועוד נוסף לזה שבהם הוא השפעות טובות לישראל והוה כי מן האבן הוא יסקו העדרים הם ישראל הקדושים עדידי קדשים.

"אל תיקרי", שינה ר' יוחנן את לשון הכתוב "משנתו" ל"משנתו", ועל כן גם כאן עלינו להשתמש בביסוד זה. ידוע מה שכתב הרמב"ם (שמונה פרקים), פרק ה' וכן הובא בסור או"ח סימן רלא בשם רבינו יונה) שהפילו בשעת שהאדם ישן, אם הוא מכוון בשינה שלו כדי שתנוח דעתו עליו ויוכל ללמוד אתה"כך ולעבוד את הבורא - גם השינה שלו תחשב כמו שלומד ועובד את ה' גם בעשיו. ועל זה אמרו חז"ל וכל מעשיו יהיו לשם שמים, ושלמה המלך אמר בכל דרכיך דעהו והוא ישר ואחרותיו".

וזהו הסבר דברי המדרש: ר' יוחנן התקשה במה שנאמר "ויקץ יעקב משנתו", והיה לו לומר "מן השינה", כיון שינה הוא אחד משמים במיתה בעל כוון, וכל מעשיו ואלו קנין, ואין שייך לומר "שנתו" - שהרי ו' הקנין אינו מתאים

קנאה מתוך השנאה, שהי' לפלשתיים רע עין, זה הוא הכוונה במש"כ ויקנאו "אותו" - שרצו שלא יהי' לו "אותו" הגדולה. אבל קנאת הצדיקים הוא בעצמו, לכן כתיב ויקנאו "בו" שנתקנאו למה לא יבואו גם המה למדרגה זו. וכן ותקנא רחל באחותה התקנאה להיות ולהתדמות למעשה הטובים של לאה אחותה.

גם כשפונה אל הצדק עדיין צריך לבטוח ולקוות לה'

התחת אלקים אני אשר מנע ממך פרי בטן. (ב. ל. א) ברש"י מפרש: "את אומרת שאעשה כאבא, אני איני כאבא, אבא לא היה לו בנים אני ילי בנים ממך מנע ולא ממני". מקשים ה'עולם' האומנם הצדיק מתפלל בעד ישראל רק כאשר גם הוא צריך לאותו דבר?

וביאר הרמ"ק רבי יעקב מהוסיאטין ע"י סיפור כן כתב, מגדול באחד שבאל ממרחקים אל המגיד הגדול ממעורבש זב"ל ואמר רבי תפילי, ענה הוא איש. אמר לו המגיד אם כן יותר טוב שתבקש ממני ללמדך להתפלל, ולא תצטרך לבוא אלי. איש יצא בשברון לב ובכה. שאלו אחר כך את המגיד מדוע לא הבטיח את האיש שתפלל בעדו כתשובותי לשאר אנשים. ויען אם איש לפני והוא סומך על הש"ת, כן מבקש ממני שתפלל בעדו מתוך האמונה שתפילתי מקובלת יותר, אני מבטיח לו למלאות בקשתו. אולם האיש הזה סמך לגמרי עלי, לכן עניתו באופן מייאש ממני וסיכר תקוותו ממני, ויסומך לגמרי על הש"ת ומובטחי שיושע א"י.

(אחרי יעקב הוסיאטין)

מתי יבנה המקדש?

מתי אעשה גם אנכי לביתי (ב. ל. ה) הרמ"ק הפחד יצחק" מבאיאן ז"ע"י היה מפרש הפסוק שאמר יעקב איבנו 'מתי אעשה גם אנכי לביתי' (בראשית ב. ל. א) על פי מה שאמרנו חז"ל (פסחים פח. א) לא כאברהם שקראו ה', ולא כיצחק שקראו שדה, אלא כיעקב שקראו בית, שיעקב איבנו קרא למקום המקדש בשם בית, ובגין כך המקדש השלישי הלא נבנה ונעשה על ידי מעשיו ומצוותיו, שעל ידי קיום המצוות של כל אחד ואחד מישראל נבנה ונשקף עוד חלק בבנין בית המקדש השלישי, ועל זה הדרך חייב כל אדם לשאול את עצמו, מתי אעשה גם אנכי לביתי, מתי אעשה גם אני את חלקי שיש לי בבנין בית המקדש השלישי.

רחל ולא עשו תשובה ומיד נגאלו

ענה על אשר אמר אלקים אליך עשה (א. טו. א) אמר רה"ק רבי יחזקאל מקאומיר ז"ע"י הדנה הגאולה הראשונה וקוביו גלויות רהאטון היה יעקב ובנו מתחת יד לבן, והגאולה תלויה בתשובה כידוע (שחרתו י. ב. א). וכששלה יעקב לרחל וללאה השדה ואמר לרן שהש"ת צוה לשבו אל ארץ מולדתו, אף שנתבצו, אמנם לא מטעם שהש"ת צוה, רק מטעם 'העוד לנו חלק ונחלה בבית איבנו הלאו נבריתו תחשבנו לך' וגו' שזוהו ללאורה טעם של 'אנוכיות' כביכול, לכן תיכף כשהרגעו בעצמן שלא נכון דברו, עשו מיד תשובה על זה ואמרו: ועתה לך אשר אמר אלקים אליך עשה, כנודע אין ועתה אלא תשובה (בר"כ א. ו), וחזרו בתשובה על שדברו של חכונג מטעם הנאות שלהם, רק מטעם שהש"ת צוה, וכשעשו תשובה נתעורר תיכף הגאולה ומיד נגאלו.

(דברי ישראל - מדינת)

עיסה היסטורית

מסע חוצה אירופה

חולדבה > טרנסניסטריה > רומניה > אוקראינה

חלק מאתרי המסע

- קבר נביה הכהן
- סודאור - חז' הבק פסד
- מקביט
- קבר הטיק

בשילדי הישועה והתקווה
הוויה רוחנית בדיתי ושפת

בואו לפגוש ולצמח ישועה על קברי הקדמונים ואחרי הקודש בהם עצמו מיסדי החסידות

בהיולת הצדיק הראשון מטשנפוש "יד כסלו תשפ"ב"

הרשתות

רב קהל טשנפוש

הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א

מנחה בקבר הצדיקים ברומניה ואוקראינה

נתן נעם לנדמן שליט"א

1

16/18/21/22

18/19/20/21

22/23/24

25/26/27

28/29/30

31/1

2

2

16/18/21/22

23/24/25

26/27/28

29/30/31

1/2/3

4

3

16/18/21/22

23/24/25

26/27/28

29/30/31

1/2/3

4

חלק מאתרי המסע

- קבר יוסף מיש
- קבר חיי' כלה
- קברית סמולן לא יוסף
- קבר הרולד סטנטיס
- קבר המלחמת האזרחי

האגודות וברשתה המעורבות

03-579-03-03 BigFLIGHT

עבודת הצדיק בהרפת קידוש

ויגל את האבן מעל פי הבאר (ט. ב. א) מוסר כי פ"א הודמן הרמ"ק רבי מנחם נחום מבאיאן-שטרנוביץ, רבה האתכסן באותה אכסניה יחד עם דודו הרבה"ק רבי ישראל מטשנפוש, בעל ש"ב"ק נכנס לחדרו של דודו על מנת לחזות בעבודת קדשו של בעד שמקדש היום. לאחר

לעטר הפטורה

שבת טובה באצע החורף

שובה ישראל עד ה' אלקיך (וישע י. ב. ב) הפסרת (פ"א) ידוע כי בין החסידים היו קוראים לשבת זו, שבת פרישת יוצא, "א קלין שבת שוב", שהוא שבת טובה סקן, עקב הקריאה של הפטורה שקורים שבת "יוצא" הפסוק שובה ישראל (והשיע י. ב. א) והוא הפסוק שמתייחס בו את הפטירה שבת שובה. אבל החלוקה בניהם הוא, כי בשבת שובה שהוא שבת לפני יום הקדוש, רבי אומרים פסוק זה שובה ישראל בתחילת הפטורה, והפסרת פרישת יוצא אומרים אותו באמצע הפטורה, כי בשבת שלפני יום הקדוש, מדברים על התשובה של תחילת וראשית השנה, שהוא תשובה שבאה מכם ההתעוררות וההכנה לימי הדין, אבל בשבת פרישת יוצא אין בא התעוררות להשובה הזה שאנו כבר נוצאים באמצע השנה, ואנו רואים החסידים עשה עמנו הש"ת, אנו מרגישים שאנו נשארים חייבים כלפי הש"ת, ולכן עושים תשובה.

(כ"ק האדמו"ר מבאיאן שליט"א)

פרקי חיים

סעודת מלוה מלכה

דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא

בספח"ק "חסד לאברהם" [להרה"ק רבי אברהם אוולא] כתב: "ודע שצריך לתקן סעודה במוצאי-שבת ואחר הבהלה לערוך שלוחן יפה לזה, כי צריך לכבד הנפש תירה בהליכתה כמו בביתא. ומי שלא סעד במוצ"ש כאילו לא קיים מצוות שלש סעודות דשבת, כדאיתא בזה"ק."

להמשיך קדושת שבת לסעודות יום חול

רבי חיים ויטאל ב"שער הכוונות" מביא טעם על פי הקבלה לסעודת מלוה-מלכה, שעל ידה נמשך אור קדושת סעודות השבת לסעודות ימי החול, וכך הוא כותב: "דע כי שני מיני תוספת קדושת שבת נתוספו ביום שבת. האחת היא על ידי כוונת התפילה והב' היא על ידי כוונת הסעודות. וכנגד המשכת תוספת קדושת שבת לימי החול מבחינת הסעודות, אנו עושים סעודה ב' במוצאי-שבת, וכוונתה היא לכוון להמשיך אור קדושת סעודות שבת לכל סעודות ימי החול. וכנגד המשכת תוספת קדושת שבת מבחינת התפילות, אנו אומרים ממורו זה של 'יהי נועם', ועל ידי זה אנו מוסיפים אותו נושם העליון בכל תפילות השבוע. הגאון הקדוש בעל ה"חתם סופר" מביא טעם לעריכת סעודת מלוה-מלכה במוצאי-שבת והמשתפתה ליתום השבוע, כי במוצות שבת יש ברכה, כדכתיב "ויברך אלקים את יום השביעי", ואין המצוה נקראת אלא של שמונה, אם כן רק לאחר שגמר מצות שבת כראוי, אזי חלה הברכה, ואין הברכה חלה על 'אתר רקניא' (כל ריקן). לכן יסדר שלוחנו במוצאי-שבת שיהיה משותף לחול הברכה עליו ויהפך מעשי ידיו באותו השבוע. שכידוע, מברכת שבת מתברך כל השבוע, כמו שנאמר ב"הו"ק" "כל שיתן יומין מניח מתברכין", לכן נקראת סעודת "מלוה מלכה", "מלוה" פירושו "מחב" (כמו "הפעם ילוח איש אלי"), שעל ידי סעודה זו מתחברת שבת המלכה" עמו בכל ימי השבוע.

סעודת מלוה-מלכה להשיב את הנפש

בעל "עדה לדרך" כתב (כלל א' פ"א), עוד טעם אחר לסעודת מלוה-מלכה, והוא שכמו שמכריז על התבטלים להשיב את הנפש, כן הוא סידור השלוחן. שהרי לצאת מדבר להיפכו הוא קשה, ובמוצאי-שבת אין ברירה להשיב את הנפש, אל המלאכה, לכן יש להדיק יפה יותר מאשר לילות החול, ולהכין השלוחן ולומר פסוקים של שנהגה.

על החשיבות והזהירות בסעודת מלוה-מלכה

ורבינו בספרים שד' סעודות דשבת מעוררים ד' רגלי המרכבה העליונה, והם אברהם יצחק יעקב ודוד, ואברהם מציל את האדם מדינה של גיהנום בזכות סעודה ראשונה, יצחק מציל מחבלו של משיח בזכות סעודה שניה, יעקב מציל ממלחמת גוג ומוגו בזכות סעודה-שלישית, דוד מציל מחבלו הקבר בזכות סעודה ד', ע"כ, וכתב האריז"ל, שאסור לטעום בכות מלאכה אפילו בד"ת וגם שלא להסיר בגדי שבת עד אכילת סעודה ד' ע"כ, ואסירי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה, והאכלים אותה עד אחר ד' שעות

בלילה לא יצא ידי חובתו, מצאתי". הגאון רבי חיים ישעיה חתן בעל "מסגרת השלוחן" על הקצושו"ע, מביא בספרו "שיעות חכמה-חוסן ישועות" דברי התעוררות לעסוק בתורה בשני מעריבי מלוה-מלכה" ולא לדבר אז דברים בטלים. וכך הוא כותב: "קיים סעודת מלוה-מלכה" בפת יכיוון ללוות השבת ולהשאיר ברכה בסעודות חול, בפת להם קדושת שבת... אכן ממה שכתבה בספר 'מחזיקי ברכה' וב'שערי תשובה' בשם מהרמ"ז שקיבל בשם האריז"ל שאסור לומר וידוי במוצאי-שבת ע"כ, מזה נראה דבדיעבד יצא כאשאל אותה עכ"פ קודם חצות לילה. אבל לכתחילה דעת האריז"ל להתפלל אל השבת כל מה שיוכל, כמו שכתב בסידור מהרי"ב"ן לנהוג כן וכו'. ואיתא בגמרא שבת (קט"ז):

חמין במוצאי-שבת מלוגמא (פירוש שהוא רפואה) פת חמה במוצאי-שבת מלוגמא, ולא רבוהו עבדין ליה באפוקי שבתא עגלא תלעתא. הוא אכיל מנייה כולייתא. וכתב מהרי"ב"ן כי ללמדת, ובישול עגל וכן לאפית פת חמה וצירך רבבה יותר משיעה, ויראה כי משעת התורה והזמנה נחשבת הסעודה ללוית המלכה, ועכ"פ צריך לתפלה אל השבת כל מה שיוכל, ולפי מה שנראה מדברי הגמרא ידכול להמתין על הכנת הבישול ואפיה, אזי יפץ הרגאה דמי שאינו יכול לאכול תיכף אחר הדלחה מחמת שהוה שבע מסעודה-שלישית, אין צריך לחזק עצמו ולאכול תיכף בעל כורחו, שבעם שאינלה כזו קשה לגוף.

ומי שאינו יכול לאכול תיכף אחר הדלחה מחמת שהוא שבע כנ"ל, יעסוק בתורה עד שיוכל לאכול לתיאבון, ויהי נקרא בשם סעודה אריתא. דהיי תורה נחשבים גם כן בכלל סעודת לפעמים כנ"ל. גם לא יהיה קשה להנפש תירה [שאינה הולכת לגמרי עד אחר סעודת מוצאי-שבת, פרי עץ חיים] כמה שמעבדין אותה בהבל עולם הזה, דהרי עוסק בתורה, וקודשא בריך הוא ואורייתא וישראל כולא חד כידוע. ולכן יזהר האדם מאוד כשמתחין בסעודת מלוה-מלכה" על הכנת הבישול, או שאינו יכול לאכול עניין, יזהר מאוד לעסוק בדברי תורה, גם להרהר בדברי תורה בשעת האכילה ולא יפסיק בשום שיחה בטילה, ומומלא זיכה שהעצם שכל בנינו יהיה ממנו בתחית המינים, יהנה מהאכילה בדברי תורה וקדושה, ונוכה לאור באור החיים הנצחיים אמן".

יש לציין כי בין דברי המוסר כותב בעל "שיעות חכמה-חוסן ישועות", כי מי שנוהג שלא לדבר בשבת-קודש רק בלשון הקודש יזהר להמשיך בכך עד לאחר סעודת מלוה מלכה.

בספר "מפסת צדיק" כתב בשם מהרש"ש וכו"כ שרמ"ע מפאנו, טוב לעשות דבר מהודש לסעודת מלוה-מלכה" שבע סעודה באפיה נפשתי ולא משריים.

סעודת "מלוה מלכה" בכסיס לחתיית המתים

נאמר במדרש "בראשית ובה פרשה ג, א): "שאל אחד את ר' יוחסין בן גונאי: מאין הקדוש ברוך הוא מקיץ את האדם לעתיד תבתיית המתים? אמר לו מלוו של שדרהו וכו'..." מובא בקמ"טו"ם כי בסעודה זו נהנה הלז שבשדרה, שאינו נפסד גם לאחר פטירתו של האדם, ומעצם שאין יקום האדם לתחיית המתים. ומבאר הטעם הלז עצמו אז אינו נפסד ועלול ואינו נשפך באש ואינו נשבר בפטיש, משום שעצם זה אינו נהנה מאכילתו של

בחלומה של יעקב אבינו ז"ה, המתואר בפרשתנו פ' ויצא, ראה יעקב ו'הנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו". (בראשית כ"ב, ה'). הרה"ק הס"ק רבי ישראל מרז"ל ז"ל ראה פסוק זה רמז למצוות ומעלת סעודת מלוה-מלכה, באומרו כי המלה "סלם" היא נוטריקון 'ס' סעודת לוויית מלכה. ואמנם, עצם סעודה זו הוא מבחינת דבר ה"מוצאי ארצה", כלומר נעשה בארצות ע"י אכילה ושתייה, אבל "ראשו מגיע השמימה", שעל-ידי מגיעה הארה לעולמות עליונים. על המשך הפסוקים המשיך הס"ק ואמר עוד: "הנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו" - המלאכים שיורדים לעולם ב'ו', כלומר בעש"ק, עולים חזרה לעולמי ס' סעודת מלוה מלכה, ויורדים שוב ביום ו'.

במאמריו זה ליקטנו כעמדי גורנה דברי חתונת ויגדלה בנינו סעודת מלוה-מלכה" - ענייניה, מקורותיה, פרטיה וסגולותיה.

על חשיבות מעלת סעודת "מלוה מלכה" מצינו בחרונים, שלומדים זאת מהגמרא במסכת שבת (דף ק"ח): "אמר רבי אלעזר, לעולם יסדר אדם ולחן בערב שבת, אעפ"י שאין צריך אלא לכוין, ואיד אחר-כך מביא הגמרא את המימרא: "ואמר רבי תנאי, לעולם יסדר האדם שלוחנו במוצאי-שבת, אעפ"י שאינו צריך אלא לכוין". מסמיכות שתי המימרות בגמרא, המשוות בין סעודת מלוה-מלכה לסעודת ליל שבת, משמע שסעודת מלוה-מלכה היא חיוב גמור. וכן פוסק הרמב"ם (בפ' מהלכות שבת): "וסדר אדם ושלוחנו בערב שבת, ואעפ"י שאינו צריך אלא לכוין, וכן מסדר שלוחנו במוצאי-שבת, ואעפ"י שאינו צריך אלא לכוין, כדי לכבדו בכניסתו וביציאתו". לפי דברי הרמב"ם מובן, שחיוב סעודה בערב-שבת במוצאי-שבת שניהם שווים בדינם, שהרי הקיש יציאה לכניסה ודיון שניהם הוא מחיוב כבוד שבת, כמו שכתב "כדי לכבדו בכניסתו וביציאתו".

ב"שולחן ערוך" מוקדש לעניני סעודת "מלוה-מלכה" סימן כפני עצמו. סימן הכולל סיפף אחד בלבד: "סימן ש', ש' יסידר שלוחנו במוצאי-שבת". וזה דבר ה'שולחן-ערוך": "לעולם יסדר אדם ושלוחנו במוצאי-שבת כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכוין". מן הנה ש' סעודה" מלובין נאמר כי הטעם למה שכתב שמונה ימי הסעודת ר"ח, קורא אני עליהם את הפסוק: "עד מות הארץ פוסחים על שם הסעופים", כלומר, עד מתי אינם נוהרים לקיים את שתי הסעודות, שלכל אחת מהן סימן מיוחד ב"שולחן ערוך" ובו סיפף אחד שכן עצמו, והוא "עד מתי ש'שולחן ערוך" על שתי הסעופים".

יש שאמרו, כי בדרך רמז יסד הטור בעניני זה את סימן ש' בדוקא, שכן הוא מרומז בתביתו ו"ש"י" ר"ת: ש'לחן יסדר אדם; וכן: ש'מנוי ידנה ל'סכי (נכתי) הוא האבר שאינו נהנה אלא מסעודת מוצאי-שבת, כמו שכתב הב"י". בקשר זה מובא בספר "אילה שלוחה" [להרה"צ רבי נפתלי לייבוסיטסקער זצ"ל בתרה"ק רבי שמעון מינצוביטש זצ"ל] שיש סעודה מרז"ל ע"י, שאמר בדרך צחות: "מי שאינו נהנה בסעודת מלוה-מלכה" במוצאי-שבת ור"ח, קורא אני עליהם את הפסוק: "עד מות הארץ פוסחים על שם הסעופים", כלומר, עד מתי אינם נוהרים לקיים את שתי הסעודות, שלכל אחת מהן סימן מיוחד ב"שולחן ערוך" ובו סיפף אחד שכן עצמו, והוא "עד מתי ש'שולחן ערוך" על שתי הסעופים".

באר בשדה - ששטנשט

אדם, רק מסעדות "מלוה-מלכה" במוצאי-שבת. כמנת שכתב בפרושו "זקוקין" על תגא על רבי אליהו: "שבת-מנו טעם נכון למה אותה לזה של שדרה אינו נרקב בקבר וממנו ידוע המת והוא חי וקיום לעולם, משום אדמו בורחניו ז"ל למדרש שהאבר היה אינו טעם משום אכילה בעולם רק מסעדות מוצאי-שבת, והמתית הנודר בעבור שאכל אדם הראשון מעץ הדעת ביום השישי, וכיון של האברים היו נתנין מעט חיות חוץ מזה האבר, לכן נגמר מיתה על כל האברים לרקב בקבר חוץ מאבר הזה".

משום כך איתא ב"מטה משה", שעודת "מלוה-מלכה" היא סעודה של "צילא דמהימנותא", כי סעודה זו מחזקת בני ישראל באמונתם בשכר ועונש ובאמונתם בתחיית המתים שיהיה לעתיד לבוא בקרבן. שכן, במוצאי-שבת עוד שייך אצל האדם בחינה של "תחיית המתים" והזיקו עצמותו, כיוון שאז מתחיל להתחיל מחדש את סדר ימיו, ובתחילתה תהיונותיו נשכחות.

בסידור היעב"ץ כתב בעניין זה: "ראיתם בספרים אודות העצם הלוז של שדרה, ויש שקראוהו "סכנו", שאינו נהנה משום אכילה, כי אם מזה הסוד, והוא כבדו נשאר בקבר אחרי רקבו עצמות הגוף, כי ממנו תתחיל התחיה לעתיד".

ברבינו בעל ה"פרי מדרים" מסיק כי מדברים נשגבים אלו אודות חיותו של אבר זה שאינו נהנה כי אם מסעודה, זו שמענו שראוי לא לנשק לקיים סעודה זו, ומסיים: "ובעונותיהם הריבם בצוק העתים הללו אין עושין כך, וראוי בודאי לעשות סעודה ולאכול לכל הפחות מעט ממנו".

בספר "חוקי ישיבות" שביא את הדברים הנ"ל ומסכם לאורם את היצוא לנו הלכה למעשה, ומסיף עוד: גדרי יראה והזריות בדבר חביבות קודשת סעודה זו: "יצא לנו מכל זה דיש לאכול סעודת "מלוה-מלכה" בקדושה, ולא ישיח שיחת חולין, רק יהרהר דברי תורה בשרת האכילה, וגם ילמוד קצת בסעודה, והכל ביראת שמים, בברכו כי לא ישתיר ממנו רק העצם הנ"ל שנהנה בסעודה זו, וממנו יהיה התחיה שלו לעולמי א"ל. ולכן צריך ליהנות בנפש בקדושה וברחוקות דברי תורה, כדי שיקבע אופנו קודשת הדברי תורה לאחר תחיית המתים, ונטה לאור באור החיים לצנצנ".

מלוה מלכה - ה'דכלה ומיצוע בין קודש חול'

עצם האמירה של ה"ס"ק מרז"ן על סעודת ליווי מלכה, שהיא בבחינת "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע למעלה" ממעדיה את העניין במקום נבנה ונעלה. ולשמה תוקף דברים קדושים ונעלים אלו ה"ס"ק ואמר אחד מן הצדיקים, כי הפסוק מתחיל במילה "ויחלו", שהיא לשון החלמה ורפואה, בבחינת "הקדומת רפואה למלכה". עוד קודם שמתחילת את ימי החולין, א"ל מתחוקים ע"י אותו "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע למלכה", שחוק, סעודת ליווי מלכה. על המשך שחוק "הנהגת מלכה אלקים ועורדים בו" אומר ה"אבן עזרא": "שעלתה תפילות וירדה שיעותו מן השמים".

ואפשר להסמיק את דרשת הצדיקים על פסוק של דוד המלך ע"ה בתהלים "סעני אוושעי", שדרשו שזוהו רמו לעודת "מלוה-מלכה". סעודתו של דוד המלך ע"ה, כלומר סעודת ליווי מלכה, מעוררת ומביאה לעולם סעני ושיעונו.

עוד מפרש ה"אבן עזרא": "הנהג מלאכי אלקים ועולם יורדים בו", הנהגה שהמלאכים העלו את תפילותיו ע"י יעקב אבינו ואח"כ הורידו לו ישיעה. יש שרצו ללמוד שאולי מרומם במסוק זה גם מנהגם של חסידים ואנשי מעשה בסעודת "מלוה-מלכה", לשוח ולספר שבטחן של צדיקים ובהנהגותיהם ועבודתם ושיעונו שפעלו צדיקי הדורות, וע"י הסיפורים

המצדיקים ה"ראשונים כמלאכים" מתעלים הם בהיכלות העליונים ועולים מעלה ועליו"א מורידים ומשפיעין השפעות טובות וישועות לישראל בעוה"ב בירת שאת ועונו, ואז מתעורר גם למעלה התעוררות לישועות ישראל.

צדיקים היו אומרים, כי כל סדר העבודה של מוצאי-שבת, ובפרט סעודת "מלוה-מלכה", הוא בבחינת מוצאצן בין השבת וימי החול. וכך כותב הר"ק רבי צדוק הכהן בספר "פרי צדיק", בשם רבו הה"ק מאוי"בצעי, כי כשבר יוצא יוצא מ"שבת-קודש" היה זה בבחינה כמו יורד מניארא רמא לבירא עמיקתא, ולכן שרים אז "אל תירא עבדי יעקב" ואומרים "נהג א-ל-י שיעותי אבטח ולא אפחד", ואין אומרים "אל תירא" אלא למי שמתיירא, כשיהידי נודל במחד גדול כיוצאצן מן השבת-קודש, וים כזה גופל ומאיר, וכנסת לששת ימי החול, לכן אומרים אז את שיר המעגים "ויהי נועם... וישב בסתר וכו'". לכן התנהגו חז"ל והדרות הקדומים את סדר של מוצאי-שבת, סעודת "מלוה-מלכה", ובודות האחרונים ההולכים באור הבעש"ט הק' ותלמידיו נתנוגין כי את סעודת מלוה דמלכה עורכים בדיוק חברים ויחסיבים ביחד בבחינת "הנהגה טוב ומה נעים שבת אחים ב"חד". והוה הממוצע בין השבת למי החול, כדי שיהיה יתיר קל להיכנס למי החול, כי הרושם של שבת נשאר ידעין במוצאי-שבת.

עד היכן מגיעה חשיבותה של סעודת "מלוה-מלכה"?

בספר "הרץ החיים" מובא מעשה נורא מהרה"ק מאפאט ז"ע, המלמדת עד היכן מגיעה חשיבותה של סעודת ליווי מלכה.

פעם אחת, במוצאי-שבת חזון לאחר הכדלה, שאלו אותו מה לבשל לסעודת "מלוה-מלכה". אמר הה"ק מאפאט שיעולם לא אכל מאכלי חלב בסעודת "מלוה-מלכה", על כן שלחו לשוחט שיטחוט בשבילי עוף. עד שתנבל העוף הקל שבו כסוך לאור היום, החום היה גדול ופתחו את החלונות. השתחיל לאלכול נכנסה דרך החלון קצת שומר ועמד על השולחן ורצו החסידים לגרש. אמר הה"ק מאפאט שלא לגרש אותה כי זוהי נשמה גדולה, אלא שכיוון שלא היה נוהג בימי חי סעודת "מלוה-מלכה", על כן שלחנה לכאן מן השמים יבי שיראה עד כמה גדולה סעודת "מלוה-מלכה", שאפילו במוצאי-שבת חזון ואפילו שכבר התחיל כמעט היום להאיר, עם כל זה אוכלים בשר לכבוד סעודת "מלוה-מלכה".

"דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא"

בסידור ר' שבתי כתב טעם למה נקראת הסעודה על שמו של דוד המלך ע"ה, ועל דרך שגמרת חז"ל (שבת דף ל' ע"א), שאמר הקב"ה לדוד שימות בשבת, על כן כלל במוצאי-שבת היה דוד עושה סעודה גדולה על שלא נת. ומפני זה היה מורגל בפייהם לקרוא סעודת מוצאי-שבת "דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא". הסבר נאה על טעם קריאת שם סעודת מלוה-מלכה עבר שזו מלכה משיחא, מצאנו בזמירות לשבת לפי מנהגי צאנו, משמו של כ"ק האדמו"ר מצאנו שליט"א: "נ"ל במה שנקרא סעודת מלוה דמלכה סעודתא דדוד מלכא משיחא, ובפי העולם שגור שזה לפי שיעע ששבשבת עתיד הוא להסתלק מן העולם בדכל מוצש"ק שכראה שנשאר בחיים היה עושה סעודה ולכן נקראת סעודתא דדוד מלכא משיחא. אלא שדברים אלו קשים קצת להולמם, שהרי לבסוף נפטר שבתת ואם כן מה צצע לעשות סעודה לוכר פשט סעודה ובל מוצש"ק? אמנם נראה טעם פשוט בזה, והנהגה דוד המלך שנתלק בשבת, ובאותו שבת שנסתלק לא אכל סעודה-שבת, ולכן נצרך להשלים אותה הסעודה על השבת שנסתלקה, ולזה עושים כן סעודת מלוה-מלכה, שהוא כהשלמה לסעודה שהחסיך דוד המלך ע"ה".

חשיבותה כמו סעודת השבת

נאמר בשם הרה"ק רבי יהודה צבי ז"ל מראולא רמז לחשיבות סעודת מלוה-מלכה, במה שאמר דוד המלך בתהלים (פס"ג ל"ט) "כי גר אני עמך תושב ככל אבותי" (כ"ג ב"ג במטריה רדג"ל, "אנכי גר אצל מלכה רגס", ר"ל שדוד המלך ע"ה ביקש, שהגם שהוא רבד רביעי בכסא המרמבה, היה "תושב ככל אבות", שישבו בסעודת מלוה דמלכה באושה וברבת כמו שיושבים בעת סעודתא דמתקנא כנגד השלושת אבות.

מלוה-מלכה - עת רצון לתפילה על שפע והרחבה

הגאון הצדיק רבי אברהם שמהא אבד"ק בארביי היה אומר משמו של הצדיק הקדוש רבי אלעזר מליזענסק, כי בסעודת מלוה-מלכה יוכלים לפעול ישועות על ישראל יתר מאשר בסעודות שבת ויום טוב. ונאמר עוד משמו של הה"ק רבי אלעזר מליזענסק, שיש שלוש עומים בנהגה שהם עת רצון להתפלל גם על דברים גשמיים. אחת בעת סעודת "מלוה-מלכה", השני ביום שמיני-עצרת, והשלישי ב"יאאת חנוכה". הוא הסביר את הדבר ע"י משל, למלך שבא לבקר בעיר אחת שתושביה היו עניים ודחוקים. והנה, על אף דחוקם, טרחו ועמלו להכין קבלת-פנים וסעודה מפוארת כראוי וכבדו לכבוד המלך, עד שלא היה ניכר ככלל גדול דחוקם ומחסורם. אולם, שגשגעי המון שהמלך עמד לעוובם וללכת לדרכו, או אז נפלו לפניו והתאנוו על מר גורלם ועל גדול עניותם, והתחננו לפניו שיסוחו ויחמול עליהם ותן להם די מחסורם ויסק צורכיהם.

בשבתות השנה ואז בחגים, כאשר המלך ית' שמויע אצלנו בחדר יקרו, ואנו מכבדים אותו בקדושה וכבוד ופמרת, וככל לא ניכר מחסורו והדחק השורר אצלנו. אבל במוצאי-שבת, וכן אצל ה"ס"ק הנ"ל שהם ימים אחרונים של החג, כאשר המלך ית' שמויע להפחד מאימתו, אזי זו העת הסגולת להתפלל אליו ולבקש ממנו את כל הצטרכותיו.

עת רצון וסגולה לישועות

אומרים בשם הבעש"ט הקדוש ז"ע, שמי שנטול דיין לסעודה זו ומדליק ד' נרות בכל מוצאי-ל"מלוה-מלכה", ומבטח לו שדוד המלך ע"ה יבוא ימנצו שם, ולא יסתלק מן העולם עד שיראה את דוד המלך ע"ה. ובאם יצטרך לישועת חנוכה, היינו הוא אז אחד מנ"ב ב"ח וכולה, או שלא הולך לו טוב ח"ו, ישמח את עצמו ב"מלוה-מלכה" ויאמר: "רבונו של עולם, הוחת של דוד המלך ע"ה עלי אוושעי בבקשה פלגות", ומבטח לו שהש"ת יעזור לו, רק שיראה לקיים בכל יכולתו סעודת "מלוה-מלכה" בכל שבוע.

עניי מלוה-מלכה (מלכה) הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ז"ע ציווה לבניו לנהוג בכבוד סעודת "מלוה-מלכה", ובהתחם שיכולו לפעול אז ישועות רבונם.

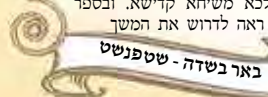
כמו כן מובא בספר "דברי יצחק", משמו של רבינו הק' ה"נונים אילימלך", סגולה לנשים של אתקשו בלידתן, שאם יכלו במוצש"ק א"איה זכר, וגם יאמרו בפח מלא "לשם מצוות סעודת מלוה דמלכה".

כך מסופר כי שם הרה"ק רבי אלעזר ז"ע, כי סעודה וצ"ק הרה"ק המגיד קאפאנו ז"ע, על פני מלוה-מלכה" לטובת מקשה ליד, שילדה בנקל.

ואילו על הרה"ק ר' יעקב צבי פמריאריאב מסופר בספר "דרר צדיקים", כי בתקופה שהיו הרבה מחלות ו"ל בעולם היה מצטייח פלוקדים ב"יתו כי אם יזרהו לקיים סעודת "מלוה-מלכה" כראוי יצלו מהמחלות.

סגולתה לפרנסה

כבר מילתנו אמורה כי צדיקים היו אושעים את הפסוק בתהלים (ק"ט ק"י) "סעני אוושעי ואתה בחוקיך תמיד", שזוהו רמו לכך שדוד המלך ע"ה מבקש לקיים סעודת דוד מלכא משיחא קדישא. ובספר "נקידת יצחק" ראה לדרוש את המשך

כתב שם ודבר בעתו מה טוב דמצה כנגד דוד ע"ש וא"ל ד"ק לילך בעל-בית לכבודו של דוד המלך ג' ענין ולא בשאר יו"ט. והסדר "רבות ואמר" ח"ג מביא פוסקים י"ט"ל דהיות יסודות מלוה דמלכה הוא ללות את הנשמה יתירה ביו"ט און לנו נשמה יתירה, י"ט צ"ריכים להרבות קצת בסעודת יו"ט במוצאי-תורה, לכבוד מלוה דמלכה שהיא הנשמה יתירה. ויש חולקים כי טעם זו דהרי מנואר ב"ש"ס ופוסקים היתרודה הוא ללות את שבת מלכתא ב"ש"ס ונשמה יתירה. ולמעשה לא מצאתי מפורש בעוד ספרי הפוסקים וכתבי מנהגים מדברי מלכתי יום טוב.

קיום סעודת מלוה-מלכה במוצאי יום טוב
 בהמשך בקובץ הג'ל דן גם בענין עריכת סעודת מלוה-מלכה במוצאי יום טוב: "כתב בליקוטי הגרי"ז ח"ב עמוד ב"ה שהגאון מנריסק יצ"ל אמר שאינו יודע למה לא יהיה חיוב מלוה דמלכה במוצאי יו"ט. ועוד מביא שם בש"ת "רבות ואמר" שכן נהג את עצמו הרה"ק. ומביא שם סברת הג"ל הדסעורה הוא ללות את שבת מלכתא ולא את הנשמה יתירה, וא"כ שייך מצוה זו לא במוצאי יו"ט. ועומת זאת ב"דרכי חיים ושלום" מביא מ"שער יששכר" מאמר הרי"ם, טעם למה במוצאי-שבת עושים סעודה בלילה ואחר יום-טוב עושים הסעודה דווקא ביום אסרו זה ולא בלילה, וכן ב"עושים יומנים" (ח"א ק"ג) כתב, ב"ש מנואר ב"ש פוסקים חיוב מלוה דמלכה במוצאי יו"ט, וגם ענין זה לא מצאתי מפורש בספרי הפוסקים ומנהגים וכדמומה לי לשרה אבינו נהוגים לאכול מ"ט מנות. וכדומה אבל לא נזכרים את הידים לסעודה, וכתבתי: רק לעורר הדבר לעיניו בו ולקיים שאל אביו ויגדל וקנין האביון לך".

האם אפשר לצאת ידי חובת "מלוה-מלכה" בארבעת סעודת-שלישית?

כתב בספר "באר היטב" (סימן ש') בשם "אליהו רבה", שמי שמטשין סעודה ג' לתוך הלילה אינו צריך לקיים עוד סעודת מוצאי-שבת. ועמ"ל זה כתבו האחרונים-למד וכות על גאונים וצדיקים שקיימו סעודת-מלוה-מלכה בפת הבאה בכיסוין, משום שיוצאין בסעודת מלוה-מלכה ע"י שאוכלים פת שמאיריכים סעודה ג' לתוך הלילה. וכן כתב בספר "יועש שבת" מהגה"ק משטנבו צ"ל.

ואכן, ודוי שהיו צדיקים שהאריכו מאוד בסעודה-שלישית, היו מכוונים גם לצאת בה"ש בשבת מלוה-מלכה. מסופר משמו של הגה"ק רבי לייבוש מטארנא ב"הגה"ק משנאווא, שכשהגיד אביו משינאווא לסראפקוב נתארכה הסעודה-שלישית כמה שעות לתוך הלילה והביאו ארבעה נוספים, והיה נראה כאלו מכוונים לצאת בה"ש ימים סעודת מלוה דמלכה.

סעודת מלוה-מלכה ביום ראשון

כתב בספר "אוצר י"ד החיים" (סימן תתפ"ה), שיום אחד שבבת עדיין נקרא מוצאי"ש. וכן שומע ממכה הישיב הדור שיש אוכלים סעודת מלוה-מלכה בראשון. וכן כתב בספר "אשל אברהם" להגאון הקדוש מבוטשטאטש י"א [או"ח סי' קע"ד]: "הנהיגים בסעודת הלוחית ש"ק אין מיד את הרבדלה, ואולי מועיל גם ביום שלאחר כך, כל שכוונתו בשביל כבוד לוחית שבת". וכן כתב ששמע של דוד"ל הדור הנהיגים כן, ומסיים "ואפשר גם בכל ג' ימים לאחד שבת". בזמירות צאנו מביא מדבריו של הגה"ק בעל ה"שפע חיים" שאמר: "ידוע ש"ק אצל"ל הגה"ק בעל הדברי חיים ז"ל ועב"י ובניו אחריו י"א בס"ל סעודת מלוה-מלכה בעד יום א'. ואמר שהסבא קדישא מראפשיין היטיב לו, כי שבאם לא יאכל מלוה מלכה בעד יום א' ונתעורר עדיין קדושת שבת עד אחרות היום, ואותו בעונותיו היתירה והמופלגה התאוון על זה שיקנה ושיבה נורקה בו ואינו מוריש קדושת שבת וגם אינו אוכל מלוה-מלכה במוצאי-שבת. וכמה עמקן דבריו הקדושים

ברזי דרוין. קרה הרבה פעמים כשרצו להיכנס לקבל ברכת פרידה ביום ראשון, היה גוער במש"ב ואומר: מה רוצים ממני, הלא טרם אכלתי סעודת מלוה-מלכה? שעדיין היתה קדושת שבת בקרבו ברשפי א"י שלהבת". וכנראה שבגודל ריאת חטאם פחדו ורעדו מכם הסומאה, ולכן השתדלו להמשיך ולעכב אצלם את קדושת השבת ע"י פרישה מלאכה ודחיית סעודת מלוה-מלכה, ועי"ל לא יתחבש להחבר כל כך. ובעת עריכת שולחנו הסתור ביום ראשון, היו מכינים לפניה שני חלות לשם סעודת מלוה-מלכה, ולפעמים היו מצוה לומר פזמון איש חסיד היה. ולהלכה קיי"ל (סי' רצ"ט ס"ו וברמ"א), כי עד סוף יום ג' עדיין יכול להבדיל".

בספר "אלה שמעין" להרה"ק רבי שמעון מיערוסלב
 כותב: רבנו התפרסם בהנהגתו מיוחדת במוצות מלוה דמלכה, וכן משום היוותו למדמים של רבי אלימלך והתוהו ונתן משום היוותו מלא חסד ורחמים לכל את אפילו לשאינם ראויים. על כך השתדל לאחר את זמן הסעודה ככל האפשר, כדי לאחר את זמן חזרתם של הרשעים לגהנום. היה מספ לסעודה עם חסידיו ברוב עם, וזמן הסעודה היה אצלו ביום ראשון בבקר. היו מפללים תחילה שחרית ואח"כ יושבים בבגדי שבת לסעודה שמשכה בשעות הצהריים. מסיבה זו עד ימינו לא אמרו תחנון בימי ראשון בכל ירוסלב, ואפילו בבתי-כנסת של האשכנזים.

ואת המוקד להנהגה נשגבה זו אפשר להבין לפי מעשה סופר ספר הרה"ק מיערוסלב בשם הרה"ק רבי משה סופר מפרשבורק, שפעם אחת באו אליו במוצאי"ש שתי נשמות נפטרים בבקשה שישעשע להם טובה, וכשאלהם א"ן מתנהגים איתם שם השיב להם שהוא יבטא את סעודת מלוה דמלכה לכן מחזירים אותו לגיהנום מיד אחרי השבת, והשני שנהג אחר בסעודה זו אמר שאין מחזירים אותו לגיהנום כל זמן שיש אחד מירשאל בקצה העולם שלא אכל עדיין סעודה זו.

גם בספר "תפארת מרדכי" מסופר על הרה"ק רבי מרדכי'ה מנדבורנה, שסעד את סעודת מלוה דמלכה ביום א' בבוקר כשטשטיימל על ראשו, ואמר כי מסורת בידו שכשיבוא משיח יתוודע שכן י"ש נלחמו.

טעם אמירת ג' פעמים "אתקני סעודת מלוה-מלכה"

הרה"ק רבי יחזקאל שרנא משינאווא יצ"ל נתן טעם לשבת לכן שבסעודת "מלוה-מלכה" אומרים אתקני סעודתא" ג' פעמים לעומת סעודת שבת מהם אומרים בכל סעודה רק פעם אחת. והטעם הוא משום שסעודת "מלוה-מלכה" היא מדברי סופרים, ודברי סופרים צריכים חיזוק יותר משל תורה, לכן אומרים ג' פעמים כדי לחזק. כמו שמצינו בקצירת העומר [מנחות פ"ה] ששואל הקוצר את העומר מגל זה! מה זה? ג' פעמים, כדי להוציא מלבין של דוקמים, לכן אומרים ג' פעמים "אתקני סעודתא" בכדי לחזק את הדבר.

טעם לריבוי הזמירות במוצ"ש

הרה"ק רבי יצחק דוד' מדינוב כותב שגם לריבוי הזמירות במוצ"ש, כיוון של סעודת ח' טעם בארבעם יצחק ויעקב סעודת מוצאי-שבת-קודש היא כנגד דוד המלך ע"ה, ודוד המלך ע"ה היה נעים ומזירת ישראלי, לכן מרובין בזמירות.

סעודת מלוה-מלכה בליל-משנה או בשניידי שבת

בספר "בית-שבת" כתב שביצע על שתי ככרות. בשלי"ה הק' כותב שיקח ב' ככרות לחם שנית, כמו בשבת אלא שאין צריך להחזיק בידו אלא אמה. וכן מביא בספר "כף החיים" שיש לברך על לחם-משנה כמו בכל סעודת השבת, אלא שביצע רק חלה אחת. ולעומת

זאת בס' "ליקוטי חבר בן חיים" שולל לקחת לחם מלשנה וכותב שיתכן שעובר בל-הטויף. ובספר "משנת מרדכי" מביא ב"הרה"ק בעל ה"חידושי השר"א היה נוהג במוצאי-שבת לא יבצע על חלה שלמה אלא על פרוסת חלה שנשתירה בסעודת שבת-קודש. ושערי שבת-קודש שחייבים לומר כמז' שירי מצוה". ומוסיף: וי"ל עוד טעם לברך על שירי שבת עפ"י: מה שמאמר יו"ט (ברכות ט"ז) רב אמר יורה אסי, כל היה מתורמל להג' לפיכא דעירובא מוכרח עליה המוציא, אמרי הואיל ואיתעבידי ביה מצוה חדא נעבידי בה מצוה אחרתי, ואף הכי הואיל ואיתעבידי בה מצות לחם משנה בשבת נעבידי ביה מלוה דמלכה. ואילו בספר הברית

אכילת מאכלי-חלב בסעודת מלוה-מלכה

מסופר על "הרה"ק המהרי"ל ב"שולחן או"ח ג', כי פעם אחת נכנס לבית מדרשו ומוצא את בני החבורה יושבים לסעודת מלוה-מלכה ורואה שהם אוכלים מאכלי חלב. שאלה: היכן מלוה-מלכה ומהי? כשבמבר אכלו במלוה דמלכה מאכלי חלב? ולא ידעו לענות. אמר להם: היות בשבר תאוה נאסר להם במדבר, היו מוכרחים לאכול עפ"י: מה שמאמר יו"ט (ברכות ט"ז) רב אמר יורה אסי, כל היה מתורמל להג' לפיכא דעירובא מוכרח עליה המוציא, אמרי הואיל ואיתעבידי ביה מצוה חדא נעבידי בה מצוה אחרתי, ואף הכי הואיל ואיתעבידי בה מצות לחם משנה בשבת נעבידי ביה מלוה דמלכה. ואילו בספר הברית

מנהג אכילת שום בסעודת מלוה-מלכה

אחד הנהגים הנהיגים בקרב רבים וטובים, הוא אכילת "שום" בסעודת מלוה-מלכה. מקובל כי מנהג זה הוא עוד מבעש"ט חק' ז"ל ע"ע. וכן כתב בס' "חיאל בשר שלמים" מיכלא דאסחוטו י"ט קבלה מבעש"ט הקדוש לאכול שום בסעודת מלוה מלכה שהוא סגולה לפירסת [בעש"ט עה"ת פ' יתרו] בספר "אור ישע" מאשר ישע"י מראפשיין, מביא שרבי אשר ישע"י היה מודקדק מאד על סעודת מלוה דמלכה בפת שלמה ונרות, וכן קדקדק לאכול שום בסעודת מלוה-מלכה דקבלה מוקניגו מבעש"ט חק' ז"ל שהוא סגולה.

בדור האחרון היה ידוע ש"ק האדמורי הרה"ק רבי יענקל'ה י"ט מאנטונוב"ה י"ט עורך סעודת מלוה-מלכה בעסק גדול, והיתה לו עבודה גדולה בתולקת "שום" לסגולה, לשיעושת הצנכרות בגוף ובנפש לרפואה ופנסת. ויהי ביום א"ל מכל קצויו העולם להוושע משפע הברכות והישועות שהיה מושפע לכל הבאים.

סעודת מלוה-מלכה לאחר אמירת סליחות

ב"הלל אומר" [או"ח סי' רפ"ד], התפקד לגבי קבונות שואמרים בהם סליחות של יום א' בסעודת לפני צנות, האם צריך מיוחד לקיים בהם סעודת מלוה-מלכה. וכתב שמכיוון שצריך ללות את שבת המלכה בסעודת יפסוטים וזמירות, ולא זמן שלא טוער סעודת מלוה-מלכה עדיין קיימת קדושת שבת, וכן כתב הרה"ק ז"ל, ומה עוד שאסור לומר וידוי מנוצ"ש ע"ד שיעבר חצות לילה. ממילא צריך מוקדם לקיים הסעודה ואח"כ לומר סליחות.

נשאלה פניהם שפתינו

הש"ה חק' נתב: "ומי שמעתיים במוצאי-שבת, כגון שעושה הפסקה מביעוד יום, או יטרח להכין סעודה זו לאחריו ויהי ילמוד המורה והדינים המוחרגים בסעודה זו וסודה, ויהי לרצונן אמרי פ"י כאילו היה עושה כן. וכן עשה רבי שמואל ב' ר"ח [והה"ק דף צ"ה ע"א] ע"כ-ערב פסח שחל להיות שבת, שהיה עוסק בסודות התורה במקום סעודה-שלישית".

הפסוק וכתב: "סעדני" היינו ערוך את הסעודה שלו, ואשעה" - זה יהיה לי לישועה, שעני" ואשעה בחוקי תמיד" כלומר אוכל לפנות להתפלל על פרנסת בני ישראל, חוק לישאנא דמוני" ביצה טו). מכאן שסעודת "מלוה-מלכה" היא סגולה לפרנסה. בספרה"ק "אמרי נועם" מוצא רמז בשמה של הסעודה "מלוה-מלכה" על סמך הפסוק "אם כסף תלות את עמי": ויש לרמז מה שאמרו הצדיקים אסף סעודתה דדוד מלכה הוא מסוגל להמשיכת פרנסה צרכי עולם" וכו'.

הגה"צ ז"ר **שלמה זלמן פרידמן** זצ"ל אבד"ק סענקא היה אומר: "מרגלה היה בני חסידים הראשונים בדור שלפנינו, שסעודת מלוה-מלכה מסוגל לפרנסה ולעשירות, ומצאו על זה מה בקרא 'אם כסף תלות את עמי' רצ"ל שאם אתה רוצה שיהיה לך כסף, אזי 'תלות את עמי', כלומר תשב ותקיים מצות סעודת מלוה-מלכה ברוב עם הדתות מלבד".

הרה"ק רבי **דוד מרזניץ** ז"ל ע"פ בספר "ממז דוד" מוצא רמז במה שאחז"ל "עשה שבת חול ואל צאתך לבריות", שמרמז על סעודת "מלוה-מלכה" שעושים במוצאי-שבת. שטייך ל"מי החול, והוא סגולה לכל יצטרך לבריות.

וכן מציאנו כתוב בחיבור **דברי מוה"ר** גיאת בהלכות הבדלה ז"ל: "אמרו חכמים ליעולם יסדך אדם שלחנו במוצאי-שבת אשתו, שאינו צריך ללכות כדי שיהא סעודתו מתוקנת לכל השבוע כולה".

סגולתה להציל מחיובת הקבר

כתב בספר **מורה הנבצלים** הרמיהו"א: "סעודה רביעית אחר הבדלה פליאה נשגבה ומצלת מחיובת הקבר, ומי שלא יוכל לעשותה הפחל עשונה במונות, ויכוון להשאיר זכרה בסעודת הקבר מוקדשת שבת".

בספר **כנפי יונה** כתב: "אחר הבדלה במוצאי סעודה שלוחתו עם שתי ככרות ולא נקוסי ביה אלא הוא, ואומר דא סעודת דוד מלכה, וביבותה נצל מחיובת הקבר". ובהגהות מנהיגים כתב בשם המרדכי, שדולחתו היא מתוקן כמו קדושת כוליה.

סגולתה להמשיכת קדושת לימות החול

על הפסוק "וצא השדה וצודה לי ציד" (פרשת תולדות) אומר בעל **"מלא הרועים"**: "באשר אנו יוצאים במוצאי מקדושת שבת, אזי 'השדה' היינו ר"ת ס'עודת ה'ה' המלך (כידוע ס' מתחלפת ה' עש' שלשאלית)", ועי' אותה תורה מ'תע' "וצודה ל"י - אפסור להשיג אותה קדושה להמשיך שבת בכל ימי החול".

סגולתה להציל מכל רע ברוחיות ובגשמיות

בספר **"מנחת שבת"** מובאים שני סיפורים על כך סעודת מלוה מלכה להציל את האדם הרגיל בה מצרות שונות.

מסופר כי בימי **הבעש"ט** הק' ז"ע, היה יהודי שיצרו הרע בער בקברו וכבר כמעט עבר אל עבר פי פחת ומסר את עצמו לתשומת ר"ל. ויכוון שיהיה רגיל תמיד לקיים סעודת "מלוה-מלכה", והבעש"ט חזה זאת ברוה"ק בעת אחת הסבו לסעודה שלישית, הצליח להצילו מרדת שחת "ע"י שחלה לו ע"י אחות מתלמדיו. חפזות חבה שישלד אותו לכל הפחות שסייע גם עתה סעודת מלוה-מלכה זו כמו בכל פעם. כשהתחיל להלל לטעום מפרוסת שחלה, ונצטוו בו רוח קדושה וטרהור וברח משם כל עוד שנתנה בו וניצל מצרת שחת.

כמו כן מסופר על יהודי אחד שהיה מזהיר בכל נפש תמיד לקיים את סעודת דוד מלכה מנוחה, ויפנם אחת זדומן ליער עבות בו פושטים גודיו ליסטים, שתפשוהו ותלכנונו לרצחו נפש. הדבר היה במוצאי"ק, וכיון שהיה רגיל לקיים מניח סעודה זו, ביקש מהליסטים "בקשה אחרונה" שיניחוהו עכ"פ לקיים קודם שיהרגוהו מצות אשערה

"מלוה-מלכה". בתוך כך בא אליו דוד מלך ישראל על"ה בדמות איזה שר והצילו. ומסיים בעל "מנחת שבת" וכתב: "ועוד שמעתי נפלאות גדולות מעיני סעודת מלוה דמלכה, ולכן אשיר מי שנזרה לקיימה".

הרה"ק **רבי דוד צבי שלמה ז"ע מלעלוב - ירושלים** אמר, כי סעודת "מלוה-מלכה" היא סגולה לאריות ימים.

סגולתה להינצל מלקיחת תרופות מרות

בספר **"אורחות חיים"** כתב בשם ספר "אורחות יושר", שאף שהוא שבע ונכספה קצה באכילה ושתיה, מ"מ ידחוק את עצמו ובוהו ינצל שלא יצטרך לאכול ימים.

"דא דהיא סעודתה" מלכה משיחא"

בסידור ר"ה שבת יכתב טעם למה נקראת הסעודה על שמו של דוד המלך ע"ה, על דרך שאמרו חז"ל (שבת פד' ל"א), שאמר הקב"ה לדוד שימות בשבת, על כן בכל מוצאי-שבת היה דוד עושה סעודה גדולה על שלא מת. ומפני זה היה מורגל בפייהם לקרוא סעודת מוצאי-שבת "דא דהיא סעודתה דוד מלכה משיחא".

לחבר נאה על טעם קריאת שם סעודת מלוה-מלכה על"ש דוד מלכה משיחא, מציאנו במזירות לשבת פי' מנהיג צאנו משטנו על ק"ה האדמו"ר מצאנו שליט"א: "א"ל מלך משקרא סעודת מלוה דמלכה סעודתה דוד מלכה משיחא, וכפי העולם שגור שם לפי שידע שבשבת עתיד הוא להתלכד מן העולם ובכל מוצאי"ק כשראה שנשאח בחיים היה עשה סעודה ולכן נקראת סעודתה דוד מלכה משיחא. אף דברים אלו קשים קצת להולכים, שהרי לכוין נפטר בשבת ואם כן מה בעצ' לעשות סעודה לזכר עשעה סעודה בכל מוצאי"ק? אמנם נראה טעם פשוט בהו, דהנה דוד המלך שנתלך בשבת, ובאותו שבת שנסתלק לא אכל סעודה שלישית, ולכן נערך להשלים אותו הסעודה על השבת שנסתלקה. ולזה עושים אנו סעודת מלוה-מלכה, שהוא כהשלמה לסעודה שהסחיר דוד המלך ע"ה".

ציטוטה כמו סעודת השבת

נאמר בשם הרה"ק רבי יהודה צבי ז"ע מראזאל רמזו לחשיבות סעודת מלוה-מלכה, במה שאמר דוד המלך בתהלים (במקרא ל"ט) "כי יגרא אנכי עימן תושב כלל אבות". כי "גוד" בגמטריה "רגל", "אנכי" בגמטריה "כסא", ר"ל שדוד המלך על"ה ביקש, שהגם שהוא רגל רביעי בכסא המרכבה, יהיה "תושב כלל אבות", שישבו בסעודת מלוה דמלכה באימה וברתת כמו שיושבים בעת סעודתה דמתקנא כנגד השלושת אבות.

מאכלים ומשקים מירם לרפואה.

סגולתה כרפואה לעצבות

הגה"ק **מורה"ר אריה לייבוש אבד"ק יושיבצאנא** ק"ל כותב על מאמר הגמרא "חמין במוצאי"ל מלוגמא", שלא נתבאר בגמרא לאיזה דבר הוא רפואה, והכוונה היא שהוא רפואה כנגד עצבות. דבר זה מרמזנו בפסוק "ואמבש לעצבותם", כי מבח"ש ר"ת חמין מ'לוגמא י'שבת מ'לוגמא, והגמרא מרמזת לומר שהיא רפואה לעצבות.

סגולה לספר בה מהבעש"ט

כתב בספר **"מנחת שבת"** ששמעו בשם גדולים צדיקים, שבמוצאי-שבת מצווה לספר איזה ענין מהתנא האלוקי רבי ישראל בעל שם טוב וצלה"ה, ויש סמך לזה מספר "תולדות יעקב יוסף" (פ"ק, ב'לק), שכתב שאחיה השילוני היה רבו של אליהו הנביא ורבו של הבעש"ט, ואם כן, כמו שמצווה להזכיר את שם אליהו הנביא, כמו כן מצווה להזכיר את שם הבעש"ט הק' ז"ע.

בספר **"ברות ישראל"** מביא בשמם של צדיקים,

שספר בכל מוצאי"ק איזה עובדה מרבינו הקדוש משיח ה' מן הבעש"ט ז"ע הוא סגולה גדולה לפרנסה.

חשוב לציון בהקשר זה את דבר-קדשו של הרה"ק הר"ח **ביענא ז"ע** שאמר כן: "העולם אמרים שכשמדברים במוצאי"ק מהבעש"ט היא סגולה לפרנסה, ושכשמדברים מהרה"ק ר' זוסיא ז"ע ומפאתו הרה"ק ר' אילמלך ז"ל, ומאחד מהם היא סגולה לירוש"ל, ומאחד מהם הוא סגולה לבנים. ואני אומר, כי לאו דוקא הצדיקים הנ"ל, ולאו דוקא אבותי, ולאו דוקא חנני מנהי"ל, כי לפשוט מכל הצדיקים ובכל זמן שמדברים מהם הוא סגולה לישועה לכל דבר.

המנהג שלא לעשות מלאכה עד לאחר סעודת מלוה-מלכה

בספר **"מחזיקי ברכה"** למרן החיד"א ז"ל, מביא מה שכתבו גורי האריז"ל ז"ל: "הנפש היתירה אינה הולכת לגמרי עד סעודת מוצאי-שבת, לכן ראו ראי' להתעסק במלאכה שאינה אוכל נפש עד אחר שסועד סעודת מוצאי-שבת".

איכילת סעודת מלוה-מלכה בחבורה

עצם איכילת סעודת מלוה-מלכה שי בה ענין גדול וסוגלה נפלאה, מה גם כשהיא נאכלת כמנהג חסידים ב"שבת אחים גם יחד", עם אמירת דברי-תורה וחסידות, שדיקים, שירה וזמרה מתוך אהבת חברים, שלדבר זה ישנה בודאי השפעה רבה בכל העולמות.

בספרה"ק **"אמונת משה"** (שמות קכ"ג) הוסיף על הסבר הפסוק "סעדני ואשעה ואשעה בחוקי תמיד", שבפרט בסעודת "מלוה-מלכה" הגיעת בסעודת מרעים בציבור, ימילים לזכות לבני ח"י ומוזני. על הפסוק "ואנשי סודם ירעים וחטאים לה" מאד" אומר הרה"ק בעל **"דברי תהו" מקאלשי"ר** ש"ס"ם" נוסיקין ש"סעודתה ד'דוד מ'לכא". והיינו, שאותם האנשים האוכלים סעודת מלוה-מלכה בחבורה, "ירעים" לשון תברים "וחטאים" "וחטא את הבית", הם מטהרים את עצמם להשם מאד.

הרה"ק **מקאלשי"ר** בספרו "נצוח חסד" על מסכת אבות כותב דבר מוסר דבר מצלת סעודת-מוצאי-שבת ששערכות ברבים ובאחדות, ובהירות שלא לדבר את דברים אסורים.

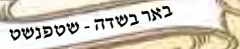
"תאבת" לישועת ה' (תהלים קיט) סעדני ואשעה (שם) יזהרו חסידים כשיושבו באיזה סעודת מצוה, "מלוה-מלכה", וברית מילה, וכדומה, שאין דבר גדול בעולם כמו סעודת מצוה, כשיושבו יחד אחים ורעים, ומכ"ל סעודת שבת, שהוא מועיל להרבה ענינים, להתקשרות אהבה, ולהכנתה, ולהמשיכת פרנסה, ולכלל שני שבועים.

ובלבד שיהיה כל אמת ובשמירת פיהם מבלי לדבר שום גנאי על שם בר ישראל, אלא טובות ולשב צדיקים וכו', אבל ישיבת חסידים ביהו, בלב אמת וזריאה ושמחה אחד דבר גדול. שיושבין יחד"ל יאנו בשם יוד"ל ד"ת ח"ה, ח"ה, ח"ה" שוכני"ר א"ל, הפותח שערי ישועה, ממונה במתכוון לפתוח שערי ישועה, ובהו ימשיכו שפועת לישראל לרפואה ולרחמים ולהפרנסה רצון שפועת וברכה" וכו'.

קיום סעודת מלוה-מלכה במוצאי-שבת ליו"ט

בקובץ המפורסם **"אורי ישראל"** - **ילענדקי** (היו"ל במונסי ג.) במדור "לעודר לב", ז"ל עניין עריכת סעודת מלוה-מלכה במוצאי-שבת ליו"ט. וזה אשר העלה שם:

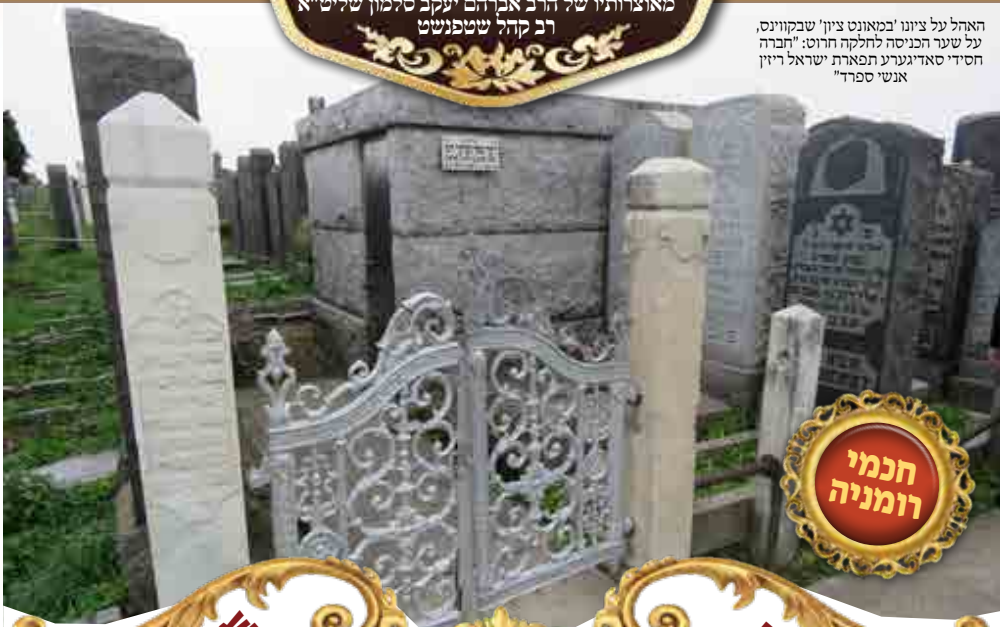
"הגאון רבי חיים פלאג"ז בספרו הגדה של פסח חיים לראש" כתב, דכשתל יו"ט פסח במוצאי"ק ירבה קצת בסעודה לכבוד מלוה דמלכה שהוא כנגד דוד המלכה (ואפשר דאין משם א"ל כ"ל שאר יו"ט שעה")

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב קהל שטפנשט

האהל על ציונו 'מאונט ציון' שבקוונס,
על שער הכניסה להולקת חוסי: 'חברה
חסידי סאדיגורע תפארת ישראל ריון
אנשי ספרד'

הרה"ק רבי יצחק פרידמן מרימנוב-סאדיגורא וז"ע בן הרה"ק ה"אור ישראל" מסאדיגורא נסתלק י"א כסלו תרפ"ה ומנו"כ בבית העלמין 'מאונט ציון' קוונס בארה"ב

מקור מחצבתו

ביום כי בחסון תרמ"ו, נולד רבינו בחצר הקודש בסאדיגורא, לאביו הרה"ק רבי ישראל ה"אור ישראל" מסאדיגורא, שישב על כסא אביו הק' ומלא את מקומו בסאדיגורא. ולאמו הרבנית בת-שבע, בתו של הרה"ק ה"רשפי קודש" - רבינו שלום יסף, כבר בנו של מרן מרוז'ן ז"ל.

ברדתו מהרכבת בירך "שהחיינו" בשם ומלכות. אחד מבני רבינו שאל עליו מי הוא היהודי הזה, נשוא הפנים הנאמן כ"כ לרבינו, ונענה ואמר רבינו שהוה רבי אורי מסאמבור, ואז הגיב רבי אורי: הגוף שלי בסאמבור אך נשמתי מרחפת בסדיגורה.

ערב על ימי החתונה והנשעה של רבינו ה"אור ישראל" לגליציה, סיפר הטאון רבי שלמה שרייבר זצ"ל שזכה אך פעם אחת לראות את רבינו ה"אור ישראל" בעת שנסע לחתונה ברימנוב, ובא ללנית לילה באיסטריק [מקום מגורי רבי שלמה] והתאכסן אצל הרה"ח ר' זאנוויל העניג, בקבלת הפנים בתורת הרבנית היו יותר מעשרת אלפים חסידים וזה אהב רבי שלמה שרייבר לראותו ולקבל שלום מרבינו ה"אור ישראל".

לאחר הנישואין חזר רבינו-החתן לעיר מגורי אביו בסאדיגורא וחסה בצילו, וכך גם אחר ליקוי המאורות בהסתלקותו החטופה של אביו מרן ה"אור ישראל" מסאדיגורא ב"ג לחודש תשרי שנת תרס"ו, המשיך במגוריו בסאדיגורא בצילם של אחוז הגדולים.

התנתנו זו ומשכה עד להסתלקותו על חתונה הרה"ק רבי יוסף מרימנוב ז"ע ניסן שאב קודש את מגוריו ברימנוב.

שכאשר הם יושבים ולומדים ומתנהגים עם"ה הגמרא וחשו"ע, או אז הם מתרכזים ומתעלים במגעלותיהם הרבה יותר מאחרים..." בדברים אלו הרגיע אותה ופיזר את כל חששותיה.

לקורת חייו

בגיעו לפרקו נלקח אחר כבוד כחתן להלכה הצדקנית מרת דבורה בתו של הרה"ק רבי אשר ישעיה הורוויץ מרימנוב-רופשיץ, (בנו של ה"אמרי נועם" מדו"קוב) שהיה נתנו של הרה"ק רבי יוסף הכהן מרימנוב, [בן הרה"ק רבי הירש משרד] בנו חורגו של מרן הסב"ק מרוז'ן, ואשר אחר הסתלקות מרן הריז'נער ז"ע נתגדל בחוף תחת חסותו של מרן האדמו"ר? מסאדיגורא, ואף קרא לעצמו בשם מופשטת המלוכה - "ר' יוסף הכהן פרידמן".

שמתת נישואיו נחוגה ברימנוב בקיץ תרס"ו. על ההתרגשות הרבה שפקדה את חמוני החסידים בעת שמחת נישואי רבינו היה מספר החסיד הנודע הרה"ח ר' יעקב חניג ז"ל שזכה להשתתף בחתונה זו, וסיפר כי כל גליציה הייתה נרעשת ונגרשת שהשדיון המופלא בין בית רוז'ן ובית רופשיץ. ובחנתה הגדולה נטלו חלק גדויו את בית רוז'ן עם כל אדמו"ר" גוע רופשיץ, והמוני חסידיהם גדשו את העיר רימנוב בשבעת ימי המשתה.

מה עוד שעצם באו של רבינו ה"אור ישראל" ללנית עוררה גלי התרגשות וקדושה, מכוון שכמעט ולא יצא מסאדיגורא, והיה זה דבר נדיר וסיעתו לגליציה. מה שהביא את ההמונים להשתתף בשמחת הנישואין ברימנוב. בשול אותם ימי שמחת החתונה מסופר כי כשהגיע אבי החתן רבינו ה"אור ישראל" מסאדיגורא לתנת הרבנית ברימנוב המתה לו הרה"ק רבי אורי מסאמבור, ומשנתל שלום מרבינו

בוצין בוצין מקטפיה ידעי. כבר בשנות ילדותו היה רבינו ידוע בין החסידים באי חצר הק' בסאדיגורא, שאהבו לשוחח ולהשתעשע עמו. את חינוכו קיבל ממיטב תלמידי-החכמים שבין החסידים המופלגים, אותם העמיד אביו הרה"ק ה"אור ישראל" ז"ע על חינוכם של ילדיו ואילופם בינה בתורה ויראת-שמים. אביו עצמו היה משגער בענא פקיהא על חינוך ילדיו כשהוא מונום לעלות במעלות רמות בתורה וחסידות ועוקב אחר תלומדותיהם בכל שעות היממה. מסופר כי לדי מיטותיהם היה עומד ששן-מערטה, שהיה משמיע צלילי נגון ערבים בבדי להעניק להם שלווה, הינה וצלילות הדעת - כבר משעת הקימה - לקראת עבודת ה' ביום החדש העומד בפתח. בנוסף לכך, היו בחדר משכבם אמצעי השמעה משוכללים כמונחים של אותם ימים, שהיו אף משמיעים ידברים שונים, כמו: "קומו בני לעבודת הבורא יתברך" וכדומה.

כך עלו ונתעלו רבינו ואחיו הק' - הנסיכים לבית סאדיגורא - בתורה ובקדושה וטהרה ויורה, תחת השראתו וברכיה של אביהם הק'. הרוב שעות היממה היו יושבים ועומלים בתורה עד השעות המאוחרות של הליילה.

אחיו של רבינו, מרן ה"אביק" ז"ע, היה לעיתים מתרפק בעתה על זכרונת אותם הימים בסאדיגורא, ובפרט היה מזכיר את ללות החורף האחרים, "כאשר למדנו בתלמודנו ובעניינות" כלשוננו.

מסופר כי פעם אחת נבנסה אמום הרבנית הצדקנית אל אביהם הק', והתאוננה באוזניו כי נראה לה שהילדים מתמידים ושקדיים על לימודם ותרם מדי כוחותיהם והיא מאוד חוששת לבריאותם. אולם רבינו הרגיע אותה באומרו: "לילדיו יש טבע

על כסא האדמו"ר ח"ת

היה זה לאחר הסתלקות חותנו ב"ד ניסן תרע"ג נתבקש רבינו על ידי חמוני חסידי חותנו ברימנוב וכן י"ג חמוני חסידי אביו הרה"ק מסאדיגורא המתגוררים בגליציה בכלל וברימנוב ובלולותיה בפרט, שיואלו שטוב לעלות על כסא ההנהגה ולזהות להם לראש ומודיך ולתלם את העדה, רבינו לא יכל לעמוד בפני הצעותיהם, ונעטר לבקשתם והחל להנהיג את עדתו בעיר ברימנוב. שבת הראשונה בלאו לימינום הופיע בהרדו עמו יחד אחיו הגדול ה"אביק" מסאדיגורא, והמונים הרבו לאותה שבת לרימנוב להסתופף בצל צח האחרים הצידיקים הק'. עם עלייתו על כס ההנהגה נתגלה עד מהרה כמנהיג דגול, מקרב ומעודד ומחודד אמונת ותקווה לבבנות הנדבאים, ולמרות גילו הצעיר עמד במעמסה

באר בשדה - שטפנשט

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים

קדמונים ומקורות זמנאים

מתוך ספר "סגולות מלכים" (בבלי) האל מה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחדשי השנה דבר יום ביומו

מאוצרות הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב קהל שטפוט

סגולות מלכים

סגולות תפילת ערבית

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש

ורבותינו פירשו לשון תפלה, 'ואל תפגע ב' ולמדנו שתקן תפלת ערבית (רשי"א)

הקדוש בבואו לבית המדרש לתפילת ערבית, היה רואה שיש בורא עולם שצ"ח לירא מפניו". רבינו [הדברי חיים] היה סובל גדולים ברגלו ל"יע [בדיוקן], ולפעמים נברו עליו היסורים, עד שלא היה יכול לילך בעצמו. והיה דרכו להישען על שני אנשים בדרוכו לבית המדרש, ומשכיה בא סמוך לפתח בית המדרש, היה דוחף את שני אנשים אלו ממנו, והתחיל לרוץ למקומו כותל המזרח "כפורה באויר". ואמר "שיר המעלות" וצעק מ"בליה שירו עמי תפילה לקח חיי", ואין לתאר גודל הכבוד שהיה נופל על כל אחד ואחד אפסר לתאר זאת בכתב. (אלף כתב)

תפילת ערבית נקראת תפילת עני

עוד בספר בראשית דף כ"ג ע"ב, תפלת העני משובחת שמאחרת כל התפלות מלפניה, שנאמר (תהלה קא, בא) תפלה לעני כי יעטוף, לשון איחור. וזוהי פירוש כי תפלת ערבית נקראת תפלת עני וזהו תפלת ערבית רשוח, שיעקב תקן אותה בעד כל ישראל שהם בגלות ברשות האומות, ולפי זה תפלת ערבית חשובה מכל התפלות.

(מעולפת ספרים יום שלשה עשר את חת)

והוא רחום הוא במקום יודיו

ואין נופלים על פניהם לאחר ערבית וגם אין אומרין יודיו שהרי מקמדי למימר והוא רחום וכו', והוא במקום יודיו שתיקנו לומר אחר תפילת שחרית ומנחה וטעם הוידיו היינו דאיתא בתיקונים כל תפלה שלח בה יודיו שי בה קטורו, וטעם כי אין לקליפה חלק בה כי אם חסידו, ואם אין יודיו אז מקטרג ואויב יזיח שקטרג עליו שהיו קרבנותיו עולות כולן לגבוה ואין לו בהן חלק כ'.

(יפה ללב וא"ח ס"ד אות א)

סגולה לבטל את התאוות

ותפילת ערבית היא סגולה לבטל האש מתלקחת של התאוות העוונות, המתגברות ר"ל בליה. כי יעקב תיקן תפילת ערבית, ויעקב הוא אש של קדושה, כמש"כ (עובדי' א, י"ח) והיה בית יעקב אש, ואש הקדושה שורפת האש המתלקחת, וע"כ כח תפילת מעריב זוכה האדם לטהרת הגוף, כי יעקב הוא תפארת תורה, וזהו בחי' משה, כי משה עם יעקב חד ניהו, כדאיתא בזה"ק "משה מלבר יעקב מלאג". ואלו הן הומוות ירושלים, שהן השלוש תפילות המבטלות את ישר הקליפית הטמאות.

(תפארת אש, תאוותיניק שבועות)

שיר למעלות אשא

עיני סגולה להצלחה

מובא בספרים, שמאמירת מוזמר זו של "שיר למעלות אשא עיני אל הרים" בסיום תפילת ערבית, ממונה סגולה גדולה להצלחה, ולכן שתתלה האדם לכוון באמירת מוזמר זו כלל שישכיל.

(עשרת פז, תהלים)

תיאור הקפדתו להתפלל במנין

הרה"ק באר חיים מרדכי מניאמץ

מעשה ששינה הרה"ק באר חיים מרדכי מניאמץ מברק לדידו הגאון רבי יהודה לייב צירלסון אב"ד קישנינו, שעומד להגיע אליו בשעות הערב ומבקש לעכב עבודו "מנין" למעריב. עשה בבקשתו. הרב דניאמץ הגיע לביתו מרצין הרכבת שבמרכז העיר, בכרכרה שכורה, בשעה מאוחרת. מיד עמדו בתפלה. אחרי שסיימו שאל רבי יהודה לייב את אורחו: היש לך "יארצייט" בליה זה? ולהפתעתו, השיב רבי חיים מרדכי, כי אין לו שום "יארצייט" היום, וכי טרח לשכור הכרכרה בכסף מלא ולהיטלטל הנה מבית הנתיבות - אך ורק בכדי להתפלל בצניבור.

כיוצא בזה סיפר האדמו"ר מסקולין זצ"ל על חוויה אישית שלו: "היורג מימי נערותי בסקולען, פעם אחת בליל חורף קשה דפקו בדלת ביתנו באמצע הלילה... כשפתחו הדלת ראיתי לפגי רב זקן נשוא פנים שאמר לי כי הוא הרב דניאמץ, וביקש ממני לטאון "מנין" בכדי שיוכל לומר "ברכו". מלאתי בקשתו. אחרי שהתפלל ערבית נסע מיד בחזרה מרחק עשרה קילומטרים עד מסלת הברזל... אף סיפר לי כי הוא ענה מניח אתה בסברתך (בנראה התפלל שמה נחתה) וחשב בלמוצא "מנין" ברצין הרכבת, ומכיון שלא מצא, הרי לגודל אהבתו ויאתו לא חסך על יגיעה וטירחה לעת זקנתו, ולמרות ימי החורף הקשים נסע בעגלה מרחק כזה, ולא שם לבו להוצאה הכספית הגדולה. הרב ערך מצבו) ובלבד שלא יחסיר "ברכו" אפילו פעם אחת..."

(מצבות מספרות' בגליון 'באר שדה' מספר 304)

לעמוד בתפילת ערבית סגולה לרגליים בריאות

סיפר לי גיסי הרב הגאון ר' זאב אשר אנפאנג שליט"א ששמע מפי ה"צ המפ"ז הישיש הרב מנאראל [זצ"ל] (שליט"א), ששמע מהרה"צ המפורסם ר' מרדכי מובלוגרי ז"ל שלש אבני הה"ק מהרה"ר מבעלזא ז"ל, שאמר: אז מען שטיים ב מעריב אז ע"א סגולה צו עזונטע פיס. (אם עומדים בתפילת מעריב הוא סגולה לרגליים בריאות).

בליה שירו עמי - תיאור תפילת ערבית אצל הרה"ק הדברי חיים מצאנו

הרה"ק הדברי חיים" מצאנו זע"א, היה מתפלל תפילת מעריב בכל כוחו ובכוונה יתירה יותר משחרית ומנחה. תיאור חי מתאר משמשו בקודש של ה"דברי חיים" רבי רפאל, האין שהיה נכנס להתפלל תפילת מעריב: "מי יזכה לראות את רבינו

אין קטרוג בתפילת ערבית

וילן שם לשון וילונ, שהתערעם יעקב ולמה כי בא השמש, דאתעב' מיני' שולטנא דמאשת ואהתיב לעשו, וכשרא יעקב כי בא השמש אל העתול לבכות, ואז תיקן תפילת ערבית בכפף לפני קונו, עבר סמא"ל לפניו, וראה שיעקב מתפלל תפילת ערבית אמר סמא"ל לבבו שעת ערבית הוא שליטתו ויעקב היה מתפחד ממנו וכוונתו לעשות פשרה ושולם עמו, והוא מרוצה שיהיה לו חלק עמו בשלמותו דלילה, וגם אני מקבל עלי שלא לשקט בתפילתו שהוא תיקון וכו', ויחלום וכו' וראה ושמע כל הנשמות וכל הבטחות שהבטיחו הקב"ה ויקץ משנתו מבוקר ושמה וטוב לב.

(ילקוט ראובני פרשת יצא את טו בשלם גיא' ריא)

הכונה בתפילת ערבית לא יקטרוגו על תפילתו

יעקב אבינו קיבל הבטחה מסמא"ל שכל אחד מבניו שיבכה בתפילת ערבית, הוא לא יקטרוג על תפילתו, כן כתב רבי שמוען בער מוה"ר. (סידור עבודת בורא מהרה"ר דפוס ולוצקא תסו, דף ע"א ע"א)

הכנעת הקליפות

מקודש ערבית אז אפשר לומר שום דבר שיש בו הכנעת הקליפות, שאז הולו התגברות הקליפות כי ניתן להם רשות בליה, כמו שנאמר 'בו תרמוש כל חיתו יער' (תהלים קד, כ).

(תתנות ישות להרה"ר רבי שלום מפראחיבטי)

הנוסע בדרך יתפלל ערבית אחר שגיע למקומו והוא שמירה

בשם הבעל שם טוב זצ"ל, כי אדם הנוסע על הדרך, יחזיק תפלת מעריב בתפילת על הדרך, ובמקום שלן שמה יתפלל תפלת מעריב, ורמוז לזה "ויפגע במקום" (בראשית כה, יא) אמרו ז"ל (ברכות כו, ב) זו תפלת המועריב, וילן שם', והיינו שבמקום שלן שם התפלל לטובת מעריב. (דעת זקנים פ"ו פאר מקדושים' אות מו)

תפילת ערבית במוצאי יארצייט

רבי שמואל מקאמינקא ז"ע אמר כי התפלת ערבית במוצאי יארצייט להתפלל לפני העמוד עוד יותר חשוב לטובת הנשמה.

(אוצר ישראל ע"פ רסח אות ב)

לכוון בתפילת ערבית מתיש הקליפות

וצריך האדם לכוון היטב בתפילת ערבית, כדי לחתש בה הקליפה כו' וביותר בגלות המור הזה, (כ"מ בזה"ק). ואשרי למי שמתפלל תפילת ערבית בצניבור בליה, ובין מנחה למעריב עוסק בתודה לחבר הליה עם היום בתורה שהוא ענין גדול.

(כף החיים ס"ד ר"ה)

באר בשדה - שטפוט

ההילולא קדישא

הרה"ק אדמו"ר הזקן משטפנשט זי"ע

י"ד כסלו תשפ"א

דרשת רב קהל משטפנשט שליט"א השפעות ההילולא מארץ ישראל

ברשות כבוד האו"ם הצדיקים שליט"א שבאו לפאר את המיעוט לכבוד הילולת הרה"ק משטפנשט, כ"ק אדמו"ר מנדבורנא שליט"א על ישראל הדרתו בעי"ת ביתר ת"ו, דודי הגה"צ הרב ויאל טוביאס שליט"א, פנ"ח הרה"צ מו"ה ר' יוסף בנו בכורו של כ"ק אדמו"ר מביאנא שליט"א, וזכות היא לנו להזכיר כאן את שמו שנקרא על שם זקנו הגה"ח ר' יוסף בריאר זצ"ל רבה האחרון של משטפנשט, וכל קהל הקודש.

הרה"ק משטפנשט כל הדבר הקשה היה לוקח לציון אבינו ביאס

נאספנו כאן בעצם יום ההילולא קדישא לכבוד יומא ההילולא של אדמו"ר הזקן משטפנשט, זה קרוב לעשר שנה שזכנו לחדש את העילה לציון הקדוש שבעיר יאסי ברומניא, ובכל שנה נסעו לשם מאות אנשים, כפי מה שהיה בימי של בני כמילא מקובו רבינו הר"מ משטפנשט, שהיה נסע מדי בשנה להשתטח על ציון אבינו הק' עם אלפי החסידים, קרוב לשבעים שנה, והיה אמר שאת הקוויטליאקיים הרי הוא לוקח עמו לציון אבינו הק', ושם הוא פוגע הישועות. וכך שלא יעורר הילולא קדישא בעצם יום ההילולא כאן בבית המדרש בבני ברק.

אבל השנה נשתדל שדרי עולם, דרכי ציון מושבות, אנו נמצאים כאן בארץ ישראל, עורכים סעודת הילולא בעיר בני ברק בבית הכנסת של עין רבקה"ק משטפנשט, אנו אנו זוכים להשתטח על הציון הקדוש כמדי שנה בשנה ברוב עם. אלא מנין מצומצם שמעתה"ם לצאת מאכא מיד לאתר הסעודה, ומקוים שגכה להכנס לגבולות הרומניה לערוך התפילה בציון הקדוש בעיר יאס כמימים ימימה.

התחדשות ופיעודת השם, התחדשות בהשפעות ההילולא

על הפסוק שקראנו בשבת בפרשת ויצא י"ד יעקב נדר לאמר אם יתי אלוהים עמדי ושמוני בדרך הלא אשר אבני הולך ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש (בראשית כה, כ), כב בספר"ק דגל מחנה אפרים, 'ונה רביס תמורה על עין לאכול וללבוש, בודאי דיוע מזה שלחם אולמים ובגד מלבושים אחרים, וכתב לצאת שיש בוה רמז נפלא, על דאך שאמר הרב ר' פנחס מקוריי"ע על הפסוק (מ"א א, א) ומלך דוד וכן בא בימים ויכסוהו בגדים ולא יחס לו, שהוא רמז כי דיוע שדוד הוא תורה שבעל פה, וכשאן בה התחדשות התורה בכל יום ובכל עת, רק שנסק בדברים שונים, אף על פי שכל פעם מלביש אותם חברים מלבושים אחרים, פעמים בגמרא או בפעמים הוא מלביש אותם בגמרא אחרת, ובפסוק אהרן וזהו ויכסוהו בגדים, ועל כל זה ולא יחס לו, היינו שאין לו התלהבות מזה, כיון שתוכן דברים שנים הם, אף על פי שהלבוש משתנה, רק עיקר הוא שיהיו חדישים לבקרים וכמאמרם ז"ל (פסיקתא וטא, ו' 1) בל יום יהיו בעיניך חדישים.

והנה דיועה הרגותו בקודש של אדמו"ר הזקן משטפנשט, איך שהיה מעורב בין הבריות, שהיה שולח לקרא לאנשי העיר ומוכיח אותם בכמה עניני מוסר, ויש כמה עובדות איך שהיה מדבר בדברי חסידות עם בחורים ואבירים, ויש בזה עובדא שהביא בספר האחרונות (כתב די שנמצא בתנ"י) 'מלין סתימין', שכאשר ישבו עדיין בני הרה"ק מרוזין ז"ע בעיר פאטיק, שהיתה העיר שלהם, ואז היה רבינו אדמו"ר הזקן הממונה על החשבונות של החצר, ופעם שלח אדמו"ר הזקן מטשורטקוב לקרא למקובו, ואמר לו, אבקש ממך, בשעה שאני [רב מנחם חנוך] משטפנשט עורך את החשבונות, שתדבר עמו אודות ענין אהרן, ואכן הוא נכנס לרבינו בשעה שישב ועסק בחשבונות החצר, וראה שהוא בהתפסות הגשמיות ממש ואי אפשר לדבר עמו, ואז רבינו שאין זה חשבונות דעלמא, אלא חשבונות דשמיא, ושב המקורב להרה"ק מטשורטקוב ולחש לו מה שראה, שראה איך שחבון פתוח, והוא יושב וראשו מוטה על הכותל בהתפסות כדרכו, והמתין אהיו חצוצה שעה, ואמר לרבינו שתפס אותו שאינו עוסק בחשבונות דעלמא, וזהו השיכות של העירובין עם נטילת ידים.

פסחים כנגד רבינו הר"מ משטפנשט

אולי מסכת פסחים שנתה אנו מתחילים בס"ד היא כנגד בנו הרה"ק הר"מ משטפנשט, שכן מבוססת זו למדים מוקרבן פסח, ואכן אצל הרה"ק ראו עבודתו שהיה קורבן לה, באופן שהחסידיים והמקורבים נתיירו מלגות אלו, ומספרים שכאשר היה יוצא לעריכת השולחן ושיר את נגון הדבקות, בכל עת חששו שמא תכלה נפש לה, וכמו שמיער אחד מגדולי החסידים, הגאון הרב ר' יצחק רבינובין, הרב דטאיטרא, שהיא צייט של חל ב"ב כסלו, שכאשר היה עורך את השולחן, בשעת הקדושה ראו רק את הלבוש שבעיניו ולא את השחור, שהיה בהתפסות הגשמיות לגמרי, וחששו שתכלה נפשו.

ועד היום הוא אנו הרה"ק השפעת הצדיק בארץ ישראל וגם ברומניא, איך שהוא משפיע על פסחי הירוקים ועל מי העילה כאחד, וכמו שהיה בדיים חיותו, שבחייו היה מברך את האב לפניו בכמה תיבות לבדו, וכמעט שלא דיבר.

זכר הגה"ח רבי משה ובער צ"ל

כשאנו יושבים בהאי שעתא נזכר את הרה"ח ר' משה ובר ע"ה, שעשוי הוא באמצעי ימי השבעה להסתלקותו, הוא היה תלמיד מובהק של הגה"ח ר' משה בטלן, והיה משתתף מדי שנה בשנה בסעודת ההילולא, והיה מספר סיפורים ששמו מכלי ראשון, מה שמענו בעצמנו מפיו של רבי משה בטלן, שהיה חיידו מגדולי חסידי טשפנשט. ויה רצון שיהיה עליה לנשמתו. הש"ת יעורר בזכות הצדיק שאנו נאספים לכבוד ההילולא דילה, שגכה ללכת בדרכיו ונושטע בישועת עולמים במהרה בימינו, אמן.

ומבאר הדגל שזהו מה שרמז יעקב אבינו ע"ה, שהוא היה התורה כולה, אם היה אלקים עמדי ושמוני בדרך, היינו בעיני הנורה הנקרא דרך, אשר אבני הולך עליה, שהוא היה סוד כל התורה, ונתן לי לחם לאכול, היינו שהיו בעיני כחדישים מדי לחדש בכל יום דברים, ויהיה לי האוה והתלהבות מזה כמו איש הרעב לאכול לחם ורצה מאוד לחיות את נפשו, וגם בגד ללבוש, היינו שגם הכבוש היה גם כן חדישים בכל יום, ויהיה בעיני ממש לחיות נפשו בתורתו הקדושה מרוב החיידים ורוב השקות נפשו אליה, ע"כ דברי הק'. וכענין הזה אפשר לומר לגבי היומא ההילולא, השנה יש התחדשות באופן עריכת ההילולא, בכל שנה הרי זה בחוץ לארץ, השנה הוא בארץ ישראל, על ידי סעודת ההילולא וההתקשרות בצדיק, על ידי מה שנתחבק במשנתו של בעל ההילולא, על ידי כן נתקשר בבעל ההילולא ומקבל השפעות של ארץ ישראל.

ההילולא מרמזות כנגד רבנה"ק משטפנשט

אנו עורכים פה בסעודת ההילולא גם סיום מסכת עירובין ומתחילים ללמוד מסכת בסדר הדף היומי בשיעורים שנמסרים מדי יום ביזמו בבית מדרשינו, חשבתי לומר ענין אחד לקשר את המסכתות הללו לרבנה"ק משטפנשט, שכן אדמו"ר הזקן יש לומר שהוא בבחינת עירובין, ואילו בנו הרה"ק הר"מ היה בבחינת פסחים.

עירובין מרמז כנגד רבינו בעל ההילולא
בגמרא עירובין (כ"א) אמרו, 'אמר רב יהודה אמר שמואל, בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים, יצתה בת קול אמרה, בני אם חכם לכך שימח לבי עם אני, ולכאור מהו השייכות של עירובין ונטילת ידים, ומהו בחינת ההכנה שבדבר, ומבארים בספר"ק, לתקן שני ענינים אלו כאחד, שמיצד אחד יתה האדם מעורב בין הבריות, ומצד שני יהיה בחינת נטילת ידים, מלשון ונטלם ונשאתם, שהיה מרומם מוחל בבקוין ידים, ללא שום פניות ומכשול, הרי זה הפכה גדולה.

השוטלה עליו וקבל בהרמיהו וברצון את כל המשרתים לפתחו, וכן המשיך רבינו בהנהגת עדהו על מי מנחות עד אשר פרצה המלחמה בשליו שנת תרע"ד הארץ, עם פרוץ המלחמה העולמית הראשונה, כאשר אל לב להשאר על מקומו וגלה יחד עם רבנות עמק בית ישראל, ואז ברח רבינו לבודפשט וכעבור שנה גלה משם בראש גזילה לווניא, בה התגורר כל האדמו"רים לבית חו"ץ, שם בונה על ידי בדקוות נוראה, ובקושי רב והסתפק במועט במשך שנים מספר.

לאחר מספר שנים שהתגורר בוניה הגיעו אליו מכתב בקשה של חסידי סאדיגורה המעוררים בניו יארק שיבא להתישב בקרבתם והם יאגרו לכל מחסורו, אך רבינו לא אבה לנסוע לאמריקה והעריך להשאר בוניה בדקוות ועניו.

אולם בשנת תרפ"ד, כאשר ראה רבינו כי מלוותי מחמתו טוב לו בו, חשש למריצת מלחמה האדושה עליו ונתר לחסידי חו"ץ שבארוצת הבית לבוא להצילה ולעולם מורחו וקדושתו, רבינו יצא לשם והתשהה שם כמחצית השנה, ואף גם כן נסבא ותחלתו, והחיים בה, לא נראו לו לרוחו. והוא החל להתכונן לשוב לארצו, אלא שאז לאבן על ההלבנת חלה ולקח בליבו, ובליל שבת קודש פ"ר תולדות ב' בבסלוי תרפ"ה חשש להמשיך על הכוס בעתקה נשימוו ולא יכול להשיך בקידוש היום, ורק כעבור שהות ארוכה חזר מינט ליעצמו והמשיך באמירת הקידוש, ובמשך י"ד השבוע הבאים הרגיש שלא בטוב ואף רמז כי מרגיש שקיצו קרב, ובמוצאי שבת יוצא, הורעה הרשתו והרופאים שהוועקו אל מנתו דאו בסך הכל כי מוקדת אותו הצטננות קשה, ביום ראשון כאשר מצבו לא הוטב הועק רופא כהול שקבע כי מצבו חמור והוא סובל על דלקת ראות חריפה ומוחלת לב רצינית, ובשעות הערב הועק מרפוסור למיטתו ואף הוא קבע כי נשקפת סכנה לחייו, וכך שבכ על ערש חזו עד לשלשה עשר שאז נרדם ובשעה אחת-עשרה התעורר קמעה ובאכול מתוך שנתו החל לפום את ת"ר בנותיו נג'.

הקונעונים כן במשך מחצית השעה עד שהשתקת וכעבור כרבע שעה נתנצו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש, נשמתו של רבינו עלתה בסערה השקמימה ביום י"א לחודש ססלוי תרפ"ה והוא בן ל"ט שנים בלבד.

מאורחות חייו

רבינו היה ידוע באורו של ישראל באופן מופלג ביותר, מיצר בנרות כל אחד, ביהו בתחו המידי לכל דבר מצוה ומופלג טוב. כל יור נפש מצא אצלו מזור. רבנו קרב אנשים באמצעים מחביים. לא דחה מלומדי, גם מי שהחל להתעורר מינט כמעמדי בזמני ידות, רק קירבו וחיבקו שבו, ושיטתו היתה כרוך אבותיו הקדושים צדיקי בית חו"ץ, שלא לרעה אלא לקרב לכל יחידי מנט דבר, פעמים רבות אף חצץ בל שטאטס היה צריך לעזור לאדם מסוים, אל היה חוצץ כל מאמני, והדבר היה עומד בראש אדנותו; יצר לעזור לל "יהודי ולהשביע את רצונו.

הגם שקיצר תמיד בבדידותו, אך תמיד היה אומר "הקב"ה יעורר לי" ולא מנטיח מבטחיו בהרחקות מפורשת, אך בכל זאת דאו תמיד מנמנו, מנמטיח חוץ לדבר טוב.

רבינו לא יכל לסבל בטום אופו, שמדברים רעות על יהודי כל שהוא, ותמיד המליץ לטוב וחיפס זכיות על כל אחד ואחי. מספוא, כי ארדד מקמורבוי אל כל השליש עם כן, שרבינו שהיה אוהב בן, גה תמיד מקרב 'חונים'. כשמעט רבינו מעניין אה, הוא השלים אומר 'חונים' זענעו נעראנים', והאם חייבים להאמין, למה השתעל אומה, ותרם המצוינות תיא לאו דוקא כן. עד המליץ רבינו טובה על החונים, ע"פ המודרש רבה פירשת ישלח (עט, ח). שם איראד "ל הוא בשם ל"א אפיה חלה, הכנסה, איו שטל שרש להעצמו." ונע"ה ש"ה בארית רבה, מדועי ש'הלמיץ טוב על החונים, ודומ"ה).

עד אמר, דאיהו ונשלמה פשרתנו (הושע ו', ג), דלארד שחרב בית הקדוש, המפילות הם במקום קדושים, ואם כן החזן הוא מנא הכהן בעבודת הקדושה, לפני ולפנים, וכך במקרה רבים היה ממליץ טוב על 'יהודי באשר היה ש"ה. שם ותמיד היה חסדן מומליץ טוב על ישראל.

המצבה שבתוככי האהל

בהלקת סאדיגורא, האהל על ציונו הקדוש של אדמו"ר מסאדיגורא ירמנוב זצ"ל, שהפך לתלפיות למנוי בשועות, וכעידותו של האדמו"ר שליט"א מסאסוב שבפניו ראה ישועות מלאות לתפילים שמוקאד לדיבא בציון הר"ק מרמנוב סאדיגורא, וכלל את מצוה הוא שולח לשם אנשים שיעתירו בעדם ובעד בני ביתם, גם כותב השורות וכה להיות שליח מצוה בשליחות האדמו"ר שליט"א מסאסוב, בעת ביקוריו בבית מדרשו בבורו פארק בארה"ב, ונסובה שהיה אודות ציון הקדוש, והאדמו"ר הפליג לספר פלאות מפליגת בציון הקדוש, ושלה אותו גם יחד עם משלחת להעתיק בתפילה ולהוכיח שמות לזכרה.

אברהם שאה, ואמר להם שישבו ויחליטו על תאריך מדויק, מתי יפלא חזרה לוניה, אף שחסידי רצו בכל מאורס, שישאר במצויצתם לפחות עד לאחר ימי החנוכה, אך רבינו בשום אופן לא הסכים לכך, ולא עוד אלא שרצה להקדים את הפלתו ככל האפשר, על פי לח הפלות האניות. חסידיו שבררו היטב ובדקו את הנושא, מצאו שרוב האניות הגדולות, שנושטת בקו לא הסכים לכך, ויצאת אף ורק בשבת, וע"כ היו מוכרחים לדחות את נסיעתו של רבינו, עד ליום כ' ססלו, שאז היתה הפלגת יחידה ויצאת מן ההלל, שיצאה ביום ד' שבועי - בקו ה"ח. רבנו ששמע את הידיעה הותא, התבטא ואמר: אני מפתח לנסוע בחודש ססלו, אני מניח לנסוע בחודש חשוון... וכאן שוב התגלתה חזו הקודש בבית מדרשו, ולדאבון כל לב נלבי"ע ב"א ססלו, תשעה ימים קודם תאריך ההפלגה הידועה.

בשבעים קודם פסירתו, התהלך בהתבודדות יתרה, ועממים רבות לא נתן לחסידים להכנס אליו ל'קוויטל' והם נאלצו לחזור ללעומת שבאו, מבלי לראות אפילו את פניו. באותם ימים, בשיחה עם חסידו היסקן הר"ר יוסף ראפפורט, שאל את רבנו, מדוע אינו מקדיש אנשים, המשתקקים כל כך לראות את פניו וענה לו בחז"ל: "מה הם רוצים ממני, שיבקשו את בקשותיהם ממש? טוב עממם..."

שבועי האחרון לחייו, בא אל רבינו, נבאי בית הכנסת של הר"ר צבי בונשוי ורצה להפדר מרבינו עקב נסיעתו לטריטור. יהדות שהיה אמור להתאחד עד לאחר כ' ססלו, שאז היה רבנו אמור להפליג לוניה, רצה בכל מאודו להכנס ולהפדר מרבינו. אך המקורבים כבר לא נתנו לו להכנס בקושי פנימה, עקב מחלתו הקשה של רבינו. כשנכנס הר"ר יוסף ראפפורט וספר לרבינו על דבר נסיעתו ה"ל, ברבו שיעע בביראות ובהצלחה לאחר מכן שאלו בחז"ל: "האם נראה לך שאהיה השבוע בברוקלין? הר"ר יוסף ראפפורט חשב שכמות רבנו לשבות ב'רומניעשער שוהל בברוקלין, כמנתנו פעמים רבות, אך כאן שוב תגלתה חזו"ק בבית מדרשו, ורבו נלבי"ע באותו שבוע ונטמן בבית החיים בברוקלין..."

שבע עשרה ימים קודם שמוע אנתו תשבות ונבדות מחזו של רבנו, ולא ידעו שאנתו אלה, הן כבר לפני החסידים, בעשר ערב, בקש מקמורבוי ומנורחפאים שיפסיקו את השלומים בו ומתן ההרחקות וחדו ידן כן קדם. בשעה אחת עשרה וחצי לערך, התעורר קמעה והחל כמתוך שנתו לפום את ה"ת"ר ודקות נגון", שהיה שר מדי שבענועים של ימים בתח הסוכות, כמנהג אדמו"ר בית רד"ץ, וכך נמשך הדבר יור מחצי שעה עד 12 ביללות. המקורבים והעומדים סביבו החתו יור בממש טרם צילתו. ושאר החסידים שגמזו כל הזמן בחדר וחדרה, ודבר הסמון לחדו של רבינו, לא יכלו להתאפק ותרפו ופרצו בכביות ויללות נוראות, על כי עומד להלקח מוחם עטרת הראש ומאיז דרכם. בשעה 12 ורבע לערך, יצאה נשמתו הקדושה בטהרה ובקדושה בליעה, עלתה בקשתה השמימה, כשמשמים קול חסידים דולק, דאים ושלמים, שפרצו בכביות נוראות וקרעו קריעה כדת וכדין, על האבד המרה שאין לה תמוה.

להמויות על רבינו שהתקיימו למורת ביום ב' י"א ססלוי תרפ"ה השתתפו המוני תושבי ניו יארק, אדמו"רם רבנים, ראשי ישיבות ותלמידיו, חסידים אנשי מיעטה שביני - האיקל הגדול שזנעו באינם, ורבי בבית יחידה אחת והאגיד - הספד על רבינו, נרפס בחוברת בשם עקדת ציחק, נרפס ביוק ונע"ה.

רבינו נטמן בבית העלמין 'מאונט ציון' קוונס בארה"ב בהלקת חסידי סאדיגורה כשעל ציונו הוקם "אוהל" כמנהג. וזוהו ההבית שחזרה לרמנוב נקודה עקה"ב ב"א אלול תש"ב

בניו אחריו: רבי ישראל נפטר בניו יורק ביום י"ט באב תשכ"ו, שחזרו מורחיו אחיזו את בנו ר' יצחק פרידמן, וחתנו הר"ר מנחם מנחםלי הישיב; בנו ברת שפרצ'נה, אשת ר' יוסף הכהן גולדהייטש, נפטרה ללא יוש"פ בא אלול תשמ"ו.

התמונות מארכיון מכון 'תורת אמת טטפנט'

הרה"ק אדמו"ר הזקן משטפנשט זי"ע

י"ד כסלו תשפ"א

דרשת

הגאון רבי משה ברנסדורפר שליט"א ראש ב"ד היכל ההוראה ירושלים להושיב ישיבה על קברו של הצדיק

אבל היכן יהיה ההספק, ומיזום אנשה כחבר, ובזמן זה ישב לו חברו וליבו כל עמו, שאף שהוא יודע כמה מסכרות, אבל ראה פלוגי שחידש קונטרס שלם בסוגיא, ומיזום אנשה כמותו, וכך החליפו שניהם את מהלך לימודם, ושניהם לא הצליחו, שכל אחד צריך להכיר תמונת נפשו, וכך יהיה לימודו. צריך כך לאחד לידע מהו זה מעלותו באופן אשר נשקט בתורה ויש לו חידושים נאים, אבל אין הוא טוב החידושים, לפי שהבירו הוא תלמיד חכם גדול, והוא חושש שמא לא יסכים עמו חברו, ומשום כן הוא מונע עצמו מלגדול בתורה, והוא סועת גדול, שצריך כל אחד לרשום חידושו, ולא יתפעל מרשנו.

וכבר כתב הפרי מגדים שיש שלש כיתות שמוענים את האדם מלכתוב חידושי תורה, ואחד מהכתות הם תלמידי חכמים שמועלים דברי חביריהם ואומרים שזה דברי עם הארצות, אבל על האצבר לכתוב את חידושו וסוף האמת לבא. זהו המעלה הגדולה בבוללי שטפנשט, שלומדים היטב באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, והוא דרכו של הרב סלמון שליט"א שאן הוא מתייחס לכל הלוענים והמפרעים, אלא הרי הוא מקים מוסדות על שמו של הצדיק, וברוך ה' שהואים פירות נאים, ואין לך ישיבה על קברו גדול מזה. וכתבו בספר"ק שמי שעושה טובה לצדיק, הרי הוא משיב כפליים כפליים, וגדול מעלת תומכי שמוענים שמוענים את המוללים, ובדאי שהצדיק שהיה פועל ישועות בקרב ברוח יעזוב לימין כל תומכי התורה, בני חי' ומוזני ופוסתים ברוח יזווגים הגונים ובדאיות וכל מילי זמינים, ונזכה לקבל פני משיח צדקנו במרהר.

ברשות כבוד הנאספים לכבוד הילולת הצדיק. בראשונה נפרש המקור מה שנאספים כאחד ביומא דהילולא של הצדיק, בספר"ק נביאו המקור מה שנאספים לשבת כאחד ביומא דהילולא מדברי רש"י ביבמות (קכב), שכתב, 'ובתשובת הגאונים מצאתי, כל הך רגילי דאדמו"רי היינו, יום שמת בו אדם גדול, קובעים אותו לכבודו, ומדי שנה בשנה שמוענים אותו יום ומתקבצים תלמידי חכמים מכל סביבו ובאים על קברו ועל שאר העם להושיב ישיבה שם, ומכאן הסתקן מה שנתנו ישראל להתאסף כאחד ביומא דהילולא של הצדיק לסעודת הילולא.

מלגדלו וכות על ידי ונאי, הרה"ק ר' אברהם יעקב סלמון שליט"א, שזכה להקים ישיבה על קברו של צדיקי בית שטפנשט זי"ע, והוא מקים את הישיבה לא רק ביומא דהילולא של הצדיק, אלא תמיד ישועות על שמו של רבו"ק, ישיבות ומכלים ותלמידי תורה ושאר מעלות הקודש של מוסדות שטפנשט בארץ הקודש וכל העולם. וכאשר אנו מזכירים את הבוללים, כבוללים יושבים אברכי משי ועמלים בתורה ה'י' בכמה מקצועות התורה, והלימוד הוא באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא.

עיקר הלימוד כבוללים באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא

כתב בספר סוכת שלום, כמה שלומדים תורה ביום השנה של הצדיק, או שמושיבים ישיבה על קברו, עיקר מעלת הלימוד הוא, כשיהיה אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא. והנה הלימוד באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, אין הרבה שמושיבים הענין, שרובה אברכים כשהם נשאלים מה הם לומדים, הם אומרים שהם לומדים גמרא וכדומה, ונעשה כאילו יש לנו תורתנו, כמו שעשו ישיב נגלה ונסתה כך חילוק את לומדי התורה בין לומדי הגמרא ללומדי שולחן ערוך, ומזדמים ששייך לחלק בין הדברים, אבל עיקר הלימוד צריך שיהיה באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, ללמוד מתחילת הגמרא ועד לשולחן ערוך והנשאל כלים. אחד מהטעמים שיש מי שמחלקים בין הבתרים הוא לפי שיש חום דרך לומד כשלומדים גמרא שנקרא הלימוד בדרך השיבות, שם נראה שמפחדים מלימוד הלכה למעשה, ולכן יש מי שניאה לו שאם הוא לומד שולחן ערוך חסר אצלו הלימוד על פי תורת הישיבות, אבל אין זה אמת, כי עיקר יסוד הלימוד הוא לימוד באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, וצריכים להתחיל הלימוד מהגמרא והראשונים ועד לאחרונים.

בקריאת הקויטל לצדיק

הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א

רב אב"ד שכונת 'בב"ב'

מקריא את הקויטל המפורסם אותו נהגו גדולי יקני החסידים להקריא בסעודת יומא דהילולא קדישא על פי הכתוב צדיקים במיתתן קרויין חיים שהם קרויים המתקאות כבהיים חיותן

אלא שאין כל אחד יודע כיצד ללמוד ענינים אלו, אבל הכלל בלימוד ההלכה הוא, צריכים ללמוד על פי חסדו שחנניו תבית יוסף, ללמוד הגמרא שמביא הבית יוסף עם דברי הראשונים, לראות כל דבר בפנים, ואז אין צריכים לחפש מה ניתן להרחיב עוד את הלימוד, שעיקר הלימוד יהיה בגמרא ובראשונים שמביא הבית יוסף, ואם תבית יוסף קבע מהו את ההלכה למעשה, הרי שגם אנו צריכים ללמוד באופן זה. בעל שבת מביא באורח מספריו מה שמוענים מהחזון איש, שכאשר לומד סוף ובית יוסף הטמין עצמו, כי חשש שמא יאמרו עליו שהוא עם הארץ שאינו לומד גמרא, אבל החזון איש עצמו אמר של יבש מפני המלוגים, אלא ילמד באופן שצריכים ללמוד, ללמוד באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא.

אברכי שטפנשט הקדיש, מי שרוצה לגדול בתורה, אין די בללמוד כיצד ללמוד, אלא צריכים ללמוד באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, מהגמרא ועד לדברי גדולי האחרונים, וכך תגדלו בתורה, ולא תתפעלו מהאנשים

ההילולא קדישא

י"ד כסלו תשפ"א

שפעלו ישועות עבור בני ישראל. בפסוק נאמר 'הנאביים והנביעים בחייהם ובמותם לא נפרדו' (ש"ב א, כג), פסוק זה יש לומר על הצדיקים שבזימם עסקו תמיד נלות הנקודה הפנימית והאהבה שיש לכל מישראל להשי"ת, שהוא משתוקק להתקרב אל ה', הבראות לה נועם זיון, והפסוק מסיים ואומר, ובמותם לא נפרדו, שגם לאחר הסתלקותם, כשהם עולים לעולם הרי הם ממשפחת השטיפע על בני ישראל שהלילה לא יהיה הפירוד בין ישראל לאביהם שבשמים, הצדיקים גם בעולם העליון אינם מסיחים דעת מבני ישראל, והם מוסיכים לפעול עבור בני ישראל ישועות ונחמות.

דרשת פע"ח הרה"צ מו"ה ר' יוסף ברייאר שליט"א בנו בכורו של כ"ק אדמו"ר מביאדין שליט"א עיקר עבודת הצדיקים לחבר את ישראל לאביהם שבשמים

יעור השי"ת שזכותו הגדולה והמאירה של בעל ההילולא יגן עלינו ועל כל ישראל, שנושע בכל משאלות לבנו לטובה ולברכה, ויחיה הסגולה שזוהים השנה לעלות לציון הקדוש, שיתקבלו תפילותיהם לדחמים ולרצון, ויהיו שלוחים טובים לפעול טוב עבורינו, לנו ולכל ישראל, ונכה בקרוב לגאולה שלימה בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

ליבו של האדם, שלא יוכל לחוות בנועם ה', שיש מסך המבדיל, ועל ידי כן יתכן שיהיה חלילה הפירוד. והצדיקים הק', עבודת קדשם כל ימי חייהם היה לפרסם היחידות ולחבר את בני ישראל לאביהם שבשמים, זה היה החלילית הנרצה של עבודת הצדיקים בכל המופתים

ברשות הרבנים החשובים, תלמידי החכמים, חסידים ואנשי מעשה, אמונים אשר נאספו. פותחין בכבוד אכסניא, האכסניא החשובה של תורה וחסידות, הראשות הרב ר' אברהם יעקב סלומון שליט"א, בנו של הרה"ח ר' יצחק שליט"א, מותיקי חסידיו בית דרו"ץ, המוסדות המפוראים של תורה ותפילה וחסידות, ומפעלות צדקה וחסד שהקים הרב ר' אברהם יעקב, על שםם ולזכרם הסתור של שהיה זה להם נלחם רוח גדולה, ואנו מקינים ומתפללים, שהמוסדות הק' ימשיכו להשפיע ומתעלה, שהמוסדות הק' יצליחו לשם ולתפארת הגדולה תורה ולהאדירה, ולהרמיק תורה והוראה וחסידות.

ברוה"ק משטפנשט האירו את העולם כולו, והפיצו תורה ויראת שמים, אמונה ובטחון, קדושה וטהרה, על כל דורם, ואם מותר לפרש מה היה עיקר נקודתו, הברייח התינוק של כל משפחה, לחבר בני ישראל לאביהם שבשמים, וכמו שכתב הרמב"ם בלשונו הידוע שכל אחד מישראל רוצה להיות מישראל, להיות דבוק בהשי"ת ולקיים תורה ומצוות, וזהו הרצון הפנימי של כל אחד מישראל, רצונו לעלות רצונו, אלא שלפעמים מחמת סידרות הזמן ומחמת קושי השעבוד, הרי זה מסתיר

דברי ברכה דכ"ק הגה"צ רבי מנחם מענדל טוביאס שליט"א אב"ד דרכי שמואל ב"ב

נוסף על הדברים ששמענו מבנו של כ"ק אדמו"ר שליט"א זצ"ל מביאדין, ויחידה ועוד לקרא ובאי מבריו של אדמו"ר הזקן ססאדירגורא ז"ע שאמר להה"ק ר' ישראל חר"ץ, שהגאון ר' שלמה קלוגר פלגני בשבחו, והרה"ק קודם הדפסת הספר תפארת ישראל בלבד, שידוע שהיה גאון אדי, וכאשר שהה בבית האסורים חזר בעל פה הארביצה טוריס, ואמר שיכול להיות נשמח בגן עדן ותקיים כל התיר"ג מצוות סדרה, על ידי שם שלומדים בדברי תורה, ומשום כן יזיז את העסקים בהדפסת הספר, שהרי זה יתר נחון מאשר התברכין למוט.

הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א דומ"צ שטפנשט מעלת המדברים בחשיבות הצדיק

רוצה להשאר חייב לאותם שגרמו לו הטובה, הרי הוא משפיע טובה על ולחושבי שמו', על אותם שזוהרים אותו. ואנו זוכים להיות בבחינה זו של אז נדברו יראי ה'.

יד כס ולב
כשהיה רבינו ביאסי כמה ימים קודם הסתלקותו, אמר אז, שיהיו צריך שיהיו לו שלושה דברים: יד, כס, ולב. ולאחר פטירתו הובן הרמז, הצדיק משטפנשט הסתלק ביום י"ד בכסול...
והביאור בפשטות הוא, האדם צריך שיהיה עבור השני, שיהיה לו יד לשני ולביו יהיה נתון לשני ויוקן את כסו לשני. והרי רצון שגם בעל ההילולא ישפיע עליו מאוצרותיו הגדולים בהרונות ובגשמיות.

ברשות הרבנים הגאונים שליט"א, עקב קוצר הזמן נזכר בקצירת האומר את נשמתו של הגה"ח ר' משה וובר שסתלק מאתנו שבועי הזה, וזכינו לשמשו מעט, והוא קובל מהרה"ח ר' משה בנקל ז"ל ע"ה.
חוא היה אומר בשמו על הפסוק 'אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמעו ויתכבד ספר וזכרו לפני ליראי ה' ולחושבי שמו', והיה חוזר בכל שנה בסעודת ההילולא כאן בשטפנשט בשם בעל ההילולא לבאר הפסוק 'אז נדברו', שאיש אל רעהו מדברים אודות הצדיקים, 'ויקשב ה', ויהיה שומע את המעשים טובים של הצדיק שהחסידים דברו בניהם, ויתב ספר וזכרו לפני ליראי ה', שמוסיפים לצדיק עוד וזכרו לספר הזכרונות, ועל ידי כן הם זוכים לעוד ין ערו, ולפי שאין הצדיק

ההילולא קדישא

י"ד כסלו תשפ"א

כ"ק אדמו"ר מנדבורנא ביתר שליט"א

בגודל מעלת יום ההילולא

ומכאשר עושים ביום ההילולא מעשים טובים ופעולות לכבודו של הצדיק, בודאי שהצדיק מקיים בימיו תתן שכרו, וישפיע עליו ככפל כפלים.

הרה"ק רבי נתנחם נחום מטשפנשט היביר גזמאות ויוערטליך' כדרכו, בין המסובים היה ג"כ הרה"ק רבי אבי שרא זלוגי ממאולנצא [בנו חתנו של השרף' ממוולנצא ז"ל] חתנו של אה"י מסאדיגורא שהיה ידוע בעבודתו בתפוצת יסודים, ובלבו הרהר אחר הנהגת דודו שהיה תמוה בעיניו, אך לא דבר מאומה, כשנטה היום להעריב והלכו כולם לבינתם להכין עצמם לקראת שבת, הלק הרה"ק מסאדיגורא לביתו בבליית חתנו הנ"ל, באמצע הדרך פונה אל חתנו ואומר לו: בעולם העליון נדחה הרה"ק ה'באר מים חיים' לשמוע הגזמאות מפיו של הרה"ק מאמפאס ז"ל, והבין רבי זעליג'ל שזו תשובה על ההירור ליבו.

ושי פרשש עונן גזמאות, ובאותו שבת מצאנו בחז"ל תנאים ואמוראים שדברו בלשון גזמא, ואפשר שבה השפיעו הבחינה של צדיק גזר והקב"ה מקיים, כי הוא אמר ויהי אור וצוה וינעמה, שהצדיקים עלי י"ד ידברום השפיעו שפע קודש בעולם, ומסוים כך דברו בלשון גזמא, שבקשו מהש"ת ברוח נביא, לפי שצריך עמך מרובים.

מעלת העשה בחי' לגשמת הצדיק

כשאנו עומדים בליל ההילולא, ובודאי שצדיקים במיתותן קריים חיים, ואנו יוכים להיות מחוברים לטהור ולקיים רצונו, ללמלא רצונו עניניו כצדיק יתן חכלו ישראל, ועל ידי מעשים אלו מתחברים לצדיק.

ידוע שהצדיקים אין נשארים חיים איתם שהם מטיבים וצור האדם. כל טובה שעושה יחיד בעולם הזה עם הצדיק, גם אם הוא נשמה פחותה, כבר כתב הרבני בחי' בפרשת תחומה, בשבעה שמדליקים נר עבור נשמת הצדיק, יש אז שמחה עצומה לנשמה, ולבארה ותשמה שמוצאת בעולם העליון, לפי שם מה היא צריכה למעשה שעושה אדם בעולם הזה, שהוא דבר גשמי, ומבאר הרבני בחי' שהנשמה הוא דבר רוחני, וגם האש הוא דבר רוחני, ועל ידי הנר יש התעלות לנשמה, ובה הוא מאריך לבאר מעשה המנורה, ומהו יש לנו ללמוד, שכאשר עשים פעולה לנשמה, הרי אז טובה לנשמה, והנשמה שמחה בדרך זה, ויש לנו הרבה לגרום שמחה והנאה לנשמה, וכאשר עושים ביום ההילולא מעשים טובים ופעולות לכבודו של הצדיק, בודאי שהצדיק מקיים בימיו תתן שכרו, וישפיע עליו ככפל כפלים.

על בניו של הרה"ק מרז"ן בן הרעי הרה"ק בעצמו ואמה, זקני הק' המשך נשמת בנו כמו שיהיה צריך להמשיך נשמה קודשה, ואבר הק' המשך נשמת בנו כמו שיהיה צריך להמשיך נשמה קודשה, וגם אגן המשפטי הנשמות כמו שיהיה צריך להמשיך נשמה קודשה, וכדי לומר דבר זה צריכים להיות כמלאך אלקים בדמות קרוין מחומה שהפך את החומר לצורה.

ועל פי דברי קדשו נוכל ללגע בשולי האדמת לומר איהו באוה אצל רבקה נאמר (בראשית כז, סח) 'ותקח הצעירה ותתכס', ופירש רש"י, 'ותתכס' שולחן ותחפלה, כמו ותקבר ותשבר', ובבאור דברי רש"י ברא אקני הרה"ק הדיבר חיים ז"ל, שכאשר נגישים לשדיון, צריכים לגשת לדבר כמו ותקבר ותשבת, שיש לגשת לדבר מתוך פחד עצום כמו לאחר מאה ועשרים.

ועל פי זה יש לפרש הגושח בברכת השבע ברמות, שבתחילה מברכים 'שהכל שרת לבבדו', ופירש רש"י, שהוא ברכת לכבוד הנאספים, והברכה השניה הוא 'וצירי האדם', ולכאורה יש להבין, שהיה מן הראוי להקדים להברכה על היצירה של האדם, ולאחר מכן לבדו 'שהכל ברא לכבודו', ואולי יש לפרש הדבר על פי דברי קדשו של הרה"ק מרז"ן שאמר בשבט קדושת בניו הק', שהנה רש"י הק' מפרש שהיה זה ברכת לכבוד הנאספים, ובפשטות הכוונה לכבוד הנאספים החיים, אבל יש לפרש, שהנה על הצדיקים נאמר 'וגוע יואסף את עמיו', הרי שאספיה שייך לאחר ההסתלקות, ולאוור מן לבדו 'שהכל ברא לכבודו', שכאשר ממישיכים את הנשמות, וצריכים שעומדים להמשיך נשמה מעולם הנשמות להמשיך המשך הדורות, הרי זה לכבוד הנאספים, צריכים לכבד את הצדיקים כיצד

דרשת הגה"ח ר' יצחק דוד אלטר שליט"א

ברחל שבע שנים ויהיו בעיניו כימים אחרים באהבתו אתה', ופירש רש"י (פסוק תה), שהשבע שנים, הם ימים

מה נורא המקום הזה, כאמרו נמצאים בימנו ההילולא של אדמו"ר הוקן מטשפנשט, בנו של קדוש ישראל מרז"ן ז"ל, וידוע שכאשר באים לדבר מקדוש ישראל מרז"ן צריכים להיות יחיד ומזוהה, שנוכל לצריר בשפתים אפס קצוהו, אבל אין נדרש מאתנו לכא להשיג אפס קצוהו, לכאר מי היו הני צדיק, כי אם לספר מעט ממה שאבותינו ספרו לנו.

שב קדושת בני הרה"ק מרז"ן

על בניו של הרה"ק מרז"ן בן הרעי הרה"ק בעצמו ואמה, זקני הק' המשך נשמת בנו כמו שיהיה צריך להמשיך נשמה קודשה, ואבר הק' המשך נשמת בנו כמו שיהיה צריך להמשיך נשמה קודשה, וגם אגן המשפטי הנשמות כמו שיהיה צריך להמשיך נשמה קודשה, וכדי לומר דבר זה צריכים להיות כמלאך אלקים בדמות קרוין מחומה שהפך את החומר לצורה.

ועל פי דברי קדשו נוכל ללגע בשולי האדמת לומר איהו באוה אצל רבקה נאמר (בראשית כז, סח) 'ותקח הצעירה ותתכס', ופירש רש"י, 'ותתכס' שולחן ותחפלה, כמו ותקבר ותשבר', ובבאור דברי רש"י ברא אקני הרה"ק הדיבר חיים ז"ל, שכאשר נגישים לשדיון, צריכים לגשת לדבר כמו ותקבר ותשבת, שיש לגשת לדבר מתוך פחד עצום כמו לאחר מאה ועשרים.

ועל פי זה יש לפרש הגושח בברכת השבע ברמות, שבתחילה מברכים 'שהכל שרת לבבדו', ופירש רש"י, שהוא ברכת לכבוד הנאספים, והברכה השניה הוא 'וצירי האדם', ולכאורה יש להבין, שהיה מן הראוי להקדים להברכה על היצירה של האדם, ולאחר מכן לבדו 'שהכל ברא לכבודו', ואולי יש לפרש הדבר על פי דברי קדשו של הרה"ק מרז"ן שאמר בשבט קדושת בניו הק', שהנה רש"י הק' מפרש שהיה זה ברכת לכבוד הנאספים, ובפשטות הכוונה לכבוד הנאספים החיים, אבל יש לפרש, שהנה על הצדיקים נאמר 'וגוע יואסף את עמיו', הרי שאספיה שייך לאחר ההסתלקות, ולאוור מן לבדו 'שהכל ברא לכבודו', שכאשר ממישיכים את הנשמות, וצריכים שעומדים להמשיך נשמה מעולם הנשמות להמשיך המשך הדורות, הרי זה לכבוד הנאספים, צריכים לכבד את הצדיקים כיצד

אחרים שאמרו לו אמו וישבת עמו ימים אחרים, ותדע שכן הוא, שהרי כתב והיו בעיניו כימים אחרים', והנה רש"י היה פשוט, ויש להבין מהו השיתוב של הימים אחרים שאמרו רבקה לימים אחרים שנאמר אצל יעקב.

הנה בשמיני עצרת מתפללים תפילת גשם, ומבקשים שנוכל לשמור בכותב השביעה רועים, ומבקשים על 'אכור טעק מקלו ועבר ירדן מים, יחד לב וגל אבן מופי באר מים, כנאבדו לו שר בלול מאט ומזים, לכן הבחשתו היות עמו באש ובמים', ויש להבין מה הכוונה כ'נאבדו לו שר'.

ובבאור בזה הוא, יעקב אבנו עבר שתי תקופות במשך ימי חייו, תקופה אחת היה עד שנשא את רחל ולא, והיה לו אז אה שביקש להרוג, ולקח ממנו את כל רכושו, והיה המשך בעמוד 15 <<

באר בשדה - שטפנשט

בית המדרש דקהל שטפנשט
רח' מהרש"ל 13 בני ברק טל' 03-579-03-03

בס"ה, כסלו תשפ"ב

זכר צדיק לברכה

קהלא קדישא, לומדי ומתפללי בית מדרשינו ואברכי הכוללים שליט"א מוזמנים

לסעודת הילולא דצדיקיא

דמין הרה"ק אדמו"ר

הראשון משטפנשט זיע"א

רבינו מנחם נחום בן מרן רבינו ישראל מרוז'ין זיע"א
אשר מנו"כ בעיר יאס רומניה

וסיום מסכתות ביצה ור"ה

מסדר לימוד הדף היומי הנלמד בבית מדרשינו

ומעמד צאתכם לשלום לרבני המשלחת שלוחי עם ישראל
היוצאים למעמד התפילה השנתי באהל ציונו בעיר יאס רומניה

שתתקיים בבית מדרשינו רחוב מהרש"ל 13 בני ברק
במוצש"ק פרשת ויצא בשעה 20:45

דברי חיזוק במשנת בעל ההילולא ישמיעו מרנן ורבנן שליט"א

כ"ק אדמו"ר מזוטשקא שליט"א

הגה"צ רבי משה מרדכי טוביאס שליט"א אב"ד קדימה צורן

הגה"צ רבי יצחק ישעיה וויס שליט"א גאב"ד נווה אחיעור ב"ב

הגה"צ רבי יחיאל מיכל פרידמן שליט"א ראש כולל לרבנים שטפנשט

בזמירות נריע לו

הכנר העולמי ראובן בן חנן

בנעימות מלווה מלכה רגש ושמוחה משולחנו של בעל ההילולא

עולו ואתכנשו בהילולא דצדיקיא

ויצא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 657 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 544 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל ד' כסלו תשפ"ב

ויצא - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"ח

- א. יעקב יוצא מבאר שבע, מגיע להר המוריה מתקן תפילת ערבית, וישן במקום, חלום יעקב והבטחותיו של ה' ליעקב, יעקב נודר נדר מקים מצבה ומנסך עליה שמן לה' (כה, י-כב).
- ב. פגישת יעקב עם הרועים ליד הבאר ורחל בת לבן אחי אמו, באה עם הצאן (כט, א-ג).
- ג. יעקב עובד בבית לבן 7 שנים כדי לשאת את רחל, נושא את לאה (בגלל רמאותו של לבן ובזכות ויתורה של רחל) ושבעה ימים אח"כ נושא את רחל, ועובד 7 שנים נוספות בעבורה.
- ד. לאה יולדת ליעקב את ראובן שמעון לוי ויהודה (כט, לא-לה).
- ה. בלהה שפחת רחל ילדה ליעקב את דן ונפתלי.
- ו. זלפה שפחת לאה ילדה ליעקב את גד ואשר.
- ז. לאה יולדת את יששכר וזבולון ואת דינה (ל, יד-כא).
- ח. רחל נפקדה ויולדת בן וקראה שמו יוסף (ל, כב-כד).
- ט. יעקב מודיע ללבן על רצונו לעזוב ונשאר עוד שש שנים בבית לבן, מצליח במעשיו ומתברך במקנה ובעושר רב.
- י. לאחר ציווי ה', עוזב יעקב את לבן לכוון ארץ כנען.
- יא. לבן ובניו רודפים אחרי יעקב ומשיגים אותו בהר גלעד.
- יב. יעקב ולבן כורתים ברית ביניהם ונפרדים (לא, מג-נד).
- יג. יעקב ממשיך בדרכו לארץ ישראל, ומגיע למחנים ופוגש שם במלאכי ארץ ישראל (לב, א-ג).

"וְכָל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי עֵשֶׂר אֶעֱשְׂרָנוּ לָךְ" (כח)

(כב) - כמה צריך לעשר?

והובא ב'דעת זקנים' [מהמדרש]: "יעקב תיקן לתת מעשר מן הממון". ובגמרא למדו חז"ל מכפל הלשון "עֵשֶׂר אֶעֱשְׂרָנוּ" על מעשר כפול, היינו חומש. שכן אמרו: באושה התקינו, המבזבז [רש"י: לעניים] אל יבזז יותר מחומש [שבנכסיו, שלא יצטרך לבריות - רש"י] ולומדים זאת חז"ל מהפסוק: "וְכָל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי עֵשֶׂר אֶעֱשְׂרָנוּ לָךְ" [רש"י: שני עישורין הוו להו חומש] (כתובות נ).

רמז נפלא על כך הביא הרב זמיר כהן שליט"א: המילה "צדק" מורכבת מהאותיות צ' ו-ק', וביניהן האות ד' המרמזת על הדל. ללמדנו שאת ההפרש שיש בין האות צ' (90) לבין האות ק' (100) דהיינו 10 - מעשר, יש לתת לדל. והאות ה' שנוספה במילה צדקה רומזת על החמישית, דהיינו עשרים אחוז, שהוא המקסימום שמותר לאדם לתת.

ואומר הגר"א זצ"ל באגרתו: "ולמען ה' שתפריש את החומש כאשר ציוותיך ואל תפחות כאשר הזהרתיך כי בפחות מזה עוברים כל רגע על כמה לאוין ועשין, ושקול כאילו כפר בתורה הקדושה ח"ו".

ואולם מרן הסטייפלר זצ"ל אמר, כוונת הגר"א בזה לצדיקים בעלי מדרגות גבוהות (אורחות רבנו ח"א).

וכתב ה'חפץ חיים' (בספרו 'אהבת חסד' פרק י"ט): "דע עוד שמידת מעשר (10%) הוא להנהיג בצדקה במידה בינונית, אבל הרוצה להתנהג בעין יפה, צריך להפריש מנכסיו אחד מחמישה. דכתיב: "וְכָל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי עֵשֶׂר אֶעֱשְׂרָנוּ לָךְ" פעמיים מעשר עולה חומש. וכתוב ב'שולחן ערוך': "שיעור נתינתה. אם ידו משגת יתן כפי צורך העניים. ואם אין ידו משגת כל כך, יתן עוד חומש נכסיו - מצוה מן המובחר. ואחד מעשרה, מידה בינונית. פחות מכאן, עין רעה".

בשמחת נישואי הכלה לאה עם בחיר האבות יעקב אבינו ע"ה, נאמר "וַיְהִי בַבֶּקֶר וַהֲנִיָּה הָיָא לְאָה" (כט, כה), ופירש רש"י: "ויהי בבוקר אבל בלילה לא הייתה לאה, לפי שמסר יעקב סימנים לרחל, וכשראתה שמכניסין לו לאה אמרה עכשיו תיכלם אחותי, עמדה ומסרה לה אותן סימנים".

כבר עמדו כל המפרשים על מעלת ויתורה של רחל ללאה אחותה, שלא היה זה סתם ויתור חד פעמי, אלא ויתור לאורך ימים. כל חייה עם יעקב היתה גומלת חסד עם לאה, ונתנה ללאה להרגיש שעשתה עמה חסד כשנישאה ליעקב לפניה, ואף כשלאה הקניטתה - שתקה רחל ולא דיברה.

ובזה מבאר רבי שלום שבדרון זצ"ל, מדוע ניסיון זה של רחל עמד לה שבשעת החורבן והגלות - זיכרונה הוא שיעלה לפני ה' לגאול את בניו מהגלות, ושאר ניסיונות האבות הקדושים - שהיו ניסיונות קשים וגדולים - לא עמדו לישראל להעלותם מהגלות. הסיבה לכך היא שניסיונם של האבות היה בשעת מעשה אבל ניסיונה של רחל היה לאורך ימים, והתגברה תמיד בשתיקה ולא אמרה כלום! זו גבורה שאין למעלה ממנה, שבזכות גבורה זו זכתה לדורות עולם להיות זו שבזכותה יעלה רצון לפני ה' לגאול את בניו.

האדמו"ר רבי אהרן מבעלזא זצ"ל הוצרך לנסוע לברית מילה. הביאו מכונית קטנה, שנקראה 'חיפושית', כדי שתיקח אותו לברית. האדמו"ר התפלא: "איך נכנסים למכונית הקטנה? השיבו לו: "צריך קצת להתכופף".

האדמו"ר התכופף, איכשהו הזדחל פנימה, והמכונית החלה לנסוע... אמר האדמו"ר: "למדתי מכאן מוסר השכל גדול מאוד, אם אתה רוצה להתקדם - צריך להתכופף"...

ר' מאיר צינוורט שליט"א מצטט את הגמרא (בבא קמא צב:): המייצעת לאדם שחברו מכנה אותו בשם 'חמור', שפשוט ייטול אוכף של חמור וישים אותו על גבו. כלומר, הודה לדבריו ואל תענהו. חז"ל אומרים לנו שאם חברך קורא לך 'חמור' - שים אוכף על גבך, ותגיד לו: 'אתה צודק! אני חמור'... איפה נשמע היום כדבר הזה? היום, אם מישוה יקרא לי 'חמור' - גן חיות שלם הוא יקבל בחזרה על ראשו... נסעתי פעם באוטובוס, קו 39, בשכונת בית וגן בירושלים. ברחוב חיד"א יצאה מכונית פרטית במהירות, וכמעט התנגשה באוטובוס. דלת המכונית נפתחה, ויצא משם אדם מנער מתורה ומצוות, שהחל לצעוק לעבר נהג האוטובוס: "חמור". הנהג חיך אליו ואמר לו: "אתה אח שלי". "כלב". "אתה אח שלי"... "סוס". "אתה אח שלי"... וכך הוא עבר על שבע עשרה חיות... ועל כולן נהג האוטובוס עונה לו בחיוך: "אתה אח שלי"...

עד שלנהג הרכב הפרטי נמאס. הוא פנה לנהג האוטובוס ושאל אותו בפליאה: "אינני מבין את התשובה שלך. אני אומר לך 'חמור', מה פשר התשובה אתה אח שלי"...

נענה הנהג ואמר לו: "מצד אחד, אני, אינני מסוגל להגיד על בן אדם שם של בעל חיים, כפי שאתה נוהג. מצד שני גם לא הגעתי למדרגה של 'שומעים חרפתם ולא משיבים ועונים', ואני מוכרח לענות... מה, אפוא, אני עושה? אם אתה קורא לי 'חמור', ואנחנו 'אחים', גדלנו באותה אורווה - תבין לבד מה אתה". הנהג הזועם עזב במהירות לרכבו, וברח מהמקום. הוא אשר אמר שלמה המלך ע"ה (משלי כה, טו): "וְלִשׁוֹן רִכָּה תִשָּׁבֵר גְרָם" - עם לשון רכה, עם התכופות, אפשר להשיג את התוצאות הטובות ביותר. ועוד נאמר "כִּפְךָ אֶחָת עֲשֶׂרָה זָהָב", דהיינו אם אתה מתכופף זה שווה עשרה זהב...

“וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה” (כח, י)

בדרך כלל, אם עיקר המטרה של אדם היא להגיע למקום מסוים, לא מציינים מאיפה הגיע אלא רק לאן הגיע. לדוגמא: “פלוגי טס למזרח”. אין זה משנה שהוא עזב את נס ציונה וטס למזרח. מאידך, אם המטרה של אותו אדם הייתה לעזוב מקום מסוים לא נציין לאן עזב. לדוגמא: “פלוגי עזב את הבית בכעס”. לא נציין לאן עזב. אצל יעקב נזכר מאין יצא ולאן הלך, א”כ נשאלת השאלה מדוע?
התשובה נעוצה בכך שרביקה אמרה ליעקב בפרשה הקודמת: “הֲנֵה עָשׂוֹ אַחִיד מִתְנַחֵם לְךָ לְהִרְגֶךָ... וְעַתָּה בְּנֵי שְׁמַע בְּקִלִּי וְקוּם בָּרַח לְךָ אֶל לָבָן אַחִי חֲרָנָה” (כז, מב-מג) אם כן עיקר הכוונה היא לברוח מבאר שבע. אולם יצחק אומר ליעקב: “קוּם לְךָ פְּדִנָה אָרֶם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל אַבִּי אֲמָךְ וְקַח לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבָן אַחִי אֲמָךְ” (כח, ב). ורואים שעיקר הכוונה ע”פ יצחק היא להגיע לחרן, לקחת אישה. וזהו שכתוב (כח, ז): “וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל אֲבִיו וְאֵל אִמּוֹ” קיים צווי שניהם ולכן נאמר: “וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה”.

“וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה” (כח, י)

שואל רש”י: מפני מה הזכיר הפסוק את יציאתו של יעקב, האם לא עיקר המעשה ללמדנו להיכן הלך? אלא מתרץ רש”י מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם, שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה והוא הדרה. יצא משם פנה הודה פנה זיוה ופנה הדרה. ע”כ.
כל ימיו השתוקק ה”חפץ חיים”, לעלות ולהשתקע בארץ ישראל. היה זה חלומו הגדול לזכות ולהתגורר בארץ הקודש. פעם אחת עשה מעשה וקבע תאריך בו יעזוב את ראדיון, ואף דירה הוכנה לו בארץ ישראל בעיר פתח תקוה. ניסו בני הקהילה להניא אותו ממחשבתו זו ואף מקהילות סמוכות שלחו שליחים שידברו על ליבו, אולם מאומה לא עזר וה”חפץ חיים” נותר איתן בדעתו.
כאשר נודע הדבר לגאון רבי חיים עוזר גרודיזנסקי, הזדרז ונסע לראדיון, שם מיהר אל ביתו של ה”חפץ חיים” וכאשר נפגשו השניים פתח רבי חיים עוזר והסביר ל”חפץ חיים” את ההשפעה העצומה שיש לו על כל יהודי ליטא ופולין, וסיים רבי חיים עוזר את דבריו באומרו: יש לדעת כי כאשר הסבא מסב אל השולחן, מתנהגים הנכדים ביראת כבוד!... כאשר שמע ה”חפץ חיים” את הרמז ביטל את נסיעתו.

“וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה... וַיַּחְלֹם...” (כח, י, יב)

בפסוקים הללו מובאים שבע פעולות והם: ויצא, וילך, ויפגע, וילן, ויקח, וישם, וישכב. והפעולה השמינית היא ויחלום... והנה ה’ ניצב עליו. וזה בא ללמדנו (באר הפרשה) כי האדם בעולם הזה חושב שהוא זה שפועל בכל שבעים שנות חייו בעולם. הוא חושב שהוא יוצא, הולך, פוגע, לוקח וכו’... אבל באחרית ימיו, לפני יציאת נשמתו, האדם מבין שהכל היה בסך הכל חלום ודמיון ואת הכל עשה הקב”ה. ולמדנו מכאן דבר נוסף: שכל שנגיע מוקדם יותר בחיינו למסקנה שהכל דמיון ואת הכל עושה הקב”ה ולא אנחנו, אז נזכה מיד להשראת השכינה במעשי ידינו, כי מיד אחרי ויחלום נאמר (כח, יג): “וְהִנֵּה ה’ נֹצֵב עָלָיו...!”

“וַיֵּלֶכְוּ שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל. וַעֲיִנֵּי לְאָה רְפוּת וְרָחֵל הָיְתָה יִפְתַּת תְּאֵר וַיִּפַּת מְרָאָה. וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רָחֵל...” (כט, טז-יח) - כוחה של תפילה

כותב רבנו האלשיך הקדוש זצ”ל, כי המתבונן בפסוק יראה מהו כוחה של תפילה! הפסוק מונה ארבע סיבות שבגללן ראויה היתה רחל להינשא ליעקב:
א. “שֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל”, כשם שיעקב הוא בנו הקטן של יצחק.
ב. “וְרָחֵל הָיְתָה יִפְתַּת תְּאֵר וַיִּפַּת מְרָאָה”.
ג. “וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רָחֵל, וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל”.
ד. היא היתה זיווג מן השמים.
אבל “עֲיִנֵּי לְאָה רְפוּת” מבכי ותחנונים ותפילה כדי להינשא ליעקב, זכתה להינשא לו. כי אין ככוחה של תפילה!
סיפר הגה”צ רבי אלימלך בידרמן שליט”א: עובדה שמעתי, לאחרונה באה כלה ‘בעלת תשובה’ בברית האירוסין, בהתקרב מועד הנישואין, בקשו מכמה בנות סמינר שֶׁתְּבַאֲנָה להשתתף בשמחת הנישואין לשמח את הכלה.
והנה באמצע החתונה, אחת מהבנות האלו חיפשה את אמה של הכלה כדי לאחל לה מזל טוב, והנה היא מוצאת אותה יושבת בפינת האולם עצבנית ובלי מצב רוח.
שואלת אותה הבחורה: “מדוע פניך רעות היום, לעת שמחת כלולות בתך הכלה החסודה”, ענתה אותה ‘קשת רוח’, כיצד אוכל לשמוח כשבתי הכלה הזו הפנתה לי עורף, עזבה את דרך חיי, עושה לי אירוע נפרד ונהפכה לבעלת תשובה, ומה גדל צערי כי איננה הראשונה אלא השלישית מבין בנותי שעשו את הדרך הזו ושבו בתשובה שלמה...
כשמוע הבחורה את דבריה, תמהה בפניה, “כיצד אכן אירע דבר כזה שממשפחה אחת כבר שבו ג’ בתשובה? לא ידעה אם הכלה מה לענות, אבל סיפרה כי כל הקשר שבינה ובין עולם החרדים לדבר ה’ היה שלפני כעשרים שנה השתתפה ב’סמינר’ לבעלי תשובה, אבל כל הדיבורים שנאמרו שם לא נקלטו במוחה ולא השפיעו עליה במאומה.
בתוך הדברים סיפרה שבסוף הסמינר נתנו לכל אחת דף כתוב, והובטח להם ש’סגולה’ גדולה להצלחה ולברכה יש באמירת הנכתב באותו דף, ומאז היא אומרת אותו בכל יום... “איזה דף? התעניינה הבחורה. והיא ענתה: ‘תפילת השל”ה’. אותה אשה לא רצתה שיהיו לה ילדים שומרי מצוות ואמרה את זה בתור ‘קמיע’ להצלחה בפרנסה ובריאות ובכל זאת זכתה ששלוש בנותיה זכו לשוב בתשובה. ק”ו לדידן, אם נתפלל בוודאי נפעל דברים נשגבים ורוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלצינו.

“וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה” (כח, י)

בן 77 שנה היה בצאתו מבית אביו, והבאר מהלכת לפניו מבאר שבע עד הר המוריה מהלך ב’ ימים, והגיע בחצי היום לשם, ופגע בו הקב”ה, ושם הניח הבאר, ומשם נשא רגליו לחרן. [תורה שלימה]

ב’תפארת יהונתן’ (ד”ה וישא יעקב) כתב, שיעקב אבינו יצא מבאר שבע בערב פסח, ותפילת ערבית שתיקן הייתה בליל ראשון של פסח, ובאותו הלילה אמר הקב”ה ליעקב (כח, טו): “וְהִנֵּה אֲנֹכִי עֹמֵךְ וְשֹׁמְרֵתִיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֶךְ”, והוא סימן לבניו שיהיה לילה זה ליל פסח - ליל שימורים. [אוצר פלאות התורה]

"את עניי ואת יגיע פפי ראה א-להים ויוכח

אמש" (לא, מב) - יגיע ומצאת תאמין - סיפור

במפגש ההיסטורי בין לבן הארמי ליעקב אבינו ע"ה, מצהיר יעקב בגאון כי "את עניי ואת יגיע כפי ראה א-להים ויוכח אמש". דורש רבינו בחיי "ויוכח אותך אמש - שלא הרגתני. וא"כ זכות יגיע כפיו הצילו מן ההריגה וזכות יראת שמים הציל ממונ".

בהקשר לכך קובע המהר"ל בספרו 'דרך חיים' על המשנה אבות (א, יח) שה' יתברך "נתן לכל אדם קנין ראוי לו, ואין האדם ראוי שיהיה נוגע במוכן לחברו, רק מה שה' יתברך נתן לכל בריה. ואם אין דין, יבוא ביטול לחלק הזה שהוא קנין של אדם, ויבוא קנין אדם זה שהוא שלו לאדם אחר".

המהר"ל חוזר על עיקרון זה בנתיב העושר (פרק ב), וגם שם הוא רואה את העושר בתור ברכת ה' ולא רק כפרי עמלו של האדם שעבד כדי להשיג עושר זה. וכך הוא כותב: ו"אמר אימתי? בזמן שהם (חכמה, גבורה, עושר) מן ה' יתברך... וכאשר בא לו אחד מהם בכוח התורה הוא הסדר שסידר ה' יתברך אשר לזה נתן ה' יתברך החכמה ולזה נתן הגבורה ולזה נתן העושר... כי הוא יתברך כאשר רוצה להרים את אחד אשר השעה עומדת לו אז משפיל את אחד מעושרו ונותן לאחר אותו עושר. ולכך נקראו 'זוזי', שזזים מן האדם הזה כדי שיגיעו לאחר".

סיפר רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א (טיב המעשיות): שח לי יהודי יקר שיחיה הדר באחת הערים הגדולות שבאמריקה, 'בעל תשובה' שנשא גיורת אמריקאית, שאביה (הגוי) הוא אחד מאילי ההון בארצות הברית, והונו האגדי מערך בכמה עשרות מיליארדים טבין ותקילין! ברוב עשרו המופלג הוא מבלה כל ימיו בחיי תענוגות והנאות הבלי עולם הזה, עד שאמרו על אשתו הגבירה שהקנייה הקטנה ביותר שלה היא למעלה מאלף דולר...

הבת היקרה, שנשמתה חצובה כנראה ממקור גבוה ונעלה, מאסה ובחלה מאוד בתענוגי ההבל הללו. הרדיפה אחר הנהנתנות הבהמית הזאת לא סיפקה לה שום תוכן ושום משמעות בחיים, והיא חיפשה ודרשה אחר תכלית החיים ואחר תוכן של אמת הממלא את חדרי הלב והמוח בחיי נפש פנימיים עילאיים, ולא חיי גוף שפלים ומבוזים. בסופו של דבר, בחסד עליון מצאה נשמתה בדת ישראל קודש, התגיירה כדת וכדין, והתנתקה לגמרי מבית אביה להסתפח בנחלת ה', תוך שהיא משליכה אחרי גווה את כל העושר המופלג ואת כל הנאות העולם וחמודות בית אביה. אביה ואימה מצדם נעלבו מאוד והתנכרו אליה לגמרי, ולא רצו להכיר בה יותר כבתם.

מעתה יכלה להתמסר כל כולה להתעלות הנפש בתורה, בתפילה ובקיום המצוות בקדושה כראוי, כשאיפתה הטהורה. כאשר הגיעה עת נישואיה עם הבחור היקר, בעל התשובה דנון, לא קיבלה כמובן שום סיוע מבית אביה העשיר, אף לא 'סנט' אחד... היא החלה דרכה עם חתנה החדש מאפס, ובתרומת נדיבי לב מאחינו בית ישראל הם הקימו ביתם בדירה צנועה ופשוטה, באחד מפרברי ניו יורק רבתי, ושמחו בחלקם הרוחני שבקיום התורה ומצוותיה בשמחה ובהידור! לאחר כמה שנות נישואין, כאשר כבר התברך ביתם בכמה זאטוטים קטנים, נוצר להם קושי גדול בעניין הפרנסה, ובכל אשר שלחו ידם נחלו אכזבות מרות והפסדים קשים.

אולם בעל התשובה דידן לא נפל בעצבות חלילה, אלא חיזק עצמו בתורה ומצוות בשמחה. בהתייעצות עם אחד מחבריו ייעץ לו הלה להרגיל עצמו בלימוד ספר 'חובות הלבבות'.

הוא התחבר מאוד בכל נימי לבו ונפשו לספר זה! בהיותו עתה במצוקת פרנסתו ייעץ לו החבר לאמץ לעצמו את 'שער הביטחון' שב'חובות הלבבות', המאריך הרבה בהלכות בטחון והשתדלות שבפרנסה והמסתעף מהן. ואכן לא מש ספר זה מעל שולחנם כל אותם ימים הקשים, תוך שהוא מחזק מאוד את עצמו ואת אשתו שלא לאבד חלילה את התקווה והביטחון בצור עולמים ברוך הוא, הזן ומפרנס ומכלכל מקרני ראמים עד ביצי כינים. בכל יום בארוחת הערב היה מסכם עם אשתו את אשר התחדש לו היום בלימוד ב'שער הביטחון'. כך חיו להם בני הזוג מתוך עוני תקופה ארוכה, באושר ובשלווה, בצניעות ובפשטות, מקפידים על קלה כבחמורה, ומתחזקים כל העת בביטחונם הגדול בחסדו יתברך. כך הם צעדו בדרכם של רבי עקיבא ואשתו רחל.

אורח חייהם וחיזוקם הגדול עשו רושם גדול למעלה בשמים! ואחר שעמדו בניסיון הקשה בעוז ובתעצומות, שמעולם לא כעסו ולא התקוטטו, ולא היה בלבם תלונות על מצבם הקשה, נגזר עליהם מלמעלה להוציאם מצרה לרווחה!

ערב אחד נפל בדעתו של האיש: 'הרי יש לי מעט ניסיון בעסקי תיווך גדלון, אולי אנסה את מזלי במקצוע זה?' וממחשבה למעשה - הוא פנה לכמה מחבריו, בעלי עסקים, וניסה לברר אם יש להם איזושהי הצעה עסקית טובה.

ואכן, אחד מחבריו שמח להציע בפניו 'עסקה' שעומדת תקועה זה כמה שנים באין קונה. המדובר היה במבנה ענק ויוקרתי באחד האזורים היקרים שבמרכז העסקים הגדול במנהטן, שערכו היה כ-40 מיליון דולר.

"אדרבה, אמר האיש, הבה נראה את מומחיותך על ידי שתמצא קונה טוב וישר בשביל עסקה נכבדה זו, ובוודאי תבוא על שכרך"!

בלית ברירה, לאחר שלא מצא שום עסקה אחרת פשוטה יותר הראויה לתיווכו, החליט לנסות את גורלו בעסקת ענק זו. הוא התחיל עם מודעה קטנה וצנועה באחד העיתונים המקומיים, שם פרסם מעט נתונים על המבנה המוצע, מיקומו ומחירו, ועל כניסה מיידית תיכף להעברת התשלום!

בדרך פלא המודעה הגיע לגוי אמריקאי. אחת האטרקציות האהובות על הסוחרים העשירים של מנהטן היא גלישה על הקרח שבמנהטן. אחד הגולשים הקבועים במקום, התרווח לו על כיסא הנוח שבמקום לאחר סיום מסלול גלישה ארוך ומתיש. תוך כדי לגימת כוס משקה קר הוא שם לב לפיסת עיתון יומי שהתגוללה על הארץ, ומתוך סקרנות הרימה והחל לעלעל בה מתוך שעמום. והנה, צדה עינו מודעה קטנה צדדית על מבנה גדול ויוקרתי המוצע למכירה.

ההצעה קסמה בעיניו! זה היה נראה כעסק מכניס ורווחי ביותר, ועל אתר התקשר למספר הטלפון שבמודעה. המתווך הטרי דנן נדהם מההיענות המהירה של המודעה הקטנה. לאחר שהחליפו מספר פרטים נוספים, התברר שמדובר בקונה רציני המוכן להשליש את כל הסכום תיכף ומיד!

לא חלפו כמה ימים והעסקה הגדולה יצאה לדרך. מיודענו הרוויח בבת אחת הון עתק! הוא קיבל מכל צד כדמי תיווך 'אחוז וחצי' מסך העסקה, שהגיעו ביחד לכדי מיליון ומאתיים אלף דולר!

סכום נכבד זה היה רק 'אות הפתיחה' שלו בענף. מאז עלו קרנו ומזלו שבעתיים, וכיום הוא אחד המתווכים הגדולים והחזקים לעסקי ענק בנדלון שבניו יורק.

בתוך תקופה קצרה ביותר הם התעשרו עושר רב כברכת ה' עליהם כפי כתוב (תהילים פד, ו): "אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ בְּךָ".

"וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפֶחַד אָבִיו יִצְחָק" (לא, נג)

טלית חלום - סיפור

המלווים התקבצו, אך מסע ההלוויה התעכב. "מדוע ממתנינים? למי מחכים?...? תהו האנשים. "חתנו של המנוח מעכב את ההלוויה", עברה השמועה, שהגדילה עוד יותר את התהייה. זה היה בשנת תרע"ב (1912). פחות מיממה קודם לכן התבשרו תושבי העיירה דאראבאן שברומניה, כי ר' יוסף ברק, יהודי נכבד, גביר גדול ובעל צדקה, השיב את נשמתו לבוראו. חתנו, ר' אברהם פסטינג, שימש ראש הקהל בעיר צ'ורטקוב, וכשקיבל את הידיעה המעציבה מיהר לבית חותנו, להשתתף בהלווייתו. בבואו מצא את הבית חתום בחותמות ממשלתיות. התברר לו שהממשלה אינה מאפשרת למשפחה להיכנס לבית הנפטר עד שישולם מס פטירה, כחוק, אלא שהמשרדים היו סגורים באותו יום.

הבעיה התעוררה כאשר ביקשו הקברנים לעטוף את גופת הנפטר בטליתו, אלא שהטלית הייתה בתוך הבית. באין ברירה חשבו אנשי החברה-קדישא לקחת טלית אחרת, ומולם התייצב ר' אברהם פסטינג ועמד על כך שיקברו אותו אך ורק בטלית שהכין חותנו. לא היתה ברירה ונער צנום נשלח להשתחל אל הבית מבעד לארובה. הוא הוציא את הטלית, ורק אז יצאה ההלוויה לדרכה.

בתום ההלוויה ביקשו אנשי החברה קדישא להבין את פשר נחישותו של ר' אברהם לטמון את חותנו בטליתו דווקא, ור' אברהם פתח וסיפר: בעיר צ'ורטקוב, מקום מגוריו, חי יהודי ולו בן יחיד. לפני פטירתו ביקש האב מבנו כי אחרי פטירתו יקבור אותו בטלית חדשה שקנה.

הבן הבטיח לאביו כי ימלא את הוראתו, אך האב ביקש: "אנא הישבע לי בתקיעת כף כי לא תקברני בשום טלית לבד מהטלית שקניתי והכנת". הבן נשבע לו כבקשתו.

כמה שעות אחר כך החזיר האב את נשמתו ליוצרו. צער הפטירה והטרדות הרבות שנפלו על כתפי הבן היחיד השכיחו ממנו את בקשתו האחרונה של אביו, והוא נטמן בטלית אחרת.

עבר זמן לא רב, והאב הופיע אצל בנו בחלום. "למה לא קברת אותי בטלית החדשה, כפי שהבטחת לי", תבע האב. החלום חזר ונשנה. בלילות הבאים היה האב חוזר ותובע: "הלוא הבטחת לי בתקיעת כף כי תמלא את בקשתי!" הבן לא ידע מה לעשות. וכי אפשר לפתוח את הקבר ולהחליף את הטלית? בפעם הבאה שהאב בא אל בנו בחלום התנצל הבן וביקש את סליחתו. הוא התחנן לפני אביו שידון אותו לכף זכות, על שטרדות הלוויה וצער הפטירה השכיחו ממנו את הבטחתו.

"אני מקבל את דבריך", אמר לו האב, "אבל הלוא נתת לי שבועה בתקיעת כף, ולכן עליך להתיר אותה בבית דין. בוא איתי לבית הדין ונתיר את השבועה". הבן הסכים והלך בחלום עם אביו לבית דין של מעלה.

ישבו שם שני דיינים הדורי פנים, ממתנינים להצטרפות הדיין השלישי. כעבור זמן קצר נכנס הדיין, והדין נפתח. האב הציג את טענותיו כי בנו הפר שבועה שנשבע בתקיעת כף, ואילו הבן הסביר כי הדבר קרה באונס.

בית הדין פסק שהבן אינו אשם וכי יש להתיר את השבועה. כדי להתיר את תקיעת הכף לחצו הדיינים את ידו של הבן. כאשר הבן לחץ את ידי שני הדיינים הראשונים חש כי אלה

ידיים מהעולם העליון, אבל כשלחץ את ידו של הדיין השלישי הרגיש שזו יד גשמית, של אדם החי בעולם הזה. הדבר הפליא אותו והוא התבונן בפניו של הדיין בניסיון לזהותו, אך לא הצליח.

הבן התעורר מהחלום המרטיט ונזקק לכמה דקות כדי לעכל שהכול התרחש בחלום. מאז לא שב אביו לפקוד אותו בחלומותיו, אבל זהות הדיין השלישי טרדה את מנוחתו. הוא היה משוכנע כי הדיין הזה הוא אחד מצדיקי הדור, והחליט לאתרו. נפרד האיש מבני ביתו ויצא לנדוד בעולם בתקווה למצוא את הצדיק.

כמעט שנה שלמה נדד ממדינה למדינה, מעיר לעיר, אך לא מצא את מה שחיפש. יום אחד בא לעיירה בוהוש שברומניה, ושם את פעמיו להיכלו של האדמו"ר מבוהוש, רבי יצחק פרידמן. כשפתח את הדלת וראה את תואר פניו, נפלטה מפיו זעקה: "רבי!...!". בהתרגשותו הגדולה רצה לומר כי הוא הדיין השלישי שהופיע בחלום, אך רבי יצחק רמז לו שלא יאמר דבר. "אני יודע הכול, אינך צריך לספר לי", אמר והוסיף: "הקשב היטב לדברי. אל תספר דבר מכל הסיפור שאירע לך. אם תעשה כן, חיי שנינו נתונים בסכנה!"

הרבי הרעיף עליו ברכות ונפרד ממנו לשלום. קל לתאר את קבלת הפנים שחיכתה לאיש בשובו לביתו אחרי שנה של היעדרות. בני הבית ציפו בקוצר רוח לשמוע מה העלה בחכתו בנסיעתו הממושכת, אך הוא סירב לגלות, נאמן לדברי הצדיק.

ואולם אשתו לא הרפתה, ולחצה עליו לגלות לה את פשר הדבר. האיש לא עמד בהפצרותיה וגילה לה. לדאבון הלב, באותה שנה נפטרו האדמו"ר מבוהוש (בי' באלול תרנ"ו) ובעל החלום.

סיים ר' אברהם פסטינג את סיפורו ואמר: "בעקבות הסיפור השתדלתי מאוד כי אבי ייקבר בטליתו, כדי למלא את רצונו". [על-פי 'נר ישראל']

בברכת התורה

ריון ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְבֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וזדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה תמר ועיל בני פאולה
זיווג הטוב: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לילוי: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מלז

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה אליה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת מארה: רות בת לינה: מרי בת רחל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

הצדיק עושה רושם!

פירוש רש"י: "ויצא - לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה", ולמה הזכיר יציאתו? אלא, מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה. יצא משם פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה" ע"כ.

הקשה בספה"ק "מאור ושמש" זצוק"ל, וז"ל: "פירוש רש"י זה תמוה, מה זה השלושה לשונות 'הודה-זיוה-הדרה', שכולם פירושים לשון יופי, ולמה הביא שלושה לשונות על לשון יופי".

הוא מותיב לה והוא מפרק לה, בביאור נאה ברושם הגדול שמשפיע הצדיק בעבודתו. וזה"ל: "ג"ל לפרש, דהנה העבודות של הצדיק בעירו הוא, שיתגלה עבודת אלהותו יתברך שמו בשלימות באמת ובתמים".

"אבל זה ידוע, שלעולם יש התנגדות לצדיק בעבודתו ית"ש, כי הסטרא אחרא אינו מניח שיגלה כבוד שמים בפרהסיא על ידי מעשה הצדיקים, כי יתבטל הבחירה, על כן יש התנגדות גדול על הצדיקים האמיתיים. ועיקר עבודתם כדי לנצח לסטרא אחרא, ועל כן מוכרחים המתנגדים להודות לצדיק שעבודתו היא אמת ויציב".

"זה פירוש, בזמן שהצדיק בעיר הוא הודה, רצה לומר שמוכרחים כל השונאים להודות לצדיק שעבודתו היא אמת ויציב, וזהו דרך האמת לבורא ב"ה כמו שהצדיק עושה, וכשיצא משם אין להם למי להודות".

"ופירוש הוא זיוה, כי כל זמן שהצדיק בעיר נותן חיות לכל בני עיר, ומעורר חיותם לעבוד לה' לבדו. וזהו 'זיוה', כי זיו היא חיות, כמו 'זיוא לאילנא' (ראש השנה יא)".

"והוא הדרה, רצה לומר, כל זמן שהצדיק בעיר על ידי עבודתו מעורר בני אדם לתשובה. והוא 'הדרה' לשון 'הדרי בי' (עירובין נב), שחזרו בתשובה על העבר. וכשיצא הצדיק מן העיר אין מי שיעורר לבות בני אדם בתשובה, וזהו פנה הדרה" עכ"ל"ק.

ללמדך דרכי ההתקשרות בצדיקים, כדי שיעשה בנו רושם לטובה. ולהחזיר בלבבנו זיו חיות דקדושה, לעורר לבות בני אדם לתשובה, ולהאיר רושם הקדושה בישראל לטובה ולברכה, אמן.

• § • § •

כבוד אבא מארי, הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ בעל 'מעדני השלחן' זצוק"ל, היה דבוק מאוד כל ימי חייו ברבו הק' מן החפץ חיים זצוק"ל, ולאור תורתו הקדושה היה מהלך תדיר, ואף כי לא פגשו, היה הוא הדרו, הוא זיוה, והוא הדרו.

אחת המידות היפות שאפיינו מאוד את מהלכי חייו הצנועים והנעימים, והיה זה ניכר תדיר אצלו בכל פעולותיו והנהגותיו, שבכל דבר וענין ובכל פרט ופרט היתה ראשית מחשבתו המיידייה, לשקול בדעתו מהו רצון השי"ת בפעולה זו, וכיצד עליו לנהוג כעת חיה על פי דת של תורה והלכה.

וכן היה מחדיר תכונה זו בחינוך בניו ובנותיו ובחינוך תלמידיו הרבים, כאשר נושאים הם כולם בלבבם את זיכרון מידה מופלאה זו שהרבה להזכיר ולעורר עליה. והיא היתה נר לרגליו בכל עת ועונה, ודורש ומבקש תדיר שיתרגלו לחיות בעולם שבביל אותה תכלית שבשבילה נבראו, להשתדל שיהיו מעשיהם מכוונים ביסודם על פי דעת תורתנו הק', ושיהיה מורא שמים עליהם.

וכאשר אמונים אנו תדיר ללמוד ולחקור היטב אחר דרכי אבותינו ורבותינו, כדרך שהורה התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע לתלמידיו (גיטין טז): "בני, שנו מדותי, שמדותי תרומות מתרומות מידותיו של רבי עקיבא". - אזרתי עוז

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

מחלפות ראשו

נסענו שני משפחות למושב קטום לכבוד שבת קודש. שכרנו וילה מקסימה לא לפני שבדקנו שיש בתי כנסת עם מניינים פעילים וכל התנאים שיהודי שומר תורה ומצוות זקוק להם.

ביום שבת קניתי עליה לתורה אחד עבורי והשני עבור ידידי לשבת.

מאחר שלא היו כהנים קניתי את שני העליות הראשונות וסימנתי לידידי שהעליה השניה שלו. הוא רמז לי באצבעותיו אם הוא יכול לעלות ראשון ואני הסכמתי. הוא עלה לתורה וקרא בעצמו את העלייה הראשונה מתוך הספר תורה, ואני עליתי לעליה שאחריו. באמצע הקריאה שלי ראיתי שכתוב את המילה "פז" במקום "פן", הראיתי לבעל הקורא את הטעות, אבל הוא לא כל כך שלט בהלכות, קראתי לידידי שבקי בהלכות והחזרנו בהוראתו את הספר תורה והוצאנו אחר תחתיו, אז ראיתי את גדול ההשגחה שהתחלפנו בעליות כבקשתו, שבכך ראיתי את הטעות בספר תורה ויתכן שהוא לא היה שם ליבו לטעות הזו.

בהמשך הקריאה היו שם אורחים נוספים שקנו עליות, והגבאי קרא בטעות למישהו אחר לעלות לתורה אותו אחד גם קנה עליה אבל לא את העליה הזו. ידידי הציע כי מאחר וכבר קראו לו לעלות אמנם בטעות שיעלה הוא עכשיו, ובעליה הבאה יעלה זה שקנה את העליה הזו, וכך יתחלפו בעליות, ואכן כך עשו כדי לחסוך את הבעיה ההלכתית שכבר קראו לו והוא עלה לבימה.

אחרי התפילה היה קידוש יפה ומכובד ושוחחנו, מתברר שמדובר בשני אחים שקנו עליות ותכננו לעלות זה אחר זה ולא ידעו שלפי ההלכה לא עולים אחים זה אחר זה, והתברר שוב שיד ההשגחה הייתה בדבר, והגבאי כביכול התבלבל, וזה מנע להעלות אחים זה אחר זה. אם רק מתבוננים משתוממים לראות עד כמה יד ההשגחה והשגחתו בכל הפרטים ולא תמיד שמים לב שהטעויות הן מכוונות מן שמיא... בעל המעשה: ש. י.

הפעונים לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזמן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס פקפ: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

בנפשי בהזדמנות אחת בימי זקנותו לשאול את פי קדשו, אך זכה להשגת מדרגה גבוהה ונעלה זו, עד שנעשה אצלו כטבע רצונו הפשוט, אחר שנתייתם מאביו הק' זקני הגה"צ המקובל רבי גמליאל הכהן זצוק"ל, ראש ישיבת קישענוב, בהיותו עדיין ילד קטן, וכן אף מאימו הצדקנית ע"ה נתייתם בילדותו, והתגדל כנער בודד לבדו בבית היתומים דיסקין שבירושלים, והיכן אפוא קיבל ולמד דרך ישרה ונפלאה זו?

ענה לי אבי ברוב חיבתו וברוב ענוותנותו ופשטותו הידועה: תדע נאמנה, שמתחילת דרכי בחיים עלי אדמות, עוד בהיותי נער יתום ועזוב, עלם צעיר ותלוש, חקרתי בנפשי היתומה, וחיפשתי אחר 'משענת' חזקה ואיתנה, שאוכל להישען עליה ולהיתמך בה בכל דרכי חיי. - עד שמצאתי את שאהבה נפשי בספריו הרבים והנפלאים של מרן החפץ חיים זצוק"ל, רבם ומאורם של ישראל. ומאז ומעולם דבקתי בו באותו צדיק קדוש וטהור. בכל דרכי חיי ובכל מעשי עלי אדמות היתה דמותו דיוקנו ניצבת לנגד עיני, עליו תמכתי את יתדותי, ומתורתו שאבתי אורחות חיים. וממנו למדתי זו התכונה השזורה כחוט השני בכל עמוד ובכל דף בספריו הקדושים, לחיות את החיים ולעשות כל דבר על פי רצון השי"ת בלבד. כל מבוכה וכל ספק שהתעוררו בימי חיי הכרעתי על פיו, עד שהורגלתי לחשוב בדעתי בכל ענין כיצד היה החפץ חיים נוהג בענין זה? מה היה הוא אומר בשאלה פלונית? כיצד היה הוא פועל בכל דבר וענין? [לפי דעתי והשגתי באותו צדיק עליון]. - זו היא אם כן תשובת שאלתך, וזה סוד דרך העבודה שהורגלתי לנהוג בה בעבודת השי"ת.

ואכן הבוחן מקרוב את סדרי עבודת קדשו בכל סדרת ספריו 'מעדני השלחן' הנודעים בהדרם, יראה במוחש שמהלך באותה דרך שבנה בה החפץ חיים את ספריו. ובאותם נתיבות חכמה שחיבר החפץ חיים את ספרי 'משנה ברורה' על חלק אורח חיים, התהלך אף אבינו זצוק"ל בחיבור ועריכת ספרו 'מעדני השלחן' על חלק יורה דעה, דוק ותשכח. והלום למדנו לפי דרכנו, דרכי דבקות בצדיקים, להתקשר היטב בקשר של קיימא עם אבותינו ורבותינו הקדושים, הולך בדרכיהם ועושה כמעשיהם, כדי שזוכה לחסות בצל אילנם הגדול, ולהתהלך תדיר בדרכי טובים וישרים.

ואכן הבוחן מקרוב את סדרי עבודת קדשו בכל סדרת ספריו 'מעדני השלחן' הנודעים בהדרם, יראה במוחש שמהלך באותה דרך שבנה בה החפץ חיים את ספריו. ובאותם נתיבות חכמה שחיבר החפץ חיים את ספרי 'משנה ברורה' על חלק אורח חיים, התהלך אף אבינו זצוק"ל בחיבור ועריכת ספרו 'מעדני השלחן' על חלק יורה דעה, דוק ותשכח. והלום למדנו לפי דרכנו, דרכי דבקות בצדיקים, להתקשר היטב בקשר של קיימא עם אבותינו ורבותינו הקדושים, הולך בדרכיהם ועושה כמעשיהם, כדי שזוכה לחסות בצל אילנם הגדול, ולהתהלך תדיר בדרכי טובים וישרים.

[מתוך שיחה ארוחת האנון בעל 'מעדני השלחן' זצוק"ל] • § • § •

סיפר הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל, גאב"ד חוג חתם סופר, שעוד זכה לראות את ארץ אונגארין בתפארתה, בעת היותה מלאה צדיקים וקדושים חכמי ורבני הדור יושבים על מדין בהיכלות ישיבותיהם הגדולות, הפזורות לרוב בכל רחבי ארץ הגר הגדולה, בטרם עלה הכורת הנאצי ימ"ש בשואה הקשה על יהדות הונגריה.

ידוע בשער בת רבים, מנהג חסידים ואנשי מעשה באונגארין לנסוע ביום ז' אדר, הלילוא דמשה רעיא מהימנא, אל העיר 'קאליב', להשתטח על ציון הקודש של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זצוק"ל זי"ע ביומא דהילולא דיליה.

מזה כמה וכמה דורות נעשה ציון קדשו למקום תפילה גדול, והרבה מאחב"י מהונגריה ומחוצה לה נהרו בו אדר לקאליב, שם גם היו נפגשים יחזיו הרבה מצדיקי הדור, מלכים נועדו באהבים לערוך יחזיו את שולחנותיהם בקודש ברוב עם הדרת מלך.

ביום זה היו כל הדרכים לקאליב מתמלאים ביהודים רבים,

יצא לאור

הודעה משמחת

הופיע יצא לאור

ספר טיב הקהילה

שנת הוצאה עשירי - מגילתנו של שנת תשפ"א
ניתן להשיג בחינת המוכרות

דבוק בו בלב ונפש. וכראותו את הרב הגדול מקאפוואר יושב עם בנו הבחור המופלג בקרון, הצטרף אליהם בנסיעה הקדושה אל הצדיק. בדרך נסיעתם שארכה לילה שלם סיפר לפניהם כמה וכמה עובדות ועניינים מופלאים מרובי הקדוש מקרעסטיר, שהסתלק לבית עולמו כמה שנים מקודם [ג' אייר תרפ"ה]. הגרי"ש זצ"ל שהשתוקק מאוד לקבל לקח ומוסר מטיב מעשי הצדיקים היטה אוזנו כאפרכסת, והחדיר בלבבו ובנפשו מה שקיבל ושמע באותה נסיעה מכלי ראשון, וברבות הימים כשהנהיג את ישיבתו ברמה בעיר הק' בני ברק יצ"ו, היה מספר מהם לפני תלמידיו האהובים, זולה ומשקה מאוצרות עם סגולה, לקרב בני סגולה אל אביהם שבשמים.

אחד הסיפורים שסיפר באותה נסיעה הר"ר שלמה ענגל, יכול ללמד לנו לקח מוסר השכל נאה, על טיב ההתקשרות, כיצד היו החסידים והתלמידים קשורים בכל לב ונפש ברבותיהם צדיקי הדור.

מנהגו בקודש של הרבי ר' ישעיה'לי קרעסטירערו אהבם ואהובם של ישראל, לכבד עד מאוד את סעודת "מלוה מלכא" במוצאי שבת קודש. סיפורים רבים התפרסמו אודות ישועות נשגבות שפעל והמשיך לעם הקודש בשעה נעלה זו, מלבד שפע הגדול שהיו מכינים בחצר קדשו לסעודתו של דוד מלכא משיחא.

על פי רוב היו שוחטים כבש מיוחד במוצאי שבת בשביל אותה סעודה, שנערכה ברוב עם בנהירו עילאה ובחזוה יתרה, בצוותא חדא עם בני חבורתא קדישתא שהיו מגיעים בהמוניהם גם מן העיריות והכפרים שבחבל גלילות קרעסטיר, ונמשך ט"ש זה עד השעות הקטנות של הלילה. הר"ר שלמה ז"ל, בעל מספר טיב זה המעשה בדבידיה היו עובדא, היה מקפיד מאד שלא להחסיר אף לא מוצאי שבת אחת אצל הרבי ר' ישעיה'לי! הוא ספר ומנה בפני הרב מקאפוואר ובנו הגרי"ש, וחישב המספר בערך לפי כל אותם השנים שזכה להסתופף בצל הקודש, ועלה החשבון שהיה בעצמו ביותר מאלף סעודות מלוה מלכא בקרעסטיר!

היה לו חמור חזק שהיה רוכב עליו מדי שבת בשבתו עם צאת השבת, מביתו שבפוסטיק הקרובה עד העיירה קרעסטיר, ועם תום המלוה מלכא החזיר אותו החמור לביתו.

בשבוע שלאחר פטירת הרה"ק רבי ישעיה'לי ז"ע, בהגיע עת מוצאי שבת קודש נעלם לפתע החמור הוותיק מן הבית, כל החיפושים אחריו העלו חרס, ורק לאחר כמה שעות ראוהו חוזר לבדו מן הדרך בואכה קרעסטיר. התברר שמרוב שהורגל החמור בכל מוצאי שבת לצאת לדרך זו הלך ושוב, יצא כבר מעצמו גם באותו מוצאי שבת כפי שהורגלו רגליו, ועשה בגפו את כל הדרך לקרעסטיר הלך ושוב!

ללמדך עד היכן נוקב חיבור ישראל קדושים באהבת לב

ואיהו אשתדלותא דקודשא בריך הוא. - אלא אשתדלותא דאורייתא כל מאן דבעי זכי בה, אשתדלותא דקודשא בריך הוא למנדע ליה, כל מאן דבעי זכי ביה בלא אגרא כלל. אבל אשתדלותא דקודשא בריך הוא דקיימא בעובדא, אסיר לנטלא ליה למגנא וברינקייא, בגין דלא זכי בההוא עובדא כלל לאמשכא עליה רוחא דקודשא, אלא באגרו שלים וכו" עכ"ל"ק.

[ויקחו לי, כל מי שרוצה להשתדל במצוה, ולהשתדל בו בהקב"ה, צריך שלא ישתדל בו בריקות ובחינם. אלא צריך לו לאדם להשתדל בו כראוי וכיאות כפי חילו. והרי העמדנו דבר זה בכמה מקומות, שיאות לשאת האדם אותה השתדלות שבקב"ה, כד"א 'אישי כמתנת ידו וגו'. ואם תאמר הרי כתוב 'לכו שברו ואכלו, ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב', והרי הוא בחינם, ומשתדל בו ויגע בלא כסף, וזוהי השתדלות של הקב"ה. - אלא ההשתדלות שבתורה כל מי שרוצה זוכה בה, [שהיא] השתדלות שבקב"ה לידע אותו ולהכיר בו, ובזה כל הרוצה זוכה בו בלא תשלום שכו. אבל השתדלות בקב"ה המתקיימת במעשה ובעבודה, אסור לנוטלה בחינם ובריקות. משום שלא זוכה בה באותה עבודה כלל, להמשיך עליו הרוח הקדושה, כי אם בשכר שלם].

וכן ידוע ממון רבינו האר"י ז"ל, שהיה מורה תדיר שלא להתווכח במשא ומתן על המחיר בדבר של מצוה. וכפי שביקשו ממנו בעד האתרוג ונקבו המחיר הראשון היה מיד משלם ונותן בלא שום וויכוחים. - ולפיכך היה גם רבי אורי זצ"ל מתעקש בדבר, שלא לנסוע חינם אל רבי שמעון.

זכורני פעם אחת כשיצאתי בנסיעה מיוחדת מעיה"ק ירושלים למירון, והנה בדרכי יציאתי מירושלים ראיתי לפני את הצדיק רבי אורי כשהוא משתרך אף הוא בדרכו מירונה. תיכף ביקשתי לעצור, והצעתיו לו להצטרף עימנו בנסיעה, כאשר היה מקום פנוי ברכב בשופי,

אך רבי אורי כדרכו עומד ומסרב, הוא אינו נוסע בחינם בשום פנים ואופן! תנאי ברור מתנה מראש, אם רוצים לקחתו בתשלום הרי הוא מצטרף בשמחה, אבל חינם אין כסף בשום אופן לא!

לא הועילו לי כל ההסברים וההפצרות שהרי הרכב כבר בין כך בדרכו למירון, והמקום פנוי ועומד ומוכן עבורו וכדומה... רבי אורי עמד על דעתו, עד שלבסוף הצטרף אל הנסיעה בתנאי ברור קודם למעשה, שהוא משלם על כך ממיטב כספו...

כך היו חסידיו קמאי דבוקים בצדיקים, שלא הסכים 'לוותר' בשום אופן, על הוצאת הממון הכרוכה בנסיעה לצדיק בסכום לא קטן, כדי שיזכה להוציא הוא מכיסו עבור נסיעתו הרמה, ולא יעשה עבודתו חינם אין כסף! ובכך זכו שעשה הצדיק בהם רושם חזק לטובה, הוא הודה הוא זיווה הוא הדרה!

[כ"לל"ז, קובץ 130303]

ואהבת נפש עם רבותיהם, שלא היה מסוגל 'לוותר' אפילו פעם אחת על ההסתופפות בצילא דמהימנותא עילאה, באותה שעה של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה, שהיא יפה מכל חיי עולם הבא (אבות ד, יז), וזכו להתענג בקרבת אלקים טוב, ובדבקות משרתיו עושי רצונו, להשיב לב ולהתרומם מכוח הצדיק אל רום המעלה, זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

[טיב הקהילה" תשע"א]

• § • § •

אחד מזקני נקיי הדעת שבירושלים קרתא דשופריא, ה"ה מוהרה"צ רבי אורי שיינברגר זצ"ל, היה דבוק מאוד בתנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע, והיה ספון תדיר בהיכלות קדשו בתי גוואי שבספר הזוהר הק', והוגה בתורת התנא הק' הארוכה מארץ מידה ורחבה מני ים.

בנסיעותיו התכופות אל אתרא קדישא מירון יצ"ו, היה מקפיד שלא לנסוע בחינם בשום אופן, ותדיר היה מסרב לכל הצעות שהוצעו בפניו לצרפו [טרעמפ] בנסיעה היוצאת מירונה. הוא העדיף להיטלטל בדרכים בתחבורה הקשה שבימים ההם, כדי שיוכל לשלם על נסיעתו כסף מלא!

וטעמו ונימוקו עמו, על פי מה דאיתא בזוהר הקדוש מפורש יוצא מפי רבי שמעון בר יוחאי בעצמו, שיותר הדור נאה לאדם להוציא הוצאה בדבר מצוה, ושאינו מן הראוי לקחת המצוה בחינם.

ז"ל הזוהר (ח"ב קכח): "פתח רבי שמעון ברישא ואמר, 'ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי' (שמות כה, ב). 'ויקחו לי, האי מאן דבעי לאשתדלא במצוה, ולאשתדלא ביה בקודשא בריך הוא, אצטרך דלא ישתדל ביה ברינקייא ובמגנא, אלא אצטרך ליה לבר נש לאשתדלא ביה כדקא יאות כפום חיליה. והא אוקיימא מלה דא בכמה אתרי, יאות למיסב בר נש ההוא אשתדלותא דקודשא בריך הוא, כמה דאת אמר (דברים טז, יז) 'איש כמתנת ידו וגו'. ואי תימא הא כתיב (ישעיה נה, א) 'לכו שברו ואכלו, ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב', דהא איהו במגנא, [ואשתדלותא בלא כסף],

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

גלילי
19

קשת הרשת
מינוח י"ב וקידום מיוחד
02-6257948
info@keshet-harehet.co.il

גרפצ'יק
סל: 02-5002321

לעי"נ הבחור שמואל
מאיר ז"ל בן יבלחטיא
רבי ישראל יצחק
נלביע יח נסלו תנצבה.

לעי"נ מרת חיה
סאסא בת לאה
נלביע י' סיון
תנצבה.

שרה שיינדל
בת טילה רוח
להצלחה בכל
העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו
הרב יהודה בן שרה שיינדל
והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל
וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן
טילה רוח
לרפואה
שלימה

לעי"נ מרת
הינדל בת
משה ירסיוו
ובלומה

לעי"נ
יעקב
צבי בן
ישראל

יר"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י)

הטעם שכפל הכתוב גם ויצא וגם וילך, הא היה מספיק לכתוב וילך יעקב חרנה, י"ל כיון שבסוף הפרשה הקודמת הצטווה יעקב ע"י אביו ללכת לחרן (כח, ב) וע"י אמו הצטווה לצאת מבאר שבע (כו מג קום ברה לך). לכן כתב כאן שקיים ב' מצוות, גם קיום מצוות אביו וגם קיום מצוות אמו. (ברכת פריז)

שם. בפרשת תולדות מסופר, שרבקה צותה על יעקב להמלט מעשו עקב החשש שיהרגנו על כך שנטל את הברכות, ולכן הורתה לו להתחבא מפניו. יעקב הולך כפי שצויה ומתחבא – בישיבת שם ועבר. ותמוה היאך לא נתירא יעקב להטמן בבית מדרשו של עבר ולא חשש שמא ימצאהו שם עשו?, ובודאי עשו ידע שיעקב איש תם יושב אהלים ומסתמא הוא נמצא באיזה ישיבה או ביהמ"ד? ותירץ הגר"ח קניבסקי שליט"א שיעקב בטוח היה שעשו לא ידרוך על מפתן הישיבה אפילו בשביל לחפשו שם וכפי שבאמת היה שבמשך י"ד שנים נטמן שם יעקב ולמד תורה ועשו לא נכנס שם לחפשו. (טעמא דקרא)

ויפגע במקום (כח, יא)

איאת במדרש אגדה: אמר יעקב וכי אפשר עברתי על מקום שהתפללו בו אבותי ולא התפללתי, ולא אסכים על מה שעשו והסכימו אבותי, מיד חזר להר המוריה והתפלל שם. ואין פגיעה אלא תפילה שנאמר (ירמיהו טו) "ואל תפגע בי". ויש להבין – שאל הצדיק רבי דוד מלעלוב – למה כתבה התורה בלשון זה, "ויפגע" ולא כתבה בלשון הפשוט: "ויתפלל במקום". אלא – אמר הצדיק – התורה משמיעה לנו בזה כי האדם צריך להיות אצל קונו כמו בן אצל אביו, כי כשהבן מבקש מאביו דבר מה, ככל שהבן רוצה את הדבר יותר, הוא מבקש יותר עד שהוא נראה ממש כפגע בעיני אביו, אך לכסוף נענה אביו לבקשתו, כי רואה עד היכן מגיעים תחנוני בנו. כן אנו בני ישראל צריכים להתפלל אל ה' כ"כ בחזקה עד שנהיה כפגע בעיני אביו אב הרחמן. וזהו "ויפגע" – מלשון פגע. (אחסדישער ווארט)

והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו (כח, יב)

פרש"י: עולים תחילה ואח"כ יורדים, מלאכים שליווהו בארץ אין יוצאים חוצה לארץ ועלו לרקיע, וירדו מלאכי חוץ לארץ ללוותו". לכאורה יוקשה, הלא מעשה זה, שחלם את החלום על המלאכים העולים ויורדים, התרחש בעת שהיה בהר המוריה, שאינו גבול ארץ ישראל ומדוע התחלפו שם המלאכים? כך הקשה ה'באר יוסף', ואמר על כך 'חאפ' נפלא, מתיקות התורה: על הפסוק: "הארץ אשר אתה שוכב עליה", דרשו חז"ל "מלמד שקפלה הקב"ה לכל ארץ ישראל והניחה תחת יעקב אבינו". נמצא שכעת היה יעקב בסוף גבול ארץ ישראל, ומן המקום שהוא כעת משם ואילך הוא חוץ לארץ, ממילא הוצרכו מלאכי ארץ ישראל להתחלף עם מלאכי חוץ לארץ, מלאכי ארץ ישראל עלו לרקיע, ומלאכי חוץ לארץ ירדו ללוותו לחו"ל. (היראוים)

ויאמר לבן הכי אחי אתה ועבדתני חנם (כט, טו)

מבאר התורת משה, "ויספר ללבן את כל הדברים האלה" שיעקב סיפר לו שגנב מעשיו את הברכות ולכן גנב לו אליפו את הכל. כששמע לבן שיעקב גם הוא יודע לגנוב, נענה ואמר "הכי אחי אתה" אם כך הרי אנחנו ממש אחים... והוסיף ואמר ליעקב בלשון תמימה הכי אחי אתה

– הרי אתה גנב כמוני – ועבדתני חנם? – בטח עוד תגנוב אותי באיזה הזדמנות, אם כן, "הגידה לי מה משכורתך" בא נסכם מראש כמה אני נותן לך ואל תגנוב אותי...

ויהי בבוקר והנה היא לאה (כט, כה)

וברש"י: "לפי שמסר יעקב סימנים לרחל, וכשראתה רחל שמכניסין לו לאה, אמרה: עכשיו תיכלם אחותי. עמדה ומסרה לה אותן סימנים". המעשה של מסירת הסימנים ללאה היה מפעים בכל קנה מידה. העובדה שהיא יכולה לעלות בגורלו את עשו, להפסיד את כל הקמת בית ישראל יחד עם יעקב אבינו, ואולי לאבד חוץ מעולמה הגשמי גם את עולמה הרוחני – הייתה ידועה לרחל בפירוש. והיא ויתרה. לקחה סיכון – לפחות קטן – שיעקב יתוודע לכך שזו לאה, שהוא יכעס על רחל ויגרש את לאה ובמקום המטרה הנעלית, למנוע מלאה להתבייש, ייתכן מצב של בושה גדולה וכפולה. הכיצד נטלה רחל את העוז לעשות חסד עם אחותה – שלא תבוש – על חשבוננו של יעקב?!

מחוץ לחדרו של החזון איש הסתובב בעצבנות קלה תלמיד חכם צעיר, רבי יהושע ברים שמו. הוא ממתין לחזון איש כרבע שעה, בדרכם למסיבת ה'תנאים' של בחור מבוגר שזכה להבטחת החזון"א שישתתף בתנאים. בתוך החדר ישב החזון"א עם זוג יהודים בגיל העמידה, הם שטחו על השולחן מחטים וחוטים, כפתורים ממינים וגדלים שונים, הם מראים לחזון"א אחד אחרי השני, הבעל אומר את דעתו, הגברת מחווה את דעתה והחזון"א פוסק... הם רושמים את דבריו וממשיכים הלאה, כאילו זה הדבר הכי טבעי ונכון. ר' יהושע ברים מסתובב בחוץ בלחץ. החתן מחכה כבר וכל הנוכחים ממתנינים החזון"א יגיע לכבדו בנוכחותו את התנאים. רק כעבור זמן ארוך יצאו בני הזוג, נטלו את צרורותיהם ופנו משם, והחזון"א מסביר במתיקות לר' יהושע: "טורח ציבור – יודע אני מהו ואינו קל בעיני כלל, חלילה וחס". ר' יהושע המתין בשתיקה, דעת הייתה בו וידע שההסבר יגיע מיד. החזון"א המשיך בעדינות מתנצלת: "בני הזוג הללו ניצלו מן המלחמה הנוראה. הם הגיעו לארץ חסרי כל ובדעתם לפתוח באמצעות כספי השילומים חנות למוצרי תפירה ממנה יתפרנסו. אין להם בני משפחה קרובים, או רחוקים. בודדים הם בעולם. יודעים הם שאין זה מתאים לשאול אותי על החנות, ובכל זאת הגיעו אלי לשאול בחוות דעתי. "משמע, אין להם מישהו אחר לשאול אותו על כך! א"כ, החובה מוטלת עלי לעשות כל שאפשר כדי שירגישו שעזרתי להם בלב שלם. "ולא רק אני מצווה בזכות גדולה זו לעזור לשבורי לב", הטעים החזון"א מדוע אין כאן טורח ציבור, "כל הנוכחים באולם מצויים אף הם כמוני בדיוק בעזרה נצרכת זו לגלמודים אלו"...

נשוב לרחל שמסרה סימניה לאחותה בלא לשאול לחוות דעתו של יעקב. חז"ל הפליגו מאוד בחומרת העוון לבייש יהודי. רחל מלמדת אותנו שלמרות שאסור להצטדק ולקיים מצוות על חשבון אחרים, יש מצוות שמוטלות על הכלל, יש איסורים שבכל מחיר אסור לעבור. במקרה שכזה אין שואלים ואין מבקשים רשות. כולם חייבים במצוה באותה צורה ובאותה רמת חיוב. "עמדה ומסרה לה אותן סימנים" ויעקב? הוא לא יכעס. זה אמנם על חשבוננו, אבל אף הוא חייב במניעת בזיונה של לאה... (במחשבה תחילה)

תפילה – בצירוף מעשים טובים!

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָהּ (ל', כ"ב)

לכאורה יש להבין: לשם מה נחוצה הכפילות בפסוק: 'ויזכור אלוקים את רחל' – 'וישמע אליה אלוקים'? מה ההבדל בין 'זכירה' – ובין 'שמיעה'? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה באחת השנים, כאשר הורגש במדינת פולין מחסור חמור באתרוגים. כמעט שלא ניתן היה למצוא פרי עץ הדר, ועל אתרוג מהודר – כלל לא היה מה לדבר. ובכל זאת, באחד הימים נודע לרבי ממאגלניצא, רבי מאיר יחיאל, כי בעיר וורשא ישנו אברך שרכש אתרוג מהודר בדמים מרובים.

משכך, שיגר הרבי שליח אל אותו אברך, ובקש כי יאות למכור לו את האתרוג בכל מחיר שיושת עליו. אולם האברך – סירב. "כסף יש לי די והותר!" הבהיר, אולם בתוך כדי דיבור הוסיף: "ובכל זאת, אני אסכים לתת את האתרוג לרבי חנם אין כסף, וזאת בתנאי שיבטיח לי כי אפקד בן זכר, שכן כבר חלפו שנים רבות מאז נישואי – ועדיין לא זכיתי לזרע של קיימא!".

השליח, כמובן, לא היה יכול להבטיח הבטחה מעין זו בשם רבו, אולם לאותו אברך היתה הצעה: "קח את האתרוג אל רבך, ומסור לו את התנאי! והיה אם יסכים – מה טוב... ואם לא? הרי שתוכל תיכף ומיד לשלוח את האתרוג בחזרה, והוא יספיק להגיע עוד לפני החג!".

להצעה זו, הסכים השליח בשמחה, וכך, מספר ימים לאחר מכן – שב אל רבו כשבידו האתרוג המהודר, אולם שמחתו היתה מהולה בחשש רב: האם יסכים הרבי להבטיח לאברך בן זכר כדרישתו? הלא אם יסרב להצעה – יהיה עליו להשיב את האתרוג לבעליו, וכל עמלו יהיה לשווא! אולם עד מהרה הוסרה האבן מעל ליבו של השליח. כאשר הביט הרבי באתרוג – אורו עיניו, וכאשר שמע על ה'מחיר' שדורש בעל האתרוג תמורתו – החל להלך אנה ואנה בחדרו, אולם לבסוף הביע את הסכמתו. הוא מבטיח לאותו אברך שיפקד בן זכר עוד באותה שנה! על אף שלא היה זה מדרכו של הרבי להתפאר ב'מופתים', תשוקתו לקיום מצוות ארבעת המינים הכריעה את הכף...

למותר לציין, כי ברכתו של הצדיק התקיימה. בטרם חלפה שנה – כבר נפקד אותו אברך בן זכר לשמחת ליבו, אך אבוי! תוגה וצער! לא חלפו אלא שלשה שבועות בלבד – והבן נפטר לבית עולמו לאחר מחלה קצרה...

אותו אברך, נמנה על חסידיו של הרבי מקוצק, וכעת, הוא מיהר אל רבו ושפך בפניו את ליבו. הוא סיפר על האתרוג עליו ויתר למען הרבי ממאגלניצא, על ההבטחה שקיבל, ועל האסון שפקד אותו. לאחר שסיים לספר את הסיפור מראשיתו ועד סופו – יעץ לו הרבי מקוצק ואמר: "אל תוותר לרבי מאיר יחיאל... חזור אליו, ואמור לו כי הילד בו זכית בעקבות ברכתו – לא היה בר קיימא, ונמצא שהעסקה לא היתה עסקה, האתרוג מעולם לא נמכר, וכל הברכות שבירכו עליו – היו ברכות לבטלה!".

ואכן, האברך עשה כמצוות רבו: מיד כאשר שב אל ביתו – כתב מכתב אל הרבי ממאגלניצא, סיפר לו את השתלשלות המאורעות, והעלה את הטענות שלימדו רבו לטעון. כאשר הגיע המכתב אל רבי מאיר יחיאל – הוא התעטף בעגמומיות, ומיהר לעמוד שוב בתפילה. ואכן הפעם, לשנה הבאה התברך האברך בן זכר של קיימא, אותו זכה לגדל לתורה, לחופה ולמעשים טובים.

הפעם, לאחר שנפקד – הגיע האברך אל רבו, הרבי מקוצק, ותהה באזניו: "מדוע ברכתו של הרב ממאגלניצא בפעם הראשונה לא הועילה, ובפעם השנייה פעלה את פעולתה הברוכה?", ואילו הרבי מקוצק נענה והשיב: "התשובה פשוטה מאד... בפעם הראשונה – היתה זו ברכה בפני עצמה, ולפיכך, היא הועילה באופן חלקי בלבד. אולם בפעם השנייה – הצטרפה לברכה זכותה של מצוות ארבעת המינים בה זיכה האברך את הרבי, ולכן, כוחה היה גדול לאין ערוך!". הרי לנו, כי ברכתו של צדיק יכולה אכן להועיל, אולם זאת רק כאשר לאדם עצמו ישנן זכויות רוחניות ומעשים טובים... לעומת זאת, כאשר למתברך אין מעשים טובים שבזכותם הוא יכול להוושע – הברכה לא תמיד תוכל להועיל!

ומכאן תשובה לשאלתנו על פי דרכו של רבינו האור החיים הקדוש: שכן הנה, רש"י הקדוש ביאר בפסוקנו ע"פ המדרש: "ויזכר אלוקים את רחל - זכר לה שמסרה סימניה לאחותה ושהיתה מצירה שלא תעלה בגורלו של עשו, שמא יגרשנה יעקב לפי שאין לה בנים". כלומר: רש"י מבאר, כי הקדוש ברוך הוא זכר לרחל את מעשיה הטובים!

מעתה מבואר, כי רק בזכות כך שזכר הקב"ה את מעשיה הטובים של רחל – היא היתה יכולה להוושע בזכות תפילתה, ויכול היה להתקיים בה: 'וישמע אליה אלוקים', שכן בכדי לזכות לישועה – יש צורך בזכויות, ואין די בברכה או בתפילה גרידתא!

ויש להטעים עוד: כי הנה ידוע בשם האר"י ז"ל, כי לפני התפילה – ראוי לתת פרוטה לצדקה. מעתה, על פי האמור, יבוארו הדברים היטב: שכן אמנם כוחה של התפילה רב לה להושיע, אולם זאת בתנאי שיצטרפו לכך מעשיו הטובים של האדם! לכן, לפני התפילה יש ליתן פרוטה לצדקה, לעשות מעשה טוב, ואז אז – ניתן לצפות שהתפילה אכן תפעל את פעולתה...

(מתוך "ללמדך - בראשית" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

ערכו שולחן שבת בליל שבת

שאלה: מושי ומנחם חזרו מאבות ובנים בליל שבת, והחליטו לעשות הפתעה, - לערוך את השולחן למחר בבוקר, הסכומים היה מעורבב בתוך כלי, והם ביררו את הסכום בליל שבת וערכו את השולחן בבוקר, האם מותר להשתמש בסכום זה? יסוד השאלה הוא, היות שקיי"ל מי שעשה מלאכה בשבת אסור ליהנות מאותה מלאכה (שו"ע סי"ח ס"א), ואפי' בשוגג, א"כ בזה אסור ליהנות ממעשה בורר (עי' ביה"ל ריש סי' שיט) וחייב לקחת סכום אחר ולהשתמש בו. תשובה: מבואר במשנ"ב (שי"ח סק"ז) שבשעת הצורך יש לסמוך על הגר"א לענין שוגג שמותר בדיעבד ליהנות, וע"ע ביארה"ל (ריש סי' שיט) דמשמע שלענין בורר יש להקל יותר כהגר"א, ולכן אם אין לו סכום אחר יכול להשתמש באלו שערכו בלילה. ועוד, יש שנהנים מאוד שהשולחן ערוך כבר מליל שבת וסוברים שזה כבוד שבת שנראה מסודר, וא"כ הרי נחשב לצורך עכשיו, ואף מסברה זו לא ברורה, בכל זאת יש ספק בזה, ובדיעבד מותר להשתמש עם הסכום שמונח כבר על השולחן. (הרה"ג יהודה אריה דינר שליט"א, גלין מים חיים)

חידה שבועית

*יש לי ערש כאנשים לא רואים, אינני צף אק אני אלה יותר מרוב הצאים מצופים.
ולמרות אני אלה, אני לא צף מי אני?*

תשובה על חידה פר"ש: נימול לשמונה. בעקידה היה בן 37, נשא את רבקה בן 40, נולדו בניו בן 60, ויהי כי יקן יצחק בן 123, נפטר בן 180. תשובה לחידה: אחד אומר השעה והשני אומר אני לא יודע. שם הזוכה: שמוליק הופמן נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת אליאב לאירוסי הבת משפחת יצחק לנישואי הבת משפחת רפאל גרינשטיין לאירוסי הבן משפחת האוור להולדת הנכד משפחת פרטיק לנישואי הבן **גני הדר:** משפחת דולנסקי – הנפלינג להולדת הבן הנכד משפחת קורנגוט לאירוסי הבת משפחת מייז לבר מצוה משפחת עדיקה – קדושים להולדת הבת הנכדה משפחת אינגבר לנישואי הבת הנכדה

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר

שבת אורה

ויצא

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' זב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

יהודי ניגש למרן החפץ חיים זצ"ל וביקשו שיברכו בברכת הדרך לקראת הגירתו לארה"ב. שאלו החפץ חיים זצ"ל: "מה ראית לעזוב ארץ זו, בה ישבו אבותיך דורות רבים?" ענה האיש: "כאן פרנסתי מצויה רק בדוחק. ואילו שם, שמעתי שהפרנסה מצויה ברווח ואנשים מתענגים על רוב טובהו!" גם אני שמעתי כן, נאנח החפץ חיים, "אך כמו כן שמעתי שיש ניסיונות נוראים בעניין השבת והכשרות, וכן קשיים מרובים בחינוך הבנים..." שחק האיש. אמר לו החפץ חיים: "אמשול לך משל, למה הדרבן דומה. מספרים, שביערת אפריקה מצויים שבטים אוכלי אדם. כשנופל שבו לידם הם מתייחסים אליו להפליא. מלעיטים אותו בכל טוב ומפטמים אותו באוכל לרוב. הוא מעלה בשר ומוסיף במשקל, ואז עורכים הם כירה ואוכלים את בשרו... אף אמריקה כך. מאכילה היא את האדם, מפטמת אותו בכל טוב, אך סופה שהיא אוכלתו ומאבדת את כל עולמו..." (החפץ חיים חייו ופועלו)

סיפר רבי יושע בער סולבייצ'יק זצ"ל בן רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל: כששהה רבי חיים הלוי מבריסק זצ"ל בעיר מינסק, ארגנו שם אסיפת רבנים חשובים לדון במצב ובדרכים לחיזוק בעניינים שונים. שלחו המארגנים שליח להזמין לאסיפה, אך רבי חיים זצ"ל הודיע שלא יבוא. נוכחותו הייתה חשובה למארגנים, להעלות את קרן האסיפה. שיגרו לביתו משלחת נכבדה. הוא קיבלם בכבוד ובמאור פנים, אבל הודיע שדעתו נחרצת. יצאו בני המשלחת מאוכזבים. בחדר החיצון פגשו בבנו רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל שישב ולמד. הפטירו באוזניו, שכפי הנראה אביו רבי חיים מנותק מהמתרחש בעולם... הקפיד רבי יצחק זאב ואמר: "במקום להשמיע ביקורת, תתעוררו לחשוב, מדוע באמת אינו מוכן לבוא! שאלו: "ומדוע, באמת?" ענה נחרצות: "משום שלדעתו, אסור לו לבוא!" תמהו: "אסור? למה?" "הרמב"ם אסר עליו!" וציטט לשון הרמב"ם (הלכות דעות פ"ז ה"ב): "היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה, ילך למקום שאנשיו צדיקים ונוהגים בדרך טובים. ואם היו כל המדינות נוהגים בדרך לא טובה, כמו זמנינו, ישב לבדו יחידי. כענין שנאמר (איכה ג', כ"ח): "ישב בדר וידום". וסיים, "לדעת אבא, זה המצב כיום, הרחוב מלא ברעות כוזבות ופשרניות, וגם באסיפה הזו שיושבים רבנים ישנם כמה שהושפעו מרוח הרחוב, ולכן הוא מקיים את הלכה הזו הכתובה ברמב"ם: ישב לבדו יחידי" כך אמר רבי יצחק זאב מסברתו, מבלי ששאל את אביו לטעמו. השתאו: "האמנם, כך כתב הרמב"ם לפני שבע מאות שנה - שכל המקומות נוהגים בדרך לא טובה? זו לשונו, 'כמו זמנינו' - אין ספק שזו הוספה שלכם!" "לא, לא! זו לשונו ממש!" קם ונכנס אל החדר הפנימי בו למד אביו, להביא את הרמב"ם ולהראותם. אביו שקוע היה בתלמודו, ולא שמע את הדין בחדר החיצון. אך כשראהו נכנס נשא ראשו ואמר: "אה, אתה הולך להראות להם את דברי הרמב"ם." (עובדות והנהגות)

פעם אחת דיבר רבי אליהו לופיאן זצ"ל בשיחתו בישיבה על גודל התועלת שיש בהשפעה על חברים, כי מחברים ההשפעה הרבה יותר גדולה מאשר מאחרים, והיו האחרים אפילו אנשים גדולים. ולפתע בתוך דבריו הגביה את קולו וצעק: "ממי אתם רוצים שישמעו ויקבלו השפעה מאדם כמוני, שיש לו כבר סימנים מובהקים ומהרה בידו על זקנו הלבן, אשר גרלו האחת עומדת על הארץ, ורגלו השנייה כבר בקברי הוא רקע בגרולו על הרצפה וכפף כל גופו כלפי מטה בהראותו בידו על הקרקע, וכל זאת אמר בקול רעש גדול. "וכי מאדם כזה רוצים אתם לקבל השפעה?" כל הרואים והשומעים רעדו אחותם, כי ראו בעליל עד כמה רואה רבי אליהו בחוש את עניו יום המיתה, עד שיכול היה לתאר בצורה כל כך מוחשית כיצד יורד אדם אלי קבר. (הקדמה לספר "לב אליהו")

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויפגע במקום וילן שם פי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשתי וישכב במקום ההוא: רבי שמחה זיסל מקלם זצ"ל כתב באגרת לבנו (מובא ב"אור רש"י") ויקח מאבני המקום פרש"י שהיה מתירא מפני חיות רעות לפיכך לקח אבנים ועשאן כמין מרוב סביב למראשותיו. ויש לשאול, וכי איזו שמירה היא, מה התועלת באבנים סביב הראש? זאת ועוד, וכי אין חיות רעות יכולות לסתור האבנים מכאן למדנו שבאמת רוב הנהגת האדם, פרנסתו שמירת בריאותו וכדו' הכל בדרך נס הם ורק למען נסות את האדם שלא יאמר "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה". העלים הקב"ה מהאדם כל הניסים הנסתרים, והניח לו מקום לטעות ולחשוב שבאמת כוחי ועוצם ידי וגו'. בזה תבחן חכמת האדם. זאת למדנו מהאבנים ששם יעקב אבינו מתחת למראשותיו - הפעולה הטבעית שאדם עושה אין בה כמעט שום תועלת. כל מה שנעשה עם האדם הוא דרך "נס" - וכל מה שעשה יעקב בענין האבנים, לא עשה אלא כדי למעט את הנס. ואנשי כנסת הגדולה הבינו ענין זה ותקנו לומר "ועל ניסיד שבכל יום עמנו." (לקוט לקח טוב)

ויקח מאבני המקום וישם מראשתי וישכב במקום ההוא: ברש"י: התחילו (האבנים) מריבות זו עם זו, זאת אומרת עלי ניח צדיק את ראשו, זאת אומרת עלי ניח. מיד עשאן הקב"ה אבן אחת. והווי שגאמר "ויקח את האבן אשר שם מראשותיו". ה"אמרי אמת" מגור ז"ע, בשיחה אחת, פתח ואמר: מצינו ביעקב אבינו ע"ה, שאחרי שהיו האבנים מריבות עשאן הקב"ה אבן אחת. ולכאורה, למה חדרו לריב בזה, הרי גם עכשיו יכולה כל אבן לבקש שישים ראשו דוקא בחלק שלה? אלא הענין, שאם יש אחדות, אזי הלבבות מתמזגים כאיש אחד, ושוב אין זה משנה לאף אחד, על ידי מי תיעשה הפעולה הטובה. (עיצים ופרחים)

והאבן הזאת אשר שמת יצקה בית אלוקים שח רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל: דעו נא רבותי, הקמת בית המדרש כשר והגון - לא נעשית מאלה. ודאי שקדמו לבנייתו נדרים ונדבות של נדיבי לב ופעולתם של העסקנים - "לא תוכל עשוהו לבדך" - אבל מבואר בחז"ל שהקמת בנין של עצים ואבנים אינה עיקר הבניה, בית המדרש ובית הכנסת לא יחשב כבית המקדש אלא על ידי יחוד הלב לעבודתו ית' ובתפילה ברמקום לסיעתא דשמיא. ובתנאי שישמרו את כל דיני קדושת בית הכנסת כפי שנפסק בשו"ע או"ח בסי' קנ"א ויזהרו שלא לשוחח בשעת התפילה ובקריאת התורה שכותב על זה המגן אברהם שבעוון זה נהפכים בתי הכנסת לבתי עכו"ם רח"ל. ולהתפלל ש"לא יעבור עלינו פורץ גדר לעולם" כלשון מרן החתם סופר הק' בצוואתו. אם נזכה לשמור את כל התנאים הללו יקוים בנו "והאבן הזאת אשר שמת יצקה יהיה בית אלוקים" (שלם בית ה')

ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה: אל רבי שלמה זלמן מוילנה, תלמיד הנ"ר אנה אדם והתאונן על מצבו הקשה. עליו להשיא את בתו, ואין בידו אפשרות להכין חתונה מפוארת לפי מעמדו ולפי כבודו. הרניעו ר' זלמן ואמר לו, אנו מוצאים בתנ"ך שתי פעמים על משתה נשואין. האחד אצל לבן שכתוב בו: ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה, הוא עורך חתונה מפוארת ביותר. הזמין את כל תושבי העיר, אך התוצאות היו שלבסוף לקח מכל המשתתפים את בגדיהם, כמסופר במדרש באריכות. והחתונה השניה מוזכרת אצל בועז, הוא הזמין למשתה רק עשרה אנשים, מזקני העיר. חתונה מצומצמת ביותר, והתוצאות היו שיצא מהם דוד המלך ומלך המשיח. דרכם של צדיקים בצנעה ובמועט. (תולדות אדם)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

שני גבאי צדקה נכנסו אצל עשיר קמצן לבקש תרומה לדבר שבצדקה, בתחילה סירב הקמצן, ולבסוף נתן להם המחאה לבנק. לאחר שעה, חזרו הגבאים, ואמרו לאותו עשיר קמצן "שכחת במחילת כבודך, לחתום על המחאה!" החזיר להם העשיר: חס ושלום, לא שכחתי, אלא בכונה לא חתמתי, משום שחביבה עלי מצוות "מתן בסתר" ואין רצוני לפרסם שמי. (אמרי אליה)

"ענין של טעם"

הטעם שאין אומרים תחנון בבית כנסת, בו מתפלל בעל הברית, הסנדק או המוהל, מפני שהוא יום טוב שלהם, וכל המתפללים משתתפים בשמחתם. (משנה ברורה, סימן קל"א)

"מפי כתבם"

אין לשער ולתאר את גדלותו המופלאה של הסבא מנובהרדוק זצ"ל. הוא היה בבחינת "יעקב איש תם". הוא פשוט ראה עולם אחר כפשוטו, עולם של אמונה. הוא ידע בבידור כי יש בורא כל העולמים שהוא ממציא כל נמצא, וכל הנמצאים בשמים ובארץ אינם נמצאים אלא מאמיתת הימצאו. וחזן ממנו ומרצונו ית' אין כלום! איזה מבט! איזה אור! וזאת הגדלות הזאת הוא לא השאיר רק לעצמו. הוא בנה עולם. העמיד תלמידים רבים כדוגמתו. אינני יודע אם מותר לומר זאת, אך כמדומה שהסבא מנובהרדוק היה בבחינת כוכב שפעם חלף בשמים והשאיר לנו איזשהו אור שנתגעגע אליו. כי אכן העולם אינו יכול לעמוד בגדלות ורוממות כזו. אך לכל הפחות עלינו לדעת שישנה אמת כזאת, להכניס לתוך מהלך החיים שלנו שהאמת של העולם היא האמת של האמונה. ישנה בדברים השלכה לעולם המעשה. פעם העולם היה שונה. אדם היה חי ברשות היחיד שלו, בארבע אמות שלו, עם כמה שכנים, ובעיקר - בתוך בית המדרש. היום אנחנו חיים עם כל העולם. אדם הולך ל... ושומע חדשות(ולא משנה כלל אלו חדשות). קורא עיתון ומחדיד לראשו המון ידיעות. בצורה כזו הוא פשוט מטפף לעצמו אלפי אלפי טיפות של שקר ולדוגמא: בעיתון נכתב כי "כוחותינו השיבו אש". אין כאן לכאורה דבר רע. בסה"כ חדשות. אך עלינו לדעת כי אלו מילים שחודרות לתוך הלב והורסות אותנו, מסנוורות אותנו, וגורמות לנו לעוות את כל המבט שלנו על העולם! וכך, מדי יום ביומו חודרות למוחנו, מאה, מאתיים ואולי גם חמש מאות שקרים, חושך! ידיעות שבעצם לא היו ולא נבראו. זו אינה המציאות האמיתית! יעקב אבינו היה "איש תם" - היתה לו שלימות, מבט שלם, והוא גם היה "יושב אהלים" - מצא את הכל בתוך החומש. נכון, כל אחד רוצה ונהנה לשמוע חדשות, אך השאלה היא היכן ניתן למצוא את ה"חדשות" באמת. העולם משחית אותנו, הורס את שכלנו ואת מבטנו על העולם. אם נשים לב נראה כי פעמים רבות בשיחות שלנו אחד עם השני משולבים גם כמה דברי כפירה, אפיקורסות, וסתם דברים שלא היו ולא נבראו, כגון: "אני חושב שראש ממשלה פלוני יציל את המצב" - "שוב, אולי אין לו סיכוי".... וכך... אתה רוצה לדעת מה קורה היום בעולם? - חפש בחומש דברים, חפש בנביא ישעיה. תעיין מעט במה שנאמר בפרשת האזינו: "זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור" וכיצא בזה. שם כתובות החדשות באמת כפשוטו! שם מגלה לנו התורה הקדושה מה קרה, מה קורה ומה עתיד לקרות. שם נמצאת ה"אמת ואמונה" של העולם. (נפש שמשון ידבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: הדין הוא שאסור לרוץ מביט הכנסת איך יתכן שיהיה מצוה לרוץ?
תשובה: אם יוצא על מנת לחזור, מצוה לרוץ, כדי שיחזור מהרה (מ"א).

(ספר החידות)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אהבת התוכחה, אות ומופת על טובת המידות. (רבינו בחיי).
העיקר להתרגל בזכירת האמונה, שהכל בידי שמים. (חזון איש)
חלילה להתנהג במידת הענוה על חברו, להפחיתו ממעלתו. (ר' ישראל סלנט)

פניני הפרשה

ויצא

עלון מס' 1112

1112

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

מנאמנות רק מרויחים

יעקב אבינו, שהכתוב מעיד עליו שהיה "איש תם יושב אהלים", בא ללבן רק במקלו, ולבן מנסה לרמותו בכל הרמאויות האפשריות. למרות הפעמים הרבות בהן היתל בו לבן והחליף את משכורתו עשרת מונים, יעקב אף פעם אינו מועל בתפקידו, ואת עבודתו הוא עושה על הצד הטוב ביותר.

יותר מכך, בנוהג שבעולם ששכיר המתקבל לעבודה, בתקופה הראשונה אין זריז ונלהב ממנו, עובד הוא שעות נוספות ומשתדל לשאת חן בעיני מעבידו. בהמשך הוא נכנס לשיגרה, התלהבותו פגה והלהט נשחק. ואילו אצל יעקב אבינו – מחדש הגאון רבי וידאל צרפתי זצ"ל בספרו "צוף דבש" – לא חלה כל ירידה במוסר העבודה, אלא "ויהיו בעיניו כימים אחדים" (כט, כ) – בכל הימים והתקופות שררה אחידות, ותמיד עבד כמו ביומו הראשון. והנה, לכל אורך השנים, נראה לעומד מן הצד כי בגלל היצמדותו לאמת – יעקב מפסיד ולפחות אינו מרויח. נראה שאילו היה נוהג כמעבידו לבן, מעלים פה מחסיר שם, היה מצליח להציל מלבן יותר. והנה בסוף, אנו מגלים כי לא רק שלא הפסיד מאומה, אלא הצליח למעלה מן המשוער, ונכסיו התרבו יותר מנכסיו של לבן. וכמו שאמר יעקב ללבן: "כי מעט אשר היה לך לפני ופרוץ לרוב וברך ה' אותך להגלי" (לעיל ל, ל).

לפיכך, כאשר שמע יעקב את בני לבן טוענים כי את רכושו הגדול הוא לקח מאביהם, וחששותיהם התבססו על כך, שהנה ללבן עצמו יש הרבה פחות רכוש, בא יעקב ללמד לנשותיו רחל ולאה, איך באמת זכה לכל העושר הגדול הזה. הוא קורא לרחל וללאה השדה אל צאנו, ומספר להם על כך שעבד בכל כוחו את אביהן, והסביר להם שהשכר הגדול שקיבל הוא בגלל שהתאמץ בכל כוחו בעבודתו עם לבן, וגם בתנאים קשים ותחת מסע רמאויות, עשה מלאכתו ביושר ובנאמנות. וזהו שאמר להם: "ואביכן התל בי והחליף את משכורתי עשרת מונים ולא נתנו אלוקים להרע עמדי".

פעמים נראה כי אדם הנוהג בישרות ונמנע מתחבולות מפסיד מכך, אך בסופו של דבר הכל נוכחים לראות כי הוא מצליח יותר מכולם. ומנגד, פעמים אדם חושב שירויה עוד כמה שקלים כתוצאה מהוסר יושר, אך למעשה הוא רק יפסיד מכך. כי רק מיושר מרויחים, ובמזומן.

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>קרא שם משפחתו על שם המותו מהרש"א זצ"ל היה חותם את שמו "שמואל איידל'ס" (ביידיש: של איידל), מתוך הכרת הטוב לחמותו "איידל" שהיתה עשירה והחזיקה על חשבונה את ישיבתו הגדולה בפוזנא במשך עשרים שנה. אגב, לאחר פטירתה נסגרה הישיבה.</p>	<p>כדי לתת הרגשה לזולת שאתה מקשיב לו באמת ומבין אותו, נסה לחזור מחדש על מה שהשמיע במלים שלך, באופן שישקף כמה שיותר את רגשותיו, ובקש ממנו אישור שאכן לכך התכוון. זה יכול להיות באמצעות שאלות כגון: "אתה מתכוון לומר ש...?", "אז אתה בעצם טוען ש...?", "אני מבין מדברך ש...?", "אם אני מבין נכון...".</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"התורה היא קיום העולם בכלל וקיום עם ישראל בפרט, וכשישראל מקיימים התורה ומצוותיה, נעשית להם כסגולה שהיא מגינה עליהם ומצלת אותם מכל רע. והיא נדמית לאדם הלושב קמיע, שיהיה ניצול שלא יזיקוהו אויביו. וכמו שיש קמיע שהלובשו יהיה רואה ואינו נראה ואין אויביו יכולים לשלוט בו כי אינם רואים אותו, כן עם ישראל עם לבישתו התורה והמצוות, שעל ידם יהיה רואה ואינו נראה".

(מגיד חדשות" ח"ט עמ' קנ"ו)

וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך (כה. כב)

הרב בעל הטורים ז"ל כתב על הפסוק ובגד ללבוש, ב' במסורה: הכא, ואידך ללבוש את הבגדים (ויקרא כ"א יו"ד) גבי כהן גדול. מלמד שיעקב היה כהן גדול כדאיתא במדרש שאמר הקב"ה למיכאל: אתה עשית יעקב כהן גדול שלי בעל מום שנאמר (להלן ל"ב ל"ב) והוא צולע על ירכו, הייך שאתה צריך להיות כהן גדול למעלה במקומו. ע"ש. ולפי זה אפשר לומר שאמר יעקב וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, ואף על פי שאני כהן, מכל מקום יש כהן גדול אחר למעלה והוא מיכאל. ונראה לרמוז לזה בראשי התיבות "עשר אעשרנו לך" שעולים בגימטריא 101 כמנין מיכאל. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע (לא. כה)

קשה שהרי בסופו של דבר כן דיבר עם יעקב רע, ויותר תמוה שדבר אתו רע "יש לאל ידי לעשות עמכם רע" (לקמן פסוק כ"ט), ותוך כדי דיבור הוסיף "ואלוקי אביכם אמש אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע?" ולפי דברי הרמב"ן כאן מיושב, וז"ל: ופשוטו, השמר לך פן תדבר עמו לעשות טובה אם ישוב עמך מדרכו, או פן תפחידנו לעשות לו רעה, אם לא יבוא עמך, כי אני צייתיו לשוב אל ארצו. עכ"ל. נמצא שלדבר אתו רע סתם, לא הוזהר. (הן בשפתותיך, כת"י).

ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלוקים, ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלוקים זה (לב. ב)

פירש רש"י: "מלאכים של ארץ ישראל באו לקראתו". ונקט "מחנה אלוקים" הרומז למדת הדין, לרמוז למ"ש רש"י בתחילת פרשת וישב: ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. (מכת"י הגאון רבי יצחק חן זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

דבר לנער על פי דרכו

בדבר החסרון שבבזבזנות ובפיזור.

אמנם שני הילדים צריכים לשמוע באופן כללי על החסרונות שבשתי המדות הקיצוניות הללו, אך לכל ילד יודגשו הנקודות החלשות אצלו.

כך עם כל ילד יש לפעול בדרך חינוכית המתאימה לאופיו. כלפי ילד עדין ורגיש, די ברמז המביע אכזבה או מורת-רוח ואפילו רק חוסר שביעות רצון מצד ההורה והמורה, כדי שמיד ישתדל לתקן את טעותו, בעוד שנזיפה רק תזיק ותפגע בנפשו העדינה. ולעומתו, יש ילד עז ומרדן מטבעו, הזקוק להערה מפורשת ופרטנית במלים ברורות, משום שרמז קל אינו נקלט על ידו. אם כי יש להדגיש, שגם עם ילד זה יש לדבר בדרך כלל במלים רכות המשדרות אהבה ורצון בטובתו.

הגאון רבי שלמה וולבה זצ"ל בספרו "זריעה ובנין בחינוך" מדמה זאת לזריעת אילנות:

"דבר מוכן הוא ששיח הבננה דורש טיפול שונה מאשר עץ התפוח. אם נעניק לשניהם טיפול זהה, לפחות אחד מהם לא יגדל טוב, ואולי שניהם גם יחד לא יצמיחו פרי. כך גם עם ילדים - חייבים להכיר את התכונות האישיות של הילד ולהתחשב בהן".

אין ילד דומה לחברו. למרות שהמציאות שוה בפני הכל - לכל ילד מבט שונה ושאלות אחרות. לא ראי שאלת החכם בהגדה המפורטת והמלומדת להתרסת הרשע, ולא תמיהת התם לבהיית ה"שאינו יודע לשאל".

על ההורים להיות ערים ומודעים לתכונות הפרטיות של כל אחד מבניהם, ובהתאם לכך למצוא שפה שתסלול דרך ותגיע לבו. ועל כך מכוונים דברי המלך שלמה: "חַנֵּף לְנֶעֶר עַל פִּי דְרָכֹוֹ" (משלי כב, ו).

הגאון רבי זמיר כהן שליט"א בספרו "המדריך המלא לחינוך ילדים" מחדד את הצורך בנקיטת דיבור וגישה שונים כלפי כל ילד, וכך הוא כותב:

נתאר לעצמנו שני ילדים אחים, אשר באחד ניכרים סימני מדת הקמצנות ואילו בשני ניכרים דוקא סימני מדת הפזרנות. הראשון, שומר רק לעצמו, מאחסן כל דבר שמקבל, ואינו מוכן לשתף שום חבר או אח, ואילו אחיו בדיוק להיפך - מבזבז ומחלק מיד את כל מה שמקבל, ואינו חושב אף פעם על העתיד.

ברור לכל, שבמשפחה זו לא יהיה נכון לשוחח עם שני הילדים באותה מדה אודות חשיבות הנתינה לאחרים, כשם שלא יהיה נכון לדבר עמם ולשכנעם

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

לחם לאכל ובגד ללבש

בהגיע עת הבחירות רצה להתקדם ולקבל משרה חשובה ששכרה בצדה, והיתה לו תחרות בזה עם עסקן אחר. למחלוקת שהחלה לשם שמים, נוספו קנאה שנאה ותחרות עד שאש המדון איימה לחסל כל חלקה טובה.

ערב אחד הופיע בפניי אותו יהודי בלויית אשתו, ונפשם בבקשתם שאכריע בין שניהם. האשה עמדה על דעתה שבעלה נכנס למחלוקת שאינה לשם שמים, ולא עוד אלא שעסקנותו מפריעה להם בחינוך הבית, והוכיחה שהבנים בישיבה שהיו מתמידים החלו לעסוק עם אביהם בצרכי ציבור, וכיון שחינוך הבנים יקר לה, וכל המחלוקת אינה לפי רוחה, ביקשה לשכנע את בעלה לפרוש מהמרוץ אחר המשרה ולהתרכז בבית ובחינוך. הבעל מצדו הבהיר לי עד כמה מגיעה לו המשרה וראוי הוא לאותו כבוד, ומצא ק"ץ טעמים לעמוד על דעתו להמשיך במרוץ, לא לוותר, וכמובן הפטיר כי הכל לשם שמים.

כשמעתי את טיעוני נזכרתי בעברו, ושאלתי אם זוכר הוא את התאונה את הפגיעה ואת ההחלמה שלפני עשרים שנה. השיב שודאי זוכר הוא, וכי אפשר לשכוח, מה עוד שבזכות אותה החלמה התחזק בתורה ובמעשים טובים, וענה ואמר שבכל חג חנוכה מועד יום התאונה, עורך הוא סעודה לבני ביתו ולכל אוהביו, כהודיה לרופא כל בשר על שגבר חסדו עליו.

נגשתי לארון הספרים, הוצאתי חומש בראשית ופתחתי בפרשת ויצא, ושאלתי בעדינות אם זוכר הוא את דבריו בקשר לנדרו של יעקב אבינו. האיש זכר היטב את הדברים, וחזר עליהם באר היטב, כשהוא מדגיש "ונתן לי לחם לאכול" העיקר לא אינפוזיה, "ובגד ללבוש" העיקר לא פיג'מה של בית חולים. תוך כדי הבהרת הדברים, הבין היטב את הקשר לשיחה שקדמה, חייך בבושה, ובהמשך השיחה הסכים בחפץ לב לוותר על הרעיון להתחרות על המשרה, והרגיש כעשיר השמח בחלקו גם מבלי משרה זו.

כשראיתי עד כמה חשוב המסר שקיבל מאותה תאונה, עניתי ואמרתי לו: "קבל על עצמך שבכל חנוכה כשתערוך את סעודת ההודיה, תאמר את הדרשה של 'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש'. דבר זה יעזור לך לשמוח בחלקך, להמנע מקנאה ושנאה ותחרות, ותוכל לעבוד את ה' כפי שבקשת והחלטת עת צאתך בריא ושלם מאותה תקופה.

סיפר הראשון לציון הגאון רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל בספרו "בנין אב" (מועדים) מעשה שהיה מעורב בו: לפני שנים הצטרף לקהילתנו יהודי צעיר, שעסק במלאכתו וקבע עתים לתורה. בשנות נישואיו הראשונות כשהוא אב לילדה קטנה, נפגע קשות בתאונת דרכים, ובמשך כמה שבועות שכב בבית חולים מחוסר הכרה. במשך הזמן, פקח בחסדי ה' את עיניו והחל לשוב לאיתנו.

לאחר כשלושה חדשים ששכב על ערש דווי בבית החולים, ביקרתי אותו. במהלך הביקור הוא שיתף אותי בתחושותיו מדי בוקר כשהוא מברך ברכות השחר, ואמר, כי כעת תחושת ההודיה שלו לבורא בכל ברכה היא עמוקה ביותר. הוא יודע להעריך היטב את המשמעות של "פוקח עורים" ו"זוקף כפופים". בין הדברים הזכיר לי דרשה ששמע ממני בפרשת ויצא על נדרו של יעקב אבינו, ואמר: "במצבי העכשווי, אני מבין וחס היטב את משמעות בקשתו של יעקב אבינו ע"ה: 'אם יהיה אלקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש' (בראשית כח, כ) - לחם לאכול כפשוטו, בכריאות וללא אינפוזיה, ובגד ללבוש, לא חשוב איזה בגד, רק לא פיג'מה של בית חולים. וסיים ואמר "גם אני כבנו של יעקב אבינו נודר בעת צרה, כשאבריא 'כל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך', בלי נדר אפריש לצדקה חומש מנכסי כסגולה לרפואה".

התפעלתי מהרגש הנכון והאמונה הצרופה שליוותה את מלותיו טהורות, והוספתי כי בפסוק נאמר "וכל אשר נתן לי עשר אעשרנו לך" - לא רק מן הכסף, טוב בעת צרה לידור לעשר, אלא מכל אשר נותן הקב"ה - מהזמן ומהכשרונות ולהקדישם לתורה למצוות ולמעשים טובים. הבין הצעיר את הרמז והבטיח בעזרת ה' להתחזק בקביעת עתים לתורה ובמעשים טובים.

תפלותיו ונדרו של האיש עמדו לו, ובסייעתא דשמיא הוא החלים ויצא מבית חולים כשהוא מדדה על קביים, וברבות הימים השתפר מצבו וחזר לאיתנו. כמי שאומר ועושה, לא שכח את נדרו, ולא רק שהפריש חומש מנכסיו, אלא גם מזמנו כוחו ומרצו הפריש לקביעת עתים לתורה ולגמילות חסדים.

כשטעם יותר טעמה של תורה, החליט לעזוב את מלאכתו ולהתמסר לחינוך ילדי ישראל. הוא עשה חיל בעבודתו בקודש כמלמד בת"ת, עד שכרבות הימים הקים בעצמו תלמוד תורה גדול והיה לאחד העסקנים החשובים בעירו.

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שנתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: מי שעושה תקון כרת ומתנמנם לאונסו, האם נחשב לו כתקון כרת?
תשובה: כל זמן שקוראים לו ועונה, עדיין נחשב תקון כרת.

שאלה: בשו"ע יו"ד (סימן של"ח סעי' א') מבואר שאומרים לשכיב מרע התוודה וכו', אבל תחילה מוציאים עם הארץ או נשים, שלא ישמעו ענין וידוי החולה ויבכו וישברו לבו. האם לאשה השוכבת על ערש דוי מותר לומר התוודי וכו'?

תשובה: אם היא אשה חזקה בנפשה – שתתוודה, ואדרבא תאריך ימים ושנים טובות.

שאלה: האם כבודו ממליץ לקנות את "כוס הישועות"?
תשובה: כל דבר שההכנסה מחזקת לימוד תורה בעם ישראל, הוא עצמו סגולה והצלחה.

שאלה: במקרה שבנים מטפלים באביהם המבוגר, וכתוצאה מכך נוצרים חיכוכים עם נשותיהם – מה יותר חשוב שלום-בית או כיבוד הורים?

תשובה: הם צריכים להבין שכמו שיעשו עכשיו עם הָאָב / הָהֵם, כך יעשו להם ילדיהם בבוא הזמן.

שאלה: זוג שרכש בית לפני 35 שנה ולא עשה הנוכת בית בזמנו. כעת הם חזרו בתשובה ושואלים אם עליהם לעשות הנוכת בית בעשרה או בשלושה?
תשובה: יעשו סעודה קמנה בעשרה.

שאלה: הדרתי את אשתי שלא תדבר עם אחותה. האם הנדר חל, ואם כן איך אוכל להפר לה?
תשובה: אם היא ענתה אמן על הנדר שלך – צריך התרה, ואם לא ענתה אמן – אין הנדר חל. ובהדיא פסק מרן ביו"ד (סוף סי' רל"ה): בעל שאמר לאשתו אוסר אני עליך שלא תלכי לבית אביך, או שאמר לה קונם עליך בית אביך – אינו כלום. וכתב הבאה"ט הטעם שאין אדם אוסר דבר של חבירו על חבירו, ולא מצינו נדרים כאלו דחייל עליה, אלא אם כן תלאן בתשמיש ע"ש. לכן יש לתת צדקה ולהיזהר מדיבורים כאלו להבא. ואת והב בסופה.

שאלה: ראיתי בספר 'שמירת הנפש' של הרב אהרון זכאי שליט"א וכן ראיתי נוהגים המבוגרים, שלא לעבור מעל תינוק, בטענה שהדבר מפריע לגדילתו, וכן מקפידים שלא יסתכל תינוק במראה, עד שיצמחו לו שיניים. האם ראוי לחוש לכך?

תשובה: אלה דמיונות שצמחו בעדות שונות, ועד כמה שאני יודע אין להם מקור בספרים. המנהג הראשון נהוג גם בעדה שלנו (ג'רבא) וגם בתימן. והשני לא שמעתי רק כמדומה הטעם שמא ייבהל התינוק לראות את עצמו במראה, ותו לא מדי.

שאלה: האם יש איסור לשלב אצבעות הידים?
תשובה: אין זה איסור ממש, רק שאין טוב לשלב הידים זה בזה, כי מרכיב ומערבב כחות הדין והחסד ביחד. מובא בספר שמירת הגוף והנפש (ועוד) ע"פ הקבלה.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

נאה דורש

פנינים מתוך הספרים החדשים "דורש טוב" ו"נאה דורש"
על ספר בראשית

בְּשֵׁהקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּאן - אִין מַה לְחַפֵּשׁ בְּשָׁמַיִם!

וַיַּחַלֵּם וְהִנֵּה סֹלֶם מַעֲבָר אֶרְצָה וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיִמָה (כה, יב)

נְשֹׂאֶלֶת הַשְּׁאֵלָה: אִם יַעֲקֹב רוֹאֶה סֹלֶם שְׂרָאשׁוּ מַגִּיעַ לַשָּׁמַיִם - מַדּוּעַ אִין הוּא מְטַפֵּס עֲלָיו? יֵשׁ לוֹ הַזְדַּמְנוּת פִּזוּ לַעֲשׂוֹת סִיּוּר לְמַעְלָה, בְּשָׁמַיִם, לְרֵאוֹת מַה קּוֹרֶה שָׁם בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, מַדּוּעַ אִין הוּא מְנַצֵּל אֶת הַהַזְדַּמְנוֹת הַזֹּאת וְעוֹלָה בְּסֹלֶם?

וְאָמְנָם כָּל זֶה הִיָּה חֲלוּם, וּמִכָּל מְקוֹם גַּם בְּחֲלוּם הִיָּה עֲלָיו לְהִיּוֹת מוֹדַע לְאִתְשָׁרוֹת שְׁעֻמָּה לְפָנָיו וּלְנַצֵּל אוֹתָהּ! הַקֶּבֶ"ה נִגְלָה אֶל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ בְּחֲלוּם, בְּהִיּוֹתוֹ בֶּן שְׁתַּיִם-עֶשְׂרֵה, פְּחוֹת מִבֶּר מְצוּה, וְשָׁאֵל אוֹתוֹ מַה הוּא מְבַקֵּשׁ? וְשְׁלֹמֹה נָצַל אֶת הַהַזְדַּמְנוּת שֶׁנִּקְרְתָה לְפָנָיו בְּחֲלוּם וְנָצַל אוֹתָהּ לְבַקֵּשׁ חֲכָמָה, וְכָךְ הִפְךָ לְהִיּוֹת הַחֲכָם מִכָּל אָדָם! הִיָּה אוֹמֵר שְׁנִתּוֹ לְנַצֵּל הַהַזְדַּמְנוּת שֶׁנּוֹצְרוּ בְּחֲלוּם, וּמַדּוּעַ, אִפְּסוּ, יַעֲקֹב לֹא נָצַל אֶת הַהַזְדַּמְנוּת לַעֲלוֹת בְּסֹלֶם לַשָּׁמַיִם?

הַתְּשׁוּבָה פְּשוּטָה, וְהִיא כְּתוּבָה בְּפִסּוּק הַבָּא: "וְהִנֵּה ה' נָצַב עֲלָיו", הַקֶּבֶ"ה הִיָּה לִידוֹ לְמִסְהוּ! וְאִם הַקֶּבֶ"ה נִמְצָא כָּאן - מַה יֵשׁ לוֹ לְחַפֵּשׁ לְמַעְלָה בְּשָׁמַיִם?

כָּל אָדָם שִׁיּוֹשֵׁב וְלוֹמֵד תּוֹרָה - שְׂכִינָה עִמּוֹ. ה' נָצַב עֲלָיו לֹא צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ מְלֶאכִים, שְׂרָפִים, אוֹ חִיּוֹת הַקֶּדֶשׁ, כְּשֶׁנִּמְצָאִים בְּמַחְצוֹתָיו שֶׁל הַקֶּבֶ"ה.

הַמְּפָרְשִׁים שׁוֹאֲלִים עַל לְשׁוֹן הַכְּתוּב: "וְהִנֵּה מְלֶאכִי אֶלְקִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּו", וְהִרִי מְקוֹמָם שֶׁל הַמְּלֶאכִים הוּא בְּשָׁמַיִם, וְאִם כֵּן הִיָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת כְּתוּב קִדְּם יוֹרְדִים, וְרַק אַחַר כֵּן עוֹלִים?

יֵשׁ עַל כֵּן מְסַפֵּר תְּשׁוּבוֹת. אָמְנָם לְפִי מַה שְׂכַתְּבֵנּוּ אִמְשֵׁר לִישׁוּב: כָּל הַתְּמַדְמוֹת לְכוּן שֶׁל הַקֶּבֶ"ה נִקְרְאוֹת "עֲלִיָּה", וְהַתְּרַחְקוֹת מִמֶּנּוּ נִקְרְאוֹת "יֹרְדָה". וְכִיּוֹן שֶׁהַקֶּבֶ"ה הִיָּה לְמִסְהוּ - הַמְּלֶאכִים שֶׁיֹּרְדוּ בְּתַחֲלָה מִן הַשָּׁמַיִם לְמִטָּה נִקְרְאוּ "עוֹלִים", וְאֵלּוּ שֶׁשָּׁבוּ מֵהַקֶּבֶ"ה לְמְקוֹמָם לְמַעְלָה נִקְרְאוּ "יֹרְדִים".

(רבי מאיר צימרוט שליט"א)

"כחו גדול" - מפני חשיבות המצוה

וַיְהִי פֶּאֶשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לָבָן אַחִי אִמּוֹ... וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר (כט, י)

90% אוֹתָהּ אָבִן שֶׁשְׁתַּמָּה אֶת פִּי הַבְּאֵר, הִיתָה כְּפִידוּעַ גְּדוֹלָה וְכַבְדָּה מְאֹד. הָרוּעִים שֶׁהָיוּ סָבִיב הַבְּאֵר לֹא יָכְלוּ לְהַזִּיז אֶת הָאָבֶן, מַחֲמַת כְּבֹדָה רַבָּה. הֵם חָכוּ לְחַבְרֵיהֶם, כְּדִי שִׁיעֲשׂוּ זֹאת בְּחִבּוּרָה גְּדוֹלָה, בְּכַחוֹת מְשֻׁתְּפִים. יַעֲקֹב אָבִינוּ לָבְדוּ גָּלַל אֶת הָאָבֶן הַכְּבֵדָה, כְּדִי שִׁיּוּכַל לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֵּאֵן שֶׁל רַחֵל.

אוֹמֵר רַש"י, בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ: "וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל - כְּמִי שֶׁמַּעֲבִיר אֶת הַפֶּקֶק מֵעַל פִּי צְלוּחִית, לְהוֹדִיעַךְ שְׂכַחוּ גְּדוֹל".

יַעֲקֹב אָבִינוּ גָּלַל אֶת הָאָבֶן בְּקַלּוֹת רַבָּה, כְּמוֹ שֶׁאָדָם מְסִיר פֶּקֶק מִבְּמִקְבּוֹ.

אֲצֵל הָעַם הַיְּהוּדִי אִין, כְּפִידוּעַ, שׁוּם כְּבוֹד לְתַרְבוֹת הַשְּׂרָרִים. לָלֵא סְפִקָה, מִדַּת הַכֹּחַ הַגּוֹפְנִי שֶׁל אָדָם, אִין בָּהּ חֲשִׁיבוֹת וְאִין בָּהּ עֵינֵן כְּשֶׁלְּעַצְמָהּ. מַדּוּעַ אִפְּסוּ נִאֲמַר "לְהוֹדִיעַךְ שְׂכַחוּ גְּדוֹל"? וְכִי חַז"ל

בְּאִים לְשַׁבַּח אֶת כְּחוֹ הַגּוֹפְנִי שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ? וְדַאי שְׁלֵא. הַהֶסְבֵּר בְּדַבְרֵי חַז"ל הוּא אַחַר לְחַלוּטִין. חַז"ל מְלַמְּדִים אוֹתֵנּוּ כָּאן שְׁעוֹר בְּכַחוֹת נִפְשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם.

נִתְאַר לְעַצְמָנוּ אָדָם שֶׁרָץ בְּתַחְרוּת רִיצָה. פְּתָאוּם, הוּא נִתְקַל בְּמִכְשׁוֹל מְרָגִיז - קִיר בְּגִבָּה אֲרַבְעָה מְטָרִים חוֹסֵם אֶת דְּרָכּוֹ. הוּא לֹא מְצַלִּיחַ לַעֲבֹד. צוּעֵקִים לוֹ, "הִי, אֲתָה מְפַסִּיד אֶת הַמַּדְלִיָּה!" זֶה מְצַעַר אוֹתוֹ מְאֹד, אָבֵל הוּא יוֹדַע שֶׁאִין בְּרָרָה, הוּא פְּשוּט לֹא יִכּוֹל לְהַתְּגַבֵּר עַל הַמְּכֻשׁוֹל הַזֶּה. הַקִּיר גְּבוּה מְדִי.

אָבֵל מַה יִּהְיֶה, אִם הוּא רָץ כְּשֶׁבְּעַרְפוֹ נוֹשֵׁף אֲרִיָּה זוּעֵם? הוּא רָץ כָּל עוֹד רוּחוֹ בּוֹ, וּפְתָאוּם נִתְקַל בְּקִיר בְּגִבָּה אֲרַבְעָה מְטָרִים. הוּא לֹא יַעֲצֵב. הוּא יִתְלָה עַל הַקִּיר, יֵאָחוֹז בְּאֲבָנִים בְּצַפְרָנָיו, גַּם אִם יִפְצַע עַד זוּב דָּם. הוּא יִתְאַמֵּץ וַיִּטְפֵּס, וַיִּקְפֹּץ לְצַד הַשֵּׁנִי, אַחַר כֵּן, לְאַחַר שֶׁתַּפּוּג חִדְדַת הַמְּנוֹת, הוּא יִסְתַּכֵּל עַל הַקִּיר הַגְּבוּה, וְלֹא יִבִּין אִיךְ הִיָּה מְסַגֵּל לַעֲבֹר אֶת הַמְּכֻשׁוֹל הַזֶּה.

כְּשֶׁאָדָם מִבִּין שֶׁהַמַּעֲשֵׂה שֶׁהוּא צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת יִצִּיל אֶת חַיּוֹ אוֹ אֶת חַיֵּי בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ, הוּא מוֹצֵא בְּעַצְמוֹ כַּחוֹת אֲדִירִים שְׁלֵא יָדַע עַל קִיּוּמָם.

וְמַה אִם אָדָם רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה חָשׁוּב בְּיֹתֵר, שֶׁעֲלָיו יַעֲמֵד כָּלל יִשְׂרָאֵל?

אִין סְפִיק, שִׁימְצָא בְּתוֹכוֹ כַּחוֹת חֲזָקִים בְּיֹתֵר, שְׂאִינִם בְּגֵדֵר כַּחוֹת רְגִילִים שֶׁל אָדָם.

לְכַאוּרָה, יַעֲקֹב אָבִינוּ עָמַד לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה חֶסֶד קָטָן וּפְשוּט. הוּא רָצָה לְהַזִּיז אֶת הָאָבֶן מֵעַל הַבְּאֵר, כְּדִי לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֵּאֵן שֶׁל רַחֵל. כְּאֲשֶׁר אָדָם רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה שְׁנַחֲשֵׁב אֲצֵלוֹ קָטָן וְלֹא רַב חֲשִׁיבוֹת בְּמִיָּחַד, הוּא לֹא יִמְצָא בְּעַצְמוֹ אֶת הַכַּחוֹת הָאֲדִירִים, הַנִּגְלִים בְּשַׁעַת סְכָנָה.

אִם כֵּן, אִיךְ נִמְצָאוּ בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ הַכַּחוֹת הָאֲדִירִים?

בְּהַכְרִיחַ שֶׁאֲצֵל יַעֲקֹב אָבִינוּ אִין מְשֻׁג שֶׁל חֶסֶד 'קָטָן' אוֹ בִּינּוּנִי. כָּל חֶסֶד וְכָל מְצוּה הִי חֲשׁוּבִים בְּעֵינָיו בְּיֹתֵר, וּמִשׁוּם כֵּן מְצָא אֶת הַכֹּחַ לְגוֹלֵל אֶת הָאָבֶן הַגְּדוֹלָה וְהַכְּבֵדָה, שֶׁחִבּוּרָה שְׁלֵמָה שֶׁל רוּעִים גְּבַרְתָּנִים הַצְּלִיחָה רַק בְּקוֹשֵׁי רַב לְהַזִּיזָהּ.

(רבי מרדכי דוד וויגנרשל שליט"א)

עֲשׂו פְּחַד שְׂמָא יַהֲפֹכֵהוּ לְתַרְפִּים

וַיַּעֲנֵי לָאָה רְכוּת (כט, י)

פִּרֵּשׁ רַש"י בְּשֵׁם חַז"ל: "רְכוּת - שֶׁהִיתָה סְבוּרָה לַעֲלוֹת בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל עֲשׂו וּבְכַתָּה, שֶׁהָיוּ הַכָּל אוֹמְרִים, שְׁנֵי בָנִים לְרַבְקָה וְשִׁתִּי בָנוֹת לְלָבָן, הַגְּדוֹלָה לְגְדוֹל וְהַקְּטַנָּה לְקָטָן".

וּבְמַדְרַשׁ תַּנְחוּמָא מוּבָא: "...אֵלֵא כִיּוֹן שִׁילְדָה רַבְקָה עֲשׂו וַיַּעֲקֹב, נוֹלְדוּ לְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת לָאָה וְרַחֵל, שֶׁלְּחֹ אֲגָרוֹת אֵלּוּ לְאֵלוּ וְהַתְּנֵנוּ בִּינֵיהֶן, כְּדִי שִׁיטֵּל עֲשׂו אֶת לָאָה, וַיַּעֲקֹב רַחֵל, וְהִיָּה לָאָה שׁוֹאֲלֶת בְּמַעֲשֵׂה עֲשׂו, וְהִיתָה שׁוֹמַעַת שְׁמַעֲשִׂיו רַעִים, וְהִיתָה בּוֹכָה בְּכָל שַׁעָה לּוֹמֵר, כֵּן עָלָה גּוֹרְלִי לְרַשַׁע הַזֶּה".

וְאִם כֵּן, מֵאַחַר שֶׁיָּדַע עֲשׂו שֶׁמְחַכָּה לוֹ אִשָּׁה אֲצֵל לָבָן, לָמָּה לֹא

הלך לשם?

לפני זמן רב ראיתי תרוץ יפה מאד, ואינני זוכר היכן ראיתיו. כדי להביא את התרוץ הזה, יש צורך בהקדמה תחלה:

המדריך (תנחומא ויצא את יב) מבאר מהם תרפים: "למה נקראו תרפים, לפי שהן מעשה תרף, מעשה שמאה. וכיצד היו עושים, מביאין אדם בכור ושוחטים אותו ומולחים אותו במלח ובשמים וכותבין על ציף זהב שם רוח שמאה, ומניחין הציף במכשפות תחת לשונו, ומניחין אותו בקיף, ומדליקין לפניו נרות ומשתחווים לו, ומדבר עמם בלחש. זה שאמר הכתוב כי התרפים דברו און, לפיכך גנבה אותן רחל".

ובספר "תורה שלמה" (פרשת ויצא, עמוד 821) הביא בשם מגלת סתרים: "...וכן היו עושים, מביאים איש אדם, וקושרין ומרעיבין מין חיה ויונקת דמו, ושוחטין אותה ומבשלים בדמה בשמים, והטועם יודע להבין כל העתידות והשמות והלשונות כו', והתרפים מגידים עתידות".

אם כן, עשו ידע שפדי לעשות תרפים צריך למצא "אדם בכור" שהוא "איש אדם". עשו, שהיה בכור אדמוני, פחד שברגע שיגיע לבית לבן הוא יהפך להיות זל, מתוך יסורים אימים, באופן נורא ומחריד, וכיוון שפך, לא העז להתקרב אל ביתו של לבן...

(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א)

לבן נותן "מוסר" ליעקב...

ויאמר לבן לא יעשה כן במקומוני לתת הצעירה לפני הבכירה (כ"ו טו)

בפגישה הראשונה של יעקב עם רחל, רחל אומרת ליעקב, שאביה רמאי גדול, ומי יודע מה הוא יעולל ברמאותו. אמר לה יעקב: "כי אחי אביה הוא" ופרש רש"י: "אם לרמאות הוא בא, גם אני אחיו ברמאות, ואם אדם כשר הוא, גם אני בן רבקה אחותו הכשרה".

כלומר, כשרון לרמאות יש לי לא פחות מאשר לו, ואולי אני אפילו יותר בעל כשרון ממנו. עם אנשים ישרים אני הולך בישור מחלט, אבל אם הוא מתכנן לנהג כלפי ברמאות - אני אצליח להסתדר אתו היטב.

דבר זה נודע ללבן, והוא אומר ליעקב: "הכי אחי אתה?" אתה חושב שתוכל להיות אחי ברמאות? אני עוד אראה לך מי יצח ברמאות... בסוף עוד ארמה אותך עד שתגיע למצב של "ועבדתני חנם".

אבל לבן לא מסתפק ברמאות פשוטה, שמיעדת להשיג טובות הנאה. לבן הארמי נוהג ברמאות, כדי להציג את הרמאות ואת השחיתות שלו כפסגת הצדק, כערכים וכאידיאלים. הוא עושה את כל הרעות שבעולמם, ובאותה שעה עצמה נותן "מוסר" ליעקב. הכיצד?

לבן רמה את יעקב, ובמקום לתת לו את רחל, כפי שסכמו, ולאחר שעבד יעקב עבודה שבע שנים - נתן לו את לאה.

כאשר יעקב מגלה את התרמית, הוא בא אל לבן ואומר: "מה זאת עשית לי, הלא ברחל עבדתי עמו, ולמה רמיתני?".

לבן עונה לו בצדקנות גדולה: "לא יעשה כן במקומוני לתת הצעירה לפני הבכירה".

מה זה "במקומוני"? החוזה נעשה עם לבן, לא עם העירייה ולא עם השכנים, ולא עם כלל אנשי העיר. החוזה נעשה עם לבן, ורק עם לבן, אז מה בא לבן להגיד בטענתו?

לבן טוען: אצלנו זה קבוצה, זה קולקטיבי, אין רכוש הפרט...

היום כבר לא כל כך יודעים מה זה קבוצה, או יותר מדיק לומר - מה היה פעם הקבוצה. נתן אפוא הסבר קצר: בקבוצה של פעם, הכל היה שייך לכלם. היה חדר אכל לכל "החברים", וכלם אכלו בו את האכל השותפי. לילדים לא היה בכלל בית. הם ישנו בבית ילדים, לא עם אבא ואמא שלהם, אלא עם איזו חברת-קבוצה שמנתה לתפקיד.

לבן טוען: פה זה קבוצה, אני לא עצמאי, אני לא ברשותי...

לבן הוא לא אומר 'ואתן לך', אלא 'ונתנה לך' - אני לא יכול לתת לך את רחל, היא תנתן לך על ידי הקומונה. הכל צבורי. בעת שהגיעה שעת החפה, לבן הכריז שמכבים את כל הפנסים.

הוא החשיף את כל האזור, כדי שיעקב לא יבחין שהוא מרמה אותו. שאל אותו יעקב אבינו לפשר הדבר, ואמר לו לבן: כלום פרוצים אנו כמוכם? אצלנו עושים הכל בצניעות, ולכן כלה נכנסת לחפה בחשף. כל זה היה חלק מהרמאות של לבן, שנסה להפך בדבריו את השוה לרע, ואת הרע לטוב.

בשם הגאון מוילנא וצ"ל מובא, שכל יסורי הגלות שעברו על בני ישראל במצרים, עברו על יעקב אבינו אצל לבן.

על גלות מצרים כתוב "וירעו אתנו המצרים". מה זה "וירעו"? עשו אותנו רעים-כפיכול - השמיצו אותנו, הסיתו נגדנו, הפיצו תעמולה שקרית נגדנו.

כך עשו הנאצים ימ"ש כהכנה לשואה הנוראה. במשך כמה שנים הם הפיצו הסתה ותעמולה נגד היהודים, כדי לשכנע את אזרחי גרמניה, ואת שאר תושבי אירופה, שהיהודים רעים ומשחיתים, גנבים ומוצצי דם, והם הסבה והגורם לכל הרעות שבעולם.

לבן, עמוד השקרא, נותן "מוסר" ליעקב, שהוא עמוד האמת:

דבר ראשון, אנוחנו לא פרוצים כמוכם, אצלנו הכל מתנהל בצניעות. וה"צניעות" שלו כוללת כפוי אורות כדי לרמות את יעקב.

לבן אומר: "לא יעשה כן במקומוני". הוא אומר ליעקב אבינו: אני חושב שאאתה צריך ללמד קצת מוסר... איך עלה על דעתך, שאפשר לתת את הבכירה לפני הצעירה? אצלנו לא נוהגים ככה.

אחר כך הוא אומר ליעקב: "למה נחבאת לברתי... ולא נשפתני לנשק לפני ולבנתי". לבן לובש את דמות הסבא הטוב והאהוב, אחרי שנסה לעשק את בנותיו ואת נכדיו בכל דרך אפשרית, ולגול את כל רכושם.

בשמו של לבן נרמז, שהיה הולך עם בגדי לבן, כפי שהיו הולכים בזמנו אנשי מעלה. לבן הארמי נראה כמו בבא, ורמה כמו לבן הארמי... הפיץ הסתה ותעמולה שקרית נגד יעקב אבינו, עמוד האמת.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א)

ההוכחה שהתרפים אינם ברשות לבן

ועתה הלך הלכת כי נכסך נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי (א, ט)

יש להתבונן, מנין היה ללבן הבטחון הגמור שהתרפים אצל יעקב, כלום לא יתכן שהם נמצאים אצלו באיזשהו מקום בבית, ומשום מה לא מצא אותם?

יש מפרשים: לבן ידע שליעקב אבינו קפצה הדרך בלכתו מבאר שבע לתרו. הוא הלך ביום אחד מהלך של שבעה-עשר יום. והנה כאן, לבן רואה שיעקב הלך דרך של שבעה ימים מבלי שספצה לו הדרך. הוא שואל את יעקב: "ועתה הלך הלכת" - הקב"ה כל כך אוהב אותך, הוא אף נגלה אלי בחלום הליילה והזהיר אותי: "השמר לך פן תדבר עם יעקב משוב עד רע", מדוע היה עליך ללכת כל כך הרבה זמן? מדוע הוא לא עשה לך נס של קפיצת הדרך?

אני יודע את התשובה, המשיך לבן ואמר: כי "גנבת את אלהי". התרפים שלי נמצאים אצלה, והקב"ה לא עושה נס בשביל תרפים... זאת ועוד, עצם העבדה שאלקים נגלה אלי ומדבר אתי - מוכיחה שהתרפים אינם מצויים ברשותי...

(רבי מאיר צימרוט שליט"א)

שומע תפילה
חסד של אמת ע"י הכותל המערבי

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 39
פרשת ויצא תשפ"ב

דבריהם הם זכרונם

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

אם פן למה ברח יעקב, אלא שגם בגלות של ההורג אפשר להקשות קושיה זו, ואם מפני גואל הדם מה לי הכא מה בתוך ערי מקלט אם יחם לבבו הרי זה יכול להיות גם בתוך ערי מקלט, אלא אנו מצויים לעשות כל אשר ביכלתנו להנצל ולכן צריך לצאת לגלות לערי מקלט, כי שם הוא יותר בטוח מפני גואל הדם, וגם כאן אצל יעקב אבינו שהוא עשה את מה שיכול לעשות בכדי להנצל מעשו, ולכן מדמהו המדרש לרוצח. [גרו לזוד]

יעקב אבינו לא היה צריך לשמש

כי בא השמש (כח, יא).

רבנן אמרי כיבא השמש (בראשית רבה סח, י) הפונה לפי עניית דעתיה לפי מה שאמרו חז"ל רבי שמעון בן יוחי אומר אבן טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם אבינו שכל חולה הרואה אותו מיד מתרפא ובשעה שנפטר אברהם אבינו מן העולם תלאה הקדוש ברוך הוא בגלגל חמה (ב"ב טז, ב), ופירש העקדה שהשמש מורה על השגחה, והנה יעקב לא צריך לשמש, וכיבא השמש, וזהו שאמרו במדרש בשעה שאמר יוסף והנה השמש והיָרַח, אמר יעקב מי גלה לו ששמי שמש (לז, ט), והניו שהוא משמש במקום השמש.

[דברי שאול]

כשהלך יעקב לגלות שכח חרון אפו של מקום

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (כח, י).

אפשר לומר על פי דאיתא במדרש רבנו שלש עשרה שנה חשש בשניו וכל אותן שלש עשרה שנה לא מתה חנה בארץ ישראל ולא הפילה אישה עברה בארץ ישראל (בראשית רבה צו, ה), שהצדיק מקבל על עצמו את כל יסורי הדור, ולכן כיון שיעקב אבינו יצא לגלות וקבל עליו את יסורי הדור מיד וילך חרנה, שהלך ונגעלם חרון אף של מקום.

[אגורה באהליך]

הדמיון בין יציאת יעקב לחרון לרוצח שבורח לערי מקלט

ויצא יעקב מבאר שבע (כח, י).

איתא במדרש ולמדנו רבנו, ההורג את הנפש בשגגה, להיכן היה גולה, כך שנו רבותינו, ההורג נפש בשגגה, גולה לערי מקלט לשלש הערים שבעבר הירדן ושלוש שבארץ כנען, ויעקב אבינו גלה לחרון (תנחומא פרשה זז, ו), וצריך להבין מה השיכות לכאן וכי יעקב הרג את הנפש שהיה צריך ללכת לגלות, ואפשר לומר דעצם בריחתו של יעקב הרי זה נגד האמונה בהשגחה פרטית כי הרי אין אדם נוקף אצבעו מלמטה עד שמקריזין עליו מלמעלה (חולין ז, ב).

זכות הרבים תלוי בקר!
רבות שעות תורה במסגרת לימוד ה'דף היומי' יזקפו לזכותך!
הורג אינך פוסט אלא אינך אלא הולך היומי וגלה רבית הנכנס לקר!
DAF.TFILOT.ORG

רב אחא - שר הבירה ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק י"ח

מתיר אסורים

הארִיָה, אֲשֶׁר חָכָה לְרַב אַחָא בְּתוֹךְ הַבִּירָה הָרִיחַ לְפִתְעָה אֶת רִיחָם שֶׁל הָעָרִים הַמְתַקְרָבִים לַבִּירָה וּמַעְצָמוּ הַחֵל לְדַהוּר לְכוּן מִמֶּנּוּ מַגִּיעַ הָרִיחַ.

הוא התנפל בבת אחת על שני המלואים שלא הצליחו למצוא לעצמם כל מחסה בשטח הפתוח והפכם תוך דקות אחדות לגל של עצמות.

הפעם רב אחא לא הצטער, לבו הִיָה מְלֵא תוֹדָה לַהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל שֶׁהֲצִילוּ מִיַּד בְּנֵי בְלִיעַל אֶלּוּ אֲשֶׁר בָּקְשׁוּ לְעוֹלָל לֹו רַע.

הוא הביט על הארִיָה בְּמִבְטָ יְדִידוּתִי כְּאִלּוּ מִבְקֵשׁ הוּא לְגַמּוֹל לוֹ בְּמַעַט עַל הָרַעִיוֹן לַהַחֲלָץ לְעִזְרָתוֹ גַּם מִבְּלֵי שְׁנֵי תַבְּקָשׁ.

"חובת הכרת הטוב קימת גם לגבי בעלי חיים" - שָׁנַן לְעַצְמוֹ רַב אַחָא - "אֲפִילוּ אִם הָאֲרִיָה הַתְּכַנֵּן רַק לְנַאֲתוֹ, עַלִי לַהֲכִיר לוֹ טוֹבָה עַל כֵּךְ שֶׁגַּם אֲנִי נִעְזְרָתִי עַל יְדוֹ".

רב אחא עלה על גב הארִיָה בְּמַטְרָה לְחִזּוֹר

רב אחא צעד אל הבירה כְּשֶׁבִזְרוּעוֹתָיו אוֹחֲזִים שְׁנֵי רֵאשֵׁי הַשִּׁירָה אֲנָשֵׁי הַבְּלִיעַל אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ לְסַפּוֹרוֹ שֶׁל הַ"שְׁבוּי" שֶׁבִּגְדָם. מִדְּבָרֵיהֶם הוּא הִבִּין כִּי עַל הַחֲשָׁד הַקָּל בְּיוֹתֵר נִגְדוּ הֵם עֲלוּלִים לַהֲרוֹג אוֹתוֹ מִיַּד. הוּא לֹא הֶעֱלָה עַל דַּעְתּוֹ אֶפְשָׁרוּת שֶׁל הַתְּחַמְקוּת אוֹ בְּרִיחָה מִשׁוּם שֶׁהוּא בּוֹדֵד בֵּין אוֹיְבָיו מִבְּקָשֵׁי נַפְשׁוֹ - וְכִיצַד יִמְלֹט?

כֵּךְ צָעַד לוֹ כְּבֵרֵת דֶּרֶךְ כְּשֶׁרָאֲשׁוּ מְשַׁפֵּל, אֵךְ לְבוֹ פָּנָה כְּלִפֵּי שָׁמַיִם, כְּשֶׁהוּא מִתְחַזֵּק בְּמַדַּת הַבְּטָחוֹן וּבִידוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ הוּא מַפְקִיד אֶת גּוֹרְלוֹ.

"אָמַר לִי, יְהוּדוֹן" - פָּנָה אֵלָיו אֶחָד מִמְּלוֹו בְּגִסוֹת - "תוֹךְ כַּמָּה זְמַן נִגִיעַ אֶל הַבִּירָה?"

"אִם נִלְךְ בְּקֶצֶב כִּזֶּה נִגִיעַ אֶל הַבִּירָה תוֹךְ... " - תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל רַב אַחָא נִקְטְעָה עַל יְדֵי שְׁאֵגַת אֲרִיָה אֲדִירָה. עַד שֶׁהַמְּלוּיִם הַנִּזְדַּהְמִים הִסְפִּיקוּ לְפָנוּת כֹּה וְכֹה כְּדֵי לְגַלוֹת מֵהֵיכָן נִשְׁמַע הַשְּׁאֵגָה. הָאֲרִיָה דָהַר לְקִרְאָתָם בְּמַהֲרָיוֹת עֲצוּמָה כְּשֶׁהוּא מוֹתִיר מֵאֲחוֹרָיו עֲנָנֵי אֶבֶק וְהוֹפִיעַ חֵישׁ מֵהָר.

שליחי 'שומע תפילה' יעתירו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אל הביירה, אך להפתעתו האריה הזדקף, עצר לרגע כאלו מבקש הוא לבחון דבר מה ויד החל לדהור לכוון ההפוך.

לא הועילו כל רמזותיו של רב אחא כי זהו לא הפוון הנכון, ולכן הבין רב אחא כי ודאי יש דברים בגו, אין ספק כי האריה הבחין במשהו, או הריח ריח חשוד.

האריה הגיע לאותו מקום בו חנתה השירה והפיל את רב אחא לצד הדרך בפתאומיות. הוא החל להסתער על שאר אנשי השירה אשר נסו להמלט לכל עבר.

תוך זמן קצר נדמו צעקות האימים של הנטרפים, ושרר במקום שקט מוחלט. החמור, שעדין נותר בין הסלעים הביט במחזה בעינים עצובות.

רב אחא מהר לטשטש את העקבות וקנה כי עתה סוף סוף יחזור אל הביירה ויניח מפל אשר עבר עליו.

הוא עלה על גב האריה ובידו החזיק בחוט הקשור לחמור ובכך הבין האריה, כי רב אחא רוצה שהוא לא ידהר במהירות רבה מדי אלא יתאים את מהלכו להתקדמותו של החמור.

לפתע, הגיע לאזניו קול בכי. רב אחא חידד את שמיעתו כרוצה לבחון האם אֶזְנֵי אֵנָּן מטעות אותו. הוא נשא עיניו פה וכה אולי יגלה מנין בא הקול אך לשווא.

"כנראה זהו סתם דמיון" - בטל את חששותיו - הרי האריה טרף את כלם, רדף אחרי כל אלו אשר נסו להמלט על נפשם וכיצד יתכן שמישהו נותר חי?"

הוא רמז לאריה להמשיך בדרך, אולם לאחר דקות אחדות, שוב שמע את קול הבכי אך הפעם בעצמה רבה יותר. הפעם לא היה לו כל ספק שהוא אכן שומע זאת במציאות ולא בדמיון.

והנה, הבחין סוף סוף בראשו של אחד מאנשי השירה

המציץ מבין קבוצת סלעים גדולה.
"מי אתה?" - פנה אליו רב אחא, אך כל תשובה לא הגיע ממנו.

רב אחא הבין כי כנראה האיש אינו מבין את השפה, לכן נסה לפנות אליו בעוד כמה שפות שהוא הכיר. רק כששאלו בערבית, הוא ענה לו:

"זה אני, אנא עזור לי!"

"מי אתה?" - שאלו רב אחא שנית. אך האיש הסביר לו בקצרה כי זהו ספור ארוך שאי אפשר לספרו בצורה קצאת.

"אם כן, רד בבקשה, ונשוחח ככל שתרצה" - הציע רב אחא.

"לא ארד בשום אפן!" - נבהל האיש - "אני... אני רוצה לחיות!"

"אני לא אעשה לך דבר!" - הסביר לו רב אחא - אין לך ממה לחשוש!"

"אבל... האריה... הוא מסכן... הוא טרף את כלם... רק אני עליתי כאן בין הסלעים הגבוהים והאריה לא טרף אותי?" - הסביר סוף סוף, את פונתו.

"אני מבין" - אמר רב אחא - "אנא המתן (חכה) לי באותו מקום עד שאשוב, בינתיים אני אכלא את האריה במקום בטוח, ואשוב לכאן רק עם החמור".

האיש הנהן בראשו לאות הסכמה ורב אחא המשיך בדרך אל הביירה.

הוא נעל את האריה בחדרו ועל אף עיפותו הרבה מפל אשר ארע לו, הוא לא פנה למנוחה אלא מיד עלה על גבו של החמור ורכב לעבר המקום בו ממתין לו האיש האלמוני, כדי לקיים את הבטחתו.

המשך בשבוע הבא בעזהשי"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵי־אֲרִצִּיט שְׁלָהֶם חַל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"א כסלו - הב' יצחק אייזיק ב"ר משה אפרים וינקלר
י"א כסלו - הב' חזקי' יואל ב"ר ישעי' ברוך אברמוביץ
י"ב כסלו - רבי אברהם דב בהג"ר דוד מאבריטש "בת עין"
אוערבך
י"ב כסלו - ר' אברהם ב"ר יעקב נייגבורן
י"ב כסלו - ר' נתן נטע ב"ר אפרים מנחם נאנאש'ר
י"ג כסלו - ר' ששון יהודה ב"ר עזרא חיים
י"ג כסלו - מרת אביה בת יהושע
י"ג כסלו - מרת מרים ב"ר יוסף קאהן
י"ג כסלו - אביה ב"ר יהושע ורות
י"ג כסלו - מרת לאה זלאטא ב"ר משה
י"ג כסלו - הב' חיים צבי ב"ר זאב יצחק טירנוער
י"ג כסלו - הב' שמואל מאיר חיים ב"ר יהודה בוים
י"ג כסלו - הב' שאול ב"ר יצחק יודא גרוסמן
י"ד כסלו - ר' יעקב ב"ר אפרים וויץ
י"ד כסלו - ר' יואל ב"ר אברהם
י"ד כסלו - ר' רפאל ב"ר אביגדור וולד
י"ד כסלו - חביבה אהובה ב"ר רפאל
י"ד כסלו - מרת רחל בת זילפה
ט"ו כסלו - ר' יעקב צבי ב"ר אלחנן זאב
ט"ו כסלו - מרת חוה ב"ר משה
ט"ו כסלו - הב' מלכה ב"ר ישראל גרוס

ט' כסלו - ר' אריאל ב"ר אברהם צימער
ט' כסלו - ר' דוד ב"ר צבי הירש צימער
ט' כסלו - ר' אברהם בן ציון שלמה ב"ר יצחק דוד הלוי
רוזנבוים
ט' כסלו - שמחה מאיר חיים ב"ר פסח דוד
ט' כסלו - מרת אסתר בלומה בת מאיר
ט' כסלו - מרת מלכה ציפי ב"ר יצחק
י' כסלו - רבי מנחם נחום ב"ר של' יוסף מהוסיאטין לבוב
י' כסלו - ר' רפאל ב"ר אלטר אליעזר הורוביץ
י' כסלו - ר' צבי הירש ב"ר יצחק חנוך אפשטיין
י' כסלו - ר' יצחק אייזיק ב"ר צבי זילברמן
י' כסלו - ר' מאיר ב"ר יוסף נתן
י' כסלו - ר' שמשון ב"ר ישעי' פרידמן
י' כסלו - מרדכי יהושע ב"ר פנחס לייבוש
י' כסלו - מרת פייגא ב"ר חיים אברהם רוט
י"א כסלו - ר' מרדכי זאב בן יצחק יהודה
י"א כסלו - ר' אליקים ב"ר משה לייב
י"א כסלו - ר' יואל ב"ר שמחה חיים סנדל
י"א כסלו - ר' ניסן ב"ר יוסף
י"א כסלו - מרדכי זאב ב"ר יצחק יהודה
י"א כסלו - מרת ברכה בת שלמה יהושע
י"א כסלו - ברכה ב"ר שלמה יהושע
י"א כסלו - מרת ברכה ב"ר יהושע משה רוזנר

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמוֹת, וְאוֹלֵי גַם תּוֹכּוּ בְהִגְרָלָה שְׁתַּתְקִימִים בְּסוּף הַחֶדָּשׁ!!!

אֶפְשֶׁר לְהִכַּנֵּס מִיּוֹם שָׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדָּשִׁית (פַּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבִסְרָ
הַכָּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדָּשׁ.

אֲזַ קְדִימָה חִיגוּ עִלְשׁוּ לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהַשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוּלָה!

ילְדִים יְקָרִים שִׁמּוּ לִבְ: הַהִגְרָלָה נַעֲרַכֶּת לְפִי
מִסְפָּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הַתְּקַשְׁרוּתָם, לָכֵן חֲשׂוּב
מְאֹד שֶׁתַּתְּקַשְׁרוּ בְּכָל פַּעַם מְאוּתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשָּׁבוּעִיּוֹת הַמְזוֹכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהַשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות
המופיעות בעלון זה.
- 2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה
המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות
בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

077-204-9772

נִתֵּן לְהַרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אֶךְ יוֹרֵק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

מספורי המגיד

"מצטערים, אנו בתפקיד ועובדים לפי הנחיות, אבל נעשה הכל שילדכם יחוו בנוח". סגר מאור לוי את העניין בתחושת ניצחון.

אנשי הבולשת נכנסו לבית, ניכר היה שהם עושים זאת רק מכוח ההכרח, אם זה היה תלוי בהם היו עוזבים את הבית בלי לערוך בו בדיקה, הם עברו בחדרי הבית וסרקו מלמעלה לראות שאכן הצדק בפי בעלת הבית, הבית היה ערוך לארוחת ערב, ארבעה ילדים רכים ישבו ליד שולחן האוכל ממררים בבכי, הם היו מבוהלים מאד, מעולם לא חזו בהתערבות כה גסה בבית, הם אבל היו ילדים מנומסים, לא התקיפו ולא הקימו זעקות, רק בכו בשקט.

עידו ישב ליד השולחן עם ספר תורני כולו שקוע בעיון, הוא גילה התעלמות מוחלטת לכל הנעשה.

"אמממ, שלום לך איש נכבד מאד, אפשר לדבר איתך מספר מילים?" פנה מאור לוי לעידו בניסיון לחזבו

ברם עידו אינו מרים את ראשו מהספר, הוא החליט לא לדבר עמם מילה, הוא לא כמו אשתו, הוא יודע משהו, אם ידבר עמם יצטרך לשקר, דבר שאצלו חמור ביותר, מאז שהתחזק קיבל על עצמו לא להוציא מפיו אפילו נדנדוד של שקר, הוא עבר כמה ניסיונות קשים בשלם הפסיד הון רב, לפיכך ידע שאסור לו להרים את ראשו.

אנשי הבולשת לא ידעו איך מגיבים לתופעה כזו, מאור ניסה לתפוס יוזמה הוא ניגש אל עידו וטפח לו שכמו תוך שהוא מנסה להסיט את ראשו לעברו.

"היי, מה שלומך? אפשר לדבר רק דקה אחת? מבטיחים לצאת מיד מהבית.

אבל עידו מתנהג כאילו הוא אוטיסט מוחלט, אטום לכל קליק תקשורתי, הוא אינו מוציא את עיניו מהספר כל מה שקורה מסביבו אינו מעניין אותו, אפילו בכיים של הילדים.

"הלו, איש יקר ומכובד, לא מקובל אצלו שכשמדברים אל אדם הוא מתעלם לחלוטין כאילו אנו אויר. אנו מבקשים לשאול אותך שתיים שלוש שאלות ובזה נסיים את הסריקה. יצא לך להכיר את מולי פלד כן או לא?"

עידו העמיד פני מטומטם הוא אדיש לחלוטין לכל סוג דיבור, הוא לא הרים ראשו מהספר, למרות הניסיונות המטופשים להסב את מבטו אל החוקר.

עידו היה עקשן לא רגיל ובמבחן העקשנות עמד בהצלחה מרובה. הם ניסו לחזבו בכל מיני אופנים, אבל הוא התעלם מהם לחלוטין, ילדיו שהיו מאד מבוהלים החלו להקים קולות שבר וזעקה, הם זעקו...טאטע מאמע (אבא אמא) הבכיות ריככו את קשיחותם, הם הבינו שיצאו בביזיון לפיכך העדיפו לצאת מהמקום בצורה מכובדת יותר.

הם בדקו את עידו מכף רגל ועד ראש בניסיון לאתר את הדמות, לא היה מקום לטעות בינו למולי, עידו היה בעל מבנה גוף שונה לחלוטין ממולי, הוא היה בגובה בינוני רחב גרם בעל זקן עבות, פאות עבות וארוכות השתלשלו עד אמצע כרסו, גביני עיניו מעובים, דמותו הצטיירה בעיניהם כשל צדיק קמאי מזורות קודמים, הם חשו דרך ארץ רב כלפי משפחה מיוחסת זו, הם הצטערו שבתוקף תפקידם היו צריכים לקלקל את שגרת החיים שלהם, בשל הלשנה לא אחראית.

הם עשו ניסיה ויצאו מהבית לא לפני שהתנצלו בפני בעלת הבית.

"כנראה שהמידע שקיבלנו אינו נכון, אנו מצטערים מאד על ההטרדה" התנצל מאור בפניה עמוקות.

כשיצאו החוצה אמר מאור לחבריו "אין לי מושג, אם לוותר לחלוטין ולמסור למפקדה שלא העלנו דבר, או שעלינו לשמור מבט עין, אם נחליף את הרכב לרכב קטן שיתצפת את הרחוב, בעיקר בשעות הערב, אולי נעלה משהו בחכתנו, בשעה כזו סביר שהדג יצא מהחור שלו, אם תהיה לנו סבלנות יש סיכוי כל שהו שנוכל לתופסו, מה אתם אומרים?"

חבריו חלקו עליו מכל וכל. "אתה לא רואה שטעינו בכתובת, אין לנו מה לעשות רק לשבת כאן כמה ימים ולבסוף השכנים יעלו על כך, הסיפור יתגלגל ויגיע לאן שיגיע, זה רק יביא שמולי ידע שערכו אחריו חיפוש בבני ברק, הוא יטוש את בני ברק ויעלם באיזו גומחה בירושלים שם החיפושים יהיו קשים במיוחד

מאור השלים עם החלטת פיקודיו אבל לא לגמר, גם לו יש קופסא שחושבת יש לי תוכניות אלטרנטיביות.

עידו נכנס למחסן כשפניו דאוגות מאד: "ער מיר אויס (תשמעוני) מיסטער פלוני אלמוני, לא אכחד ממך דבר, מצבך לא פשוט בכלל, הייתה מסירה עליך, היה אדם שידע שאתה מגיע אלי, הוא דאג לעדכן את קצין העיר שהכניס את המשטרה הצבאית הם עשו אצלי ביקור על פי צו בית המשפט, אלמלי תושייתה של נוות ביתי הם היו הופכים את ביתי ולא מניחים אבן על אבן, היא הצליחה לשכנעם שאתה לא היית אצלי, אבל הרשם שלי שהם לא לחלוטין משוכנעים, הם נכנסו לבית וסקרו את הבית מלמעלה, אבל אותי הם בחנו מכף רגל ועד ראש, הם ניסו להציג לי שאלות, אבל פשוט מילאתי את פי מים, לכן הם נואשו ויצאו מהבית אבל לבי אוחז שהחשדתי אותם בשל התעלמותי מהם לחלוטין, אך זו הייתה הזדק היחידה שלי להימלט לא הייתי יכול למלאות את פי מים שלא ראיתך.

מספורי המגיד

לבי אומר שהם יציבו בקרבת הבית מארב מוסווה היטב, הם יעקבו מאיזה מקום שהוא על הבית שלי, אין לי מושג כמה זמן זה יאריך, לכן אני מציע לך לעזוב את המקום בהקדם האפשרי, אבל תתלבש בתלבושת שלא תסגיר אותך, הייתי מציע לך ללכת ל"מאה שערים" שם הוא מעוז החרדים שם קל יותר להסתתר".

פני חיים שלום חוזרו כפני מת, הוא פלט: "איך האב געהאט אגעפיל אז מקעהן זך נישט גאר נישט פארלאזן אויפ... האבער פון וואנט האט ער זך דעווראסט אז איך בעהן דאה? הייתה לי הרגשה שאני אפשר לסמוך על... אבל מנין לו נודע על כך".

עידו היסה את חיים שלום באמצע דיבורו בחריפות: "אל תאמר לי מי זה, אני לא שומע לשה"ר אני רוצה לדעת, כי זה לא נוגע אלי ואין לי לחוש שמא יאונה לי רע, מה שכן אומר לך, אל תבטח באיש, כולל אותי, מעתה אל תמסור לאיש שום תוכנית לעתיד, רק כך תוכל למלט את עצמך. מחר בלילה תצא מביתי באישון לילה, עלך להתרחק מבני ברק כמטחוני קשת, אני מצייד אותך בסכום כסף שיהיה לך לנסיעות עד שתוכל להגיע לירושלים עיה"ק, שם תוכל למקם את עצמך טוב יותר".

"ישר כוח על העצה הנפלאה, אני אשתדל לעשות כפי שאתה אומר לי, מקוה ששם אוכל להחביא את עצמי, רק שאני תמה לעצמי עד מתי אצטוך להיות נרדף, האם זוהי התכלית בחיים להיות נרדף על צווארי?" נשבר חיים שלום מאד.

"אין לי מה לומר לך, רק לבודך אותך שייסוריך יכפרו על משוגות החיים ושבקרוב תצא לחופשי, תוכל לעבוד את השי"ת בלי כל הפחדים, טוב לכל הפחות שהתעוררת כעת ולא בסוף החיים, כשאין כבר דרך איך לתקן את כל החטאים".

עידו יצא מהמקום, לפני שיצא צייד אותו בכמות מזון שתספיק לו לכמה ימים, ניכר היה כי עידו הוא אוהב אדם מיוחד, כל חפצו לעשות חסד עם הבריות, הוא לא מנסה להתחקות אחרי היצור המסתורי שחדר לפתע לחייו, הוא יודע עליו פרטים רבים, אחרת לא היה מחפש לבוא אליו, טבע סקרני היה מנסה לדלות מנבכי הזיכרון פרטים על הדמות, אבל עידו התחסן לחלוטין, הוא לא ניסה להיזכר באחד מהדמויות שהיו לו עמם קשר בעבר בעת שהיה קרוב לארגוני המחתרנות. הוא דחק החוצה את יצר הסקרנות שמביא את האדם לא אחת להיכשל בלשון הרע ח"ו.

חיים שלום החל לחוש איך חבל התגלה נכדך היטב סביב צווארו, לא היה לו ספק שהוא יתפס בקרוב, השאלה רק מתי. דכדוך עמוק תפס אותו, הוא נמצא כעת לבד במערכה קשה, כל החברים הטובים שהיו לו זנחו אותו לחלוטין, כיום אין לו אפילו אחד שיוכל לאמץ את רוחו, כולם התנדפו והתפזרו כקש ברוח.

אם יש מקום אחד שיוכל לתת לו חוזק וכוח זה רק המקום הישן אותו נטש בטיפשותו, הצדק עם עידו, עליו לשוב למאה שערים, הוא מוכר לו יותר מבני ברק, שם קל יותר להסתתר, אולי משפחת הויזמן תושיט לו הפעם עזרה, משפחת כלתו לשעבר תפתח לו את הדלתות, כדי לכפר על הצער שהסבו לו פעם, הלא לא בחינם מחכה לו צארטיל הצדקנית משך 14 שנים, האם יש מסירות נפש יותר מזה?

השאלה איך יוצרים את הקשר, הוא לא יכול לחפש את אפרים זלמן בביתו או בכולל שלו, זה מסוכן מאד, ישנם אנשים שיעשו אחד ועוד אחד ויבינו שאפרים זלמן הוא הכתובת הראשונה לקליטה.

כל הלילה לא היה מסוגל לישון, כל רגע נדמה לו כי אנשי המשטרה הצבאית מקיפים את המקום, הם מנסים לאזוק את ידיו ורגליו ולהכניסו לרכב שלהם כפושע מועד.

המקום היה חשוך, אי אפשר היה לדעת מתי יום, החלונות הקטנים היו מוגפים כדי שאיש לא יוכל להציץ פנימה, אלמלי שעידו נתן לו שעון מעורר לא היה יודע מתי לקום, הוא הקיץ בבהלה מגלה את עצמו במקום חשוך ולא כל כך נעים, זה החזיר אותו באחת למצבו, לכל הפחות כרגע יש לו את החופש, עוד לא עלו על עקבותיו.

הטלפון צלצל אצל קצין העיר, מזכירה מבוגרת הרימה את השפופרת וביקשה את הפונה להזהרות.

"אני מצטער, אך עלי לשמור על אנונימיות, כדי שלא יאונה לי רע, רציתי לשאול, האם תפסו את העריק?" נשמע קול סקרני למד.

"אנו לא מוסרים פרטים לאזרחים, אלו הסודות של הצבא ואין להעביר זאת לאזרחים".

"אבל אני לא אזרח רגיל, אני זה שנתתי לכם את כל הפרטים ואלמלי אני לא הייתם יודעים עד היום היכן הוא מסתתר במקום בו היה עד עכשיו יכול היה להסתתר שנים, לכן מבקש אני לדעת, האם המידע שמסרתי הביא לכם תועלת?".

"אני צריכה לשאול את המנהל מעלי, המתן מספר רגעים עד שתהיה לי תשובה עבוק, או שתתקשר בזמן אחר".

"אמתין על הקו כמה שצריך" ענה האיש מעבר לקו אבל רגע אחרי כן נתקף בהלה וניתק את הקו.

כל אותו יום ישב חיים שלום בחושך, רק נורה זלילה פיזרה מעט את החושך, הוא ניהל את סדר יומו על פי השעון, את התפילה הפעם לא מלמל כפי מנהגו בעבר, לפתע הרגיש את הטעם של המילים, החיים הלא שגרתיים עוררו אותו, הוא

מפארת שלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט ויועבי"א

סגולת הצדיק משטפנשט זי"ע

אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת ויצא תשפ"ב

גליון 55

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדיו קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

עיקר העבודה בעלמא דאתכסיא

ושתיה וכו'. ולזה הצדיק מחמת שהוא מעלמא דאתכסיא מגלין לו כל המסטיין וכל הסודות, ולכך היו צדיקים שהיו אבל אומרים זמן הקץ אבל באמת לא היו יודעים, אבל אלו שידעו לא היו מגלין וכו'. וזה היה בחינת יוסף הצדיק שהיה מסלסל בשערו והיה עובד את הש"ת מתוך תענוגי עולם הזה. ולכך נקרא "צפנת פענח"⁽³⁾ ותרגומו 'דמיטמרין גליין' ליה, כי להצדיק הלז מגלין כל המסטורין. ולכך בזה הצדיק יש אנשים המהרהרים כי אינם משגיחים דרכיו בעבודת הש"ת. ולכך כתוב "ויעני לאה רכות" והתרגום מתרגם "אי", כי אף שנראה שהם רכות באמת היו יפות מאוד מאוד, וד"ל. וכך אמר אדוני אבי [הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט] ז"ל כי עיקר הצדיק הוא זה שעובד בבחינת עלמא דאתכסיא. ואמר שלהעלות נשמות ולהוריד נשמות אין יכול רק הצדיק הלז, והסימן שרחל היתה עקרת הבית⁽⁴⁾ ואף על פי כן רוב שבטי ישראל יצאו מלאה⁽⁵⁾.

"ויעני לאה רכות ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה" (בראשית כ"ז). פתח [הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע] ואמר, יש שני מיני עבודות, יש עובד את הש"ת בתורה ותפלה ובעבודה, ויש שעובד את הש"ת מתוך אכילה ושתיה ושאר תענוגי עולם, ועל העבודה הזאת יש אנשים המהרהרים אחריהם, ולמה ברא הקדוש ברוך הוא צדיק כזה לעבוד הש"ת בדרך זה. זהו מחמת שרוב העולם נכשלים ונתפסים בתאוות עולם הזה ותענוגיו, לזאת כשהצדיקים עובדים הש"ת בכל הדברים האלו אזי מעלים כל העולם אשר נתפסים ונכשלים בזה וכו'.

והנה שני מיני עבודות האלו נקראים בשם עלמא דאתגליא ועלמא דאתכסיא והם בחינות לאה ורחל⁽²⁾, היינו בחינת 'רחל' - עלמא דאתגליא, הוא אשר עבודתו בפשטות בתורה ותפלה וכו'. ובחינת 'לאה' - עלמא דאתכסיא הוא העובד את הש"ת מתוך אכילה

מלוי דלאה הוה באתכסיא, ורחל באתגליא.
3. בראשית מא מה: "ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח".
4. ראה במדרש רבה (פרשה ע"ב) אמר רבי יצחק רחל היתה עיקרו של בית, כמה שנאמר ורחל עקרה, עיקרה רחל. אמר רבי אבא בר כהנא רוב מסובין של לאה היו, למיכך עושים רחל עיקר, ורחל עקרה, רחל היתה עיקרו של בית.
וכן הוא במדרש תנחומא הקדום (ויצא טו): "ורא ה' וכן שנואה לאה" אלא "ורחל עקרה", היא היתה עיקר הבית, שלא שנתעבד יעקב אלא בשבילה, שנאמר "ויעבוד יעקב ברחל". מניין שהיא היתה עיקרה של בית, שכן בניה של לאה מודים, ובעוה וכל סנהדרין שלו מכני ייודה היו, מבני בניה של לאה, ומה כתיב "ויאמר כל העם אשר בשער והזקנים עדים, ית' ה' את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו ביהוה את בית ישראל, ועשה חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם" (רות ד), מכאן שרחל עיקר הבית, שנאמר ורחל עקרה.
וכן הוא ברש"י על הכתוב "וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה" (בראשית ל"ד) וזה לשונו: לרחל תחלה ואחר כך ללאה, שהיא היתה עקרת הבית.
5. וראה שם עוד שאחר כך סיבב הרה"ק מרוזין זי"ע מענין לענין באתו ענין, ושאל מה זה שאמרו בגמרא (שבת פט): כי כשיבא זמן הגאולה ילך הקב"ה לאברהם ויאמר 'בניך חטאו' ויאמר 'ומחו על קידוש שמך', וגם ליעקב, כשבא ליצחק אמר 'פלגא עלי' וכו'. ולכאורה יפלא אשר אברהם ויעקב שהם מדות החסד והרחמים לא ילמדו זכות על ישראל, ויצחק שהוא מדת הדין ממנו תצאם הישועה. אך הענין הוא כי בזה שמקבלין ישראל עליהם מדות הדין והיסורים באהבה, מזה תצאם הישועה ובזכות זה יהיו נגאלין וזהו 'פחד יצחק משפטיו האירה' (בפיט קל מסתתר), פירוש מה שיהיה ישראל מקבלין פחד יצחק באהבה, וזה יהיה לזכות ולמליצה בעד כלל ישראל, שהיו נגאלין במהרה בימינו אמן סלה. ע"כ.

השלמות והציון

ווארט השבוע

אם יהיה אלוהים עמדי (ויצא כ"ח ב)

"דע את אלהי אביך ועבדהו" (דברי הימים א כ"ט). **אמר הרה"ק מו"ה שלום** [מפראהבישט] **נכד הרב המגיד ז"ל** כי זה שאמר לו 'דע את אלהי אביך' שלא יסיה דעתו מאלהי אביו, זהו בעצמו העבודה. וגם שבנוודאי תעבדנו בכל עניניך עד שאין צריך להורות לו שום דרך עבודה.

ורבינו הרה"ק רבי שלום זי"ע עמד והקשיב לכל דברי חותנו-זקינו, וכאשר סיים את דבריו ענה ואמר: הנה קרה והושיבו ביצימ של בר אוואה תחת התנגלות, ונולדו אפרוחים והיו כרוכים אחי אמן התנגלות, והם היו בני אוואה. פעם אחת הלכה התנגלות עם האפרוחים על שפת הנהר, וקפצו האפרוחים בני האווה אל תוך המים לשוט כדרך האווהים. אך "אמם" התנגלות פחדה מאוד מהמים כי לא יכלה לרוץ אחריהם. ועמדה על שפת הנהר וצעקה מרה על בניה וכשכשה בכנפיה וזעקה אל האפרוחים שימהרו לצאת מן המים פן ה' יפלו למטה ויטבעו. והשיבו האפרוחים מן המים ויאמרו 'אמא אמא, אל תדאגי עבודנו כלום. אכן עליך יש לירא מן המים כי את אינך יכולה לשוט, אבל עלינו לא אין לך סיבא לפחד'. וכאשר שמע הרה"ק מטשערנאביל זי"ע דברים אלו מפי רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע, ענה ואמר: 'לך בני כאשר אתנה רוצה, ותתנה באשר תחפוץ'.
2. ראה בזה"ק (ויצא קסה): תרין עלמין אחסין יעקב, חד עלמא דאתגליא, וחד עלמא דאתכסיא כגוונא דלהון ממש, מחד נפקו שית שבטי, ומחד נפקו תרין שבטי. עלמא דאתכסיא אפיק שית סטרין. עלמא דאתגליא אפיק תרין, ואינון תרין כרובין דתחותה, ויעקב בין תרין עלמין אשתתך, בדיקנא דלהון ממש, ובגין כך על

1. וכן אמר רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע (הובא בספר גאולת ישראל) וזה לשונו: הנה ידוע מי שיש בו מדעת קונו צריך לראות בעיני פיקחא שלא יהיה אצלו שום שינוי וחיולק בין דרגין עילאין דהיינו תורה ותפילה, ובין דרגין תתאין, והיינו מילין דעלמא וחינוך הנמוכים שיטנן בעולם הן לקיום העולם והן לקיום הגוף והמין. רק שם של חן יוחך בהתפשטות עין שכל הדעת להעמיק עמוק נמוק מיהא ומצאנו לבושין קדישין עילאין פנימין, אשר הם צפונים תחת לבושין אלין, אשר זהו היתה עיקר תכלית הבריאה להיות ניצוצין ספירות מידות עילאין הק' כידוע.
כן ראוי לציין על דרכו בקודש כמה שהובא בספר כרם ישראל (פרק כא אות ז) בשם אדמו"ר זי"ע מטשארטקוב זי"ע שבתקופה שאחרי יניוא רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע היה סמוך על שלחן חותנו-זקינו הרה"ק בעל 'מאור עינים' זי"ע, וכאשר הגיעו ימי חודש אלול אשר מדרך שלומי אמוני ישראל להוסיף אומן בתורה ותפלה ולהתעורר בתשובה ובמעשים טובים בימי הרצון האלה, ודרכו של רבינו הרה"ק מפראהבישט היה להשיבם בבוקר ולהתפלל מרה, ואחר כך בא לביתו ולקח את מקל התפארה שלו בידו אחר שקייש את עצמו, והלך ליער והתמחמה בעד תמוך לערב, ושם לביתו להתפלל מנחה ולא ראו ממנו שום עבודת שמים, כאיש פשוט. וזקני החסידים של הרה"ק מטשערנאביל זי"ע לא יכלו לסבול זאת וחרה אפם על האבדן הזה שסובלה ימין לריק בטוילים ליער וכדומה, ולא יכלו להתאפק ונכנסו אל רבם הקד' זי"ע בקובלא על חתנו כי הוא מתנהג כאיש עם הארץ, ולבושת יחשב. ושלה הרה"ק מטשערנאביל לקרוא את רבינו הרה"ק מפראהבישט שיבוא לפניו, וכאשר עמד לפניו התחיל לומר לו דברי תוכחה כי הנה מדרך אברהם בהגיע ימי חולדת אלול להתפלל בצבור וללמוד אח"כ כשהם מעוטרם בשלית ותפילין, ולומר תקוני זוהר ותהלים וכדומה, ואהה בני אינך מתנהג כן ואהה מבלה את עתך בדברי ריק, לא נכון הדבר ואינו יאה לך לפי מקור מחצבתך.

הילולא דצדיקא

לרגל יומא דהילולא של אדמו"ר הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע

מה שאמר על הזכרת שמו של זקינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע כהכנה לתפילה

רבי אריה ליב מבנדר זי"ע, שלא היה עומד להתפלל עד אשר היה שח מרבו הרבי ר' שלום, ובאם לא הזדמן לו לשוחח ממנו, היה מתעטף בטליתו ולפני שפתח בתפילה היה פותח ואומר בהתלהבות שלוש פעמים: "רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום - הודו לה' קראו בשמו..."

סיפור זה הובא גם בספר אבן ישראל (דף ו) בגירסה קצת שונה: שמעתי מהרב רבי שלום מאומן ע"ה, ששמע מהרב החסיד המופלג רבי לוי מבנדר זצ"ל, שהיה מנהג שלא היה עומד להתפלל עד שלא היה לו עם מי לדבר אודות רבו הרה"ק רבי שלום זלה"ה, ומתי שלא היה לו עם מי לדבר, היה נוהג לקרא בקול כשהטלית מופשל על כתפיו, ג' פעמים 'רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום'.

כיצד לקרוא בשם הרבי ר' שלום

עוד אמר הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע (מילין סתימין אות סו) "אז מ'דערמאנט דעם זיידען רבי שלום, זאל מאן ניט זאגין רבי שלום, נאר אדער מ'זאל זאגען דער רבי רבי שלום, אדער דער גרויסער רבי שלום" (כשמוזכרים את זקני הרה"ק ר' שלום, לא יאמרו אתם ר' שלום, רק הרבי ר' שלום או ר' שלום הגדול) זי"ע

שמע הוא בינו לבין קונו, כמו כן הסיפור מהצדיק יכול להיות בינו לבין עצמו". ראה גם מה שמביא בס' "עירין קדישין" אודות סיפורי צדיקים לפני התפילה: פעם אחת ישב הרה"ק מרוזין וסיפר סיפורי צדיקים קודם התפילה, ונתארך הסיפור, ונתעורר, והביט על המורה שעוות וראה שכבר הגיע מן התפילה, ואמר אה, עס איז שוין שפעט [=כבר מאוחר]. אבל מזה החילוק בין הסיפור לתפילה, התפילה היא בחינת הללו את שם ה' (תהלים קיג, א) ואנו מדברים ספורי צדיקים בבחינת הללו עבדי ה', כי הצדיקים שאנו מדברים מהם הם עבדי ה'. לפעמים כתיב הללו עבדי ה' קודם, ואח"כ "הללו את שם ה'" כמו בהלל. ובהלל הגדול כתיב הללו את שם ה' ואח"כ הללו עבדי ה', א"כ הרי אלו שוים. ואמר בדרך צחות ברמז הפסוק "מקבילות הלולאות" ששני הלולאות שוות, הלולאות בדרך צחות מלשון הלולים, וא"כ כשאני מרבה לספר בשבח של צדיקים הרי זה כמו עניני תפילה, וש"י.

וכן מובא בספר מילין סתימין כת"י (אות סו בהערה) מפי הרה"ח ר' משה כהן ז"ל מועה"ק ירושלים על גיסו ותלמידו של הרה"ק מפראהבישט זי"ע, הלא הוא הרה"ק

פעם אחת ישב [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זי"ע] ודיבר מאביו הקדוש [הס"ק מרוזין] ז"ל ומזקנו הרבי ר' שלום ז"ל. ויאמר אדמו"ר ז"ל: "פאר אין דאוויגין אז מ'שמיסט פין זיי א דיבור, איז דאס א בלעטיל זוהר, אין אז מ'שמיסט נאך א דיבור, איז נאך א בלעטיל זוהר, אין אז מ'שמיסט א דריטען דיבור איז העכער פון העכער" [כשאומרים דיבור אחד בשם לפני התפילה הרי זה כאילו לומד דף זוהר, וכשמוסיפים עוד דיבור הרי זה כעוד דף זוהר, וכשמוסיפים דבור שלישי זה כבר גבוה מעל גבוה]. עכלה"ק זי"ע.

(כנס"י (טז); שיחת חולין (עמ' יח); שיח יצחק (ג' חשוון)

בספר בית ישראל ע' חזון נחום מובאים דב"ק אלו בהתייחס לאמרי צדיקים (ולאו דוקא לאבותיו הק') ומוסיף בשם כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"ג משטפנשט זי"ע בזה"ל:

"לספר מאמר מהצדיק בלילה קודם השכיבה חשוב כמו קריאת שמע, ב' מאמרים כנ"ל חשוב כמו ק"ש גדולה, ג' מאמרים כנ"ל איז גוט און גוט [זה טוב וטוב]. כסבורים אתם שצריכים דוקא לספר לחבירי, רק כמו קריאת

הנהגות פראהבישט פרק כ"ב

המשך מגילין 54

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זי"ע"א

רק שיזהר בכל דבר מצוה שיזדמן לו שיעשה תיכף מפני יראת השם יתברך. פמו שפתוב לעיל, ואחר-כך יבוא לידי אהבה.

שלמות שלום - השלמות וציונים

על ידי היראה ישמר מכל דבר רע

וכן כתב הגה"ק רבי אליעזר פאפו ע"ה בספה"ק פלא יועץ (ערך יראה) בזה הלשון: יראה לאו מלתא זוטרתה היא, כי בה תלוי השמירה מכל דבר רע. וידוע דאית יראה ואית יראה, האחת נקראת יראה חיצונה, שירא מעונשים בעולם הזה ובעולם הבא, כי רבים מכאובים לרשע ותוכחות על עוון, עד כדי שאין אדם יכול לשער בדעתו הרעה הגדולה אשר נפש הרשע סובלת בעולם הבא, עד כדי שאמרו שאם יהיו לאדם סוריון בחייו כסוריון של איוב, אינו כטפה מן הים נגד צער יום המיתה, וכל צער יום המיתה אינו כטפה מן הים נגד יסורי עולם הבא, שנותנים כח ברשיעים לסבלם, ועוברי בעמק הבכה מעין ישיתוהו (תהילים סד ז). ופרשו רבותינו זכרונם לברכה (עירובין יא ט) שמורדין נהרי נחלי דמעה. הנה כי כן צריך האדם בעוונות באבו לחוס על נפשו ולהיות מחשב שכר עברה כנגד הפסדה, ויאמין באמונה שלמה, שאין הקדוש ברוך הוא ורתן ואינו מותר אפלו דקה מן הדקה, וכו'. ועיקר גדול לכל דבר שבקדשה הוא ההשתדלות והשקידה. וידוע, שמצוה לירא את ה' הנכבד והנורא היא אחת מתרג"ג מצוות. ורבה היא, והיא מצוה תדירית, שבכל עת ורגע שיוכר ליראה את ה', מקים מצוה דאורייתא. וזו אחד מן הדברים שלא יוכל האדם לומר בשום רגע שהיה רוצה לקים מצוה, אבל אין בידו, כי יש המצוות התלויות במחשבה וביכירה דסגי בידה לקימן תדיר. בשבתו בבית ובלכתו בדרך ובהיותו בחברת אנשים, או טרוד בעסקיו ויושב בחנות וכדומה לא יפנה לבו לבטלה, אלא יחשב מחשבות טהורות, ובה מקים מצוות, והקדוש ברוך הוא קובע לו שכר. ומה טוב שיהיה שגור בפיו לומר כפעם בפעם פסוק

'רק שיזהר בכל דבר מצוה שיזדמן לו שיעשה תיכף מפני יראת השם יתברך כמו שכתוב לעיל. הם הדברים שכתב רבינו לעיל (פרק א) וזה לשונו: בכל דבר שיזדמן לאדם, הן מצות עשה הן לא תעשה, זכר את עצמו שהוא עומד לפני מלך-מלכי-המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ואין יעבור על דבורו במצוות עשה שיזדמן לידו שלא לעשות, או מצות לא תעשה לעבור על דבריו ויעשה, והלא לא נבראתי אלא לעשות צונו, ונתן בי נשמתי חלק ממנו. ובה כלל כל התרג"ג מצוות, והיינו, ב'יראה' כלל כל שס"ה לא תעשה, וב'אהבה' - רמ"ח עשין. והוא שאמר דוד המלך עליו-השלום (תהלים לד, טז) "סור מרע ועשה טוב", וכלל בהם כל התרג"ג מצוות, דהיינו "סור מרע" - שס"ה לא תעשה, "ועשה טוב" - רמ"ח עשין. ע"כ.

עשיית המצוה מחמת יראת ה'

וזהו היסוד הידוע שקבע הרמ"א (או"ח ס' א סע"א): "שיותי ה' לנגדי תמיד" הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו כשיביתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדבורו במושב המלך, כל שכן כשישים האדם אל לבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא, אשר מלא כל הארץ כבודו, עומד עליו והוא במעשיו כמו שנאמר "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'", מיד יגיע אליו היראה וההכנעה ופחד השם יתברך, ובשתו ממנו תמיד. עכ"ל. וכיון שתהיה יראת ה' בלבו ממילא יעשה המצוה תיכף, ובלא עיכוב.

"שיותי ה' לנגדי תמיד" (תהלים טז ח), ויציר את השם נגד עיניו נקוד בניקוד יראה או בניקוד שכירה, כי כן כתבו משם הארי"י ז"ל שהוא מסגל ליראה. (ואני ראיתי אנשי מעשה, שהיו כותבים בקלף או בניד שלשה תבות הללו: יהו"ה, אהבה, יראה, והיו קושרין אותו תחת אצבעותיהם באופן שלא יראה חוצה, להיות לזכרון בין עיניהם תמיד בשבתם בבית ובלכתם בדרך). והנה מצוה זו של היראה, רעותיה מובאות אחריה, שעל ידה ישמר מכל דבר רע. ואשרי אדם מפחד תמיד. שמא חס ושלום יגרם צער וכעס למלך רם ונשא, אים ונורא. ויחרד האיש וילפת, ויסור מרע ויעשה טוב לעשות נחת רוח ליצורו. עכ"ל, ודבריו הם יסוד ברור ופירוש דבר דבור על אופניו לדברי רבינו זי"ע.

היראה שהשיע רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

סיפר הרה"ק רבי מרדכי היים מסלונים זי"ע (מובא בס' משלחן הרמ"ח, ערך הרה"ק מרוזין; נר ישראל ח"ג ערך יראת הרומומות) בשם מרן הס"ק מרוזין זי"ע שסיפר על עצמו: כשהייתי בן שלוש שנים נשאני אבי [רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע] על ידיו וטיל אתי אל מחוץ לעיר, ונדמה לי מרחוק כאילו השמים נוגעים בארץ, שאלתי את אבי האם שם נגמרים השמים, ואמר לי בזה הלשון: לא בני, יש עוד ועוד! או בנוסח אחר 'לא בני, יש עוד שמים גדולים ויש קל אחד גדול ונורא שברא את השמים', ואחותני יראה ומרוב פחד התחילו מעי להתחלחל בקרבי, וסיים הרה"ק מרוזין בלשונו קדשו 'און זיי ווארפין זיך נאך' (ועד עתה הם עדיין מתחלחלים).

הדלקת נרות: 16:23

יציאת השבת: 17:14

רבינו תם: 17:47

ע"פ אופק תל אביב
ט' בכסלו התשפ"ב

טוב לחסות בה'

762

המעשה שהציל עם שלם

ויצא התשפ"ב

בשעה שהחריב הקב"ה את בית המקדש והגלה את עם ישראל, כותב ה'מדרש איכה', עמדו אבות העולם לבקש רחמים על בניהם שישבם לארצם: אברהם ויצחק התחננו שירחם על בניהם בזכות העקידה – אך לא נענו. יעקב התחנן בעבור שהגן על בניו מעשו – ולא נענה. משה רבנו זעק בזכות שהיה רועה נאמן לעם ישראל – אך ה' נשאר ברוגזו. באותה שעה, קפצה רחל לפני ה' והזכירה שמסרה הסימנים ללאה אחותה – ומיד... נתגלגלו רחמיו של בורא עולם על ישראל ואמר: "בשביל רחל אחיזרם לארצם". מדוע גדול מעשיה של רחל יותר מהעקידה? יותר מפעולות משה רבנו ושאר האבות?...

אומרים בעלי המוסר – הניסיונות של האבות: העקידה, הצלה מעשו, חסדיו של משה רבנו – היו ניסיונות לשעה. אך רחל לא מסרה לה את הסימנים לשעה ולרגע אחד, אלא כל חייה נתנה ללאה את ההרגשה שהיא עיקר הבית, בלי לגלות לה את הסוד שמסרה הסימנים.

שנים אחר שהיו נשואות ליעקב אבינו, מבקשת רחל העקרה מלאה שתביא לה מעט מדודאי בנה ראובן, מפני שהינם ידועים כמועילים לזכות לילדים. לאה שומעת זאת וכועסת על רחל: "המעט קחתך את אישי, ולקחת גם את דודאי בני?". לא מספיק שאת לוקחת את בעלי, כעת את רוצה גם את הדודאים של בני? מה קורה איתך רחל?!

רחל נדהמת מדבריה: הרי מי הכניס את לאה להיות אחת מנשותיו של יעקב, הרי זו רחל בעצמה שמסרה לה את הסימנים בשעת החופה. אחרת, היא לעולם לא היתה רעייתו. רחל שומעת זאת, מורידה את הראש ונושכת שפתיים. "את צודקת", משיבה לאחותה ומשפילה את ראשה.

רק רגע, היכן הכרת הטוב של לאה? וכי היא שכחה את החסד שעשתה עמה רחל?...

עמד מגיד המישרים, רבי שלום שבדרון זצ"ל, ואמר: "רבותיי, גילה לנו ה'דעת זקנים', מבעלי התוספות, שהסימנים שמסר יעקב לרחל היו 3 מצוות האשה: נדה, חלה והדלקת הנר. התורה מגלה לנו כי רחל 'מסרה' את הסימנים, לא 'גילתה' אלא מסרה. מה ההבדל?... אלא, יעקב פנה לרחל אמנו ואמר לה: 'תלמדי את שלושת ההלכות השייכות לבית היהודי – נדה, חלה והדלקת הנר, ובלי לה אשאל אותך שאלות על הלכות אלו, ואם תעני נכון על ההלכות – זה הסימן שאת רעייתי'. "הוא לא ביקש הוכחות שהיא רחל כפי שחושבים כולם", אומר רבי שלום שבדרון, "אלא רצה לראות אם יודעת הלכות הבית היהודי. רחל הצדקת, קראה ללאה ואמרה לה בתמימות, כדי לא לביישה: "בואי ונלמד את ההלכות של הבית היהודי". היא כלל לא 'גילתה' לה על סימנים מסויימים, אלא למדה איתה ההלכות לבת ישראל.

לבן הרשע מחליף את רחל ברחל, ואז אחר החופה, שואל יעקב אבינו את כלתו שאלות בשלושת המצוות, והיא שרק אתמול למדה זאת, עונה לה בהצלחה על כל השאלות, ומיד נרגע יעקב אבינו. וכל זאת עשתה רחל בצניעות, בלי לומר לאה שהיא נתנה לה להיות הכלה במקומה. הכל בשקט בלי שתפגע. רחל חיה כך כל חייה בשתיקה ובלי לגלות ללאה זאת. לכן, כעת, פונה לאה בזעם לרחל ואומרת לאה: "המעט קחתך את אישי, ולקחת גם את דודאי בני". היא לא אמרה זאת מרוע לב, אלא שבאמת לא ידעה כלום, בזכות החסד והמידות המופלאות של רחל.

כשהקב"ה מגלה את בנו מארצו ומחריב את בית המקדש, הוא מתמלא בחרון אף ולא רוצה לרחם עליהם יותר לעולם. עד ש... – ההמשך בעמוד 3 –

לרפואה. פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה, אייל רפאל בן שרית שרה.

זיווג הגון:

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת:

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. ניסים בן דבורה. עליזה בת מזל טוב מלכא. ג'וף בן ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן.

לע"נ יאיר

כהן בן מיכאל

ושרה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

אמנון ואבינועם

בני דבורה

ת.נ.צ.ב.ה

חסד בחדר ההקפאה

הרב חיים לאו

– המשך מעמוד 1 –

כל אבות העולם לא מצליחים להרגיע את זעמו של ה'. לא העקידה, לא יעקב ולא משה רבנו הורעה הנאמן. רק רחל הצליחה מיד לעורר את רחמי ה'.

כי כל האבות עמדו בניסיונות עצומים לאותה שעה. רק רחל עברה ניסיון קשה כל חייה. כל החיים היא שתקה ולא גילתה את מעשיה, ונשארה בהרגשה שהיא פחותה. דבר כזה מרגש את בורא עולם ומסיר את חרון אפו מיד, כשיהודי שותק, לוקח על עצמו את הביזיון והצער ובלבד שהשני לא יתבייש! זו גדולת עצומה.

את המעשה המדהים הבא סיפר מגיד המישרים, הרב חיים זאיד שליט"א: "בחול המועד סוכות האחרון (התשפ"ב), התקשר אליי גיסי והזמין אותי ואת משפחתי אליו לסוכה.

"אם תבואו אלינו לסוכה, אספר לך, הרב זאיד, מעשה לא יאומן שאירע עימי בימים האחרונים", אמר גיסי.

אם גיסי מזמין אותי לסיפור חדש של השגחה פרטית, איך אפשר לסרב? עלינו לרכב עם כל המשפחה ונסענו לסוכתו של גיסי.

נהננו לראות אחד את השני, ואז הגענו לרגע הגדול. גיסי ישב והחל לספר את המעשה המיוחד: "היה זה בערב סוכות האחרון – בימים שבין כיפור לסוכות. אחותי שמעה על מבצע גדול באחת הקצביות – בשר לכבוד החג במחיר מוזל מאד.

היא אכן נדהמה מהמצב וקנתה... לא פחות ולא יותר – 20 קרטונים של בשר טרי ואיכותי, עם משלוח עד הבית. כשהבשר הגיע, נפל לה האסימון כי היא לא חשבה על דבר קטן אך קריטי – היכן תאחסן 20 קרטוני בשר?!..."

"מאחר ואני מכהן כרב בישיבה בה ישנם מקפייאם גדולים במיוחד",

המשיך גיסי לספר, "התקשרה אליי אחותי וביקשה ממני רשות לאחסן את הבשר אצלנו בישיבה לעת עתה. אני, שלא ידעתי בדיוק מה קורה במקפייאם, הבאתי לה את המספר של המנהל התפעולי של הישיבה לברר את העניין.

"בינתיים", ממשיך גיסי לספר, "התבשרתי על חבר ילדות מהישיבה שמתארס היום, כשהוא בן 38!!!. היתה זו שמחה עצומה, כולנו חיכינו כל כך הרבה שנים שיזכה לבנות בית, וכעת כששמענו זאת לא היתה עין שנותרה יבשה מאושר. אותו חבר גר בחדרה, ולמרות המרחק הרב בנינו: אני בבני ברק, והוא בחדרה –

החלטתי לשמח אותו ולנסוע עד אליו בכדי לברכו ולאחל לו מזל טוב.

הרגשתי כי ישועה כזאת של אירוסין בגיל 38, לא מספיק לערוך שיחת טלפון קלה של מזל טוב, אלא יש לנסוע עד לשם, לברך, לאחל ולפגוש חברי ילדות.

יצאתי מגדרי ונסעתי שעה הלוך עד לאירוסין ושמחתי עד מאד בשמחתי. סיימתי את השתתפותי בשמחה ועשיתי את דרכי חזרה לבני ברק.

בדרך חזור, מתקשר מנהל התפעול של הישיבה – אלי אמסלם ואמר לי כי יש אישור להעמיס את הבשרים של אחותי במקפייא הישיבה. הודתי לו, ומיד כשהגעתי לבני ברק, נסעתי ישירות לישיבה על מנת להעמיס את הקרטונים אל מקפייא הישיבה.

"ב"ה מחסד לחסד – משמחת חתן לחסד עם משפחה ברוכת ילדים. דקות ארוכות העמסתי את הבשר,

סידרתי את הקרטונים בחדר ההקפאה הגדול, ואז לפתע... בום!!!. דלת חדר ההקפאה הגדולה נסגרה עליי כשהתאורה כבתה.

היה זה פחד אימים – מצאתי את עצמי בתוך חדר ההקפאה נעול מבפנים, בלי חשמל ובלי קליטה, לכוד בקור אימים. מאדם שחיוו מאושרים – אשה, ילדים, עבודה תורנית ועתידי מזהיר, לפתע אתה מרגיש שהכל הולך להיפסק ברגע אחד ואתה בדרך לסיום חייך!.

שהייה בחדר ההקפאה לזמן ממושך, עלולה לגרום לאדם להיכנס למצב 'היפותרמיה' – חום גוף נמוך במיוחד – עד לאיבוד הכרתו ומותו – דבר העלול להיות עניין של דקות.

הרגשתי בן רגע בתוך גיהנום. התחלתי לצעוק ולצרוח, אך אף אחד לא שמע אותי. חום גופי ירד פלאים ולא האמנתי כי הגיע קיצו. בדמעות ואימה התחלתי לומר ווידוי וקריאת שמע – הזדעזעתי מכך שאסיים את חיי בגיל צעיר, כשיש לי אשה וילדים קטנים בבית.

אם לא יתרחש נס מיידי, יהיו אלו השניות האחרונות בחיי. התחלתי לצרוח מנהמת נפשי את כל הפסוקים שאומרים בוודוי, תחנון, וסליחות, ואז כשהרגשתי שגופי קופא ואפסו כוחותיי – נשכבתי על הארץ כמעט מעולף מקור, עצמתי את עיניי והתכוננתי להשיב את נשמת ליוצרה.

בעודי עוצם את עיניי, הזלתי דמעות אחרונות בהם פניתי לבורא עולם מעומק ליבי ואמרתי לו: "רבנו של עולם, הרי הינך יודע שהייתי עסוק בשעות האחרונות בעשיית חסד ושמחה עם ילדיך. היה זה בתחילה עם חברי בן ה-38, אשר הטרחתי עצמי עד אליו בכדי לשמחו, ומשם לא נסעתי חזרה לבית, אלא מיד עשיתי את דרכי בשביל לעשות חסד עם אחותי. והנה, באמצע עשיית החסד, בעודי מסדר לה את הבשרים במקפייא אני עומד לסיים את חיי. – המשך בעמוד 4 –

לעשות חסד ולחיות במשך כל החיים בשקט ובענווה בלא לספר לשני את החסד שעשית עימו – זו גדלות עצומה שמרגשת את בורא עולם ומבטלת ממנו את חרון אפו, אפילו יותר מזכות העקידה המפורסמת. כי לחיות על פי רצון ה' בלי לפגוע בשני, גדול יותר מלמות בשביל השני לרגע אחד!

נס השיחה האחרונה

הרב חיים לאוי

– המשך מעמוד 3 –

"אנא בורא עולם", אמרתי כשדמעות רותחות ניגרות מעיניי, "בזכות כך ששימחתי יהודים, בזכות כך שויתרתי על הנוחיות שלי והזמן שלי למען השני שיהיה לו טוב – תן לי רק לחיות. יש לי אשה, ילדים ומשפחה. הם לא יוכלו לקבל את לכתי בטרם עת. אנא ה' יתברך, אפסו כוחותי וגופי מותש, קבל את תפילתי האחרונה טרם אשיב את נשמתיי", אמרתי בתפילה הכי עמוקה ורותחת שיצאה מליבי אי פעם. פתחתי לרגע את עיניי ואני רואה לפתע, באורח נס של ממש – פס קליטה אחד בפלאפון, שעד כה היה ללא קליטה במשך דקות ארוכות ולא יכל להוציא שום שיחה. ניסיתי את מזלי וצלצלתי אל מנהל התפעול – אלי אמסלם שהיה עד אותו רגע בישיבה. הפלאפון הראה שיש קליטה והחל לצלצל בצד השני. ליבי הלם בהתרגשות. אולי אכן יהיה כאן נס. הלוואי ורק יענה לי, מפני שגופי כבר קופא, ואיני יודע עוד כמה שניות יש לי לפני שאאבד את הכרתי. ואז... נשמע קולו של אלי אמסלם בצד השני. זעקתי לו: "אליי, אני תקוע במקפיא כבר כמה דקות, דחוף בוא לכאן!!!". אלי אמסלם טס כל עוד נפשו בו לחדר ההקפאה, פתח את הדלת ולא האמין למראה עיניו. הייתי במצב של עילפון חלקי, שרוע על הקרקע. הוא גרר אותי החוצה והזמין מיד את כוחות ההצלה. אמבולנס פינה אותי במהירות אל בית החולים, שם אושפזתי עד להתייצבות במצבי.

בנס גלוי שאין כמוהו, יצאתי מכלל סכנה, ולאחר כמה ימים שוחררתי מבית החולים – בחזרה אל החיים!!!. כשיצאתי מבית החולים, הגיע אלי אמסלם לבקר אותי וגילה לי את הדבר המדהים הבא: "אתה לא תאמין כמה גדול הנס של הצלת חייך!. רק יד אלוקית הצילה אותך. דע לך, כי אני מעולם לא הפעלתי את הפלאפון שלי בישיבה, מאחר ואין בישיבה קליטה טובה.

תמיד כשאני מגיע לישיבה, אני מכבה את הפלאפון או שאני מניח אותו בפניה ולא מתייחס אליו, שהרי אי אפשר להוציא או להכניס בו שיחות. והנה, באותו ערב – הייתי צריך לשוחח עם אשתי ולכן הנחתי את הטלפון על אדן החלון. קיויתי שבאיזור החלון, הנמצא בגבול הישיבה, אולי לשם שינוי תהיה קליטה. ב"ה אכן היה שם קליטה מסוימת, וזכיתי לדבר איתה על אדן החלון. ואז, שניה אחת אחר שסיימתי את השיחה עם אשתי, קיבלתי שיחה ממך. היה זה שניות בודדות לפני שעמדתי לכבות את הפלאפון. ממש באותו רגע אתה התקשרת והודעת לי על מצבך. כזה נס גלוי לא ראיתי מיימי, הקב"ה ממש הציל אותך נגד הטבע".

מסיים גיסי בדמעות: "אין לי ספק כי אני חי היום בנס, בזכות החסד שעשיתי עם החתן המבוגר והעזרה לאחותי. 'העולם עומד על חסד', ושרשרת הניסים שאירעה עימי עם הקליטה של הטלפון, היתה אחר התפילה בדמעות, רגעים לפני הפרידה: "ה' עשיתי חסד עם החתן, וכעת באתי לעזור לאחותי. אנא ה' בכח החסד עשה לי נס!". הרי זה נס כיצד היה קליטה במקפיא הישיבה – דבר שמעולם לא היה כמותו בתוך הישיבה!. זכרו כי להיטיב ליהודי – גדול וחשוב בשמיים מעל הכל!", מסיים בדמעות. אמר הבעל שם טוב הקדוש: "מורידים את הנשמה לעולם הזה לחיות שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי פעם אחת, בגשמיות ובפרט ברוחניות". מדהים!. שווה לרדת לעולם ולחיות 80 שנה, כדי שפעם אחת תעזור ליהודי. "אמר רבי אבין: גדול כוחם של גומלי חסדים, שאין חוסים לא בצל כנפי הארץ, ולא בצל כנפי שחר ולא בצל כנפי השמש ולא בצל כנפי החיות ולא בצל כנפי שרפים – אלא בצלו של הקב"ה, שנאמר: 'מה יקר אלוקים חסדך ובני אדם בצל כנפיך יחסוין'. (רות רבה ה,ד) ברגע שאתה עוזר להורים שלך, נותן יד בבית עם אשתך והילדים – אתה מעמיד את העולם ועושה את רצונו של ה'!. "מצוות שאדם דש בעקביו והן עומדות ברומו של עולם", הם החסד והעזרה לשני הניתן לעשות בכל רגע ושעה. גם כשקשה לך, והשני צריך את עזרתך – כאן הגדלות שלך. לא רק שנוח לך ויש לך כבוד מזה. בורא עולם ריחם על ישראל רק בזכות החסד וההבלגה של רחל אמנו!.

לתגובות: 052-7151858
רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

גמ"ח לחם וחלב
 סיוע ועזרה למשפחות בני תורה - 053-3100904
גיליון 'מסכן שילה'!
 70 עמודים צבעוניים, גדולים במאמרים וסיפורים מידי שבוע. ניתן להשיג בטלפון: 054-847-3292
 באיזור גבעת שמואל והסביבה

תפוס אפי

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: משפ' שחב הי"ו, מש' אטדגי, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, אסתר בת מרים. **לע"נ:** אורי בן סלימה, אמיר בן גזור, בוריס בן ברכה, גילה עטר בת רחל וצדוק. זורי עזרא בן ויקטוריה, וג'קו יעקב שמול ת.נ.צ.ב.ה

קו הישועות העולמי
 התקשרי: 0733834050 לחצי: #2448 אכ"כ הקישי 5

באיזה גיל מל יצחק אביו
את בנו עטן, ומדוע?
 חידה
 האם יצחק היה בן 13 או בן 14?
 האם יצחק היה בן 15 או בן 16?
 האם יצחק היה בן 17 או בן 18?
 האם יצחק היה בן 19 או בן 20?
 האם יצחק היה בן 21 או בן 22?
 האם יצחק היה בן 23 או בן 24?
 האם יצחק היה בן 25 או בן 26?
 האם יצחק היה בן 27 או בן 28?
 האם יצחק היה בן 29 או בן 30?
 האם יצחק היה בן 31 או בן 32?
 האם יצחק היה בן 33 או בן 34?
 האם יצחק היה בן 35 או בן 36?
 האם יצחק היה בן 37 או בן 38?
 האם יצחק היה בן 39 או בן 40?
 האם יצחק היה בן 41 או בן 42?
 האם יצחק היה בן 43 או בן 44?
 האם יצחק היה בן 45 או בן 46?
 האם יצחק היה בן 47 או בן 48?
 האם יצחק היה בן 49 או בן 50?
 האם יצחק היה בן 51 או בן 52?
 האם יצחק היה בן 53 או בן 54?
 האם יצחק היה בן 55 או בן 56?
 האם יצחק היה בן 57 או בן 58?
 האם יצחק היה בן 59 או בן 60?
 האם יצחק היה בן 61 או בן 62?
 האם יצחק היה בן 63 או בן 64?
 האם יצחק היה בן 65 או בן 66?
 האם יצחק היה בן 67 או בן 68?
 האם יצחק היה בן 69 או בן 70?
 האם יצחק היה בן 71 או בן 72?
 האם יצחק היה בן 73 או בן 74?
 האם יצחק היה בן 75 או בן 76?
 האם יצחק היה בן 77 או בן 78?
 האם יצחק היה בן 79 או בן 80?
 האם יצחק היה בן 81 או בן 82?
 האם יצחק היה בן 83 או בן 84?
 האם יצחק היה בן 85 או בן 86?
 האם יצחק היה בן 87 או בן 88?
 האם יצחק היה בן 89 או בן 90?
 האם יצחק היה בן 91 או בן 92?
 האם יצחק היה בן 93 או בן 94?
 האם יצחק היה בן 95 או בן 96?
 האם יצחק היה בן 97 או בן 98?
 האם יצחק היה בן 99 או בן 100?
 האם יצחק היה בן 101 או בן 102?
 האם יצחק היה בן 103 או בן 104?
 האם יצחק היה בן 105 או בן 106?
 האם יצחק היה בן 107 או בן 108?
 האם יצחק היה בן 109 או בן 110?
 האם יצחק היה בן 111 או בן 112?
 האם יצחק היה בן 113 או בן 114?
 האם יצחק היה בן 115 או בן 116?
 האם יצחק היה בן 117 או בן 118?
 האם יצחק היה בן 119 או בן 120?
 האם יצחק היה בן 121 או בן 122?
 האם יצחק היה בן 123 או בן 124?
 האם יצחק היה בן 125 או בן 126?
 האם יצחק היה בן 127 או בן 128?
 האם יצחק היה בן 129 או בן 130?
 האם יצחק היה בן 131 או בן 132?
 האם יצחק היה בן 133 או בן 134?
 האם יצחק היה בן 135 או בן 136?
 האם יצחק היה בן 137 או בן 138?
 האם יצחק היה בן 139 או בן 140?
 האם יצחק היה בן 141 או בן 142?
 האם יצחק היה בן 143 או בן 144?
 האם יצחק היה בן 145 או בן 146?
 האם יצחק היה בן 147 או בן 148?
 האם יצחק היה בן 149 או בן 150?
 האם יצחק היה בן 151 או בן 152?
 האם יצחק היה בן 153 או בן 154?
 האם יצחק היה בן 155 או בן 156?
 האם יצחק היה בן 157 או בן 158?
 האם יצחק היה בן 159 או בן 160?
 האם יצחק היה בן 161 או בן 162?
 האם יצחק היה בן 163 או בן 164?
 האם יצחק היה בן 165 או בן 166?
 האם יצחק היה בן 167 או בן 168?
 האם יצחק היה בן 169 או בן 170?
 האם יצחק היה בן 171 או בן 172?
 האם יצחק היה בן 173 או בן 174?
 האם יצחק היה בן 175 או בן 176?
 האם יצחק היה בן 177 או בן 178?
 האם יצחק היה בן 179 או בן 180?
 האם יצחק היה בן 181 או בן 182?
 האם יצחק היה בן 183 או בן 184?
 האם יצחק היה בן 185 או בן 186?
 האם יצחק היה בן 187 או בן 188?
 האם יצחק היה בן 189 או בן 190?
 האם יצחק היה בן 191 או בן 192?
 האם יצחק היה בן 193 או בן 194?
 האם יצחק היה בן 195 או בן 196?
 האם יצחק היה בן 197 או בן 198?
 האם יצחק היה בן 199 או בן 200?
 האם יצחק היה בן 201 או בן 202?
 האם יצחק היה בן 203 או בן 204?
 האם יצחק היה בן 205 או בן 206?
 האם יצחק היה בן 207 או בן 208?
 האם יצחק היה בן 209 או בן 210?
 האם יצחק היה בן 211 או בן 212?
 האם יצחק היה בן 213 או בן 214?
 האם יצחק היה בן 215 או בן 216?
 האם יצחק היה בן 217 או בן 218?
 האם יצחק היה בן 219 או בן 220?
 האם יצחק היה בן 221 או בן 222?
 האם יצחק היה בן 223 או בן 224?
 האם יצחק היה בן 225 או בן 226?
 האם יצחק היה בן 227 או בן 228?
 האם יצחק היה בן 229 או בן 230?
 האם יצחק היה בן 231 או בן 232?
 האם יצחק היה בן 233 או בן 234?
 האם יצחק היה בן 235 או בן 236?
 האם יצחק היה בן 237 או בן 238?
 האם יצחק היה בן 239 או בן 240?
 האם יצחק היה בן 241 או בן 242?
 האם יצחק היה בן 243 או בן 244?
 האם יצחק היה בן 245 או בן 246?
 האם יצחק היה בן 247 או בן 248?
 האם יצחק היה בן 249 או בן 250?
 האם יצחק היה בן 251 או בן 252?
 האם יצחק היה בן 253 או בן 254?
 האם יצחק היה בן 255 או בן 256?
 האם יצחק היה בן 257 או בן 258?
 האם יצחק היה בן 259 או בן 260?
 האם יצחק היה בן 261 או בן 262?
 האם יצחק היה בן 263 או בן 264?
 האם יצחק היה בן 265 או בן 266?
 האם יצחק היה בן 267 או בן 268?
 האם יצחק היה בן 269 או בן 270?
 האם יצחק היה בן 271 או בן 272?
 האם יצחק היה בן 273 או בן 274?
 האם יצחק היה בן 275 או בן 276?
 האם יצחק היה בן 277 או בן 278?
 האם יצחק היה בן 279 או בן 280?
 האם יצחק היה בן 281 או בן 282?
 האם יצחק היה בן 283 או בן 284?
 האם יצחק היה בן 285 או בן 286?
 האם יצחק היה בן 287 או בן 288?
 האם יצחק היה בן 289 או בן 290?
 האם יצחק היה בן 291 או בן 292?
 האם יצחק היה בן 293 או בן 294?
 האם יצחק היה בן 295 או בן 296?
 האם יצחק היה בן 297 או בן 298?
 האם יצחק היה בן 299 או בן 300?
 האם יצחק היה בן 301 או בן 302?
 האם יצחק היה בן 303 או בן 304?
 האם יצחק היה בן 305 או בן 306?
 האם יצחק היה בן 307 או בן 308?
 האם יצחק היה בן 309 או בן 310?
 האם יצחק היה בן 311 או בן 312?
 האם יצחק היה בן 313 או בן 314?
 האם יצחק היה בן 315 או בן 316?
 האם יצחק היה בן 317 או בן 318?
 האם יצחק היה בן 319 או בן 320?
 האם יצחק היה בן 321 או בן 322?
 האם יצחק היה בן 323 או בן 324?
 האם יצחק היה בן 325 או בן 326?
 האם יצחק היה בן 327 או בן 328?
 האם יצחק היה בן 329 או בן 330?
 האם יצחק היה בן 331 או בן 332?
 האם יצחק היה בן 333 או בן 334?
 האם יצחק היה בן 335 או בן 336?
 האם יצחק היה בן 337 או בן 338?
 האם יצחק היה בן 339 או בן 340?
 האם יצחק היה בן 341 או בן 342?
 האם יצחק היה בן 343 או בן 344?
 האם יצחק היה בן 345 או בן 346?
 האם יצחק היה בן 347 או בן 348?
 האם יצחק היה בן 349 או בן 350?
 האם יצחק היה בן 351 או בן 352?
 האם יצחק היה בן 353 או בן 354?
 האם יצחק היה בן 355 או בן 356?
 האם יצחק היה בן 357 או בן 358?
 האם יצחק היה בן 359 או בן 360?
 האם יצחק היה בן 361 או בן 362?
 האם יצחק היה בן 363 או בן 364?
 האם יצחק היה בן 365 או בן 366?
 האם יצחק היה בן 367 או בן 368?
 האם יצחק היה בן 369 או בן 370?
 האם יצחק היה בן 371 או בן 372?
 האם יצחק היה בן 373 או בן 374?
 האם יצחק היה בן 375 או בן 376?
 האם יצחק היה בן 377 או בן 378?
 האם יצחק היה בן 379 או בן 380?
 האם יצחק היה בן 381 או בן 382?
 האם יצחק היה בן 383 או בן 384?
 האם יצחק היה בן 385 או בן 386?
 האם יצחק היה בן 387 או בן 388?
 האם יצחק היה בן 389 או בן 390?
 האם יצחק היה בן 391 או בן 392?
 האם יצחק היה בן 393 או בן 394?
 האם יצחק היה בן 395 או בן 396?
 האם יצחק היה בן 397 או בן 398?
 האם יצחק היה בן 399 או בן 400?
 האם יצחק היה בן 401 או בן 402?
 האם יצחק היה בן 403 או בן 404?
 האם יצחק היה בן 405 או בן 406?
 האם יצחק היה בן 407 או בן 408?
 האם יצחק היה בן 409 או בן 410?
 האם יצחק היה בן 411 או בן 412?
 האם יצחק היה בן 413 או בן 414?
 האם יצחק היה בן 415 או בן 416?
 האם יצחק היה בן 417 או בן 418?
 האם יצחק היה בן 419 או בן 420?
 האם יצחק היה בן 421 או בן 422?
 האם יצחק היה בן 423 או בן 424?
 האם יצחק היה בן 425 או בן 426?
 האם יצחק היה בן 427 או בן 428?
 האם יצחק היה בן 429 או בן 430?
 האם יצחק היה בן 431 או בן 432?
 האם יצחק היה בן 433 או בן 434?
 האם יצחק היה בן 435 או בן 436?
 האם יצחק היה בן 437 או בן 438?
 האם יצחק היה בן 439 או בן 440?
 האם יצחק היה בן 441 או בן 442?
 האם יצחק היה בן 443 או בן 444?
 האם יצחק היה בן 445 או בן 446?
 האם יצחק היה בן 447 או בן 448?
 האם יצחק היה בן 449 או בן 450?
 האם יצחק היה בן 451 או בן 452?
 האם יצחק היה בן 453 או בן 454?
 האם יצחק היה בן 455 או בן 456?
 האם יצחק היה בן 457 או בן 458?
 האם יצחק היה בן 459 או בן 460?
 האם יצחק היה בן 461 או בן 462?
 האם יצחק היה בן 463 או בן 464?
 האם יצחק היה בן 465 או בן 466?
 האם יצחק היה בן 467 או בן 468?
 האם יצחק היה בן 469 או בן 470?
 האם יצחק היה בן 471 או בן 472?
 האם יצחק היה בן 473 או בן 474?
 האם יצחק היה בן 475 או בן 476?
 האם יצחק היה בן 477 או בן 478?
 האם יצחק היה בן 479 או בן 480?
 האם יצחק היה בן 481 או בן 482?
 האם יצחק היה בן 483 או בן 484?
 האם יצחק היה בן 485 או בן 486?
 האם יצחק היה בן 487 או בן 488?
 האם יצחק היה בן 489 או בן 490?
 האם יצחק היה בן 491 או בן 492?
 האם יצחק היה בן 493 או בן 494?
 האם יצחק היה בן 495 או בן 496?
 האם יצחק היה בן 497 או בן 498?
 האם יצחק היה בן 499 או בן 500?
 האם יצחק היה בן 501 או בן 502?
 האם יצחק היה בן 503 או בן 504?
 האם יצחק היה בן 505 או בן 506?
 האם יצחק היה בן 507 או בן 508?
 האם יצחק היה בן 509 או בן 510?
 האם יצחק היה בן 511 או בן 512?
 האם יצחק היה בן 513 או בן 514?
 האם יצחק היה בן 515 או בן 516?
 האם יצחק היה בן 517 או בן 518?
 האם יצחק היה בן 519 או בן 520?
 האם יצחק היה בן 521 או בן 522?
 האם יצחק היה בן 523 או בן 524?
 האם יצחק היה בן 525 או בן 526?
 האם יצחק היה בן 527 או בן 528?
 האם יצחק היה בן 529 או בן 530?
 האם יצחק היה בן 531 או בן 532?
 האם יצחק היה בן 533 או בן 534?
 האם יצחק היה בן 535 או בן 536?
 האם יצחק היה בן 537 או בן 538?
 האם יצחק היה בן 539 או בן 540?
 האם יצחק היה בן 541 או בן 542?
 האם יצחק היה בן 543 או בן 544?
 האם יצחק היה בן 545 או בן 546?
 האם יצחק היה בן 547 או בן 548?
 האם יצחק היה בן 549 או בן 550?
 האם יצחק היה בן 551 או בן 552?
 האם יצחק היה בן 553 או בן 554?
 האם יצחק היה בן 555 או בן 556?
 האם יצחק היה בן 557 או בן 558?
 האם יצחק היה בן 559 או בן 560?
 האם יצחק היה בן 561 או בן 562?
 האם יצחק היה בן 563 או בן 564?
 האם יצחק היה בן 565 או בן 566?
 האם יצחק היה בן 567 או בן 568?
 האם יצחק היה בן 569 או בן 570?
 האם יצחק היה בן 571 או בן 572?
 האם יצחק היה בן 573 או בן 574?
 האם יצחק היה בן 575 או בן 576?
 האם יצחק היה בן 577 או בן 578?
 האם יצחק היה בן 579 או בן 580?
 האם יצחק היה בן 581 או בן 582?
 האם יצחק היה בן 583 או בן 584?
 האם יצחק היה בן 585 או בן 586?
 האם יצחק היה בן 587 או בן 588?
 האם יצחק היה בן 589 או בן 590?
 האם יצחק היה בן 591 או בן 592?
 האם יצחק היה בן 593 או בן 594?
 האם יצחק היה בן 595 או בן 596?
 האם יצחק היה בן 597 או בן 598?
 האם יצחק היה בן 599 או בן 600?
 האם יצחק היה בן 601 או בן 602?
 האם יצחק היה בן 603 או בן 604?
 האם יצחק היה בן 605 או בן 606?
 האם יצחק היה בן 607 או בן 608?
 האם יצחק היה בן 609 או בן 610?
 האם יצחק היה בן 611 או בן 612?
 האם יצחק היה בן 613 או בן 614?
 האם יצחק היה בן 615 או בן 616?
 האם יצחק היה בן 617 או בן 618?
 האם יצחק היה בן 619 או בן 620?
 האם יצחק היה בן 621 או בן 622?
 האם יצחק היה בן 623 או בן 624?
 האם יצחק היה בן 625 או בן 626?
 האם יצחק היה בן 627 או בן 628?
 האם יצחק היה בן 629 או בן 630?
 האם יצחק היה בן 631 או בן 632?
 האם יצחק היה בן 633 או בן 634?
 האם יצחק היה בן 635 או בן 636?
 האם יצחק היה בן 637 או בן 638?
 האם יצחק היה בן 639 או בן 640?
 האם יצחק היה בן 641 או בן 642?
 האם יצחק היה בן 643 או בן 644?
 האם יצחק היה בן 645 או בן 646?
 האם יצחק היה בן 647 או בן 648?
 האם יצחק היה בן 649 או בן 650?
 האם יצחק היה בן 651 או בן 652?
 האם יצחק היה בן 653 או בן 654?
 האם יצחק היה בן 655 או בן 656?
 האם יצחק היה בן 657 או בן 658?
 האם יצחק היה בן 659 או בן 660?
 האם יצחק היה בן 661 או בן 662?
 האם יצחק היה בן 663 או בן 664?
 האם יצחק היה בן 665 או בן 666?
 האם יצחק היה בן 667 או בן 668?
 האם יצחק היה בן 669 או בן 670?
 האם יצחק היה בן 671 או בן 672?
 האם יצחק היה בן 673 או בן 674?
 האם יצחק היה בן 675 או בן 676?
 האם יצחק היה בן 677 או בן 678?
 האם יצחק היה בן 679 או בן 680?
 האם יצחק היה בן 681 או בן 682?
 האם יצחק היה בן 683 או בן 684?
 האם יצחק היה בן 685 או בן 686?
 האם יצחק היה בן 687 או בן 688?
 האם יצחק היה בן 689 או בן 690?
 האם יצחק היה בן 691 או בן 692?
 האם יצחק היה בן 693 או בן 694?
 האם יצחק היה בן 695 או בן 696?
 האם יצחק היה בן 697 או בן 698?
 האם יצחק היה בן 699 או בן 700?
 האם יצחק היה בן 701 או בן 702?
 האם יצחק היה בן 703 או בן 704?
 האם יצחק היה בן 705 או בן 706?
 האם יצחק היה בן 707 או בן 708?
 האם יצחק היה בן 709 או בן 710?
 האם יצחק היה בן 711 או בן 712?
 האם יצחק היה בן 713 או בן 714?
 האם יצחק היה בן 715 או בן 716?
 האם יצחק היה בן 717 או בן 718?
 האם יצחק היה בן 719 או בן 720?
 האם יצחק היה בן 721 או בן 722?
 האם יצחק היה בן 723 או בן 724?
 האם יצחק היה בן 725 או בן 726?
 האם יצחק היה בן 727 או בן 728?
 האם יצחק היה בן 729 או בן 730?
 האם יצחק היה בן 731 או בן 732?
 האם יצחק היה בן 733 או בן 734?
 האם יצחק היה בן 735 או בן 736?
 האם יצחק היה בן 737 או בן 738?
 האם יצחק היה בן 739 או בן 740?
 האם יצחק היה בן 741 או בן 742?
 האם יצחק היה בן 743 או בן 744?
 האם יצחק היה בן 745 או בן 746?
 האם יצחק היה בן 747 או בן 748?
 האם יצחק היה בן 749 או בן 750?
 האם יצחק היה בן 751 או בן 752?
 האם יצחק היה בן 753 או בן 754?
 האם יצחק היה בן 755 או בן 756?
 האם יצחק היה בן 757 או בן 758?
 האם יצחק היה בן 759 או בן 760?
 האם יצחק היה בן 761 או בן 762?
 האם יצחק היה בן 763 או בן 764?
 האם יצחק היה בן 765 או בן 766?
 האם יצחק היה בן 767 או בן 768?
 האם יצחק היה בן 769 או בן 770?
 האם יצחק היה בן 771 או בן 772?
 האם יצחק היה בן 773 או בן 774?
 האם יצחק היה בן 775 או בן 776?
 האם יצחק היה בן 777 או בן 778?
 האם יצחק היה בן 779 או בן 780?
 האם יצחק היה בן 781 או בן 782?
 האם יצחק היה בן 783 או בן 784?
 האם יצחק היה בן 785 או בן 786?
 האם יצחק היה בן 787 או בן 788?
 האם יצחק היה בן 789 או בן 790?
 האם יצחק היה בן 791 או בן 792?
 האם יצחק היה בן 793 או בן 794?
 האם יצחק היה בן 795 או בן 796?
 האם יצחק היה בן 797 או בן 798?
 האם יצחק היה בן 799 או בן 800?
 האם יצחק היה בן 801 או בן 802?
 האם יצחק היה בן 803 או בן 804?
 האם יצחק היה בן 805 או בן 806?
 האם יצחק היה בן 807 או בן 808?
 האם יצחק היה בן 809 או בן 810?
 האם יצחק היה בן 811 או בן 812?
 האם יצחק היה בן 813 או בן 814?
 האם יצחק היה בן 815 או בן 816?
 האם יצחק היה בן 817 או בן 818?
 האם יצחק היה בן 819 או בן 820?
 האם יצחק היה בן 821 או בן 822?
 האם יצחק היה בן 823 או בן 824?
 האם יצחק היה בן 825 או בן 826?
 האם יצחק היה בן 827 או בן 828?
 האם יצחק היה בן 829 או בן 830?
 האם יצחק היה בן 831 או בן 832?
 האם יצחק היה בן 833 או בן 834?
 האם יצחק היה בן 835 או בן 836?
 האם יצחק היה בן 837 או בן 838?
 האם יצחק היה בן 839 או ב

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 301

פנינים לפרשת ויצא

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

ב"רמת הדסה" היו חלוקות השלל, כל הילדים חולקו לכל מיני מוסדות ממגזרים שונים. חברי הוועדה החלו לחקור אותי. וכך החל ויכוח בין חברי הוועדה. היהודי החרדי נלחם ככבשה אחת בן שבעים זאבים, עד שהצליח לשכנע את חברי הוועדה לשלוח אותי ללמוד בישיבה בכפר סבא. כך בחסד ה' זכינו אני, אחי ואחותי להגיע למקומות תורה

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, על הסיעתא דשמיא, שמכוחה זכה להגיע לישיבות ולעסוק בתורה הקדושה

בצורה נפלאה וברוממות מיוחדת שאפינה את אישיותו. הוא מסר את נפשו למען אלפי תלמידיו, בזמן בו החושך כיסה ארץ. כאשר עמד להקים את הישיבה בחיפה, הכל חשבו כי זהו חלום

ב-ו' בכסלו חל יום ההילולא של מורי ורבי, ראש ישיבת "תפארת ישראל", הגאון רבי דב מאיר רובמן זצ"ל, מחבר הספר "זכרון מאיר", אשר זכיתי להיות אצלו כבן בית.

לפני כתשעים שנה, בשנת תרפ"ה, הקים ראש הישיבה את ישיבת 'תפארת ישראל'. ובמהלך השנים יצאו מבין כתליה רבנים וגאונים, ביניהם רבי מנצור בן שמעון זצ"ל, רבי רפאל ביטון זצ"ל רבה של מגדאל, רבי רפאל עבו זצ"ל, אב בית הדין בתל אביב, רבי יששכר מאיר מאזוז שליט"א רבה של שכונת "רמת אשכול" בירושלים, רבי יונה עובדיה חבר בית הדין בירושלים, הרב טורצ'ין, רבי נתן נטע לנדמן רבה של חולון, ועוד רבים וטובים.

ראש הישיבה העמיד את הדת על תילה בעיר חיפה, שנודעה כ'עיר האדומה'. גדולי ישראל שבאו להשתקע בעיר, היו מת'יעצים עמו, כיוון שהוא הקים עולה של תורה בעיר. היה לו כח הנהגה, הכל היו פונים אליו לעצה, ובכל אירוע תורני היה מוזמן לשאת מדברותיו. הוא היה מעורה מאוד בחיי הקהילה ואהוב על כולם. כל כולו היה חינוך והדרכה, והכל

באספמיה. מה לכהן בבית הקברות? מה לתלמיד חכם, גדול בתורה, מחניכי ישיבת קלם - בעיר חיפה שכל כולה טומאה, אסלאם ונצרות, ואפילו הנמל בה עובד בשבת?!

אולם רבי דב מאיר דבק במידותיו של יעקב אבינו, שאמר: "ואנכי לא ידעתי", ואם הייתי יודע את קדושת המקום, לא הייתי ישן אלא עוסק בתורה כל הלילה. מי שאוהב תורה - אינו שבע מתורה. מי שאוהב מצוות - אינו שבע מהמצוות!

את גודל התמדתו של ראש הישיבה אי אפשר לתאר. הוא היה לומד בשקידה עצומה ומחדש חידושים בעיון ובעמקות נפלאה. תמיד ראיתו יושב רכון על תלמודו, וכותב את חידושי התורה שעלו במוחו. פעם בשבוע היה ראש הישיבה מוסר בביתו לקבוצת תלמידים 'שיעור כללי' במסכת כתובות, בעיון ובעמקות ובדרך לפלול. על לשונו היו שגורים דברי רבותינו המפרשים, הראשונים והאחרונים, באופן נפלא מאוד. דרכו בלימוד הייתה על פי סברא, פלאי פלאים, תענוג עילאי היה להשתתף בשיעוריו הנפלאים.

מספר פעמים התארחתי בביתו בסעודות שבת בימי 'בין הזמנים'. כל הסעודות היו מתובלות בדברי תורה, כל הזמן תורה, זו הייתה מהותו של ראש הישיבה!

טוב המלבין שיניים לחברו ממשקהו חלב

הרב רובמן זצ"ל היה אישיות מיוחדת במינה, שהייתה לשם דבר. כל כולו היה מוסר והנהגה ישרה, הסברת פנים לכל אדם וחביבות לתלמידים. מצד שני, קיים ראש הישיבה באצילות מופתית גם את מאמר חז"ל (כתבות קג ע"ב): "זרוק מרה בתלמידים".

בברכת יעקב אבינו ליהודה נאמר: "חכלילי עיניים מיין ולבן שיניים מחלב" (בראשית מט, יא). זכורני הסברו של ראש הישיבה זצ"ל, אשר אסף אותנו בבית הכנסת מסביב לתיבה לאחר שהגענו למצוות, ואמר לנו כדברים הבאים:

"שערו בנפשכם, נערים חביבים! אדם הולך ברחוב ומחלק ממתקים לעוברים ולשבים, אלפי ורבבות אנשים מקבלים מידיו מיני מתקה. היתכן כדבר הזה? אולי יש לו מפעל לממתקים... מאידך גיסא, שערו בנפשכם, אדם ההולך ברחוב ומכה ומרביץ לכל העוברים ושבים, כל אחד מקבל ממנו סטירת לחי, היתכן כדבר הזה?

"כן! אומרת התורה הקדושה, הדבר אפשרי: 'חכלילי עיניים מיין', חיך לחברך ותן לו את עיניך, כי דבר זה חשוב יותר מנתינת יין! חברך מוותר על היין ומעדיף שתתן לו את עיניך ותחיך אליו.

חז"ל דורשים: "טוב המלבין שיניים לחברו יותר ממשקהו חלב, שנאמר (בראשית מט, יא) 'ולבן שיניים מחלב', אל תקרי לבן שיניים אלא ליבון שיניים" (כתבות קיא ע"ב). והם הם הדברים, גלה את השיניים לחבר ושאל בשלומו, כי דבריך חשובים ומועילים!"

כאן סיים ראש הישיבה ואמר: "שים לב וראה, כיצד החבר מתמלא שמחה ומחזיר לך חיוך, כמו שנאמר: 'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם' (משלי כז, יט), כיון שהמחיך לחברו, הרי הוא משמחו ומשול הוא לאדם ההולך ברחוב ומחלק לכולם ממתקים. מאידך גיסא, אדם ההולך ברחוב ברוגז ובעצבות, הרי הוא צובט את הזולת, מכה את כולם ומשול למי שמחלק סטירות לחי לעוברים ולשבים!"

הנאה מיוחדת הייתה לתלמידים לשהות בקרבתו של ראש הישיבה, אשר היה מרבה לספר סיפורים ולמשוך את לב התלמידים לתורה וליראת שמים. הוא היה סבלן גדול, וכשהוצרך להוכיח לא אמר מעולם את דברי התוכחה בצורה ישירה, אלא שזר אותם ברמז

בשיחתו השבועית. כמו כן, מעולם לא סילק תלמיד מהישיבה! אהב את התלמידים אהבת נפש, היה קשור אליהם בכל ליבו, משמח ומהנה אותם בכל עת מצוא. בכל ראש חודש היה נוטל שניים או שלושה בקבוקי יין, נכנס לחדר האוכל, מוזג לכל תלמיד כוסית יין ומאחל: "לחיים, לחיים!"

כך הוא שימח את התלמידים והחדיר בהם את אוירת ראש חודש. את שמחת הפורים במחיצתו אי אפשר לשכוח. ראש הישיבה היה משתעשע עמנו, וכולנו היינו שמחים וצוחלים סביבו.

עד הנה עזרונו רחמיך

באחת ההזדמנויות סיפר ראש הישיבה על גודל הניסים שנעשו לו, והודה לה' יתברך על חייו שניתנו לו במתנה.

באותה תקופה, עורקו היו סתומים לגמרי, והרופאים לא נתנו לו כל סיכוי לחיות. ראש הישיבה עבר ניתוח לב פתוח, והרופאים השתוממו לראותו נשאר בחיים כנגד כל הסיכויים. הם ישבו והסבירו לו שיש כאן דברים למעלה מבינתם, מעל דרך הטבע, שכן כל העורקים היו סתומים. "נברא לך עורק חדש!", טענו בפניו הרופאים, "ה' רצה לתת לך חיים במתנה, וברא לך עורק חדש!"... כך עמד ראש הישיבה בפני כל בני הישיבה, והודה בכל פה ולשון לה' יתברך, על גודל רחמיו וחסדיו עמו.

להשכיחם תורתך

הייתה לי סיעתא דשמיא מיוחדת, שמכוחה זכיתי להגיע לשיבות ולעסוק בתורה הקדושה.

כאשר ילדי עדות המזרח הגיעו ארצה מחו"ל ב"עליית הנוער", שיכנו אותם למשך תקופה בת חודש עד חודש וחצי במחנה מעבר ב'רמת הדסה' בצפון הארץ, ליד נהריה. לאחר מכן מיינו אותם ושלחו כל אחד ואחד למקום שאמור להתאים לו, לפי אופי וסגנון המשפחה. הורים רבים שלחו את צאצאיהם ארצה, כשהם סומכים על כך שבארץ ישראל הכל קדוש וטהור... אבל למעשה, ילדים רבים שבאו מבתי שומרי תורה ומצוות, נשלחו לקיבוצים חילוניים והתרחקו כליל ממסורת ישראל.

כאשר הוריי ביקשו לעלות לארץ ישראל, אמרו להם שליחי הסוכנות: "אתם אחת עשרה נפשות, אי אפשר להעלות בבת אחת משפחה כל כך גדולה. תשלחו קודם כל שלושה ילדים, ולאחר מכן נאשר לכם לעלות!"

שליחי הסוכנות אמרו זאת, במחשבה שעד שההורים יעלו ארצה, הם יוכלו לְשַׁמְד את הילדים. ולאחר מכן, כשההורים יעלו, יִשְׁמְדוּ גם אותם בעקבות ילדיהם. זה היה הדגם שעל פיו הם פעלו, על מנת להרחיק את עם ישראל ממסורת אבותיו.

באנו ארצה שלושה ילדים צעירים: אחותי שהיתה כבת ארבע עשרה, אני שהייתי בגיל אחת עשרה ואחי שהיה בן עשר. כשהגענו

למחנה המיון ב"רמת הדסה", אנשי ה"סוכנות היהודית" חילקו לבנים ולבנות מדים שכללו מכנסיים קצרים וגופיות טריקו. אבל אחותי לא הסכימה לכך בשום פנים ואופן ואמרה: "אם אני לא יכולה ללבוש חצאית, תחזירו אותי למרוקו, אני לא נשארת פה!". כשראו כי היא עומדת על דעתה, הלכו והביאו לה חצאית.

לפני שנפרדנו, אמי אמרה לי: "שמע בני, לך רק למקום שבו שומרים על שבת קודש, לומדים תורה ומתפללים!".

ב"רמת הדסה" היו חלוקות השלל, חלוקת השבי והמלקוח. כל הילדים חולקו לכל מיני מוסדות ממגזרים שונים. ישבה שם סוללה של כעשרים אנשים, ביניהם היו גם כן דתיים, ואחד ירא שמים מ"פועלי אגדת ישראל". והם התחילו לחקור כל ילד ולברר האם הוא בן למשפחה שומרת תורה ומצוות.

כשאחד מאנשי הוועדה שאל אותי אודות מוצאי, אמרתי לו: "במרוקו יש לסבא שלי בית כנסת משלו, ובו שבעה ספרי תורה, אשר הוא גם משמש בתור אכסנייה גדולה להכנסת אורחים וגמילות חסדים, אמי אמרה לי 'בני, לך רק למקום תורה!'".

אחי הגדול היה ירא שמים, אבל בבחרותו הוא נסע עם כמה מחבריו לעיר הגדולה קזבלנקה, כדי לעבד ולהרוויח כסף. חברי הוועדה שאלו אותי אם יש לי אחים. כשהשבתי בחיוב שאלו אותי במה עוסק אחי הגדול. כשעניתי כי הוא עובד כפועל בקזבלנקה, הם החלו לחקור אותי ולברר האם הוא שומר תורה ומצוות. וכך החל ויכוח בין חברי הוועדה. היהודי מ"פועלי אגדת ישראל" נלחם ככבשה אחת בן שבעים זאבים, עד שהצליח לשכנע את חברי הוועדה לשלוח אותי ללימוד בישיבה בכפר סבא.

כך בחסד ה' זכינו אני, אחי ואחותי להגיע למקומות תורה. למרות שהיה קשה לי ולאחי להיפרד מאחותנו הגדולה, עמדנו על כך שהיא תלך למדרשיה לבנות לבד.

מנהל הישיבה בכפר סבא, רבי אליהו חיים וויזניץ, היה צדיק קדוש. הוא ראה שאני אוהב ללמוד גמרא ואמר: "אני אלמד איתך!", ומאז הוא היה בא מידי בוקר, ומעיר אותי מוקדם. לאחר מכן היינו יושבים בבית הכנסת ולומדים עד התפילה.

הוריי נותרו בחו"ל למשך שנתיים, בהן לא יכולנו להתאחד עמם, עד שבמסירות נפש של ממש, הם אמרו כי פניהם מועדות לטנג'יר, כביכול כדי לחתן את אחי הגדול, כאשר למעשה הם התכוונו לעלות לארץ ישראל. אם היו תופסים אותם, היו הורגים אותם על המקום, חס ושלום. אבל בחסדי ה' הם הגיעו ארצה בשלום. היה זה לאחר שכבר הגעתי לגיל מצוות, ולמדתי בישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה, אצל הגאונים רבי דב מאיר רובמן והרב רפאל שפירא, בן אחותו של הגאון מבריסק זצ"ל. אבל רבים שלא זכו לכך - ירדו מהדת כליל.

בקבוצת המסע לארץ, היה בחור בשם יהושע, שהספיק כבר ללמוד בתלמוד תורה ובישיבה קטנה. הוא היה בן חמש עשרה, מבוגר קמעא משאר הילדים, והיה שר לנו בכל שבת "שלום עליכם" בקול נעים שחדר ללבי. היינו יושבים בחדר האוכל במרסיי שבצרפת או במחנה המעבר, והוא היה מזמר לנו את ה"שלום עליכם" במנגינה מיוחדת. אנשים רבים חזרו בתשובה בגלל ה"שלום עליכם" הזה,

שאותו אני שר בקלטות ובדרשות.

בכל "פשיטה" הייתי מתאר מה עושים כיום יהודים בליל שבת: איפה אילנה? - בתאטרון. איפה גילי? - הלך לכדורסל, איך השבת? תשעה באב...

לעומת זאת, כאשר אתה נכנס לבית יהודי, "אי זה בית אשר תבנו לי", השולחן ערוך, הנרות דולקים, ריח הדגים והחלות מפיץ אווירה של שבת קודש. והנה נכנס האבא, וכל הילדים נגשים אליו ומנשקים את ידו, "בניך כשתלי זיתים סביב לשולחןך", וכלם שרים ביחד: "שלום עליכם מלאכי השלום, מלאכי עליון, ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא"... במשך שנים הייתי שר בציבור את המנגינה העריבה שלמדתי מיהושע, והמנגינה הזאת חדרה ללבבות והשיבה רבים מעוון.

בדרך הלימוד

לאחר שהגעתי לארץ, מגיל אחת-עשרה עד גיל בר מצווה, למדתי הלכה ואת כל סדר 'זרעים' במוסד של "פועלי אגדת ישראל" בכפר סבא. בגיל שלוש-עשרה וחצי, אחרי בר המצווה, נכנסתי לישיבה הקטנה "תפארת ישראל" בחיפה. באותה תקופה, למדנו בעיקר גמרא בעיון, ומעט הלכה, שולחן ערוך, "חיי אדם" ו"חכמת אדם".

מורי ורבי, הרב רובמן זצ"ל, ראש הישיבה, התחנך בישיבת 'קלם', וזכה לשאוב משם את תורתו ומוסריו הנפלאים. הוא היה מתנהג עמנו באהבה כבנים ממש. חניך והדריך אותנו בלימוד התורה ובלימוד המוסר. והרבה ממה שזכיתי במעשי, הוא בזכות מורה הדרך שהתווה לנו את דרך הישר.

אחרי שלוש שנים נכנסנו לישיבה גדולה, שם עסקנו בפלפולים עצומים מבית מדרשם של רבי נפתלי טרופ, רבי חיים סולובייצ'יק ורבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל. למדנו את מסכת חולין, מסכת כתובות ומסכת בבא קמא. כשעסקנו בלימוד מסכת חולין, אמרתי לעצמי: 'הבה נצל את זה ללימוד הלכה למעשה'. לקחתי חברותא, ולמדתי עמו הלכה למעשה בשעות אחר הסדרים. החל מהשעה רבע לעשר בלילה, ישבתי עם החברותא ללמוד את כל ה'בית יוסף', הש"ך והט"ז. למדנו באופן יסודי את הלכות מליחה, בשר בחלב ותערובות...

לאחר מכן הרגשתי כי אני יכול לגשת למבחן. נגשתי ונבחנתי, וברוך ה' הצלחתי וקיבלתי היתר הוראה וסמיכה לרבנות, מהגאונים רבני העיר טבריה, הרב מאיר ועקנין והרב רפאל קוק זצ"ל.

אחר נישואי למדתי דיינות אצל מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל. במשך שלוש שנים למדנו חושן משפט ואבן העזר. הלימוד היה בעמל גדול, והבחירות היו מחמירות, בהן היה צריך למלא מהזיכרון מחברות שלימות. לא דף או שני דפים, אלא מחברת שלימה בת עשרים וארבעה דפים! היתה זו תקופה ארוכה של כתישה, בה לא חשבנו על שום דבר מלבד החומר הנלמד.

לאחר מכן התחלתי לעסוק בלימוד הלכות שבת ועוד, והשקעתי מאמצים מרובים כדי לדעת ולזכור כל הלכה. כל החיות של האדם נובעת מלימוד התורה, כשהוא חוזר ומברר ושואל וכותב פעם אחר פעם. באופן זה הדברים מתבררים ומתבהרים, ונקנים בנפש האדם.

(מתוך הספר 'משכני אחרים')

"אמא האריכה ימים, חיה עד גיל 93, והותירה אחריה כ-500 צאצאים, כולם יראים ושלמים ורבים מהם תלמידי חכמים מופלגים ומרביצי תורה..."

הצצה לרגעים מרגשים שתופסים את תשומת הלב בתוך מרוץ החיים השוטף

הרב יהושע לייבזון

בשבוע שעבר האזנתי, לשיחה מיוחדת של הגאון רבי אשר וייס שליט"א, על אמו הרבנית הצדקנית מרת פראדל וייס ע"ה. השיחה כולה היתה מאוד מרגשת, הגר"א וייס שליט"א דיבר על אמו עם כל הרגש הטבעי של אהבת בן לאמו, אבל היו שם שתי נקודות שתפסו את תשומת הלב שלי באופן מיוחד: סיפור, וגם 'זוארט' נפלא שאמר בשם אמו ע"ה. כשהוא ארט משלים את הסיפור באופן מלא. וכך היה המעשה: בהיותה נערה כבת 15 שנים, הגיעה הגב' וייס למחנה אושוויץ. היא הגיעה יחד עם בני משפחה רבים, כ-30 איש היו מקרב בני משפחתה, ובכללם אביה ואמה, אחיה ואחיותיה, הסבא והסבתא, דודים, דודות ובני דודים.

הם עמדו בתור שבו בוצעה הסלקציה על ידי אותו רשע ימ"ש, שהחליט בהינד עפעף מי ילך לימין ומי לשמאל. בעמדם שם, הם התנחמו זה בחברתו של זה, נכון שהם נמצאים במקום איום ונורא, נכון שהם איבדו את כל רכושם ונגררו לכאן בעל כרחם ברכבות משא, אבל לפחות הם ביחד, כל בני המשפחה.

ואז, כשהגיע תורם החל הרשע ימ"ש להפנות את כולם לצד ימין, ורק הנערה בת ה-15 היתה היחידה מכל בני המשפחה שנשלחה שמאלה. היא נחרדה ונבעתה, מאנה לקבל על עצמה את ההחלטה התמוהה, ובלי לחשוב פעמיים החלה לרוץ לימין, כדי להצטרף לשאר בני המשפחה, בעודה ממרה את פיו של הנאצי.

אבל הוא, הנאצי, לא ויתר לה, אחד מעושי דברו תפס אותה והשליך אותה בחוזקה לעבר הדרך הפונה לימין, כאילו היתה חפץ דומם וחסר נשמה. היא נפלה ארצה, נחבטה ונחבלה, ראשה הסתחרר עליה, וכשקמה על רגליה והפנתה את מבטה לעבר בני המשפחה, כבר לא ראתה אותם. הם נעלמו לבלי שוב.

עוד באותו היום כבר נעלמו כל בני המשפחה, ולאחמ"כ עלו בסערה השמימיה. ואילו היא, הנערה בת ה-15, נשלחה לעבודת פרך במחנה העבודה. "אותו נאצי רשע לא ידע שבמעשיו אלו היא מקים שבט בעם ישראל", אמר הגר"א וייס בדברים אחר אמו. "אמא האריכה ימים, חיה עד גיל 93, והותירה אחריה כ-500 צאצאים, כולם יראים ושלמים ורבים מהם תלמידי חכמים מופלגים ומרביצי תורה..."

אהבת עולם

אחרי השואה השתקמה הגב' וייס ע"ה, הקימה את ביתה עם

בעלה זצ"ל, והעמידה דורות לתפארת, בעודה עוסקת בהוראה ובהמשך מתמנה לכהן כמנהלת בבית החינוך לבנות בקריית צאנו בנתניה.

היא היתה אשה משכלת ויראת ה', ואף אמרות טהורות של דברי תורה שחידשה בעצמה נשמעו מפיה.

בדבריו הזכיר בנה הגר"א יבלחט"א, אימרה אחת משמה: אנחנו תמיד אומרים לפני קריאת שמע את ברכות קריאת שמע: "אהבת עולם אהבתנו", "אהבה רבה אהבתנו", "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת", "אוהב עמו ישראל" "הבוחר בעמו ישראל באהבה".

למה דווקא זה החלק בתפילה שבו אנו מזכירים שוב ושוב את אהבת הקב"ה לעמו ישראל יותר מכל מקום אחר בתפילה? למה דווקא לפני קריאת שמע?

אלא, היתה אומרת הרבנית מרת פראדל וייס ע"ה, לפני שיהודי אומר "שמע ישראל... ואהבת את ה' אלוקיך", הוא צריך קודם להבין ולהפנים כמה הקב"ה אוהב אותו. כשנבין כמה הקב"ה אוהב אותנו, האהבה שלנו אליו תתעצם ותתגבר עשרת מונים!!!

וזה המשפט שגב' וייס ביקשה לכתוב: "הכרת הטוב בלבה, חדוות חיים בקרבה".

כי אכן, למרות שעברה מה שעברה, למרות הקשיים העצומים שחוותה, היו שנותיה שוות לטובה! היא ראתה את הטוב שבכל דבר.

כי כשאדם מתבונן על העולם דרך עין טובה, דרך 'משקפיים של אמונה', מתוך הבנה והכרה שהקב"ה אוהב אותנו אהבה רבה, אהבת עולם, הוא נשאר עם חדוות חיים שמלווה אותו בכל מקום ובכל זמן.

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

{ אז נדברו }

פרשת ויצא תשפ"ב | לסדר: "והנה ה' ניצב עליו" | גליון מספר: 534

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון
בשירות פקס באמצעות
שיחת טלפון:

☎ 0795319191

רוצה שעוד אנשים יקראו,
כסוך, את העלון?

קדימה!

זה זמן להצטרף לשותפות
בה"ק להחזקת העלון..

ותהפוך שותף קבוע
בזכויות החזקת העלון!

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799 654321

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

תודה מראש!!!

מה החיזוק מול רדיפת הדת בימים אלו...?? תחילת פסוד"ז!!!

בימים אלו ישנה תחושה כבדה ומעיקה בהיבט המדיני... תחושה שמתנכלים אלינו... מנסים להצר צעדנו... יש פה מישהו שמנסה להילחם בכל הקדוש והיקר... נלחם ביידישקייט ומי יודע מה הוא עוד מתכנן להעיק לשכינה... באופן כללי יש תחושה של הסתרת פנים ואולי אפילו חילול ה'!!! שונאי הדת מרימים ראש... ואנחנו הנאמנים לה' ולתורתו נכנסים לכוננות ספיגה... **אבל!!! תרשה לי להציג את הדברים מזוית אחרת לגמרי...**

אם תשים לב: אנחנו כל יום!!! כל בוקר מחדש מתחילים את התפילה בשבח: **הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו...** ולא נעים להודות... אבל אנחנו פשוט לא שמים לב מה אנחנו אומרים שם... הודו לה'... **על מה? שירו לו זמרו לו!!! על מה???** שיחו בכל נפלאותיו... **על איזה נפלאות מדברים פה??** מה הנושא?? אתה יודע מה הנושא?? לא תאמין מה... **אלו כרת את אבריהם וגו'... בזהותכם מתי מספר... ויתהלכו בנזי אל גו'... לא הזניזו לאיש לעשקם ויכוח עליהם מלכים אל תזעו במשיחו ובנביאי אל תרעו!!**

מה כתוב כאן?? שה' הבטיח לאברהם שהארץ תהיה שלו... אבל תכל'ס... בשלב זה אברהם הוא סתם אזרח בודד... עולה חדש שאף אחד לא מתייחס אליו... ואת אף אחד כעת לא מעניין שה' הבטיח לאברהם משהו... בקיצור: אברהם במקרה הטוב היה אזרח... עוד אזרח... כעת אין לאברהם שום עמדת כח!!! פה בארץ כנען הוא לא תופס שום עמדת שלטון!!! אדרבה... הוא בן מיעוטים... עולה חדש מחרן... ובכל זאת!!! אברהם אבינו הוא איתן האזרחי!!! אתה יודע מה זה איתן האזרחי?? זה **אזרח האיתני!!!** אזרח מאוד מאוד חזק... כולם רועדים ממנו... אף אחד לא מעיז לנגוע בו לרעה... כולם מבינים שהאזרח הזה... נכון שהוא בסה"כ אזרח... אבל הוא **איתני!!!** ויכוח עליהם מלכים... אפילו המלך רועד להתחיל עם האזרח הזה... **ועל זה!!! על זה הודו לה' קראו בשמו...** על זה שירו לו זמרו לו... **אתה קולט למה דווקא על זה "הודו לה' קראו בשמו" יותר מכל שבח אחר??**

כי אם אני איש חזק... תפסתי עמדת כח... הצלחתי לקחת את השלטון (ביושר או לא ביושר) ועכשיו כולם מפחדים ממני... נו... זה לא מרגש... הרי תמיד יש את התורן שהוא כעת החזק שתופס את השלטון... אז הפעם זה אתה... אין פה גילוי חיבה של ה' יוצא דופן... **אז זהו שלא!!!** השבח הגדול של אברהם יצחק ויעקב שהם לא!!! לא תפסו שום עמדת כח... הם היו אזרחים עממיים לגמרי... ובכל זאת ויכוח עליהם מלכים... המלכים רעדו מהם... **זה השבח הגדול ביותר!!!** זה מפגן החיבה הגדול ביותר שה' הפגין לאבותנו הקדושים...

שים לב מה קורה עם יצחק אבינו בפרשה הקודמת... הפלשתים מתנכלים אליו... סותמים את הבארות שחפר אביו... לוקחים לו את התקציבים... סוגרים לו את בורות המים... ומה יצחק עושה?? **כלום!!!** הוא אפילו לא מנסה להתנגד... הוא הולך בתום לב (ואולי אפילו באדישות) ופשוט חופר במקום אחר... והופה... מצאנו מים... ועוד באר ועוד באר... עד שבשלב מסוים הם מגיעים אליו על ארבע ומבקשים ממנו לחזור אליהם בחזרה... לא בגלל שהוא פתאום עלה לשלטון וכעת חוששים ממנו... **לא!! ממש לא!!** אלא מאי? ה' פשוט מצליח את דרכו...

אתה קולט?? נו... תגידי לי: מה נראה לך יותר שירו לו זמרו לו??? שמישהו סותם ליצחק את הבאר ויצחק יוצא נגדו במאבק איתנים ומנצח. יצחק חוזר עם אותות נצחון... נצחנו בגדול..

אוו!!! שיצחק בכלל לא מנסה להתנגד... לא מנסה להילחם... ובכלל לא מחפש לנצח... אדרבה... הוא מוריד את הראש ונכנע... סתמתם לזי? שיהיה... אני נאלץ להמשיך הלאה... והוא רק חופר והופ... שוב חופר והופ... ותוך יומיים כל התקציבים שעשקו ממנו מבחוץ... פתאום מגיעים אליו בכפלי כפלים מהון אישי וההצלחה שה' מאיר לו פנים... **נו... מה יותר שבח??** זה!!! זה מה שאנחנו מודים לה' מידי בוקר!!! הודו לה'.. שירו לו... זמרו לו... על מה???

על בהיותם מתי מספר!! דווקא כמעט וגרים בה... על אותו הזמן שאבותינו היו דווקא בעמדת מיעוט... בעמדת חולשה **ובכל זאת!!!** ויכוח עליהם מלכים אל תגעו במשיח...

זה השבח הגדול ביותר... **ושתבין: מי מחבר את השבח הזה??** לא פחות ולא יותר **דוד המלך!! שהוא כן מלך!!** הוא המלך הראשון שדווקא כן נמצא בעמדת כח ושלטון ועם ישראל בתקופתו בשיא תפארתם... נכון נכון... אומר להם דוד המלך... נכון שה' הגביה קרננו למעלה אבל תדעו שעדיין זה לא השיא!!!... כי נקודת השיא הייתה דווקא כשאברהם יצחק יעקב היו כמעט וגרים בה... חלשים ונודדים... ולמרות זאת ה' היה עמדת הכח שלהם!! ולא חסרו דבר!

את המסר הזה אנחנו צריכים להפנים בימים אלו... שאמנם כולנו מודים שלהיות בעמדת כח ושליטה... זה מאוד נחמד... אתה מרגיש חזק ובטוח וזה טבעי... אבל לא לשכוח שעדיין!! הודו לה' קראו בשמו... זה דווקא כשאתה נמצא בעמדה מוחלשת כמו יצחק אבינו בשעתו... סותמים לך את הבורות... לוקחים ממך תקציבים... ולמרות זאת!!! ה' עוזר... ויזרע יצחק בשנה ההיא וימצא מאה שערים ויברכהו ה'... ובפרט כל אחד מאיתנו בנימה האישית שלו... גם אם הנתונים שלך הכי חלשים... הרקע שלך מסביב מספק לך את כל הסיבות להישאר אחרון בתחנה (ויש כאלו שגם דואגים להסביר לך את זה...) **אבל דווקא לא!!!** דווקא אתה הוא הפוטנציאל של שיחו בכל נפלאותיו... ה' יראה לכולם על אפם ועל חמתם שאת דכאי רוח יושיע... אל תבהל... אל תחשוש... שירו לו זמרו לו... קורא אליך דוד המלך... דוד לא מתרגש מאנשים חזקים... מי כמוהו יודע שגם גדולתו באה לו דווקא אי שם ממכלאות צאן... דווקא משם בוקע שבחו הגדול של ה' שהוא מושיע לאזרח שיהיה איתני!!! שירו לו...

ברוך הבא מסכת תענית... מאימתי מזכירין...

בשבוע הבא מתחילים בדף היומי מסכת תענית!!! אגב: למי שכבר אין לו סבלנות כל חודש להתחיל מסכת חדשה... אל דאגה... אתה עוד תתגעגע לזה... עוד שלושה חודשים מתחילים סדר נשים נזיקין ובעזה"ש יהיה הרבה שטייגן... אבל החגיגות החודשיות שיש לך כעת... זה כבר לא יהיה... **ובכן: מסכת תענית!!!** חשוב להדגיש שאת מסכת תענית כמעט כולנו למדנו... זו המסכת הקלה בה"א הידיעה... כמעט כל ילד בר מצוה שרוצה לעשות סיום זה או מסכת תענית או מסכת מגילה... אז זהו!!! שדווקא בגלל זה מומלץ ללמוד כעת את מסכת תענית... ממה נפשך... אם למדת אותה בתור ילד... אז הבנת אותה כמו ילד... היא אמנם מסומנת לך ב-וי... עשית עליה וי בתור ילד... אבל כעת הגיע הזמן גם ללמוד אותה... ומי שעדיין לא למד את המסכת הזו... אז אנא... לפחות למען הילדים... יום אחד הילד שלך עוד יבא עליך ויבקש ממך שהוא רוצה ללמוד איתך מסכת תענית... אז לפחות תדע אותה...

ובכן: במסכת תענית אין צורך להיות המרגיע הלאומי שזו לא מסכת קשה כי לכל הדעות היא לא קשה... אבל מה כן??? **למסכת הזו יש נושא מסוים!!!** נושא שמאוד חביב עלי... תנחש מה הנושא של מסכת תענית??? **תענית!!!** כן... לפעמים יש צורך בלעשות תענית...

ולמה זה כ"כ חביב עלי?? מה... אני אוהב לצום?? ממש לא!! (אגב: לי באופן אישי מאוד קשה לי לצום... יש כאלו שלא מרגישים צומות... אבל אני כן!!! קשה לי לצום... אני מחכה שיגמר הצום... מה אני אעשה... אני יותר אוהב לאכול מאשר לצום... תעשה משהו...) נו... אז למה הנושא של תענית כ"כ חביב עלי??

אני אגיד לך למה: מסכת תענית מכריזה כרוז אחד ברור!!! **שיש מה לעשות!!!** לכל אחד מאיתנו יש קשיים בחיים... התמודדויות... לפעמים מדובר בקשיים מינוניים... שורדים עם זה... צפים מעל המים... לא עושים עסק... אבל לפעמים מדובר בקשיים משמעותיים ש... שזה קשה!! זה משבית!! זה מצמית!! לדוגמא: קשיים בשידוכים... עוד חצי שנה... ועוד חודש... ועוד חודשיים... מגיע רגע קשה ש... די... אין לי כבר כח... ואז מה עושים???

בשעות הערב מחפשים עוד איזה סגולה שעדיין לא עשיתי... מחפשים בלוח מודעות איזה יארכיט של צדיק יש בדיוק השבוע שהמונים עולים ורואים ישועות... מקסימום אדון אז נדברו "חפר" לנו בראש שאפשר לדבר עם ה'... טוב... אז נדבר מידי פעם עם ה'... והלאה... סוחבים... **אדוני היקר: האם אתה יודע שיש כזה מושג הלכתי שנקרא "תענית יחיד"???**

אתה יודע שמי שיש לו צרה... חז"ל תקנו שיש כזה מושג שהוא מקבל על עצמו תענית במנחה שלפני כן... ואז למחרת כל היום הזה מוקדש לתשובה תפילה וצדקה... ויש עת רצון מיוחדת ביום הזה... וזה לא סגולה ולא עניין... אלא יש לזה תוקף דין דרבנן של תענית יחיד ויש לזה דין של נדר!!! זה לא משחק ילדים!!! יש פה בחינה של "יענך ה' ביום צרה..." ביום הזה התפילה מתקבלת יותר... האם פעם חשבת על כזה רעיון??

עכשיו: שלא תבין לא נכון!! אין לי שום עניין כעת להתחיל לעודד אנשים לצום... אין לי עניין לפרסם עכשיו שיש סימן שלם בשו"ע שנשכח... אני לא מחפש מצוות כאלו!! **רק מה כן??**

ההלו... **יש מה לעשות!!! יש!!!** כשהייתי בחור עברתי באחת הפעמים משבר קשה... וטפסתי על הקירות... אבל היות והייתי קצת מקורי... אז לכל הפחות ידעתי שיש מסלול שנקרא תענית יחיד שמקסימום הולכים על זה!!! אבל היות ואני לא אוהב לצום אז בהתחלה לא הלכתי על זה... אבל המשבר העמיק והמצוקה החריפה... ויום אחד דפקתי על השלחן סטופ!! חייבים לעצור את המצב... ניגשים לתענית... קבלתי ע"ע תענית במנחה... ולמחרת צמתי כל היום... וכל היום הייתי בתשובה ומעשים טובים... אמרתי ספר תהילים... ישבתי עם רשימות ועשיתי חשבון נפש מקיף... קבלתי קבלות וזעקתי לה' שיושיע אות... והישועה הגיעה... **ואז קלטתי מה הרעיון שעומד מאחורי המושג ששמו תענית**... (עכ"פ על דרך הפשט)... תענית זה סוג של **שביתת רעב!!!** חלילה... לא שביתת רעב מול הקב"ה... חלילה וחס!!! (זה מטיח דברים כפי מעלה) השביתת רעב היא **בייחס לעצמי!!!** אני סוחב איתי איזה מצוקה... ועוסק בלשרוד... סוחב וסוחב... ומי כמוני יודע שזה לא תכלס... לא תכלס לגרור רגלים... משהו פה צריך לקרות... צריך לשים את הדברים על השלחן ולהבין מה הסיפור... **אבל אתה יודע איך זה נראה... ס"ס החיים חזקים מהכל**... ויש שגרה שוטפת... וסוחבים... אוהו סוחבים... אנשים מסוגלים לסחוב בעיות במשך שנים ע"ג שנים... רק בגלל שהשגרה לא נתנה לעצור ולהגיד סטופ!!!

בא נעצור רגע... בא נחשב מסלול מחדש... ננסה להבין מה ה' רוצה... וזה בדיוק הסיפור של תענית... סטופ!!! עוצרים את מירוץ החיים... לא ממשיכים הלאה!!! **יש פה מה לעשות**... אני כעת מקדיש יום מיוחד לדבר עם ה' על הנושא הזה... והפעם זה יסודי... זה לא שאני אנדב לזה אי חצי שעה פה חצי שעה שם... לא!! סוגרים את המטבח!! סוגרים את הברז!! היום אני רציני... היום אני לא סחבק... (כן... ביום תענית יש דין מיוחד להיות כבובד ראש) היום הזה אני נעצר לפני ה'... עושה חשבון נפש וזועק ומתחנן לה' על המצוקה הפרטית שלי... **זו העוצמה של תענית!!!**

וזה הנושא של מסכת תענית. כעת עם הרקע הזה שנתתי לך... עם זה תכנס למסכת תענית... מסכת תענית מעבירה מסר אחד לאורך כל הדרך... יש בעיות?? לא מטייחים!! קראו עזרה... מכנסים את הקהל... עושים חשבון נפש... צמים שני חמישי ושני ומגיעה הישועה...

איזה כיף היה להם פעם!!! יהודי שחי ככה ידע שאם יש בעיות... יש גם פתרונות!! יש תכנית מה עושים... וממהמקום הזה חביב עלי מאוד הנושא של תענית... לא... הצום כמות שהוא דווקא די מרתיע אותי... אבל כמה שלא אהבתי לצום... הרבה הרבה יותר אהבתי לדעת שיש לי לאן לפרוץ!! כמו בן אדם שיש לו בעיות רטיבות בתקרה... הוא יודע שיש מה לעשות... קוראים לאיש מקצוע שמטפל בבעיה... אם יש חורים בשיניים הולכים לרופא שיניים... רגע... ואם יש בעיות שגם הרופא שיניים וחבריו לא יכולים לעזור... מה כאן אפשר לעשות??

אז הנה!!! יש מסלול... יש תכנית... יש תענית... יש תשובה תפילה וצדקה... (מכאן ואילך זכותך המלאה להחליט שיה לא כזה קריטי... לא שווה לי לצום יום שלם בשביל שידוך יבא דווקא עכשיו... או המשבר הנקודתי שאני עובר כעת לא שווה טיל עוצמתי בדמות צום... זה שיקול נורמלי... אבל...) לפחות לדעת שאם הקושי נהפך להיות בלתי נסבל יש מה לעשות... זו תחושה נפלאה ובעיקר אמיתית!!!

זה הולך להיות כל השפראך של מסכת תענית... יש בעיות?? גוזרים תענית עם כל האופטימיות לעתיד טוב יותר... ועכשיו למעשה: אנא ממך... אל תסיק מהמסכת הזו מסקנות שמהיום אתה מתחיל בסדרת תעניות... אבל לכה"פ להיערך לימי תפילה!!! ליום של תשובה סביב נושא ממוקד שמעיק עלי... ואני מקצה בשבילו יום... יום שבו אני לכה"פ עושה תענית דיבור כי אני כעת עסוק בלרצות את ה' בנושא זה... מאימתי מזכירין...

ניתן לקנות את הקונטרס

שתהא השלחבת-

עולה מאליה

ולא תהא עולה ע"י דבר אחר...

בענייני ימי החנוכה והמסתעף, מלוקט מתוך

מאמרים שנכתבו בגיליון זה,

בפלא': 0548446691 - 0527683095

ניתן להשיג במוקדי המכירה:

אופקים: שפירא: 0534112035

אחיסמך- שרגל: 0527171721

אלעד- 039073067

אשדוד- 0504120311

בית שמש: נהר הירדן 9 רמה ב', מ' צוויבל.

רחובות: 0548423047

תפרח: 0556705003

בני ברק: קבוץ גלויות 9 - 0556728458

חזון איש 34 (פינת דסלר, דריימוס) 0527117271

פתח תקווה: מרכז העיר 0504124235

ירושלים: מרכז העיר: רחוב נחמיה 10.

בית וגן: רח' הרב פרנק 29 קומה ב'.

רמת ד"ר: רובין 47 קומה ב'

רוממה: המ"ג 29 0527682281

הר נוף: 0533148861

קרית ספר: מרומי שדה 3 0527174781

חפץ חיים: 14 089742750

פיצוחי בראשית- ברכבלד: 0527137444

גרינ פארק- 0527644795

צפון: חיפה: שטיבלאך נדבורנא/ תפארת ישראל.

רכסים: הורדים 4' קריעלר לתאם 0548415410

ברמיאל- 0527136165 משפחת שטיימן.

חצור- קריה, יונתן בן עוזיאל 3/5 0583244899

עפולה- 0527686876

במוקדים הנ"ל ניתן גם לקנות את הספרים:

• "אהלבת" (כי ישמע

ה' קולי...) העוסק בענייני תפילה

ופתיחות רגשית בנימה אישית מול

אבינו שבשמים עד בא הישועה בע"ה.

• "ואהלבת" (את ה' אלוקיד)

העוסק בקבלת מלכות ה', כיצד

לקבל ולשמוח ולגדול מתוך הנתונים

שה' מועמיד בפני כל אחד מאיתנו

• "ויבאן"

העוסק בנושא התמודדות בשמירת

העניינים והמסתעף.

מילא החד פעמי.. אבל למה השמן צריך להתייקר???

מעשה שהיה כך היה... עובדיה הנביא נאלץ להחביא מאה נביאים במערה ולכלכל אותם. יש לציין שהוא לא קיבל תקציבים מאחאב... איפה תקציבים... שרת הבטחון איזבל דרשה להוציא אותם להורג... מי מדבר על תקציבים... ותכל'ס... עובדיה נאלץ ללוות סכומי עתק בשביל לכלכל אותם... ובזכותו נשאר מאה שרידים אשר ה' קורא... לעובדיה הנביא הצטבר חוב של עשרות מיליונים ובדיק אז הוא נפטרה!!! וכל החוב העצום הזה נפל לא פחות ולא יותר על הכתפיים של האלמנה הצעירה... יהורם (הבן של המלך אחאב) לא חושב פעמיים... הוא תובע ממנה להחזיר את החוב... אחרת יקחו לה את הילדים... מה עושה אשת עובדיה? **הולכת לבכות אצל שר האוצר!!!** לאלישע הנביא... אלישע... מה אני עושה??? יש לי חוב אדיר... ורוצים לקחת לי את הילדים...

נו... מה עושה שר אוצר כשהוא צריך לכסות גרעון???

מעלה את המיסים של החד פעמי ושל השתיה הממוטקת?? **לא!!!** לכתחילה לא!!! לכתחילה עדיף לחשוב על רעיונות יצירתיים איך להגדיל הכנסות ולהביא רווחים מהצד וככה לכסות גרעונות... נו... פונה שר האוצר לאלמנה ומנסה לחשוב יחד איתה: **ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך? הוציאי לי מזה יעך לך בבית? איזה השקעה ניתן להשקיע שתניב רווחים מהמנינות!!! ותאמר: אין לשפוחך כל בבית כי אם אסוך עבד!!!** כד קטן עם טיפה שמן... זה הדבר היחיד שיש לי בבית... אוהו... אורו עיניו של שר האוצר... טיפה שמן זה מכרה זהב!!! אנחנו נעשה מזה השקעה עם תשואה גבוהה... **ויאמר לבי שאלי לך כלבים מן הזוץ מאת כל שכניך, כלבים ריקים אל המעיט...** אלמנה לא שואלת שאלות... אם שר האוצר של קוב"ה ושכנתה אומר שיש פה השקעה אז יש!!! מיד הלכה והשאילה כלים מכל השכונה... סירים, גיגיות, חביות, חד פעמי... מה לא... כל הבית מפוצץ בכלים ריקים... כעת סוגרים את הדלת!!! והיא מתחילה לשפוף וזה נשפך ונשפך והתמלא על גדותיו... נו... תביא עוד כלי... והיתומים **הם מוציאים אליה הויא מוצקת,** וכך כל הכלים בבית התמלאו בשמן... הנה... שר האוצר הצליח להביא הכנסה מהצד!!! הצליח לעשות **ייבוא** מיוחד של שמן שאיתו נכסה את הגרעון!!! דא עקא!!! **והוי כמלאות הכלים ותאמר אל בנה הוציאה אלי עוד כלי, ויאמר אליה אין עוד כלי... ויעמוד** **השמן!!!** אוי אוי אוי... נגמרו הכלים... ברגע שנגמרו הכלים הסתיים היבוא... **ויעמוד השמן!!!** אין יותר שמן...

כעת שוב מזעיקים את שר האוצר... יש לנו בעיה... נכון... הבאת לנו ייבוא אדיר כמה עשרות אלפי ליטרים של שמן... אבל עשינו חשבון שאחרי הכל... גם אם אנחנו מוכרים את כל השמן הזה אנחנו מצליחים לכסות רק שתי שלישי מהחוב... אבל עדיין!!! עדיין נשאר לנו עוד איזה שלוש מיליון בחוב שאת זה עדיין לא כיסינו... מה נעשה

שלא היה עוד כלי... ואז עמד השמן והייבוא נעצר... **נו... מה כעת עושה שר האוצר???**

נו... מה עושה שר אוצר מסור שאחרי כל ההכנסות והרווחים שהוא ניסה לייבא... עדיין!!! עדיין נשאר בור וגרעון שצריך לכסות אותו?? נו... מה עושה כיום שר אוצר שצריך לממן את הבדואים בנגב?? אין ברירה!! מעלים מיסים!!! אז להבדיל... גם כאן אין ברירה... **ויעמוד השמן!** דורשים חז"ל: מה זה ויעמוד השמן?? **התייקר השער של השמן!** (ויעמוד מלשון עמד השער...) כלומר: אלישע מנסה למנוע את עליית המחירים... הוא מצידו מייבא שמן מבחוץ... אבל ברגע שאין עוד כלי... זהו... כעת נאלצים לגשת למסלול ב'... אין ברירה... אלישע הנביא יוזם עליית מחירים של השמן... אוהו... ברגע שעלה המחיר של השמן... כעת- כמויות כאלו של שמן בשילוב המחיר העדכני... כעת הצלחנו לכסות לגמרי את החוב!!!

ע"כ מפורש בנביא ובדרשות חז"ל... כעת אתה קולט מה כתוב פה???

אלישע הנביא הוא שר אוצר לכל דבר!!! הוא מארגן יצוא מיוחד של שמן שהגיעו ביבוא מיוחד מהשמים... אם זה לא מספיק... אז הוא דואג לעליית מחירים... הוא משחק במדדי השערים היציגים כאילו הוא יושב שם במשרד האוצר... עכשיו: אתה מבין לבד שאלישע הנביא בכלל בכלל לא היה שר האוצר!!! בממשלה של המלך יהורם היה שר אוצר אחר לגמרי!!! היה משרד אוצר... והיו שם גזירות לכליות קשות מאוד על עולם התורה... (ואם מאה נביאים צריכים להתחבאות במערה זה לא בדיחה... זה גזירות שהגיעו מהממשלה שהייתה אז!!! המצב שלנו **הנה לעומתם**... אוי ואבוי למי שמעזיז לכפור בטובתו של מקום ולומר שאנחנו נמצאים כעת בגזירת שמד...) וזה לא סתירה לרגע שיש שני שרי אוצר במקביל!!! יש שר אוצר בובה שיושב לו שם במשכן הכנסת של המלך יהורם ומה שנגזר בר"ה הוא השחקן והחתול השחור שעושה את העבודה השחורה שמייצג כאילו הוא אחראי על זה... **ובמקביל!** אי שם רחוק רחוק ממשרדי הממשלה... אי שם באבל מחולה... יושב לו איש האלוקים אלישע הנביא... שהמפתחות האמיתיות של האוצר נמצאות בידיים שלו!!! ואם הוא החליט לכסות את החובות של האלמנה עובדיה... זה יקרה ויקרה!!! איך בדיוק???

אל תשאל... זה מאוד מסקרן ותמיד זה יפתיע... שר אוצר שבורא עולם מסר בידיים שלו את השפעת העולם... אין גבול ליכולת הייצרית שלו...

רק לשבר את האוזן: אתה מכיר את המושג שנקרא "לא דובים ולא יער"?? להוי ידוע לך: מאיפה מגיע המושג הזה?? **מאלישע הנביא!!!** שאתה יכול להסתכל פה באופק ולראות שאין דובים ואין יער ואין שום דבר באופק... אבל ברגע ששר האוצר אלישע הנביא שיושב על השיבר של בורא עולם... אם הוא החליט מאיזושהי סיבה שיצאו כעת דובים מיער... אז פתאום נברא יער ונבראו דובים ויצאו דובים מהיער... זה מה שקורה כשיש לך עסק עם שר אוצר שיראת ה' היא אוצרו... וה' מפקיד בידיים שלו את כל המערכת כולה... אין גבול ליכולת שלו...

ואז יום אחד בהיר... שני שרי האוצר נפגשים!!!

מה קרה?? בעוונותיהם של ישראל יש מצור... חיל ארם צרים על שומרון... ויש רעב איום ונורא... ואז מתקיים הפסוק "ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן..." ושר האוצר בממשלה של המלך יהורם מרים ידיים... אין לו כבר מה לעשות... ואז המלך יהורם נדחק לפניה **ונאלץ להבין בדרך הקשה** שכנראה שיש שר אוצר אחר!!! שהמפתחות האמיתיות נמצאות אצלו... הוא פתאום מבין שכנראה שאלישע הנביא הוא הוא שר האוצר!!! ואז יהורם שולח שליחים לשר האוצר אלישע הנביא וברגע שהם מגיעים...

אה... אומר אלישע הנביא... אתם מודים ומכירים ששר האוצר זה מי שיראת ה' היא אוצרו?? כן?? אתם מוכנים להכיר בזה??

באותו רגע נעמד אלישע הנביא ומכריז: ויאמר אלישע, שמעו דבר ה' כה אמר ה', כעת מחר סאה שעורים בשקל... בשער שומרון!!! היות ומיניתם אותי לשר האוצר... אז מתוקף תפקידי כשר האוצר אני חותם כעת על צניחה תלולה במחירים!!! ממחר הולך להיות פה שפע של אוכל... שפע של מזון... הכל ברבע מחיר... ואז!!! ברגע שההכרזה הדרמטית של אלישע מגיעה לאזניו של שר האוצר החילופי בממשלה של יהורם... הוא ממש נעלב עד עמקי נשמתו... מה?? אלישע הנביא נהיה שר האוצר במקומי?? מה הקשר?? **אני פה שר האוצר!!!** אני יודע מה יש בקופה הריקה... מאיפה הוא מפריח הבטחות כאלו באוויר?? ויאמר השליש אשר למלך נשען על ידו... ויאמר: הנה ה' עושה ארובות בשמים היהיה הדבר הזה?? השליש ממש כועס על ההתערבות של מישהו זר לגמרי בענייני האוצר... עונה לו אלישע הנביא: הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל!!!

ולמחרת קרה מה שקרה... וחיל ארם לפתע ברחו והשאירו את כל המחנה פתוח... כולם יצאו מהמצור והתחילו לאכול ולבזוז מכל הבא ליד... ואז!!! יהורם קרא מהר מהר את שר האוצר... ההלו... תעשה שם סדר... המחירים צונחים... אנחנו באינפלציה... והשליש הגיע מהר וניסה לשמור על השער!!! ניסה להתעקש שהמחירים לא ירדו!!! וימחצו אותו העם בשער וימות... מה קרה?? דורשים חז"ל **על עסקי שערות!!!** לא האמנת לנביא... לא הפנמת שה' מוסר את משרד האוצר בידיים של העובד ה' שיראת ה' היא אוצרו... אין בעיה... תשאר עם האוצר שלך... עם הקופה הריקה של האוצר... וירמסו אותו העם בשער וימות!!!

אם גלגלה ההשגחה העליונה שאנחנו סובלים משר האוצר... מי יודע אם זה לא בשביל שאנחנו נתחיל להפנים ולקלוט מי הוא שר האוצר האמיתי... **תבין:** כל הרעב האיום והנורא שהיה בזמנו של המלך יהורם... כל המטרה היתה להצמיד את יהורם לפינה... ולהביא אותו להכרה והבנה שקיים פה שר אוצר אחר וברגע שתכיר בו ותתן לו את המנדט והוא יגזור וזה מה שיקרה!!! כן... גם עכשיו שיש לנו צאר אוצר... זו ההזדמנות להתבונן ולהפנים מי הוא שר האוצר האמיתי... ולהפנים ולהבין ששר האוצר

עוד מעט יהיה קורונה ואתה תתעשר מזה. בקיצור: זה כמו שתי אוטונומיות לא קשורות!!! שרי אוצר!!! וכל אחד היה בוחר לאיזה ממשלה הוא משתייך...

וככה זה גם היום!!! כל השאלה היא: האם אנחנו מכירים בזה??

כן... יש ראש ממשלה חילוני... אני מצדי מוכן לקרא לו מלך ישראל... (הוא דווקא מאוד יתפרגן מזה...) כן... אבל במקביל למלך ישראל יש את אלישע הנביא שכשמלך ישראל בא לבקר אותו אלישע מתנכר אליו ולא מוכן אפילו להסתכל לכיוון שלו... הוא לא צריך אותו ולא רואה צורך להתייחס אליו... (עייני מלכים ב' ג') אם רק נקלוט שאנחנו יראי ה' וחושבי שמו... יש לנו ראשי ממשלה משלנו... אם נסכים לקבל על עצמנו שממשלת הדור תהיה מסורה בידם של גדולי ישראל... שבינינו... אתה יודע טוב מאוד מי הם גדולי ישראל?? זה כל אלו שאנחנו בורחים מהם... אלו שאומרים לנו את האמת שלא מתחשק לנו לשמוע אותה...

אם נפסיק לברוח מהאמת הזו... אם נסכים להיכנע לה ולקבל את היראת שמים הצרופה הזו... אז מפתחות האוצר הזה יהיו בידם ואז מסרת גיבורים ביד חלשים וטמאים ביד טהורים וזדים ביד עוסקי תורתך...

אבל זה תלוי בנו!!! זה תלוי בקלפי שלנו שתמיד מחכה לנו!!!

האם ניתן להם את הקול שלנו או לא... האם ניתן להם את ממשלת הדור... או שנהיה עסוקים בראש הממשלה ושר האוצר שיושבים שם ולהם נמסור את עצמנו... האם נמשיך לשרוף את הזמן שלנו לכל חילופי הקריאות גנאי הרדודות שיש שם בכנסת... או שנמיר אותם לקחת את החוק לידיים... להתחיל להרבות בעמל התורה או בשמירה עוד יותר הדוקה מול מפגעי דורנו ואז אתה בעצמך תזכה להיות יראת ה' היא אוצרו... אתה בעצמך תהיה זה שאין הפרגוד ננעל בפניו ותפילתך תתקבל וכל הברכות מסורות בידיים שלך... מי מתרגש משר אוצר בו בזמן שהאוצר האמיתי בידיים שלו... ואז יתקיים בנו מקרא שכתוב: ויכח אליהם מלכים אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו... הודו לה'... שירו לו זמרו לו...

לנו זה להבין שלעובדי ה' יש ראש ממשלה ושר אוצר משלהם... אצלנו ראש הממשלה זה העוסק בתורה לשמה... נותנים לו מלכות וממשלה!!! (כן... כבר מאז פרשת לך לך ה' הפקיד את אברהם אבינו ואמר לו: כל הברכות מסורים בידך... כל השפע של העולם בידיים של מי שנאמן לה'... בברית מילה ה' הבטיח לאברהם ואתה את בריתי קודש... אם אתה תשמור על הקדושה שלך ועל העניינים שלך ולא תחשף לכל מיני תכנים לא טהורים והרי "ואני הנה בריתי איתך..." אם אתה תמסור אלי את הקדושה שלך! אני אמסור בידיים שלך את כל השפע של העולם...) זה ברית שה' כרת כבר עם אברהם אבינו... שהצדיק ששומר על קדושת הברית הוא זה שיושב על השיבר של כל השפע של העולם!!! יושב לו בחור קדוש וכל השיבר של העולם מסור בידיים שלו... אם נאמין ונכיר בזה... ונתחיל להעריך את השיבר שעליו אנחנו יושבים... אנחנו יכולים להיות רגועים... שר האוצר יכול להמשיך להמיט עלינו מיסים וארנוניות... ואילו העובד ה' יקבל את הניסים היומיומיים להביא שמן משמים ולייקר את השער לפי העניין...

סתם ככה... רק לשבר את האוזן: אנחנו חושבים שהמושג של ממשלה חילונית רודפת דת זה מושג חדש של מדינת ישראל... אז זהו שלא!!!

המושג הזה כבר היה לאורך ההיסטוריה של נביא מלכים א' וב'...

לאורך כל הדרך היה שני מצבים בכלל ישראל... היה **מלכות ישראל!!!** והיה **מלכות יהודה!!!** מלכות יהודה זה המצב האידאלי שאליו אנחנו מייחלים... שמה זה אומר?? שיש פה ממשלה שכל כולה צדיקים ועובדי ה'!!! שר הבטחון זה בניהו בן יהוידע שעושה מלחמות ה' עם טבילות ויחודים... שר האוצר אחראי להוציא את כל התקציב כמעט על רצון ה'... (אם בתקציב הנוכחי יש 600 סעיפים... אז במלכות יהודה התקציב הוא 613 סעיפים... כל מצווה והתקציב שלה...) שר המשפטים אחראי על האכיפה של מלכות ומיתות ב"ד למחללי שבת ומכת מרדות למי שאכל פגי שביעית... בקיצור: ממשלת הדור היתה מסורה לרצון התורה! זה המצב האידאלי... זה מלכות יהודה במיטבה... וזה מה שיהיה כשהמשיח יבא... מה שנקרא: **שהשלטן לפנך!!!** (כמובן מלכות יהודה כשהייתה במיטבה... לא תמיד ככה זה היה)

לעומת זאת מלכות ישראל?? מלכות ישראל זה היה נראה פחות או יותר כמו שאנחנו נראים עכשיו... המלך היה רשע... הממשלה והרשות המוחקת היתה מנותקת מהתורה ונלחמת ביידישקייט... שר הבטחון היה עסוק בלהילחם נגד בני הנביאים... ושר האוצר היה מקצץ להם תקציבים... ואי שם!!! הרחק מהשאון הייתה מתנהלת לה ממשלה בפני עצמה... יושבים להם בני הנביאים... ואליהו הנביא הוא ראש הממשלה... (על משקל נותנין לו מלכות וממשלה...) אלישע הנביא הוא שר האוצר לצורך העניין... וכל יהודי שיש לו בעיות עם פרנסה... אז תלוי!!! תבחר לאיזה ממשלה אתה שייך... אם אתה עובד ע"ז... אז אתה מופקד לחסדי המלך אחאב ואיזבל... תגש שם למשרדי הממשלה בשומרון... שיעזרו לך... (והם היו עוזרים... בדיוק כמו היום... היו שם תקציבים לחתולי רחוב...) אבל אם אתה שייך לעובדי ה'... אז יש לך שר אוצר כאלישע הנביא בשעתו... והוא עושה ניסים ומייבא לך משטחים של בקבוקי שמן מהשמים או לחילופין אומר לך בנבואה לקנות סטוק של מסכות ואלכוה'ל כי

האמיתי זה האדם השלם בקדושת יוצרו!!! זה אותו אברך שיושב בכלל ועמל בתורה מתוך הדחק... זה אותו בחור ישיבה רווק הדר בעיר ועומד בניסיונות בגבורה ואינו חוטא... זה כל אותם יהודים יראים ושלימים שעומדים בניסיונות של הדור שלנו ויראת ה' היא אוצרים!!! וה' מוסר בידיים של הצדיק הזה את כל הברכות והשפע של העולם!!! כן... זה לא סתירה לרגע שהרחק הרחק מבית המדרש יושב לו איזה בובה מדברת והוא גוזר גזרות!!! מעלה מיסים!!! ומה שהוא גוזר מתקיים כי כך גזרה חכמתו יתברך בלי כל קשר אליו... אבל אם אנחנו רוצים שיוני... אם אנחנו רוצים ששר האוצר יקל עלינו את עולו... הכתובת היא לא אצל הבובה... הכתובת היא אצל אותו רב שאנחנו לא כזה אוהבים אותו... כי יראת ה' היא אוצרו!!! ומהמקום הזה הוא תובע מאיתנו להתרחק מפגעי הטכנולוגיה... הוא תובע מאיתנו במילי דשמיא... ואם אנחנו נקבל ממנו... כך אז ה' מוסר דווקא בידיים שלו את המפתחות של האוצר של כל השפע של העולם... תפנה **אליו...** תבקש **ממנו** ברכה... מתוך נכונות לקבל ממנו!!! מתוך הכרה שהשפע הגדול של העולם מגיע מקיום רצון ה' ורק משם!!!

שים לב: מתי אלישע הנביא מקבל את הכח לפעול בתור שר אוצר???

כשהוא מקבל את המנדט!!! רק כישראל מכירים בזה שהוא שר אוצר!!!

אותו סיפור בזמנו של אליהו הנביא... שיש רעב במשך שלוש שנים... טיפה אחת של גשם לא יורדת... אנשים מתים מצמא ומסתובבים בתזונה ברחובות קריה... ואיפה זה נגמר? שיום אחד אחאב מחליט לבא לאליהו הנביא... באותו יום אליהו מכריז לננוס את כל ישראל להר הכרמל ומיד מגיע גשם... רבינו אליהו: איפה הייתם עד עכשיו?? אם אתה כזה שר האוצר... שהמפתח של הגשמים בידיים שלך וברגע שאתה רק מכריז "כי קול המון גשם..." מיד מגיע שטפון של ברכה וישועה... אז איפה היית שלוש שנים?? שלוש שנים אנחנו כבר מייחלים לרגע הזה... אז למה נתת לנו לרעוב עד עכשיו?? זו שאלה נוראה!!!

מה עונה אליהו הנביא?? כן!!! אני שר האוצר... אבל עד כה אף אחד לא הכיר ביי!!! אני צריך לברוח מאחאב כדי שאיזבל לא תהרוג אותי... ברגע שלא מכירים בי כשר האוצר אני לא יכול להשפיע... אני יכול להשפיע רק על אלישע ועל עוד כמה בני הנביאים שמכירים שהאוצר נמצא אצל מי שיראת ה' היא אוצרו... אבל לכלל ישראל אני לא יכול לעזור... אבל ברגע שאחאב התחיל לחפש אותי!!! ברגע שהוא הפנים ששר האוצר זה מי שנוטר ברית ושומר על העניינים שלו ועל קדושתו... מיד "לך אראה אל אחאב ואתנה מטר על פני האדמה" כעת אפשר להשפיע

יש לנו שרי אוצר!!! יש לנו מלכות וממשלה נפלאה... אבל אנחנו לא מכירים בזה!! אנחנו יותר מידי מבוהלים ונעלבים מאיזה שר אוצר וראש ממשלה שלא הולכים בקו שלנו... כל מה שנותר

ברוכים הבאים לסדר א' בישיבת 'קדמו עיני אשמורות' חורף התשפ"ב.

ברוך הבא לתחילת זמן בבית המדרש "קדמו עיני אשמורות..." אה... אמחיה... סו"ס הגיעו לילות החורף הארוכים והמתוקים... בשעה 4.30 בצהריים אני רץ מהר מהר למקווה... בשעה 4.45 מתחיל הערב שמש... בשעה 5.10 אני רץ מהר לקרא ק"ש של ערבית ולסמוך גאולה לתפילה של ערבית... ואז אני חוזר הביתה... ואוכל ארוחת ערב בטהרה!!! (כן... צר לי... למרות שקבלתי על עצמי דברי חרות שזה אומר שאני אוכל חולין בטהרה... אבל למייעשה בישום המעשי... אני זוכה לאכול חולין בטהרה **רק בארוחת ערב**... כי במשך היום אני מתחנך עם כל מיני אנשים ואני גאלץ לנגוע בכל מיני כלים ללא חזקת טהרה ולשבת על ספסלים שלא בדוקים מטומאת זיבה כך שבמשך היום אין לי את הפריבילגיה לאכול חולין בטהרה... אבל אז מה!! חבר לא חייב להיות אחד שכל היום הוא טהור... העיקר שהוא דואג להיטהר!!! העיקר שהוא יודע לעשות סוף לטהרה!! וזוהו אני בסיידר... אני כל יום מחדש נטרה לארוחת ערב בטהרה...) ואז בשעה 6.00 אומרים לילה טוב והולכים לישון... כן... צריך לנצל את השקט... התרגולים לפני חצי שעה הלכו לישון ואני מיד אחריהם... העולם נקי!! שקט!! דממה!! (אוי... רק לחשוב על זה שפעם השעות הכי נקיות שהעולם היה הכי טהור... היה זה בשעות הערב המוקדמות בעיקר שהאנשים היו עייפים מעמל היום וסתם ככה לא היה משתלם לבזבז שמן לתאורה שזה ברז של שמן ותחזוקה וימימית... מסילא לחשוב שבשעות הכי בוערות של הבילויים כיום... הרי בשעתו היה שקט ודממת אלחוט באותה שעה... אה... הלוואי עלינו... הלוואי...) **ויהי בחצי הלילה... דפיקה עדינה בדלת העירה אותי... אוהו... מאוחר... החברותא שלי כבר דופק בדלת... כן כן... אני צועק לו... התעוררתי... תבין: כעת לעת עתה!!** עדיין לא הושג תקציב לשמן למאור לתאורה במבואות החשוכים המובילים לבית הכנסת... אנחנו לא מתלוננים... העיקר שיש שמן למאור בבית המדרש עצמו (וגם מישהו כבר תרם עצים להסקה בלילות הקרים... **אנני לא נעים לומר**... אבל שישאר בינינו... הסיבה שיש כעת קצת מחסור בשמן למאור... זה בגלל שהתקציב של השמן למאור נשען בעיקר על הפשלה והמחדל של העם הארץ התורן שהפריש תרומת שמן בטומאה או שנטמאה התרומה!!! שאז התרומה אמנם ניתנת לכהן אבל מותר לו להשתמש בה רק שימוש של אורה ולא לאכילה... ובשבילו מדליקים את כל השכונה וכולנו על הדרך נהימם... נר לאחד נר למאה... ותכלס כעת אנחנו רק בתחילת עונת המסיקה של היתים וכנראה שפלשלת אורך זמן להגיע... אנחנו מצידנו... לא מחפשים "לבנות" על כאלו פסלות כי לתחילה אסור להפריש תרומה בטומאה... אבל סו"ס זה כנראה המציאות... לא יחדל אביון ועם הארץ מן הארץ... ויום אחד זה יקרה... התקציב הזה עוד יגיע...) עכ"פ בשלב זה ברחוב יש עלטה גמורה!!! וקצת מפחיד להסתובב ברחוב באמצע הלילה... ובפרט שתלמיד חכם אסור לו להלך יחידי בלילה הן מפני החשד ובפרט מפני המזיקים (שת"ח צריך לחשוש מהם יותר מכלום...) לכן אין ברירה אלא לתאם בינינו צעידה משותפת לכיוון הבית מדרש... ולכן נכון לתקופה זו מיד לילה יוצאים החברותא שלי והשכן שמסולו... הם יוצאים ביחד מהבית... הם עוברים בבית של ר' שלוימה ואוספים אותו... ואז הם עוברים אצלי... כשהם דופקים אני אמור להיות כבר מוכן... אבל כאמור... הפעם הם הרגע העירו אותי מהשינה... תחשוב שארבעה חבר'ה עומדים לי מאחורי הדלת ומחכים לי... אין לי יותר מידי זמן!! שהיתי כמה שניות כדי לא לקום מיד (דהוי סכנה...) נטלתי ידיים לסירוגין ככהן המקדש ידיו מן הכיור קודם עבודתו... ומיד התלבשתי בזריזות... ופתחתי את הדלת... אוהו... "בוקר" טוב לחברותא ר' יענקל ר' מוישה ור' שלוימה... אשתי הצדקנית חזרה וסגרה את הדלת מאחורי...

הולכים לבית המדרש... בדרך עברנו אצל עוד שלושה צורבא מרבנן... הגענו ביחד ששה תלמידי חכמים לבית המדרש... השעה כעת 12.30 בלילה... הבית מדרש כבר הומה רבנן... לא איברי ליליא אלא לגירסא...

אין זמן!!! בעוד שעתיים וחצי בלבד מתחיל פה השיעור היומי מפי רבי יוחנן!!! לבנתיים אני צריך להספיק את הגירסא היומית... הלילה אני מתכנן לגרוס את ה-192 שמעות שקבלתי מפי רבי יהודה אמר רב!!! אח"כ יש לי עוד 65 שמעות מפי אמר רב הונא אמר רב!!! אח"כ יש לי עוד 46 שמעות מפי אמר רב ששת אמר רב... ואני מקווה שאת כל זה אני אספיק עוד היום... (יש עוד הרבה מימרות ששמעתי מפי עוד אמוראים בשם רב אבל זה כבר לא להיום... את זה אשאיר למחר... חוץ ממאות מימרות נוספים ששמעתי בסו אמר רב שזה כבר גרסתי אתמול ושלשום) כן... אני תלמיד של רבינו הגדול רב המקום יהיה בעזרו... זכיתי לגלות לבבל וללמוד אצלו... וכאן בישיבה של רבי יוחנן המידע שאגור אצלי בראש מאוד מאוד נחוץ!!! כל נושא בסוגיה שרבי יוחנן אומר את דעתו... כל הלומדים רוצים לדעת מה רב אמר בסוגיה... ואז או שבדרך כלל נאלצים להמתין בסבלנות עד שכי אתה רב דימי או כי אתא רבין שהתפקיד שלהם להעביר מידע מישיבה לישיבה... **אוי!!!** או שיש אותי כאן שאני זוכר מהגירסא שלי שרב כך וכך אמר... ממילא יש לי נכס!!! השמונה מאות מימרות שמונתות בזכרוני בשם רב חייבת ריענון תמיד!! מידי חודש אני משתדל לשנן עליהם... וזה חוץ ממאות מימרות נוספות בשם שמואל וכל האריות שישבו שם לפני רב...) בקיצור: כל לילה אני זקוק לשלוש שעות לפחות... רק בשביל לזכור בכל יום זמר בכל יום" (סנהדרין צט:). שרבי עקיבא מזהיר ומצוה אותנו לחזור ולזכור שוב את הגירסא כמו זמר... כן... בדיוק כמו זמר ששוב ושוב שר את הליהט שלו... כדי לאבד את האוצרות היקרים האלו...

ואכן לאחר שעתיים וחצי מאומצות של העמדת הגירסא... אה... ברוך ה'... "אוקמי גירסא סייעתא מן שמיא..." לאחר הרבה עמל ויגיעה ה' נתן לי סייעתא דשמיא שהצלחתי לבנות גירסא במבנה ובסימנים מסוימים שהכל מונח אצלי בקופסא ב"ה ואני לא שוכח... (כמוכן שזה חוץ מעצם הלימוד הבסיסי של תורת כהנים וספרא וספרי... אני כעת התמקדתי רק בגירסא של **העניקת השמועה** שבוה אני מוכרח להיות זהיר טפי כי זה נכס מהלך שאין לי גיבוי!!!)

בשעה 4 לפנות בוקר רבי יוחנן נכנס לשיעור!!! כל התלמידים יושבים לפי כבודם בשורות... יש פה את האריות שיושבים מקדימה... אני כעת יושב בשורה השביעית... כאן אני מסוקס... יש פה את רב כהנא שיושב בשורה הראשונה ואת הגיס ריש לקיש שיושב לצידו רבי יוחנן... ר' יוחנן רק פותח פיו במימרא... וריש לקיש מתקיף אותו בעשרים וארבע קשיות... איזה ריתחא דאורייתא הולכת פה... ואדחכי והכי רווחא דשמעתא... איזה חידושים היו פה היום!!! לבנתיים תוך כדי השיעור האיר היום... רבי יוחנן העביר ידיו על עיניו וקרא ק"ש... לאחמ"כ זכירת יציאת מצרים... השיעור הסתיים וכעת אני דבר ראשון יוצא ומסדר את הדברים בגירסא ראשונה... אין לי הרבה זמן... אני צריך להתפלל תפילת שחרית ובשביל זה צריך הלכה פסוקה... והבלגן שהיה פה היום עם ריש לקיש והקושיות שנשארו עדיין ללא מוצא... עם כזה דבר אי אפשר לגשת לתפילה!!! אני חייב להכניס את הדברים לתוך איזה קופסא... ולהתמקד לכה"פ בהלכה אחת פסוקה שרבי יוחנן אמר היום בסוגיה... ועם זה לגשת... אז הנה... בדיוק היום רבי יוחנן דיבר קצת ענייני התעוררות והוא דיבר בעניין עקידת יצחק... היוצר הזה כשהוא בודק את הקנקנים... אינו בודק את הקנקנים החלשים אלא רק את החזקים... הדא הוא דכתיב: ה' צדיק יבחן... אוהו... הנה הלכה פסוקה... אל תקרי הלכות אלא הליכות! הליכות שכל בן אדם צריך לזכור שלפעמים דווקא שיש קשיים ומהמורות זו הוכחה לקנן טוב שהיוצר רק רוצה לבדוק אותו... אוהו... כעת אפשר לגשת לתפילת שחרית... אח"כ יוצאים בס"ד לעבודה... תזרח השמש יאספון... יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב... ומה אתה חושב? גם בעבודה אפשר לעשות הרבה הרבה שטייגן... שטייגן בישורת בדיני ממונות... שטייגן בנאמנות... שטייגן בנשאת ונתת באמנותה!!! אבל זה כבר לא בשבוע זה... אולי בהזדמנות...

הערה קטנה לאנשים של הרגע האחרון...

כידוע: יש את סוג האנשים שמגיעים תמיד בזמן... ויש את הסוג השני של השלמוולים שמגיעים תמיד מאוחר... כשכבר הכל סגור... ויש את הסוג השלישי... **את הכשרוניים!!!** זה אני ואתה שמגיעים תמיד בשניה האחרונה... אבל על הההשניה... שבדיוק רוצים כבר לסגור את החנות... בדיוק הרב כבר קם ורוצה ללכת... אבל טוב... אם הגעת כבר... אז תכנס... נחכה ונשאר עוד כמה דקות בשבילך...

ותמיד הסתפקתי: האם זה נקרא שהגעתי בזמן?? מצד אחד הוא כבר רצה ללכת... הוא מצידו רצה כבר לסגור... אבל מצד שני... תכל'ס... הספקתי... עובדה שהספקתי... הנה... הוא היכו בשבילי...

אז השבוע בדרך היומי מצאתי מציאה!!! הגמ' (ר"ה ל.) מדברת על זה שכשביהמ"ק היה קיים, אז כשר"ה חל בשבת היה כן אפשר לתקוע בשופר (לא כמו שאנו נוהגים היום) אבל יש בזה שני תנאים: **א**, שזה יהיה **פגני** בית דין. **ב**, שזה יהיה **בזמן!!!** **בזמן** שבי"ד יושבים **וכאן הגמ' מסתפקת בספק מאוד מעניין**: מה קורה אם הבית דין כבר התנערו לקום... והו... סיימו להיום... הולכים הביתה... והם כבר באים לקום... ופתאום הגיע ידידנו מהדקה ה-99... רגע רגע בי"ד... עדיין לא תקעת... טטטט... בית דין שוב מתיישבים... נו... שתהיה בריא... תקע... **מסתפקת הגמ': האם זה יועיל??** כי נכון אמנם שבית דין הסכימו שוב להתיישב בשבילי... אבל היות והם מצידם כבר התנערו לקום... אז אולי זה כבר לא נקרא **זמן** בית דין?? הנה לך בדיוק הספק שלי... והגמ' נשארת בספק ולא מכריעה... עכשיו: הנס הגדול שלי ושלך שהרמב"ם תכל'ס פוסק להלכה שזה בסיידר... הוא לא הפסיק את המועד... הוא יכול עדיין לתקוע...

אבל עדיין!!! בפשטות גם הרמב"ם לא התכוין לומר שזה נקרא להגיע בזמן... ובודאי לא משמע מדבריו שמצוה להגיע מאוחר... מה שבטוח!!! אם אנחנו אנשים של הרגע האחרון... יערב לנו... אבל אנא!!! לא על חשבון העיניים הטרוטות של בעל החנות או מי שזה יהיה שכבר מיחל ויושב על קוצים ומהכה לסיום העבודה... ואתה הוא זה שמגיע בדיוק בשעה הכי מעוצבת... (בינינו... כשרצית שיגמר כבר השיעור והר"מ כבעות המשיך עוד חמש דקות... רק עוד חמש דקות... אתה זוכר מה הרגשתי אז??... או בבקשה...) פינה של מחשבה של בין אדם לחבירו...

---(כעת הערה קטנה לאפרושי מאיסורא...)

בשנים האחרונות השתרש מנהג ישראל לאכול משולנט בליל ששי!!! עוד ועוד דוכני משולנט נפתחים... ויש בשר... וגם קישקע... יש כסאות ואפילו עיתונים... חוץ מדבר אחד שהרבה פעמים חסר...

הכשר!!! השגחה וכשרות זה משהו שמשום מה פסח על עמדות ודוכני המשולנט... לא ברור למה... כולנו מבינים שחנות פיצה צריכה הכשר... חנות פלאפל גם צריכה הכשר למרות שמדובר במוצרי חלב... אבל כשהו מגיע למשולנט בליל שיש שיש שם עופות ובשר... כאן כל אחד יכול להעמיד פלטה באיזה חצר בית שתהיה וקדימה!!! "היא חסר ואנחנו הבשר..."

בקיצור: צריך לבדוק את ההכשר!! וצריך לוודא שזה בסדר!!!
---ואם נשאר מקום ביריעה... אז וורט קצר...

שאלה עצומה: איך זה קרה שבדיוק לכן ורבקה היו אחים? זה הרי כ"כ לא נדבק... **והתשובה היא כך**: רבקה פתחה ארגון חסד!!! ואילו לכן היה אחראי על ההתרמות... גיוס המונים... וכו'... רבקה נותנת לאליעזר לשתות ולבן במקביל ממכר סביבו ומרחרח האם לחוצניק הזה יש כסף לתרום... והנה!!! רבקה יום אחד סגרה את הארגון חסד... זהו... היא הלכה להיות אשתו של יצחק... אבל לכן?? לכן המשך הלאה בגיוס כספים... דינרים... התרמות... אל תשאל... **שמונים שנה הלפני!!!** יעקב אבינו מגיע ו... ואת מי הוא פוגש?? את לכן!! לכן עדיין עומד באותו מקום וממשיך לאסוף כסף בשיא ההתלהבות... רבות... אוהל רבקה... תתמו... זה וורט מוצחיק... אבל יש בו מסר... זהירות!!! גם אם המשבצת שלך היא במקום של גיוס כספים... אל תשאר רק שם... כי מי שנשאר שם הוא עלול להתרגל רק להריח אנשים ולבדוק איך לכיסי אותם... תשמור קצת על קשר עין עם החסד של רבקה...

למה הרבנים לא תמיד מסתדרים אחד עם השני?

יש את המעשה שלא כולם מכירים על רבינו הקדוש שנפגש עם רבי פנחס בן יאיר... באותו מעמד רבי הקדוש פנה בבקשה לרבי פנחס בן יאיר... האם אתה מוכן לבא לסעוד אצלי? ורבי פנחס בן יאיר הסכים!!!

רבי הגיב בהפתעה מוחלטת ובהתרגשות עצומה... מה... ר' פנחס... אתה באמת מסכים לאכול אצלי? צהבו פניו של רבי... רבי היה אחוז כולו בהתרגשות והפתעה... כשר' פנחס בן יאיר ראה את ההתרגשות היותר מידי של רבי... הוא ניסה להקטין את הרושם... לא רבי הקדוש... אל תראה אותי ככה... אל תהפוך אותי לאחד שמודר הנאה מכל ישראל שלא מוכן לאכול אצל אף אחד... לא!!! אני לא עד כדי כך... ישראל קדושים הם ואני מוכן לאכול אצל אחרים... רק אני בדרך כלל חושש מסעודה שאינה מספקת לבעליה וכו' וכו'... אבל אצל רבי הקדוש... בשמחה... **תכלס...**

בסופו של דבר התברר שרבי לא טעה בהפתעה המוחלטת שלו! רבי ידע שרבי פנחס בן יאיר לא יסכים לאכול אצלו... ובאמת זה מה שקרה בסוף... בהתחלה ר' פנחס בן יאיר אמר שהוא בדרך לפידיון שבויים ורק כשהוא יחזור הוא יבא לסעוד אצל רבי... ואז כשרבי פנחס בן יאיר סו"ס הגיע לבית של רבי... הוא בדיוק נכנס בשער שהיו שם פדרות לבנות... מה? יש פה פדרות לבנות? הם מסוכנות... ומלאך המוות בבית של זה ואני אסעוד אצלו? לא!!! לא בא בחשבון...

ואז רבי יצא לקראתו... ובירר מה הבעיה? למה חזרת בך ואתה לא מוכן לאכול אצלי? כי... כי פדרות...? אין בעיה... אני אמכור אותם... רבי פנחס התנגד... אי אפשר למכור אותם... זה לפני עיוור... אז טוב... הציע רבי- אז אני אפקיד אותם... רק תבא לסעוד אצלי... ושוב ר' פנחס מסרב... אסור לך להפקיד אותם...

בקיצור: ככה יש משא ומתן שלם!! רבי מציע כל מיני פתרונות חילופיים... אני אעשה ככה וככה... רק תסכים לבא לסעוד אצלי... וכל פעם ר' פנחס בן יאיר מוצא בעיה אחרת למה הוא לא יכול לאכול אצל רבי הקדוש... מסיימת הגמ' ואומרת: שרבי ניסה וניסה לשכנע את רבי פנחס שיסעוד אצלו... עד שבשלב מסוים "גבה טורא בינייהו"- נהיה הר שהפריד ביניהם ובשלב הזה רבי הקדוש התייאש מלהפציר בר' פנחס... ככה רבי ואמר... בקיצור: רבי התפעל איך שה' שמר על עבדו רבי פנחס בן יאיר... ואם ר' פנחס לא רוצה לאכול אצל אחרים... אז גלגלה ההשגחה העליונה שהוא ימצא את התירוץ איך בסופו של דבר לא לאכול אצלי...

עד כאן הסיפור... הסיפור הזה מוכר לנו ממסכת חולין תלמוד בבלי... אבל!!! הסיפור הזה כמות שהוא מוזכר **גם בירושלמי מסכת דמאי**... ויש!! שם הירושלמי מסיף שני פרטים קטנים בסיפור... שני פרטים מאוד משמעותיים ודרמטיים... **ובכן**: כשהירושלמי בא להתחיל את הסיפור הזה... הירושלמי נותן רקע של ארבע מילים שאומרות הכל:

רבי בעי משרא שמיטתא!!!

היה זו שנת השמיטה... והייתה שנת רעבון... ורבי הקדוש החליט לפסוק להתיר לעבוד את האדמה בשנת השמיטה... **זה הרקע של הסיפור!!!**

אה... מה אתה אומר על הרקע הזה? כעת הכל נשמע קצת... קצת אחרת... מי שקצת מכיר את הסיפורים המופלאים על רבי פנחס בן יאיר... לפחות חצי מהסיפורים זה קשור איכשהו לתרומות ומעשרות!!! האתון של ר' פנחס לא אוכלת בלי לעשר... ר' פנחס מוכיח את אנשי העיר שהעכברים הגיעו בגלל שהם לא הפרישו תר"מ וכן הלאה וכן הלאה... ופתאום מגיע רבי הקדוש לר' פנחס בן יאיר... והוא לא סתם מגיע!! הוא כעת מגיע כדי להגיד לר' פנחס בן יאיר שהשנה כבוונתי להתיר לעבוד בשנת השמיטה!!! לא היתר מכירה... לא יבול נכרי... לא ספיחין... אלא לעבוד!!! לעבוד לגמרי... תחשוב מה היה קורה אם היה מגיע פוסק הדור נשיא ישראל... והוא בא להודיע לצדיק הדור שאפילו הבהמה שלו לא אוכלת בלי לעשר... והוא בא כעת להודיע לו שהשנה אין שמיטה... אה... אתה מתחיל להבין במה מדובר??

זה הרקע של הסיפור... זה כבר נשמע אחרת!!!

ההוראה הזו של רבי לא הייתה מקובלת על דעתו של רבי פנחס בן יאיר... ור' פנחס התווכח עם רבי... ר' פנחס ניסה להוכיח שאפשר לשרוד... אפשר להחזיק מעמד... ואין פה שאלה של פיקוח נפש... ורבי בשלום!!! רבי נחוש להתיר לכלל ישראל לעבוד בשנת השמיטה הזו... ולא רק שהוא נחוש להתיר... אלא על הדרך הוא גם מזמין את רבי פנחס בן יאיר לסעוד אצלו... ובנסיבות שכאלו רבי פנחס בן יאיר כמובן לא מסכים בשום אופן לאכול אצל רבי... (תחשוב: ר' פנחס סבור שאין שום הוראת היתר לעבוד בשנת השמיטה הנוכחית... אז ללכת לסעוד בדיוק אצל רבי... פנחס סבור שאין שום פנחס לא יכול להגיד את זה בפירוש לרבי (כי סו"ס זה היה דעתו של רבי... ולהגיד לרבי הקדוש שאם זו דעתך אז... אז אני לא מסוגל לאכול איתך... זה לא מתאים...) ואז ה' עשה נס לרבי פנחס בן יאיר והוא בדיוק נכנס בשער של הפרדות ולא היה לו תירוץ למה הוא לא מסכים לאכול אצל רבי... כי זה מסוכן... ופרדות ולפני עיוור וכו' וכו'.

אבל בירושלמי הסיפור לא נגמר כאן!!! לירושלמי יש עוד הוספה קטנה בסיפור... שאחרי שרבי פנחס בסוף לא אכל אצל רבי... אלא הפך פניו וחזר הבייתה... בני ביתו של ר' שמעו את ר' פנחס בן יאיר ממלמל לעצמו: מה... עכשיו רבי יכעס עלי שלא הסכמתי לאכול אצלו? הלכו בני ביתו של רבי וסיפרו את זה לרבי... רבי שמע שככה ר' פנחס מרגיש... הוא החליט לשלוח שלוחים מטעמו לפייס את ר' פנחס...

ואז!!! נודע לר' פנחס בן יאיר ששלוחים מטעם רבי הקדוש נמצאים בשערי העיר בדרך לבית שלו... ר' פנחס נבהל... הוא הבין שכנראה רבי שלח אותם כדי שיכריחו אותו לבא... (הוא לא חשב שהם בסה"כ באים לפייס אותו...) מה עשה ר' פנחס? קרא לאנשי עירו שיקיפו אותו כמו חומה וכביכול יגינו עליו מפני השלוחים של רבי שלא יוכלו להכריח אותו לעשות משהו שהוא לא רוצה... ואכן אנשי עירו של ר' פנחס באו ונעמדו כחומה בצורה למען כבודו של ר' פנחס ולא נתנו לשלוחים להתקרב...

רא השלוחים שאנשי עירו של ר' פנחס רואים אותם כאיביים... אז הם פשוט הסבירו להם: תבינו... באנו כאן בשליחותו של רבי ביה"כ לפייס את ר' פנחס... ולא לכיוון ההפוך... אה... ככה?? אנשי העיר שמעו שזה הסיפור... אם ככה... אז הם מיד זזו לצד משום כבודו של רבי הקדוש ואיפשרו לשלוחים להמשיך להתקרב לבית של ר' פנחס...

ר' פנחס ראה שאנשי עירו כבר לא לצידו... הוא מיד קרא לאנשי ביתו ואמר להם: אתם תעמדו כחומה בצורה ולא תתנו להם להיכנס... ואז בנוסף לכל ירד עמוד אש מהשמים שגם הוא הקיף את

ר' פנחס בן יאיר שלא ימצאו אותו השלוחים... ולא נותר להם אלא לחזור בידיים ריקות לרבי... נענה רבי ואמר: הואיל ולא זכינו לשבוע מזיו פניו של ר' פנחס בעולם הזה יהי רצון שנזכה ונשבוע ממנו בעולם הבא...

עד כאן הסיפור... מה אתה אומר על הסיפור המפעים הזה? הסיפור הזה הוא סיפור מבהיל על הרעיון!!! אפשר ללמוד אותו ולהפך בו בלי סוף... ומסתמא כל אחד יכול להוציא ממנו מה שהוא רוצה... (כמובן שאנשי החצרות יוציאו מה שהם רוצים...)

אבל תרשה לי לומר משהו בנימה אישית... הסיפור הזה עשה לי מאוד טוב... הסיפור הזה הרגיע אותי ועשה לי סדר בראש... **ולמה??**

כי אני לשם שינוי גדלתי על חינוך שלא רק הרב שלי קיים!!! ואני אומר את זה בגאווה גלויה: אבא שלי חינוך אותי שאמנם אנו מתפללים בבית כנסת חניכי... אבל יש חסידים ויש ספרדים... ולמרות שאנחנו שייכים מגזרית לרב פלוני... אבל יש מקום גם לרב השני והשלישי ולקהילות קודש אחרות... ואנחנו לא זקוקים למחוק אף אחד בשביל להצדיק את קיומנו... (יש לציין שלאחרונה יש הרבה שטווננים בתוקף שילד חייב לגדול עם שייכות מגזרית... אחרת הוא גדל בלי זהות עצמית... כלומר: חייבים להגיד לילד שאנחנו שייכים למגזר זה ולקופת חולים זה אחרת הוא גדל חסר זהות עצמית... **ששיתו והבלים!!! מסיבה פשוטה**... כן... בטח שילד צריך שייכות מגזרית... אבא שלי תמיד אמר לי שאנחנו שייכים למגזר ששומר על העניינים ומתפלל כמו שיהודי מתפלל... ולא מחזיק סמארטפון... בשעתו קראו לזה טלויזיה... בטח שגדלתי עם שייכות!! השאלה איזה שייכות... השייכות נוסח אשכנזי או ספרדי או חסידי זו שייכות שאין מה לעשות איתה חוץ מבדיקת דור ישרים... אז זהו שאני אמאל שגדלתי בלי השייכות שעליהם מדברים ונראה לי שברור לי לא פחות מאחרים מה זהות היהודית שלי...)

החינוך הזה גדלתי!!! עכשיו: כאן התפתחה אצלי מבוכה קבועה... אני מוקיר שני גדולי עולם!!! ואת שניהם אני מעריך מאוד מאוד מאוד!!! ותכלס... שניהם לא מסתדרים אחד עם השני... שניהם אפילו מתנגדים אחד לשני... **אז מה קורה פה??** הרי השכל הישר אומר שמוכרח להיות שמישהו פה צודק בגדול והשני טועה בגדול... כי הרי הם חולקים!!! ומבחינה מסוימת הם חלוקים בתוקף... (אני מרשה לעצמי לדבר בחופשיות כי חוקק בתקופה זו אין איזה ויכוח דרכי בין גדולי עולם...) **אז הנה... לפניך שני גדולי עולם!!!** רבי הקדוש ור' פנחס בן יאיר... יש מישהו שמטיל ספק בגדלותו של אחד מהם?? יש מישהו מאיתנו שמעיד בכלל להכריע או להשוות ביניהם?? ברור שלכולנו ברור שמדובר בשני מלאכי ה' צבקות... ובכל זאת הם התווכחו... והיה ביניהם חילוקי דעות... **ולא רק זה!!! וכאן אני מגיע לנקודה העיקרית**... לא רק שהיה ביניהם חילוקי דעות... אלא התערבה פה השגחה פרטית מיוחדת שדאגה **שהם לא יגיעו לעמק השווה!!!** רבי מצידו מאוד מאוד רצה ליצור קשר עם ר' פנחס בן יאיר... וגבה טורא בינייהו... היה פה שרשרת של ניסים שדאגה לטרפד הבנה והדדיות ביניהם...

בקיצור: כולנו גדלנו על הסיפורים שרצו להפגיש בין הוילנא גאון לבעל התניא או למגיד וברגע האחרון זה לא הצליח כי כך גזרה חכמתו יתברך... כן... גדלנו על השמעות האלו... אבל נו... לא ידעתי כמה לסמוך על זה... אבל כאן מדובר במעשה מפורש בירושלמי שרבי הקדוש רוצה להתיר שמיטה... ורבי פנחס לא מסכים... ומשמים דואגים שהם י שארו ביוכוח!!! ולא צריך להיות גאון להבין למה ככה גלגלה ההשגחה... כי... מי מצד אחד היה צריך להתיר שמיטה באותה שנה כ... כי היה צריך... ומצד שני אם כולם היו תמימי דעים זה היה נראה זילותא והפקרות... בשביל זה צריך שרבי פנחס בן יאיר יתנגד ועד הסוף יתנגד!!! הוא לא מוכן לאכול אצל רבי!!! וגבה טורא מבנייהו... והאמת יצאה מפי שניהם... ואין רבי מסיים?? אם לא זכינו בעולם הזה להיפגש... למה? כי כאן צריך שלא נהיה תמימי דעים!!! כאן צריך שכל אחד מאיתנו יתבצר בעמדתו... אבל בעולם הבא ניפגש... אז ימלא שחוק פיני...

כן!! צריך לקחת בחשבון שיש שני גדולי עולם!!! והניגוד ביניהם הוא צורך השעה!!! צריך שכל אחד יתפוס זזית משלו ויתפוס בה עד הסוף...

יש לי משל מאוד חזק למה הדבר דומה... יש לי חבר טוב שאנחנו תמיד באותו ראש... תמיד אני איתו... אני אף פעם לא הולך נגדו... ופעם הוא ביקש ממני שאני אעזור לו לפרוש מפה על השלחן... **ואז קרה משהו שלא קרה מעולם!!!** הוא משך את המפה לכיוון אחד ואני משכתי לכיוון השני... אוהו... מה קרה? מה פשר הסכסוך הפתאומי? הרי עד כה אף פעם לא הלכנו אחד נגד השני... אז מה קרה שפתאום הוא מושך לכיוון אחד ואני לכיוון השני? **מה התשובה??** כשרוצים לפרוש מפה על כככל השלחן... בשביל זה צריך שאני אמשוך לכיוון אחד ואתה לכיוון השני!!!

כן... כל אחד מושך לכיוון שלו... וכעת נעשה שלחן פרוש מאליו... **על אותו משקל:** היידישקייט זה שלחן ערוך גדול גדול!!! בשביל לפרוש את המפה על כל השלחן הארוך הזה... בשביל זה לפעמים צריך שיהיה את רבי שימשוך לכיוון אחד... ומהצד השני יבא ר' פנחס בן יאיר וימשוך עם כל הכח לכיוון ההפוך... ורבי הקדוש ורבי פנחס בן יאיר שניהם מותחים את אותה מפה!!! ולשניהם יש משאלת לב אחת ויחידה שיתגדל ויתקדש שמהי רבה... ורבי הקדוש משתוקק לפגוש את ר' פנחס וזה לא יקרה כאן... היה יקרה בשמים!!! שם יבינו שאלו ואלו דברי אלוקים חיים... הם שבטוה... לירושלמי חשוב להדגיש שלמרות שר' פנחס לא הסכים בשום אופן להיפגש עם רבי... אבל אנשי עירו של ר' פנחס ידעו להעריך את כבודו של רבי... הם לא תפסו עמדה שמכאן ואילך הם יכולים לזלזל בכבודו של רבי הקדוש... כן... זה אחת הטעויות המוכרות ואכמ"ל.

וכמובן שכחתי לציין את השייכות של הנושא הזה לפרשת השבוע!!! פרשת השבוע מתחילה לדבר על י"ב שבטים!! כן... יש י"ב שבטים... יש את רבי הקדוש ויש את ר' פנחס בן יאיר... זה שתי פירמידות שונות!! שני עמדות שונות לחלוטין... רבי הקדוש נמצא בעמדה רוחנית אחת שר' פנחס בן יאיר כנוע אליה לגמרי... ובאותה מידה ר' פנחס בן יאיר נמצא בראש הסולם של מסילת ישרים ורבי הקדוש מייחל את פניו... לא נמלט מלהכיר בי"ב שבטים!!! כל הזלזול בת"ח נובע רק מהטעות הזו של אלו שחושבים שיש רק פירמידה אחת ביהדות... ודו"ק

פרשת ויצא

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת ט' כסלו התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:27	17:17	17:52
16:23	17:14	17:47
16:23	17:14	17:47
16:26	17:17	17:51

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יש המהלכים ושבע תועבות בלבם, ומחליקים על כרסם בכמה דפי גמרא

כל ימיו היה האדמו"ר מקלויזנבורג, רבי יקותיאל יהודה הלבברשטאם זצוק"ל, הוגה בתורה הקדושה בהתמדה עצומה. הרבי למד בכל מצב. גם כאשר **סבל מכאבי ראש חזקים**, היה מתיישב ללמוד וכך הפיג את כאביו. פעם אחת, בעת שגברו עליו מכאביו, התבטא: "נאמר: 'החש בראשו ויעסוק בתורה' חושש אני שיהא עלי ללמוד כל היום שיעורים, שכן העיסוק בתורה אינו מהווה רק **סגולה** נגד כאבי ראש, אלא בעת שאני עוסק בתורה, כלל איני חש כאב זה." והרבי אכן השתמש ב'תרופה' זו כל ימיו!

סיפור חסידו צריך לעורר מידה טובה, לעורר חיות פנימית בהידור מצווה.

סיפור חסידו צריך להביא להגשת "דרכיה דרכי נועם" של תורת החסידות.

מדוע נמנע מהאישה פרי בטן עד כה? רבי **חיים סנאווי** זצ"ל פנה אליה ובקשה שתבטיח לו להימנע מהליכה לבית הקברות- האישה נאותה לכך. רבי חיים הוסיף והסביר לה כי **אך לטובה עכנו מהשמים** את הרינונה עד עתה, וזה בעטייה של הליכתה לבית הקברות והידבקות החיצוניים בה, ולו היתה מעוברת היה נגרם ח"ו נזק רוחני וגופני לעובר ולאישה. ר' חיים הבטיח לאדמו"ר ולאשתו, כי עתה לאחר שנתגלתה הסיבה וקבלה האישה לבל תלך לבית הקברות, הוא יתפלל עבורה ובתוך שלושת החודשים הקרובים היא תתעבר.

האדמו"ר ואשתו קיבלו בלב שלם את דבריו של הצדיק, והבינו שאף על כוונתה הטובה של האישה להתפלל אצל שוכני עפר, עצם הליכתה לבית הקברות לא היתה רצויה כלפי שמיים, וגרמה בכך נזק לעצמה. האישה עמדה בהבטחתה, ובאותו פרק זמן **התקיימו דברי קודשו** של רבנו חיים סנאווי, וזכתה להתעבר בפרי בטן, ובמלאת ימיה ללדת ילדה בן זכר ואחריו נולדו להם עוד בנינים ובנות.

מילה טובה ודבר חדוד - מחיים את הלב בדיקת עבודה כמו תלמי האדמה למטר יצמאו - קן תלמי הלב מלה טובה יגמעו.

כמה גדולים נמוכי רוח

רבי **בנימין זאב חשין** זצ"ל ברח מן הכבוד לא רק מפני שצריך לברוח ממנו, אלא סלד ממנו כדבר מתועב ביותר. מידי שנה היו נוהגים לכבדו בימי ראש השנה להיות בעל קורא לפני התקיעות, שנה אחת התחמק רבנו ביותר אולם הגה"צ רבי **לוי יצחק בנדר** זצ"ל, זקן חסידו ברסלב- לא ויתר. רבנו עשה כמי שיוצא לבחון, אך רבי לוי יצחק לא ויתר, ורבנו נכנע. אולם באותה שנה אמר רבנו, **שנה כוז קשה** לא היתה לי... שכן אמר, בכל עת אשר נותנים לי כבוד אני סובל מכך מאוד.

פעם כשהוצר חכם ששון מזרחי זצ"ל לנסוע באוטובוס, התיישב לידו שוטר יהודי שהיה מאוד נגד הדת **ואחריו עלתה צעירה** שהיתה לבושה בפריצות, היא התיישבה דווקא למול רבנו זצ"ל.

חכם ששון זינק ממקומו כנשוך נחש וזעק בכל ליבו על אותה צעירה הלבושה בפריצות הוא זעק בקול בכי, "פריצות!" "אוי לנו!"

השוטר שראה את עוז רוחו של רבנו וכמה שבאמת כואב לו נכנסה רוח טהרה בלבבו, וקם אף הוא והעיר לאותה צעירה שאין זה מן הראוי ללכת כך ברחובות הקריה.

ההודאה בניסים הנסתרים היא יסוד האמונה.

פקודת לפוחשבתה

'מה שלומך איש יקר?' הוא מסתובב לאחור ופוגש בחליפת פסים, **עניים נעימות** מביטות אליו באהדה. הוא לא מצליח להיזכר מהיכן מוכר לו האיש בחליפת הפסים, אם בכלל, 'ברוך השם, הכול טוב. חוץ מהבטן המקרקרת'. 'אתה באמת נראה קצת כחוש, אחי. אני לא הבנאדם שיתן לידידים שלו להסתובב ברחוב רעבים. לא אני. ממש לא'. עיניו של האיש נתלו בידו הזר במבט רעב. לרגע קל חלפה בו תחושת אי נוחות אולי הוא נותן יד להונאה, אולי עליו להבהיר לאיש הנחמד הזה שהוא טועה בו, שהם לא מכירים משום מקום, ושהוא בוודאי מתבלבל בינו לבין מישהו דומה. **אבל הבטן** קרקרה לטובת הארוחה, הוא רק הנהן בראשו והמשיך במשחק. 'בוא אחרי, כאן באחד הרחובות יש את המסעדה שלי', אני אוכל שם קבוע. ארוחות גורמה. בכל העיר לא תמצא עוד מסעדה כזאת.

נלך! קבע האיש והוביל קדימה. במסעדה הם מתיישבים ליד שולחן עגול, מלצר לבוש בהידור מניח את תפריט הבית. 'תתעלם מהטור השמאלי (המחזירים, כמובן), תתמקד בטור הימני ותבחר מה שתרצה, היום אתה אורח שלי!' הוא מזמין. ועוד איך, מנה ראשונה ומנה שנייה, מרק הבית וסלטים טריים. לקינוח הוא מוסיף בקבוק יין עתיק גם הידיד לא טמן את ידו בצלחת, גם הוא אכל מכל חלקי התפריט, וקינה ביין המשובה שעזר לו להחליק כמה חתיכות עוגה מלאה באגוזים עמוק פנימה. הארוחה הסתיימה, השניים עוד ישבו זמן מה, תוך כדי השיחה הנעימה התרומם הידיד, 'אבקש את סליחתך, אני יוצא לכמה דקות, אתה יודע...' הכמה דקות הצטרפו לשעה ארוכה שהתארכה והלכה. תחושה מציקה החלה מדגדגת במורד בטנו. הוא התרומם בכבוד של מי שאכל ארוחה דשנה, מבקש לבדוק לאן הוא נעלם הידיד, להיכן הלך. אולי משהו קרה... 'טרם שילמת, אדוני'. אמר האיש בטון קשוח. 'אה... זה לא אני... **זה החבר שלי שהזמין אותי לכאן**'. אמר בטון כבד, 'זה ממש לא מעניין אף אחד. אכלת. שילמת. וגם על מה שאכל החבר שלך תשלם, הרי הייתם יחד'. 'אבל אין לי כסף!' 'אין בעיה, תוכל לעבוד כאן בשטיפת כלים, מירוק רצפות, סידור, כיבוד, ועוד. מאכן לא תצא עד שישולם החוב.' החושך חזר לעיניים.

זה בדיוק מה שהיצר הרע עושה לנו! אז בטרם נגיש למלא את הצלחות. להשתחל ולאכול ליהנות מכל מה שיש לעולם להציע. **נעצור ונחשוב** מי משלם. האם המזמין, היצר שמדגדג מבפנים ונותן לנו תחושה נעימה שמזמינה. או שאנחנו **ניתקע עם החשבון**, ונצטרך לשלם עד הפרוטה האחרונה. (העורך)

מה עושה ערבי כשנופל עליו טיל?
אוסף את הברזל...

היה מעשה שהיו צריכים לגשם מאוד, והיו הנכרים מוציאים פסיליהם סביב הכפר, כידוע נימוסם, ולא ירד הגשם.

פעם אחת אמר הבעל-שם-טוב זצ"ל למוכסן: תשלח להסביבה שיבואו לכאן למניין. וגזר תענית, והבעל-שם-טוב התפלל בעצמו לפני התיבה, והאריכו בתפלה.

ושאל נכרי אחד: למה התפללתם היום באריכות, וגם הייתה בכיה גדולה ביניכם? והשיב לו האמת שהתפללו על הגשם. ולצץ הנכרי מאוד באומרו: הם הלכו עם פסיליהם ולא הועילו, ומה תועילו בתפילתכם?! וסיפר המוכסן דברי הנכרי לבעל-שם-טוב, ואמר לו: לך אמור לנכרי שהיום יהיה גשם. וכן היה.

פעמים רבות הזהירו הרופאים את רבי **משה מנדל** זצ"ל, שלמען בריאותו הרופפת עליו לצאת מעט מתוך דירתו האפולונית והחשוכה אל הרחוב, לשאוף אוויר צה, להתחמם מול קרני השמש. אך הוא סירב. "מקומי כאן, על יד ארון הקודש..." אמר לרופאים. ואכן שם היה **מקומו הטבעי**. עשרות שנים צמדו היה לארון הקודש ולספרי התורה, מקור חיותו, כל ישותו אמרה התגלמות חיה של **תשוקה טהורה** "שכתי בבית ה' כל ימי חי לזכות בנוגם ה'" רבנו נהג בפשטות מופלאה ועוונה נוראה.

כל ימי לא הסכים שיעשו לו מניין משלו, והיה מתפלל במקומות שונים. רק כשנחלש בערוב ימיו עשו לו מניין מיוחד עבורו.

שיפוט טוב ורכשים מניסיון.
ניסיון ורכשים משיפוט גרוע.

רבי חיים ויטאל (מהר"ח"ו) מגדולי המקובלים בכל הדורות, תלמידו המובהק ומפיץ תורתו של האר"י בעולם. נולד בצפת בראש חודש חשוון שנת ש"ג לרבי יוסף ויטאל (המכונה קלאברים- על שם עיר הולדתו)- יליד איטליה ממוצא ספרדי. רבי יוסף היה מקובל גדול וסופר סת"ם.

לפי עדותו של רבי חיים עצמו, לפני שעלה אביו ארצה נפגש עם חכם אחד בשם רבי **חיים אשכנזי**, שאמר לו כי יעלה לארץ ויוולד לו שם בן שלא יהיה כמותו בדורו, ויקרא חיים על שמו. בנגלה למד רבי חיים אצל רבי **משה אלשיך**, בעל פירוש האלשיך לתורה, והיה היחיד שנשמך על ידו להוראה

נמצב של ייסורים יש להתחוק בביטחון

ס"פ רבי **משה כץ** ז"ל חתן בנו הרה"ק רבי גדליה **משה** זיע"א, כי בעת שמחת נישואי נינתו של רבנו עם כ"ק האדמו"ר **משוורי** **אמונים** שליט"א הופיע כ"ק מרן אדמו"ר רבי **דוד מרחמיסטריווקא** זיע"א בעת עריכת החופה. וכששאל את רבנו למצב בריאותו השיבו כי יש לו ייסורים. שאלו איזה ייסורים יש לו, ענה לו "ייסורים מכבוד", וזאת מפני שלאחרונה עשו עבורו מניין מיוחד ודבר זה גורם לו לייסורים **של כבוד**. ומכאן למידת ההשתוות:

לא ניכר אף פעם שום התפעלות על פניו, ואם בא לפניו איזה אדם חשוב ונכבד ביותר, עשיר או שר מהממשלה לא קם ולא זע, אלא כמהגו **תמיד לכל איש** ולא התחד ולא עשה שום פעולה לכבוד, והשיב שלום כמו לכל אדם פשוט, בנחת, וענינו למטה. גם לא התפעל ממי שנתן לו פדיון גדול, כי מדתו של **ההשתוות וההסתפקות** היה אצלו ניכר ביותר משאר מידותיו.

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

משולחן גבוה

אָשָׂא עֵינֵי אֶל הַהָרִים וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ תְּרַנֶּה (בראשית כה, י).

רשי הקדוש (כט, יא ד"ה ויבך) מביא ממדרש רבותינו (בראשית רבה סח, ב) שכשיצא יעקב מבית אביו, פגע בו אליפז, בנו של עשו, והודיעו שנשלח בשליחות אביו להורגו, ואם לא יעשה כן יהרגו עשו אביו, נָפֵשׁ תָּחַת נָפֵשׁ (שמות כא, כג), והרי חיך קודמים לחי חבירך (בבא מציעא סב ע"א).

השיב לו יעקב שאסור לו לעשות כן, שהרי בני נוח מצווים על הריגת הנפשות, קיבל אליפז את דבריו של יעקב אך חשש שאביו יהרגו, ולכן העלה יעקב פתרון שיקח אליפז את כל ממונו ויראם לעשו אביו ויאמר לו שהרג את יעקב, ואין בכך שקר שהרי עני חשוב כמות (גדרים סד ע"ב), וכך נשאר יעקב ללא כסף וזהב שלקח כדי ליתן ללבן בעבור בנותיו, וללא לחם לאכול ובגד ללבוש, וְאֵת עֵרֶם וְעֶרְיָה (יחזקאל טז, ז), נכנס יעקב לנהר הסמוך והחל בתפילה לה'.

וממשיך המדרש וכותב דבר פלא, באותה שעה נשא יעקב עיניו לשמים ואמר **שיר למעלות אָשָׂא עֵינֵי אֶל הַהָרִים (תהילים קכא, א) – אל תקרי אל ההרים אלא אל ההורים, כיצד התנהל שידוכם, מאין יבא עָוֹרִי – אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתיב ביה וַיִּקַּח הַעֲבָד עֲשָׂרָה גְמֻלִים מִגְמֻלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל טוֹב אֲדֹנָיו בָּיָדוֹ (בראשית כד, י), ואני לא נזם אחד ולא עצמיד אחד נותר לי.**

מיד חזר בו יעקב ויעק עקקה גדולה ומרה, מה אָנָּה מוֹבַד סְבָרִי מִן פְּרִיִי, חֵס וְשְׁלוֹם, לִיִּת אָנָּה מוֹבַד סְבָרִי מִן פְּרִיִי, מה אני מוריד חס ושלום את ביטחוני מריבון העולם? לא ולא, עָוֹרִי מַעֵם ה' עֲשָׂה שְׁמִימִים וְאָרְץ (תהילים שם, ב), אני בוטח בך יתברך ומתהרט הרטה גמורה על ההרהורים שהרהרתי בליבי.

כך יעקב אבינו החזיר את בטחונו בבוראו יתברך, ולפתע הבחין בפרש הפושט את בגדיו ונכנס לתוך הנהר לטבול, נכנס למערבולת מים וטבע שם למוות, לקח יעקב אבינו את בגדיו ולבשם, ורכב על הסוס בדרכו לחון.

יהי רצון שנוכה לבטוח בו יתברך באמת ובתמים ונראה בישועה השלימה בקרוב, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

רבי אברהם אבוב,

רבה של בוצ'ץ, שימש פעם כמוהל בברית מילה, שבה שימש ראש הקהל כסנדק. אחרי הברית פנה ראש הקהל אל הרב ואמר לו כדי להקניטו: "היום נאלץ רבינו לכופף קומתו ולקוד לפני... השיב לו רבי אברהם:"

הלא מקרא מפורש הוא:"

ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ...

בסוף שנת התר"ע הגיעה

לירושלים המכוננת הראשונה.

הדבר עורר **סקרנות רבה**

בקרב תושבי העיר,

שהורגו בכרכרות ובעגלות

רתומות לסוסים.

תלמידי ה'חידר' לא יכלו

לכבוש את סקרנותם ואצו

לרחובה של עיר **לחזות**

בפלא הגדול. רק ילד אחד

כבש את סקרנותו, טמן עצמו

בבית המדרש והמשיך לשקוד

על תלמודו. לימים התפרסם

ילד זה, הלא הוא

הגאון רבי **שלמה זלמן**

אוינברך זצוק"ל.

כלל זה יהא נקוט בידך: מי שאינו רואה את המקום בכל מקום, אינו רואהו בשום מקום.

וילנה, יערות האיזור, אוסטריה, **תשיה**

הרעב הכבד ששרר אצל חוטבי העצים ביערות כמעט וגרם להעלאת שני יהודים לגרדום. המפקד הגרמני עמד להוציאם להורג בעונן גניבת **מנת הלחם** של שני עובדים אחרים. הגרמני דאג למסור לי על האירוע,

שייערך בקרוב במעמד כל קבוצת העבודה... עזרתי אומץ וביקשתיו לבטל את רוע הגזירה. הסברתי לו כי העונש יחשב לאכזרי למדי אצל עובדי הכפייה, שלמרות תנאי התזונה

הקשים הצטיינו בתפוקת עבודתם. שכנעתי אותו שמוסר העבודה עלול להתערער בעקבות ביצוע התליה **קיבלתי על עצמי** את האחריות לנאום לפני האנשים לבל יחזור על עצמו בעתיד מעשה כגון זה של גניבת לחם איש מרעהו בס"ד

הצלחתי לשכנעו **הגזירה בוטלה**

על האדם להגיע להרגשה פנימית חזקה שאין שום מעשה זכור שלא יבוא במשפט לפני ה'.

מציאות הוא ויתבונן הבריאה ניתנה בטבע ובמנהג, יש דברים המזיקים לגוף ויש אחרים **המועילים לגוף**, והכל ניתן בסיבה ומסוכב והסיבות גורמים למסוכב, וכשחסרים הסיבות לא יגרם המסוכב בשום פנים, ואף שהכל יד ה' ובידו לשנות את הבריאה, מ"מ ניתנה הבריאה בסדר ובמנהג וכאילו נראה שהכל **נעשה מאילן**, כי כך רצונו של הקב"ה שיעשה הכל.

פעם אחת חלתה הרבנית **רבקה**, רעייתו של הרבי מהר"ש **מליובאוויטש**, במחלת ריאות, והרופאים נואשו מרפואתה. אמר חותנה, **הצמח-צדק**: מדברי חכמינו ז"ל שאמרו "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות" – אנו למדים שלרופא ניתנה רשות רק לרפא, **אבל לא לייאש חלילה**

לעילוי שמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוחרה, אלעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סב, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיאי, שלמה בן דונה, מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה

אבות ובנים "אהל פינחס"

בית כנסת שמואל הנביא רח' שמואל הנביא 55 ירושלים

עלות 1 שקל בלבד

מספר 80

מהפעילות

לא נחיס לראש

אבות ובנים

תהלים

מלל ליל שישי

אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון

באלפי עותקים

סדר לימוד

שבת

שיעורי רבנים

שיעור

עין יעקב

ישיבת בין הזמנים

שיעור

בעלי בתים

פעילויות לילדים

היה לכם את ביבי אכלתם עם כפיות מזהב... עכשיו אפילו בפלסטיק לא יהיה לכם לאכול...

כמה עולה לתקן דבר כזה? 🤔

עכשיו נראה מי יתנדב להביא חד פעמי ברשימה של הגן 🌟

עדכון חשוב!
אעתה אין צורך להסתכל על חצי הכוס האלואה.
תודה לה' שיש אך כוס כאלא... 🙄

נפתחה רשמית עונת ה"וואי", כולה 17:00 ותראו איזה חושך!

ילדים בסביון

אתה לא תרוויח שקל!

בידידות נר עלאטל

במרוקו, סבא רבא שלי היה אחראי החד"פ של המלך...

ביום שקופאיות יקבלו הסמכה לעשות ביטולים לבד העולם יהיה רגוע יותר

לימוד מתמידים בכל יום בשעה 18:00 רחוב ריש לקיש 34 בית שמש רמה ד

אלא קוראנו היקרים
לאחר שבוע ראשון בו הילדים מדלגים ומגיעים לזמן לימוד המתמידים ומתמלאים בשמחה וברוחניות מרגישים גדולים ואחראים החלטנו לשמח אותם ולאחר הלימוד חילקנו שערות סבתא לזכות ולהיות שותף 052-7656075

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א

"יִיְיָקֵץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ" (בראשית כח, טז).
דרשו רבותינו (בראשית רבה ט, ו) רבי יוחנן אמר אל תקרא משנתו אלא ממשנתו, דאפילו בשנתו המועטת שישן יעקב לאחר ארבע עשרה שנה שהגה בתורה ברציפות בישיבת שם ועבר, למד (וע"ע בשו"ת כתב סופר חאו"ח סימן כ"ט שביאר מדרש זה באופן אחר, על פי דברי חז"ל וכל מעשיך יהיו לשם שמים, שישן יעקב כדי שיוכל ללמוד אח"כ ולעיין בעיון נמרץ, ונחשב לו כאילו קרא ושנה באותה העת כיון שעשה זאת לשם שמים).

ועוד אפשר לבאר, "יִיְיָקֵץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ" יעקב אבינו קץ בשנה ולא היה מסוגל להרבות בה, כיון שראה בכך מעצור להמשך התעלותו הרוחנית, ואף שלמד תוך כדי שינה (כנ"ל מדברי רבותינו), מ"מ אין זה אלא לימוד מתוך שינה ולא לימוד בערנות, ויעקב אבינו רצה בכל עת ללמוד בערנות בחשק ובשמחה, ולכן קץ בשנה.
מסופר על אחד מהאדמורי"ם שלא היה ישן במשך יום השבת אלא היה עוסק בכל היום הקדוש בתורה ותפילה, בטענה שהשבת היא המלכה, ואנו המלכים, ובמה ניכר מלכותו של המלך? כשהוא ער, אך כשהוא ישן הוא והעבד שווים, לכן הוא משתדל להיות ער בכל יום השבת כדי לנצל את המלכות שקיבל.

ישנם אנשים שמיד כשמגיעים לשיעור תורה נרדמים, יִשְׁנוּ עִם (אסתר ג, ח), וכדברי רבותינו במדרש (אסתר רבה ג, ד) יתיב ומשתעי כל יומא ולא לעי, וקאים לצלאה ויתיב למיתנא והוא לעי - יושב ומפטפט כל היום ואיננו מתעייף, קם להתפלל וללמוד, והוא עייף..

אך אדם שכבר מגיע לשיעור תורה עליו לשמור כוחות, לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת (דברים כח, יג), כדי שיהיה כל הזמן ערני ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפעי וכך יוכל לזכור ולשמוע היטב את דברי התורה הקדושה. על האדם להיות חזק בדעתו ולקוץ בשינה, יִיְיָקֵץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ, ואז יוכל לזכות להתעלות הגדולה.

שבת שלום ומבורך!

לכל לקוחותינו החד פעמי בולל מס עבאס

בשידוך:
מה אתם נותנים?
דירה בירושלים
ואתם?
חד פעמי לכל
השנה הראשונה.

"אמא בואי תראי איזה מגדל בניתי"
חבל חמודה, את מבזבזת את הירושה שלך

בדרך לחנוכת בית של חבר, מה אתם אומרים הגזמתי במתנה?
הפחד שלי שהיה לו קשה כלכלית אח"כ להחזיר לי באירוע שלי.

יש ברשותי 50 צלחות גדולות חד פעמיות מעוניין בהחלפה עם יונדאי טוסון 2021 מי מעוניין?

אנשים טובים באמצע הדרך

- קוראים לי אבי באחד הימים
- אני הולך לכיוון הבית בבית שאן ובדרך אני רואה ילד קטן עומד ליד מסעדה מסתכל ומוריד את העיניים ככה 5 דקות ברצף.
- הסתכלתי עליו משהוא אמר לי לחכות, לפתע יצא בעל הבית שאל אותו "חמודי מה אתה רוצה לאכול?" ראיתי שבעל הבית פינק אותו בלחמניה עם שניצל ושתייה ונתן לו את זה מכל הלב. הייתי מופתע, מיד הלכתי לצלם את בעל המסעדה שלומי שלא רצה שאצלם אותו, אבל הם אמרו לי שכל ילד או אדם רעב שיש מוזמן להגיע אליו ולהתפנק בשמחה
- רק אם אני יכתוב את זה הוא מסכים.
- תגידו לי אתם איפה יש עוד מלאכים כאלה? רק בעם ישראל!!

יש לכם סיפורים על אנשים או מעשים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com

השארתי את זה על השולחן בלילה בבוקר גיליתי שלקחו לי את הצלחת

ערב טוב פתחתי עסק לשיפוץ כוסות וצלחות חד פעמיות...פרטים בפרטי..

מי שלוה מחבירו כוסות חד פעמי ורוצה להחזיר לו עכשיו זה נקרא ריבית?

בית מדרש המרכז סניף בית שמש רחוב ריש לקיש 34

תהלים שבת 14:40 אבות ובנים 15:10
בכל יום תפילת שחרית עם נץ החמה
שבת: מנחה ע"ש 16:22 שחרית 7:45 מנחה 13:00 15:45 ערבית מוצ"ש 17:20

סניף ירושלים בית כנסת שמואל הנביא רחוב שמואל הנביא 55

תהלים שבת 13:15 אבות ובנים פרשת 15:45 מתמידים יום חול 17:50-18:35 שיעור בהלכה ואגדה כל יום לאחר ערבית

ניתן להשיג את העלון בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים בית כנסת "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי) בעלות 1 ש"ח

ממשיכים
להתחדש בשבילכם

מדבקות בחיתוך צורני

התחדשנו במכונה חדישה ומשוכללת
להדפסת מדבקות בחיתוך צורני עד גודל A3
וזה כמובן בנוסף למחיר, האיכות והשירות
שאתם רגילים לקבל בגרפומט

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com **02-5337722**
 שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00